

การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

โดย

นายธนวัตร มัททวิวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

โดย

นายธนวัตร มัททวีวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS OF “RETURNING HAPPINESS
TO THE PEOPLE” TV PROGRAM

BY

MR. THANAWAT MATTHAWEEWONG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
PROGRAM IN MASS COMMUNICATION ADMINISTRATION
FACULTY OF JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

วิทยานิพนธ์

ของ

นายธนวัตร มัททวีวงศ์

เรื่อง

การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน)

เมื่อ วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ปิณฑรานวงศ์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจนา ชูปกแก้ว)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.โมไนยพล รณเวช)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล บุญสี)

คณบดี

.....
(รองศาสตราจารย์พรทิพย์ สัมปตตะวนิช)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ
ชื่อผู้เขียน	นายธนวัตร มัททวิวงศ์
ชื่อปริญญา	วารสารศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจนา รูปแก้ว
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” มีวัตถุประสงค์มุ่งศึกษาตัวบท (Text) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) โดยอาศัยแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) ของนอร์แมน แฟร์คลัฟ (Norman Fairclough) ซึ่งใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) วิเคราะห์บทถอดเทปรายการ ฯ ที่ออกอากาศตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 รวมทั้งสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้ผลิตรายการและกลุ่มผู้รับสาร รวมถึงวิจัยเอกสาร (Documentary Research) อาศัยการนำเสนอผลการศึกษาดำเนินการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการศึกษาวาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ประกอบด้วย ตัวบทในวาทกรรม 5 ชุด วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ดังนี้

วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย ประเด็นการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ การปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน และรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า สะท้อนบทบาทสำคัญของรัฐบาลทหารที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประเทศ เพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติเป็นสำคัญ

วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล ประกอบด้วย ประเด็นการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานของประเทศ การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต และการนำพาประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน สะท้อนความเชื่อมั่นว่า

รัฐบาลทหารจะบริหารประเทศจนนำไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน ทั้งยังแฝงด้วยการสร้างความชอบธรรมด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม

วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประกอบด้วย ประเด็นการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ และสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง สะท้อนถึงความต้องการธำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ และการนำเอาสถาบันเบื้องสูงมาสร้างความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมให้กับรัฐบาลทหาร

วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย ประเด็นประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน สะท้อนความความตั้งใจของรัฐบาลเพื่อขจัดปัญหาทุจริตให้หมดไปจากสังคมไทย

วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย ประเด็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44 และการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย สะท้อนความต้องการให้ประชาชนเคารพเกรงกลัวกฎหมาย พร้อมทั้งเชื่อมโยงให้เห็นถึงคติความที่เกี่ยวข้อกับนักการเมืองในรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

ด้านวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม ประกอบด้วย กระบวนการสร้างตัวบท สะท้อนการเป็นผู้นำที่ใช้อำนาจรัฐสั่งการจนเกิดกระบวนการผลิตวาทกรรมที่แฝงไปด้วยอุดมการณ์สื่อสารไปยังประชาชนเพื่อสร้างความชอบธรรม และกระบวนการบริโภคนิยมตัวบท ยังสะท้อนระบบความคิดผู้รับสารมีทั้งที่คล้อยตามและไม่คล้อยตาม อันเนื่องมาจากการตีความบนพื้นฐานประสบการณ์ความเชื่อที่ต่างกัน ส่วนวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เป็นบริบทของสังคมช่วงก่อนและหลังการควบคุมอำนาจของ คสช. ซึ่งถือได้ว่าเป็นเหตุให้เกิดการผลิตตัวบทในวาทกรรมผ่านวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม เป็นการต่อยอดถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับบริบทของสังคม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดถือหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ตามแนวทางนอร์แมน แฟร์คลัฟ ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับบริบทของสังคม ด้วยสังคมไทยบอบช้ำจากความขัดแย้งในทุกมิติทำให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้า คสช. ต้องสร้างตัวบทในวาทกรรมเพื่อทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูปประเทศ ทั้งยังเป็นกระจุกเงาสะท้อนการใช้อำนาจรัฐเพื่อสร้างความชอบธรรมทางการเมืองของรัฐบาลที่มาจากรัฐประหาร อันจะต้องสร้างแรงสนับสนุนและความเชื่อ ความศรัทธาจากประชาชนทุกฝ่ายโดยอาศัยการสื่อสารผ่านรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

คำสำคัญ: วาทกรรมเชิงวิพากษ์, การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์, นายก ๆ ประยุทธ์, คืนความสุข, รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, คณะรักษาความสงบแห่งชาติ, คสช.

Thesis Title	THE CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS OF “RETURNING HAPPINESS TO THE PEOPLE” TV PROGRAM
Author	Mr. Thanawat Matthaweewong
Degree	Master of Arts
Major Field/Faculty/University	Mass Communication Administration Faculty of Journalism and Mass Communication Thammasat University
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Potchana Toopkeaw
Academic Years	2016

ABSTRACT

The objective of the research is to study the context, discourse practice, and socio-cultural practice along the line of Norman Fairclough’s Critical Discourse Analysis (CDA). It is a qualitative research analyzing the recorded speeches aired from 31 May 2014 to 31 May 2016, including in-depth interviews with program producers and message receivers, as well as documentary research. The findings are presented using a descriptive analysis.

The result of the critical discourse analysis covers five sets of the discourse context, discourse practice, and socio-cultural practice as follows:

The discourse of national reform consists of reform attempts to reduce conflicts among people in the country, the need for public cooperation in the reform, and the government’s determination for reform to make the country prosperous, reflecting the important role played by the military regime in the restructuring of the country, primarily aimed to reduce the conflicts between various groups of the people.

The discourse upholding the government’s legitimacy consists of giving the rationale for taking over the administration and re-laying the foundation for the country, encouraging public participation, solving problems from previous governments, and taking the country on the path to sustainable democracy. This

reflects the confidence of the military regime that it will govern until the country attains sustainable democracy, while attempting to build legitimacy through various means and persuade the public to give a participating hand.

The discourse praising the institution of monarchy consists of royal initiatives and advices for the audience to follow, reflecting the desire to uphold monarchy and through it lending creditability and legitimacy to the military regime.

The discourse on suppression of corruption consists of the emphasis on how the public should cooperate with the government against corruption and how much the government has tried to suppress corruption, reflecting its desire to eliminate corrupt practice from Thai society.

The discourse on law enforcement consists of the exercise of Article 44 and action taken against those violating the law, reflecting a desire to make the public abide by the law, while linking the action to cases concerning a number of politicians in Miss Yingluck Shinawatra's government.

Meanwhile, the discourse practice consists of the context-building process on the one hand, reflecting the exercise of government authority and function leading to the discourse building process aimed at public communication, and the context-consumption process on the other, reflecting the thought process of message receivers who may be for or against such message.

The socio-cultural practice consists of social, political and economic circumstances that form the social context before and during the takeover by the National Council for Peace and Order (NCPO), thus defining and building the context in the discourse practice before its dissemination.

This study adheres to the main principles of Critical Discourse Analysis, as propounded by Norman Fairclough, showing the relationship between the discourse and social context. Thai society has suffered considerably from the conflicts in every dimension, making it necessary for General Prayuth Chan-ocha, Prime Minister and NCPO Chief, to build the context for public participation in the national reform. It also mirrors the exercise of authority to create political legitimacy for the government of the military coup when it needs to build public support and confidence from all sectors through the "Returning Happiness to the People" TV program.

Keywords: Critical Analysis, Critical Discourse Analysis, Prime Minister Prayuth, Returning Happiness, “Returning Happiness to the People” program, National Council for Peace and Order, NCPO

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” สำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย ด้วยความเมตตากรุณาจากคณาจารย์ผู้มากประสบการณ์หลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ปณิตรานวงศ์ ที่รับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ทั้งยังคอยชี้แนวทางสว่างให้แก่ผู้วิจัยได้ศึกษาจนตลอดรอดฝั่ง ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจนา ฐูปแก้ว ที่ให้เกียรติรับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เคี้ยวเชิญขัดเกลาจนเป็นชิ้นงานที่สมบูรณ์ รวมถึงกรรมการอีกสองท่าน คือ อาจารย์ ดร.โมนายพล รณเวช และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล บุญลือ ที่ให้คำแนะนำในสิ่งที่ผู้วิจัยมองข้ามจนกลายเป็นชิ้นงานที่ภาคภูมิใจในฐานะนักศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แห่งนี้

ขอบพระคุณกำลังใจอันงดงามจากผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จครั้งนี้ คุณตา คุณแม่ ครอบครัวเล็ก ๆ ของผู้วิจัยที่เป็นส่วนเติมเต็มให้ผู้วิจัยมีความมานะ อดทน มีสติ ปัญญา จนสามารถก้าวข้ามอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ด้วยดี แม้ในระหว่างนี้คุณตาจะจากโลกนี้ไปก่อนจนไม่สามารถอยู่ร่วมยินดีในความสำเร็จของผู้วิจัยก็ตาม แต่ผู้วิจัยก็ยังระลึกถึงพระคุณเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณน้ำใจอันบริสุทธิ์ของเพื่อน พี่ น้อง ชาววารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ตลอดเวลาสามปีที่ผ่านมาทำให้ผู้วิจัยได้เห็นความเป็นมิตรภาพที่ยืนยาว และจะรักษาให้คงอยู่ตลอดไป

สุดท้ายนี้ ความสำเร็จจะเกิดขึ้นไม่ได้หากผู้วิจัยไม่ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากผู้สนับสนุน และผู้ให้ข้อมูลทุก ๆ ท่าน ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ขอได้รับการขอบคุณจากใจจริงของผู้วิจัย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อันสูงสุดในเชิงวิชาการ และผู้มีส่วนได้เสียต่อไป

นายธนวัตร มัททวิวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(6)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 ปัญหานำวิจัย	7
1.3 วัตถุประสงค์	7
1.4 ขอบเขตการศึกษา	7
1.5 นิยามศัพท์	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดการวิเคราะห์หว่านกรรมเชิงวิพากษ์	10
2.2 แนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง	23
2.3 แนวคิดการสร้างความปลอดภัยกับการแทรกแซงทางการเมือง	28
2.4 แนวคิดการเข้ารหัสและการถอดรหัสสาร	33
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	38

บทที่ 3 วิธีการวิจัย	40
3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	40
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
3.3 หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
3.4 ประชากรในการศึกษาและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	44
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
3.6 การนำเสนอข้อมูล	46
บทที่ 4 ผลการวิจัย	48
4.1 ตัวอย่างที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ	52
4.2 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ	206
4.3 วิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ	259
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	274
5.1 สรุปผลการวิจัย	274
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	279
5.3 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย	300
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป	302
รายการอ้างอิง	303
ภาคผนวก	308
ภาคผนวก ก. รายละเอียดวาทกรรมทั้ง 5 ชุด ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ	309
ภาคผนวก ข. ข้อมูลวาทกรรมและประเด็นที่ค้นพบจากวาทกรรมทั้ง 5 ชุด	332
ภาคผนวก ค. รายละเอียดลักษณะอัตลักษณ์และความสัมพันธ์จากวาทกรรมทั้ง 5 ชุด	334
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างบทบันทึกถอดคำพูด/สคริปต์รายการคืนความสุขให้คนในชาติ	336

ภาคผนวก จ. ตัวอย่างคู่มือลงรหัส	351
ภาคผนวก ฉ. แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้สัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริโภคตัวบท และกลุ่มผู้ผลิตรายการ	353
ประวัติผู้เขียน	356

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 รายชื่อกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ผู้บริโภคร่วมกับในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ	41
3.2 แสดงจำนวนประชากรในการศึกษา	44

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 บทบาทของวาทกรรมในการสร้างความหมายให้แก่โลก	20
2.2 แบบจำลองการวิพากษ์วาทกรรม 3 มิติของ แฟร์คลัฟ (Fairclough)	21
2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย	39
4.1 แผนภาพแสดงตัวบทในวาทกรรมในรายการคืบความสุขให้คนในชาติ	205
4.2 แผนภาพแสดงกระบวนการผลิตตัวบทในรายการคืบความสุขให้คนในชาติ	220
4.3 แผนภาพแสดงวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืบความสุขให้คนในชาติ	258
4.4 แผนภาพแสดงวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืบความสุขให้คนในชาติ	273

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

วิกฤตการณ์การเมืองไทยครั้งสำคัญอยู่ในช่วง พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2557 ภายหลังจากสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ลงมติวาระสองและวาระสามรับร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. ... ในเวลา 4.25 นาฬิกา ของวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 เป็นฉนวนสำคัญที่ทำให้ประชาชนหลายกลุ่มแสดงการคัดค้าน เช่น นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ผู้นำการชุมนุมต่อต้าน ไซ้ชื่อกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) อ้างว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวจะช่วยให้ นายทักษิณ ชินวัตร อดีต นายกรัฐมนตรี พ้นจากความผิดทางการเมืองและกลับเข้าประเทศไทยได้ และยังสร้างความไม่พอใจให้กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เนื่องจากจะเป็นการล้างความผิดให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรี และนายสุเทพ เทือกสุบรรณ อดีตรองนายกรัฐมนตรี ให้พ้นผิดจากข้อหาสังหารการชุมนุมเมื่อเดือนเมษายนและพฤษภาคม พ.ศ. 2553 กระทั่งวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 วุฒิสภา (ส.ว.) ลงมติไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่การชุมนุมยังคงดำเนินต่อไป โดยเปลี่ยนเงื่อนไขเป็นการต่อต้านรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรแทน

วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยถึงประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แต่พรรคเพื่อไทยปฏิเสธคำวินิจฉัยนี้ โดยให้เหตุผลว่าศาลรัฐธรรมนูญก้าวล่วงเขตอำนาจ ขณะที่กลุ่ม นปช. จัดการชุมนุมเพื่อตอบโต้การต่อต้านรัฐบาลที่สนามราชประสงค์ตั้งแต่วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ในระหว่างนี้กลุ่มผู้ประท้วง กปปส. เริ่มปิดล้อมและพยายามบุกกรุกเข้ายึดสถานที่ราชการหลายแห่ง โดยมีเหตุรุนแรงเกิดขึ้นอยู่บ้าง ที่สำคัญมีการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้สนับสนุนและต่อต้านรัฐบาลบริเวณภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำให้มีผู้เสียชีวิต 4 คน และบาดเจ็บอีก 57 คน (สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น, “เสื้อแดงออกราชังคลาฯ แล้ว ‘ธิดา’ บอก นปช.ตาย 4,” สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น, 2559)

ต่อมามีการยกระดับการชุมนุมในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2556 เกิดการปะทะกันระหว่างผู้ประท้วงกับตำรวจ มีการใช้แก๊สน้ำตาและหัวฉีดน้ำเพื่อยับยั้งไม่ให้ผู้ชุมนุมเข้าภายในทำเนียบรัฐบาล เหตุการณ์นี้มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 119 คน ต่อมาวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ตำรวจเรือ

ถอนสิ่งกีดขวางแล้วปล่อยให้กลุ่มผู้ประท้วงเข้าไปภายในทำเนียบรัฐบาลเพื่อลดความตึงเครียด และในวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2556 นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นประกาศยุบสภา แต่ผู้ชุมนุม กปปส. ยังคงปิดล้อมเดินขบวนบนถนนสายหลักในกรุงเทพมหานคร เพื่อกดดันรัฐบาลอย่างต่อเนื่องจนนำไปสู่การใช้ความรุนแรง มีการใช้อาวุธปืนและระเบิดเป็นระยะ ๆ จนมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตมากขึ้น วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2557 รัฐบาลจึงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในกรุงเทพมหานคร และพื้นที่โดยรอบ วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2557 กลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. รวมตัวขัดขวางการเลือกตั้งล่วงหน้าในกรุงเทพมหานคร และบางจังหวัดทางภาคใต้ ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 440,000 คน ไม่สามารถออกเสียงลงคะแนนได้ ต่อมาวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ศาลอาญานุมัติออกหมายจับแกนนำกลุ่ม กปปส. 19 คน ขอให้ฝ่าฝืนพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ตามคำร้องของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ)

ที่กล่าวมาเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งครั้งสำคัญของคนไทย อีกทั้งยังสร้างความเสียหายต่อประเทศในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เรื่อยมาจนถึงเช้าวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 กำลังทหารพร้อมอาวุธเข้าควบคุมสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ทั้งภาคพื้นดินและดาวเทียมหลายสถานี ตามคำสั่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้น ขอให้เชื่อมสัญญาณออกอากาศจากสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ตั้งกองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (กอ.รส.) ต่อมา กอ.รส. ออกประกาศเรียกตัวแทนจาก 7 ฝ่ายคู่ขัดแย้งทางการเมือง ประกอบไปด้วยผู้แทนจากรัฐบาล ผู้แทนจากวุฒิสภา ผู้แทนจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนจากพรรคเพื่อไทย ผู้แทนจากพรรคประชาธิปัตย์ ผู้แทนจากกลุ่ม กปปส. และผู้แทนจากกลุ่ม นปช. รวม 28 คน เข้าร่วมประชุมพร้อมกันที่สโมสรทหารบก ถนนวิภาวดีรังสิต (ไทยรัฐออนไลน์, “ประกาศ กอ.รส.ฉบับที่ 6 เชิญบุคคลร่วมประชุม,” ไทยรัฐออนไลน์, 2559)

ในระหว่างที่มีการประกาศเชิญคู่ขัดแย้ง 7 ฝ่ายมาคุยกันนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้น แสดงบทบาทผู้นำกลุ่มทหารเสนอตัวเป็นนคนกลางเพื่อยุติความขัดแย้งไม่ให้นานปลายจนมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บไปมากกว่าที่เป็นอยู่ (คมชัดลึกออนไลน์, “ผบ.ทบ. ใช้อำนาจกฎอัยการศึกเรียกคู่ขัดแย้งเจรจา,” คมชัดลึกออนไลน์, 2559)

“อย่ามาถามผมว่าจะอีกนานหรือไม่ ถ้าบ้านเมืองปลอดภัยก็ยุติเมื่อนั้นไม่มีใครอยากใช้กฎอัยการศีกนาน ผมเรียกก็ต้องเรียกทุกคน เพราะต้องคุยกันทุกคน ถึงต้องประกาศใช้กฎอัยการศึก ส่วนคณะรัฐมนตรี และวุฒิสภาก็ขอให้กันไปทีละขั้นตอน ขอให้ดูต่อไปว่ามันจะเกิดอะไรขึ้น แต่ผมไม่ยอมให้มีการนองเลือดเกิดขึ้นแน่นอน”

เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ตัวแทนจาก 7 กลุ่มคู่ขัดแย้งเข้าร่วมประชุมอย่างพร้อมเพรียงโดยการประชุมเป็นไปอย่างเคร่งเครียด จนต้องยุติและกลับมาประชุมกันใหม่ในวันรุ่งขึ้น วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ก็ยังคงไม่มีทางออกที่ดีที่สุด ทำให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตัดสินใจเข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ ต่อมาในช่วงเย็นมีการประกาศตั้งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) หลังจากที่เข้าควบคุมอำนาจแล้วมีการประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ล้มเลิกลงยกเว้นหมวด 2 ส่งผลให้คณะรัฐมนตรีรักษาการหมดอำนาจ ตลอดจนให้วุฒิสภายุติบทบาท จนเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 กำหนดให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ทำหน้าที่แทนสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภาชั่วคราว ต่อมาวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2557 สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเลือกพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีอีกหนึ่งตำแหน่ง บริหารประเทศเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

สำหรับบทบาทหน้าที่ นายกรัฐมนตรีไทย ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2551 หรือฉบับก่อนหน้านั้น ระบุสาระสำคัญให้อำนาจนายกรัฐมนตรีไว้ในมาตรา 11 ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีหน้าที่กำกับดูแลทั่วไป สั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี กำกับการบริหารราชการของกระทรวง กรมหรือสั่งให้ข้าราชการมาปฏิบัติราชการตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด ย่อมทำได้ และวางระเบียบปฏิบัติราชการเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเดินหน้าเป็นไปโดยรวดเร็ว เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทราบดีว่าตนนั้นไม่ได้เป็นเป็นนายกรัฐมนตรีที่มาจากเลือกตั้ง (วาสนา นาน่วม, 2558, น. 9-10) เข้ามาเพื่อบริหารประเทศในช่วงวิกฤต เนื่องจากการบริหารงานของรัฐบาลชุดที่ผ่านมาล้มเหลวไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ อีกทั้ง ยังมีการชุมนุมบานปลายมีประชาชนบาดเจ็บเสียชีวิต จึงต้องเข้ามาแก้ไขสถานการณ์ ดำเนินการปฏิรูปประเทศในเวลาที่มีอย่างจำกัด ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลมีการวางกรอบการทำงาน (Road Map) ค่อนข้างชัดเจนเน้นการปฏิรูปตามยุทธศาสตร์ชาติ ทำงานร่วมกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ทำงานสอดคล้องกันก่อนที่จะมีการคืนอำนาจให้ประชาชนเลือกตั้งในช่วงปลายปี พ.ศ. 2560 (เท่าที่ในช่วงนั้น)

เนื่องจากการเข้ามาในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เข้ามาบริหารประเทศแบบไม่ปกตินั้น ก็ยิ่งทำให้เป็นที่น่าจับตาของประชาชนทุกภาคส่วนในทุก ๆ อิริยาบถความเคลื่อนไหว รวมไปถึงสื่อมวลชนที่ต้องทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายบริหารไปยังประชาชน สร้างความเข้าใจอันดีถึงแนวนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศให้ก้าวพ้นวิกฤต รวมถึงการเดินหน้าร่างรัฐธรรมนูญ พร้อมกับปฏิรูปประเทศ ก่อนที่จะคืนประชาธิปไตยให้กับประชาชน สื่อมวลชนต้องทำหน้าที่นำเสนอข้อเท็จจริง สามารถวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล เป็นกระบอกเสียงประชาชนกลุ่มต่าง ๆ สะท้อนไปยังรัฐบาลได้เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติในฐานะรัฐบาลยังมีนโยบายผลิตรายการโทรทัศน์อีกหนึ่งรายการเพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสารทำความเข้าใจไปยังประชาชน คือ รายการคืนความสุขให้คนในชาติ ออกอากาศทุกวันศุกร์เวลาประมาณ 20.15 นาฬิกา ผ่านทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) ดำเนินรายการโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รูปแบบรายการเป็นรายการทอล์คโชว์ (Talk Show) ออกอากาศวันแรกเมื่อวันเสาร์ที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เวลา 21 นาฬิกา นำเสนอเหตุผลการเข้าควบคุมอำนาจ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) การเชิญบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เข้าปรับทัศนคติ การควบคุมการออกอากาศของสถานีวิทยุและสถานีวิทยุโทรทัศน์ การปรับย้ายข้าราชการประจำ รวมถึงการเดินหน้าบริหารประเทศทุกอย่างแทนรัฐบาลชุดเดิมที่หมดอำนาจลง จากนั้นจึงเปลี่ยนเวลาออกอากาศวันศุกร์เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ภาพรวมของรายการคืนความสุขให้คนในชาติ มีผู้ดำเนินรายการคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แต่ในบางครั้งจะมีผู้ร่วมรายการคนอื่น เช่น รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีกระทรวงต่าง ๆ แต่ทว่าก็เป็นส่วนน้อยมาก ส่วนเนื้อหาในแต่ละครั้งที่ออกอากาศเป็นรูปแบบที่ไม่ตายตัวเพราะพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะเป็นผู้เขียนบทโทรทัศน์แบบย่อ (Semi-script) กล่าวคือ จะร่างเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการจะพูดเอง โดยเน้นไปที่การทำงานในภาพรวมของรัฐบาลทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคมทั่วไป การขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ การออกมาตอบโต้ข้อครหาจากสังคมเป็นต้นว่าตอบได้ว่าทหรรมต่าง ๆ จากฝ่ายต่อต้านรัฐบาล จากนั้นให้คณะผู้ผลิตตัดต่อลำดับภาพ ใส่เนื้อหา และภาพกราฟิกต่าง ๆ ก่อนการออกอากาศจริง (ทำเนียบรัฐบาล, “รายการคืนความสุขให้คนในชาติ,” ทำเนียบรัฐบาล 2559)

กระทั่งต่อมา วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2559 รายการคืนความสุขให้คนในชาติได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบรายการใหม่ ซึ่งมีผู้ดำเนินรายการหนึ่งคนทำหน้าที่ดำเนินรายการถามคำถามเพื่อให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตอบเป็นข้อ ๆ ในประเด็นต่าง ๆ ทำให้บรรยากาศรายการจากเดิมที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พูดเพียงคนเดียววนั้นผ่อนคลายมากขึ้น เนื่องจากต้องการให้ความนิยม

ของรายการให้กลับมา แต่ทั้งนี้ยังอยู่ในช่วงทดลอง สำหรับผู้ดำเนินรายการนั้นจะมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปเรื่อย ๆ เช่นเทปแรกดำเนินรายการโดย พันเอก (หญิง) ทักษดา สังขจันทร์ ผู้ช่วยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ปิยะฉัตร ใหม่แก้ว (2552, น. 2-4) ระบุว่า หากย้อนกลับไปดูในอดีต รัฐบาลหลายสมัยก็เลือกใช้วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ผลิตรายการเพื่อสื่อสารทางการเมืองจากรัฐบาลไปสู่ประชาชน กล่าวคือ สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้จัดตั้งกรมโฆษณาการ (ปัจจุบันคือกรมประชาสัมพันธ์) เพื่อควบคุมและใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน โดยช่วงปี พ.ศ. 2484 – 2486 รัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ใช้วิทยุกระจายเสียงเพื่อจัดรายการปลุกใจ รายการสนทนาระหว่างนายมั่นกับนายคง ถือเป็นรายการที่มีอิทธิพลที่ประชาชนทุกคนต้องฟังและเป็นกระบอกเสียงจากทำเนียบสามัคคีชัย (ปัจจุบันคือทำเนียบรัฐบาล) ออกอากาศเป็นประจำทุกวันประมาณครึ่งชั่วโมง วัตถุประสงค์เพื่อการควบคุมประเทศ และประชาชนให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐบาลวางไว้ จากจุดนี้เองที่ทำให้วิทยุกระจายเสียงเข้ามามีบทบาทในการสื่อสารทางการเมืองอย่างมาก

ในประเทศที่มีการพัฒนาแล้วอย่างสหรัฐอเมริกา มีการใช้สื่อมวลชนเพื่อวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ทางการเมือง กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 2000 มีการจัดรายการสด Radio Address ออกมาเพื่อพูดคุยกับประชาชนผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงโดยประธานาธิบดีคนที่ 43 นายจอร์จดับเบิลยู บุช (George W. Bush) และมีการนำมาเผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีรูปแบบในแต่ละสัปดาห์จะมีการเลือกนำเสนอ 1 ประเด็นที่รัฐบาลต้องการเน้นเป็นพิเศษ ออกอากาศทุกวันเสาร์ ภายใต้การผลิตโดย Office of the Press Secretary

รัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ 23 ของไทย มีแนวคิดจัดรายการ “นายก ๆ ทักซิณคุยกับประชาชน” ระหว่าง พ.ศ. 2544 – 2549 เพื่อเป็นสื่อกลางเชื่อมประสานให้เกิดการยอมรับและความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่างรัฐบาลกับประชาชน ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 8.00 – 9.00 นาฬิกา ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ โดยมีนายทักษิณ ชินวัตร เป็นผู้ดำเนินรายการด้วยตัวเอง จากนั้นได้เพิ่มช่องทางออกอากาศมากขึ้นทั้งสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ในเครือกองทัพบก กองทัพอากาศ และกรมตำรวจ (ปัจจุบันคือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

รัฐบาลพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีคนที่ 24 จัดรายการ “เปิดบ้านพิษณุโลก” เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารทางการเมืองภายหลังจากการทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 จากคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) นำโดยพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ได้ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของนายทักษิณ ชินวัตร และประกาศกฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร โดยออกอากาศทุกวันเสาร์เวลา 8.30 – 9.00 นาฬิกา ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กรมประชาสัมพันธ์

รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีคนที่ 25 ทำรายการ “เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายก ฯ อภิสิทธิ์” ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยกรมประชาสัมพันธ์ ทุกวันอาทิตย์ เวลา 9.00 - 10.00 นาฬิกา ภายในรายการมีการส่งข้อความผ่านระบบข้อความสั้น (SMS) แสดงความคิดเห็นและตั้งข้อซักถาม และยังมีช่องทางในการสื่อสารกับนายกรัฐมนตรีทุกวันศุกร์ผ่าน หน้า 2 ของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ จะมีการตอบคำถามที่ประชาชนส่งคำถามเข้ามาอีกด้วย

หรือแม้แต่รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีคนที่ 28 ก็ได้จัดทำมีรายการ “รัฐบาลยิ่งลักษณ์พบประชาชน” เป็นรายการโทรทัศน์ประเภทสนทนา เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานของรัฐบาล ในส่วนที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบ ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 8.00 – 9.00 นาฬิกา ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

จึงมีความน่าสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาการถ่ายทอดวาทกรรมของรัฐบาลของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะที่เป็นผู้นำประเทศที่มาจากผลการทำรัฐประหาร ผ่านรายการคืนความสุขให้คนในชาติที่มีดำริให้ทำขึ้นเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ภารกิจของรัฐบาล ตลอดจนเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนในภาวะการปกครองประเทศที่ไม่เป็นปกติ ดังนั้น การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ จึงเป็นการศึกษาเนื้อหาของรายการ และความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาในการสื่อสารหรือตัวบท (Text) และบริบทต่าง ๆ ในสังคม (Context) และวิธีการนำเสนอการสื่อสารทางการเมืองในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทย หลังเกิดการเข้าควบคุมอำนาจการปกครองเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และวาทกรรมจากการใช้ช่องทางสื่อมวลชนเพื่อสร้างอำนาจและตัวตนจากวาทกรรมชุดนี้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงระบบอำนาจในการผลิต สร้าง ปิดกั้น และการดำรงอยู่ของความหมายสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากตัวบทประกอบสร้างความหมายในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งการศึกษาการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) นี้ จะทำการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับสังคม ดังนั้น การวิเคราะห์จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ตัวบท วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิธีปฏิบัติทางสังคม วัฒนธรรม โดยจะศึกษากรอบมิติทั้งสามของวาทกรรมตามแนวทางของนอร์แมน แฟร์คลัฟ (Norman Fairclough) (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 41-44) ได้แก่

มิติที่ 1 ตัวบท (Text) ประกอบการสร้าง ความหมายอันได้แก่ ระบบความรู้ ความเชื่อ อัตลักษณ์ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

มิติที่ 2 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) คือ การศึกษากระบวนการสร้างตัวบท และการบริโศคตัวบท ที่เป็นสื่อกลางระหว่างสังคม กล่าวคือ สังคมมีอิทธิพลต่อตัวบทในทางอ้อม หรืออธิบายได้ว่าสังคมกำหนดวิธีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิธีปฏิบัติทางวาทกรรมไปกำหนดตัวบทอีกต่อหนึ่ง

มิติที่ 3 คือ วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Soci-ocultural Practice) เป็นการศึกษาบริบททางสังคม การวิเคราะห์จะทำให้เห็นความสัมพันธ์แบบวิภาษระหว่างตัวบทกับสังคมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งของการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นการศึกษาการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ซึ่งส่งผลให้มีการกำหนดรูปแบบ เนื้อหา และการนำเสนอวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสร้างความหมาย อำนาจ และความจริงทางสังคมทางการเมืองของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่านการศึกษาด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหารายการคืนความสุขให้คนในชาติที่ออกอากาศผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารและรู้เท่าทันการสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำประเทศในยุครัฐบาลทหาร

1.2 ปัญหาวิจัย

1. วาทกรรมที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติประกอบด้วยตัวบทอะไรบ้าง
2. วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติเป็นอย่างไร
3. วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวบทที่ประกอบสร้างในวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ
2. เพื่อศึกษาวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ
3. เพื่อศึกษาวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากบทถอดเทปรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ออกอากาศตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งอยู่ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 รวมจำนวน 105 ตอน ใช้การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) หรือแบบ CDA ของ นอร์แมน แพร่คลัฟ (Norman

Fairclough) จากนั้น จะนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อนำเสนอตัวบทในวาทกรรมที่ปรากฏ วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

1.5 นิยามศัพท์

วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เป็นแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมของนอร์แมน แฟร์คลัฟ (Norman Fairclough) ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับสังคม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ตัวบท (Text) วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discursive Analysis) และวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Analysis)

รายการคืนความสุขให้คนในชาติ หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายให้สำนักนายกรัฐมนตรี และสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ผลิตขึ้นเพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไปยังประชาชน ดำเนินรายการโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ออกอากาศทุกวันศุกร์ เวลา 20.15 นาฬิกา ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์สัญญาณภาคพื้นดินในระบบแอนะล็อกและดิจิทัล รูปแบบโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์ตัวบท (Text) หมายถึง การวิเคราะห์เนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญที่ประกอบเป็นวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ทั้ง 27 ตอน สะท้อนถึงระบบความรู้ ความเชื่อ อัตลักษณ์ และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในยุครัฐบาลทหารของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เช่น การปฏิรูปประเทศ การสร้างความชอบธรรม การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน สถาบันพระมหากษัตริย์ และกฎหมาย

วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) หมายถึง กระบวนการสร้างตัวบท ที่มีองค์ประกอบได้แก่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทหลัก และผู้ดำเนินรายการในฐานะผู้นำเสนอตัวบทรอง การคัดเลือกประเด็น รูปแบบการสื่อสาร และกลุ่มเป้าหมาย ส่วนกระบวนการบริโภคตัวบท ที่มีองค์ประกอบได้แก่ การแพร่กระจาย และระบบความคิดของผู้รับสารในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

วิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) หมายถึง สภาพแวดล้อมหรือบริบททางสังคม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางสังคม ปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางการเมือง และปัจจัยสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการสร้างตัวบทในรายการคืนความสุขให้คน

ในชาติ ผ่านวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม ทั้งนี้ จะทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับบริบททางสังคมในช่วงระหว่างก่อนและหลังการควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะเผยให้เห็นถึงความชอบธรรมของรัฐบาลทหารในการดำรงรักษาไว้ซึ่งอำนาจทางการเมือง เพื่อหวังเปลี่ยนแปลงประเทศผ่านการปฏิรูปโครงสร้างประเทศ
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับรัฐบาลทหารในการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงการสื่อสารทางการเมือง เพื่อสร้างการยอมรับ และการมีส่วนร่วมจากประชาชนมากยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยจะเป็นแสงสว่างนำทางเพื่อปรับภาพลักษณ์ของรัฐบาลทหารในสายตาของประชาชนผู้ได้การปกครองให้ดีขึ้น โดยอาศัยการสื่อสารผ่านวาทกรรม
4. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับนักวิชาการ นักศึกษา สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไปให้เปิดรับและทำความเข้าใจความหมายลึกซึ้งที่แฝงอยู่ในตัวบทในวาทกรรมทางการเมืองที่สร้างโดยรัฐบาลทหาร เพื่อสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้กับสังคมต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษาดังนี้

- 2.1 แนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์
- 2.2 แนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง
- 2.3 แนวคิดการสร้างความชอบธรรมกับการแทรกแซงทางการเมือง
- 2.4 แนวคิดการเข้ารหัสและการถอดรหัสสาร
- 2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์

นอร์แมน แฟร์คลัฟ (Norman Fairclough) นักภาษาศาสตร์ผู้บุกเบิกวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ได้กล่าวว่าในสังคมประชาธิปไตย อำนาจมาจากความยินยอมพร้อมใจมากกว่า มาจากการใช้กำลังบังคับ แฟร์คลัฟ กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจกับวาทกรรมไว้ว่า วาทกรรมมีบทบาททำให้เกิดความยินยอมพร้อมใจ กลุ่มผู้มอำนาจในสังคมใช้วาทกรรมในการถ่ายทอดอุดมการณ์ วิธีปฏิบัติต่าง ๆ ความหมาย ค่านิยม ตลอดจนอัตลักษณ์ที่เอื้อประโยชน์แก่ฝ่ายของตน นักวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ กล่าวว่า การวิจัยตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ก็คือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรม อุดมการณ์ กับอำนาจ (Fairclough, 1995, p. 219 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 1)

“วาทกรรม” ในภาษาอังกฤษตรงกับคำว่า Discourse แต่หากแปลเป็นภาษาไทยก็อาจจะมีผู้เข้าใจว่าความหมายคล้ายกับ “ปริจเฉท” แต่ปริจเฉทนั้น มีความหมายตามแนวโครงสร้างนิยมจะหมายถึงหน่วยภาษาระดับที่สูงกว่าประโยค ส่วนความหมายตามแนวหน้าที่นิยมจะหมายถึงภาษาในบริบทการใช้

นอกจากนักภาษาศาสตร์แล้ว นักสังคมศาสตร์ก็สนใจที่จะศึกษาวาทกรรมเช่นกัน แต่มีมุมมองที่ต่างกันออกไป นิยามที่มีผู้อ้างอิงอย่างกว้างขวางมาจาก ฟูโกต์ (Foucault) ที่กล่าวถึง Discourse ไว้ว่าเป็น “practices which systematically form the objects of which they

speak” (Foucault, 1972 p. 49 อ้างถึงใน Baker and Ellece, 2011, p. 31, อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 6) หรือวิธีปฏิบัติที่สร้างสิ่งที่พูดถึงนั้นอย่างเป็นระบบ

ไซยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2543, น. 3-4 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 6) ให้นิยามวาทกรรมตามแนวคิดของฟูโกต์คือ ระบบและกระบวนการในการสร้างผลิต (Constitute) เอกลักษณ์ (Identity) และความหมาย (Significance) ให้กับสรรพสิ่งต่าง ๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเรา นอกจากนี้ วาทกรรมยังทำหน้าที่ตรึงสิ่งที่สร้างขึ้นให้ดำรงอยู่และเป็นที่ยอมรับในสังคมวงกว้าง (Valorize)

แฟร์คลัฟ กล่าวถึงวาทกรรมโดยอ้างอิงแนวคิดด้านภาษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ คือ การใช้ภาษาทั้งการพูด และการเขียน และยังรวมถึงกิจกรรมที่สื่อความหมายรูปแบบอื่น ๆ เช่น ภาพถ่าย ภาพยนตร์ วิดีทัศน์ แผนภูมิ และอวัจนภาษา และยังมองวาทกรรมตามทฤษฎีเชิงสังคมว่าเป็นวิธีปฏิบัติทางสังคมรูปแบบหนึ่ง (Fairclough, 1995b, p. 54, อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 7)

ฟูโกต์ ได้ให้ความหมายของวาทกรรม หมายถึง กระบวนการสร้างความหมายโดยภาษาและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ดำรงอยู่ในสังคมประกอบกันเป็นความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหนึ่ง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดว่าอะไรคือความรู้ ความจริง และอะไรไม่ใช่วาทกรรมเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยสังคมทั้งโดยกลุ่มที่ครองอำนาจ และกลุ่มที่ต่อต้านอำนาจ จัดเป็นเทคโนโลยีทางอำนาจที่ถูกใช้ทั้งการเก็บกดปิดกั้น และจัดระเบียบวิถีชีวิตของคนในสังคม แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ถูกใช้เพื่อต่อต้านอำนาจ (Counter Discourse) ต่อต้านระเบียบที่วาทกรรมหลักครอบงำอยู่ การวิเคราะห์วาทกรรมทำให้เห็นแง่มุมของอำนาจโดยเฉพาะในแง่มุมของความรู้ได้ละเอียดอ่อนยิ่งขึ้นเมื่อวาทกรรมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถอ้างได้ว่ามีผู้ผลิต ผู้ควบคุมวาทกรรมอย่างชัดเจน อำนาจในแง่มุมของวาทกรรม เป็นอำนาจที่กระจายตัว แทรกซึมในแนวระนาบเชื่อมต่ออย่างหลากหลาย ยากที่จะหาจุดกำเนิด จุดศูนย์กลางของการผลิต ดังนั้น ไม่ว่าผู้กระทำการใด ๆ ล้วนตกอยู่ภายใต้วาทกรรมหรือความสัมพันธ์อำนาจในเรื่องความรู้และความจริงด้วยกันทั้งสิ้น ประเด็นของการวิเคราะห์วาทกรรมไม่ได้อยู่ที่คำพูดนั้น ๆ เป็นจริงหรือเท็จ แต่อยู่ที่ทฤษฎีชุดหนึ่งที่เป็นตัวกำกับให้การพูดนั้น ๆ เป็นไปได้มากกว่าจะเป็นเรื่องของข้อเท็จจริง วาทกรรมจึงไม่ใช่เป็นเพียงผลลัพธ์ซึ่งเกิดจากการต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงระบบของการครอบงำ แต่วาทกรรมในตัวของมันเองนั้น คือการต่อสู้และการครอบงำที่มีต่อรูปแบบและวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม

พาน ไดจ์ (Van Dijk) กล่าวว่า วาทกรรมไม่ใช่ผลผลิตภาษาที่อยู่โดด ๆ โดยปราศจากบริบท แต่เป็นรูปแบบหนึ่งของการกระทำทางสังคมหรือเหตุการณ์ การสื่อสารมีองค์ประกอบหลายอย่าง กล่าวคือ วาทกรรม คือเหตุการณ์การสื่อสารที่ซับซ้อนประกอบด้วยผู้มีบทบาทต่าง ๆ เช่น บทบาทผู้พูด บทบาทผู้เขียน บทบาทผู้ฟัง ฯลฯ ผู้มีบทบาทเหล่านี้ร่วมกันในการสื่อสารที่เกิดขึ้นใน

ฉากหนึ่ง เน้นผู้มีส่วนร่วมในวาทกรรมหรือเหตุการณ์การสื่อสารนั้นมิได้เป็นเพียงผู้พูด ผู้เขียน หรือผู้ฟัง แต่ยังเป็นผู้ที่มีบทบาทต่าง ๆ ทางสังคมในฐานะสมาชิกของกลุ่มหนึ่งหรือวัฒนธรรมหนึ่งด้วย (Van Dijk, 1998 P. 193-194 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556, น. 7)

พาน ไค้ก ยังได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรม การครอบงำทางความคิดกับสังคมไว้ว่า ในโลกสมัยใหม่ อำนาจที่มาจาก การครอบงำทางความคิดมากกว่าการใช้กำลังหรือการบังคับ และวาทกรรมก็มีบทบาทสำคัญในการครอบงำทางความคิด เริ่มจากกลุ่มผู้มีอำนาจในสังคม เช่น นักการเมือง สื่อมวลชน นักวิชาการ ฯลฯ ควบคุมวาทกรรมเพื่อสื่อทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ และอุดมการณ์ที่เอื้อประโยชน์แก่ฝ่ายตน ทั้งนี้ มีองค์ประกอบหลายประการในกระบวนการที่ทำให้ความคิดดังกล่าวเป็นที่รับรู้ และเข้าไปอยู่ในความทรงจำระยะยาว เมื่อคนในสังคมถูกครอบงำความคิด ก็จะประพฤติปฏิบัติตามความคิดความเชื่อนั้น ๆ กลุ่มผู้มีอำนาจในสังคมจึงสามารถควบคุมคนในสังคมได้ตามที่ตนต้องการโดยผ่านวาทกรรมนั่นเอง

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2544, น. 146-152, อ้างถึงใน ปิยะฉัตร ใหม่แก้ว, 2552, น. 22) ได้ประมวลแนวความคิดของนักทฤษฎีวาทกรรม 3 ท่าน ประกอบด้วย ฟูก็อดต์ นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส แฟร์คลัฟ นักภาษาศาสตร์ชาวอังกฤษ และ พาน ไค้ก นักสังคมศาสตร์ชาวเนเธอร์แลนด์ ได้อธิบายงานวิจัยเรื่อง “กรอบวาทกรรมวิเคราะห์กับกรณีศึกษาไทย” ว่าจากการศึกษาวาทกรรมจากมุมมองของ ฟูก็อดต์ แฟร์คลัฟ และพาน ไค้ก วาทกรรมไม่ใช่เรื่องของการสื่อสารธรรมดาแต่จะรวมองค์ประกอบอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย วาทกรรมกลายเป็นชุดของความรู้หรือความจริง ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย นั่นคืออำนาจที่ผู้สื่อสารมีในยุคหนึ่ง ๆ ที่จะกำหนดว่าสิ่งใดพูดได้ พูดไม่ได้ ซึ่งจะส่งผลให้สาระหรือเนื้อหาของสารถูกปิดบัง ซ่อนเร้น ทับซ้อน นอกจากนั้นอำนาจที่มีอยู่ในยุคหนึ่ง ๆ ยังกำหนดด้วยว่าสิ่งใดเป็นความรู้ หรือความจริง ภายใต้ปริมณฑลทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม แต่การศึกษาของฟูก็อดต์ จะเป็นการพิจารณาหากรอบการวิเคราะห์วาทกรรมที่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ (Power) อุดมการณ์ (Ideologies) และความเป็นใหญ่ (Hegemony) ที่มีการกดทับ ปิดบัง ซ่อนเร้น ทำให้ในบางสิ่งเป็นสิ่งที่พูดไม่ได้ กรณีนี้ แฟร์คลัฟ ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า วาทกรรมเป็นการถูกประกอบสร้าง คือ การผลิตสถาปนาตัวตน อัตลักษณ์ ประชาน และถูกสังคมผลิตวาทกรรม ซึ่งพาน ไค้ก ได้ตอกย้ำว่า วาทกรรมเป็นปฏิสัมพันธ์เชิงสังคมทั้งตัวบท และบริบทล้วนแล้วแต่จะต้องมีความสัมพันธ์ในสังคม

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2544, น. 107-109, อ้างถึงใน ปิยะฉัตร ใหม่แก้ว, 2552, น. 22) กล่าวถึงกรอบการวิเคราะห์วาทกรรมกับการเมืองไว้ว่า วาทกรรมทางการเมืองมุ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับอำนาจความเป็นใหญ่ เจตนาของผู้ส่งสาร และปฏิบัติการของผู้รับสาร ซึ่งหากมองดูหน้าที่เชิงกลยุทธ์ (Strategic Finctiobs) ที่มองได้ทั้งในแง่การตีความ

(Interpretive) คือว่าผู้พูดนั้นมียุทธ (ที่ไม่ได้ตระหนัก) อย่างไรในการตีความ และเชิงการผลิต (Productive) คือ การวิเคราะห์ผู้พูดใช้ยุทธอะไรบ้างในการผลิตวาทกรรมที่ใช้ในสังคม

นับแต่ช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 การศึกษาด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (Paradigm shift) พร้อม ๆ กับการเกิดการศึกษาแบบสหวิทยาการ ซึ่งมีหลายสาขาสมผัสกัน ประกอบด้วย สัญวิทยา (Semiotics) ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) ภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) การศึกษาลักษณะนี้จะรู้จักกันในนามว่า “วาทกรรม” (Discourse) บางสำนักก็เรียกว่า “การวิเคราะห์วาทกรรม” (Discourse Analysis: DA) หรือบางแห่งก็เรียกว่า “การศึกษาวาทกรรม” (Discourse Studies) อย่างไรก็ตาม การศึกษาด้วยวิธีการดังกล่าวจัดเป็นการศึกษาแบบใหม่ที่ใช้ในด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บางครั้งอาจเป็นการศึกษาข้ามสาขาวิชา (Cross-discipline) หรือการศึกษาระหว่างสาขาวิชา (Trans-discipline) (Van Dijk, 2007, p. xviii, อ้างถึงใน เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์, 2554, น. 9)

สำหรับวงวิชาการไทย พบว่าวาทกรรมในความหมายของฟูโกต์ มีนักวิชาการไทยที่นำมาใช้คนแรก คือ ธเนศ วงศ์ยานนาวา เป็นผู้ให้นำมาอธิบายในสังคมไทยโดยใช้ภาษาอังกฤษทับศัพท์ว่า ดีสคอร์ด (มาลินี คุ่มสุภา, 2548, น. 15, อ้างถึงใน เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์, 2554, น. 9-10) ต่อมา สมเกียรติ วันทะนะ ได้แปลคำนี้เป็นภาษาไทยว่า “วาทกรรม” (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2549, น. 19 และมาลินี คุ่มสุภา, 2548, น. 15, อ้างถึงใน เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์, 2554, น. 9-10) โดยมีนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2543) นำคำสำคัญในการศึกษาวาทกรรมทางการเมืองว่าด้วยประชาธิปไตยของสังคมไทย และไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2549) ได้ใช้แนวคิดนี้ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาในหนังสือวาทกรรมการพัฒนา ปัจจุบันมีนักวิชาการไทยหลายท่านได้ใช้วาทกรรมในความหมายของฟูโกต์กันอย่างแพร่หลาย

หากจะดูรากศัพท์ของคำว่าวาทกรรม พบว่าเป็นคำที่มาจากภาษาละติน คือ Discursus และมาจาก Verb discurrere มีความหมายว่า To run hither and thither หมายถึง “วิ่งจากที่นี่ไปที่นั่น” ส่วนวาทกรรม ในภาษาฝรั่งเศสมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า Chat, Chinwag, Free conversation, Improvisation, Expose, Narration, Peroration, Language และ Parole ความหมายเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้ชีวิตประจำวันเป็นเวลานาน จึงทำให้มีความแตกต่างกันออกไปจากความหมายเริ่มต้น (Frank, 1992, pp. 99-100, อ้างถึงใน มาลินี คุ่มสุภา, 2548, น. 16, อ้างถึงใน เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์, 2554, น. 9-10)

ปัจจุบัน วาทกรรมมีการนิยามที่ค่อนข้างหลากหลายจนยากที่จะจำกัดความหมายได้ ผู้ศึกษาส่วนใหญ่มักจะนิยามตามวัตถุประสงค์แก่งานวิจัยของตน จนทำให้เกิดวิธีการศึกษาที่แตกต่างกันออกไป (Franklin, Hamer, Hanna, Kinsey and Richardson, 2005, p. 61: Barker, 2004, p. 54: O’Sullivan, Hartley, Saunders, Montgomery and Fiske, 1994, p. 92

ในด้านการสื่อสาร วาทกรรมจะทำหน้าที่เป็นระบบที่ทำให้การพูดการเขียนในสังคมหนึ่ง ๆ เป็นไปได้ ทั้งนี้ เพราะวาทกรรมจะเป็นตัวกำหนดเกณฑ์ เงื่อนไข และกลไกต่าง ๆ ในการพูดการเขียน ฉะนั้น วาทกรรมจึงเป็นมากกว่าเรื่องภาษาหรือคำพูด แต่มีภาคปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) ซึ่งรวมถึงจารีตปฏิบัติ ความคิด ความเชื่อ คุณค่า และสถาบันต่าง ๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ด้วย (Foucault, 1970b p. 79-80, 1972b, p.79-80, 1972a, p. 63, อ้างถึงใน ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2549, น. 21)

นอกจากนี้ วาทกรรมถูกสร้างขึ้นจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่สามารถพูดได้อย่างถูกต้องในช่วงเวลาหนึ่ง (ภายใต้กฎเกณฑ์ และตรรกะชุดหนึ่ง) กับสิ่งที่ถูกพูดอย่างแท้จริง ฉะนั้น สนามของวาทกรรมในขณะใดขณะหนึ่ง คือ กฎเกณฑ์ว่าด้วยความแตกต่างนี้ ด้วยเหตุนี้วาทกรรมจึงสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นมา ภายใต้กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนชุดหนึ่ง กฎเกณฑ์นี้จะเป็นตัวกำหนดการดำรงอยู่ การเปลี่ยนแปลง หรือการเลือนหายไปของสรรพสิ่ง นั่นคือ ควบคุมไปกับสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่สังคมสร้างขึ้น ยังมีการเปลี่ยนแปลงที่ถูกพูดถึงโดยวาทกรรมอีกด้วย (Foucault, 1972a, p. 63 อ้างถึงใน ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2549, น. 21) เพราะฉะนั้นวาทกรรม จึงเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ เงื่อนไข และกลไกต่าง ๆ ในการสื่อสารและการอธิบายต่าง ๆ ในสังคม (Foucault, 1970, pp. 79-80)

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556, น. 29) ชี้แจงว่า ในสาขาวิชาภาษาศาสตร์ คำว่า “วิพากษ์” เริ่มใช้ในการศึกษาแนวที่เรียกว่า “ภาษาศาสตร์เชิงวิพากษ์” (Critical Linguistics) นักภาษาศาสตร์ในกลุ่มนี้มีมุมมองว่าการใช้ภาษาซ่อนเร้นบางแง่มุมของเหตุการณ์ในสังคม (Fowler, Hodge, Kress and Trew, 1979, Kress and Hodge, 1979) ยกตัวอย่างเช่น การใช้นามวลีแปลงหรือประโยคกรรมที่ไม่ปรากฏตัวการแทนการใช้ประโยคกรตุเป็นกลวิธีที่ช่วยซ่อนผู้กระทำในเหตุการณ์ที่อ้างถึง ตัวอย่างเช่น หากเราต้องการเลี่ยงที่จะกล่าวถึงผู้กระทำ เราอาจเลือกใช้ประโยค ก. และ ข. แทน ค.

ก. มีการโกงเงินในโครงการนี้ (ประโยคกริยา มีนามวลีแปลง การโกงเงินในโครงการนี้)

ข. เงินในโครงการนี้ถูกโกง (ประโยคกรรม ไม่ระบุตัวการหรือผู้กระทำ)

ค. นาย ก. โกงเงินในโครงการนี้ (ประโยคกรตุ หรือประโยคที่มีประธานเป็นผู้แสดงอาการ)

งานวิจัยตามแนวทางภาษาศาสตร์เชิงวิพากษ์ของทริว (Trew 1979: 94 อ้างถึงใน Simpson and Mayr, 2010, p. 50) แสดงให้เห็นว่า พาดหัวข่าวที่อ้างถึงเหตุการณ์เดียวกันในหนังสือพิมพ์รายวันของอังกฤษ 2 ฉบับ

a. Rioting Blacks Shot Dead by Police as ANC Leaders Meet

b. Police Shoot 11 Dead in Salisbury Riot

จะเห็นว่าในการพาดหัว a. คำว่า Blacks (คนผิวดำ) มีคำขยาย Rioting (ที่ก่อจลาจล) ในขณะที่การกระทำของตำรวจซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตถูกทำให้เด่นน้อยลงโดยใช้โครงสร้างประโยคกรรม ส่วนการพาดหัวข่าว b. กลับมีจุดเน้นตรงข้าม กล่าวคือ ตำรวจและการกระทำถูกนำเสนอใน ส่วนต้นของประโยค คำว่า Rioting Blacks ไม่ปรากฏในพาดหัวนี้ แต่กลับระบุจำนวนผู้เสียชีวิต เพราะถูกตำรวจยิงแทน นักภาษาศาสตร์เชิงวิพากษ์เห็นว่า หากเราวิเคราะห์ภาษาอย่างเป็นระบบ ก็จะสามารถเผยให้เห็นสิ่งที่ถูกปิดบังซ่อนเร้นไว้ตามตัวอย่างข้างต้นได้

วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis เรียกย่อว่า CDA หรือตำราบางเล่มใช้ว่า Critical Discourse Studies เรียกย่อว่า CDS) พัฒนาต่อเนื่องมาจากภาษาศาสตร์เชิงวิพากษ์ นักวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์เห็นเช่นเดียวกัน สามารถนำวิธีการทางภาษาศาสตร์มาใช้ ในการวิเคราะห์ความคิด ความเชื่อที่แฝงอยู่ในตัวบทซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวาทกรรม แต่เนื่องจาก วาทกรรมเชิงวิพากษ์มุ่งศึกษาวาทกรรมในฐานะกระบวนการทางสังคม จึงเน้นการวิเคราะห์บริบททางสังคมควบคู่กันไปด้วย

ประเด็นวิจัย ในงานวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จะเกี่ยวข้องกับอำนาจในทางมิชอบ ความไม่เท่าเทียมกัน และความอยุติธรรมที่ถูกผลิตและสื่อผ่านวาทกรรม รวมถึงการต่อต้านความไม่ถูกต้องนั้น ๆ ทั้งนี้ งานวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มีจุดมุ่งหมายให้เกิดความตระหนักไว้ในเรื่องดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การปลดปล่อย (Emancipation) ผู้ที่ถูกครอบงำ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

จุดมุ่งหมายดังกล่าวทำให้งานวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ต่างจากงานปริจเฉทวิเคราะห์ หรืองานวิจัยภาษาศาสตร์สาขาอื่น ๆ ตรงที่ผู้วิจัยไม่ได้มีจุดยืนที่เป็นกลาง แต่อยู่ข้างผู้ที่ถูกครอบงำหรือเอารัดเอาเปรียบในสังคม นอกจากจุดมุ่งหมายหลักข้างต้นแล้ว บลอร์และบลอร์ (Bloor and Bloor 2007) ยังชี้ให้เห็นว่า วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ยังมีจุดมุ่งหมายอื่นในเชิงทฤษฎีด้วยคือ เพื่อแสดงให้เห็นบทบาทสำคัญของภาษาในด้านที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม

แม้งานวิจัยแนวนี้จะมีจุดมุ่งหมายหลักร่วมกัน แต่ในด้านวิธีวิจัยแต่ละเรื่องอาจแตกต่างกันไปทั้งในด้านการเก็บข้อมูล และวิธีวิเคราะห์ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับข้อมูล ประเด็นวิจัย รวมถึงพื้นฐานและความถนัดของผู้วิจัยด้วย โวแดก และเมเยอร์ (Wodak and Mayer 2009:27) กล่าวถึงการเก็บข้อมูลของงานวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ว่า วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ไม่มีวิธีการเก็บข้อมูลเฉพาะ แนวทางการศึกษาที่มีผู้เสนอไว้ก็ได้แนะนำวิธีการเก็บข้อมูลหรือการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจน งานวิจัยแนวนี้มักศึกษาข้อมูลที่สื่อบริเวณกว้าง เช่น วาทกรรมข่าว วาทกรรมโฆษณา ฯลฯ บางเรื่องใช้วิธีสังเกตหรือสัมภาษณ์เชิงลึกด้วย งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ แต่ปัจจุบันเริ่มมีงานวิจัยเชิงปริมาณแล้ว

ในด้านแนวการศึกษา (Approaches) ปัจจุบันมีผู้เสนอแนวทางการศึกษาวาทกรรมเชิงวิพากษ์ไว้หลายแนว อาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มที่มีการวิเคราะห์ตัวบทอย่างละเอียด และกลุ่มที่ไม่เน้นการวิเคราะห์ตัวบท (Fairclough, 2003) หากเป็นงานวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของนักภาษาศาสตร์มักจะให้ความสำคัญแก่การวิเคราะห์ภาษาทุกระดับในตัวบทอย่างละเอียด

ในด้านการวิเคราะห์ แฟร์คลัฟให้ความสำคัญทั้งการวิเคราะห์ตัวบทและบริบท โดยเขากล่าวว่าตัวบทเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในประเด็นทางสังคม แนวทางหลักในการวิเคราะห์ตัวบทมาจากไวยากรณ์ระบบหน้าที่ของฮัลลiday (Halliday) ที่เน้นว่าภาษาคือระบบที่สร้างความหมายด้วยการเลือกและภาษามีหน้าที่ทางสังคม นอกจากนี้ ยังนำแนวคิดภาษาศาสตร์อื่น ๆ มาใช้วิเคราะห์ด้วย

นอกจากเน้นการวิเคราะห์ภาษาในตัวบทอย่างเป็นระบบแล้ว แฟร์คลัฟเน้นว่าต้องมีการวิเคราะห์บริบทด้วย นั่นก็คือการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคม วัฒนธรรม ส่วนงานวิจัยแต่ละเรื่องจะใช้แนวคิดทฤษฎีจากศาสตร์ใดบ้างมาศึกษาบริบทขึ้นอยู่กับสิ่งที่เป็นประเด็นศึกษา ตัวอย่างเช่น หากประเด็นศึกษา คือวาทกรรมที่เกี่ยวกับนโยบายด้านเศรษฐกิจของภาครัฐในประเทศหนึ่ง (ซึ่งทำให้เกิดความอยุติธรรมแก่คนบางกลุ่ม) ผู้วิจัยอาจนำแนวคิดจากสาขาเศรษฐศาสตร์ และการเมืองนำมาประกอบ งานวิจัยตามแนวทางนี้จึงเป็นงานวิจัยข้ามศาสตร์ (Transdisciplinary Research) ปัจจุบันได้มีการนำแนวการศึกษาของแฟร์คลัฟไปวิเคราะห์ในประเด็นที่หลากหลายทั้งที่เกี่ยวข้องกับการเมือง สื่อการศึกษา โลกาวิวัตน์ และหัวข้อที่ปรากฏในงานหลายชิ้นของแฟร์คลัฟก็คือเรื่องทุน

แฟร์คลัฟ พัฒนาแนวทางศึกษาวาทกรรมของเขาอย่างต่อเนื่อง (Fairclough 1995a, 1995b, Fairclough and Wodak 1997, Fairclough and Chouliaraki 1999, Fairclough 2000, 2001, 2003) เขากล่าวว่า ความคิดสำคัญของวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ก็คือวาทกรรมเป็นรูปแบบหนึ่งของวิถีปฏิบัติทางสังคม ความคิดนี้สื่อ่นัยว่าวาทกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีลักษณะคือ

“A dialectical relationship is a two-way relationship: the discursive event is shaped by situations, institutions and social structures, but it also shapes them. To put the same point in a different way, discourses is socially constitutive as well as socially shaped; it constitutes situations, objects of knowledge, and the social identities of and relationships between people and groups.” (Fairclough and Wodak 1997:258)

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับสังคมเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาษวาทกรรมประกอบสร้างสังคม (ความรู้ อัตลักษณ์ ความสัมพันธ์ของคนในสังคม) ในขณะเดียวกันนั้น วาทกรรมก็ถูกกำหนดโดยสังคม

ความรู้ ความเชื่อ อัตลักษณ์ และความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่สื่อโดยวาทกรรมอาจทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมของกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม แฟร์คลัฟได้มีการตั้งข้อสังเกตว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับการใช้อำนาจโดยทางที่มีชอบ หรือการครอบงำมักไม่ใช่สิ่งที่คนทั่วไปจะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น หลายคนคงอาจนึกไม่ออกว่าสถานความงามแบบเรียนวิชาต่าง ๆ เหมือนการสนทนาระหว่างแพทย์และผู้ป่วย จะไปเกี่ยวข้องกับใช้อำนาจในทางมิชอบหรือการครอบงำได้อย่างไร วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จึงมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเผยแพร่ให้เห็นในสิ่งนี้ โดยเน้นว่าการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ต้องแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับสังคม ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะพิจารณาแต่เพียงด้านเดียวไม่ได้ ดังนั้นในการวิเคราะห์จึงต้องพิจารณาทั้งตัวบท วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม

จึงกล่าวสรุปได้ว่า วาทกรรมการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ หรือที่เรียกว่า การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ให้ความสำคัญทั้งการวิเคราะห์ตัวบท และบริบท การวิเคราะห์ตัวบทจะต้องพิจารณาภาษาระดับต่าง ๆ โดยละเอียด ทั้งนี้ แฟร์คลัฟมองว่าตัวบทมีหน้าที่ 3 ด้านและลักษณะเป็นชุดของตัวเลือกตามแนวคิดไวยากรณ์ระบบและหน้าที่ ส่วนการวิเคราะห์บริบท ได้แก่ การวิเคราะห์วิธีปฏิบัติวาทกรรม และวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม การวิเคราะห์มิติทั้ง 3 ของวาทกรรมนี้จะทำให้เห็นความสัมพันธ์แบบวิภาษของวาทกรรมกับสังคม

การศึกษาวาทกรรมเชิงวิพากษ์ เป็นวิธีการที่แตกแขนงออกมาจากการศึกษาแบบการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis: DA) ซึ่งเป็นวิธีการที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในสังคมมนุษย์ การศึกษาแบบการวิเคราะห์วาทกรรมจึงสนใจวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสารของผู้คนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับตัวบท (Text) และบทสนทนา (Talk) (Bloor and Wood, 2006, p. 53; Franklin et al, 2005, p. 63) ทั้งนี้ ก็เพราะภาษาพูดและภาษาเขียนเข้าไปมีบทบาทต่อการกระทำที่ผู้คนในสังคมปฏิบัติต่อกัน (Social Action) (Barker, 2004, p. 55) ที่สำคัญจุดมุ่งหมายของการศึกษาแนววาทกรรมเชิงวิพากษ์ ก็คือการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดจากวาทกรรม อันเนื่องมาจากการย้าเตือนความทรงจำของผู้อ่านเกี่ยวกับการใช้ภาษา การผลิตตัวบท รวมถึงการสร้างวาทกรรมที่ปรากฏอยู่ในแต่ละสังคม (Phillips and Hardy, 2002, p. 2) วิธีการดังกล่าวมีรากฐานมาจากแนวคิดของฟูโกต์ นักวิชาการชาวฝรั่งเศสผู้มีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1926-1984 เป็นผู้วางรากฐานการศึกษาวาทกรรมที่มุ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัววาทกรรม ความรู้ และอำนาจ มีการผลิตซ้ำสำหรับการใช้ครอบงำในแต่ละสังคม (Foucault, 1980, p. 119) ปัจจุบันในวงการการศึกษาวาทกรรมได้แตกดอกออกกิ่งก้านไปหลายแขนง

ส่วนการศึกษาวาทกรรมเชิงวิพากษ์ หัวใจสำคัญอยู่ที่การนำทฤษฎีเชิงวิพากษ์ (Critical Theory) แห่งสำนักแฟรงค์เฟิร์ต (Frankfurt School) มาเป็นแกนหลักในการวิเคราะห์ (Mangueneau, 2006, p. 229) พร้อมมุ่งศึกษาถึงบทบาทแห่งภาคปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) ในการสถาปนา และทำนุบำรุงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันในสังคม (Fairclough and Wodak, 1997, quoted in Phillips and Hardy, 2002, p. 25) วิธีคิดดังกล่าวส่งผลให้แนวการศึกษาแบบวาทกรรมเชิงวิพากษ์เน้นหนักในเรื่องของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคม พร้อมทั้งเข้าไปจัดระเบียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรม อำนาจ การครอบงำ และความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม (Van Dijk, 1993, p. 249) สำคัญที่นักวิจัยจะนำมาใช้วินิจฉัยและประเมินลักษณะของการครอบงำในทางสังคมและการเมือง (Van Dijk, 1996, p. 90) ทั้งนี้ เพราะวาทกรรมเชิงวิพากษ์เป็นวิธีการศึกษาที่รวมหลากหลายสาขาวิชาเข้ามาอยู่ร่วมกัน พร้อมทั้งมีทรรศนะว่าวาทกรรมเป็นเสมือนเครื่องมือที่มีพลังอำนาจและมีความสามารถในการควบคุมผู้คนในสังคม อีกทั้งยังเป็นอุปกรณ์สำคัญที่ก่อสร้างความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมอีกด้วย (The social Construction or Reality) (van Leeuwen, 1993, p. 193)

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1989, 1991, 1994, 1995a, 1995b) เป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการวางรากฐานให้กับแนวทางการศึกษา ด้วยการกำหนดวิธีการวิเคราะห์วาทกรรมออกเป็น 3 มิติ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ตัวบท (Text) การศึกษาในส่วนของวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) และการอธิบายความในส่วนของวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) ทั้งนี้ แฟร์คลัฟมีมุมมองว่าวาทกรรมเป็นส่วนประกอบสำคัญที่เกิดขึ้นในตัวบท (Text) ที่ผลิตขึ้นโดยสื่อมวลชน รัฐบาล และสถาบันที่เกี่ยวข้องกับนักเขียน กลุ่มคนเหล่านี้จะกำหนดทิศทางของตัวบทหรือเนื้อหาต่าง ๆ แล้วถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร (ผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือผู้ชม) ในส่วนของวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม วาทกรรมที่ปรากฏอยู่ในสื่อจะอ้างอิงไปยังสถานการณ์สถาบัน รวมถึงระดับชั้นทางสังคม

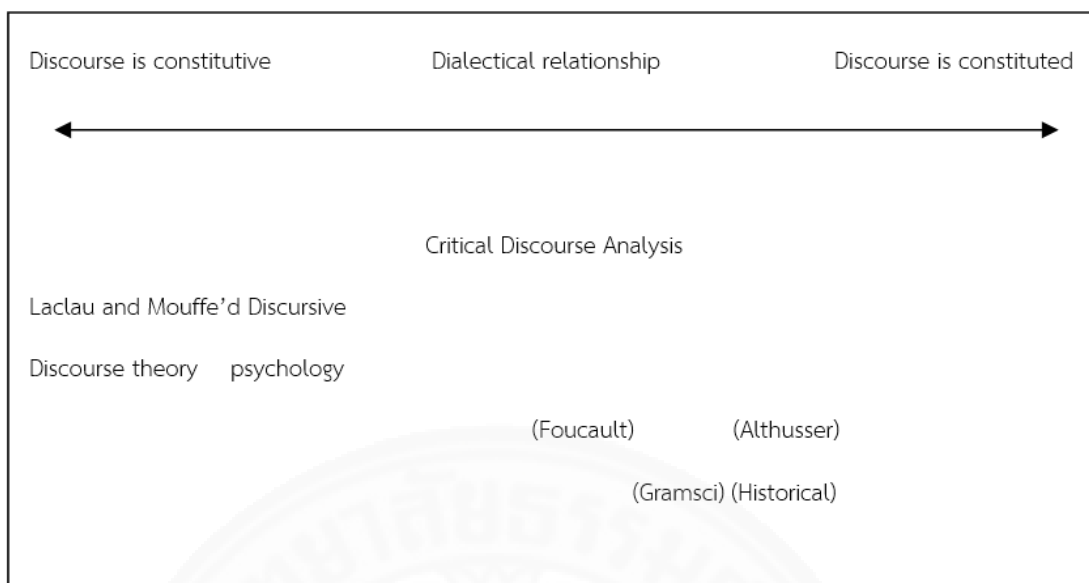
นอกจากนี้ ยังมีการผนึกหลอมรวมความหมายที่เชื่อมโยงไปยังบริบทต่าง ๆ เข้ากับวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) (Fairclough and Wodak, 1997, pp 258-259) ในขณะที่ฟาน ไดก์ (Van Dijk, 1998, 1991, 1993, 1996, 1997a, 1997b) ได้เพิ่มรูปแบบวิธีการวิเคราะห์วาทกรรมข่าวจากหนังสือพิมพ์เข้าไปด้วย ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาจึงส่งผลให้การศึกษาแบบวาทกรรมเชิงวิพากษ์เน้นหนักความสำคัญไปที่การรับรู้ถึงโครงสร้าง และกลยุทธ์ของวาทกรรมที่นำเสนอโดยสื่อมวลชน และรัฐบาลที่ส่งผลให้เกิดการยอมรับจากสาธารณชนอย่างมีประสิทธิภาพ (Herman and Chomsky, 1988, p. 45)

วิธีการศึกษาวาทกรรมตามแนวทางของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1989, quoted in Toolan, 2002, pp. 8-9) เสนอว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ 3 ส่วน

ได้แก่ ตัวบท (Text) ปฏิกริยาตอบโต้ (Interactions) และบริบททางสังคม (Contexts) ฉะนั้นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาวาทกรรม คือ การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) ซึ่งเป็นการศึกษาวาทกรรมใน 3 มิติ ประกอบด้วย มิติที่ 1 ใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนา (Description) เป็นการศึกษาถึงรูปแบบตัวบท มิติที่ 2 ใช้การตีความหมาย (Interpretation) เป็นแนวทางถึงตัวบทกับปฏิกริยาโต้ตอบของผู้คนในสังคม และมิติที่ 3 เป็นการอธิบายความ (Explanation) ซึ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปฏิกริยาโต้ตอบกับบริบททางสังคม ฉะนั้นการศึกษาแบบวาทกรรมเชิงวิพากษ์จึงเป็นการอธิบายถึงกระบวนการผลิต การผลิตซ้ำ และการตีความหมายตามสิ่งที่สังคมนั้น ๆ กำหนดไว้ ตลอดจนศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคม

จากแนวคิดข้างต้นแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวาทกรรมที่ผลิตโดยหนังสือพิมพ์ในฐานะเวทีกลางของการนำเสนอความคิดเห็นของสังคมกับวิธีการศึกษาแบบวาทกรรมเชิงวิพากษ์ ซึ่งก็เป็นเหตุผลสำคัญในการคัดเลือกวิธีการศึกษานี้นำมาใช้ศึกษาในครั้งนี้

หากวิเคราะห์แนวคิดของแฟร์คลัฟจะพบว่า มีความแตกต่างจากนักคิดนักวิเคราะห์วาทกรรมในยุคหลังโครงสร้างนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับมุมมองที่เกี่ยวข้องกับวาทกรรมกับการเป็นผู้สร้างหรือการถูกสร้าง (Constitution or Constituted) เนื่องจากแฟร์คลัฟมองว่าวาทกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่ประกอบสร้างทางสังคม และถูกสังคมประกอบสร้าง ส่งผลให้หัวใจสำคัญของการศึกษาของแฟร์คลัฟ คือรูปแบบของปฏิบัติการทางสังคมในส่วนของการผลิตซ้ำ และการเปลี่ยนแปลงความรู้ อัตลักษณ์ ตลอดจนความสัมพันธ์ทางสังคม อันได้แก่ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ อีกทั้งในช่วงเวลาเดียวกันรูปแบบต่าง ๆ ได้ถูกสร้างขึ้นโดยปฏิบัติการทางสังคมและโครงสร้างทางสังคมอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น วาทกรรมจึงเป็นความสัมพันธ์เชิงวิภาษวิธี (a dialectical relationship) กับมิติทางสังคมอื่น (Jorgensen and Phillips, 2002, p. 65)

ภาพที่ 2.1 บทบาทของวาทกรรมในการสร้างความหมายให้แก่โลก (Jorgensen and Phillips, 2002, p. 20)

อย่างไรก็ตาม แพร่คลัฟยังแยกนัยสำคัญ (Significant) บางส่วนออกจากทฤษฎีวาทกรรมของนักคิดยุคหลังโครงสร้างนิยมที่มักจะเน้นความสำคัญไปที่การสร้างแบบจำลองทางทฤษฎี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้กับการวิจัยเชิงประจักษ์นิยม สำหรับการศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นประจำทุกวัน ส่วนแพร่คลัฟมีมุมมองและแนวคิดต่างจากนักคิดหลังโครงสร้างนิยม เนื่องจากให้ความสำคัญที่การวิเคราะห์การทำงานของระบบในการพูด เขียน ยกตัวอย่างเช่น ระบบการทำงานของสื่อสารมวลชน และการสัมภาษณ์ในการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาของแพร่คลัฟจะให้ความสำคัญที่วิธีการจัดการกับกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับข้อความแวลลูม (Discursive) เชิงภาษาศาสตร์ในเนื้อหาที่มีลักษณะเฉพาะ กระนั้น แพร่คลัฟยังวิพากษ์แนวการศึกษาภาษาศาสตร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาและกิจกรรม จะทำให้เกิดความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาทั้งกับสังคมในระดับง่ายและระดับพิเศษ ทั้งนี้ เพราะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาที่เชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาเข้ากับโครงสร้าง พร้อมทั้งผนวกเข้ากับกระบวนการทางสังคมวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นการศึกษาแบบสหวิชาจึงจำเป็นต้องมีการผสมผสานเนื้อหาทั้งกับสังคมเข้าไว้ด้วยกัน คุณประโยชน์จากการศึกษาสังคมระดับใหญ่ด้วยธรรมเนียมปฏิบัติแบบดั้งเดิมคือการนำเอาปฏิบัติการทางสังคมที่ก่อร่างสร้างตัวจากโครงสร้างทางสังคม และความสัมพันธ์เชิงอำนาจผนวกกับการที่ประชาชนถูกปล่อยปละละเลยให้เข้ากับกระบวนการดังกล่าว องค์ประกอบของธรรมเนียมปฏิบัติการศึกษาแบบเก่ายังคงทำให้เกิดความเข้าใจถึงวิธีการที่ประชาชนสร้าง

กฎระเบียบขึ้นมาเป็นเกณฑ์ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (Fairclough, 1992b, quoted in Jorgensen and Phillips, 2002, p. 66)

แฟร์คลัฟ มองว่าองค์ประกอบที่ทำให้เกิดวาทกรรม ประกอบด้วย อัตลักษณ์ของสังคม ความสัมพันธ์ในสังคม ระบบของความรู้ และความหมาย ดังนั้น วาทกรรมจึงมีหน้าที่ 3 ประการ ได้แก่ หน้าที่ในการเป็นอัตลักษณ์ หน้าที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ และหน้าที่เกี่ยวกับอุดมการณ์ ซึ่งเป็นแนวคิดที่แฟร์คลัฟ (Fairclough) รับมาจากฮัลลiday (Halliday) อันเป็นวิธีการศึกษาหน้าที่อันซับซ้อนของภาษา

สำหรับวิธีการวิเคราะห์วาทกรรมของแฟร์คลัฟ มีจุดเน้น 2 ประการ คือ

1. เหตุการณ์ที่นำมาใช้วิเคราะห์สำหรับการสื่อสาร (The communicative event) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ภาษา อาทิ บทความของนักหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิดีโอ การสัมภาษณ์ หรือการกล่าวสุนทรพจน์ทางการเมือง (Fairclough, 1995b)

2. การจัดระเบียบทางวาทกรรม (The Order of Discourse) เป็นคุณลักษณะของวาทกรรมทุกประเภทที่มีการใช้ในสถาบันทางสังคมหรือภาคสนาม วาทกรรมประเภทนี้ประกอบด้วยวาทกรรมชนิดต่าง ๆ และรูปแบบลีลาในการนำเสนอ (Discourses and Genres)

ภาพที่ 2.2 แบบจำลองการวิพากษ์วาทกรรม 3 มิติของแฟร์คลัฟ (Fairclough) (Jorgensen and Phillips, 2002, p. 21)

แบบจำลองมิติในการวิเคราะห์วาทกรรมของแฟร์คลัฟ เป็นวิธีการที่เชื่อมโยงกัน 3 มิติ ประกอบด้วย (1) วัตถุที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ภาษาพูด ภาษาเขียน รวมถึงสิ่งที่สายตามองเห็น (Visual) (2) กระบวนการที่ทำให้เกิดการผลิตและการรับรู้ อาทิ การเขียนกับการอ่าน การพูดกับการ

ฟัง การออกแบบกับการมองเห็น และ (3) เงื่อนไขทางประวัติศาสตร์และสังคม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการผลิตวาทกรรมทั้ง 3 มิติ ควรใช้แนวทางในการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์เนื้อหา หรือ ตัวบทควรใช้วิธีพรรณนาความ (Description) (2) การวิเคราะห์ในแง่กระบวนการการผลิตและการบริโภค จะใช้วิธีการตีความ (Interpretation) และ (3) การวิเคราะห์สังคมจะใช้วิธีการอธิบายความ (Explanation)

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะนำแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ ที่กล่าวมาข้างต้นมาเป็นกรอบการวิเคราะห์วาทกรรมในการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบจำลองการวิพากษ์วาทกรรม 3 มิติ ประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา (Text) การวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) และการวิเคราะห์ในส่วนของวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ถือเป็นแนวคิดและแนวทางหลักที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

วิเคราะห์สภาพการณ์ในการสื่อสาร (Analysis of Communication Event) เป็นการศึกษาวิเคราะห์คุณสมบัติของวาทกรรมตามภาคตัดขวาง (Tree Dimensions Model) คือ

1. ตัวบท (Text) ในที่นี้คือภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เป็นการวิเคราะห์ความหมายและรูปแบบของวาทกรรมที่เรียงร้อยเข้าด้วยกัน โดยจะมีหลักการวิเคราะห์ 3 ประเด็น คือ

1.1 วาทกรรมนำเสนออะไรสู่สภาพสังคม และเกิดผลอย่างไร เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องความคิด ระบบความรู้ และความเชื่อให้กับสังคม ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของสังคมในขณะนั้น และการนำเสนอวาทกรรมก่อให้เกิดผลอย่างไรบ้างต่อสังคม และการมีเหตุผลในการนำเสนอวาทกรรม

1.2 วาทกรรมสร้างลักษณะเฉพาะหรืออัตลักษณ์ เป็นการศึกษาว่าตัวบทหรือตัวภาษาสามารถสร้างลักษณะเฉพาะ หรืออัตลักษณ์อะไรของผู้นำเสนอตัวบทผ่านสื่อ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทและบริบททางสังคม

1.3 วาทกรรมแสดงถึงความสัมพันธ์อะไร เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้สร้างและผู้รับวาทกรรม ความสัมพันธ์ที่แฝงในตัวเนื้อหาจะสามารถบอกได้ว่า วาทกรรมนั้นมีอิทธิพลหรือบทบาทอย่างไร ถ้าเนื้อหาของวาทกรรมแสดงถึงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด ย่อมมีโอกาสที่ผู้รับวาทกรรมจะเกิดปฏิสัมพันธ์กับตัวบท และมีผลมายังผู้รับสารได้ง่ายขึ้น

2. วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) เป็นการวิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบท (Text Production) ว่าผู้สร้างวาทกรรมทำให้วาทกรรมเกิดขึ้นได้อย่างไร และมีการถ่ายทอดอย่างไร รวมทั้งมีการวิเคราะห์การบริโภคตัวบท (Text Consumption) ว่าผู้รับวาทกรรมได้รับตัวบทอย่างไร มีการบริโภคและรับตัวบทอย่างไร และวิเคราะห์ช่องทางการสื่อสาร

3. วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) เป็นการวิเคราะห์ถึงบริบทที่ส่งผลให้เกิดวาทกรรม โดยจะพิจารณาทั้งด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมเป็นสิ่งเชื่อมโยงระหว่างตัวบท และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม โดยที่ตัวบท และปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมต่างก็มีความสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่า ตัวบทอาจจะถูกกำหนดโดยปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมผ่านปฏิบัติการทางวาทกรรม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ในทางกลับกัน ตัวบทก็อาจจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมด้วย

2.2 แนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง

ยอช ลิทชไฮม์ (George Lichtheim อ้างถึงใน พรศักดิ์ ผ่องแพ้ว, 2530) ระบุว่าโดยทั่วไปแล้วคำว่า “อุดมการณ์” มีความหมายที่ไม่สู้ดีนัก เพราะคนมักมองภาพไปที่ความเชื่อในลัทธิ เช่น คอมมิวนิสต์ หรือลัทธิความเชื่อพิสดารอื่น ๆ การต่อต้านอุดมการณ์หยั่งรากลึกลงไปประวัติศาสตร์ของมนุษย์ คำว่า “อุดมการณ์” มาจากภาษาอังกฤษว่า Ideology ซึ่งมาจากภาษาฝรั่งเศสว่า Ideologie ผู้ใช้ศัพท์นี้เป็นรายคนแรกคือนักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสชื่อ อังทอยน เดส ทู เดอเทรซี (Antoine Destutt de Tracy) อันหมายถึง ศาสตร์แห่งความคิด

ชัยชนะ อิงควัด (2525, น. 34-35) กล่าวถึงความหมายของ “อุดมการณ์” หมายถึง ศาสตร์แห่งความคิด (Science of Ideas) ในยุคของความเฟื่องฟู ซึ่งนักวิชาการต่างมีความเห็นพ้องกันว่า อุดมการณ์เป็นเครื่องมือในการค้นหาความจริง และจัดภาพลวงตา แต่อย่างไรก็ตาม มาร์ก (Marx) และ มานน์ไฮม์ (Mannheim) ได้ให้ความหมายของอุดมการณ์ที่แตกต่างจากนักคิดอื่น โดยมองว่าอุดมการณ์เป็นเพียง “สำนึกที่ผิดพลาด” (False Consciousness) หรือภาพลวงตาทางการเมืองซึ่งเกิดจากประสบการณ์ทางโครงสร้างของชนชั้นทางสังคมนั่นเอง ภาพลวงตาของอุดมการณ์จะหมดไปก็โดยการต่อสู้ทางชนชั้นเท่านั้น

เสนีย์ เสาวพงศ์ (อ้างถึงใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2523, น. 5-6) ระบุถึงความรู้สึกนึกคิดอันเป็นสำนึกทางสังคม “ในระบบสังคมที่มีชนชั้น” ความรู้สึกนึกคิดของชนชั้นปกครองย่อมครอบคลุมและเป็นใหญ่ เพราะได้รับการสนับสนุนทางกำลังวัตถุ การบริหาร การปกครอง และระบบกฎหมายเป็นเครื่องมือ ทั้งยังมีระบบการอบรมศึกษาที่ช่วยส่งเสริมให้ความรู้สึกนึกคิดดำเนินสืบไป ทั้งนี้ อุดมการณ์เป็นเรื่องความเชื่อโดยไม่จำเป็นว่าความเชื่อนั้นจะเป็นจริง แต่ความเชื่อโดยทั่วไปไม่เรียกว่าเป็นอุดมการณ์ ความเชื่อใดที่จะเป็นอุดมการณ์ได้นั้นต้องมีลักษณะพิเศษออกไป

อย่างไรก็ตาม ยอน พลาเมนาซ (John Plamenatz อ้างถึงใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2523, น. 8-9) ระบุว่า จุดสำคัญที่เป็นข้อยุติในการอธิบายความหมายของอุดมการณ์ สรุปได้ 4

ประเด็น คือความเชื่อที่จะเรียกว่าเป็นอุดมการณ์นั้น จะต้อง (1) ความเชื่อที่ได้รับการยอมรับร่วมในกลุ่มชน (2) ความเชื่อนั้นจะต้องเกี่ยวกับเรื่องที่มีความสำคัญต่อกลุ่ม เช่น หลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตัวและการดำเนินชีวิต (3) ความเชื่อนั้นจะต้องเป็นความเชื่อที่คนหันเข้าหา และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการประพฤติปฏิบัติตัวอย่างสม่ำเสมอ และ (4) ความเชื่อนั้นต้องช่วยยึดเหนี่ยวคนในกลุ่มไว้ด้วยกันหรือช่วยสนับสนุน หรือให้คนนำมาใช้เป็นข้ออ้างในการทำกิจกรรมต่าง

ทั้งนี้ ความเชื่อที่จะเรียกว่าเป็นอุดมการณ์ได้ จะต้องประกอบเป็นระบบความเชื่อที่ทำหน้าที่ดังที่กล่าวไว้ในข้างต้น และเมื่อเป็นเช่นนั้นความเชื่อที่เป็นอุดมการณ์ย่อมเป็นที่ยอมรับโดยไม่มีคำถามว่า ความเชื่อนั้น ๆ จะถูกต้องกับความจริงหรือไม่ ความเชื่อที่เป็นอุดมการณ์นั้นไม่จำเป็นที่จะเป็นทฤษฎี หรือเป็นสิ่งที่ชนชั้นปัญญาชนหรือผู้มีการศึกษาเท่านั้นที่จะมีอยู่ได้ ผู้ที่ไม่รู้หนังสือเลยและไม่รู้จักทฤษฎีก็สามารถมีอุดมการณ์ได้

อย่างไรก็ดี จากลักษณะพิเศษของอุดมการณ์ 4 ประการในข้างต้น สรุปได้ว่า อุดมการณ์มีวัตถุประสงค์อยู่ 3 ประการด้วยกัน ประกอบด้วย (1) เพื่อธำรงรักษาระบบและสภาพการณ์เดิมของสังคมไว้ (2) เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในตัวระบบ และการจัดระเบียบสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และ (3) เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพการณ์ใหม่อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเช่นนั้น ลักษณะพิเศษของอุดมการณ์อีกอย่างหนึ่ง คือ อุดมการณ์นั้นไม่จำเป็นต้องเป็นความเชื่อที่ถูกต้องด้วยเหตุผลหรือเป็นจริงเสมอไป ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าคนเรายอมรับอุดมการณ์โดยไม่ตั้งข้อสงสัยต่างหาก และไม่สนใจหรือคิดว่าความเชื่อตามอุดมการณ์นั้นจะเป็นความจริงหรือไม่ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าสิ่งที่เชื่อนั้นเป็นความจริงเสมอไป

อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง ลัทธิทางการเมืองที่อธิบายความเป็นมาของระบบสังคมมนุษย์ในอดีต สภาพความเป็นอยู่ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต วางแนวทางการประพฤติปฏิบัติสำหรับสมาชิกในปัจจุบัน และสำหรับการบรรลุถึงความมุ่งหวังของอนาคต พร้อมทั้งให้ความหมายแก่ชีวิตแก่ความประพฤติ และความสัมพันธ์ที่มนุษย์มีต่อสิ่งแวดล้อมและระบบสังคมทั้งหมด (ลิขิต ธีรเวคิน, 2548, น. 209)

อุดมการณ์ทางการเมือง เป็นแนวคิดทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการรวมชุมชนไว้ด้วยกัน เพราะอุดมการณ์ทางการเมืองชี้ให้เห็นถึงทุกสิ่งทุกอย่าง ๆ คนมีส่วนร่วม มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมซึ่งมีกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรมอยู่รวมกัน ความแตกต่างของกลุ่มชนทำให้แต่ละกลุ่มมีการมองโลก มีทัศนคติที่ไม่เหมือนกัน หรืออาจยึดศาสนาหรือความเชื่อที่แตกต่างกันไป ผู้นำของประเทศที่มีลักษณะสังคมเช่นนี้ ย่อมประสบความยากลำบากในการรวมชาติ อุดมการณ์ทางการเมืองแห่งชาติจึงทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของชนหลายกลุ่มสังคมเดียวกันได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ อุดมการณ์ทางการเมืองยังเกิดขึ้นและถูกนำมาใช้โดยผู้นำหรือกลุ่มผู้ปกครองที่สามารถปล้ำอำนาจการปกครองเก่าได้ และขึ้นมาทำการปกครองประเทศเสียใหม่ ผู้นำที่เพิ่งขึ้นมาใช้อำนาจทางการเมืองย่อมประสงค์ที่จะวาดภาพสังคมใหม่ วางจุดหมายใหม่ เพื่อประโยชน์ในการชักจูงใจประชาชนให้สนับสนุนให้ยอมรับอำนาจและเสียสละร่วมกันเพื่อที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทั้งนี้ อุดมการณ์ทางการเมืองอาจถูกนำมาทดแทนปัญหาความชอบธรรมในการปกครองของกลุ่มที่มีอำนาจใหม่ อุดมการณ์เป็นเหตุผลที่กลุ่มการเมืองยกขึ้นมาอ้างเพื่ออธิบาย ชักจูงให้คนยอมรับความชอบธรรมของรัฐบาลใหม่

เช่นเดียวกับ ฮอลล์ (Hall, 1985 อ้างถึงใน อรรชรณ ปิลันธน์โอวาท, 2547, น. 212-213) แสดงความคิดเห็นว่า ความหมายของภาษาหรือสัญลักษณ์ที่เราใช้กันอยู่ทุกวันนี้เป็นสิ่งที่คนในสังคมช่วยกันสร้าง (Socially Constructed) เพราะฉะนั้นจะมีตรรกะที่เป็นเรื่องอุดมการณ์หลายชุด เวลามีการโต้แย้งเกี่ยวกับประเด็นในทางสาธารณะซึ่งสร้างข้อจำกัดให้แก่ความจริงทางสังคม การโต้แย้งเหล่านั้นจะไม่เปิดกว้างและจะไม่เสรีอย่างที่เราคิด แต่จะขึ้นอยู่กับมุมมองและการใช้ภาษารวมทั้งขบวนการสังคมประกิต (Social-ization) ของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ

หากจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทหารกับการเมืองไทย (สถาบันพระปกเกล้า, 2547, น. 60) ระบุว่า บทบาททางการเมืองของทหารไทยมีมาแต่โบราณ เพราะทหารสามารถรักษาสิ่งนี้ของตนต่อเนื่องกันมาไม่ขาดสายตลอดประวัติศาสตร์ไทย ความมั่นคงและการก่อตัวของสถาบันทหารไม่ได้มีการกำเนิดมาจากการมอบโอนจากประเทศผู้ปกครองอาณานิคม แต่ความมั่นคงและการก่อตัวของทหารไทยเป็นเรื่องที่มีต่อเนื่องมาจากประวัติศาสตร์ด้วยตัวของตัวเอง ทั้งนี้ มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าในประเทศไทยนั้นจากการที่ทหารเกี่ยวข้องกับชีวิตการเมืองมาตลอดตั้งแต่โบราณ ทำให้อาชีพทหารได้พัฒนามาเป็นสถาบันที่มั่นคงได้ด้วยตัวเอง ยิ่งกว่านั้นจากการที่ทหารไทยเกี่ยวข้องกับการเมืองมาตลอดในแง่รับใช้สถาบันพระมหากษัตริย์ เราจึงอาจกล่าวได้ว่าการที่ทหารขึ้นปกครองประเทศในทุกวันนี้ จึงเป็นตัวเสมือนตัวแทนทางสัญลักษณ์ของการใช้อำนาจของพระมหากษัตริย์สมัยโบราณ

สุรชาติ บำรุงสุข (2551, น. 26-29) ระบุว่า รัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนาในอดีตถ้าไม่อยู่ในรูปของรัฐบาลทหารที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยการยึดอำนาจก็เป็นรัฐบาลพลเรือนที่มีกองทัพเป็นผู้ค้ำจุน สภาพเหล่านี้ก็คือกิจกรรมทางการเมืองของทหารได้ขยายตัวออกและการมีกิจกรรมทางการเมืองที่อิสระของกองทัพก็เป็นไปอย่างกว้างขวางและแนบแน่นกับพัฒนาการของระบบการเมืองพลเรือนที่อ่อนแอ การที่กองทัพเป็นองค์กรสมัยใหม่หรืออีกนัยหนึ่งคือกองทัพสมัยใหม่ นอกจากนี้กองทัพมีลักษณะเป็นเครื่องมือของรัฐที่ช่วยในการป้องกันประเทศ ในสภาพเช่นนี้องค์กรของกองทัพจึงถูกสร้างขึ้นให้มีเอกภาพภายในสูงและมีการจัดลำดับชั้นของบุคลากรอย่างชัดเจน

ทั้งนี้ การเป็นองค์กรที่มีลักษณะแตกต่างจากส่วนอื่น ๆ ของสังคม เป็นผลทำให้องค์กรทหารเป็นชนชั้นที่พิเศษภายในสังคม โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา องค์กรทหารจะเป็นกลุ่มผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ทันสมัยและเป็นผู้รักษากฎระเบียบในสังคม ในขณะที่เครื่องมือรัฐบาลมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น และการขยายการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มขึ้น องค์กรทหารจำเป็นต้องพัฒนาองค์กรของตนด้วยการขยายภารกิจของตนครอบคลุมส่วนต่าง ๆ ของสังคมและการแทรกแซงนี้ได้เข้าไปในสังคมเพื่อคงความได้เปรียบและเหนือกว่าส่วนต่าง ๆ ในสังคม องค์กรทหารจึงมีอุดมการณ์ที่แสดงความเห็นใจกว่าของชนชั้นต้นไม่ว่าจะเป็นความรักชาติ และเอกลักษณ์ของชาติเกี่ยวกับอุดมการณ์ของทหารไทย นักเขียนบางท่านตั้งข้อสังเกตว่าทหารไทยไม่มีอุดมการณ์ใด ๆ ที่แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัด การที่ทหารไทยต่อสู้หรือทำรัฐประหารก็เพื่อ “อำนาจ” อย่างเดียวเท่านั้นไม่ได้มีอุดมการณ์ทางการเมืองใด ๆ เป็นแรงจูงใจ (ประชา เทพเกษตรกุล, 2535, น. 45 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2547, น. 61)

อย่างไรก็ดี เมื่อนำแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมืองมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันกับบทบาทขององค์กรหรือสถาบันทหารไทยในทางการเมืองไทยทำให้เห็นว่าทหารไทยมีบทบาททางการเมืองและยึดมั่นในอุดมการณ์ทางการเมืองในอันที่จะธำรงรักษาระบบและสภาพการณ์ของสังคมไว้ตามอุดมการณ์ทหาร เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในตัวระบบ และการจัดระเบียบสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และเพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพการณ์ใหม่อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเช่นว่านั้น ทั้งนี้ ระดม วงษ์น้อม (2515, น. 67-68 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2547, น. 61-62) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองของทหารไทยเห็นว่า อุดมการณ์ของทหารไทยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทหารไทยมีความรู้สึกชาตินิยม และต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง กล่าวได้ว่าอุดมการณ์ดังกล่าวนี้เกิดขึ้นตั้งแต่ระยะเริ่มของการเมืองยุคใหม่ เช่นในปี พ.ศ. 2476 นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งได้รับแนวคิดสังคมนิยมมาจากการปฏิวัติฝรั่งเศสและรัสเซีย ได้เสนอแบบการเศรษฐกิจแห่งชาติเป็นไปในทำนองสิทธิสังคมนิยม แต่แบบเศรษฐกิจนี้ถูกปฏิเสธโดยผู้นำทางการเมือง อุดมการณ์ที่เป็นปฏิกิริยาต่อพวกคอมมิวนิสต์ของไทยยิ่งปรากฏเด่นชัดและรุนแรงยิ่งขึ้นอีกในระยะต่อมา โดยเฉพาะในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม และสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งกล่าวได้ว่าทั้งสองเป็นเผด็จการเต็มตัว อุดมการณ์ต่อต้านคอมมิวนิสต์รุนแรงชนิดที่ว่ากิจกรรมใดก็ตามถ้ากระทำแบบลับ ๆ จะถูกถือว่าเป็นคอมมิวนิสต์ทั้งหมด ในส่วนที่เกี่ยวข้อกับอุดมการณ์ชาตินิยมอย่างรุนแรงของผู้นำทหารนั้น อาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะเดียวกับชาตินิยมที่เคยเกิดขึ้นในสมัยอิตาลี รัสเซีย เยอรมัน และญี่ปุ่น อุดมการณ์ชาตินิยมของทหารไทยมุ่งที่การพยายามคงความเป็นเอกราชของชาติไว้และพยายามทำให้ความเป็นชาติไทยเฟื่องฟู

เฉลิมเกียรติ ผิวนวล (2533, น. 20-22) ได้วิเคราะห์ความคิดทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองของผู้นำทหารไทยโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ข้อสรุปว่าความคิดทาง

การเมืองของผู้นำทหารไทยนับแต่ยุคการก่อตั้งกองทัพสมัยใหม่จนถึงปัจจุบันในกรอบความคิดทางการเมืองแบบชาตินิยมว่า ทหารของชาติ หรือผู้รับใช้ประเทศชาติ หรือกองทัพเพื่อชาติ โดยเฉพาะแก่นความคิดของการริเริ่มก่อการของคณะ ร.ศ. 130 เป็นความพยายามครั้งแรกของทหารไทย ที่มองว่าตนเป็นผู้รับใช้ชาติมิใช่เป็นผู้รับใช้รัฐบาลหรือผู้ปกครอง และจะยอมรับเฉพาะผู้ปกครองที่ตนเห็นชอบด้วยเท่านั้น เมื่อเห็นว่าผู้ปกครองมิได้นำบ้านเมืองไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองก็ต้องเข้าจัดการ เพราะเรื่องของความเจริญของชาตินี้หากเราไม่ช่วยกันทำขึ้นก็ใครคนมือเปล่าจะทำได้ อย่างไรก็ต้องเป็นผู้ถืออาวุธของชาติ คือทหารประกอบด้วยฝ่ายพลเรือนที่มีมันสมองปฏิวัติเข้ามาเป็นกำลังเสริมด้วย เหตุผลของคณะ ร.ศ. 130 ได้เปลี่ยนจุดเน้นจากความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์มาที่ประชาชนส่วนรวม เมื่อทหารเห็นประชาชนประสบความอดอยาก ยากจน และบางคนถึงกับอดตาย พวกเขาถึงรู้สึกทนไม่ได้แทนที่จะคิดแบบเดิมว่าทหารมีหน้าที่ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เขากลับคิดว่าทหารมีหน้าที่เพื่อปกป้องศัตรูที่จะเข้ามาแย่งชิงเอาเขตแดนเพื่อไม่ให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน อยากรู้ว่าการปฏิวัติ ร.ศ.130 ประสบความสำเร็จหรือไม่ แต่แนวคิดเรื่องชาตินิยมหรือทหารของชาตินั้นยังคงปรากฏต่อมา และกลายเป็นความคิดหลักทางการเมืองของผู้นำทหารอีก

2. ทหารไทยถือตนว่ามีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือน กล่าวได้ว่า ตลอดประวัติศาสตร์ชาติไทยทหารและพลเรือนแยกออกจากกัน แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เช่น สมุหกลาโหม สมุหนายก ทำหน้าที่ทั้งทางทหารและการปกครองพลเรือนตามภูมิภาคแห่งอำนาจของตนไปพร้อม ๆ กัน ทำให้ทหารไทยถือตนเองว่าเป็นส่วนอันจำเป็นขาดไม่ได้ในเวทีการเมืองการปกครอง แม้กระทั่งทุกวันนี้เราก็เห็นอยู่แล้วว่าทหารยังมีบทบาทเหนือชีวิตการเมืองไทย ทหารยังคงเข้าใจตนเองว่าบทบาทของตนนั้นจำเป็นต้องมีอยู่ทางการเมืองและมีเท่า ๆ กับพลเรือน

3. ทหารไทยยังเข้าใจตนเองเน้นอุดมการณ์ว่าการเมืองการปกครองของประเทศนั้นจะขาดทหารเสียมิได้ อันนี้สืบเนื่องมาจากทหารได้รับใช้พระมหากษัตริย์มายาวนานในประวัติศาสตร์ ทำให้ทหารมีความภูมิใจว่าตนเป็นส่วนสำคัญของชาติ ผู้นำทหารไทยในปัจจุบันตระหนักและเข้าใจตนเองอยู่เสมอว่าการปฏิวัติ พ.ศ. 2475 สำเร็จลงได้เพราะการสนับสนุนจากทหาร

4. การปฏิเสธรระบบการปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ ทหารไทยไม่ต้องการที่จะรับเอาความคิดแบบประชาธิปไตยทั้งหมดมาใช้ รัฐบาลสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เปลี่ยนไปใช้คำว่า “ประชาธิปไตยแบบไทย” เพื่อเป็นเครื่องสนับสนุนอำนาจตนและบิดเบือนว่าประเทศไทยก็ยังเป็นประชาธิปไตย แต่เป็นประชาธิปไตยแบบไทยโดยเฉพาะ

ทั้งนี้ ในประเด็นการปฏิเสธรประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบนั้น (ประชา เทพเกษตรกุล, 2535, น. 46 อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2547) กล่าวว่า ทหารไทยมีอุดมการณ์บางอย่าง แต่เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองภายใต้ความควบคุมของทหาร เป็นอุดมการณ์ที่ส่งเสริมความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ตรงข้ามเป็นอุดมการณ์ที่ส่งเสริมอำนาจและฐานะของทหารเป็น

เครื่องมือทางการเมืองของทหารไทยที่จะใช้เรียกร้องต่อประชาชนในการอยู่ในอำนาจอันยาวนานพอสมควรของตน ทำให้ทหารมีแนวโน้มที่จะใช้อำนาจเผด็จการอันเป็นผลให้ทหารปฏิเสธที่จะใช้ระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกอย่างเต็มที่

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมืองมาเชื่อมโยงเข้ากับบทบาททหารไทยในทางการเมืองไทย ซึ่งประกอบด้วย ทหารไทยมีความรู้สึกชาตินิยม ทหารไทยถือตนว่ามีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือน ทหารไทยเน้นอุดมการณ์ว่าการเมืองการปกครองจะขาดทหารไม่ได้ และทหารไทยปฏิเสธการปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ มาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เพื่อแสวงหาอุดมการณ์ทางการเมืองของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

2.3 แนวคิดการสร้าง ความชอบธรรมกับการแทรกแซงทางการเมือง

คำว่า “ชอบธรรม” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายไว้ว่า “ถูกต้องตามหลักธรรม” หรือ “ถูกต้องตามนิตินัย” ในที่นี้ นิตินัย หมายถึง แรงจูงใจและผลในทางกฎหมาย ซึ่งต่างกับ พฤตินัย ที่หมายถึง แรงจูงใจในทางความเป็นจริง

ธเนศ วงศ์ยานนาวา (2547, น. 85) ระบุว่า การยอมรับการปกครองของมนุษย์ในสังคมการเมือง หรือความชอบธรรมของรัฐนั้นหลีกเลี่ยงเรื่องการใช้อำนาจไปไม่พ้น การใช้อำนาจดิบแต่เพียงอย่างเดียวก็เป็นสิ่งสิ้นเปลืองสำหรับการดำเนินงานของรัฐ ดังนั้นการสร้าง ความเชื่อมั่นในการใช้อำนาจอันเป็นการที่ทำให้มนุษย์เชื่อฟัง และปฏิบัติตามเป็นหนทางที่มีประสิทธิภาพมากกว่า ในแง่แล้วความชอบธรรมเป็นเรื่องของการใช้อำนาจ หรือเป็นอุดมการณ์ หรือเป็นเรื่องของความเชื่อที่ทำให้คนยอมรับนั้นเป็นปัญหาสำคัญในทางทฤษฎี แม้ว่าความเชื่อไม่สามารถที่จะหาคุณลักษณะที่เป็นรูปธรรมที่แน่ชัดได้อย่างชัดเจนก็ตาม สำหรับในสภาวะสมัยใหม่ที่มีการเมืองถูกจัดให้อยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างไปจากส่วนอื่นก็ทำให้การเมืองที่ปฏิบัติภายใต้กรอบรัฐประชาชาติมีเป้าหมายและการทำงานในตัวเอง

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547, น. 21-27) กล่าวถึงความชอบธรรมทางการเมืองว่า เป็นลักษณะเด่นของความชอบธรรมในระบบการเมืองในระบบโบราณ คือ “ความกลัว” ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การใช้กำลังอำนาจโดยตรง เช่น การเขี่ยนตี และการลงโทษด้วยมาตรการที่มีความรุนแรงแบบต่าง ๆ และการใช้ความคิด ความเชื่อ ศาสนา เป็นเครื่องมือสำคัญในการรับรองความชอบธรรมทางอำนาจของผู้ปกครอง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นเครื่องมือสำคัญในการกล่อมเกลารหรือปลุกฝังให้ประชาชนเชื่อฟังและเห็นคล้อยตามผู้ปกครองต่อการใช้อำนาจของผู้ปกครอง เช่น การเกณฑ์แรงงานในการ

ประกาศสงคราม การลงโทษ ฯลฯ เหล่านี้คือลักษณะของความชอบธรรมในระบบการเมืองโบราณ แต่ในการเมืองการปกครองสมัยใหม่ได้เปลี่ยนแปลงหลักความชอบธรรมทางการเมืองไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างระบบตัวแทนหรือการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนขึ้นมาในการปกครองประเทศ ที่ถือเป็นกลไกสำคัญของการสร้างความชอบธรรมให้แก่ระบบการเมืองการปกครองสมัยใหม่ ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นหลักการที่มีเหตุผล มีความก้าวหน้า เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มากกว่าที่จะใช้กำลังบังคับให้ประชาชนมีความเกรงกลัว และในขณะเดียวกันความกลัวในรัฐสมัยใหม่นั้นก็ยังคงดำรงอยู่ แต่มีความละเมียดละไมขึ้นกว่าในอดีต เช่น การทำให้ประชาชนกลัวกฎหมาย ฯลฯ

ณัฐรัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน (2560) ได้เขียนบทความวิชาการเรื่องเงื่อนไขความชอบธรรม (Legitimacy) เป็นหัวใจสำคัญที่สุดของการดำรงอยู่ หรือการพังทลายของความเป็นรัฐบาล ความชอบธรรม (Legitimacy) อาจพิจารณาใน 3 ลักษณะอันได้แก่ (1) ความชอบธรรมในการได้มาซึ่งอำนาจ โดยพลเมืองยินยอมพร้อมใจที่จะสละเสรีภาพบางส่วนเพื่อยกให้รัฐใช้อำนาจปกครอง (2) ความชอบธรรมในการใช้อำนาจ จะต้องเป็นความชอบธรรมตามหลักกฎหมาย (Legality) อันหมายถึง มีกฎหมายให้อำนาจให้กระทำได้แล้ว ยังหมายรวมถึงความถูกต้องชอบธรรมตามแบบแผนสังคมค่านิยม (Norms and Values) และมโนธรรมสำนึกร่วมที่มีอยู่ในสังคมนั้นด้วย นอกจากนี้ การใช้อำนาจที่มีความชอบธรรม ยังจะต้องเป็นการใช้อำนาจเพื่อส่วนรวมเป็นหลัก มิใช่การใช้อำนาจเพื่อส่วนตน ญาติพี่น้อง และพวกพ้อง และ (3) ความชอบธรรมในการครองอำนาจ ซึ่งเกิดจากการได้รับสิทธิอำนาจในการปกครองเชิงบารมี (Charismatic Authority) ความชอบธรรมข้อนี้เกิดจากการให้การยอมรับของประชาชนต่อการปกครองนั้น (Consent of The Governed)

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2530, น. 185) ระบุว่า กองทัพ นับได้ว่าเป็นองค์กรเก่าแก่ที่สุดของแต่ละประเทศ ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาด้วยวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศให้พ้นจากการรุกรานของศัตรู สำหรับกองทัพของไทยจัดเป็นองค์กรที่สำคัญและมีบทบาทในการปกครองบ้านเมืองมานับตั้งแต่กรุงศรีอยุธยา โดยจะเห็นได้ว่า พระมหากษัตริย์จะมาจากนักรบ หรือแม่ทัพ หรือผู้ที่มีความสามารถแทบทั้งสิ้น และเป็นผู้นำในการบริหารบ้านเมือง ประกอบกับในสมัยโบราณชายไทยทุกคนมีหน้าที่รับราชการทหารอีกด้วย จึงทำให้หน้าที่ของทหารกับพลเรือนจึงมิได้แยกออกจากกัน โดยข้าราชการคนเดียวกันสามารถดำรงตำแหน่งได้ทั้งการทหารและพลเรือน ดังเช่นในรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้มีการกำหนดตำแหน่งสมุหนายก และสมุหกลาโหม เป็นหัวหน้าสูงสุดในการบริหารราชการหัวเมืองฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้ บทบาทของทหารได้วิวัฒนาการมาจนแทรกฝังลึกอยู่กับการบริหารบ้านเมืองเรื่อยมาจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงได้นำระบบการทหารแบบยุโรปมาปรับปรุงพัฒนาขึ้นเป็นกระทรวงกลาโหม โดยทรงแต่งตั้งเจ้านายเชื้อพระวงศ์ที่สำเร็จวิชาการทหารจากยุโรปให้เข้ามามีบทบาทสำคัญในกองทัพ จึงทำให้มีการ

แบ่งแยกข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือนออกจากกันโดยเด็ดขาด และมีการจัดตั้งโรงเรียนนายทหารขึ้นเพื่อให้เป็นทหารอาชีพมากยิ่งขึ้น

สุรชาติ บำรุงสุข (2551, น. 49-50) ระบุว่า การเมืองไทยนับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาก็คือปัญหาบทบาททหารในการเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพิจารณาจากยุคหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา ซึ่งถือว่าเป็นยุคใหม่ของการเมืองไทยนั้น ก็เห็นได้ชัดว่าบทบาทของทหารเป็นปัจจัยสำคัญในการเมืองไทย และเป็นตัวแสดงที่ไม่อาจละเลยได้ในกระบวนการพัฒนาทางการเมืองของประเทศ เพราะนับตั้งแต่ผู้นำทหารตัดสินใจเข้ามามีบทบาททางการเมืองในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2475 กองทัพบกก็ได้เข้ามาแทรกแซงการเมืองอีกหลายต่อหลายครั้ง จนการทำรัฐประหารได้กลายเป็นแบบแผนหลักของการเมืองไทยไปโดยปริยาย

เช่นเดียวกับ ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2530, น. 195) กล่าวว่า การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทยเกิดขึ้นบ่อยครั้งมีผลทำให้ระบบการเมืองขาดความมั่นคงและต่อเนื่อง และเป็นผลทำให้กติกากลางของการปกครองซึ่งได้แก่รัฐธรรมนูญขาดความศักดิ์สิทธิ์ ที่สำคัญคือการแทรกแซงทางการเมืองด้วยการปฏิวัติรัฐประหารหลายครั้งเป็นการหยุดยั้งความเจริญเติบโตของระบอบประชาธิปไตย

สุจิต บุญบงการ (2533, น. 233-242) ระบุว่า ในการรัฐประหารทุกครั้งทหารจะแถลงต่อสังคมว่า สาเหตุที่ทำให้ไปก็เพื่อแก้ไขภาวะเสื่อมโทรมของประเทศชาติ เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยของบูรณภาพของชาติ เพื่อปรับปรุงประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า แก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและความไร้ประสิทธิภาพในการบริหารประเทศของรัฐบาลพลเรือน แต่จากการศึกษาของนักวิชาการพบว่า ในการรัฐประหารก็มักจะมีประเด็นให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำพลเรือนและทหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทหารเข้าแทรกแซงทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลประโยชน์ร่วมของกลุ่ม

นอกจากนี้ สุทัศน์ น้าพูลสุขสวัสดิ์ (2518, น. 9-10) ได้บอกถึงสาเหตุที่กองทัพบงกได้เปรียบสถาบันอื่น ๆ ในเชิงความเข้มแข็งและเป็นหัวหอกในการทำรัฐประหาร เนื่องมาจากลักษณะของกองทัพบงกเป็นสายบังคับบัญชาจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง ทำให้เข้าใจว่ากลุ่มคนจะต้องมีผู้บังคับบัญชาหรือผู้ทรงอำนาจกับผู้ใต้อำนาจเสมอ และผู้บังคับบัญชาจะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอะไรก็ได้ จึงทำให้สร้างเอกภาพและความสามัคคีโดยเหตุที่มีเครื่องแบบ ตำแหน่งเป็นแกนกลางในการยอมรับ เกียรติยศหรือชะตากรรมในกองทัพบงกคือเกียรติยศของทุกคน ทั้งนี้ การรับราชการทหารได้กลายเป็นอาชีพที่มั่นคงของคนไทย กองทัพบงกสามารถสะสมกำลังพลอาวุธยุทโธปกรณ์และพัฒนายุทธศาสตร์ตลอดมา จึงสามารถระดมสรรพกำลังเหล่านี้เพื่อวัตถุประสงค์อันใดก็ได้ตามแต่สถานการณ์ นอกจากนี้ กระทรวงกลาโหมยังได้ผู้นำที่มาจากกองทัพบงกเป็นส่วนใหญ่การบริหารงานจึงเป็นไปตามสายการบังคับบัญชาของทหาร ทำให้การรับบุคคลเข้าบรรจุเป็นไปอย่างอิสระเป็น

เอกเทศ รวมถึงอบรมให้มีทัศนคติในทางการเมืองตามที่ต้องการ ขณะเดียวกันงบประมาณส่วนใหญ่ ตกเป็นของกองทัพบก

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532, น. 660-661) ระบุว่า แม้ว่าทหารจะมีข้อได้เปรียบทางการเมืองอยู่หลายอย่างแต่ปัญหาสำคัญของการมีบทบาททางการเมืองของทหาร คือ การสร้างความชอบธรรม ก่อนหน้าการประกาศคำสั่งที่ 66/2523 ทหารยอมรับว่าการแทรกแซงยึดอำนาจทางการเมืองเป็นเรื่องชั่วคราวนั้นเพื่อแก้ไขสถานการณ์บางอย่างให้เรียบร้อยเข้าสู่สภาพปกติ แต่ว่าทหารเองก็ยอมรับว่ามีปัญหาของความชอบธรรม

ความชอบธรรมไม่ใช่เรื่องของการปกครองที่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น แต่เป็นเรื่องที่ประชาชนยอมรับว่าการปกครองนั้น ๆ เป็นความถูกต้องเหมาะสมด้วย ดังนั้นบางทีการปกครองถูกกฎหมายแต่ประชาชนเห็นว่าไม่ถูกต้องก็มีได้ เช่น การปกครองเผด็จการทหารซึ่งถึงแม้จะเป็นการปกครองที่มีรัฐธรรมนูญซึ่งถือได้ว่าถูกกฎหมายแต่ประชาชนอาจเห็นว่าเป็นการปกครองที่ไม่ถูกต้อง เพราะมีความเชื่อว่าการปกครองระบบประชาธิปไตยมีความถูกต้องมากกว่า

ในทางปฏิบัติการปกครองของทหารมักไม่ยุติลงในเวลาอันสั้น ดังนั้นทหารจึงแสวงหา การสร้างความชอบธรรมในการยึดอำนาจของตน วิธีการอันหนึ่งที่น่ามาใช้บ่อยครั้ง คือตั้งรัฐบาลพลเรือนขึ้นหลังจากยึดอำนาจแล้วเพื่อทำให้เห็นว่าทหารไม่ต้องการมีอำนาจ เช่น หลังการเปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ. 2475 ได้มีการแต่งตั้งพระยามโนปกรณนิติธาดา เป็นนายกรัฐมนตรี หลังจากรัฐประหาร พ.ศ. 2490 ให้นายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี หลังการยึดอำนาจของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ให้นายพจน์ สารสิน เป็นหัวหน้ารัฐบาล และหลังจากรยึดอำนาจของคณะปฏิรูป การปกครองแผ่นดินโดย พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ ให้นายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นหัวหน้ารัฐบาล วิธีการอีกอย่างที่ทำและมักทำต่อจากวิธีการแรก คือ การให้มีรัฐสภาแต่อยู่ภายใต้อิทธิพลของทหาร วิธีการนี้ใช้ในกรณีผู้นำทหารต้องการอยู่ในอำนาจเป็นระยะเวลาในกรณีทีคณะทหารบีบบังคับให้นายควง อภัยวงศ์ ลาออกในปี พ.ศ. 2491 แล้วจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีแทน คณะทหารต้องยอมให้มีสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกตั้งโดยให้สภาผู้แทนราษฎรอยู่ภายใต้อิทธิพลของทหารอยู่พอสมควร จอมพล ถนอม กิตติขจร และพลเอก เกอริ่งศักดิ์ ชมะนันทน์ ต้องยินยอมในเรื่องนี้ เช่น จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ แม้ว่าจะเป็นการปกครองเผด็จการเต็มรูปแบบ ยังต้องให้มีสภาว่าง รัฐธรรมนูญทำหน้าที่สภานิติบัญญัติ ในบางช่วงผู้นำทหารยอมตั้งพรรคการเมืองด้วย เช่น จอมพล ป. พิบูลสงคราม ตั้งพรรคเสรีมนังคศิลา จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ตั้งพรรคชาติสังคม และจอมพล ถนอม กิตติขจร ตั้งพรรคสหประชาไทยเพื่อสร้างความชอบธรรม

อย่างไรก็ตาม การสร้างความชอบธรรมทำได้ไม่ถาวรนักเนื่องจากประชาชนที่มีการศึกษามีความเชื่อว่าการเมืองไม่ใช่หน้าที่หรือภารกิจของทหาร พวกเขามีความนิยมในการปกครองแบบประชาธิปไตย พวกนี้ยอมรับว่าการปกครองแบบประชาธิปไตยมีปัญหาในประเทศไทย

แต่ยอมรับว่าในหลักการแล้วประเทศควรปกครองด้วยระบอบนี้ ในบางครั้งเขายอมรับว่าการทำรัฐประหารก็เป็นสิ่งที่จำเป็น แต่ไม่ได้ยอมรับในหลักการ ถือว่าเป็นเรื่องจำเป็นชั่วคราวเท่านั้น บรรดาผู้ที่เชื่อเช่นนี้มักเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในสังคมที่พูดอะไรไปแล้วคนมักเชื่อตาม เช่น ปัญญาชน นักศึกษา และสื่อมวลชน เป็นต้น ซึ่งทำให้ทหารสร้างความชอบธรรมในด้านการปกครองของตนได้ลำบาก

หลังจากที่มีการใช้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 ของรัฐบาลพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้มีความพยายามที่ใช้คำสั่งนี้สร้างความชอบธรรมแก่บทบาททางการเมืองของทหาร โดยอ้างว่าทหารยังต้องมีบทบาทในการเสริมสร้างประชาธิปไตยเพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ด้านเฉลิมเกียรติ ผิวฉวน (2533, น. 94-96) ระบุว่ารัฐบาลได้มอบหมายกองทัพปฏิบัติภารกิจอันศักดิ์สิทธิ์ในการเป็นผู้นำทำหน้าที่ดำรงรักษาความมั่นคง โดยมุ่งไปที่การเอาชนะคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นศัตรูอันดับหนึ่งของชาติและสร้างระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสม ซึ่งระบุให้กองทัพมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการปกป้องประเทศและรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและส่งเสริมการพัฒนาสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ส่งเสริมระบบพรรคการเมืองให้มีความมั่นคงและมีประสิทธิภาพจนถึงส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทมีสิทธิและความสามารถในการปกครองตนเอง จุดเด่นอยู่ที่คำสั่งฉบับนี้อยู่เหนือรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายและนโยบายอื่น ที่สำคัญได้ให้ข้าราชการประจำสามารถดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีได้ แต่ถึงกระนั้นคำสั่งนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์และต่อต้านแม้แต่ในวงทหารเอง ไม่มีความแน่ชัดว่าทหารทุกกลุ่มมีความเลื่อมใสในคำสั่งนี้หรือไม่ หลายคนยังไม่เชื่อว่าทหารจะสร้างประชาธิปไตยได้หรือมีความสนใจที่จะสร้างประชาธิปไตย ที่สำคัญก็คือทหารเองก็ยังไม่ชัดเจนว่าตนเองจะสร้างประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้อย่างไร

กล่าวโดยสรุปแล้ว ทหารไทยมีบทบาทพร้อมที่จะเข้าแทรกแซงทางการเมืองได้ตลอดเวลาเมื่อสถานการณ์เอื้ออำนวยจากการเมืองที่ไร้เสถียรภาพ ความมั่นคงของประเทศถูกทำลาย สังคมเกิดการทุจริตคอร์รัปชันไม่เป็นเอกภาพ และเมื่อทหารได้ทำรัฐประหารแล้วก็ย่อมต้องรักษาอำนาจไว้ในอันที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ดีขึ้นตามวัตถุประสงค์ของทหารเอง ทั้งนี้ การได้มาซึ่งอำนาจจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนด้วยการสร้างความชอบธรรมในระหว่างการครองอำนาจ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำองค์ประกอบของแนวคิดการสร้างความชอบธรรมกับการแทรกแซงทางการเมืองที่กระทำโดยทหารไทย ซึ่งประกอบด้วย การตั้งรัฐบาลพลเรือนหลังจากการควบคุมอำนาจการปกครองเพื่อให้เห็นว่าทหารไม่ต้องการมีอำนาจ และการสร้างความชอบธรรมจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 ในยุครัฐบาลพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืน

ความสุขให้คนในชาติ เพื่อแสวงหาแนวทางในการสร้างความชอบธรรมของรัฐบาลทหารพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

2.4 แนวคิดการเข้ารหัสและการถอดรหัสสาร

อัจฉรา ปันทรานวงศ์ (2550, น. 17) ระบุว่า นักคิดสำนักมาร์กซิสต์รุ่นสองอีกคนหนึ่ง ชื่อ อันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) ได้เปิดโอกาสให้กับการต่อต้านและการต่อสู้ระหว่างชนชั้นในการปฏิบัติการที่กรัมสกีเรียกว่า “สงครามชิงพื้นที่” (War of Positions) ในทัศนะของกรัมสกี ชนชั้นที่มีอำนาจไม่สามารถครองความเป็นเจ้า (Hegemony) ได้ตลอดไป เพราะคนในสังคมมีการต่อสู้เพื่อแย่งชิงพื้นที่ทางอุดมการณ์จากกลุ่มต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จึงมีปฏิบัติการเรียกว่า “การต่อต้านอุดมการณ์หลัก” อยู่ในสังคม

จากแนวคิดของกรัมสกี มีนักวิชาการอีกหนึ่งคนคือ สจิวต ฮอลล์ (Stuart Hall, 1996) นักสังคมวิทยาชาวอังกฤษได้นำไปพัฒนาเป็นแนวคิดเรื่องการตีความหมายสารในการสื่อสารมวลชน ในกระบวนการสื่อสารที่ฮอลล์เรียกว่าเป็นกระบวนการเข้ารหัสและถอดรหัส (Encoding and Decoding) ซึ่งฮอลล์มองว่ากระบวนการสื่อสารโดยเฉพาะในการสื่อสารมวลชนนั้น คือกระบวนการให้ความหมายด้วยรหัส (Signifying Practices) ที่ให้ความสำคัญที่ “รหัส” (Code) ภายใต้กฎเกณฑ์ทางโครงสร้างชุดหนึ่งที่เรียกว่ารหัส ดังนั้นกระบวนการสื่อสารจึงประกอบด้วยการที่ผู้ส่งสาร “เข้ารหัส” หรือสร้าง หรือผลิตตัวบท หรือสารบางอย่างขึ้นมาเพื่อส่งไปยังผู้รับสาร ซึ่งเปรียบได้กับผู้ “ถอดรหัส” สารนั้น

อย่างไรก็ตาม ผู้รับสารนั้นจะ “ตีความ” หรือ “ถอดรหัส” โดยใช้ชุดรหัสเดียวกันกับผู้ส่งสาร หรืออาจจะใช้รหัสคนละชุดก็ได้ ขึ้นอยู่กับกลุ่มสังคมที่ผู้รับสารนั้นสังกัดอยู่ ดังนั้นการถอดรหัส (Reading) ของผู้รับสารจึงอาจเกิดได้ 3 รูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบแรก คือการถอดรหัสหรืออ่านแบบอุดมการณ์หลัก ซึ่งถือเป็นการตีความหมายที่ตรงกับผู้ส่งสารต้องการ (Preferred Reading) รูปแบบที่สอง คือการอ่านแบบต่อรองความหมายใหม่ (Negotiated Reading) ที่ผู้รับสารใช้รหัสชุดเดียวกันกับผู้ส่งสารในบางส่วน แต่บางครั้งผู้รับสารนั้นก็มีการต่อต้านและเปลี่ยนแปลงสารนั้น เพื่อแสดงจุดยืนหรือความคิด ประสบการณ์ หรือความสนใจของตนเอง และรูปแบบที่สาม คือ การตีความแบบต่อต้าน (Oppositional Reading หรือ Counter-Hegemonic) ที่ผู้รับสารสังกัดอยู่ในกลุ่มทางสังคมที่อยู่ตรงข้ามกับรหัสสารที่เป็นรหัสชุดหลักของสังคม ผู้รับสารเข้าใจสารที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อ แต่ในการตีความจะไม่ใช้รหัสชุดเดียวกันกับผู้ส่งสาร และปฏิเสธการตีความในทิศทางที่ผู้รับสารต้องการ แต่จะตีความในทิศทางอื่นที่แตกต่างกันออกไป

ทั้งนี้ ฮอลล์ (อ้างถึงใน กาญจนาน แก้วเทพ, 2544, น. 32-33) กล่าวว่า การส่งสารแต่ละครั้ง ผู้รับสารจะเกิดจุดยืนการตีความหมายทั้ง 3 แบบอยู่ตลอดเวลา เพียงแต่สัดส่วนใดจะมากหรือน้อยแตกต่างกันเท่านั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใส่รหัสของผู้ส่งสาร แต่ส่วนใหญ่แล้วการตีความหมายแบบที่ตรงกับผู้ส่งสารต้องการ (Preferred Reading) จะเกิดมากกว่า 2 แบบ ด้วยเหตุที่ว่า (1) ฐานะตำแหน่ง ความรับผิดชอบ และความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร (2) ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าว ผู้ส่งสารในฐานะผู้รับผิดชอบย่อมมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลได้มากกว่าผู้รับสาร และ (3) กลไกในความสามารถควบคุมระบบการผลิต

กล่าวโดยสรุปแล้ว แนวคิดการเข้ารหัสและการถอดรหัสสารคือการตีความหมายสารของผู้รับสาร ทั้งนี้ การตีความหมายดังกล่าวผู้รับสารอาจใช้รหัสคนละชุดกับผู้ส่งสาร ฉะนั้นแล้วการถอดรหัสจึงแบ่งออกได้ 3 ส่วน ประกอบด้วย การถอดรหัสหรืออ่านแบบอุดมการณ์หลัก การอ่านแบบต่อรองความหมายใหม่ และการตีความแบบต่อต้าน

สำหรับการศึกษาคำนี้ ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดการเข้ารหัสและการถอดรหัสสารมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารในขั้นตอนการวิเคราะห์กระบวนการบริโภคด้วยบทซึ่งอยู่ในโครงสร้างวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เพื่อให้ทราบถึงระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อตัวบทในวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิยะฉัตร ใหม่แก้ว (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบ เนื้อหา วิธีการนำเสนอ และวาทกรรมในรายการเปิดบ้านพิษณุโลก” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาประเด็นต่างๆ ของวาทกรรม เพื่อประเมินกระบวนการสร้างวาทกรรม และเพื่อวิเคราะห์การสื่อความหมายวาทกรรมในรายการเปิดบ้านพิษณุโลก โดยขอบเขตงานวิจัยจะศึกษาจากเทปวีดิทัศน์ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ และเอกสารถอดคำพูดทางเว็บไซต์ thaigov.go.th ที่ออกอากาศตั้งแต่วันที่ 12 พฤษภาคม - 27 ตุลาคม พ.ศ. 2550 จำนวน 25 ตอน รวมทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มผู้ผลิตรายการและผู้ดำเนินรายการ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้กรอบการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) ผลการวิจัยพบว่า (1) มีวาทกรรมทั้งหมด 5 ประเภท จากประเด็นการนำเสนอตลอด 25 ตอนทั้งหมด 244 ประเด็น ได้แก่ วาทกรรมการทำหน้าที่รัฐบาลรักษาการ วาทกรรมการดูแลความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ วาทกรรมการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ วาทกรรมการดำเนินคดีของอดีตนายกรัฐมนตรีและยุบพรรคการเมือง และวาทกรรมการบริหารงานและแก้ไขปัญหาของประเทศ (2) กระบวนการสร้างวาทกรรมในรายการเปิดบ้านพิษณุโลกมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างตัวบท วิธี

ปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม กล่าวคือ ตัวบทจากวาทกรรม 5 ประเภท นำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่มีความเสียสละต่อประเทศในการเข้ามารับตำแหน่ง มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาประเทศ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และผลักดันมีระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง ส่วนวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม มีผู้สร้างวาทกรรม 2 คน คือ นายกรัฐมนตรีและผู้ดำเนินรายการ โดยอำนาจการคัดเลือกประเด็นและลำดับวาทกรรมอยู่ที่ผู้ดำเนินรายการ และขั้นตอนการผลิตรายการ ฉากและการวางตำแหน่ง บ่งบอกลักษณะการบริหารงานแบบการปกครองด้วยระบบราชการ (Bureaucratic Politics) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม มีการสร้างวาทกรรมให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและยอมรับอำนาจอันชอบธรรมในการบริหารประเทศในช่วงรัฐประหาร

(3) การสื่อความหมายในรายการเปิดบ้านพิษณุโลกมีการใช้สัญลักษณ์หลายตัวในวาทกรรมทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ รัฐธรรมนูญ การลงประชามติ การเลือกตั้ง ยุทธศาสตร์การเข้าใจ เข้าถึงพัฒนา ประชาชนเศรษฐกิจพอเพียง พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ธรรมภิบาล และยุทธศาสตร์อยู่ดี มีสุข โดยมีบริบททางสังคมในช่วงรัฐประหารเป็นตัวจัดการสัญลักษณ์ทั้งหมด ให้สื่อความหมายในอำนาจของนายกรัฐมนตรีที่มีการบริหารงานแบบการปกครองด้วยระบบราชการ (Bureaucratic Politics)

เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ว่าด้วยเรื่องรัฐประหาร 19 กันยายน 2549” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวาทกรรมข่าวว่าด้วยเรื่องรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ด้วยวิธีการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) ของแฟร์คลัฟ ข้อมูลที่ใช้นำมาศึกษาจากหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ ได้แก่ มติชน ไทยรัฐ และผู้จัดการรายวัน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 20 กันยายน - 2 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ในช่วงการยึดอำนาจการปกครองโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การวิเคราะห์มิติที่ 1 เนื้อหา (Textual Analysis) มีข้อค้นพบว่าหนังสือพิมพ์สร้างความจริงเกี่ยวกับรัฐประหาร จำแนกวาทกรรมข่าว 7 ชุด ประกอบด้วย (1) เหตุการณ์ 19 กันยายน (2) การสร้างความชอบธรรม (3) การควบคุม (4) การทุจริต (5) การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี (6) การร่างรัฐธรรมนูญ (7) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ แต่ละฉบับมีลักษณะการสร้างความจริงไปในความหมายที่แตกต่างกัน หมายความว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับล้วนมีจุดยืนที่จะคัดเลือกและหยิบเหตุการณ์บางส่วนขึ้นสร้างความจริงด้วยการใช้เนื้อหาสาระที่แตกต่างกัน ส่วนการวิเคราะห์วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) ผ่านกระบวนการผลิตและบริโภคพบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีกลยุทธ์การสื่อสารที่เน้นเนื้อหาการเมืองเชิงเร้าอารมณ์ มติชนนำเสนอเนื้อหาการเมือง ส่วนผู้จัดการรายวันมุ่งสื่อความหมายเชิงลบแก่ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร (ยศในขณะนั้น) ทำให้เห็นถึงยุทธศาสตร์การสื่อสารเพื่อสร้างความหมายของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่มีจุดยืนในการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไปแม้ข้อมูลจะมาจากแหล่งเดียวกัน ส่วนมิติที่ 3 ภาควิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) เพื่อเจาะลึกถึงเงื่อนไขทางสังคม ได้แก่ ความสำคัญของเหตุการณ์

รัฐประหารมีผลกระทบต่อคนในสังคมรวมถึงลักษณะเด่นของการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 เป็นการต่อสู้ระหว่างข้าอำนาจเก่าและใหม่เป็นความจริงที่หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอ เจื่อนไขทางสถาบันที่ว่าความเป็นหนังสือพิมพ์ที่ต้องเสนอความจริงสู่สังคมภายใต้หลักเกณฑ์แห่งคุณค่าข่าวที่คอยกำกับกลวิธีการสื่อความหมายของหนังสือพิมพ์ รวมถึงเจื่อนไขทางเศรษฐศาสตร์การเมืองที่กล่าวถึงความเป็นเจ้าของธุรกิจจำเป็นต้องผลิตข่าวให้เป็นสินค้ามุ่งเสนอแก่กลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้งานวิจัยชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์ที่จะตีแผ่ความจริงที่เกิดขึ้นในสังคมที่จริงแล้วขึ้นอยู่กับอำนาจแห่งหนังสือพิมพ์ รวมถึงอุดมการณ์ความเป็นเจ้าของธุรกิจอันเป็นอำนาจของผู้ผลิตที่จะสร้างสินค้าข่าวให้ตรงใจแก่กลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งใช้อำนาจแห่งการผลิตถ่ายทอดความคิดเพื่อครอบงำผู้อ่าน

รัตนาวดี สำราญสุข (2545) ศึกษาเรื่อง “วาทกรรมวิเคราะห์รายการนายก ฯ ทักษิณ คุยกับประชาชน และรายการชวนออนไลน์” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) ของวาทะของผู้นำ 2 คน ประกอบด้วย พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร (ยศในขณะนั้น) ขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้จัดรายการนายก ฯ ทักษิณคุยกับประชาชนและนายชวน หลีกภัย ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจัดรายการชวนออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่าวาทกรรมที่เกิดขึ้นรวมถึงรูปแบบเนื้อหาของเรื่องของสถานภาพ บทบาท สิทธิ อำนาจ อุดมการณ์ การครองความเป็นใหญ่และการแย่งชิงพื้นที่ทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง รูปแบบวาทะที่ปรากฏในรายการนายก ฯ ทักษิณคุยกับประชาชนส่วนใหญ่เป็นสภาวะที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย (Argument from Policy) และวาทะที่เกี่ยวกับค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม (Argument from Value) ในขณะที่รายการชวนออนไลน์มีรูปแบบวาทะเกี่ยวกับข้อเท็จจริง (Argument from Fact) มากที่สุด และประเด็นที่พบในรายการซึ่งการโต้แย้งแสดงเหตุผลกัน (Argument) มีทั้งสิ้น 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การปฏิรูปราชการ (2) การโยกย้ายนายทหาร (3) กฎหมายฟื้นฟูประเทศ (4) ปัญหาการก่อการร้ายภาคใต้ และ (5) กรณีทุจริตการจัดซื้อปุ๋ย

รุฬห์สวัสดิ์ ครองภูมินทร์ (2558) ศึกษาเรื่อง “มายาคติในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ” วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความหมายเชิงมายาคติที่ปรากฏในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ภายใต้บริบททางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมของไทยในช่วงการบริหารประเทศของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยไขแนวคิดเกี่ยวกับมายาคติและแนวคิดเกี่ยวกับสัญวิทยา ตลอดจนแนวคิดการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ประกอบเพลงในบทเพลงของ คสช. ประกอบกับบริบททางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมของไทยในช่วงเวลาการรัฐประหาร เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในมิติความหมายเชิงมายาคติและสัญวิทยาที่ปรากฏในบทเพลงโดยใช้การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis Approach) ตามแนวคิดเกี่ยวกับสัญวิทยา โดยศึกษาจาก 5 บทเพลง ประกอบด้วย เพลงคืนความสุขให้ประเทศไทย เพลงเพราะเธอคือประเทศไทย เพลงก้าวข้าม

เพื่อตามฝัน เพลงธงชาติ และเพลงคำนิยม 12 ประการ จากการศึกษาพบว่าบทเพลงของ คสช. สามารถตีความทางสัญลักษณ์วิทยาและอ่านความหมายจากแนวคิดที่สอดคล้องกับอุดมการณ์หลักดังนี้
 1. มายาคติแห่งชาตินิยม ประกอบไปด้วย (1) มีความเป็นไทย โดยแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่ดีของคนไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ศิลปวัฒนธรรมที่มีการสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ความภาคภูมิใจ การเห็นคุณค่าและประชาชนต้องร่วมกันอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาไทยเพื่อมิให้สูญหาย (2) มีความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยมีสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปกป้องพิทักษ์รักษาเทิดทูนเห็นคุณค่า และแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความเป็นชาติอย่าง เปี่ยมล้น
 2. มายาคติแห่งอำนาจนิยม ประกอบไปด้วย (1) มีความปรองดอง สมานฉันท์ อันเป็นพันธกิจหลักในการเข้าควบคุมอำนาจของ คสช. สัญลักษณ์ของบทเพลงส่วนใหญ่มุ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความรัก ความสามัคคีภายในชาติบ้านเมือง หากประชาชนมีความรักซึ่งกันและกัน ย่อมเชื่อได้ว่าสังคมจะก้าวข้ามความขัดแย้งที่ผ่านมาได้ (2) ความมีวินัยในตนเอง สื่อให้เห็นถึงคุณค่าของความเป็นวินัยในตนเองของประชาชน อันจะทำให้เกิดการกระทำสิ่งที่ดี และเป็นประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม และมายาคติแห่งชนชั้น ประกอบไปด้วย (1) ความเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยสื่อให้เห็นถึงความสำคัญในความเข้าใจลักษณะของพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตยของไทย การเคารพกติกา กฎระเบียบของสังคม รวมไปถึงยอมรับในระดับทางสังคมตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มกำลังความสามารถ

กฤษกร มงคลวรภาค (2557) ศึกษาเรื่อง “อัตลักษณ์ผู้หญิงในบริบทการเมืองของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร: การวิเคราะห์วาทกรรมสื่อ” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่สื่อมวลชนใช้ในการนำเสนอเกี่ยวกับนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และเพื่อตีความการสร้างอัตลักษณ์ผู้หญิงในบริบทการเมืองไทยของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่แฝงในวาทกรรมสื่อมวลชนตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์จากวารสารไทยรายสัปดาห์จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ มติชน สุดสัปดาห์ เนชั่นสุดสัปดาห์ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และ ASTV ผู้จัดการสุดสัปดาห์ จำนวน 108 ฉบับ โดยวิเคราะห์จากรูปแบบและโครงสร้างของข่าว ผลการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนใช้รูปแบบมีองค์ประกอบ พาดหัวเรื่อง ภาพประกอบข่าว และข้อความข่าว ส่วนโครงสร้างข้อความข่าวนั้นพบว่ามี การเรียบเรียงข้อความข่าว โดยศึกษาโครงสร้างของข้อความข่าวพิจารณาจากใจความหลัก และใจความรอง สำหรับกลวิธีทางภาษาพบว่า สื่อมวลชนใช้ 5 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการอ้างถึง กลวิธีทางศัพท์ กลวิธีกรขยายความ กลวิธีการใช้ความเปรียบ และกลวิธีการใช้เล่าเรื่อง กลวิธีการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน ทั้งการนำเสนอในด้านรูปแบบและโครงสร้างของข่าว จากวารสารของไทยประเภทรายสัปดาห์และกลวิธีทางภาษาสามารถนำไปสู่การสร้างและการตีความอัตลักษณ์ผู้หญิงในบริบทการเมืองของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร สำหรับการตีความอัตลักษณ์ผู้หญิงในบริบทการเมืองพบ ลักษณะสำคัญ คือลักษณะของความเป็นผู้หญิง ได้แก่ ลักษณะด้านบทบาททางสังคมทั้งในฐานะ

ภรรยา แม่ และน้องสาว ลักษณะผู้หญิงที่ให้ความสำคัญด้านการแต่งกาย ลักษณะผู้หญิงสวยตามแบบในอุดมคติ ลักษณะผู้หญิงสวยดึงดูดทางเพศ ลักษณะผู้หญิงเก่งในด้านธุรกิจ และลักษณะผู้หญิงที่ไม่มีประสบการณ์ด้านงานการเมือง อัตลักษณ์ผู้หญิงในบริบทการเมืองไทยของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เกิดจากสื่อมวลชนได้ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อผลิตตัวบท ผ่านโครงสร้างและกลวิธีทางภาษาที่หลากหลาย จะเห็นได้ว่าการใช้ภาษาของสื่อมวลชนนั้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความคิด ความเชื่อ ค่านิยม รวมถึงอุดมการณ์ของสื่อมวลชนได้

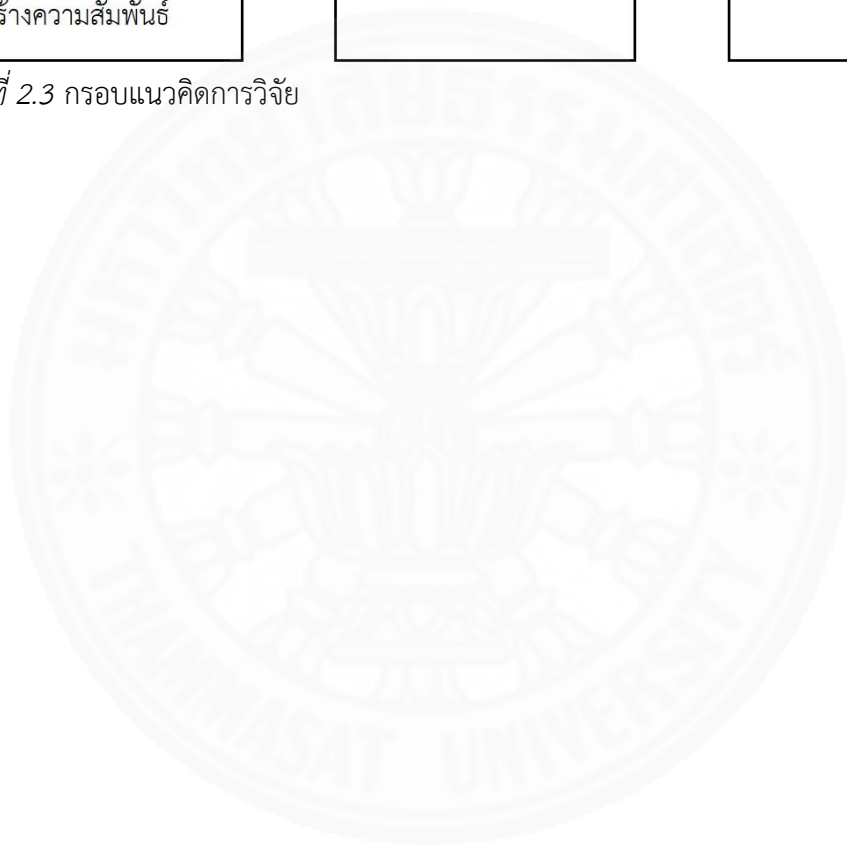
งานวิจัยในต่างประเทศเรื่อง “A Textual Analysis of Online News Headlines Using Transitivity to Represent Social Reality” (Annisa Laura Maretha and Allan Kongthai, 2017, pp. 105-112) ตัวบทสะท้อนให้เห็นถึงวิถีปฏิบัติทางสังคมและการเมืองในสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อความไม่ได้เป็นกลาง เนื่องจากตัวบทมักเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามอุดมการณ์ของผู้ส่งสาร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุมุมมองความคิดเห็นทางอุดมการณ์จากหัวข้อข่าวออนไลน์ที่รวบรวมจากเว็บไซต์ข่าวออนไลน์เกี่ยวกับกรณีที่เกี่ยวข้องกับเกอร์วานี (Gerwani) ซึ่งเป็นองค์การสตรีในประเทศอินโดนีเซียในช่วงรัฐบาล New Order ที่มีอดีตสมาชิกและนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนกำลังเสนอเรื่องการปรองดองกับรัฐบาลอินโดนีเซีย จากการศึกษาวิเคราะห์บทบาททางสังคมของตัวบทที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการการกระทำ (Material Process) เป็นสิ่งที่ถูกใช้บ่อยที่สุดเพื่อลดการต่อรองระหว่างรัฐบาลอินโดนีเซียและอดีตสมาชิกเกอร์วานี (Gerwani) รองลงมาคือกระบวนการความคิด (Mental Process) ทั้งนี้กระบวนการเชิงสัมพันธ์ (Relational Process) ถูกนำเสนอโดยเน้นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกอร์วานี (Gerwani) ตามด้วยกระบวนการทางวาจา (Verbal Process) ด้วยความพยายามของนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนในการแสดงความกังวลของพวกเขา กระบวนการอัตถิภาวนิยม (Existential Process) ถูกอ้างถึงเพื่อแสดงให้เห็นว่าเกอร์วานี (Gerwani) มีอยู่จริง จากนั้นตามด้วยกระบวนการทางพฤติกรรม (Behavioral Process) ที่แนะนำให้สังคมอินโดนีเซียเรียนรู้ที่จะเข้าใจคดี จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การวิเคราะห์ข้อความในหัวข้อข่าวออนไลน์โดยใช้ความแปรปรวนสามารถเปิดเผยความเป็นจริงทางสังคมด้านอำนาจและอุดมการณ์

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีที่จะนำมาวิเคราะห์ในการศึกษา เรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” สามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วาทเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เน้นการศึกษาทำความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับสังคม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวบท (Text) ที่ปรากฏในบทถอดเทปคำพูดหรือบทรายการโทรทัศน์เป็นสำคัญ ประกอบกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ตลอดจนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นส่วนประกอบ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวาทกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงการควบคุมอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ตลอดจนการรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยใช้วิธีการศึกษาตามแนวทางการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) ของแฟร์คลัฟ ที่มุ่งวิเคราะห์ตามองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ตัวบท (Text) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discursive Practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ รวมถึงวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” ประกอบด้วยแหล่งข้อมูล 3 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ข้อมูลผู้ผลิตรายการ และข้อมูลผู้บริโภครายการ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 ข้อมูลรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

3.1.1.1 ข้อมูลเอกสาร

3.1.1.1.1 บทรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ที่เป็นบทถอดเทปคำพูดของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จากกลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

3.1.1.1.2 เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น ข้อมูลโครงสร้างการทำงานของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล ในฐานะคณะทำงานรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

3.1.2 ข้อมูลผู้ผลิตรายการ

3.1.2.1 ข้อมูลประเภทบุคคล ที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตรายการ คือ นายชัชวัญ สายทองคำ รองหัวหน้าแผนกตัดต่อและกราฟิก แผนกผลิตรายการ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในฐานะตัวแทนคณะผู้ร่วมผลิตรายการ

3.1.2.2 ข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ บทสัมภาษณ์ พันเอก (หญิง) ทักษดา สังขจันทร์ จากรายลับลงพราง Exclusive สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ ออกอากาศวันที่ 21 พฤษภาคม 2559

3.1.3 ข้อมูลผู้บริโภควทบ

3.1.3.1 ข้อมูลประเภทบุคคล ที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ได้แก่ กลุ่มผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติต่างสาขาอาชีพจำนวน 5 คน ในการนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้นามสมมติให้แก่ผู้สัมภาษณ์ทั้ง 5 คน เนื่องจากเป็นเนื้อหาละเอียดอ่อนอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 3.1

รายชื่อกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ผู้บริโภควทบในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อายุ	อาชีพ	ที่อยู่
1	นาย ก.	22 ปี	สื่อมวลชน	กรุงเทพมหานคร
2	นาย ข.	29 ปี	พนักงานอาวุโสในบริษัทเอกชน	กรุงเทพมหานคร
3	นางสาว ค.	27 ปี	อาจารย์แนะแนวและกิจการนักศึกษา	กรุงเทพมหานคร
4	นาง ง.	60 ปี	ค้าขาย	กรุงเทพมหานคร
5	นางสาว จ.	24 ปี	นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปี 4	กรุงเทพมหานคร

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งตามประเภทของแหล่งข้อมูล ตามข้อ 3.1 ดังนี้

3.2.1 ข้อมูลรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

3.2.1.1 ข้อมูลเอกสาร

3.2.1.1.1 ข้อมูลประเภทบทถอดเทปคำพูดรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผู้วิจัยจะเก็บสำเนาไว้ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นสื่อมวลชนจึงได้รับแจกสำเนาจากกลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล ออกอากาศตั้งแต่วันที่วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 - 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559

3.2.1.1.2 เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น ข้อมูลโครงสร้างการทำงานของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล ในฐานะคณะทำงานรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผู้วิจัยจะค้นหาจากเว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล www.thaigov.go.th

3.2.2 ข้อมูลผู้ผลิตรายการ

3.2.2.1 ข้อมูลประเภทบุคคล

ผู้วิจัยจะใช้แนวคำถามสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตรายการ คือ นายชัชวัญ สายทองคำ รองหัวหน้าแผนกตัดต่อและกราฟิก แผนกผลิตรายการ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในฐานะตัวแทนคณะผู้ร่วมผลิตรายการคืนความสุขให้คนในชาติ โดยจะทำการเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญ ซึ่งมีโครงสร้างคำถามมีดังนี้

- 1) การคัดเลือกเนื้อหาที่น่าเสนอโดยหลัก ๆ ใครเป็นผู้กำหนดวาระประเด็นแต่ละสัปดาห์วัดจากอะไร
- 2) การกำหนดลักษณะรูปแบบ กรอบเนื้อหาแต่ละเทปเป็นอย่างไร
- 3) การเตรียมตัวของนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี และทีมข้อมูลที่ต้องเร่งทำข้อมูลให้นายกรัฐมนตรี
- 4) การเตรียมสถานที่ นัดหมายทีมงานอย่างไร
- 5) วัน เวลาในการถ่ายทำ
- 6) บรรยากาศของการถ่ายทำเป็นอย่างไร
- 7) การบันทึกเทปของนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีกับเนื้อหาที่เตรียมมาเป็นอย่างไร
- 8) บันทึกเทปร่าบรินหรือหรือมีอุปสรรคอย่างไรบ้าง
- 9) กระบวนการหลังจากบันทึกเทป ทำอะไรบ้าง
- 10) ผู้แปลภาษาไปทำหน้าที่อย่างไร

11) ตัวแทรกคำบรรยายทำอย่างไร

12) การถอดเทปคำพูด บทสนทนาทำอย่างไร

3.2.2.2 ข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ บทสัมภาษณ์ พันเอก (หญิง) ทักษดา สังขจันทร์ ผู้ช่วยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ร่วมดำเนินรายการคืนความสุขให้คนในชาติ จากรายลับลวงพราง Exclusive สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ ออกอากาศวันที่ 21 พฤษภาคม 2559 โดยจัดบันทึกคำสัมภาษณ์รายการตามโครงสร้างคำถามข้างต้น

3.2.3 ข้อมูลผู้บริโภครายการ

3.1.3.1 ข้อมูลประเภทบุคคล ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ได้แก่กลุ่มผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติที่ต่างสาขาอาชีพจำนวน 5 คน โดยจะทำการเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงและจัดบันทึกประเด็นสำคัญ ซึ่งมีโครงสร้างคำถาม ดังนี้

- 1) ติดตามชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติบ่อยเพียงใด
- 2) รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติตั้งแต่ต้นจนจบรายการหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3) ได้รับความรู้จากการรับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติมีอะไรบ้าง
- 4) มีความรู้สึกอย่างไรต่อการชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ
- 5) มีพฤติกรรมหลังจากการรับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติเป็นอย่างไร

3.3 หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ 1 หน่วยการวิเคราะห์ ต่อ 1 ตอน ๆ ละ 20 นาที ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที ทั้งนี้ ความยาวของแต่ละตอนมีเวลาไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับเนื้อหาของแต่ละครั้งที่ออกอากาศ จากนั้นจึงศึกษาวาทกรรมและกระบวนการสร้างวาทกรรมที่เกิดขึ้น ตามแนวทางการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)

3.4 ประชากรในการศึกษาและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.4.1 การสุ่มตัวอย่างเพื่อทราบการคืนความสุขให้คนในชาติ

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างบทรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 - 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 รวม 105 สัปดาห์ ทำให้มีจำนวนประชากรที่ทำการศึกษา ทั้งหมด 105 ตอน

ตารางที่ 3.2

แสดงจำนวนประชากรในการศึกษา

เดือน	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	รวม
มกราคม	-	5 ตอน	5 ตอน	10 ตอน
กุมภาพันธ์	-	4 ตอน	4 ตอน	8 ตอน
มีนาคม	-	4 ตอน	4 ตอน	8 ตอน
เมษายน	-	4 ตอน	5 ตอน	9 ตอน
พฤษภาคม	1 ตอน	5 ตอน	4 ตอน	10 ตอน
มิถุนายน	4 ตอน	4 ตอน	-	8 ตอน
กรกฎาคม	4 ตอน	5 ตอน	-	9 ตอน
สิงหาคม	5 ตอน	4 ตอน	-	9 ตอน
กันยายน	4 ตอน	4 ตอน	-	8 ตอน
ตุลาคม	5 ตอน	5 ตอน	-	10 ตอน
พฤศจิกายน	4 ตอน	4 ตอน	-	8 ตอน
ธันวาคม	4 ตอน	4 ตอน	-	8 ตอน
รวม	31 ตอน	52 ตอน	22 ตอน	105 ตอน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็นแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) จากการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง ตั้งแต่ตอนที่ 1 และทำทุก ๆ 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1, 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, 33, 37, 41, 45, 49, 53, 57, 61, 65, 69, 73, 77, 81, 85, 89, 93, 97, 101 และ 105 รวมทั้งสิ้น 27 ตอน

3.4.2 การคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ด้านผู้ผลิตรายการ

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ด้านผู้ผลิตรายการแบบเฉพาะเจาะจง เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลจากผู้ผลิตรายการโดยตรง จึงเจาะจงไปยัง นาย ชัชวัญ สายทองคำ รองหัวหน้าแผนกติดต่อและกราฟิก แผนกผลิตรายการ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือก บทสัมภาษณ์ พันเอก (หญิง) ทักษดา สังขจันทร์ ผู้ช่วยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ร่วมดำเนินรายการคืนความสุขให้คนในชาติ จากรายการลับวงพราง Exclusive สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ ออกอากาศวันที่ 21 พฤษภาคม 2559 เนื่องจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการสร้างตัวบท

3.4.3 การคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ด้านผู้บริโภคตัวบท

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ด้านผู้บริโภคตัวบท เป็นการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แบบลูกโซ่ หมายถึง คัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยต้องการ กล่าวคือ เป็นผู้ที่เคยรับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ และให้ผู้ให้สัมภาษณ์แนะนำกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์โดยพิจารณาถึงความแตกต่างทางประชากรอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้นามสมมติแทนชื่อและนามสกุลจริง เนื่องจากเป็นข้อมูลละเอียดอ่อนที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของแหล่งข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ข้อมูลรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

3.5.1.1 ข้อมูลเอกสาร

3.5.1.1.1 ข้อมูลประเภทบทถอดเทปคำพูดรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ที่ออกอากาศระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 - 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 รวมทั้งหมด 27 ตอน มาทำการบันทึกข้อมูลรหัส (Coding Sheet) ดังนี้

3.5.1.1.1.1 จัดบันทึกตัวบทที่ได้จากบทถอดเทปทั้ง 27 ตอนที ผ่านการสุ่มตัวอย่างแล้วแยกตัวบทประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจให้ครอบคลุมจนเกิดเป็นวาทกรรม

3.5.1.1.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 3.5.1.1.1.1 จำแนกตัวบทเพื่อให้ได้ตัวบทย่อยเพื่อนำมาสื่อความหมายและวิเคราะห์การสร้างความวาทกรรมตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)

3.2.1.1.2 เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น ข้อมูลโครงสร้างการทำงานของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล ในฐานะคณะทำงานรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ในขั้นตอนกระบวนการสร้างวาทกรรมตามแนวความคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)

3.5.1.2 ข้อมูลผู้ผลิตรายการ

3.5.1.2.1 ข้อมูลประเภทบุคคล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตรายการ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์กระบวนการสร้างวาทกรรมตามแนวความคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เพื่อให้เห็นถึงวิธีการทำงาน ขั้นตอนการคัดเลือกประเด็น รูปแบบการสื่อสารการแพร่กระจาย

3.5.1.2.2 ข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ บทสัมภาษณ์ พันเอก (หญิง) ทักษดา สังขจันทร์ ผู้ช่วยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมดำเนินรายการคืนความสุขให้คนในชาติ จากรายลับลงพราง Exclusive สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์กระบวนการสร้างวาทกรรมตามแนวความคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เพื่อให้เห็นถึงวิธีการทำงาน ขั้นตอนการคัดเลือกประเด็น ตลอดจนผู้นำเสนอตัวบทหลักและรอง

3.5.1.3 ข้อมูลผู้บริโภควทบ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) กลุ่มผู้บริโภควทบหรือผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์การบริโภควทบตามแนวความคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เพื่อให้ทราบถึงระบบความคิดของผู้ประชาชนผู้รับสารที่มีต่อการสร้างวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

3.6 การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาวเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยเขียนบรรยายผลการศึกษาประกอบข้อมูลตาราง ข้อมูลแผนภาพแสดงรายละเอียดต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดจากบทถอดเทปคำพูดของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ จำนวน 27 ตอน รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และการวิเคราะห์จากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

3.6.1 บทที่ 4 ผลการศึกษา เพื่อตอบวัตถุประสงค์การศึกษาทั้ง 3 ข้อ คือ เพื่อศึกษาตัวบทประกอบสร้างวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เพื่อศึกษาวิถีปฏิบัติการทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ และเพื่อศึกษาวิถีปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

3.6.2 บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจะเป็นข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ โดยผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบเหล่านั้นมาอภิปรายผลรวมทั้งข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาในการสร้างวาทกรรมของรัฐบาลทหาร ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ” ผู้วิจัยจะศึกษาโดยอาศัยโครงสร้างตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) ของนอร์แมน แฟร์คลัฟ (Norman Fairclough) นำเสนอโดยการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงพรรณนา ซึ่งเป็นการศึกษารอบมิติทั้งสามชุดที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมกับสังคม ดังนั้นในการวิเคราะห์จำเป็นต้องพิจารณาทั้งตัวบท (Text) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse Practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-Cultural Practice) ของตัวบทที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผลของการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาประกอบด้วย ตัวบทที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ดังนี้

4.1 ตัวบทที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

เป็นการศึกษาตัวบทที่ถูกนำเสนอโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอตัวบท ฉะนั้นผลการศึกษาวิเคราะห์ตัวบทจะให้เห็นว่าตัวบทได้นำเสนอความรู้ ความเชื่อ เหตุผล อัตลักษณ์ รวมถึงลักษณะความสัมพันธ์ของผู้นำเสนอตัวบทและผู้รับสารอย่างไรบ้าง โดยผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ตามวาทกรรมจำนวน 5 ชุด โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์เรียงลำดับตามจำนวนตัวบทที่พบ ดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์ตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

4.1.1.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

4.1.1.1.1 การปฏิรูปประเทศเพื่อลดความขัดแย้ง

4.1.1.1.2 การปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน

4.1.1.1.3 รัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า

4.1.1.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

4.1.1.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศ

- 4.1.1.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความพยายามปฏิรูปเพื่ออนาคตประเทศ
- 4.1.1.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ
 - 4.1.1.3.1 นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิรูปประเทศ
 - 4.1.1.3.2 นายกรัฐมนตรีปฏิรูปประเทศเพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของประชาชน
- 4.1.2 การวิเคราะห์ที่ตัวบทในวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล
 - 4.1.2.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล
 - 4.1.2.1.1 การเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ
 - 4.1.2.1.2 การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม
 - 4.1.2.1.3 การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต
 - 4.1.2.1.4 การนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน
 - 4.1.2.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทในวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล
 - 4.1.2.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาประเทศ
 - 4.1.2.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต
 - 4.1.2.2.3 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย
 - 4.1.2.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัวบทในวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล
 - 4.1.2.3.1 นายกรัฐมนตรีเข้าใจความต้องการของประชาชน
 - 4.1.2.3.2 นายกรัฐมนตรีพยายามโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาล
 - 4.1.2.3.3 นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็ต้องการประชาธิปไตย
- 4.1.3 การวิเคราะห์ที่ตัวบทในวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 4.1.3.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 4.1.3.1.1 การน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ

- 4.1.3.1.2 สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง
- 4.1.3.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทในวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 4.1.3.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างยิ่ง
 - 4.1.3.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ
- 4.1.3.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัวบทในวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 4.1.3.3.1 นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์
 - 4.1.3.3.2 นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ
- 4.1.4 การวิเคราะห์ตัวบทในวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน
 - 4.1.4.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน
 - 4.1.4.1.1 ประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
 - 4.1.4.1.2 รัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน
 - 4.1.4.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทในวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน
 - 4.1.4.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน
 - 4.1.4.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 4.1.4.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัวบทในวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน
 - 4.1.4.3.1 นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน
 - 4.1.4.3.2 นายกรัฐมนตรีต้องการรักษามลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
- 4.1.5 การวิเคราะห์ตัวบทในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย
 - 4.1.5.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

4.1.5.1.1 การใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว

4.1.5.1.2 การดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

4.1.5.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทใน
วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

4.1.5.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย

4.1.5.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย

4.1.5.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัว
บทในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

4.1.5.3.1 นายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนเคารพกฎหมายอย่าง
เคร่งครัด

4.1.5.3.2 นายกรัฐมนตรีต้องการให้ผู้กระทำผิดรับโทษตามกฎหมาย

โดยวาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคม เป็นการศึกษาวิเคราะห์วาทกรรมที่ค้นพบใน
รายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งนำเสนอภายใต้ความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์และเหตุผลของ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)
ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทที่สื่อสารไปยังประชาชน ส่วนวาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี
เป็นการศึกษาวิเคราะห์วาทกรรมแต่ละชุดที่ได้จากรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ทำให้สร้าง
ลักษณะอัตลักษณ์เฉพาะตัวให้กับพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอตัวบท ซึ่งวาทกรรมแต่ละชุดจะสะท้อนอัตลักษณ์ของ
นายกรัฐมนตรีที่แตกต่างกัน สำหรับลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน
เป็นการศึกษาวิเคราะห์วาทกรรมแต่ละชุดที่ได้จากรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งจะสร้าง
ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอตัวบท กับประชาชนผู้รับสารในฐานะผู้บริโภคตัวบท
ซึ่งวาทกรรมแต่ละชุดก็จะสะท้อนลักษณะความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน

4.2 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

เป็นการศึกษากระบวนการสร้างตัวบทและการกระจายตัวบทที่ปรากฏในรายการคืน
ความสุขให้คนในชาติ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบท

4.2.1.1 ผู้นำเสนอตัวบท

4.2.1.2 การคัดเลือกประเด็น

4.2.1.3 รูปแบบการสื่อสาร

4.2.1.4 กลุ่มเป้าหมาย

4.2.2 วิเคราะห์กระบวนการบริโภคตัวบท

4.2.2.1 การแพร่กระจาย

4.2.2.2 ระบบความคิดของผู้รับสาร

4.3 วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

เป็นการศึกษาสภาพการณ์ของสังคมในช่วงเวลาการสื่อสารตัวบทจากผู้นำเสนอตัวบทไปสู่ประชาชนผู้รับสาร จะทำให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อตัวบท ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

4.3.1 สภาพการณ์สังคม

4.3.2 สภาพการณ์การเมือง

4.3.3 สภาพการณ์เศรษฐกิจ

4.1 ตัวบทที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

4.1.1 การวิเคราะห์ตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

4.1.1.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ ซึ่งผู้วิจัยสามารถจำแนกได้ 3 ประเด็น ประกอบด้วย การปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ การปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน และรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศไ้มีความเจริญก้าวหน้า ดังนี้

4.1.1.1.1 การปฏิรูปประเทศเพื่อลดความขัดแย้ง

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอภาพความขัดแย้งรุนแรงที่เกิดขึ้นในอดีต จากอุดมการณ์ความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน จนทำให้ประชาชนตกเป็นเป้าหรือเครื่องมือของผู้มีอำนาจในการรักษาฐานเสียง ผลประโยชน์ หรือแม้แต่ความแตกต่างของความเท่าเทียมทางสังคมที่มีประชาชนบางกลุ่มไม่ได้รับความเป็นธรรมในสิทธิขั้นพื้นฐานอันพึงมี ล้วนแต่นำมาซึ่งความขัดแย้ง การแบ่งฝักฝ่ายของประชาชนในสังคมอย่างเห็นได้ชัดนำไปสู่การทะเลาะอย่างรุนแรงจนเกิดการบาดเจ็บล้มตาย เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องเข้ามาควบคุมอำนาจจัดตั้งรัฐบาลทหารจัดการปฏิรูปโครงสร้างในสังคมทุกมิติก่อนคืนอำนาจกลับไปยังประชาชนเพื่อเลือกตั้งตามกระบวนการประชาธิปไตยต่อไป

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ ทั้งหมด 17 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ แบ่งตามวันที่ออกอากาศ ที่ภาคผนวก ก. หน้า 308)

จากการศึกษารายละเอียดวาทกรรมการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ ทั้งหมด 17 ประเด็น จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทการปฏิรูปประเทศเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ โดยกล่าวถึงสภาพสังคมในช่วงที่ผ่านมาคนในชาติเกิดความขัดแย้งทางความคิดอย่างรุนแรง นำมาซึ่งหายนะบาดเจ็บล้มตาย การชุมนุมขยายวงกว้าง กระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของประเทศ คนในประเทศไม่มีความสุขและไร้ซึ่งความปลอดภัยในการดำรงชีวิต จำเป็นที่รัฐบาลทหารต้องเดินหน้าปฏิรูปเพื่อนำความสามัคคีของคนในชาติกลับมา วาทกรรมหัวข้อนี้นายกรัฐมนตรีระบุถึงการแก้ไขปัญหาที่เป็นขั้นตอนตามแผนงานหรือโรดแมป แต่ทั้งหมดจะเดินหน้าไปไม่ได้หากขาดความร่วมมือของประชาชนทุกคน

โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ระบุถึงความตั้งใจของรัฐบาลชุดนี้ที่ต้องรีบเร่งปฏิรูปประเทศเพราะเป็นสิ่งที่รอช้าไม่ได้ พร้อมทั้งชี้ให้เห็นว่าปฏิรูปแล้วประชาชนจะได้รับประโยชน์อย่างไร อีกทั้งประเทศชาติต้องการเสถียรภาพจึงจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งของประชาชนก่อน หากยังมีความไม่สงบอยู่ประเทศจะเดินหน้าต่อไปไม่ได้ การปฏิรูปจะหยุดชะงัก ผู้ที่เสียผลประโยชน์ก็คือประชาชน เป็นสิ่งที่รัฐบาลทหารกับประชาชนต้องร่วมกันรับผิดชอบ หากไม่ให้ความร่วมมือประเทศชาติจะกลับไปขัดแย้งเหมือนอดีตที่ผ่านมา สุดท้ายประชาชนก็จะมีไม่มีความสุข

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ ทั้ง 17 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 4 กลุ่มประเด็น ดังนี้

4.1.1.1.1 ประเด็นความขัดแย้งคือศัตรูของการปฏิรูป

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าการปฏิรูปจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความขัดแย้งในประเทศหมดไป หากประชาชนยังสร้างความขัดแย้งประเทศก็จะมีเสถียรภาพ กล่าวคือ รัฐบาลทหารก็จะไม่ปล่อยให้มีการเลือกตั้งทั้ง ๆ ที่ความขัดแย้งยังคงมีอยู่ อยู่ที่ประชาชนจะก้าวผ่านและให้หนักถึงอนาคตของส่วนรวมเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นความขัดแย้งคือศัตรูของการปฏิรูป ดังนี้

“ฉะนั้นอยากจะขอความร่วมมือกับทุกคนให้ช่วยกันนำบ้านเมืองไปสู่ความสงบ ไปสู่ประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนอย่างที่คุณต้องการและไม่ให้มีความขัดแย้งกัน

ต่อไป ทั้งฝ่ายประชาชน ทั้งฝ่ายการเมือง ข้าราชการต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่ที่จะได้ทำงานได้สะดวกขึ้นในการรักษากฎหมาย ฉะนั้นหากว่าเกิดความวุ่นวาย ไม่โปร่งใสอีก ซึ่งผมไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร ซึ่งไม่มีทางแก้ไขปัญหาอีกแล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“หากมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นอีก มีความขัดแย้งเกิดขึ้นปฏิรูปไม่ได้ ท่านก็ต้องร่วมกับเราในการรับผิดชอบด้วย เพราะว่าหากเป็นสาเหตุในความขัดแย้งต่อไป ด้วยการสร้างข้อเท็จจริง ต้องขอรับรองกันนะครับ กรุณาอย่าให้เราต้องบังคับใช้กฎหมายกันมากนักเลย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557)

“ทำให้เกิดผลการปฏิรูปต่อไปในอนาคตต่ออย่างเป็นรูปธรรม ผมไม่ยอมให้มองเรื่องความขัดแย้ง หรือเรื่องผิดถูกแต่เพียงอย่างเดียว ให้มองไกล ๆ มองยาว ๆ เราจะต้องก้าวให้พ้นจากกับดักต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่มากมายในระบอบประชาธิปไตยด้วย และในส่วนของความขัดแย้ง ข้อกฎหมายต่าง ๆ มีมากมาย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“การเดินทางประเทศระยะต่อไป สร้างความเข้มแข็งให้ทุกภาคส่วนให้พัฒนาอย่างยั่งยืน การปฏิรูปประเทศ ในการแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศต่าง ๆ นั้นเพื่อขจัดความขัดแย้งของสังคม อันนั้นเขามุ่งหวังแก้ไขปัญหาให้ไม่ขัดแย้งกัน ใช้กฎหมายให้ได้ แต่ทุกอย่างขึ้นอยู่กับความร่วมมือทั้งสิ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าหากความขัดแย้งยังคงมีอยู่การปฏิรูปก็จะไม่สำเร็จ การเลือกตั้งก็ยังไม่เกิดขึ้น ดังตัวบท “ช่วยกันนำบ้านเมืองไปสู่ความสงบ ไปสู่ประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนอย่างที่คุณต้องการ” แปลได้ว่าประชาชนต้องร่วมมือกันขจัดความขัดแย้ง หากไม่มีความขัดแย้งประเทศชาติก็จะมี ความสงบ หากประเทศสงบก็จะนำไปสู่การปฏิรูปตามกระบวนการ และเมื่อปฏิรูปได้สักระยะรัฐบาลทหารจะได้จัดให้มีการเลือกตั้งคืนอำนาจให้ประชาชนเพื่อเลือกผู้แทนมาจัดตั้งรัฐบาลรับช่วงบริหารต่อไป แต่หากกระบวนการหนึ่งกระบวนการใดสะดุดลง นั่นหมายถึงรัฐบาลทหารก็จะยังคงอยู่บริหารราชการแผ่นดินต่อไป การเลือกตั้งจึงกลายเป็นสิ่งเดิมพันของคนในชาติ เช่นเดียวกับตัวบท “ทำให้เกิดผลการปฏิรูปต่อไปในอนาคตต่ออย่างเป็นรูปธรรม ผมไม่ยอมให้มองเรื่องความขัดแย้ง หรือเรื่องผิดถูกแต่เพียงอย่างเดียว” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสื่อสารไปยังประชาชนทุกคนให้มองไปข้างหน้าเพื่อก้าวข้ามความขัดแย้งต่าง ๆ เพราะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในภาวะไม่ปกติ หากความขัดแย้งยังคงอยู่ การพัฒนาประเทศโดยสิ้นเชิง

ต่าง ๆ ทั้งข้าราชการ ประชาชนก็จะหยุดชะงักและท้ายที่สุดประเทศก็จะเสียโอกาสและกลับไปอ่อนแอเหมือนที่เคยเป็นมาในอดีต

4.1.1.1.2 ประเด็นกลุ่มคนคิดไม่หวังดีต่อประเทศ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าการปฏิรูปเป็นเรื่องยากลำบากแต่จำเป็นต้องทำ และในระหว่างการปฏิรูปนั้นพบว่ามีคนบางกลุ่มคิดต่อต้านรัฐบาลทหาร โดยนำข้อมูลมาบิดเบือนเพื่อหวังให้เกิดความขัดแย้งกระทบต่อภาพรวมการปฏิรูปประเทศ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นมีกลุ่มคนคิดไม่หวังดีต่อประเทศ ดังนี้

“วันนี้เป็นสถานการณ์ที่ยังไม่ปกติ ถ้าปกติแล้วคงเลิกได้ทั้งหมด ยังไม่ปกติยังปฏิรูปไม่ได้ วันนี้เพียงแค่ลดความรุนแรงลง มาพบปะหารือพูดคุยกัน เนื่องจากปัจจุบันยังมีคนที่ต่อต้านอยู่ มีการสร้างความเข้าใจผิด บิดเบือนข้อเท็จจริงทั้งในและต่างประเทศ คสช. ได้พยายาม ที่จะชี้แจงถึงอย่างไรก็ยังมีคนที่ไม่เข้าใจอยู่ ผมจึงไม่ทราบว่าจะไม่เข้าใจจริงหรือว่า ไม่จริง เพื่อจะปกปิดหรือปิดบังหรือไม่ ซึ่งอยากจะขอร้องให้เลิก เพราะการตรวจสอบในปัจจุบันในเรื่องของกระบวนการยุติธรรม ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องขององค์กรอิสระก็ยังทำอยู่ ใครจะผิดจะถูกก็ว่ากันตรงนั้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“ผมทราบมีการประชุมกันอยู่หลาย ๆ ที่ด้วยกัน โดยเป็นคนกลุ่มเดิม ๆ พูดจากันว่าอะไรบ้าง ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ดีเลย กับการที่จะขับเคลื่อนประเทศในวันข้างหน้า หรือการปฏิรูปของพวกเราผมพูดอยู่เสมอแล้วว่าเราก็อยากสร้างบรรยากาศการปรองดอง ในการที่จะปฏิรูปประเทศไทย ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ให้ได้ แต่หลายคนก็มีความพยายามที่จะนำพวกกลับไปสู่สถานการณ์ไม่ปกติอีกต่อไป โดยใช้คำว่าประชาธิปไตย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความพยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า แม้ว่ารัฐบาลทหารจะดำเนินการปฏิรูปประเทศในสถานะที่ทำทนายก็ยังมีกลุ่มคนที่คิดต่อต้านการทำงานของรัฐบาลอยู่ ดังตัวบท “โดยเป็นคนกลุ่มเดิม ๆ พูดจากันว่าอะไรบ้าง ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ดีเลย กับการที่จะขับเคลื่อนประเทศในวันข้างหน้า” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ชี้ให้เห็นว่ามีกลุ่มคนเดิม ๆ ที่ออกมาเรียกร้องต่อต้านความไม่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งถือเป็นอุปสรรคของการปฏิรูปอย่างยิ่ง โดยใช้คำว่าประชาธิปไตยมาเป็นข้อเรียกร้องหรือข้ออ้าง

4.1.1.1.1.3 ประเด็นการปฏิรูปแบบมีเงื่อนไขเวลา

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าการปฏิรูปประเทศเพื่อความยั่งยืนนั้นต้องอาศัยเวลาในการดำเนินการ ฉะนั้น รัฐบาลทหารจึงได้วางกรอบงานระยะเริ่มต้น ระยะที่สองและสามตามลำดับ เช่น ระยะเริ่มแรกต้องทำให้ประเทศเกิดความสงบ ประชาชนต้องยุติความขัดแย้ง ระยะที่สองเริ่มมีกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 เพื่อบริหารราชการแผ่นดินและเดินหน้าเริ่มกระบวนการปฏิรูปไปพร้อมกัน เหล่านี้ถูกกำหนดมาเป็นแผนงานของรัฐบาลทหารหรือโรดแมปไว้อย่างชัดเจนจนนำไปสู่การเลือกตั้งเพื่อส่งมอบงานให้รัฐบาลต่อไป

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการปฏิรูปแบบมีเงื่อนไขเวลา ดังนี้

“ช่วงแรกของการควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ จะดำเนินการในเรื่องการสมานฉันท์ ให้เร็วที่สุด ในกรอบเวลา 2-3 เดือน นอกจากงานความมั่นคงและขับเคลื่อนได้ เริ่มจัดตั้งศูนย์การปรองดองสมานฉันท์ เพื่อการปฏิรูปทั้งในส่วนกลาง และ ในระดับพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปในระยะที่ 2 ทั้งนี้ ทุกพื้นที่ต้องเริ่มจากครอบครัว หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด คสช. ได้มอบหมายให้ กอ.รมน. ดำเนินการโดยเริ่มรวมกลุ่มจากเล็ก มาใหญ่ เพื่อให้ผู้เห็นต่างได้พบปะพูดคุยกันแต่เนิ่นและมีให้เป็นปัญหาต่อไปในระยะที่ 2 รวมทั้งจัดตั้งคณะทำงานเตรียมการปฏิรูปเพื่อเตรียมการสู่การปฏิบัติ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

“ระยะที่ 2 การใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราว ซึ่งกำลังดำเนินการจัดทำอยู่โดยฝ่ายกฎหมาย จะมีการจัดตั้งสถานีวิทยุ สรรหา นายกรัฐมนตรี ตั้งคณะรัฐมนตรี เพื่อบริหารราชการ ร่าง/จัดทำรัฐธรรมนูญ พร้อมกับการตั้งสภาปฏิรูปเพื่อปฏิรูปแก้ไขในทุกเรื่องในทุกฝ่ายต้องการ และเป็นที่ยอมรับ โดยน่าจะใช้เวลาประมาณ 1 ปี มากหรือน้อยกว่านั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ หากสถานการณ์เรียบร้อยเป็นปกติปฏิรูปสำเร็จ ปรองดอง สมานฉันท์กันทุกฝ่าย ประชาชนมีความรักความสามัคคีกันก็จะเริ่มดำเนินการก้าวเข้าสู่ระยะที่ 3” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

“ในระยะยาว คงหลังจากการเลือกตั้ง จะนำปัญหาจากระยะที่ 1 และ 2 ไปสู่ระยะที่ 3 ปัญหาใดที่ยังไม่แล้วเสร็จ คงต้องไปดำเนินการให้ต่อเนื่อง และแก้ไขโดยรัฐบาลที่มาจากเลือกตั้ง เพื่อให้การปฏิรูปที่เราทำมาทั้ง 2 ระยะนั้น มีความ

สมบุญณ์ เพื่อประโยชน์สุขของคนทุกกลุ่มทุกฝ่ายต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“มีการปฏิรูปในเรื่องที่สำคัญควบคู่ไปด้วย และจะกำหนดให้ผลการปฏิรูปมีผลในทางปฏิบัติในระยะสั้น คือทันที บางอย่างต้องระยะกลาง 1 ปี ที่มีรัฐบาล ระยะยาว ส่งต่อรัฐบาลต่อ ๆ ไป ให้ต่อเนื่อง วันนี้ขอให้ทุกคนใจเย็น ๆ ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันตกลงใจ และมีความเห็นชอบร่วมกัน จะได้หาข้อยุติได้และจะได้ส่งผลร้ายเช่นที่ผ่านมาอีกในอนาคต มิฉะนั้นแล้ว การเรียกร้อง ต่อสู้ ล้มตายของประชาชนและเจ้าหน้าที่ และการปฏิบัติงานของ คสช. ก็จะถูกส่งไปอีกเหมือนเดิม บ้านเมืองกลับเข้าสู่วงจรเดิม ท่านจะยอมแบบนั้นหรือไม่” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“การเมืองก็ต้องเข้มแข็ง มีเสถียรภาพ ลดการทะเลาะเบาะแว้ง เราถึงต้องมีการปฏิรูป พวกประเทศต่าง ๆ ในโลกที่เขาเจริญแล้ว เขาใช้เวลามาก่อนหน้าเราในการปฏิรูป วันนี้ก็ได้มีการปฏิรูปหลาย ๆ ประเทศ ทุกคนต่างก็ดูกัน หลายประเทศก็ดูไทยขณะนี้อยู่ ไทยก็ต้องไปดูคนอื่นเขาเหมือนกัน เราต้องใช้การปฏิรูปวันนี้ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ให้ได้ เราช้ากว่านี้ไม่ได้แล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“ผมได้มีโอกาสพบกับเลขาธิการสหประชาชาติ ก็ได้ขอบคุณท่านที่เข้าใจสถานการณ์ในปัจจุบัน ผมได้ชี้แจงทุกเรื่อง ชี้แจงในเรื่องของสิทธิมนุษยชน ชี้แจงในเรื่องกฎอัยการศึก แล้วก็ทุกเรื่องที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับประเทศไทย ผมก็อธิบายแล้วก็ให้ท่านตอบ ให้ท่านถาม เสียเวลาประมาณชั่วโมงเศษ ๆ ท่านก็เข้าใจแต่ท่านก็บอกว่าก็ขอให้มุ่งสู่การเป็นประชาธิปไตยที่ยั่งยืน ผมก็เรียนท่านว่ามีโรดแมปอยู่แล้ว รัฐบาลกำลังเดินหน้าปฏิรูปอยู่เพื่อจะทำได้ยั่งยืน ไม่มีความขัดแย้งอีกในอนาคต สหประชาชาติก็ได้ชื่นชมบทบาทสร้างสรรค์ของไทย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“สื่อนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยทำให้ทุกอย่างเร็วขึ้นเพราะสื่อไปถึงทุกที่ไซ้หมหนังสือพิมพ์บ้าง โซเชียลมีเดียบ้าง อะไรเหล่านี้ไปถึงทุกที่ เพราะฉะนั้นถ้ามีสิ่งดี ๆ ออกไปบ้างออกไปให้มากกว่าสิ่งที่ไม่ดี ผมคิดว่าจะเรียนรู้ได้เร็ว เพราะฉะนั้นสาเหตุในการปฏิรูปยากง่าย ผมว่าอยู่ที่หลาย ๆ อย่างที่ผมพูดมาแล้ว อะไรที่ทำไว้เสร็จแล้วอย่ากลับมาที่เดิมอีก จัดระเบียบบ้านเมือง ความสะอาดเรียบร้อย พอผลออกจะกลับมาที่เดิมนี่คือสิ่งที่มีความเคยชินนะ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า รัฐบาลไม่มีความมุ่งหวังจะอยู่ในอำนาจเกินความจำเป็น จึงได้มีการวางแผนกำหนดกรอบแผนงานหรือโรดแมปมาให้ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามแผนงานอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ก็เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนและมุมมองนานาชาติว่ารัฐบาลทหารกำหนดแผนงานเอาไว้อย่างชัดเจน ไม่มุ่งหวังอำนาจอย่างฝักใฝ่ต่อด่านกล่าวอ้าง ทั้งนี้ ยังได้สร้างตัวบท “พวกประเทศต่าง ๆ ในโลกที่เขาเจริญแล้ว เขาใช้เวลามาก่อนหน้าเราในการปฏิรูป” เป็นความพยายามของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ชี้ให้ประชาชนเห็นว่าการเดินทางหน้าประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้เวลาเป็นตัวขับเคลื่อนก็เพื่อให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนและก้าวมองไปข้างหน้าถึงอนาคตลูกหลานคนรุ่นใหม่ ถือเป็นความท้าทายอย่างมากในรัฐบาลทหารที่ต้องการวางโครงสร้างของประเทศใหม่ ส่วนตัวบท “เพราะฉะนั้นสาเหตุในการปฏิรูปยากง่าย ผมว่าอยู่ที่หลาย ๆ อย่างที่ผมพูดมาแล้ว” แปลได้ว่าแม้ฝ่ายบริหารคือรัฐบาลทหารจะวางแนวทางหรือแผนงานไว้ดีอย่างไร แต่หากขาดการร่วมมือสนับสนุนจากข้าราชการ ประชาชน ภาคเอกชน การปฏิรูปก็อาจไม่เสร็จทันตามแผนงาน ฉะนั้นการเลือกตั้งก็อาจสะดุดลงได้

4.1.1.1.1.4 ประเด็นการปฏิรูปต้องแยกออกจากความยุติธรรม

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าการปฏิรูปประเทศต้องเดินทางไปพร้อมกับงานกระบวนการยุติธรรม เพื่อความเป็นธรรมของทุกคนในสังคม เพื่อสกัดกั้นความเหลื่อมล้ำระหว่างชนชั้นและความไม่เป็นธรรม ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันพึงมีของประชาชน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการปฏิรูปต้องแยกออกจากความยุติธรรม ดังนี้

“ในเรื่องของการปรองดอง หรือการปฏิรูปในปัจจุบันไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องการกระทำความผิด การสอบสวนดำเนินคดี กระบวนการยุติธรรม เรื่องนั้นก็ไปว่ากัน อะไรที่อยู่ในกระบวนการก็ไปสอบสวนทวนความกันไป ลงโทษอะไรก็ว่ากันไป แต่เราจะต้องปรองดองกันให้ได้ อย่าคิดว่าเราเอากฎหมายมาปรองดอง มันเป็นไปได้ไม่ได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“สำหรับการศึกษาและสังคม กระบวนการยุติธรรม กฎหมาย เหล่านี้ก็มีมีการแก้ไขเดินทางไปตลอด ในการปฏิรูปและปรองดองนั้น ก็ต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนในการดำเนินในระยะต่อไป เพราะว่าวันนี้จะต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมก่อน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)

“ขอให้พี่น้องประชาชนได้ติดตามการทำงานของรัฐบาล และ คสช. ระวังความขัดแย้ง ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามกฎหมาย ทำให้คนไม่ดี กลับมาเป็นคนดีให้ได้เพราะเรา ฆ่าฟันกันไม่ได้ทั้งสิ้นอยู่แล้ว ต้องให้กฎหมายตัดสินแล้วค่อยเดินหน้าไปในเรื่องของการปรองดอง ปฏิรูปอะไรก็แล้วแต่ ถ้าทำได้ ถ้าไปถึงตรงนั้นได้ ประเทศชาติก็จะสงบอย่างยั่งยืน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าการปฏิรูปประเทศหรือการสร้างความปลอดภัยนั้น ประชาชนทุกหมู่เหล่าต้องได้รับความเป็นธรรม ผู้ที่กระทำผิดต้องได้รับโทษทัณฑ์ตามกฎหมายอย่างไม่มีละเว้น โดยการนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของประเทศแล้วไปต่อสู่ด้วยความพยานหลักฐานต่าง ๆ ดังตัวบท “ต้องให้กฎหมายตัดสินแล้วค่อยเดินหน้าไปในเรื่องของการปรองดอง” ซึ่งให้เห็นว่าเป็นความต้องการของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ต้องการนำผู้กระทำผิดมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ให้โอกาสในการพิสูจน์ความจริงไปตามกฎหมาย สุดท้ายในทางคดีศาลตัดสินว่าอย่างไรก็มีโอกาสได้รับการลดโทษตามกฎหมายที่กำหนดไว้ ความตั้งใจอีกหนึ่งสิ่งที่ยกขึ้นมานี้คือ อนาคตประชาชนในประเทศต้องเคารพกฎหมายไทย เพื่อทำให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ เท่าเทียม ประชาชนต้องได้รับความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมไม่เลือกชนชั้นวรรณะสังคม เช่นเดียวกับตัวบท “ในการปฏิรูปและปรองดองนั้น ต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนในการดำเนินในระยะต่อไป เพราะว่าวันนี้จะต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมก่อน” เป็นการชี้ให้เห็นว่ากระบวนการก่อนการปฏิรูปประเทศ รัฐบาลทหารต้องนำผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมก่อน เพราะไม่มีผู้ใดจะหลบหนีความผิดของตัวเองพ้นได้

4.1.1.1.2 การปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอภาพของการปฏิรูปโครงสร้างประเทศในทุกมิติตามที่ได้มีการแต่งตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ต่อมา มีการแต่งตั้งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เพื่อทำงานต่อเนื่องกัน มีวาระปฏิรูปที่ต้องเร่งทำ 37 วาระครอบคลุมเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีและสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ ในการปฏิรูปโครงสร้างประเทศจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนในสังคมร่วมสนับสนุนให้การดำเนินงานทุกกระบวนการเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลทหารวางไว้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ทั้งหมด 26 ประเด็น (ดู

รายละเอียดวาทกรรมการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนแบ่งตามวันที่ออกอากาศ ที่ภาคผนวก ก. หน้า 309)

จากการศึกษารายละเอียดวาทกรรมการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ทั้งหมด 26 ประเด็น จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทการปฏิรูปประเทศต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน หากมีเพียงแต่รัฐบาลทหารเป็นผู้กำหนดนโยบายแต่ไม่มีผู้ปฏิบัติที่เป็นข้าราชการ ประชาชน ภาคเอกชน การปฏิรูปจะล้มเหลว ประเทศชาติก็จะกลับไปขัดแย้งบ้านเมืองไม่มีอนาคตดังที่ตนนั้นได้เน้นย้ำไว้ในหลายโอกาส โดยเริ่มที่การขอความร่วมมือคู่ขัดแย้งทางสังคมมาพูดคุยปรับความเข้าใจและหาเหตุของความขัดแย้งเพื่อให้ได้ข้อยุติระดับหนึ่ง อีกทั้ง รัฐบาลทหารมีความคาดหวังในประชาชนทุกคนจะร่วมมือกันทำให้ประเทศเดินไปข้างหน้าอย่างมั่นคง โดยพยายามปลุกจิตสำนึก หยิบยกเอาเหตุการณ์อันเลวร้ายในอดีตมาเป็นตัวอย่างให้เห็นภาพอยู่บ่อยครั้ง

รวมถึงการขอความไว้วางใจจากประชาชนทุกคนได้ให้โอกาสกับรัฐบาลชุดนี้เดินหน้าปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยขอร้องประชาชนให้เปิดใจรับฟัง และขอให้ยุติการรับฟังข้อมูลอันเป็นเท็จที่มีคนบางกลุ่มพยายามบิดเบือนหรือใส่ร้ายให้รัฐบาลทหารเสียชื่อเสียง ทำให้กระทบต่อการทำงานและกระทบต่อการปฏิรูปประเทศอีกด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนทั้ง 26 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 4 กลุ่มประเด็น ดังนี้

4.1.1.1.2.1 ประเด็นการสร้างควมไว้วางใจ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าการขอความร่วมมือปฏิรูปประเทศ ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนไว้วางใจเป็นอันดับต้น ๆ การปฏิรูปจึงจะดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยใช้ความตั้งใจจริงอธิบายให้ประชาชนเห็นภาพอนาคต เห็นถึงผลประโยชน์และความสุขที่จะมีร่วมกัน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการสร้างควมไว้วางใจ ดังนี้

“การมีสถานะติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อจะทำให้การปฏิรูป สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง ทุกอย่างมีเวลาที่จำกัด เราประกาศไว้ใน Road Map เราพยายามทำให้ตามนั้น หากไม่สามารถกำหนดเวลาต่าง ๆ เพื่อให้เดินได้ตามนั้น จะทำให้การปฏิรูปไม่ได้ เวลาที่มีอยู่ไม่ได้ จะทำให้ยืดยาวออกไปอีก เราไม่ต้องการที่จะแสวงหาอำนาจเป็นระยะเวลาานาน ฉะนั้น ทุกอย่างไม่ได้ขึ้นอยู่กับ คสช. ฝ่ายเดียว เราพยายามจะทำงาน เราจะแก้ปัญหา แต่การจะช่วยให้ประเทศชาติเดิน

ต่อไปข้างหน้า ต้องเป็นท่าน ร่วมมือกับเรา รับฟังความคิดเห็นร่วมกันกับเรา มีความคิดเห็นอย่างไรสามารถสอบถามมาได้ อย่าไปวิเคราะห์วิจารณ์กันไปเองหรือ ไปกลัวอะไรที่ยังมาไม่ถึง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“ขอความร่วมมือเรื่องการปฏิรูปนะครับ ผมไม่ต้องการบังคับใคร ผมชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นไปแล้ว หากทุกคนเป็นคนไทย ไม่ว่าจะกลุ่มใด พวกใด ควรจะเข้ามาสมัครเข้ามาทำให้สำเร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ผมเรียนแล้วว่าเราจะไม่เข้าไปก้าว ก้าวในขบวนการปฏิรูปทั้งสิ้น ถือว่าเป็นเรื่องของคนไทยทุกคนต้องช่วยกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“เรากำลังปฏิรูปอยู่ รัฐบาลสัญญาว่าจะทำอย่างเต็มที่ในการดำเนินคดีไม่ให้เกิดขึ้น อีก วันนี้ก็ต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วน ทั้งตำรวจ ทหาร ฝ่ายข้าราชการพลเรือนต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เหล่านี้ ต้องดูแลพื้นที่ของท่านให้ปลอดภัย ให้ประชาชนมีความสุข” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

“วันนี้เราเดินทางภายในระยะเวลาที่เราอยู่ในการบริหารราชการแผ่นดิน เดินทางให้ได้ทุกเรื่อง ที่ติดขัดทั้งหมด ขอความร่วมมือท่านเท่านั้นเอง เราจำเป็นต้องเริ่มต้นไว้ก่อน แล้วก็สร้างระบบ ระเบียบ สร้างความไว้วางใจระหว่างกัน แล้วก็เพื่อไม่ให้มีการขัดแย้งกับพวกเรากันเองในสังคม ในอนาคต ทั้งนี้ผมไม่ได้มุ่งหวังอะไรเลย มุ่งหวังแต่เพียงให้เกิดผลประโยชน์ต่อชาติ ประชาชนอย่างยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ที่เราได้กล่าวไว้แล้ว ค.ศ. 2015 - 2020 มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)

“อยากให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกคนทุกหมู่เหล่าช่วยกันคิดว่าเราจะทำอย่างไรให้เต็ม ประสิทธิภาพในเรื่องที่เราทำมาแล้วเกือบ 2 ปีที่ผ่านมา ในช่วงการเปลี่ยนผ่านให้มีการปฏิรูปให้ได้ จะต้องมีการมีเครื่องมือ อย่างใดอย่างหนึ่ง ที่จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กันและกันได้ว่า เราจะสามารถประคับประคองประเทศไม่ให้ล้มครืนลงมาอีกครั้งหนึ่งหรือย้อนไปสู่วังวนเดิม ๆ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559)

จากตัวบทที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารมีความจริงใจในการแก้ไขปัญหาของประเทศ และมีความตั้งใจที่อยากจะปฏิรูปประเทศให้เท่าเทียมกับประเทศอื่น ๆ ประชาชนได้รับผลประโยชน์อย่างสูงสุด ตัวบทที่ปรากฏ “เราไม่ต้องการที่จะแสวงหาอำนาจเป็นระยะเวลานาน” ซึ่ง

แปลความได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความตั้งใจเข้ามาบริหารด้วยความหวังดีต่อประเทศชาติและประชาชน ไม่อยู่บริหารเพื่อมุ่งหวังในการวางแนวทางทางการเมืองในอนาคต เหมือนนักการเมืองอาชีพโดยทั่วไป ฉะนั้นการบริหารงานของตนจะไม่มี การเข้าข้างนักการเมืองแต่จะขอยุ่ฝั่งประชาชนให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์อย่างสูงสุด เช่นเดียวกับตัวบท “สร้าง ความเชื่อมั่นให้กันและกันได้ว่า เราจะสามารถประคับประคองประเทศไม่ให้ล้มครืนลงมาอีกครั้งหนึ่ง” เป็นการสร้างความไว้วางใจระหว่างรัฐบาลทหารกับประชาชนโดยที่หยิบยกเอาเหตุการณ์อันเลวร้ายที่เกิดขึ้นในอดีตมาเป็นตัวจุดคิดของประชาชนเพื่อแลกกับการได้มาซึ่งความไว้วางใจของประชาชน เพราะรัฐบาลทหารมาจากการควบคุมอำนาจไม่ใช่มาจากวิถีทางตามระบอบประชาธิปไตยที่อาศัยฐานเสียงของคนข้างมาก ฉะนั้นการสร้าง ความไว้วางใจในการบริหารพัฒนาหรือปฏิรูปประเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

4.1.1.1.2.2 ประเด็นการขอความร่วมมือแบบมีเงื่อนไข

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าการปฏิรูปจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน แต่การที่จะได้มาซึ่งความสำเร็จนั้นจะต้องมีเงื่อนไขบางประการที่อาจเป็นข้อแลกเปลี่ยนโดยเริ่มต้นที่การเปิดจับฟังของประชาชน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการขอความร่วมมือแบบมีเงื่อนไข ดังนี้

“วันนี้ทำให้เกิดการปฏิรูปแล้วท่านยังบอกว่า แบบนี้จะปฏิรูปได้อย่างไรจะสำเร็จหรือไม่ มันจะทำได้หรือ 1 ปี มันก็ดีกว่าที่ไม่ได้ทำให้หรือไม่ฉะนั้นทำเถอะครับ ทำมันจะเสร็จแค่นั้นก็ว่ามา แบ่งขั้นตอนให้ถูกต้องระยะสั้น ระยะยาว ระยะต่อไป ถ้าท่านไม่มาที่สภาปฏิรูป แล้วท่านเรียกร้อง ถึงเวลาท่านบอกไม่รู้ไม่ได้เข้า ไม่ได้ร่วม มันจะไปปฏิรูปได้หรือไม่ ความขัดแย้งจะเกิดขึ้นอีกหรือไม่ ก็เกิดขึ้นอีกอยู่ดี ถ้าทุกคนรักและสามัคคีไม่บ่อนทำลายซึ่งกันและกัน ไม่คอยจับผิดจับถูก ทุกอย่างก็ดำเนินไปในวิถีทางปกติ ไม่ต้องเป็นห่วงว่าใครจะไปใช้วิธีที่พิเศษอื่น ๆ อีก ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“ปัจจุบันประเทศไทยของเรากำลังอยู่ในห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อในการหยุดทบทวนตัวเอง สำหรับการปฏิรูปประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน อยากจะขอความร่วมมือพี่น้องชาวไทย ทุกคน ทุกภาคส่วน ต้องร่วมกันใช้ความอดทนและเพียรพยายาม และร่วมรับฟังความเห็นที่แตกต่างอย่างสร้างสรรค์ มีความสามัคคี ร่วมใจทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อลูกหลานของเราในอนาคต ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“ผมบอกแล้วว่าเราต้องมาช่วยกันสร้างประวัติศาสตร์ เพราะฉะนั้น นอกจากพวกเราแล้ว ก็ยังเป็นพวกท่านด้วยทั้งพี่น้อง พ่อแม่พี่น้องเกษตรกร อาชีพทุกอาชีพ ก็ต้องรู้ว่าเรากำลังร่วมมือทำอะไรกันอยู่ ก็คือการปฏิรูปประเทศ เพราะฉะนั้น การปฏิรูปทุกอย่างเลย ไม่ว่าจะเป็นอาชีพ รายได้ กฎหมายหรือวิธีการปฏิบัติงานทั้งหมดเราต้องร่วมมือกัน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำข้างเดียวเป็นไปไม่ได้ที่เราจะแก้ไขได้ให้เข้มแข็งในระยะยาว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“รัฐบาลต้องขอความร่วมมือจากประชาชนที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการจัดที่ดินทำกินนี้บ้าง ก็ขอให้ทุกคนเข้าใจว่าพื้นที่ป่านั้นเป็นพื้นที่สงวนที่จำเป็นต้องมีการปกป้องดูแลเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศน์ ภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นภัยแล้ง หรืออุทกภัยทั้งหมดนั้น เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่าทั้งสิ้น เพราะบ้านเราเป็นป่าฝน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

“การบังคับใช้กฎหมายก็ไปไม่ได้ถ้าทุกคนไม่เคารพกฎหมาย เพราะฉะนั้นการปลูก “จิตสำนึก” สำคัญที่สุด ทุก ๆ เรื่องนี้ ถ้าทุกคนแก้ไขตัวเองได้ ปฏิรูปตัวเองได้ ปัญหาที่ไม่เกิดขึ้น ก็ไม่ต้องใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ก็ไม่ขัดแย้ง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

“ท่านต้องปฏิรูปตนเอง เริ่มจากตัวเอง ครอบครัว หน่วยงาน เคารพกฎหมาย กติกา บ้านเมือง ภาครัฐ เอกชน ประชาชน ประชาสังคม เพื่อให้คำว่าประชาธิปไตย อย่างแท้จริง ประเทศไทยเราจะเดินหน้าต่อไปได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

“แต่ถ้าเราไม่ปฏิรูปอะไรเลย กลับไปที่เก่า ยังรักความสบาย ไม่เคารพกฎหมาย หรือแม้กระทั่งว่าการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็วโดยการแก้ที่ปลายเหตุเหล่านี้ กลับที่เดิมหมดนะ เพราะฉะนั้นเราก็ต้องปฏิรูปตัวเราเอง ปฏิรูประบบงาน ประสิทธิภาพแล้วในเชิงโครงสร้างก็ทำต่อไป เพราะว่าวันนี้ต้องเร่งในการทำงานด้วยถ้าเรารื้อทั้งหมดเวลาเดียวไม่มีคนทำงาน อย่งไรก็จะเกิดความขัดแย้งไป ทุกคนต้องการความมั่นคงในอาชีพของตัวเองในขณะนี้แต่ทุกคนต้องทำงานถ้าไม่ทำงานก็ต้องปรับเปลี่ยนวันนี้ต้องแก้ทั้งหมดนั่นแหละ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารมีความจริงจังต่อประเทศชาติบ้านเมือง จึงอยากจะให้ประชาชนเปิดใจยอมรับและพร้อมที่เดินหน้าปฏิรูปประเทศไปพร้อมกัน เพราะต่างก็มี จุดมุ่งหมายเดียวกันคือประเทศชาติ ดังตัวบท “แต่ถ้าเราไม่ปฏิรูปอะไรเลย กลับไปที่เก่า ยังรักความสบาย ไม่เคารพกฎหมาย...เพราะฉะนั้นเราก็ต้องปฏิรูปตัวเราเอง” ถึงแม้เป็นคำพูดที่รุนแรง แต่เหตุที่ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นทหารมืออาชีพขณะนั้นจึงเป็นคนที่พูดจาโผงผาง ตรงไปตรงมา แต่แฝงไปด้วยความตั้งใจที่อยากจะเห็นบ้านเมืองมีความสงบสุขและพัฒนาไปในทางที่ถูกต้อง สอดคล้องกับเนื้อความ “ท่านต้องปฏิรูปตนเอง เริ่มจากตัวเอง ครอบครัว” เช่นเดียวกับ “จิตสำนึก สำคัญที่สุด..ถ้าทุกคนแก้ไขตัวเองได้ ปฏิรูปตัวเองได้ปัญหาที่ไม่เกิดขึ้น” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามชี้ให้เห็นว่าการปฏิรูปไม่ว่าจะทำที่บุคคล นโยบายจะดีเพียงใด แต่หากประชาชนในชาติขาด จิตสำนึก การปฏิรูปไม่มีทางที่จะสำเร็จแน่นอน ทั้งนี้ ตัวบท “ถ้าท่านไม่มาที่สภาปฏิรูป แล้วท่าน เรียกร้อง ถึงเวลาท่านบอกไม่รู้ไม่ได้เข้าร่วม มันจะไปปฏิรูปได้หรือไม่” เป็นการอธิบายว่าการแสดง ความคิดเห็นของประชาชนนั้นรัฐบาลทหารยินดีพร้อมรับฟัง หากแต่ประชาชนต้องแสดงความคิดเห็นผ่านกระบวนการที่ทางการได้วางนโยบายไว้ นั่นคือสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ในขณะนั้น การแสดงความคิดเห็นแบบโดยไร้หลักฐาน หรือตามสื่อสารมวลชนต่าง ๆ นั้น จะไม่มีประโยชน์ต่อการปฏิรูปประเทศ ฉะนั้นการขอความร่วมมือต้องมีข้อแม้หรือเงื่อนไขซึ่งเป็นไปตามกระบวนการที่ รัฐบาลทหารกำหนดเป็นแผนไว้

4.1.1.1.3 รัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอภาพของการปฏิรูปโครงสร้างประเทศในทุกมิติ เป็นไปตามกระบวนการ มีการแต่งตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ไม่เกิน 250 คน ที่สรรหามาจากบุคคลหลายสาขาอาชีพ เปรียบเสมือนเป็นตัวแทนจากประชาชนในทุกจังหวัดเข้ามาเพื่อทำงานด้านปฏิรูป โดยเฉพาะ กระทั่งหมดวาระลงและมีการแต่งตั้งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) 200 คน เพื่อทำงานต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) แต่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการปฏิรูปประเทศเพื่ออนาคตประเทศ รัฐบาลทหารจึงให้ความสำคัญกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทั้งหมด 35 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า แบ่งตามวันที่ออกอากาศ ที่ภาคผนวก ก. หน้า 311)

จากการศึกษาชุดรายละเอียดวาทกรรมรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทั้งหมด 35 ประเด็น จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทที่ทำให้เห็นว่า รัฐบาลทหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงที่จะปฏิรูปและนำพาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในทุกมิติ โดยยืนยันว่าการเข้ามาบริหารประเทศครั้งนี้ไม่เคยที่จะคิดแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง ทำเพื่ออยากเห็นประเทศชาติไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้นและยั่งยืน อยากให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำกับรัฐบาลทหาร เพราะการปฏิรูปครั้งนี้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยืนยันว่าไม่เคยมีการตั้งธงหรือจุดมุ่งหมายไปในทางหนึ่งทางใด เพียงเพื่อให้เป็นไปในทิศทางตามความต้องการของคนหมู่มากในสังคม ทั้งยังต้องการให้ความเป็นธรรมกับคนในสังคมเพื่อลดอคติแห่งความเหลื่อมล้ำ การปฏิรูปดังกล่าวคณะรักษาความสงบแห่งชาติร่วมมือกับรัฐบาลทำงานกันอย่างสอดประสานกันมีการตั้งคณะทำงาน 6 คณะ เพื่อปฏิรูปในทุกมิติครอบคลุมเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เช่น ปฏิรูปการเกษตร ปฏิรูประบบการศึกษาเน้นให้ความสำคัญตามความถนัดวิชาชีพ ปฏิรูประบบกฎหมายให้เป็นธรรม ปฏิรูประบบราชการให้เป็นที่ยอมรับจากประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งตำรวจ ปฏิรูประบบเศรษฐกิจเร่งให้มีการลงทุนเพิ่มใน 5 ปีแรก หรือแม้แต่การให้คำมั่นกับผู้นำโลกอย่าง นายบารัค โอบามา ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาว่าจะนำพาประเทศไทยไปสู่ความมีเสถียรภาพก่อนคืนอำนาจประชาชนไปโดย โดยมีการทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นแผนแม่บทขับเคลื่อนและมีการประเมินทิศทางในทุก ๆ 5 ปี หวังเพื่อให้รัฐบาลต่อไปสานต่ออย่างเป็นระบบ

อีกทั้งยังจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สร้างตัวบทที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า การปฏิรูปประเทศในทุกด้านเป็นสิ่งที่ท้าทายและยากลำบากยิ่ง เพราะประเทศไทยไม่เคยมีการวางรากฐานเพื่ออนาคตที่ยั่งยืนอย่างจริงจัง ผู้นำในหลายประเทศต่างเข้าใจบริบทของประเทศไทยและคอยให้กำลังใจรัฐบาลทหารมาโดยตลอด เหล่านี้เป็นมุมมองของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ต้องการสื่อสารไปยังประชาชนถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของรัฐบาลทหารในการปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทั้ง 35 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 6 ประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.1.1.3.1 ประเด็นรัฐบาลทหารไม่มีผลประโยชน์

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า รัฐบาลทหารภายใต้การนำของตนนั้นไม่มีการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องในระหว่างที่ควบคุมอำนาจและบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งในส่วนของรัฐบาลและส่วนงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ยืนยันด้วยอุดมการณ์ทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นรัฐบาลทหารไม่มีผลประโยชน์ ดังนี้

“ความปรองดองสมานฉันท์ การปฏิรูป และร่วมมือกันในการบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผ่านพ้นเมฆหมอก ที่บดบังความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยมา ยาวนาน ทั้งนี้ เพื่อมอบอนาคตที่ดีงานให้กับลูกหลานของเราสืบไป คสช. ยืนยัน ไม่ได้มุ่งหวังจะมีอำนาจหรือแสวงหาผลประโยชน์ประการใดทั้งสิ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“การลดอิทธิพลความขัดแย้งในพื้นที่ ฝ่าย อปท. ท้องถิ่นต้องเลิกต้องหยุดให้ได้ทุกอย่างอยู่ในสภาพปฏิรูป 11 เรื่อง คสช. ไม่เคยมีธง ทั้ง สนช. สปช. ไม่เคยมีธงให้ไปจะทำอะไรก็ทำ เราจะรักษาสภาพให้ได้ ขับเคลื่อนประเทศไปให้ได้ ท่านไปแก้ไขระยะยาวให้ได้ก็แล้วกัน 1 ปี 4 ปี ของรัฐบาลต่อ ๆ ก็ว่ามา แผนพัฒนาเศรษฐกิจก็ 5 ปี 5 ปี เลือกว่าจะเอากี่ปี เราต้องการให้ทุกคนทุกส่วนใช้ความคิด สติปัญญาของคนไทย ร่วมแก้ไขปัญหาในทุกมิติ ใช้สมองทุกส่วนให้ได้โดยเร็ว เป็นความหวังของพวกเรา ท่านต้องช่วยเราตรงนี้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“ผมขอยืนยันว่า คสช. และรัฐบาลนี้ มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่น อย่างจริงใจที่จะทำทุกอย่างให้กับพี่น้องประชาชนและประเทศชาติ โดยไม่มีใครมุ่งหวังประโยชน์ส่วนตนอย่างแน่นอน ทั้งนี้ รัฐบาลและ คสช. ยังคงมีหน้าที่ในการที่จะนำพาประเทศ ฝ่าฟันอุปสรรค ต่อไปอีกระยะหนึ่ง ตามโรดแมปของเรา ซึ่งในระยะที่ 2 นับจากกันยายน 2558 – กรกฎาคม 2560 หรือน้อยกว่านั้น ก็จะมีโครงสร้างในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านการปฏิรูป ด้านการปรองดอง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบท “ให้ผ่านพ้นเมฆหมอก ที่บดบังความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยมา ยาวนาน” เป็นความพยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า รัฐบาลทหารนั้นมีความมุ่งมั่นจริงใจปฏิรูปประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าตามอย่างที่ควรจะเป็น เนื่องจากประเทศมีปัญหาต่าง ๆ นานา สะสมมายาวนานหลายยุคหลายสมัย เป็นปัญหาที่ผ่านมาแล้วหลายรัฐบาล หลายนายกรัฐมนตรีก็ไม่สามารถแก้ไขได้สำเร็จปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นเปรียบเสมือนเมฆหมอกที่ลอยอยู่เหนือท้องฟ้าคอยบดบังความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ และเมื่อใดที่เมฆหมอกลอยไปแสงสว่างก็จะส่องลงมายังพื้นดิน เปรียบได้ดังความเจริญก้าวหน้าประโยชน์สุขที่แท้จริงก็จะส่องลงมายังประเทศชาติและ

ประชาชน อีกนัยหนึ่งความหมายของ “เมฆหมอก” ในที่นี้เปรียบเสมือนตัวบุคคลหรือนักการเมืองที่คอยขัดขวางความเจริญก้าวหน้า แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวแลพวกพ้องมากกว่าประชาชน แม้แต่วาทกรรม “คสช. ไม่เคยมีธง ทั้ง สนช. สปช. ไม่เคยมีธงให้ไป จะทำอะไรก็ทำ” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสื่อสารถึงความพยายามของรัฐบาลทหาร สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ (ปัจจุบันหมดวาระลงแล้ว) แม้ว่าสังคมโดยรวมจะมองว่า สนช., สปช. หรือแม้แต่รัฐบาลทหารจะเป็นพวกเดียวกันเพราะได้รับการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบจาก คสช. และมีทหารเข้าไปทำหน้าที่จำนวนมากแต่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยืนยันว่าไม่เคยมีธงซึ่ง “ธง” ในที่นี้หมายความว่า จุดมุ่งหมายหรือการจะทำเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่มีการวางเป้าหมายไว้ตั้งแต่แรกเริ่มแล้ว ทั้งนี้ รัฐบาลชุดนี้ไม่มีการตั้งธงตั้งกล่าวแต่ผลลัพธ์สุดท้ายในการจะปฏิรูปเรื่องหนึ่งเรื่องใดต้องได้รับการยอมรับหรือรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้รอบด้านตามความคิดของรัฐบาลทหาร

4.1.1.1.3.2 ประเด็นการปฏิรูปต้องเป็นธรรม

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าการปฏิรูปก็เพื่อให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมที่เป็นปัญหามาไปสู่ความขัดแย้งเช่นในอดีตที่ผ่านมา ทั้งเรื่องพลังงาน การปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษา และกฎหมายต่าง ๆ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นปฏิรูปต้องเป็นธรรม ดังนี้

“สำหรับการปฏิรูปพลังงานทั้งระบบ ซึ่งมีความสลับซับซ้อน ต้องดำเนินการในระยะที่สอง เช่น การให้สัมปทาน การแข่งขันอย่างเสรี รัฐจะไม่อุดหนุนได้อย่างไร ลัดส่วนค่าตอบแทนรัฐที่เหมาะสม ตรงนี้เป็นการสนับสนุนในเรื่องอุตสาหกรรมต่าง ๆ ด้านพลังงาน ถ้าเรากำหนดมากเกินไปก็จะมีคนลงทุน กำหนดน้อยเกินไปประเทศไทย รัฐจะเสียประโยชน์ต้องหาทางแก้ไขในระยะที่สองให้ได้ ในส่วนของค่าตอบแทนต่าง ๆ สิทธิประโยชน์ของบอร์ด ผมเรียนไปแล้วจะปรับปรุงให้ดีขึ้น ให้ทุกคนพอใจ ให้ประชาชนมั่นใจ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“การกระจายอำนาจการบริหารราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ที่มีอยู่แล้วเดิม คสช. ไม่ได้มองว่ามีปัญหาอะไรที่มากนัก มีแต่เพียงการสรรหาบุคลากรในการทำหน้าที่ในเรื่องของความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพ ก็ยังมีปัญหาอยู่บ้างเล็กน้อย ก็ต้องปฏิรูปให้เกิดความชอบธรรม เป็นธรรม และทั่วถึง ไม่ได้มุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ทั้งสิ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“การดำเนินการด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของ คสช. เราพยายามปรับปรุงแก้ไขในเรื่องที่เร่งด่วนไปบ้างแล้ว เรื่องใหญ่ ๆ สำคัญ ๆ ที่มีผลผูกพันกับหลาย ๆ อย่างต้องไปแก้กันในสภาพปฏิรูป หรือสถานการณ์บัญญัติ เราไม่ควรที่จะไปออกคำสั่ง หรือประกาศต่าง ๆ เพื่อที่จะไปหาวิธีทางเพื่อที่จะกำจัดเรื่องนั้นเรื่องนี้ กลุ่มหนึ่งกลุ่มใดได้ 100% เป็นการชั่วคราวเท่านั้น แต่การที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนถาวรคงต้องไปแก้ในสถานการณ์บัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ในคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) เพราะเราต้องการทำกฎหมายทุกอย่างให้เกิดความเป็นธรรมกับคนทุกหมู่เหล่า” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“เรื่องของการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เรามีการเพิ่มโอกาสให้การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ เร่งการผลิตและพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนาประเทศ เสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน และพัฒนาระบบการบริหารจัดการครูรวมไปถึงการวางแนวทางพัฒนานโยบายการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบให้มีความต่อเนื่อง เพื่อจะเตรียมเข้าสู่ระยะที่สามก็คือส่งต่อรัฐบาลใหม่” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า รัฐบาลทหารให้ความสำคัญกับ “ความเป็นธรรม” และ “ความเหลื่อมล้ำ” เพราะสังคมไทยมีปัญหาดังกล่าวมายาวนาน เป็นจุดเริ่มต้นของความไม่เข้าใจ นำมาซึ่งความขัดแย้งของคนในชาติ ลูกหลานบานปลายทำให้เกิดการชุมนุมเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ใน การที่รัฐบาลหนึ่งรัฐบาลใดจะบริหารประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า นั้น นอกจากตัวชี้วัดที่เป็นดัชนีมวลรวมประเทศ (Gross Regional Product: GDP) แล้ว อีกมุมหนึ่งที่ต้องพัฒนานั้นก็คือความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขแล้วพัฒนาไปพร้อมกัน ประชาชนทุกคนต้องมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ชี้ให้เห็นถึงความพยายามที่จะปฏิรูปในทุกเรื่องทั้งการศึกษา การกระจายรายได้ ผลประโยชน์ทางพลังงาน ความเท่าเทียมของการใช้กฎหมาย หวังเพียงเพื่อลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมที่นำมาซึ่งความไม่ เป็นธรรม

4.1.1.1.3.3 ประเด็นต่างประเทศสนับสนุนรัฐบาลทหาร

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าผู้นำต่างประเทศล้วนเข้าใจการทำงานของรัฐบาลทหาร ติดตามการทำงานและให้กำลังใจ ซึ่งเป็นการเรียกความเชื่อมั่น แรงศรัทธา และการยอมรับของคนในประเทศ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นต่างประเทศสนับสนุนรัฐบาลทหาร ดังนี้

“ในระหว่างงานเลี้ยงนั้น มีการต้อนรับอย่างอบอุ่น ผู้นำทั้ง 21 เขตเศรษฐกิจได้มีโอกาสพบทักทายกันจับไม้จับมือกัน ก็ได้มีโอกาสได้พบท่านประธานาธิบดีโอบามา ท่านก็ได้แสดงความห่วงใย ผมก็ขอบคุณ ยืนยันกับท่านว่าเราจะทำให้ดีที่สุด ได้พบกับท่านประธานาธิบดีปูติน ท่านก็ถามว่า สถานการณ์เป็นอย่างไร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นอย่างไร ผมก็ตอบไปว่าเรียบร้อยดี ในปัจจุบันเรากำลังดำเนินการในการปฏิรูปอยู่ ท่านก็ให้กำลังใจเข้าใจเรา ก็ขอเวลาเราหน่อย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“ประเด็นที่สอง ที่ถือว่าเป็นประเด็นที่เป็นหัวใจ ก็คือ การมองไปในอนาคต กำหนด Vision วิสัยทัศน์ในอีก 10 ปี ข้างหน้าเพื่อจะกำหนดทิศทางของประชาคมอาเซียน โดยผมและผู้นำอื่น ๆ ก็เห็นตรงกันว่า เราจะต้องเน้นการพัฒนาที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง อันนี้ก็ตรงกับรัฐบาลทำอยู่ในปัจจุบันต้องนึกถึงว่าประชาชนจะได้ประโยชน์อะไร” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“แล้วที่ท่านว่าผมนี้ท่านจะทำเพื่อใคร ท่านพูดเลยว่าท่านจะทำอะไรต่อไป ไม่ใช่ประชาธิปไตย ประชาชนเลือกตั้ง แล้วไม่พูดว่าจะทำอะไร ปฏิรูปหรือไม่ เพราะฉะนั้นขอให้ทุกอย่างเดินหน้าไปให้ได้ วันนี้ต่างประเทศมองเรา 90% แล้วด้วยความเชื่อมั่นในรัฐบาล แต่มีอย่างเดียวคือการเลือกตั้ง ขอให้รัฐบาล คสช. รักษาสถานการณ์ ให้สงบ ปลอดภัย ทุกประเทศคาดหวังอย่างนั้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

“วันนี้ผมคิดว่าผมทำได้ระดับหนึ่ง ให้เขายอมรับว่าเรากำลังพัฒนาประเทศ กำลังปฏิรูปประเทศ ผู้นำหลายประเทศให้กำลังใจผมว่ายินดี แล้วก็เห็นความก้าวหน้าของรัฐบาลเราในปัจจุบัน มีความก้าวหน้าในหลายๆ เรื่องด้วยกัน ก็ขอเป็นกำลังใจให้ และรู้ว่าเป็นงานที่ยาก เป็นงานที่ยากและมีปัญหาที่ทับซ้อนมายาวนาน นี้ผู้นำประเทศเขาพูดนะ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าต่างชาติโดยเฉพาะผู้นำชาติมหาอำนาจทั้ง นายบารัค โอบามา ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา นายวลาดีมีร์ ปูติน ประธานาธิบดีรัสเซีย ต่างก็เข้าใจถึงสถานการณ์บ้านเมืองและให้กำลังใจในการปฏิรูปประเทศ ดังวาทกรรม “ท่านก็ให้กำลังใจเข้าใจเรา”

เป็นการตอกย้ำว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ทำให้ประเทศไทยมีโอกาสมีที่ยืนในเวทีนานาชาติได้ แม้ว่าจะเป็นประเทศที่อยู่ในสภาวะการเมืองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย แต่นั่นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนานาประเทศมากยิ่งขึ้น ส่งผลถึงความเชื่อถือรัฐบาลทหารว่าได้รับการยอมรับมากขึ้น ทั้งนี้เนื้อความที่ปรากฏ “ก็ขอเวลาเราหน่อย” เป็นการแสดงความต้องการของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่บอกกับผู้นำประเทศเหล่านั้นว่า การบริหารประเทศต้องใช้เวลาปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ ระเบียบ ปฏิรูปประเทศระดับโครงสร้าง สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ประชาชนหลายด้าน ก่อนที่จะคืนอำนาจให้ประชาชนใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้นำรัฐบาลใหม่ต่อไป เป็นอีกหนึ่งนัยว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่ต้องการให้มีการเลือกตั้งในช่วงนี้ เพราะต้องการเวลาในการปรับเปลี่ยนอะไรบางอย่างเพื่อสะกิดกันคนไม่ดีไม่ให้เข้ามามีอำนาจในประเทศอีกต่อไป เช่นเดียวกับตัวบท “ผมและผู้นำอื่น ๆ เห็นตรงกันว่า เราจะต้องเน้นการพัฒนาที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง อันนี้ก็ตรงกับรัฐบาลทำอยู่ในปัจจุบัน” ซึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าการบริหารประเทศภายใต้การนำของรัฐบาลทหารในไทยดำเนินมาถูกทางแล้ว แม้ว่าจะเป็นรัฐบาลที่ไม่ได้มากจากเสียงของประชาชน แต่แนวทางในการบริหารประเทศนั้นมีความคล้ายกันกับประเทศประชาธิปไตยที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางอำนาจ หรืออีกอัยมีความหมายว่า แม้จะเป็นรัฐบาลทหารแต่หลักการในการปกครองก็ไม่ต่างจากประเทศประชาธิปไตย ข้อนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเป็นเพียงหลักการเท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติที่รัฐบาลทหารรับฟังเสียงประชาชนทุกภาคส่วน แต่การตัดสินใจนั้นอยู่ที่ผู้มีอำนาจ เช่นเดียวกับตัวบท “วันนี้ต่างประเทศมองเรา 90% แล้วด้วยความเชื่อมั่นในรัฐบาล” เป็นการสื่อสารไปยังประชาชนว่านานาประเทศต่างให้เชื่อมั่นในรัฐบาลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งเป็นความต้องการให้หันกลับมามองในประเทศว่าคนในประเทศต้องให้ความเชื่อมั่นในรัฐบาลของตนเหมือนกัน ทั้งนี้ ตัวบท “ไม่ใช่ประชาธิปไตย ประชาชนเลือกตั้งแล้วไม่พูดว่าจะทำอะไร ปฏิรูปหรือไม่” เป็นความต้องการของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ไม่ต้องการให้มีการเลือกตั้งคืนประชาธิปไตยไปในช่วงเวลานี้ ทั้งที่ยังไม่ได้มีการแก้ไขปัญหาทางการเมือง ปัญหาสังคม รื้อระบบโครงสร้างของประเทศใหม่ทั้งระบบ วางกลไกบางอย่างเพื่อป้องกันปัญหาเดิมจะเกิดซ้ำอีกในอนาคต ที่เด่นชัดคือการขจัดนักการเมืองทุจริตไม่ให้เข้ามาสู่วงจรการเมือง มาแสวงหาผลประโยชน์ในอนาคตได้อีก ซึ่งเป็นที่มาของคำว่ารัฐประหารแล้วอย่าให้ “เสียของ”

4.1.1.1.3.4 ประเด็นการปฏิรูปต้องใช้เวลา

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่านอกจากความมุ่งมั่นตั้งใจของรัฐบาลทหารในการปฏิรูปประเทศและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนแล้ว ตัวแปรสำคัญที่ควรคำนึงคือระยะเวลา จึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ พร้อมทั้งให้มีการประเมินทุก ๆ 5 ปี ทั้งนี้ หากการปฏิรูปในเรื่องใดที่ยังไม่แล้วเสร็จจึงเป็นหน้าที่รัฐบาลต่อไปมาดำเนินการต่อตามแผนงานที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการปฏิรูปต้องใช้เวลา ดังนี้

“วันนี้เราวางยุทธศาสตร์ชาติไว้แล้วว่า เราจะเดินหน้าไปอย่างไรในห้วง 5 ปี 10 ปี 15 ปี ตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ละ 5 ปี จะทำอย่างไรถึงจะต่อเนื่องได้ 3 แผนได้ใหม่ ในเรื่องของการลงทุน สาธารณูปโภค พื้นฐานในการพัฒนา หรือปฏิรูปในทุกมิติ ต้องมีความต่อเนื่อง วันนี้เราทำได้แต่เรื่องเร่งด่วนแล้วก็วางรากฐานของประเทศไปให้ได้ ก็เป็นยุทธศาสตร์ชาติ ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ชาติ ต้องเป็นไปตามนโยบายชาติ แล้วก็ยุทธศาสตร์ชาติ ฝ่ายความมั่นคง หรือฝ่ายเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา เหล่านี้ก็ต้องเสริมกันขึ้นมา ร่วมพลังกันขึ้นมาแล้วขับเคลื่อนประเทศชาติไปตามยุทธศาสตร์ชาติให้ได้ ทุกคนต้องการความก้าวหน้า ต้องการพัฒนาประเทศ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557)

“เรื่องการปฏิรูปต่าง ๆ ผมเรียนไปตั้งแต่แรกแล้วว่าที่ คสช. เข้ามานั้น ได้กำหนดไว้แล้วก็ร่างไว้ในรัฐธรรมนูญชั่วคราว ก็คือจะมีการปฏิรูปกิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง 11 ด้าน ก็มีเรื่องอื่น ๆ อยู่แล้วในนี้ มีเรื่องเฉพาะ การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และมีเรื่องอื่น ๆ ด้วย เพราะฉะนั้นสรุปไว้แล้ว ผมก็นำแนวทางทั้ง 11 ด้านของผมมาทำระยะที่ 1 คสช. ระยะที่ 2 ในส่วนของรัฐบาลและ คสช. ที่เหลือ คำว่าที่เหลือของผมก็คือที่ผมทำไม่เสร็จในระยะที่ 1 - 2 นี้ ก็จะต้องทำต่อเนื่องไปจนถึงระยะที่ 3 ระยะที่ 3 ที่ว่าอาจจะรัฐบาลเดียวหรือ 2 รัฐบาล 3 รัฐบาลก็แล้วแต่ บางอย่างต้องใช้เวลาเป็น 10 ปี 20 ปีถึงจะเข้มแข็งได้ เราต้องวางยุทธศาสตร์ชาติให้ได้ในระยะนี้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

“เรื่องของปัญหาที่ทับซ้อนมา หมักหมมกันมาแล้วเกิดปัญหาในเวลาขึ้น เช่น การแก้ปัญหาโครงสร้าง ปัญหาในเรื่องของการบริหารราชการในลักษณะเชิงบูรณาการ ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นให้ได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

“ขับเคลื่อนการปฏิรูประยะที่ 1 ที่เกิดขึ้นต่อไป หลังจากการดำเนินการมาตั้งแต่หลัง 22 พฤษภาคม 2557 จนถึง กรกฎาคม 2560 และจะมีการจัดทำแผนปฏิรูปให้ชัดเจน ซึ่งจะส่งต่อไปกับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ดำเนินการต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

“ทั้งนี้ การปฏิรูปเศรษฐกิจต้องดำเนินการในหลาย ๆ ด้าน ต้องมีการลงทุนเพิ่ม ซึ่งต้องโปร่งใส ที่สำคัญก็ต้องสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปประเทศและ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้วย ผมก็คาดหวังว่า 5 ปีแรก น่าจะทำให้เข้มแข็งขึ้นได้ในระดับที่น่าพอใจ จากนั้นก็จะเดินหน้าไปได้เรื่อย ๆ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558)

“เรื่องต่อไปคือการวางพื้นฐานการทำงาน การพัฒนาของประเทศ วันนี้เราได้แบ่งการทำงานของรัฐบาล ของ คสช.เป็น 6 กลุ่มงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูป แล้วตรงกับยุทธศาสตร์ประเทศ 20 ปี ช่างหน้า และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 13 14 15 ต่อ ๆ ไปเรื่อย ๆ อะไรที่จบแล้วก็จบไป อะไรยังไม่จบก็ทำต่อไป บางอย่างต้องทำยาวนาน เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา วันนี้เราต้องทำให้เกื้อกูลกัน ให้ได้ ให้จับต้องให้ได้ เป็นรูปธรรมให้ได้ ก็ทำได้แค่เฉพาะที่อยู่ เริ่มต้นให้ ที่เหลือท่านก็ต้องให้รัฐบาลที่มีธรรมาภิบาล ทำต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

“ผมไม่อยากจะใช้กฎหมายบังคับใครทั้งสิ้น ถ้าทุกคนรู้กฎหมายแล้วก็ไม่ฝ่าฝืนก็จบแล้ว กฎหมายเป็นบ่อเกิดของการปฏิรูป เพราะฉะนั้นปฏิรูปก็ต้องไปดูกฎหมายด้วย ดูวิธีการบริหารจัดการ แล้วปัญหาต่อเนื่องเชื่อมโยงอะไรกันบ้าง กิจกรรมหลัก รองเสริม คิดทั้งหมด ก็เลยกลายเป็นจาก 10 ปัญหาเป็น 50 ปัญหา เป็น 100 ปัญหา กฎหมายจาก 5 กฎหมายก็ต้องมีกฎหมายลูก จากรัฐธรรมนูญก็ต้องมีกฎหมายลูก กฎกระทรวงอะไรอีกเยอะแยะไปหมด นี่แหละคือความ ยาก-ง่าย ไม่ใช่ว่าสั่งปุ๊บได้ปั๊บ เป็นไปไม่ได้ อาจจะต้องใช้เวลา อะไรทำเสร็จได้ในสมัยเราก็จะทำ อันไหนยังไม่เสร็จก็จะต้องส่งต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าการปฏิรูปนอกจากความมุ่งมั่นตั้งใจของรัฐบาลทหารแล้ว ต้องอาศัยเรื่องระยะเวลาเป็นสำคัญด้วย ฉะนั้นจึงต้องมีแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นแผนรองรับการขับเคลื่อนเพื่อสานงานต่อให้รัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งดำเนินการต่อไป ดังตัวบท “ไม่ใช่ว่าสั่งปุ๊บได้ปั๊บ เป็นไปไม่ได้ อาจจะต้องใช้เวลา อะไรทำเสร็จได้ในสมัยเราก็จะทำ” ซึ่งให้เห็นว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการใช้เวลาในการบริหารประเทศและการปฏิรูปและคงใช้เวลาอีกสักระยะหนึ่ง แต่ท้ายที่สุดหากเรื่องใดยังไม่สำเร็จก็พร้อมส่งต่อให้รัฐบาลหน้าทำต่อ แต่จำเป็นที่จะต้องวางรากฐานแล้วเดินตามแผน มิเช่นนั้นหากเปลี่ยนแปลงรัฐบาลก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงกะทันหันทำให้งานสะดุดไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่รัฐบาลทหารวางไว้แต่ต้น อีกนัยหนึ่งก็แปลความหมายได้ว่าประเทศยังไม่พร้อมที่จะมีการเลือกตั้งในขณะนี้ ซึ่งตรงกับตัวบท “อะไรยังไม่จบก็ทำต่อไป บางอย่างต้องทำยาวนาน เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา” มีความหมายเป็นนัยว่า

การเลือกตั้งในอนาคตอาจทอดเวลายาวนานต่อไปอีกไม่มีกำหนดและไม่อาจทำตามแผนที่วางเอาไว้ได้ เพราะไม่มีอะไรจะมากำหนดสถานการณ์ หรือเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง หรือแม้แต่ตัวบท “จะได้สามารถปฏิรูปต่อไปในระยะที่ 3 ก็คือของรัฐบาลต่อไป ไม่ใช่ว่าจะปิดความรับผิดชอบของผม” เป็นการบ่งชี้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่ต้องการอำนาจหรืออยู่ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรียาวนานจนเกินไป เพราะมีการเตรียมส่งมอบแผนงานให้รัฐบาลหน้าไว้เรียบร้อยแล้ว หากการปฏิรูประยะแรก ระยะสองไม่สำเร็จ การปฏิรูประยะสามก็คงมีหรือเกิดขึ้นไม่ได้

4.1.1.1.3.5 ประเด็นอดีตที่ผ่านมาักปฏิรูปล้มเหลว

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจบริหารและปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า กล่าวคือเมื่อทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินแล้ว หน้าที่สำคัญของรัฐบาลชุดปัจจุบันคือต้องมาแก้ไขนโยบายเก่าของรัฐบาลในอดีตที่มีปัญหา และเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคมาช้านานอันไม่ได้เกิดจากรัฐบาลทหารทั้งสิ้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นอดีตที่ผ่านมาักปฏิรูปล้มเหลว ดังนี้

“ผมไม่มีโอกาส ผมก็ส่งรัฐบาลใหม่ที่ท่านเลือกมา ท่านใช้อำนาจประชาชนเลือกมาไปทำมา ประชาชนเรียกร้องมาตลอดรัฐบาลก็เรียกร้องทุกรัฐบาล 2 รัฐบาลที่แล้ว ผมจำได้ เรียกร้องการปฏิรูป ปฏิรูปก่อน ปฏิรูปหลังอะไรก็แล้วแต่ ทำไม่ได้สัก รัฐบาลหนึ่ง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“รวมทั้งต้องมีการปฏิรูปที่มีกรอบชัดเจน ที่ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาของประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว 20 ปี ที่เป็นมากกว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะสั้น 5 ปีเท่านั้น ซึ่งก็จะเป็นเข็มทิศสำหรับการบริหารประเทศของรัฐบาลต่อ ๆ ไป ซึ่งคงจะต้องเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคธุรกิจ-การลงทุน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต้องการเห็นความชัดเจนจากภาครัฐ ที่ผ่านมามีโอกาสจะไม่ค่อยได้เห็น ทำให้ประเทศชาติเสียโอกาส ไม่เอื้ออำนวยต่อกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

“เรื่องของการสร้างชาติด้วยการปฏิรูปประเทศ ให้เจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดด ทำไม่ต้องใช้คำว่า “ก้าวกระโดด” เพราะที่ผ่านมาชะลอมานานแล้ว แทนที่จะทำไปด้วยความก้าวหน้าตามลำดับ ปรากฏว่าต้องก้าวกระโดด ไม่อย่างนั้นไม่ทันเขา เพราะหยุดมานานแล้วในภาพรวม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

“เราได้เตรียมการเรื่องของแผนการปฏิรูป วันนี้อยู่ที่ 1 ท่านต้องเริ่มกับผมก่อน เราต้องพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพมากกว่าปริมาณ การผลิตคนก็ต้องมีคุณภาพมากกว่าปริมาณเหมือนกัน การศึกษาเป็นข้อมูลที่ผมทราบอยู่แล้ว ผมก็ได้แจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไปแล้ว เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนหน้าผมทั้งนั้น ผมก็พยายามแก้ แต่ยากพอสมควร เพราะเป็นระบบ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่านโยบายเก่าของรัฐบาลที่ผ่านมาบางอย่างเป็นอุปสรรคบางประการในการทำงานและปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า เพราะไม่ได้มีการยึดโยงกับประชาชนและไม่มีความยั่งยืน ดังตัวบท “เรียกร้องทุกรัฐบาล 2 รัฐบาลที่แล้วผมจำได้ เรียกร้องปฏิรูปก่อน ปฏิรูปหลังอะไรก็แล้วแต่ ทำไม่ได้สักรัฐบาลหนึ่ง” เป็นการพาดพิงถึงรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ แต่เน้นไปที่รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่ในอดีตมีความพยายามดำเนินการปฏิรูปเมื่อประเทศถึงทางตัน มีการระดมความคิดจากนักวิชาการ นักการเมืองและภาคประชาสังคมตั้งสภาปฏิรูปการเมืองขึ้นมาหวังพาประเทศไปสู่การปรองดอง กระทั่งมีความพยายามนิรโทษกรรมให้กับผู้กระทำผิดเกิดขึ้นจนนำมาซึ่งความวุ่นวายในสังคม เหล่านี้เป็นการชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวของรัฐบาลในอดีตทั้งสิ้น เช่นเดียวกับตัวบท “เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนหน้าผมทั้งนั้น ผมก็พยายามแก้ แต่ยากพอสมควร” เป็นการบ่งชี้ว่านอกจากการบริหารราชการแผ่นดินในทุกวันนี้ตามหน้าที่แล้ว รัฐบาลทหารต้องคอยแก้ไขปัญหาในอดีตที่สะสมมายาวนานอันเกิดมาจากรัฐบาลยุคก่อน ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องยากลำบาก ยิ่งชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งทำสิ่งที่ไม่ดีเอาไว้ แม้แต่ตัวบท “ผ่านมาอาจจะไม่ค่อยได้เห็น ทำให้ประเทศชาติเสียโอกาส” เป็นการวางแผนยุทธศาสตร์ชาติในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศของรัฐบาลทหารให้มีทิศทางและเป็นประโยชน์ต่อการค้าการลงทุนกับต่างประเทศ ยิ่งบ่งชี้ให้เห็นว่าที่ผ่านมาประเทศชาติเสียโอกาสเพราะไม่เคยวางยุทธศาสตร์ที่เป็นระบบทำให้ประเทศเสียโอกาสในทางการค้าการลงทุน เหล่านี้เป็นการชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวของรัฐบาลในอดีตทั้งสิ้น

4.1.1.1.3.6 ประเด็นรัฐบาลทหารเป็นผู้นำด้านการปฏิรูป

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิรูปประเทศและแสดงบทบาทการเป็นผู้นำด้านการปฏิรูปประเทศในทุกมิติ ทั้งการสั่งการ สนับสนุน โน้มน้าว ผลักดันกระบวนการปฏิรูปประเทศให้เดินหน้าต่อไป

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นรัฐบาลทหารเป็นผู้นำด้านการปฏิรูป ดังนี้

“รัฐบาลเองก็จะสนับสนุนกระบวนการปฏิรูปประเทศไทยอย่างเต็มที่ ด้วยการสร้างการเรียนรู้ในทุกกระดับ ในขณะที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ก็จะรักษาไว้ซึ่งบรรยากาศความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการปรองดอง เพื่อให้กระบวนการเดินทางประเทศไทยของเรานั้น เป็นไปด้วยดี” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“เรื่องการปฏิรูปการศึกษา เหมือนกันมีความสำคัญเร่งด่วน วันนั้นผมก็เรียนไปแล้วในที่ประชุม ครม. ว่า ผมจะพยายามเป็นซูเปอร์บอร์ดทางการศึกษาให้ ผมก็ไม่ใช่นักการศึกษา แต่ผมนำปัญหาที่คุณก็จะตั้งของรัฐบาลมา นำบุคคลภายนอกที่จะมาให้ความรู้ ให้ข้อมูล แล้วผมจะส่งลงไปร่วมกับบอร์ดของกระทรวงศึกษา วันนี้เขาตั้งอยู่แล้ว ผมเห็นท่านก็ตั้งใจ นี่เราจะกำหนดให้ชัดเจนว่าระยะแรกเราทำอะไรกันบ้าง จะได้ตอบกับทางสังคมได้ วันนี้หลายอย่างทำไปหมดแล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

“เพราะฉะนั้นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาคมโลกเราให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ตั้งแต่เราเข้ามา เราตระหนักดีว่าเราไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แต่เราก็จะพยายามแสดงจุดยืนให้สังคมโลกเขาเห็นมาว่า เราจะใช้สติปัญญาของเราขณะนี้เข้ามาบริหารประเทศด้วยความจำเป็น และสร้างความสงบเรียบร้อย สร้างเสถียรภาพให้ได้ก่อน จากนั้นเราก็จะนำแนวทางในการปฏิบัติงาน ในการบริหารราชการแผ่นดินที่เคยปฏิบัติกันมาแล้วมาปรับปรุง มาประยุกต์ มาปฏิรูป มาทำใหม่ บูรณาการประสานงาน จะได้เร็วขึ้น เป็นรูปธรรม เราตั้งใจทำ ถึงแม้ว่าจะไม่ครบหมด แต่ผมถือว่าผมได้เริ่มเกือบทุกอย่างให้แล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“ในเรื่องของการร่างรัฐธรรมนูญและการปฏิรูป รัฐบาล และ คสช. มุ่งหวังให้ประเทศไทย มีความมั่นคง มีความเป็นอยู่ที่ดี อนาคตที่ดี มีที่ยืนในเวทีโลก ทุกคนจะได้มีความภูมิใจ มีศักดิ์ศรี” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558)

“ปรับปรุงในภาคการศึกษาหน้าต่อไปนับเป็นอีกความพยายามหนึ่งของรัฐบาลที่เห็นว่าประสบความสำเร็จ และถือว่าเป็นการปฏิรูปในส่วนการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศด้วย และรองรับตลาดแรงงานของอาเซียน ด้วยการผลักดัน สร้างภาพลักษณ์ ปรับค่านิยมต่อการเรียนสายอาชีพให้ดีขึ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559)

“การปฏิรูปการศึกษา ถือเป็นงานค่อนข้างยาก เนื่องจากมีกฎหมายหลายฉบับ มีหลายหน่วยงาน มีการแบ่งแยกหน่วยงานกันจนมากเกินไป ไม่มีเอกภาพ ในการที่จะกำกับดูแลอำนาจการปฏิบัติให้เป็นไปสอดคล้องกันเองทำได้ยาก รัฐบาล และ คสช. กำลังแก้ไขปัญหาล่าช้า เพื่อจะให้เกิดการปฏิรูประยะที่ 1” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559)

“ขอความร่วมมือและความไว้วางใจ ให้กับรัฐบาล - คสช. - กรธ. - สนช. - สปท. ทั้งคณะที่ผ่านมาและคณะนี้ด้วยในการที่จะร่วมกันทำงาน เราจะขอปฏิบัติภารกิจที่พี่น้องได้มอบหมายให้กับเรานั้นด้วยความเชื่อมั่นเชื่อใจตลอดเวลาที่ผ่านมาให้ ดำเนินการสำเร็จลุล่วงด้วยดี” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559)

“รัฐบาลมีหน้าที่ต้องมีการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ใช้เวลางบประมาณให้คุ้มค่า และรักษาผลประโยชน์ของประชาชนของประเทศโดยรวมทั้งประเทศ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

“กรุณาทำความเข้าใจในเรื่องของ รัฐธรรมนูญ ประชาชาติ เลือกตั้ง ปฏิรูป ยุทธศาสตร์ชาติ แผนสภาพัฒน์ฯ นโยบายความมั่นคงว่าควรจะต้องทำอะไรต่อไป ให้เชื่อมโยงกันให้ได้ อยากให้ทุกคนอธิบายให้ได้ กฎหมาย 400 กว่าฉบับ วันนี้เรา ขับเคลื่อนมาแทบตาย 2 ปีกว่า บางอย่างออกได้อยู่ บางอย่างพิจารณา 3 วาระอยู่ ยังติดอยู่ ทำไมเราต้องออก ให้ทันสมัย เป็นสากล ให้ดูแลประชาชนให้ทั่วถึง เป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ กฎหมายคือทำให้คนไม่เหลื่อมล้ำกัน ที่ผ่านมา ออกไม่ได้ ทั้งสิ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมาจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารเป็นผู้นำในการปฏิรูปประเทศในทุกมิติ ตามตัวบท “รัฐบาลเองก็จะสนับสนุนกระบวนการปฏิรูปประเทศไทยอย่างเต็มที่” แม้แต่ “การปฏิรูปการศึกษา ถือเป็นงานค่อนข้าง..รัฐบาล และ คสช. กำลังแก้ไขปัญหาล่าช้า” เป็นการแสดงบทบาทผู้นำที่มีความมุ่งมั่นในการปฏิรูปเรื่องของการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนทุกคนในสังคม รัฐบาลทหารพยายามลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้ทุกคนได้มีโอกาสอย่างเท่าเทียมกันโดยเน้นเรื่องคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก หรือแม้แต่ตัวบท “รัฐบาลมีหน้าที่ต้องมีการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด” เป็นความพยายามชี้ให้เห็นว่า การปฏิรูปนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำไปพร้อมกับการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นสิ่งที่รัฐบาลชุดนี้ละเลยไม่ได้ ทั้งนี้ ตัวบท “เราก็จะพยายามแสดงจุดยืนให้สังคมโลกเขาเห็นมาว่า

เราจะใช้สติปัญญาของเราขณะนี้เข้ามาบริหารประเทศด้วยความจำเป็น” บ่งชี้ถึงความเป็นผู้นำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่พยายามใช้สติปัญญาอย่างสูงสุดความสามารถเข้ามาบริหารประเทศใน ภาวะที่จำเป็น เป็นการเรียกความเชื่อมั่นของคนในประเทศให้เกิดแรงศรัทธาต่อผู้นำประเทศของตน

จากการค้นพบวาทกรรมการปฏิรูปประเทศในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สะท้อนถึงความรู้ ความเชื่อ และเหตุผลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทที่ต้องการลดความขัดแย้งของคนในชาติด้วยเหตุที่ว่าความขัดแย้งเป็นศัตรูขัดขวางการปฏิรูปประเทศในทุกด้าน ทั้งยังแสดงให้เห็นว่าการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนทุกคนด้วยการเริ่มต้นจากตัวเองก่อน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลทหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงที่อยากเห็นประเทศสงบปลอดภัยประชาชนมีความสุข ทั้งหมดนี้ถือเป็นบทบาทสำคัญยิ่งของสถาบันทหารที่ได้เข้ามาปรับปรุงโครงสร้างของประเทศใหม่เพื่อให้เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

4.1.1.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

จากวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบการสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี 2 ประการ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีมีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศ และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความพยายามปฏิรูปเพื่ออนาคตประเทศ ดังนี้

4.1.1.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศ

เป็นการสร้างอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ว่าเป็นผู้ที่มีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศผ่านวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ วาทกรรมเหล่านี้สะท้อนให้คุณค่าของการเป็นผู้นำที่มีความเข้าใจต่อปัญหาต่าง ๆ ในยามที่ประเทศเกิดภาวะวิกฤตทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม หลังจากที่ได้เข้ามาควบคุมอำนาจการปกครองจากรัฐบาลพลเรือนของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้วางกรอบเวลาทำงานหรือโรดแมปในการปฏิรูป 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะแรก คือ ช่วงแรกของการเข้าควบคุมอำนาจในการปกครอง จะดำเนินการในเรื่องการสร้างความปลอดภัย สันติภาพ ระยะที่สอง การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 จัดตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สรรหานายกรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้งรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดิน ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับถาวร) พร้อมกับการตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ (ต่อมาคือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) เพื่อปฏิรูปการแก้ไขในทุกเรื่อง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความร่วมมือของทุกคนในสังคม หากสถานการณ์เรียบร้อยเป็นปกติ การปฏิรูป

ดำเนินไปสู่เป้าหมาย ประเทศชาติเกิดความปรองดองสมานฉันท์ สังคมเกิดความสงบเรียบร้อยก็จะนำไปสู่ระยะที่สาม คือจัดให้มีการเลือกตั้งคืนอำนาจให้กับประชาชนต่อไป

อย่างไรก็ตาม ในช่วงกรอบการทำงานหรือโรดแมป ตลอดทั้ง 3 ระยะ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญกับการเดินหน้าสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ เพราะหากประเทศไร้ซึ่งความปรองดองแล้ว ความสามัคคีก็ไม่เกิดนำมาซึ่งความขัดแย้งในสังคม ในที่สุดบ้านเมืองจะไม่มี ความสงบเรียบร้อย เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ประเทศก็จะย้อนรอยกลับไปเจอวิกฤตปัญหาเดิม ๆ ตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมสะท้อนถึงความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาประเทศของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เข้าใจหลักของการปรองดองสมานฉันท์ กล่าวคือ การสร้างความปรองดองจะต้องไม่ข้องเกี่ยวกับการนิรโทษกรรมพ้นจากโทษทางคดีในทันที เพราะหากมีการนิรโทษกรรมทันทีก็จะนำมาซึ่งความไม่เป็นธรรม และท้ายที่สุดก็จะเกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมไม่รู้จักจบสิ้น ทั้งนี้ ผู้ที่กระทำผิดต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมต่อสู้ทางกฎหมายก่อนจึงจะได้รับสิทธิการนิรโทษกรรมอย่างไม่มีข้อละเว้นไม่ว่าจะเป็นชนชั้นใดในสังคม ทั้งชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง หรือแม้แต่ชนชั้นล่าง อีกทั้งโครงการใดหรือเรื่องพิสดารแล้วว่าไปกระทบต่อสิทธิความเท่าเทียมของประชาชน รัฐบาลทหารก็จำเป็นจะต้องเข้าไปแก้ไขตั้งแต่ระดับโครงสร้างรวมถึงแก้ไขข้อกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความเป็นธรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวว่าท้ายที่สุดหากรัฐบาลทหารดำเนินการปฏิรูปประเทศไปในทิศทางดีเพียงใดก็ตาม แต่ประชาชนไม่ใส่ใจที่จะปฏิรูปตัวเองก่อน สิ่งที่ทำมาตลอดระยะเวลาการบริหารประเทศของรัฐบาลก็จะสูญเปล่า

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีมีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศ ดังนี้

“ในเรื่องของการปรองดอง หรือการปฏิรูปในปัจจุบันไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องการกระทำความผิด การสอบสวนดำเนินคดี กระบวนการยุติธรรม เรื่องนั้นก็ไปว่ากัน อะไรที่อยู่ในกระบวนการก็ไปสอบสวนทวนความกันไปลงโทษอะไรก็ว่ากันไป แต่เราจะต้องปรองดองกันให้ได้ อย่าคิดว่าเราเอากฎหมายมาปรองดอง มันเป็นไปได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“การบังคับใช้กฎหมายก็ไปไม่ได้ถ้าทุกคนไม่เคารพกฎหมาย เพราะฉะนั้นการปลูกจิตสำนึกสำคัญที่สุด ทุก ๆ เรื่องนี้ถ้าทุกคนแก้ไขตัวเองได้ ปฏิรูปตัวเองได้ปัญหาก็ไม่เกิดขึ้น ก็ไม่ต้องใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ก็ไม่ขัดแย้ง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

“การทำอะไรก็ตาม ของรัฐบาลใด ๆ ก็ตาม จะต้องเริ่มต้นจากดูข้อกำหนดก่อน ไม่อย่างนั้น ก็มีปัญหาหมด ต้องดูข้อบังคับ ข้อกำหนดทางกฎหมายต่าง ๆ มากมาย เสร็จแล้วก็มาต่อสู้กันว่าไม่เป็นธรรม ไม่ได้ อย่าคิดเอาเอง อย่าใช้ความรู้สึกอย่าใช้อำนาจ เพื่อผลประโยชน์ หรือฟังข้อมูลที่บิดเบือน ขยายความขัดแย้งไปเรื่อย ๆ ท่านต้องปฏิรูปตนเอง เริ่มจากตัวเอง ครอบครัว หน่วยงาน เคารพกฎหมาย กติกา บ้านเมือง ภาครัฐ เอกชน ประชาชน ประชาสังคม เพื่อให้คำว่าประชาธิปไตย เกิดได้อย่างแท้จริง ประเทศไทยเราจะเดินหน้าต่อไปได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

“แต่ถ้าเราไม่ปฏิรูปอะไรเลย กลับไปที่เก่า ยังรักความสบาย ไม่เคารพกฎหมาย หรือแม้กระทั่งว่าการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็วโดยการแก้ที่ปลายเหตุเหล่านี้ กลับที่เดิมหมดนะ เพราะฉะนั้นเราก็ต้องปฏิรูปตัวเราเอง ปฏิรูประบบงาน ประสิทธิภาพ แล้วในเชิงโครงสร้างก็ทำต่อไป เพราะว่าวันนี้ต้องเร่งในการทำงานด้วยถ้าเรารู้ทั้งหมดเวลาเดียวไม่มีคนทำงาน อย่งไรก็จะเกิดความขัดแย้งไป ทุกคนต้องการความมั่นคงในอาชีพของตัวเองในขณะนี้แต่ทุกคนต้องทำงานถ้าไม่ทำงานก็ต้องปรับเปลี่ยนวันนี้ต้องแก้ทั้งหมดนั่นแหละ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

“ผมไม่อยากจะใช้กฎหมายบังคับใครทั้งสิ้น ถ้าทุกคนรู้กฎหมายแล้วก็ไม่ฝ่าฝืนก็จบแล้ว กฎหมายเป็นบ่อเกิดของการปฏิรูป เพราะฉะนั้นปฏิรูปก็ต้องไปดูกฎหมายด้วย ดูวิธีการบริหารจัดการ แล้วปัญหาต่อเนื่องเชื่อมโยงอะไรกันบ้าง กิจกรรมหลัก รองเสริม คิดทั้งหมด ก็เลยกลายเป็นจาก 10 ปัญหาเป็น 50 ปัญหา เป็น 100 ปัญหา กฎหมายจาก 5 กฎหมายก็ต้องมีกฎหมายลูก จากรัฐธรรมนูญก็ต้องมีกฎหมายลูก กฎกระทรวงอะไรก็เยอะแยะไปหมด นี่แหละคือความ ยาก-ง่าย ไม่ใช่ว่าสั่งบับได้ บับ เป็นไปไม่ได้ อาจจะต้องใช้เวลา อะไรทำเสร็จได้ในสมัยเราก็จะทำ อันไหนยังไม่เสร็จก็ต้องส่งต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่ นายกรัฐมนตรีมีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศที่มีจุดเริ่มต้นมาจากความขัดแย้งของคนในสังคมที่ต้องรณรงค์ให้ประชาชนเริ่มปฏิรูปที่ตัวเองเป็นสำคัญ ก็เพื่ออนาคตที่ดีของส่วนรวมและแม้รัฐบาลทหารจะบังคับใช้กฎหมายได้ดีเพียงใดแต่ถ้าประชาชนขาดจิตสำนึกการปฏิรูปประเทศก็ไม่เกิดผล

4.1.1.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความพยายามปฏิรูปเพื่ออนาคต ประเทศ

เป็นการสร้างอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ว่าเป็นผู้นำที่มีความพยายามปฏิรูปประเทศเพื่ออนาคตที่ดี กล่าวคือ เมื่อมีการเข้าควบคุมอำนาจตั้งคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลแล้ว สิ่งที่ต้องปฏิบัติก็คือการบริหารราชการแผ่นดินและดำเนินการปฏิรูปประเทศในทุกด้าน เพื่อวางรากฐานโครงสร้างของประเทศตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ผ่านวาทกรรมรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า

ตัวบทที่ปรากฏเป็นการสร้างมายาคติที่ว่า นายกรัฐมนตรีจะต้องเข้ามาปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาสิ่งบกพร่องในอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติเป็นนโยบายอันดับต้น ๆ ของรัฐบาล โดยยกภาพแห่งความขัดแย้งรุนแรงในอดีตมาเปรียบเทียบเป็นระยะและชี้ให้เห็นถึงอนาคตที่ควรจะเป็น อีกทั้งมีการวางกรอบระยะเวลาการทำงานระยะที่ 1 ถึงระยะที่ 3 และส่งต่อให้กับรัฐบาลหน้ามาบริหารต่อ ดังจะเห็นได้จากการตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ทำแผนปฏิรูปประเทศใน 37 วาระ และเมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติพ้นวาระจึงมีการตั้งสภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ (สปท.) ขึ้นมาใหม่สามารถขับเคลื่อนงานต่อได้ทันที

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐบาลทหารจะมีการวางกลไก มีนโยบายที่ชัดเจนอย่างไร แต่การปฏิรูปประเทศจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนทุกภาคส่วน เพราะถือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ซึ่งในระบบกลไกของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้กำหนดให้มีการเดินสายรับฟังเสียงของประชาชนและมีการเพิ่มช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน เพราะการรับฟังเสียงของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลาในการบริหารราชการแผ่นดิน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้นำเสนอตัวบทที่ว่ารัฐบาลพร้อมฟังเสียงของประชาชนเป็นที่ตั้งแต่ต้องนำเสนอให้ถูกช่องทาง ซึ่งนายกรัฐมนตรีเองจะไม่เป็นผู้ตัดสินใจ แต่ให้ไปทำตามกระบวนการของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อทำแผนเสนอมายังรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้การปฏิรูปประเทศที่ดีที่สุดต้องเริ่มที่ตัวเองก่อนเสมอ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความพยายามปฏิรูปเพื่ออนาคตประเทศ ดังนี้

“รัฐบาลเองก็จะสนับสนุนกระบวนการปฏิรูปประเทศไทยอย่างเต็มที่ ด้วยการสร้างการเรียนรู้ในทุกระดับ ในขณะที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ก็จะช่วยรักษาไว้ซึ่งบรรยากาศความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการปรองดอง เพื่อให้

กระบวนการเดินทางหน้าประเทศไทยของเรานั้น เป็นไปด้วยดี” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราคาดหวังวันนี้คือการปฏิรูปประเทศในทุก ๆ ด้าน อาจจะใช้เวลาหลายปี ผมก็ไม่ได้หวังว่าผมจะเองทั้งหมด แล้วอยู่หลาย ๆ ปี ไม่ใช่ ก็เป็นเรื่องที่ผมจะต้องส่งต่อ ถ้าผมไม่มีโอกาส ผมก็ส่งรัฐบาลใหม่ที่ท่านเลือกมา ท่านใช้อำนาจประชาชนเลือกมา ไปทำมา ประชาชนเรียกร้องมาตลอด รัฐบาลก็เรียกร้องทุกรัฐบาล 2 รัฐบาลที่แล้วผมจำได้ เรียกร้องการปฏิรูป ปฏิรูปก่อน ปฏิรูปหลังอะไรก็แล้วแต่ ทำไม่ได้สักรัฐบาลหนึ่ง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“ผมขอยืนยันว่า คสช. และรัฐบาลนี้ มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่น อย่างจริงใจที่จะทำทุกอย่างให้กับพี่น้องประชาชนและประเทศชาติ โดยไม่มีใครมุ่งหวังประโยชน์ส่วนตนอย่างแน่นอน ทั้งนี้ รัฐบาลและ คสช. ยังคงมีหน้าที่ในการที่จะนำพาประเทศ ฝ่าฟันอุปสรรค ต่อไปอีกระยะหนึ่ง ตามโรดแมปของเรา ซึ่งในระยะที่ 2 นับจากกันยายน 2558 – กรกฎาคม 2560 หรือน้อยกว่านั้น ก็จะมีโครงสร้างในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านการปฏิรูป ด้านการปรองดอง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“ต้องมีการปฏิรูปที่มีกรอบชัดเจน ที่ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาของประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว 20 ปี ที่เป็นมากกว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะสั้น 5 ปีเท่านั้น ซึ่งก็จะเป็นเข็มทิศสำหรับการบริหารประเทศของรัฐบาลต่อ ๆ ไป ซึ่งคงจะต้องเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคธุรกิจ-การลงทุน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต้องการเห็นความชัดเจนจากภาครัฐ ที่ผ่านมาอาจจะไม่ค่อยได้เห็น ทำให้ประเทศชาติเสียโอกาส ไม่เอื้ออำนวยต่อกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

“เรื่องของการสร้างชาติด้วยการปฏิรูปประเทศ ให้เจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดด ทำไม่ต้องใช้คำว่า “ก้าวกระโดด” เพราะที่ผ่านมาชะลอมานานแล้ว แทนที่จะทำไปด้วยความก้าวหน้าตามลำดับ ปรากฏว่า ต้องก้าวกระโดด ไม่อย่างนั้นไม่ทันเขา เพราะหยุดมานานแล้วในภาพรวม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้มีความพยายามปฏิรูปเพื่อ

อนาคตประเทศจากการที่ได้วางกรอบการทำงาน 3 ระยะหรือโรดแมปขับเคลื่อนประเทศด้วยแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีโดยหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกำหนดอนาคตประเทศและแม้ว่าการปฏิรูปจะยังไม่แล้วเสร็จแต่นายกรัฐมนตรียืนยันว่าจะไม่อยู่ในอำนาจนานเกินควรโดยแสดงให้เห็นว่าแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะทำให้รัฐบาลหน้าดำเนินการต่อได้ทันที

4.1.1.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

จากวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน 2 ประการ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิรูปประเทศ และนายกรัฐมนตรีปฏิรูปประเทศก็เพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของประชาชน ดังนี้

4.1.1.3.1 นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิรูปประเทศ

การนำเสนอตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติให้ นายกรัฐมนตรีผ่านวาทกรรมการปฏิรูปประเทศที่ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต้องการความร่วมมือจากประชาชนทุกคนในการปฏิรูปประเทศในทุกมิติตามความมุ่งหวังของรัฐบาลทหาร ด้วยการอาศัยการสร้างตัวบทที่ว่าให้ทุกคนมองไปหน้ามีจุดหมายคืออนาคตของประเทศเป็นหลัก เน้นการสร้างคามไว้วางใจในหมู่ประชาชนโดยระบุว่ารัฐบาลทหารไม่ต้องการลุแก่อำนาจแต่เสียสละเข้ามาเพื่อแก้วิกฤตให้ชาติบ้านเมืองเพื่อส่งมอบให้รัฐบาลที่มาจากประชาธิปไตย ในเมื่อรัฐบาลทหารก้าวเข้ามาควบคุมอำนาจงานนโยบายการปฏิรูปแล้ว ก็ถึงคราวของประชาชนที่จะต้องร่วมมือในฐานะที่ลงเรือลำเดียวกันแล้ว ร่วมกันสร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่ให้กับประเทศชาติและเพื่ออนาคตลูกหลาน

นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สร้างตัวบทที่ว่าถึงแม้ว่าจะ เป็นรัฐบาลเผด็จการทหารแต่ในความเป็นจริงแล้ว รัฐบาลของตนนั้นก็ยินยอมเปิดรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างสร้างสรรค์ แต่ก็ได้วางเงื่อนไขว่าความคิดเห็นเหล่านั้นต้องมาตามกระบวนการที่วางเอาไว้เพื่อความ เป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขของสังคมและเงื่อนไขที่ว่าถ้าหาก กระบวนการปฏิรูปประเทศไม่เกิดผลประเทศชาติก็ถอยหลังกลับไปเหมือนเดิม ฉะนั้นทุกคนจึงต้องร่วมมือกับรัฐบาลทหารในการปฏิรูปประเทศโดยขอให้เริ่มที่ตัวเองก่อน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

“ผมบอกแล้วว่าเราต้องมาช่วยกันสร้างประวัติศาสตร์ เพราะฉะนั้น นอกจากพวกเราแล้ว ก็ยังเป็นพวกท่านด้วยทั้งพี่น้อง พ่อแม่พี่น้องเกษตรกร อาชีพทุกอาชีพ ก็

ต้องรู้ว่าเรากำลังร่วมมือทำอะไรกันอยู่ ก็คือการปฏิรูปประเทศ เพราะฉะนั้น การปฏิรูปทุกอย่างเลย ไม่ว่าจะเป็นอาชีพ รายได้ กฎหมายหรือวิธีการปฏิบัติงานทั้งหมดเราต้องร่วมมือกัน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำข้างเดียวเป็นไปไม่ได้ที่เราจะแก้ไขได้ให้เข้มแข็งในระยะยาว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“ผมไม่เคยคิดว่าทุกอย่างจะง่าย แต่ก็เชื่อว่าถ้าทุกคนร่วมมือกัน มองข้ามผลประโยชน์ส่วนตัว และก็ยอมรับว่าประเทศชาติเราต้องปฏิรูป หันมามองผลประโยชน์ส่วนรวม ลดอัตราตัวเองลงไป ผมคิดว่าเราทำได้ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับพี่น้องประชาชนทุกคน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“การบังคับใช้กฎหมายก็ไปไม่ได้ถ้าทุกคนไม่เคารพกฎหมาย เพราะฉะนั้นการปลูกจิตสำนึกสำคัญที่สุด ทุกๆ เรื่องนี้ ถ้าทุกคนแก้ไขตัวเองได้ ปฏิรูปตัวเองได้ปัญหาที่ไม่เกิดขึ้น ก็ไม่ต้องใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ก็ไม่ขัดแย้ง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิรูปประเทศด้วยการทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินพร้อมกับวางแนวทางปฏิรูปประเทศอย่างเป็นระบบด้วยการรับฟังเสียงจากประชาชนทุกภาคส่วนแม้กลุ่มที่เห็นต่าง ขณะเดียวกันประชาชนจะต้องร่วมมือกันปฏิบัติตามแนวทางที่วางไว้เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและลูกหลาน

4.1.1.3.2 นายกรัฐมนตรีปฏิรูปประเทศเพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของประชาชน

การสร้างตัวบทผ่านวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าการปฏิรูปประเทศนั้นรัฐบาลทหารไม่ได้มุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องตามที่มีฝ่ายต่อต้านอำนาจรัฐพยายามโจมตีหรือบิดเบือนข้อมูลหวังทำลายภาพลักษณ์รัฐบาลทหาร แต่ที่ทำไปก็เพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติอย่างแท้จริงตามวิสัยทัศน์ประเทศที่ว่ามั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อีกทั้งมีการวางโครงสร้างการทำงานที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ นอกจากมีรัฐบาล คณะรักษาความสงบแห่งชาติแล้ว ก็ยังมีสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปท.) ปัจจุบันคือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศใน 11 ด้าน 37 วาระที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลทหาร นอกจากนี้ยังมีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ทำหน้าที่ในการพิจารณา

ออกกฎหมายในประเด็นที่รัฐบาลและสภาปฏิรูปเห็นพ้องกันเพื่อกำหนดเป็นแนวทางต่อไป ซึ่งอาศัยแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสร้างตัวบทที่บอกเล่าเรื่องราวในอดีตมาให้เห็นภาพความล้มเหลวจากนโยบายพรรคการเมืองที่มาจาก การเลือกตั้ง โดยใช้ตรรกะว่านโยบายของพรรคการเมืองล้วนสร้างมาเพื่อความฉวยเอาใจประชาชนหรือที่เรียกว่านโยบายประชานิยม แต่เมื่อรัฐบาลเปลี่ยนขั้วก็ทำให้นโยบายเหล่านั้นไม่ได้รับการพัฒนาสานต่อ ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร จึงจำเป็นที่รัฐบาลทหารจะต้องวางรากฐานแนวนโยบายให้เกิดความต่อเนื่องเพื่อประชาชนจะได้รับประโยชน์ที่แท้จริงโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมและการฟังพาตัวเองเป็นหลัก

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีปฏิรูปประเทศก็เพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของประชาชน ดังนี้

“การปฏิรูปและร่วมมือกันในการบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผ่านพ้นเมฆหมอก ที่บดบังความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยมายาวนาน ทั้งนี้ เพื่อมอบอนาคตที่งดงามให้กับลูกหลานของเราสืบไป คสช. ยืนยันไม่ได้มุ่งหวังจะมีอำนาจหรือแสวงหาผลประโยชน์ประการใด ทั้งสิ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราคาดหวังวันนี้คือการปฏิรูปประเทศในทุก ๆ ด้าน อาจจะใช้เวลาหลายปี ผมก็ไม่ได้หวังว่าผมจะเองทั้งหมด แล้วอยู่หลาย ๆ ปี ไม่ใช่ ก็เป็นเรื่องที่ผมจะต้องส่งต่อ ถ้าผมไม่มีโอกาส ผมก็ส่งรัฐบาลใหม่ที่ท่านเลือกมา ท่านใช้อำนาจประชาชนเลือกมา ไปทำมา ประชาชนเรียกร้องมาตลอด รัฐบาลก็เรียกร้องทุกรัฐบาล 2 รัฐบาลที่แล้วผมจำได้ เรียกร้องการปฏิรูป ปฏิรูปก่อน ปฏิรูปหลังอะไรก็แล้วแต่ ทำไม่ได้สักรัฐบาลหนึ่ง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“รวมทั้งต้องมีการปฏิรูปที่มีกรอบชัดเจน ที่ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาของประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว 20 ปี ที่เป็นมากกว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะสั้น 5 ปีเท่านั้น ซึ่งก็จะเป็นเข็มทิศสำหรับการบริหารประเทศของรัฐบาลต่อ ๆ ไป ซึ่งคงจะต้องเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคธุรกิจ-การลงทุน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต้องการเห็นความชัดเจนจากภาครัฐ ที่ผ่านมามองจะไม่ค่อยได้เห็น ทำให้ประเทศชาติเสียโอกาส ไม่เอื้ออำนวยต่อกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ปฏิรูปประเทศก็เพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืน

ของประชาชนด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” พร้อมทั้งสร้างภาพลักษณ์ที่ว่านักการเมืองมักเข้ามาเพื่อหวังเพียงผลประโยชน์จากนโยบายประชานิยมที่ฉาบฉวยไม่เหมือนกับรัฐบาลทหารที่เข้ามาเพื่อแก้ไขปัญหาและทำให้เห็นว่าทุกนโยบายนั้นได้สร้างประโยชน์ที่ยั่งยืนต่อประชาชน

4.1.2 การวิเคราะห์ตัวบทในวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทที่เกี่ยวข้องกับความชอบธรรมของรัฐบาลทหาร ซึ่งผู้วิจัยสามารถจำแนกได้ 4 ประเด็น ประกอบด้วย การเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต และการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน ดังนี้

4.1.2.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล

4.1.2.1.1 การเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอภาพความชอบธรรมในการบริหารประเทศของรัฐบาลเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาที่มีติดขัดและถือเป็นทางตันของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และอดีตรัฐบาลรักษาการนายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล ในเรื่องข้อกฎหมายต่าง ๆ รวมถึงการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ไม่สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาความขัดแย้งทางความคิดและการแสดงออกของคนในชาติอย่างรุนแรงครอบคลุมถึงปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในวงกว้าง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ ทั้งหมด 22 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ แบ่งตามวันที่ออกอากาศ 27 ตอน ที่ภาคผนวก ก. หน้า 315)

จากการศึกษาวาทกรรมการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ ทั้งหมด 22 ประเด็น จะเห็นได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทเหตุผลการเข้าควบคุมอำนาจรัฐบาลพลเรือนที่มาจากทางเลือกตั้งของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เพื่อให้ประชาชนคล้อยตามในสิ่งที่กลุ่มทหารต้องทำในสิ่งที่ถูกที่ควร กล่าวคือ มีการนำเสนอเหตุผลที่รัฐบาลทหารใช้กล่าวอ้างทุกครั้งที่มีการยึดอำนาจตั้งแต่อดีต ทั้งเพื่อความสงบเรียบร้อยของประเทศ รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากเหตุการณ์ปะทะของกลุ่มผู้ชุมนุมในกรุงเทพมหานคร จนนำไปสู่การเสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก กระทั่งมีการล้มการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร การบริหารงานของรัฐบาล

รักษาการไม่สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2558 เป็นไปอย่างล่าช้า การบริหารประเทศโดยรวมหยุดชะงักต้องรีบดำเนินการแก้ไข รวมถึงปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันทำให้เกิดวาทกรรมการคืนความสุขให้ประชาชนโดยรัฐบาลทหาร เพราะตามประวัติศาสตร์ของประเทศไทยสถาบันทหารถือเป็นกลุ่มอำนาจที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในทางการเมือง เมื่อสังคมนั้นหาข้อยุติไม่ได้หรือในช่วงการเมืองไร้เสถียรภาพ รวมไปถึงมีกลุ่มการเมืองบางกลุ่มกระทำการผิดหมิ่นสถาบันเบื้องสูงตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 อันเป็นข้อหาร้ายแรงที่ประชาชนส่วนมากยากที่จะให้อภัย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เน้นย้ำหลายครั้งถึงปัญหาที่รัฐบาลจำเป็นต้องเร่งแก้ไข โดยต้องมีปรับปรุงแก้ไขพร้อมกับเดินหน้าปฏิรูปประเทศในทุกมิติ ซึ่งรัฐบาลทหารให้คำมั่นว่าไม่ต้องการเป็นศัตรูกับใครทั้งสิ้น เพราะการเข้ามาบริหารประเทศก็เพื่อมาทำสิ่งที่ผิดพลาดให้ดีขึ้น รวมถึงตำหนิรัฐบาลที่มาจากกาเลือกตั้งในอดีตหลายครั้งเพื่อให้รัฐบาลทหารมีความชอบธรรม และให้ประชาชนรับทราบว่าทหารจะเข้ามาแก้ไขในสิ่งที่นักการเมืองทำไม่ได้ไว้ เพราะทหารมีหน้าที่ต้องตอบแทนคุณแผ่นดินไม่เหมือนกับนักการเมืองบางส่วนที่เข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง

นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังได้ดึงเอาความเชื่อมั่นจากต่างประเทศเข้ามาเพื่อทำให้ประชาชนมั่นใจในรัฐบาลทหาร ว่าในสายตาของนานาชาติไม่ได้เลวร้ายอย่างที่คนในประเทศคิดกัน ดังจะเห็นได้จากการที่นายกรัฐมนตรีเข้าพบเลขาธิการสหประชาชาติ เพื่ออธิบายถึงกรอบการทำงานของรัฐบาลที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและท่าทีของเลขาธิการสหประชาชาตินั้นก็เข้าใจถึงความตั้งใจของรัฐบาลทหาร รวมถึงการนำนักวิชาการจากต่างประเทศเข้ามาบรรยายให้เห็นว่าการทำรัฐประหารอาจไม่ใช่การทำลายประชาธิปไตยเสมอไป

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวอยู่เสมอว่าไม่ได้มาจากการเลือกตั้งหรือมาถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตยอย่างที่ควรจะเป็น จึงมีความพยายามแสดงให้เห็นว่าห้วงเวลาที่ผ่านมามีบ้านเมืองเกิดอะไรขึ้นบ้าง หรือถ้าหากไม่รีบดำเนินการประเทศจะต้องกลับไปตกต่ำแย่กว่าเดิม ถึงแม้ว่าประเทศจะอยู่ในช่วงที่ไม่เป็นปกติแต่รัฐบาลทหารนั้นก็พร้อมรับฟังเสียงประชาชนทุกภาคส่วนถึงความต้องการ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ยอมปรับเปลี่ยนการทำงานเชิงรุกเพื่อให้เห็นว่ารัฐบาลทหารก็พร้อมรับฟังเสียงของคนที่แตกต่างกัน ส่วนหนึ่งที่รัฐบาลเน้นย้ำก็คือความสงบเรียบร้อยของประเทศต้องมาก่อนสิ่งอื่นใด ทั้งนี้ตามโครงสร้างของอำนาจฝ่ายบริหาร คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะดูแลความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของอธิปไตยและสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลทหาร ส่วนคณะรัฐมนตรี (ครม.) หรือรัฐบาลทหารนั้นมีหน้าที่หลักในการบริหารราชการแผ่นดินและปฏิรูปประเทศในคราวเดียวกัน

เมื่อเริ่มตั้งรัฐบาลแล้ว พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อให้เห็นว่านอกจากทหารแล้ว ยังมีกลุ่มคนภายนอกประกอบด้วยบุคคลที่มาจากหลากหลายสาขาอาชีพเข้าร่วมกันปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) เมื่อสิ้นสภาพไปแล้ว ก็มีการตั้งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ขึ้นมาทำงานต่อทันทีซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจากนักวิชาการ องค์กร เอกชน หรือแม้แต่อดีตนักการเมืองก็เข้ามามีบทบาทในส่วนนี้ นอกจากนี้ ยังมีการวางกรอบเวลาการทำงานหรือโรดแมปไว้อย่างชัดเจน มีการประกาศทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายครั้งว่าประเทศไทยจะต้องมีการเลือกตั้งภายในปี พ.ศ. 2560 อย่างแน่นอน เป็นการส่งสัญญาณและสร้างความมั่นใจว่ารัฐบาลทหารจะไม่อยู่ในอำนาจนานเกินไป เมื่อกำหนดการปฏิรูปประเทศตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แล้วต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งจะต้องมีการประเมินผลในทุก ๆ 5 ปี

รวมไปถึงการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2557 (ฉบับชั่วคราว) ที่มีการลงพระปรมาภิไธยอย่างถูกต้อง โอกาสนี้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังได้เล่าถึงการเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เพื่อรับพระราชทานรัฐธรรมนูญ ที่วังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลทหารมีอำนาจโดยชอบธรรมที่จะบริหารประเทศต่อไป อีกนัยยะหนึ่งเป็นการบ่งบอกว่าสถาบันพระมหากษัตริย์ได้มอบพระราชอำนาจในการว่าราชการแผ่นดินให้กับรัฐบาลทหารแล้วอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศทั้ง 22 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 4 ประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.2.1.1 ประเด็นการแก้ไขปัญหา

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทในการแก้ไขปัญหาที่สะสมมาช้านาน กล่าวคือ เมื่อมีการเข้าควบคุมอำนาจแล้ว มีการตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) มีการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาล (ครม.) ซึ่งทั้งหมดเป็นไปตามกระบวนการที่ถูกต้องโดยพระมหากษัตริย์มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งอันจะเป็นใบเบิกทางให้รัฐบาลทหารเดินทางบริหารงานต่อไปได้ และสิ่งแรกที่รัฐบาลทหารทำก็คือการแก้ไขปัญหาที่สะสมมาอย่างยาวนานและคงเป็นข้อเดียวกับเหตุผลที่ว่าทำไมกลุ่มทหารกล่าวอ้างถึงความจำเป็นในการเข้าควบคุมอำนาจจากรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ทั้งเรื่องความแตกแยกทางความคิดของประชาชนที่ฝังรากลึกยากที่จะแก้ไขจนนำไปสู่ความรุนแรงที่ก่อนหน้านี้การเข้าควบคุมอำนาจจนนำไปสู่การสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมาก รวมไปถึงมีการใช้อาวุธสงครามเช่นฆ่าทำลายในหมู่ประชาชนด้วยกันเอง เพียงเพราะความคิดเห็นทางการเมืองไม่ตรงกัน

การบริหารราชการแผ่นดินที่หยุดชะงัก เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไข เนื่องจากรัฐบาลชุดเก่า มีนายกรัฐมนตรีรักษาการ (นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล) ที่ไม่มีอำนาจเต็มในการบริหาร กระทั่งต่อการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2557 และเป็นอุปสรรคต่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2558 ไม่เสร็จตามแผนที่วางไว้ งบประมาณในทุกกระทรวงต้องหยุดชะงักลง หากปล่อยไว้นานวันจะยิ่งทำให้ประเทศเกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงและเสียโอกาสด้านการค้ากับต่างประเทศด้วย

การแก้ไขปัญหาอีกเรื่องที่รัฐบาลทหารให้ความสนใจและเร่งดำเนินการ คือการจัดระเบียบสังคม กลุ่มผู้มีอิทธิพลที่คอยเข้ามาเอาเปรียบประชาชนผู้ยากไร้ กระทั่งกับความเป็นอยู่ของคนหาเช้ากินค่ำ โดยรัฐบาลทหารจะไม่ยอมให้ประชาชนถูกกลุ่มนายทุนเหล่านี้เอาเปรียบได้อีก

รัฐบาลทหารพยายามชี้ให้เห็นว่า ปัญหาของประเทศไม่ว่าจะเป็นปัญหาเล็ก หรือปัญหาใหญ่ ต้องให้ความสำคัญจัดลำดับในการแก้ไข เพราะหากไม่รีบดำเนินการกับปัญหาเดิม ๆ เหล่านี้ ก็จะนำมาซึ่งความไม่เป็นธรรมในสังคม และหวนกลับไปสู่ความขัดแย้งประเทศชาติก็จะกลับไปเหมือนเช่นที่ผ่านมา ปัญหาบางเรื่องต้องกลับไปแก้ตั้งแต่ระดับโครงสร้าง เพราะรัฐบาลทหารนอกจากจะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นแล้ว ต้องแก้ไขในระยะยาวด้วย เพื่อให้มีความยั่งยืน

นอกจากการอธิบายถึงเหตุของการเข้าควบคุมอำนาจและบริหารราชการของรัฐบาลทหารแล้วนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังได้สื่อสารไปยังประชาชนถึงผลที่จะเกิดขึ้น กล่าวคือ การคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งเป็นวลีที่เกี่ยวข้องถึงคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และพยายามอธิบายถึงคำพูดของตนที่บางครั้งอาจดูรุนแรง สะท้อนถึงความจริงจังและความเจ็บปวดของคนที่ได้รับก่อนการเข้าควบคุมอำนาจ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการแก้ไขปัญหา ดังนี้

“สำหรับเหตุผลที่ คสช. เข้ามาบริหารราชการในครั้งนี้ สืบเนื่องมาจากความแตกแยกทางความคิดทางการเมืองของประชาชนที่หยิ่งรากรลิก ด้วยเหตุผลหลายประการ ทั้งผิด ทั้งถูก การชุมนุมประท้วงที่ยาวนาน ตลอดจนเหตุการณ์ความรุนแรง มีการใช้อาวุธสงคราม รวมทั้งมีการทุจริต ทำผิดกฎหมาย เป็นผลให้ประชาชนทั่วไปไม่มีความสุข และไม่ปลอดภัย รัฐบาลรักษาการไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายปกติได้ และไม่สามารถบริหารราชการแผ่นดินด้วยอำนาจที่มีอยู่อย่างเพียงพอ การใช้จ่ายงบประมาณปี 2557 ติดขัด ไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยข้อกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบคำสั่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ การจัดทำงบประมาณปี 2558 มี

ความล่าช้า ปัญหาเหล่านี้หากปล่อยให้ยืดเยื้อยาวนาน ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของคนไทยโดยรวม และประเทศไทย ตลอดจนผลประโยชน์ของมิตรประเทศที่มีในประเทศไทย รวมทั้ง พันธสัญญาต่าง ๆ ที่ไทยได้ทำไว้กับมิตรประเทศต่าง ๆ มาอย่างยาวนาน การเข้ามาควบคุมสถานการณ์ของ คสช. เป็นการเข้ามาเพื่อยุติความรุนแรง ปลดล็อคข้อจำกัดเล็กน้อยต่าง ๆ ที่ค้างค้ำอยู่ในกระบวนการ รออนุมัติจากรัฐบาลที่ผ่านมาอีกมากมาย และเพื่อคืนความสุขให้ประชาชนคนไทยทั้งชาติ รวมทั้งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วนเฉพาะหน้าเป็นการชั่วคราว เพื่อให้ประเทศนั้นเดินหน้าต่อไปได้ ประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า ชาวต่างชาติ มีความสุข และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของทุกคน ทุกประเทศโดยรวม และที่สำคัญที่สุดคือ เพื่อให้สถาบันพระมหากษัตริย์ทรงอยู่เหนือความขัดแย้งทั้งปวงตลอดมา ได้รับการปกป้องจากคนไทยทุกคน... กล่าวโดยสรุปคือ ประเทศ และประชาชนชาวไทย ยังมีปัญหาอีกมากมายที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข และจัดระเบียบ ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขให้ได้โดยเร็ว ที่ผ่านมาเวลาในการแก้ไขปัญหาของประเทศชาติได้สูญเปล่าไปกับความขัดแย้งของคนภายในชาติไปมากพอแล้ว เราจำเป็นต้องเดินหน้าต่อไป เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

“ระหว่างที่เราเข้มงวดอยู่ก็ดูเหมือนจะดี แต่พอเราไปทำเรื่องอื่นที่มีปัญหามากมาย เรื่องเก่า อำนาจเก่า ผู้มีอิทธิพลเก่าก็จะเข้ามาอีก พยายามที่จะกลับเข้ามาแก้ไขอีก กลับไปเป็นแบบเดิมอีก โดยใช้กระแสสังคม โดยใช้กระแสของประชาชนผู้ยากไร้ ผู้มีรายได้น้อย ผมไม่เข้าใจว่าคนเหล่านี้ จิตใจทำด้วยอะไร พยายามจะทำให้คนไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้น้อยเข้าใจผิด และยกประโยชน์แต่เพียงส่วนน้อย ผิดกฎหมายหรือละเมิดความสงบเรียบร้อยของสังคมให้กับประชาชนเป็นจุดอ้าง และกอบโกยผลประโยชน์ส่วนใหญ่ไป และแบ่งปันส่วนน้อยให้กับผู้ที่ทำผิดกฎหมายดังกล่าว โดยมีประชาชนเหมือนกับเป็นตัวประกัน อันนี้ต้องขอร้องให้เลิกซะที” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“อีกเรื่อง บางครั้งที่ผมพูดหรือกล่าวอะไรไป อาจใช้คำพูดไม่สุภาพบ้างหรือแรงไปบ้าง เพียงต้องการให้ทุกคนได้รับรู้ถึงความเจ็บปวดของผม ของทุกคนในชาติ แล้วมาร่วมมือกันในการแก้ปัญหาที่สำคัญทุก ๆ เรื่อง ผมก็พยายามปรับปรุงตัวเองไปเรื่อย ๆ ผมเป็นทหารมาเกือบทั้งชีวิต 38 ปี ในกองทัพบก ก็อยู่กับ

ลูกน้องส่วนใหญ่ที่เป็นทหาร เป็นผู้ชาย ต้องขอโทษ ถ้าพูดไม่สุภาพบ้าง อะไรบ้าง ผมให้เกียรติทุกท่านเสมอ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557)

“วันนี้รัฐบาลนี้ วันหน้ารัฐบาลใหม่ วันอื่นรัฐบาลต่อไป ก็เป็นอยู่แบบนี้ ท่านต้องให้คนเรียนรู้อะไรจะอยู่ร่วมกันอย่างไร ผมยินดีรับฟังความคิดเห็นทุกคน แต่จำเป็นต้องตัดสินใจเดินหน้าทำงาน ผมชอบให้มีการถกแถลง มีเหตุมีผลกัน ผมอาจจะเป็นทหารมาทั้งชีวิต แต่ผมก็ฟัง ส่วนใหญ่ผมฟังทั้งนั้น แต่ผมอาจจะยังไม่สนใจเวลานั้น แต่ผมก็กลับมาทบทวนและผมก็สั่งท่าน อย่างที่ท่านต้องการ ก็ต้องทำแบบนี้ ข้าราชการวันนี้ก็ต้องเป็นแบบนี้ ฟังเหตุฟังผลกัน ไม่ใช่โกรธเกลียด ลูกน้องเสนออะไรมา วันนี้หลายคนก็ตำหนิติเตียนฝ่ายเศรษฐกิจของผม หลายกระทรวงเขาทำแทบตาย ท่านไม่รู้เลยว่าเขาเจอปัญหา อะไรที่ท่านบอกว่าเขาทำอะไรที่เขาแย่กว่าคนอื่น นั่นแสดงว่าเขาแก้ไขปัญหามาก เขาจึงเดินหน้าไม่ได้มากนัก ฝากมองอย่างนี้บ้าง ผมรู้ เพราะผมสั่งเขา เขาก็เลยพยายามกลับมาติดต่อนี้ เพราะอย่างนี้ ผมก็แก้แบบนี้ให้ แก้ใน ครม. แก้ใน สนช. ก็ซ้ำ ท่านก็บอกว่าไม่มีผลงาน จะมีได้อย่างไร จะบอกง่าย ๆ ว่าและอยู่ข้างในกระทรวง ทุกกระทรวง แก้ไข ผมจะไม่เล่นงานเจ้ากระทรวง จะเล่นงานข้างล่างลงไป เป็นข้าราชการก็ต้องทำ ในสมัยนี้จะทำก็ต้องทำอย่างนี้ ต้องเร็ว ไม่สั่งก็ไม่เร็ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า นอกจากการยกตัวอย่างเหตุผลของการแก้ไขปัญหาแล้ว ยังปรากฏตัวบท “คืนความสุขให้คนในชาติ” เป็นวลีที่ปรากฏในสื่อมวลชนหลายแขนงรวมถึงชื่อรายการ ฯ ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ด้วย ทั้งนี้ วลีดังกล่าวเกิดขึ้นด้วยความตั้งใจของกลุ่มทหารหลังจากการเข้าควบคุมอำนาจของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ไม่กี่วัน ประกอบกับการแต่งบทเพลงคืนความสุขให้คนในชาติ เพื่อต้องการให้เชื่อมโยงไปถึงคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้ตัวอักษรย่อเดียวกันคือ “คสช.” เหล่านี้เป็นสาร (Message) ที่รัฐบาลทหารต้องการจะสื่อสารไปยังประชาชน เมื่อนึกถึง คสช.ให้นึกถึงการคืนความสุขให้ประชาชนนั่นเอง ส่วนประโยคที่ว่า “อาจใช้คำพูดไม่สุภาพไปบ้างเพียงต้องการให้ทุกคนได้รับรู้ถึงความเจ็บปวดของผม” แสดงให้เห็นว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสื่อสารไปยังประชาชนว่าตนนั้นเป็นคนตรงไปตรงมา จริงใจ คิดเห็นอย่างไรก็พูดตรง ๆ หลายครั้งที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยกตัวอย่างว่าตนนั้นเป็นทหารอาชีพไม่ใช่ข้าราชการเมือง หากจะให้พูดจาดีแต่ทำไม่ได้จริง ตนรับไม่ได้ ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริงของตน ทั้งนี้ เท่ากับว่าการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พูดจาคุ้ยกันป็นั้นมาจากจิตใจที่อัดอัดกับปัญหาต่าง ๆ ของประเทศที่กำลังเผชิญ จึงอยากให้

ประชาชนเข้าใจว่าตนนั้นมีนิสัยอย่างไร แต่ในทางกลับกันผู้วิจัยคิดว่า การที่จะแสดงความจริงใจนั้น ไม่จำเป็นต้องพูดจาชิงชังหรือดุดันตลอดเวลา เพียงแต่ผู้พูดต้องพูดด้วยเหตุผลก็สามารถแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกจากใจได้ และอาจเป็นไปได้ว่าอยู่ในช่วงแรกของการเข้าควบคุมอำนาจภาษาที่ใช้จึงทำให้มีลักษณะดุดันเพราะต้องมีความเด็ดขาดในสั่งการหรือบัญชาการภายในประเทศ

“ในเรื่องของการทำงานของ คสช. และรัฐบาลในห้วงเวลานี้ อยากรจะเรียนว่า เราทำทุกปัญหา ปัญหาเล็ก ๆ ก็ทำ ปัญหาใหญ่ ๆ ก็ทำ เพราะปัญหาเล็กนั้นเป็นบ่อเกิดของความขัดแย้ง และลุกลามไปสู่ปัญหาใหญ่ ๆ ที่มีความทับซ้อนอยู่หลายปัญหาด้วยกัน ที่ผ่านมานั้นอาจจะไม่ได้รับการแก้ไข หรือเตรียมการไว้ล่วงหน้าในรัฐบาลที่ผ่านมาโดยอาจจะมีการประกันความเสี่ยงน้อยไป หรือขาดการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีมาตรการรองรับที่เหมาะสม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“ขอให้ได้ใคร่ครวญ ทบทวนสถานการณ์ของประเทศไทย ในห้วงที่ผ่านมา ก่อน 22 พฤษภาคม 2557 ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง วันนี้อาจจะลืมไปแล้ว ผมก็ต้องเตือนอีกครั้ง วันนี้เราทำไปแล้วอะไรบ้าง แน่นนอนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่สลัดซับซ้อนในเชิงโครงสร้างด้วย อะไรด้วย ต้องใช้เวลาแล้วก็เรื่องมาก ทำทุกเรื่อง ก็เลยมองดูเหมือนกับว่า ทำอะไรหรือเปล่า จริง ๆ แล้ว เราก็นำปัญหาใหญ่มาดู แล้วก็คลี่เป็นกิจกรรมหลัก กิจกรรมย่อย แล้วเราก็แยกว่าอันไหนกิจกรรมหลักจะทำ อะไรบ้าง อันไหนยังไม่ทำ อันไหนที่เป็นกิจกรรมย่อย อันนี้ทำ อันนี้ยังไม่ทำ ก็จะแยกที่ยังไม่ทำ ไม่ใช่ไม่ทำ ไปทำตอนปฏิรูปนั้นไปส่งในแผนปฏิรูป วันนี้เราเดินหน้าภายในระยะเวลาที่เราอยู่ในการบริหารราชการแผ่นดิน เดินหน้าให้ได้ทุกเรื่อง ที่ติดขัดทั้งหมด” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่าตัวบท “ที่ผ่านมานั้นอาจจะไม่ได้รับการแก้ไข หรือเตรียมการไว้ล่วงหน้าในรัฐบาลที่ผ่านมาโดยอาจจะมีการประกันความเสี่ยงน้อยไป หรือขาดการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีมาตรการรองรับที่เหมาะสม” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารให้ประชาชนเห็นว่าอีกหนึ่งปัญหาสำคัญของการบริหารประเทศคือ รัฐบาลแต่ละยุคสมัยมีความสามารถในการบริหารงานแตกต่างกันออกไป สำคัญคือการแก้ไขปัญหาของประเทศ แต่รัฐบาลก่อนหน้านี้อย่างขาดทักษะหรือภูมิคุ้มกันที่ดีในการแก้ไข ปัญหาจึงลามมายังรัฐบาลของตน เป็นการตอกย้ำความผิดพลาดในการบริหารงานของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่ารัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งหรือมาด้วยวิถีทางประชาธิปไตยก็อาจไปไม่รอดเสมอไป ประกอบกับมีตัวบท “ขอให้ได้ใคร่ครวญ ทบทวนสถานการณ์ของประเทศไทย ในห้วงที่

ผ่านมา ก่อน 22 พฤษภาคม 2557 ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง วันนี้อาจจะลืมไปแล้ว ผมก็ต้องเตือนอีกครั้ง” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามตอกย้ำกับประชาชนให้เห็นถึงสถานการณ์อันเลวร้ายของประเทศไทยว่าต้องพบกับปัญหาเชิงโครงสร้างมากน้อยเพียงใด

4.1.2.1.1.2 ประเด็นการเดินหน้าบริหารประเทศ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทการเดินหน้าบริหารประเทศ กล่าวคือ เมื่อกลุ่มทหารเข้าควบคุมอำนาจมีการจัดตั้งคณะรัฐบาลแล้ว จึงมีการเดินหน้าบริหารประเทศไปพร้อมกับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่สะสมมายาวนาน ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ประเด็นที่ปรากฏในวาทกรรมชุดนี้จะมีเรื่องการพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศในขณะนั้น มีการแถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เปรียบเสมือนสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงการแบ่งงานให้รองนายกรัฐมนตรี 5 คน การสรรหาบุคคลเพื่อเข้ามาเป็นสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) 250 คนมีหน้าที่ในการนำเสนอวาระการปฏิรูปประเทศทั้งหมด การแต่งตั้งคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อตรารัฐธรรมนูญฉบับถาวรโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม เหล่านี้ประกอบกันเปรียบเสมือนแม่น้ำ 5 สายที่จะคอยทำงานสอดรับกันเพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติในอีก 20 ปีข้างหน้า พร้อมกันนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ขอให้ข้าราชการที่ถือว่าเป็นผู้สนองนโยบายรัฐบาลทหารได้ปรับตัวให้ทันกับการทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนถึงภารกิจสำคัญของรัฐบาลทหารที่จะต้องริบดำเนิการในแง่ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย และการต่างประเทศ และเรื่องวาระแห่งชาติ อันได้แก่ ยาเสพติด การบุกรุกป่าไม้ ปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจ จัดระเบียบที่ดินทำกินชาวบ้าน แก้ไขโครงสร้างการเกษตร การจัดระเบียบสังคม เหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดวลี “ประชารัฐ” เพื่อเป็นผลลัพธ์ในการ “คืนความสุข” ให้ประชาชนโดยแท้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการเดินหน้าบริหารประเทศ ดังนี้

“วันนี้พบบันอีกครั้ง สำหรับสัปดาห์นี้มีเรื่องที่น่ายินดี และเป็นที่น่าปลื้มของประชาชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง คือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งได้ลงพระปรมาภิไธยแล้ว โดยฝ่ายกฎหมาย ได้แถลงสื่อมวลชนทั้งไทยและต่างประเทศให้ทราบในรายละเอียดและหลักการสำคัญ ๆ ไปแล้วบ้าง ซึ่งทำให้การแก้ปัญหาของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) สามารถเดินไปตามโรดแมประยะที่ 2 ได้ตามกำหนด ทั้งนี้ หัวหน้า คสช. ได้รับพระบรมราชานุญาตโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ให้เข้ารับพระราชทาน ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“สัปดาห์ที่ผ่านมา นั้น ถือเป็นสัปดาห์แรกที่รัฐบาลและคณะรัฐมนตรี ได้ทำงานในการบริหารประเทศอย่างเต็มรูปแบบ ภายหลังจากที่ได้แถลงนโยบายแก่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว รวมทั้งได้แบ่งมอบงานให้กับรองนายกรัฐมนตรี ทั้ง 5 ท่าน กำกับดูแลงานของกระทรวงต่าง...ผมเองก็ได้มอบนโยบายให้กับผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการต่าง ๆ ไปแล้ว พวกเราทั้งหมดทั้งรัฐบาล ข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร ก็จะปฏิบัติหน้าที่กันอย่างเต็มความสามารถ ในการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของพี่น้องประชาชนทุกคน อย่างเท่าเทียม โปร่งใส และเป็นธรรม... เรื่องของการปฏิรูป เมื่อวันที่ 12 กันยายน ที่ผ่านมา คณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ทุกด้านได้ประชุมหารือกัน วางแนวทางหลักเกณฑ์ คัดเลือก สปช. แต่ละด้านไปแล้ว และในวันที่ 15 กันยายน 2557 ได้มีการประชุมนัดที่สอง เพื่อพิจารณาคัดเลือกผู้ถูกเสนอชื่อเข้าสรรหาสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ คาดว่าจะมีการประชุม 2-3 ครั้ง เพื่อจะคัดเลือกให้เหลือด้านละ 50 รายชื่อ ก่อนที่จะเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ให้พิจารณาคัดเลือกในขั้นตอนสุดท้าย การสรรหา สปช. ประจำจังหวัด ได้รับรายงานว่าขณะนี้ข้อมูลทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว เหลือแค่รอการประชุมเพื่อคัดเลือกรายชื่อที่จะเสนอต่อ คสช. จังหวัดละ 5 คน จากนั้น คสช. ก็จะคัดเลือกที่คณะกรรมการสรรหาเสนอมา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 11 ด้าน 550 คน และจากจังหวัด ๆ ละ 5 คน 385 คน โดยจะคัดสรรให้ได้ผู้แทน ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ จากทุกภาคส่วน และทุกภาคของประเทศไทย จนเหลือ 250 คน ซึ่งประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ 173 คน จากจังหวัด 77 คน จากนั้นสภาปฏิรูปแห่งชาติ จะดำเนินการตามขั้นตอน เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปทั้ง 11 เรื่องต่อไป โดยจะต้องครอบคลุมในทุกเรื่อง เราจะต้องร่วมกันปฏิรูปประเทศ สร้างประเทศให้มั่นคงต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557)

“วันนี้เรารู้ดีว่ารัฐบาลไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แต่เป็นรัฐบาลเพื่อต้องการสร้างระบบธรรมาภิบาลในการบริหารบ้านเมือง รับฟังเสียงประชาชน ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานเป็นเชิงรุก เพื่อเตรียมมาตรการในการลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ต้องเห็นใจกัน ข้าราชการเองก็ต้องปรับตัว ประชาชนก็ต้องปรับตัวเช่นกัน ถ้าเราไม่ปรับตัวหากัน ยังกงเข็นหลักการกันอยู่เหมือนเดิม ไป

ไม่ได้แน่นอน ท่านต้องหว่าอะไรที่จะทำร่วมกันได้บ้าง ตรงไหนติดขัดเป็นปัญหา บางส่วนก็ชะลอไว้ก่อน แต่ถ้าทุกโครงการไปไม่ได้ ก็เหมือนเดิม ทุกอย่างแ่เหมือนเดิม สิ่งที่ประชาชน และรัฐบาลคาดหวังนั้น เรามีหลายอย่างด้วยกัน เพราะเราบอกไว้แล้วว่าเราจะทำให้ประเทศชาตินั้นมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนภายใน 5 ปีข้างหน้า” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)

“วางพื้นฐานประเทศให้เข้มแข็ง ทั้งความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการต่างประเทศ ตลอดจนแก้ไขเรื่องที่เป็นวาระแห่งชาติและเรื่องเร่งด่วน อันได้แก่ ยาเสพติด การบุกรุกทรัพยากรธรรมชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ การจัดหาที่ทำกินให้ประชาชน โดยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) การปรับโครงสร้างการเกษตรให้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาภัยแล้ง ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศโลก การจัดระเบียบสังคม และการแก้ไขปัญหาเดือดร้อนของเกษตรกร การปรับปรุงระเบียบการค้า การลงทุนใหม่ ดูแล sector เศรษฐกิจอื่น ๆ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

“เรื่องต่อไปคือการวางพื้นฐานการทำงาน การพัฒนาของประเทศ วันนี้เราได้แบ่งการทำงานของรัฐบาล ของ คสช. เป็น 6 กลุ่มงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูป แล้วตรงกับยุทธศาสตร์ประเทศ 20 ปี ข้างหน้า และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 13 14 15 ต่อ ๆ ไปเรื่อย ๆ อะไรที่จบแล้วก็จบไป อะไรยังไม่จบก็ทำต่อไป บางอย่างต้องทำยาวนาน เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา วันนี้เราต้องทำให้เกื้อกูลกัน ให้ได้ ให้จับต้องให้ได้ เป็นรูปธรรมให้ได้ ก็ทำได้แค่เฉพาะที่อยู่ เริ่มต้นให้ ที่เหลือท่านก็ต้องให้รัฐบาลที่มีธรรมาภิบาล ทำต่อไป...ในการบริหารราชการแผ่นดิน ทุกอย่างนั้น เราทำเพื่อประชาชนทั้งสิ้น เพื่อแก้ไขปัญหา ไม่ได้มีเจตนาอย่างอื่นเลย อย่างที่กล่าวอ้างกันทั้งสิ้น เราต้องการให้ประเทศชาติ ประชาชนนั้น มีความสุขแล้วก็ยั่งยืน ไม่ใช่เพื่อให้มีการเมืองที่ทะเลาะ แบ่งพวกแบ่งฝ่ายกัน ประชาชนแบ่งพวก แบ่งฝ่ายขัดแย้ง ตีกันอีก ก็คงให้เกิดขึ้นไม่ได้อีกต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

“สำหรับการปฏิรูปรูปแบบการทำงาน ในการร่วมมือกันสร้างชาติ ตามแนวทาง “ประชารัฐ” นั้น ผมเห็นว่าน่าจะเป็นการ “คืนความสุข” แก่ปัญหาอย่างยั่งยืนให้กับคนในชาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศ และการวางรากฐานการ

พัฒนาในอนาคต วันนี้ผมขอหยิบยกตัวอย่างการดำเนินการแบบ “ประชารัฐ” ในพื้นที่ที่ผมได้เดินทางไปเยี่ยมเยียนด้วยตัวเองเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งในระดับชุมชนและท้องถิ่น ที่สามารถจะเป็นแบบอย่างในการยืนบนลำแข้งของตนเองได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่ามีตัวบท “หัวหน้าคสช. ได้รับพระบรมราชานุญาตโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เข้ารับพระราชทาน ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท” เป็นการบ่งบอกโดยนัยว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยจากพระมหากษัตริย์ให้บริหารราชการแผ่นดินต่อไปโดยอาศัยกฎหมายสูงสุดของประเทศในขณะนั้นคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 เปรียบเสมือนเป็นอาญาสิทธิ์ในการปกครองประเทศด้วยความชอบธรรมตามกระบวนการแล้ว ส่วนตัวบท “วันนี้เรารู้ดีว่ารัฐบาลไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แต่เป็นรัฐบาลเพื่อต้องการสร้างระบบธรรมาภิบาลในการบริหารบ้านเมือง รับฟังเสียงประชาชน ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานเป็นเชิงรุก” แสดงให้เห็นว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสื่อสารไปยังประชาชนว่าถึงแม้ว่าตัวเองจะไม่ได้มาอย่างสง่างามด้วยวิถีทางแห่งประชาธิปไตยที่สัมพันธ์กับเป็นหลักในการปกครองประเทศของไทย แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้ท้อถอยในการทำหน้าที่เป็นนายกรัฐมนตรี เพียงแค่อยากได้โอกาสตรงนี้เพื่อสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารบ้านเมืองที่หาไม่ได้จากรัฐบาลก่อนหน้าที่มาจากการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ยังมีตัวบท “ประชารัฐ” ที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มักหยิบยกมาพูดแทรกในทุกโครงการของรัฐบาลทหาร มีความหมายถึง การรวมเอาพลังทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐมาใช้ โดยมองบนพื้นฐานว่าคนไทยทุกคนคือประชาชนของชาติ ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการปฏิรูปและการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้านอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ 2 ยุทธศาสตร์ย่อย คือ รัฐบาลกับประชาชน โดย “รัฐ” หรือรัฐบาลจะเป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน และเปิดช่องทางให้ “ประชา” หรือภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการบริหารงานของรัฐบาลในเรื่องต่าง ๆ และไม่สร้างความขัดแย้ง อันที่สองคือ “ประชาชน” กับ “เจ้าหน้าที่รัฐ” คือการทำงานร่วมกันของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสร้างเครือข่ายประชารัฐในทุกด้าน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน อันเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลทหาร เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณของรัฐมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ที่สำคัญไปกว่านั้นพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยืนยันว่า “ประชารัฐ” ไม่ใช่ “ประชานิยม” เพราะประชานิยมเป็นเรื่องที่ต้องการให้ประชาชนมีความนิยมต่อภาครัฐ แต่ “ประชารัฐ” นั้นเป็นความร่วมมือของรัฐบาลกับประชาชนใน

การแก้ไขปัญหา ไม่ได้มุ่งสร้างความนิยมหรือคะแนนเสียง เป็นยุทธศาสตร์ที่ต้องการทำเพื่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

4.1.2.1.1.3 ประเด็นประชาธิปไตย

ในยุคสังคมนิยมที่บริหารโดยรัฐบาลทหารเป็นธรรมดาที่สังคมนิยมจะทวงถามประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดานักการเมืองและข้าราชการในเรื่อนี้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมประชาธิปไตย ในส่วนของความชอบธรรมของรัฐบาล ที่ว่า รัฐบาลทหารได้วางแนวทางการบริหารประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาและปฏิรูปไปพร้อมกันให้แล้วเสร็จก่อน และเมื่อถึงเวลาที่ประเทศพร้อมตนและพวกเขาจะไม่สืบทอดอำนาจอย่างแน่นอน ดังจะเห็นได้จากการเตรียมร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร การปฏิรูปประเทศไปตามแผนงานหรือโรดแมป อีกทั้งยังให้คำมั่นกับนานาชาติว่าประเทศไทยจะต้องมีการเลือกตั้งอย่างแน่นอน แต่ทั้งนี้รัฐบาลทหารต้องปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จก่อน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นประชาธิปไตย ดังนี้

“ในประการที่สำคัญผมได้มีโอกาสพบกับเลขาธิการสหประชาชาติ ก็ได้ขอบคุณท่านที่เข้าใจสถานการณ์ในปัจจุบัน ผมได้ชี้แจงทุกเรื่อง ชี้แจงในเรื่องของสิทธิมนุษยชน ชี้แจงในเรื่องกฎอัยการศึก แล้วก็ทุกเรื่องที่เป็นปัญหากับประเทศไทย ผมก็อธิบายแล้วก็ให้ท่านตอบ ให้ท่านถาม เสียเวลาประมาณชั่วโมงเศษ ๆ ท่านก็เข้าใจแต่ท่านก็บอกว่าก็ขอให้มุ่งสู่การเป็นประชาธิปไตยที่ยั่งยืน ผมก็เรียนท่านว่ามีโรดแมปอยู่แล้ว รัฐบาลกำลังเดินหน้าปฏิรูปอยู่เพื่อจะทำให้ยั่งยืน ไม่มีความขัดแย้งอีกในอนาคต สหประชาชาติก็ได้ชื่นชมบทบาทการสร้างสรรคของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการรักษาสันติภาพ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยังเป็นกังวลอยู่คือเรื่องการเข้าสู่การเป็นประชาธิปไตย ผมได้พูดไปหลายครั้งแล้ว วันนี้ก็อยากจะนำส่วนหนึ่งของการบรรยายพิเศษของศาสตราจารย์ มิเชล โทเปอร์ จากมหาวิทยาลัยปารีสที่ 10 ของฝรั่งเศสที่ได้มาบรรยายที่บ้านเรา และให้ข้อคิดที่ว่า “การรัฐประหาร ก็อาจไม่ใช่การทำลายประชาธิปไตยเสมอไป เพราะบางครั้งการรัฐประหารในหลายประเทศ ก็เป็นการทำเพื่อเตรียมไปสู่ระบอบประชาธิปไตยในอนาคต” ผมไม่ได้หมายความว่าดีหรือไม่ดี ทำความเข้าใจผมด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“เรื่องต่างประเทศ ทำอย่างไรจะให้เขายอมรับเรา วันนี้ผมคิดว่าผมทำได้ระดับหนึ่ง ให้เขายอมรับว่าเรากำลังพัฒนาประเทศ กำลังปฏิรูปประเทศ ผู้นำหลายประเทศให้กำลังใจผมว่ายินดี แล้วก็เห็นความก้าวหน้าของรัฐบาลเราในปัจจุบัน มีความก้าวหน้าในหลายๆ เรื่องด้วยกัน ก็ขอเป็น กำลังใจให้ และรู้ว่าเป็นงานที่ยาก เป็นงานที่ยากและมีปัญหาที่ทับซ้อนมายาวนาน นี่ผู้นำประเทศเขาพูดนะ เขาเห็นผมทำนี่ เขาบอกว่าเขาก็มีความก้าวหน้า ก็ขอให้รักษาเสถียรภาพรัฐบาล รักษาเสถียรภาพประเทศให้ได้แบบนี้ ให้สงบแบบนี้ ไม่มีการประท้วง อะไรทำนองนี้ แล้วไปสู่การเลือกตั้งที่ได้รัฐบาลที่ดีมา เขาก็คาดหวังเหมือนเราเหมือนกันนะ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่าตัวบท “การรัฐประหาร ก็อาจไม่ใช่การทำลายประชาธิปไตยเสมอไป” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า นอกจากตนแล้วก็ยังมีนักวิชาการต่างประเทศให้ความเห็นเรื่องประชาธิปไตยที่ว่าก่อนที่ประชาธิปไตยจะยั่งยืนได้นั้นอาจต้องแลกมาด้วยเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญหนึ่งนั่นก็คือการแลกมาด้วยการทำรัฐประหาร ซึ่งก็ไม่แปลกที่ประเทศไทยจะมีการทำรัฐประหารเพื่อวางรากฐานประเทศให้ดีกว่าในอดีตที่ล้มเหลว และอีกนัยหนึ่งก็คือการสร้างความหนักแน่นให้กับตนเองว่าสิ่งที่ตนเองตัดสินใจลงมือทำไปนั้นเดินมาถูกทางแล้ว อนึ่งก่อนการคืนประชาธิปไตยให้กับประเทศนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าตนนั้นต้องการให้ประเทศเกิดความสงบไม่มีความขัดแย้งและวางรากฐานประเทศก่อนซึ่งคงต้องใช้ระยะเวลาสักระยะจึงจะได้จัดให้มีการเลือกตั้ง ดังปรากฏในตัวบท “ไม่มีการประท้วงอะไรทำนองนี้ แล้วไปสู่การเลือกตั้งที่ได้รัฐบาลที่ดีมา” ทั้งนี้ ในความหมายของรัฐบาลที่ดีนั้น เป็นความพยายามของรัฐบาลทหารที่ต้องการได้นักการเมืองที่ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งในความเป็นจริงเป็นเรื่องที่ยากจึงต้องใช้เวลายาวนานจนกว่าจะคัดกรองบุคคลที่เหมาะสมลงรับเลือกตั้ง

4.1.2.1.1.4 ประเด็นการสร้างสุขสมหวังให้ประชาชน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารเมื่อได้รับโอกาสเข้ามาบริหารประเทศแล้ว ประชาชนจะต้องมีความสุข และเป็นความสุขที่ยั่งยืน ยึดผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นที่ตั้ง ทุณนโยบายของรัฐบาลทหารล้วนแต่ทำมาเพื่อประชาชนทั้งสิ้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นสร้างสุขสมหวังให้ประชาชน ดังนี้

“วันนี้เราเดินทางมาในระยะเวลาที่เราอยู่ในการบริหารราชการแผ่นดิน เดินทางให้ได้ทุกเรื่อง ที่ติดขัดทั้งหมด ขอความร่วมมือท่านท่านนั่นเอง เรา

จำเป็นต้องเริ่มต้นไว้วางใจ แล้วก็สร้างระบบ ระเบียบ สร้างความไว้วางใจ
ระหว่างกัน แล้วก็เพื่อไม่ให้มีการขัดแย้งกับพวกเรากันเองในสังคมในอนาคต
ทั้งนี้ผมไม่ได้มุ่งหวังอะไรเลย มุ่งหวังแต่เพียงให้เกิดผลประโยชน์ต่อชาติ
ประชาชนอย่างยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ ที่เราได้กล่าวไว้แล้ว 2015 -2020 “ มั่นคง
มั่งคั่ง ยั่งยืน ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)
“ช่วงนี้หลาย ๆ ท่านคงได้เห็นข้อความต่าง ๆ ที่แสดงความเปี่ยมหวัง เป็นกำลังใจ
หรือแสดงพลังของคนไทย รวมถึงข้อความแคมเปญของรัฐบาล “OUR HOME
OUR COUNTRY STRONGER TOGETHER” หรือ “เราจะเติบโตและแข็งแกร่ง
ไปด้วยกัน เพราะที่นี้ คือ ประเทศของเรา บ้านของเรา” ในสื่อต่าง ๆ ทุกข้อความ
มีวัตถุประสงค์ที่ดี ใครอยากให้อันไหนก็ใช้ ไม่อยากให้อะไรมาเป็นประเด็นให้
ทะเลาะขัดแย้งกันอีก เพราะจากนี้ต่อไปเราต้องสามัคคีกัน จับมือกัน เพื่อก้าว
เดินไปข้างหน้า ความสามัคคีของคนไทยจะทำให้ประเทศของเราแข็งแกร่ง บ้าน
ของเราแข็งแรง สามารถเติบโตและผ่านพ้นวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ไปได้” (รายการ
คืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

“อยากเห็นพี่น้องร่วมกันทำงานอย่างจริงจัง เพื่อจะสร้างเอกภาพและมาตรฐาน
เดียวกัน รัฐบาลพร้อมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ “อาสาประชารัฐ” ซึ่งเป็น
พลังขับเคลื่อน อันจะเกิดจาก “แรงระเบิดจากภายใน” ที่ต้องการสังคมที่มี
มาตรฐานและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพราะความอยู่ดี กินดี มีความสุข มีรายได้ มี
ศักยภาพในการพัฒนาตนเอง จะทำให้หมู่บ้าน ชุมชน และสังคม สามารถ
พึ่งตนเอง และมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน เป็นการสร้างความสามัคคี ความ
ปรองดอง ไปด้วยนำไปสู่การช่วยกันในเรื่องการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม
ด้านการเมืองการปกครอง และอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาว
ไทยทุกคน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559)

“เราต้องอยู่ด้วยกันด้วยการไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน ลดความหวาดระแวง
แล้วทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนให้มากที่สุด อันนั้นคือสิ่งที่รัฐบาลทุกรัฐบาล
ต้องดำเนินการในระยะต่อไป วันนี้ขอพูดเพียงเท่านี้” (รายการคืนความสุขให้คน
ในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่าพลเอก ประยุทธ์
จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่ว่า “เราต้องอยู่ด้วยกัน ด้วยการไว้วางใจซึ่งกันและกัน ลดความ
หวาดระแวง แล้วทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนให้มากที่สุด” เป็นความพยายามที่ต้องการสื่อสาร
ไปยังประชาชนว่า รัฐบาลทหารมีความจริงใจในการเข้ามาทำหน้าที่ปกป้องความเป็นอยู่ในชีวิตและ

ทรัพย์สิน ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติเท่านั้น ไม่อยากให้หลงเชื่อคำกล่าวอ้างจากฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลทหารที่คอยโจมตี ขอให้เชื่อมั่นในรัฐบาลของประเทศ แต่มีบางคำเช่น “ต้อง” เป็นการบังคับ ซึ่งแปลได้ว่าประชาชนไม่มีทางเลือกแล้ว เพราะรัฐบาลทหารเข้ามาบริหารประเทศแล้ว ฉะนั้นต้องอยู่ภายใต้การบริหารของรัฐบาลขงนี้ จึงต้องลดความหวาดระแวงแล้วความสุขจะตามมา ดีความได้ว่า หากความหวาดระแวงไม่ลดลง ประชาชนก็จะไม่ได้รับความสุขจากรัฐบาลทหาร เช่นเดียวกับตัวบท “ทั้งนี้ผมไม่ได้มุ่งหวังอะไรเลย มุ่งหวังแต่เพียงให้เกิดผลประโยชน์ต่อชาติ ประชาชนอย่างยั่งยืน” นอกจากนี้ยังมี “OUR HOME OUR COUNTRY STRONGER TOGETHER” เป็นตัวบทที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้สร้างขึ้นและพยายามให้สื่อมวลชนทุกแขนงและประชาชนทุกคนโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ได้ร่วมกันรณรงค์ให้เกิดภาพลักษณ์ สร้างกำลังใจและเกิดความสามัคคีของคนในชาติ โดยมีการคิดสัญลักษณ์เป็นรูปธงชาติไทยและภาพมุมสูง พร้อมติดข้อความ OUR HOME OUR COUNTRY TOGETHER STRONGER เป็นการแสดงความเป็นผู้นำที่ต้องเรียกความเชื่อมั่นกลับคืนมาหลังจากเกิดเหตุการณ์ระเบิดที่แยกราชประสงค์ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2558 จนทำให้มีผู้เสียชีวิต 20 ราย บาดเจ็บกว่า 160 คน อีกมุมหนึ่งยังวิเคราะห์ได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้เหตุการณ์ระเบิดนี้สร้างความน่าเชื่อถือของรัฐบาลทหารในการจับกุมผู้ต้องหาชาวต่างชาติได้โดยใช้ระยะเวลาเพียงไม่กี่วัน และประเทศไทยจำเป็นต้องมีรัฐบาลทหารต่อไปเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

4.1.2.1.2 การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอภาพในการบริหารประเทศ ที่ว่าถ้าหากไม่ได้รับความร่วมมือจากข้าราชการทุกคน ประชาชนทุกภาคส่วนมาเป็นพันธมิตรในการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน ประเทศที่กำลังเผชิญกับปัญหาอย่างแสนสาหัสก็ไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ ทั้งนี้ ก็เพื่ออนาคตของลูกหลาน โดยหยิบยกเอาภาพเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาเป็นบทเรียนสำคัญโน้มน้าวให้ประชาชนคล้อยตาม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทั้งหมด 28 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม แบ่งตามวันที่ออกอากาศ ที่ภาคผนวก ก. หน้า 316)

จากการศึกษาวาทกรรมการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทั้งหมด 28 ประเด็น จะเห็นได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทเพื่อโน้มน้าวหรือจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาลทหารในการบริหารและพัฒนาประเทศหลังที่ได้มีการเข้าควบคุมอำนาจและมีการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ในครั้งนั้นได้มีการเสนอชื่อพลเอก ประยุทธ์

จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและผู้บัญชาการทหารบกเพียงผู้เดียว และมีมติเห็นชอบ 191 เสียง งดออกเสียง 3 เสียง มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และจัดตั้งรัฐบาลตามกระบวนการ แน่ใจว่ารัฐบาลที่ไม่ได้มาด้วยวิธีปกติเช่นนี้ ก็ไม่อาจได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเท่าที่ควร เพราะยังมีประชาชนที่ไม่นิยมกลุ่มทหารหรือวิธีการเข้าควบคุมอำนาจ และไม่อาจรับได้กับการบริหารประเทศของรัฐบาลเผด็จการที่ไม่เป็นประชาธิปไตยไม่ได้มาจากความเห็นชอบของประชาชน หรือไม่ได้มาโดยวิธีทางแห่งระบอบประชาธิปไตยที่นานาประเทศให้ความสำคัญ ทำให้ประชาชนวิตกกังวลและมีความเป็นห่วงว่าประเทศกำลังก้าวถอยหลัง ท่ามกลางประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียนมีการพัฒนาประเทศไปแบบไม่หยุดยั้ง รวมถึงมีการพัฒนาในเรื่องของประชาธิปไตย ดังจะเห็นได้จากประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ที่กำลังจะมีการเลือกตั้ง หลังตกอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐบาลทหารมาหลายสิบปี เหล่านี้เป็นความท้าทายอันยิ่งใหญ่ที่รัฐบาลทหารของไทย ภายใต้การนำของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จะต้องพยายามก้าวผ่านในจุดความไม่น่าเชื่อถือต่อประชาชนในประเทศและนานาประเทศ

อุดมการณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นอุดมการณ์อันแน่วแน่ที่จะนำพาประเทศให้ก้าวข้ามความขัดแย้งในอดีต รวมไปถึงปรับเปลี่ยนโครงสร้างและพัฒนาประเทศ เหล่านี้ล้วนจำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนทุกภาคส่วน อันได้แก่ ข้าราชการ นักการเมือง ประชาชนทุกชนชั้น แต่กระนั้นในภาวะเริ่มแรกของการเข้าควบคุมอำนาจและบริหารประเทศในฐานะนายกรัฐมนตรีคนที่ 29 ของไทย ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจก็บังเกิดมีกับทุกคน เพราะอย่างไรก็ตามมนุษย์ล้วนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่จะสามารถยุติความขัดแย้งหรือความเห็นต่างได้ดีที่สุดก็คือการเข้ายึดพื้นที่ทางความคิดและจิตใจให้คู่กรณียินยอม วาทกรรมการโน้มน้าวให้ประชาชนทุกชนชั้นได้มีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาประเทศจึงเป็นส่วนสำคัญที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา คำนึงและให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

ตัวบทที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวไว้ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ จะเป็นลักษณะของการชี้แนะประชาชนให้เห็นถึงภาพในอดีตในภาพรวม ล้วนแล้วแต่เป็นภาพมุลมลบททั้งสิ้น เช่น การที่ประชาชนต้องทนอยู่กับการไม่มีความสุข ความไม่สงบสุขของประเทศ ปัญหาความขัดแย้งที่สั่งสมเป็นเวลานานแสนยาวนาน หรือแม้แต่ถ้าประชาชนไม่ร่วมมือกับรัฐบาลประเทศก็จะย่ำอยู่กับที่ เป็นอาทิ ทั้งหมดนี้ นายกรัฐมนตรีกำลังนำเอาความรู้สึกจากโลกแห่งจินตนาการส่วนตัวมาสร้างเป็นวาทกรรมตอกย้ำถึงเรื่องราวในอดีตก่อนที่จะมีการเข้าควบคุมอำนาจทั้งที่มาจากกรกล่าวอ้างลอย ๆ ที่ไม่มีหลักฐานว่าการไม่มีความสุขที่กล่าวมาเป็นอย่างไร

ตัวบทการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างขึ้นในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สามารถจำแนกได้ 2 ประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.2.1.1 ประเด็นการร้องขอแบบมีเงื่อนไข

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมทำนองที่ว่าหากประเทศไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน ข้าราชการ นักการเมือง ในการปฏิรูปและพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ประเทศชาติก็จะกลับไปย่ำแย่เหมือนเดิม ทำยที่สุดประชาชนก็จะไม่มีความสุข โดยหยิบยกเอาเหตุการณ์อันเลวร้ายที่เกิดขึ้นในอดีตทั้งที่เคยเกิดขึ้นจริง และการคาดเดาล่วงหน้ามาจูงใจและบังคับความคิดประชาชน โดยใช้ความคิดของตนเองเป็นที่ตั้ง นอกจากนี้ เรื่องสำคัญในการแก้ไขปัญหาเพื่อส่วนร่วมจะนำมาซึ่งความไม่พอใจของกลุ่มคนผู้สูญเสียผลประโยชน์ นายกรัฐมนตรีจำเป็นต้องสื่อสารไปยังกลุ่มคนเหล่านี้เพื่อสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมพร้อมทั้งหาแนวทางประนีประนอมซึ่งกันและกัน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการร้องขอแบบมีเงื่อนไข ดังนี้

“ผมคิดว่าคนไทยทุกคนเหมือนผม ไม่มีความสุข มาประมาณ 9 ปีแล้ว ขณะนี้ทุกคนอยู่ในความสุขสงบมาก ตั้งแต่ 20 และ 22 พฤษภาคม 2557 เป็นต้นมา คสช. ไม่ต้องการก้าวเข้าสู่อำนาจ ไม่ต้องการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ใดๆ เลย แต่ประเทศชาติเดินหน้าต่อไปไม่ได้ ถ้าทหารและข้าราชการทุกคนไม่ทำอะไรเลย ใครจะมาดูแลท่าน ใครจะแก้ไขปัญหาให้ท่าน ในเมื่อประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์เดินหน้าต่อไปไม่ได้ ด้วยความขัดแย้ง เจ้าหน้าที่ถูกตำหนิ ประชาชนเกิดความไม่ไว้วางใจ การบังคับใช้กฎหมายปกติทำไม่ได้ ทั้งนี้ขอให้เชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ ทั้งข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ประเทศชาติต้องมาก่อนเสมอ...มีเรื่องอื่นๆ อีกมากมายที่พวกเราต้องช่วยกันทำ ซึ่งคงไม่สำเร็จหากยังมีการประท้วงหรือไม่ร่วมมืออยู่ ขอเวลาให้เราได้แก้ไขปัญหาให้ท่านโดยเร็ว จากนั้น ทหารก็จะกลับไปทำภารกิจของเราต่อไป และจะคอยเฝ้ามองประเทศชาติ และประชาชนชาวไทย ก้าวต่อไปข้างหน้าสู่อนาคต ด้วยความสุขแบบยั่งยืน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

“ฉะนั้นเราทุกคนต้องคิดเหมือนที่ผมคิด เหมือนที่ คสช. คิดว่า เราต้องอยู่เพื่อปัจจุบัน โดยนำอดีตมาเป็นบทเรียน และเดินไปสู่อนาคตที่คาดหวัง ว่าเราจะมีประชาธิปไตยกันอย่างไร และมุ่งหวังที่จะให้ประเทศชาติดำเนินการไปได้อย่างไรในอนาคต วันนี้คงจะเป็นเรื่องที่ผมต้องการเรียนให้บรรดาพ่อแม่ พี่น้องต่าง ๆ ได้ทราบไปแล้วตามลำดับ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“ในเรื่องของการขอความร่วมมือ ก็อยากจะให้พี่น้องประชาชนชาวไทยทุกคนให้รับทราบว่าวันนี้ปัญหาของประเทศเรานั้นมีมากมายเป็นปัญหาสะสมมาทั้งสิ้น การที่เราเข้ามาบริหารประเทศตอนนี้ก็ประมาณ 5 เดือน คสช.บวรรัฐบาลด้วย ทั้งนี้ก็มุ่งหวังให้ประเทศของเรานั้นมีความเจริญมั่นคงอย่างยั่งยืน ถ้าพวกเราทุกคนไม่ร่วมมือกันไม่เริ่มทำกันตอนนี้เราก็คงไม่รู้ว่าจะให้ใครมาทำอีก วันเวลาอาจจะไม่มีอีกแล้วในการที่จะแก้ปัญหา ถ้าเราจะรอให้ประชาธิปไตยเต็มรูปแบบมาแก้ตอนนี้คงไม่ทัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“รัฐบาลต้องขอความร่วมมือจากประชาชนที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการจัดที่ดินทำกินนี้บ้าง ก็ขอให้ทุกคนเข้าใจว่าพื้นที่ป่านั้นเป็นพื้นที่สงวนที่จำเป็นต้องมีการปกป้องดูแลเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศน์ ภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นภัยแล้ง หรืออุทกภัยทั้งหมดนั้น เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่าทั้งสิ้น เพราะบ้านเราเป็นป่าฝนในปัจจุบันนั้น ปัญหาภัยแล้งเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ปีนี้ก็จะมากกว่าปีที่ผ่าน แล้วในอนาคตอาจจะแห้งแล้งมากขึ้น ฝนตกน้อยลงหรือฝนนอกพื้นที่อะไรเหล่านี้ เพราะโลกเปลี่ยนแปลง สภาพอากาศโลกเปลี่ยนแปลง ซึ่งก็อาจจะมีผลกระทบโดยตรงต่อประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีรายได้จากการทำการเกษตรอาจจะมีผลกระทบกับเกษตรกรเป็นวงกว้าง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

“ท่านรักประเทศไทยหรือไม่ ถ้าท่านรักประเทศไทย ท่านจะปฏิรูป ท่านจะทำให้ อยู่ดี กินดี เพื่อแผ่นดินเกิดของท่าน ท่านทำได้หรือไม่ ถ้าท่านต้องใส่ใจทำ ก็ทำได้หมด อย่างที่ผมพูด” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

“วันนี้ผมอยากให้คุณอยู่ตรงกลาง มาช่วยผมพัฒนาประเทศ ในเรื่องของ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ที่ชะงักงันมาตลอดเวลา การใช้อำนาจไม่ได้ ทั้งนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ กฎหมายอย่างที่ทราบดี จับใครอะไรไม่ได้ ผิดกฎหมายก็ปล่อยปละละเลย วันนี้เราไม่ปล่อยทุกเรื่องก็เดือดร้อนกันพอสมควร ขอเวลา จะแก้ไขต่อไปในอนาคต” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558)

“ผมเชื่อว่าประเทศไทยนั้นมีคนดีมากกว่าคนไม่ดี เราทุกคนก็ต้องช่วยกันทำให้ทุกคนเป็นคนดี และลงโทษคนไม่ดี อย่างเป็นธรรมด้วยกระบวนการยุติธรรม อย่างน้อยก็จะเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกหลานเราเห็น ประเทศไทยเราจะได้ก้าวหน้าพัฒนาต่อไป ลดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ ประชาชนในเรื่องของการบังคับ

ใช้กฎหมาย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“อย่าไปปิดบังกัน ไม่อย่างนั้นมีปัญหาหมด ต้องรู้จักก่อน แผนใหญ่เป็นอย่างไร แล้วต่อไปก็เป็นเรื่องของการกำหนดโครงการต่าง ๆ ลงไป เป็นการทำให้ประชาชนพิจารณา ก็ไม่ขัดแย้ง ทุกวันนี้ขัดแย้งกันเต็มไปหมด ก็ขอร้องพวกที่ยังเข้าไปสร้างความขัดแย้งในหมู่ประชาชน อย่าใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือ อธิบายให้เขาเข้าใจ ผมรับได้ถ้าบอกว่า เขาต้องการจะอยู่แบบยากจนแบบนี้ หรือว่าจะอยู่ในชีวิตที่ดีขึ้น ไม่มีอะไรที่ได้มาเปล่า ๆ ต้องร่วมมือกัน เพราะฉะนั้นถ้าไม่ร่วมมือเลยก็ต้องอยู่แบบนี้ ก็จนอยู่อย่างนี้ รายได้ก็ไม่มี ธุรกิจก็ไม่เกิดขึ้นในพื้นที่ แล้วใครจะทำให้ท่านร่ำรวยขึ้น ลูกหลานท่านจะเอาอะไรเรียนหนังสือ วันหน้าที่อื่นเขาพัฒนาไปแล้ว เขามีโครงการใหญ่ ๆ เข้ามา มีอาชีพ มีรายได้ ก็ดีกว่าพื้นที่ที่ไม่มีต่างประเทศเขาแยกกันว่าตรงไหนจะเป็นแหล่งการค้าการลงทุน เขาแยกกันไป อยากให้ไปลงในพื้นที่ตัวเองจะได้เจริญ ของเราบางทีก็ถูกชี้แจงในทางที่ไม่เข้าใจกัน หลายอย่างไม่เข้าใจด้วยการเมือง ด้วยอะไรต่าง ๆ แล้วแตกความขัดแย้ง กลุ่มผลประโยชน์มาทำให้ทุกอย่างบิดเบือน ความร่วมมือก็ไม่เกิด ก็ทำไม่ได้ ประเทศก็พัฒนาไม่ได้ ถ้าชุมชนทำไม่ได้ แล้วอะไรจะทำได้ ต้องเริ่มจากชุมชนทั้งสิ้น เริ่มจากประชาชนทั้งสิ้น ไม่ว่าจะประชาชนหรือพลเมืองก็แล้วแต่ ก็คือคนไทยทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นเราจะต้องไม่ให้ประเทศไทยนั้น ต้องชอกช้ำ ต้องเป็นเช่นในอดีตที่ผ่านมา นั่นคือสิ่งสำคัญที่พวกเรา คสช. และรัฐบาลนี้ให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วน โดยไม่ได้คิดอะไรอื่นใดเลย เพียงแต่เราต้องทำภารกิจให้สำเร็จ คือให้ประเทศไทยนั้นมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

“ผมเรียนว่าการแก้ปัญหาต่าง ๆ นั้น เราจะทำไม่ได้เลยถ้าหากว่าความรัก ความสามัคคีไม่เกิดขึ้น ไม่รับฟังซึ่งกันและกัน ไม่เข้าใจกัน เราก็จะกลับไปอยู่ในวังวนของความขัดแย้งกัน ติดกับดักตัวเองอีกเหมือนเดิม หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ไม่สงบไม่เรียบร้อย รัฐบาลก็ต้องบังคับใช้กฎหมาย ประชาชนก็เดือดร้อน อันนี้ประชาชนก็ต้องรับรู้รับทราบและต้องฟังกัน แล้วก็คิดอย่างมีสติ ด้วยตัวของตัวเอง อย่าให้ใครมาชี้นำ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)

“รัฐบาลและ คสช. มั่นใจว่า เราจะสามารถผ่านช่วงเวลาแห่งฝันร้ายนี้ไปด้วยกัน เราจะเดินหน้าต่อไป ไม่ยอมสะดุด หรือหยุดครออีกต่อไป เพราะประเทศไทยเรา

“นั่น เสียเวลา เสียโอกาสมามากแล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

“ผมมีคำพูดจากใจผมเอง ซึ่งก็แล้วแต่ว่าท่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อ จะคิดยังไงก็แล้วแต่ แต่ผมอยากจะเรียนให้ทราบ ว่าให้ช่วยกันคิดช่วยกันทำ อย่างที่ผมคิดจะได้หรือไม่ โดยเป็นการทำงานร่วมกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาล เพื่อประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาอันสำคัญยิ่งนี้ คสช. และรัฐบาล อยากจะขอเชิญชวนคนไทยทุกคน ได้ช่วยกันทำความสะอาดประเทศของเรา บ้านของเราให้ผ่านพ้นความเลวร้ายนานาประการ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“ขอให้พี่น้องประชาชนได้ติดตามการทำงานของรัฐบาล และ คสช. ระวังความขัดแย้ง ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามกฎหมาย ทำให้คนไม่ดี กลับมาเป็นคนดี ให้ได้เพราะเราฆ่าฟันกันไม่ได้ทั้งสิ้นอยู่แล้ว ต้องให้กฎหมายตัดสินแล้วค่อยเดินหน้าไปในเรื่องของการปรองดอง ปฏิรูปอะไรก็แล้วแต่ ถ้าทำได้ ถ้าไปถึงตรงนั้นได้ ประเทศชาติก็จะสงบอย่างยั่งยืน สิ่งใดที่ควรต้องแก้ไขในเวลานี้ หรือปรับปรุงในวันนี้ พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะของคนไทยทุกคน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“ในสถานการณ์ที่ผ่านมานักการเมืองทุกคนก็ต้องช่วยผมคิดว่าเราจะทำกันอย่างไร กรุณาอย่าเพิ่งสร้างความขัดแย้งกันอีกเลย เอาปัญหาของชาติมาก่อน ประเทศชาติจะต้องไปยังไงต่อไป ปัญหาที่ผ่านมาก็คืออะไรขึ้นมาบ้าง เพราะฉะนั้นนักการเมือง พรรคการเมืองต้องช่วยกัน เราจะทำอย่างไรไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต ก็มีผลกระทบกับท่าน กับประเทศด้วย กับประชาชนด้วยทั้งสิ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558)

“ถ้าหากว่าเศรษฐกิจดีขึ้นมาก ๆ วันหน้าก็ดีขึ้นเอง ทุกคนก็คงจะลืมตาอ้าปากกันได้ หมดหนี้หมดสินกันเสียที แต่ถ้าไม่เริ่มแบบผมทำวันนี้ไปไม่ได้แน่นอน ก็จะไปเรื่อย ๆ เป็นหนี้ไปเรื่อย ๆ อยากจะขอร้อง ขอความร่วมมือด้วยแล้วกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2558)

“วันนี้ทำไมหลายเรื่องที่น่าจะเข้าใจ ประชาชนน่าจะมีการเรียนรู้มานานแล้วโดยฝ่ายการเมืองโดยรัฐบาล โดยผู้บริหารประเทศ ปรากฏว่าไม่รู้เรื่องเหมือนเดิมเป็นลึบ ๆ ปีมาแล้ว วันนี้เราก็คพยายามให้ทุกคนได้รับทราบ พูดไป แจ้งไป บางทีก็ไม่ค่อยสนใจ ไม่ค่อยร่วมมือ เพราะเคยชิน ผมว่าท่านต้องปรับตัวเองบ้าง ทั้ง

ข้าราชการ ทั้งประชาชน ภาคธุรกิจ เอกชน ต้องปรับตัวได้แล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2558)

“เราอาจผิดหวังกับสถานการณ์ในประเทศในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา เราถึงได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูป การเข้ามาของ คสช. และรัฐบาล ถือเป็นเพียงการห้ามเลือดหรือหยุดเลือดเท่านั้นเอง แต่ทำอย่างไรเราจะพลิกวิกฤติเหล่านี้ให้เป็นโอกาสให้ได้สำเร็จ เป็นเรื่องที่เราทุกคนที่จะต้องช่วยกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559)

“วันนี้เราต้องร่วมกันแสดงความรับผิดชอบ ปลุกจิตสำนึกว่า นอกจากการอนุรักษ์น้ำ ด้วยการประหยัดและใช้น้ำอย่างคุ้มค่าแล้ว เราคงต้องรักษาความสะอาดแหล่งน้ำไว้ด้วย โดยไม่ทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูล สารพิษลงสู่แม่น้ำลำธาร รวมทั้งช่วยกันปลูกป่า รักษาต้นน้ำลำธาร ไว้ให้กับลูกหลาน สร้างความยั่งยืนให้กับชนรุ่นหลังด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

“แต่สิ่งที่ควรต้องระมัดระวังก็ต้องมีคนที่ทำให้เกิดความวุ่นวายเกิดขึ้นแล้วก็ทำให้เราต้องบังคับใช้กฎหมาย แล้วก็จะลามบานปลายไปเรื่อยๆ ผมคิดว่าประชาชนต้องร่วมมือกันอย่าให้เกิดขึ้นอีก ถ้าประชาชนไปเข้าข้างใครก็จะตึกกันเหมือนเดิม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สร้างขึ้นและพยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า ความร่วมมือของประชาชนทุกภาคส่วนสำคัญกับการปฏิรูปและพัฒนาประเทศอย่างไร หากขาดความร่วมมือส่วนนี้ไปประเทศจะขาดโอกาสครั้งสำคัญในการฟื้นตัวและพัฒนาแบบก้าวกระโดด ความพยายามต่อเนื่องของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้นต้องการจะบอกกับประชาชนว่าหากไม่เร่งรีบให้ความร่วมมือกับรัฐบาลทหารยุคนี้ จึงไม่รับประกันได้เลยว่ารัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในอนาคตจะทำได้หรือไม่ เพราะมีเงื่อนไขหลายประการที่รัฐบาลปกติไม่สามารถทำได้อย่างสะดวก จึงใช้วาทกรรมนี้สร้างเหตุการณ์หรือรู้หรือฟันเหตุการณ์ด้านลบเพื่อยกตัวอย่างให้ประชาชนเห็นว่าถ้าหากไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลทหาร ประชาชนจะต้องได้รับความลำบากอย่างไร เหล่านี้เป็นเงื่อนไขที่จะต้องแลกกับการยอมรับจากประชาชน ข้าราชการ และภาคเอกชน เช่น “ผมคิดว่าคนไทยทุกคนเหมือนผม ไม่มีความสุขมาประมาณ 9 ปีแล้ว ขณะนี้ทุกคนอยู่ในความสุขสงบ...ถ้าทหารและข้าราชการทุกคนไม่ทำอะไรเลย ใครจะมาดูแล” ซึ่งให้เห็นถึงพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสร้างความรู้สึกร่วมกับประชาชนโดยเอาตัวเองเป็นที่ตั้ง ว่า 9 ปีก่อนซึ่งตรงกับสมัยรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งมีปัญหาสะสมมานานจนทำให้เกิดความขัดแย้ง ประชาชนไม่มีความสุข แต่พอรัฐบาลทหารเข้ามาบริหารประเทศปัญหาความขัดแย้งเหล่านั้นก็หมดไปในพริบตา รัฐบาลทหารมาเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน

ส่วนรัฐบาลที่มาโดยวิถีทางประชาธิปไตยที่ทุกคนยอมรับไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศได้จริง เช่นเดียวกับตัวบท “การแก้ปัญหาคือต่าง ๆ นั้น เราจะทำไมไม่ได้เลยถ้าหากว่าความรัก ความสามัคคีไม่เกิดขึ้น ไม่รับฟังซึ่งกันและกัน ไม่เข้าใจกัน เราก็จะกลับไปอยู่ในวังวนของความขัดแย้งกัน ติดกับดักตัวเองอีกเหมือนเดิม” ซึ่งให้เห็นถึงผลเสียของประเทศ และความสำคัญของการให้ร่วมมือของทุกภาคส่วนเป็นการชี้ให้เห็นว่าหากทุกคนไม่ให้ความร่วมมือ ประเทศก็จะกลับไปขัดแย้งกันดังเดิม แม้แต่ตัวบท “ท่านรักประเทศไทยหรือไม่ ถ้าท่านรักประเทศไทย ท่านจะปฏิรูป ท่านจะทำให้อยู่ดี กินดี เพื่อแผ่นดินเกิดของท่าน ท่านทำได้หรือไม่” เป็นการจูงใจสื่อสารไปยังประชาชนว่าประเทศไทยเสียโอกาสในการพัฒนามาหลายสิบปีแล้ว แต่หากประชาชนคนใดรักประเทศชาติบ้านเกิดเมืองนอน ก็ควรต้องช่วยกันปฏิรูป แต่อีกนัยหนึ่งหมายถึงประชาชนคนใดไม่ร่วมมือกับรัฐบาลทหารก็จะถูกกล่าวหาว่าไม่รักประเทศชาติของตน “ถ้าหากว่าเศรษฐกิจดีขึ้นมาก ๆ วันหน้าก็ดีขึ้นเอง ทุกคนก็คงจะลืมตาอ้าปากกันได้ หมดหนี้หมดสินกันเสียที แต่ถ้าไม่เริ่มแบบผมทำวันนี้ไปไม่ได้แน่นอน” เป็นอีกหนึ่งเนื้อความที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสร้างภาพโน้มน้าวให้ประชาชนเห็นสิ่งที่ดีที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตคล้ายกับเป็นการวาดฝันให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เหตุที่เรียกว่าเป็นการวาดฝัน เพราะพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้คำว่า “ถ้าหากว่า” เป็นสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นแต่นั้นก็ได้หมายความว่าเกิดขึ้นได้จริงทั้งหมด และหากว่าประชาชนไม่ให้ความร่วมมือก็จะมีทางเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เป็นการร้องขอแบบมีเงื่อนไขต่อประชาชน ต่อมาในตัวบท “วันนี้เราก็พยายามให้ทุกคนได้รับทราบ พูดไป แจ้งไป บางทีก็ไม่ค่อยสนใจ ไม่ค่อยร่วมมือ เพราะเคยชิน ผมว่าท่านต้องปรับตัวบ้าง ทั้งข้าราชการ ทั้งประชาชน ภาคธุรกิจ เอกชน ต้องปรับตัวได้แล้ว” ซึ่งเห็นว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ร้องขอให้ประชาชนร่วมมือปฏิรูปและพัฒนาประเทศ แต่ยังมีประชาชนบางกลุ่มไม่ทราบวัตถุประสงค์หรือนโยบายของรัฐบาลทหาร โดยใช้คำว่า “เคยชิน” จึงเรียกร้องให้ประชาชน ข้าราชการ แม้แต่เอกชนต้องปรับตัวเพื่อเปิดใจรับฟังสารจากตน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำงานของรัฐบาลทหาร หรือแม้แต่วาทกรรม “ผมมีคำพูดจากใจผมเอง ซึ่งก็แล้วแต่ว่าท่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อ จะคิดยังไงก็แล้วแต่ แต่ผมอยากจะเรียนให้ทราบว่าให้ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ อย่างที่ผมคิด จะได้หรือไม่” เป็นการโน้มน้าวประชาชนให้คิดตาม โดยขอให้ประชาชนนั้นคิดอ่านหรือทำตามที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้คิดกำหนดนโยบายทั้งหมดในการแก้ไขปัญหา พัฒนา และปฏิรูปประเทศ เป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้นมีความต้องการบังคับให้ประชาชนทำในสิ่งที่ตนเองนั้นต้องการโดยใช้เหตุผลส่วนรวมคือประโยชน์ของประเทศชาติเป็นที่ตั้ง หรือแม้แต่ตัวบทที่ว่า “การขอร้องให้ประชาชนเดินตามแผนของรัฐบาลที่วางเอาไว้ หากไม่ทำตามประเทศไม่มีวันเดินหน้าได้” เป็นตัวบทที่เข้าข่ายการบังคับให้ประชาชนต้องทำตามแผนรัฐบาลทหาร สะท้อนว่าแผนของรัฐบาล รัฐบาลคิดเอง แต่ไม่ได้มีการรับฟังเสียงของประชาชนว่าต้องการอะไรอย่างไรบ้าง สุดท้ายหากมีประชาชนคัดค้านก็เท่ากับว่าไม่ทำตามรัฐบาลแล้วประเทศจะเดินหน้า

ต่อไปไม่ได้ หรือแม้แต่ตัวบทที่ว่า “ประชาชนต้องร่วมมือกัน” คำว่า “ต้อง” เป็นคำที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้บ่อยในวาทกรรมชุดนี้ “ต้อง” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เป็นคำกริยา แปลว่า “ช่วยบอกความแน่ใจหรือบังคับ” เป็นตัวอย่างบ่งชี้ให้เห็นอย่างประจักษ์ ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กำลังพยายามยึดเยียดบางสิ่งบางอย่างให้ประชาชนทำตามโดยที่ไม่ให้อิสระทางความคิดแก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ

4.1.2.1.2.2 ประเด็นการขอความร่วมมือ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมการโน้มน้าวประชาชนในการขอความร่วมมือประชาชนให้มาช่วยรัฐบาลทหารพัฒนาประเทศในทุก ๆ มิติ โดยได้หยิบยกเอานโยบายหรือวิธีการบริหารมาบอกกล่าวให้ประชาชนเห็นภาพแล้วคล้อยตาม ที่เน้นการขอความร่วมมือแบบมีเหตุมีผลไม่บังคับหรือสร้างเงื่อนไข เช่น การปฏิรูปการเมือง การจัดระเบียบสังคม การแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ ยังได้ยืนยันด้วยว่ารัฐบาลทหารยินดีรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากทุกภาคส่วน เพื่อเข้าสู่กระบวนการปฏิรูป

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นขอความร่วมมือ ดังนี้

“เมื่อสักครู่ผมพูดถึงเร่งด่วน ซึ่งมีความเดือดร้อนโดยตรง ระยะสั้น เราจะใช้ระยะเวลาประมาณไม่เกิน 300 วัน เพื่อดำเนินการปฏิรูปในทุกด้าน ให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม เช่น ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การปฏิรูปการเมือง กระบวนการการเข้าสู่อำนาจ การใช้อำนาจ กระบวนการยุติธรรม องค์กรอิสระ การปฏิรูปพลังงาน สื่อสารมวลชน การศึกษา ระบบคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ การเข้าถึงทรัพยากร และอื่น ๆ อีกมากมาย ในขั้นนี้เราจะดำเนินการเมื่อมีรัฐบาล สถานิติบัญญัติ และสภาปฏิรูป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“วันนี้เรารับฟังนโยบายและเสียงจากประชาชน และได้เสนอแนะนโยบายต่าง ๆ ที่ประชาชนได้เสนอมา นำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว เช่น การพบปะพูดคุยกับสภาหอการค้าไทย สภาหอการค้าต่างประเทศ เร่งรัดให้กระทรวงพาณิชย์ ลงนามข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ และเน้นย้ำให้กระทรวงต่าง ๆ เร่งรัด แก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการค้าการลงทุน ทั้งนี้ เราจะรับฟังความเห็น ข้อเสนอแนะของทุกกลุ่ม เพื่อให้การบริหารงานเหล่านั้น เป็นไปตามความคาดหวังของประชาชน และเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง ในส่วนของการรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ให้ทุก

กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดช่องทางในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ วันนี้ ได้มีการจัดตั้งหลายหน่วย เพื่อจะนำคำร้องทุกข์และคำแนะนำต่าง ๆ มาสู่การพิจารณาแก้ไขทั้ง 3 ระยะ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“เราอยากให้ประเทศไทยของเรานั้นเป็นที่รู้จักของชาวโลกในนาม “สยามเมืองยิ้ม” ไม่ใช่เป็นเมืองแห่งความขัดแย้งในเรื่องของความมีน้ำใจ อหิวาภัยของคนไทย ซึ่งจะเป็นสิ่งดึงดูดสร้างความประทับใจให้กับชาวต่างชาติ นอกเหนือจาก ความอุดมสมบูรณ์และความบริสุทธิ์ของธรรมชาติ ขอให้คนไทยทุกคนร่วมกัน เป็นเจ้าบ้านที่ดี ร่วมให้การต้อนรับอาคันตุกะต่างชาติด้วย อย่างมีวามแต่ทะเลาะกัน เลยรวมกันให้ได้แล้วนำประเทศชาติมาก่อน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“ขณะนี้ ผมและรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีและรัฐมนตรีช่วย ตลอดถึง ข้าราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็พยายามอยู่เพื่อจะ ทำเพื่อพ่อแม่พี่น้อง ผมบอกแล้วว่าเราต้องมาช่วยกันสร้างประวัติศาสตร์ เพราะฉะนั้น นอกจากพวกเราแล้ว ก็ยังเป็นพวกท่านด้วยทั้งพี่น้อง พ่อแม่พี่น้อง เกษตรกร อาชีพทุกอาชีพ ก็ต้องรู้ว่าเรากำลังร่วมมือทำอะไรกันอยู่ ก็คือการ ปฏิรูปประเทศ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“เรื่องของอาชญากรรมและความรุนแรงต่าง ๆ ในสังคม ขณะนี้ ผมได้สั่งการให้ ทุกหน่วยให้ความสนใจมีมาตรการที่เข้มข้นในการกวาดล้างคดีทุกคดี ให้เร่ง ดำเนินการสืบสวนหา คนร้ายมาดำเนินคดีให้ได้โดยเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่มี ผลกระทบต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์ มีผลกระทบต่อการบริหารราชการหรือ ประเทศชาติในการพัฒนา ต้องเร่งดำเนินการให้ได้ เจ้าหน้าที่ต้องทำงานอย่าง เต็มที่ ด้วยมาตรฐานเดียวกัน ให้ความเป็นธรรม ไม่ปล่อยปละละเลย ประชาชนก็ ขอให้ความร่วมมือด้วย เป็นผู้เฝ้าระวัง แจ้งความ เพราะว่าเป็นการดูแลพื้นที่ ตัวเองให้ปลอดภัย การท่องเที่ยวจะได้ดีขึ้น ช่วยกันเป็นหูเป็นตาอย่าให้ใครเข้ามา สร้างสถานการณ์ จะทำให้ประเทศของเราเดินหน้าต่อไปไม่ได้ คนเหล่านี้ไม่ดีเลย ไม่ทราบว่าจะคิดอะไรกันอยู่” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

“ที่ผ่านมาฉัน ผมคงไม่กล่าวว่าเป็นผลงานรัฐบาลฝ่ายเดียว ทุกคนมีส่วนร่วม รัฐบาล ข้าราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น แล้วก็ประชาชนทุก ภาคส่วน ช่วยเรามาตลอดระยะเวลาของรัฐบาล 6 เดือนกว่า ๆ แล้วก็ร่วมกับ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เกือบปีแล้ว ทุกคนช่วยกันเต็มที่ หยุดเลือดไม่ไหลอีก แล้วก็เติมน้ำเกลือ เติมนะโรกันอยู่ก็เริ่มแข็งแรงขึ้นมาเรื่อย ๆ แต่จะทำให้ทำใจ ไปวิ่งเล่นทันทีไม่ได้ เพราะนอนขมมานานแล้ว เพราะฉะนั้นช่วยกันบอกต่อในเรื่องที่ดี ๆ ฟังบ้างว่ามีอะไรพัฒนาไปบ้าง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“จากนี้ต่อไปเราต้องสามัคคีกัน จับมือกัน เพื่อก้าวเดินไปข้างหน้า ความสามัคคีของคนไทยจะทำให้ประเทศของเราแข็งแรง บ้านของเราแข็งแรง สามารถเติบโตและผ่านพ้นวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ไปได้ ใช้ได้ตลอดไป ไม่ใช่แค่ในช่วงนี้ ต่อไปนั้น เราคงต้องร่วมมือ ร่วมใจกันมากกว่าเดิม ช่วยเหลือกันในทุก ๆ เรื่องสามัคคีกันไว้ เราต้องสร้างประเทศด้วยมือของเราเอง ผมเชื่อว่าประเทศไทยมีคนดี คนมีน้ำใจ มีคุณธรรม มากกว่าคนไม่ดี เราต้องช่วยกัน เอาความดีชนะความไม่ดีให้ได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

“รัฐบาลยืนยันว่าจะเดินหน้าต่อต้านการคอร์รัปชันต่อไป เพื่อกำจัด “สนิมเนือใน” ที่กัดกินประเทศในช่วงนับ 10 ปีที่ผ่านมาให้ได้ โดยหวังว่าพี่น้องประชาชนคนไทยจะให้กำลังใจ และร่วมแรงร่วมใจกัน กำจัดการคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทยของเรา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

“ผมอยากเห็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้น โดยพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละภาคส่วน นำมาบูรณาการรวมกันเพื่อ การวิจัยและพัฒนาหานวัตกรรมใหม่ ๆ ต่อยอดสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัย เพิ่มประสิทธิภาพ ให้นำไปสู่การผลิตและใช้ได้ทั้งในและต่างประเทศ ผมเชื่อว่าประเทศไทยมีขีดความสามารถ มีบุคลากร มีทรัพยากรที่เพียงพอ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

“ผมขอความร่วมมือพี่น้องประชาชน ในการจะร่วมมือกันในการ ป้องกัน และป้องปราม และปราบปรามคนที่ไม่ดี ให้หมดสิ้นไป ด้วยกระบวนการยุติธรรมแล้วก็ตามไม่ใช่ร่วมมืออย่างเดียว ต้องขอความร่วมมือกันด้วย ถึงจะสำเร็จได้ในไม่ช้า” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“เด็กดี หมั่นเพียร เรียนรู้ สู้อนาคต แม้จะเป็นคำขวัญที่ผมต้องการมอบให้เด็ก ๆ แต่ในทางปฏิบัติแล้วผมถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคนในสังคมที่จะต้องช่วยกันสอน ช่วยกันหล่อหลอม และเป็นตัวอย่างที่ดี ที่ถูกต้องให้กับเยาวชนของชาติที่จะเติบโตเป็นอนาคตของชาติในวันข้างหน้า ให้เขาเป็นคนดี มี

คุณธรรม มีความเพียรอันบริสุทธิ์” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่าตัวบทที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างขึ้นเพื่อให้ประชาชนไว้วางใจและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับรัฐบาลทหารในการบริหารประเทศ เพราะพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการแรงสนับสนุน แรงผลักดันให้ตนนั้นสามารถนำพาประเทศเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี อนึ่ง การที่รัฐบาลหนึ่งรัฐบาลใด จะบริหารราชการแผ่นดินให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้น ความเป็นเอกภาพถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ดังตัวบท “ให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม” แม้ว่าจะไม่ได้เป็นรัฐบาลที่มาจากเสียงของประชาชน แต่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าตนนั้นยินดี และพร้อมรับฟังความคิดเห็นประชาชนทุกภาคส่วน แม้แต่ความคิดเห็นต่างก็ตาม หรือตัวบทที่ว่า “หยุดเลือดไม่ไหลอีก” เป็นการสื่อสารให้ประชาชนเห็นว่ารัฐบาลทหารเข้ามาเพราะความจำเป็นเร่งด่วนเมื่อบ้านเมืองเกิดวิกฤตต้องดำเนินการแก้ไข บ้านเมืองก็เปรียบเสมือนร่างกายหากไม่รีบหยุดเลือดที่ไหลออกมาร่างกายอาจถึงแก่ความตาย ซึ่งหมายความว่าประเทศชาติก็จะเป็นรัฐล้มเหลว

4.1.2.1.3 การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอภาพความชอบธรรมในการเดินทางปฏิรูปประเทศในทุกด้าน แต่ทว่า รัฐบาลทหารมีความจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากในอดีตไปพร้อมกันเพื่อแก้ปมที่ผูกมัดปัญหาต่าง ๆ จากการบริหารราชการแผ่นดินที่ผิดพลาดในสมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร หรือแม้แต่ปัญหาที่สั่งสมมานานจากรัฐบาลก่อนหน้านั้น เช่น การแก้ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหาคาสิโน พลเรือน หรือแม้แต่คดีความต่าง ๆ เช่น คดีทุจริตโครงการจำนำข้าวที่มีมูลค่าความเสียหายนับแสนล้านบาท

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต ทั้งหมด 14 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต แบ่งตามวันที่ออกอากาศที่ภาคผนวก ก. หน้า 318)

จากการศึกษาวาทกรรมการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต ทั้ง 14 ประเด็น จะเห็นได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทเพื่อดำเนินการกับปัญหาที่เคยเกิดขึ้นมาจากการบริหารราชการของรัฐบาลชุดเก่า เพื่อให้ประชาชนมองเห็นภาพด้านลบที่เคยเกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้ และเป็นหน้าที่รัฐบาลทหารที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไขพร้อมกับเดินทางปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และปฏิรูปเรื่องอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความขัดแย้งของสังคม

วาทกรรมเหล่านี้ที่จะได้เห็นต่อไปนี้นั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีการกล่าวอ้างถึงเสียงของประชาชนบางส่วนที่แสดงความเป็นห่วงว่ารัฐบาลทหารจะทำได้หรือไม่ เพราะเป็นปัญหาสังคมมายาวนานหลายยุคสมัย มีนัยแฝงว่าประชาชนบางส่วนนั้นเห็นด้วยในการกระทำของรัฐบาลที่จะทำต่อไปนี้ จึงแสดงความเป็นห่วง แต่ในทางกลับกัน นายกรัฐมนตรีไม่ได้กล่าวไว้ว่าประชาชนบางส่วนที่อ้างมาข้างต้นนั้น มีตัวตนจริงหรือไม่ อย่างไร จึงไม่สมเหตุสมผลและยากที่ประชาชนส่วนใหญ่จะยอมรับวาทกรรมนี้

หนึ่งในตัวบทที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวถึงอยู่บ่อยครั้งคือ ปัญหาขาดทุนงบประมาณนับแสนล้านบาทจากโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร กลายเป็นตัวบทที่ถูกนำมาพูดในหลายวาระ ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการโต้ตอบกับอดีตนักการเมืองของพรรคเพื่อไทย กลายเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลทหาร มีการชี้แจงถึงตัวเลขความเสียหายมูลค่านับแสนล้านบาท เป็นการตอกย้ำความล้มเหลวจากนโยบายของรัฐบาลก่อนหน้า

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต ทั้ง 14 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 4 ประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.2.1.3.1 ประเด็นโครงการรับจำนำข้าว

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมที่เกี่ยวข้องถึงโครงการรับจำนำข้าวซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ว่าเป็นนโยบายที่ล้มเหลวเป็นการแก้ไขปัญหาไม่ยั่งยืน ยิ่งไปกว่านั้นทำรัฐบาลเสียงบประมาณมูลค่ารวมนับแสนล้านบาท เหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญเพราะกระทบกระเทือนถึงพี่น้องเกษตรกรและงบประมาณของรัฐบาล ส่วนในทางคดีความนั้นรัฐบาลทหารกำลังดำเนินการโดยใช้กระบวนการทางกฎหมายอย่างไม่มีข้อละเว้นกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับอดีตนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ข้าราชการประจำ และหน่วยงานอื่น ๆ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นโครงการรับจำนำข้าว ดังนี้

“เรื่องการตรวจโกดังข้าว คสช. ยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคุมไปกับการดำเนินคดี ในกรณีตรวจพบความไม่โปร่งใส เพื่อจะนำเข้าสู่กระบวนการสอบสวน และกระบวนการยุติธรรมต่อไป ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการตรวจสอบดำเนินคดีของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยปัจจุบันคณะกรรมการได้เข้าตรวจสอบปริมาณข้าวแล้ว จำนวนโกดังทั้งสิ้น 836 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.78 จากจำนวนคลัง หรือโกดัง ทั้งหมด 1,787 แห่ง

เบื้องต้นพบว่า มีสภาพปกติ 685 แห่ง สภาพผิดปกติ 126 แห่ง เช่น เลื่อมสภาพ ชนิดที่มาไม่ตรงตามบัญชี มีข้าวชนิดอื่นปลอมปน มีมอด ไร ลิงเจือปน ในข้าวค่อนข้างมาก เป็นต้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“เรื่องการจำหน่ายข้าว ที่ผ่านมาก็มีปัญหาอยู่ใช้ใหม่ ทุกคนก็ทราบดี การประกันราคาข้าวก็เหมือนกัน ทั้งหมดผมว่าไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน อาจจะเป็นประชานิยมอาจจะดีบ้างไม่ดีบ้าง แต่ผมคิดว่าเป็นการแก้ปัญหาฉาบฉวย เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ต้องดูต้นเหตุว่าสาเหตุเกิดจากอะไร ตั้งแต่เริ่มการลงทุนปลูกพืชเลยเหล่านี้ การเตรียมดิน อะไรต่าง ๆ เราต้องเข้าไปช่วยเขา ที่นี้การไปช่วยเขาจะทำอย่างไร ถ้าไปช่วยโดยไม่รวมกลุ่มกัน เข้าไปช่วยโดยเป็นรายๆ ไปทำไม่ได้หรอกครับ ก็จะเป็นแต่เพียงบางพวกบางกลุ่ม อาจจะใกล้ชิดกัน กลุ่มอำนาจต่าง ๆ หรือกลุ่มการเมืองบ้างอะไรบ้าง ก็ไม่ทั่วถึง อันนี้เป็นประเด็นแรกใช้ใหม่ ไม่กล้า ไม่ฟัง ถูกบิดเบือน ก็โทษเขาไม่ได้ ยิ่งเห็นใจเขามากกว่าเดิมด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นั้นถึงแม้ว่าจะเป็นโครงการที่ประชาชนได้รับประโยชน์บ้าง แต่ไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ถูกวิธี เป็นการกระทำเพื่อหวังคะแนนนิยม หรือประชานิยม ไม่สร้างความยั่งยืนให้กับเกษตรกรโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวนา นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กำลังใช้โอกาสนี้นำข้อมูลการทุจริตในโครงการจำนำข้าวออกมาเพื่อชี้ให้เห็นว่าเป็นโครงการที่ล้มเหลว เพราะมีมูลค่าความเสียหายนับแสนล้านบาท สร้างความเสียหายใหญ่หลวงให้กับประเทศชาติ เป็นการทำลายหวังของพี่น้องชาวนาอันเป็นกระดูกสันหลังของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอดีตนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่ไม่รับผิดชอบในการหยุดหรือยับยั้งโครงการทั้งที่มีการตรวจสอบพบความผิดปกติการทุจริตคอร์รัปชัน และตรวจสอบพบว่าไม่มีคุณภาพไม่เหมาะกับการบริโภคของประชาชน ในที่นี้หากทบทวนเนื้อความให้ดีจะพบว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีการพูดเชื่อมโยงไปถึงโครงการประกันราคาข้าวในสมัยรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ด้วย โดยระบุว่านโยบายฉาบฉวย ที่ไม่สร้างความยั่งยืนให้กับประเทศชาติ เหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ กล่าวเป็นนัยได้ว่ารัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวอำนาจมักจะปรับเปลี่ยนแนวนโยบายที่เคยทำไว้ก่อนหน้านี้ กล่าวคือ รัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ คิดโครงการประกันราคาข้าว กระทั่งต่อมารัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เปลี่ยนมาใช้นโยบายโครงการรับจำนำข้าว แม้ว่าจะเป็นนโยบายที่มีการหาเสียงไว้ตั้งแต่แรกแต่ทว่าในทางปฏิบัติแล้วไม่มีความต่อเนื่องกัน ส่งผลให้ชาวนาไม่ได้รับประโยชน์ที่แท้จริง กล่าวโดยสรุปคือ

นโยบายของรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งก็เชื่อว่าประสบความสำเร็จเสมอไป ฉะนั้นรัฐบาลทหารจำเป็นต้องมีการวางโครงสร้างใหม่นำไปสู่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อความต่อเนื่องและยั่งยืน

4.1.2.1.3.2 ประเด็นนักการเมืองคือผู้ทำลาย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ายังมีกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่ทิ้งภาระปัญหาให้รัฐบาลทหารแก้ไข ก็คือบรรดาอดีตนักการเมืองที่บริหารงานผิดพลาด ใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ถูกไม่ควร คิดถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนและประเทศชาติ บ้างก็สร้างปัญหามาซึ่งความขัดแย้งของคนในชาติ ซึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ชี้ให้เห็นว่าเมื่อรัฐบาลทหารเข้ามาบริหารประเทศต่อก็ยังทำให้พบความผิดพลาดหลายอย่างที่เกิดจากนักการเมือง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นนักการเมืองคือผู้ทำลาย ดังนี้

“ผมและคณะที่ไปเยือนต่างประเทศนั้น เรานำเกียรติยศของคนไทยไปด้วย เพราะฉะนั้นก็ไม่อยากให้เขาเข้าใจว่า ผ่านมาหลายครั้งหลายรัฐบาลแล้ว ก็ไม่เคยทำอะไรได้สำเร็จเลย เพราะว่ามีข้อตกลงทุกอย่างเขาก็อ้างถึงข้อตกลงทุก ๆ อัน ผมก็เรียนว่า เราไม่พูดถึงเรื่องเก่าแล้วกัน เราจะมาทำในเรื่องใหม่แล้วก็ทำให้ก้าวหน้าให้เกิดให้ได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“หลายท่านก็เข้ามาคุยกับผมและบอกว่า เงินที่รัฐบาลได้ดำเนินการให้การสนับสนุนไปนั้น ก็สามารถจะช่วยเหลือพวกเขาได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็อยากให้รัฐบาล โดยเฉพาะรัฐบาลปัจจุบันนั้น ให้มีการสนับสนุนแก้ไขปัญหาในระยะยาว ด้วย นอกจากการแก้ไขปัญหาระยะสั้นเหมือนเช่นที่ผ่านมา สิ่งที่เขาต้องการมากที่สุดคือต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือให้ชาวเกษตรกรมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ ซึ่งที่ผ่านมาแล้ว เขาก็บอกว่าทุกรัฐบาลก็ยังไม่มีการทำอะไรได้ เพราะฉะนั้นเราก็พยายามทำให้ดีที่สุด” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

“ในสถานการณ์ที่ผ่านมา นักการเมืองทุกคนก็ต้องช่วยผมคิดว่าเราจะทำกันอย่างไร กรุณาอย่าเพิ่งสร้างความขัดแย้งกันอีกเลย เอาปัญหาของชาติมาก่อน ประเทศชาติจะต้องไปอย่างไรต่อไป ปัญหาที่ผ่านมาเกิดอะไรขึ้นมาบ้าง เพราะฉะนั้นนักการเมือง พรรคการเมืองต้องช่วยกัน เราจะทำอย่างไรไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต ก็มีผลกระทบกับท่าน กับประเทศด้วย กับประชาชนด้วย ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นถ้าเรามุ่งหวังแต่เรื่องการเลือกตั้งอย่างเดียว หรือคำนึงถึงการ

ใช้อำนาจแต่เพียงอย่างเดียว ผมว่าไปไม่ได้หรอก ต้องไปต่อในเรื่องของจะทำ
 ยังไงให้ประชาชนมีความสุข แล้วก็แก้ปัญหาที่มีมายาวนานทั้งหมดให้ได้ สร้าง
 ความเชื่อมั่นซึ่งกันและกันให้ได้ ก็อย่าเพิ่งมาตำหนิอะไรผมมากนักเลย” (รายการ
 คินความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558)

“ระดับพื้นที่จะต้องไม่ไปผูกมัดผูกพันกับอำนาจทางการเมือง หรือประโยชน์ทาง
 การเมือง เรามีมานานแล้ว แบบนี้ ต้องไม่ให้เกิดขึ้นอีก อันเก่าต้องแก้ปัญหากัน
 ไป ทุกท่านรู้ดีอยู่แล้ว ไม่ว่าจะนักการเมือง พรรคการเมือง ไปทบทวนตัวเองด้วย
 อย่าทำเป็นหลงลืม ในสิ่งที่ท่านทำไปแล้ว ผิดแก้ใหม่เท่านั้นเอง ทำไม่ได้ ทำไม่
 ให้คนอื่นเขามาร่วมด้วยไม่ได้หรอก ท่านจะใช้อำนาจของท่านอย่างเดียว แล้วอ้าง
 ประชาชน แต่ท่านทำให้ประชาชนยากจน ประชาชนขัดแย้ง ประชาชนเข้าใจผิด
 อ่อนแอเหล่านี้เป็นปัญหาทั้งสิ้น” (รายการคินความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18
 มีนาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์
 จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบท เช่น “ผมและคณะไปเยือนต่างประเทศนั้น เรานำเกียรติยศของคนไทยไป
 ด้วย เพราะฉะนั้นก็ไม่อยากให้เขาเข้าใจว่าผ่านมาหลายรัฐบาลแล้ว ก็ไม่เคยทำอะไรได้สำเร็จเลย”
 เป็นตัวบทที่บ่งชี้ถึงนัยสองประการ ประกอบด้วย การติดต่อประสานงานระหว่างนานาประเทศกับ
 รัฐบาลทหารจะต้องทำให้สำเร็จในทุกเรื่อง ทั้งเดินทางสานสัมพันธ์ทางการทูต การค้า การลงทุน
 สังคม การศึกษา วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และอื่น ๆ ส่วนอีกหนึ่งนัยหนึ่งคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์
 โอชา พยายามชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลในอดีตที่มาจากการเลือกตั้งไม่ว่าพรรคไหนฝ่ายใดก็ตาม ต่างก็ไม่
 ประสบความสำเร็จในการทำบันทึกข้อตกลงกับนานาประเทศ ซึ่งทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสในเชิง
 การค้าการลงทุน ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีตัวบท “เขาบอกว่าทุกรัฐบาลยังไม่มีใครทำได้ เพราะฉะนั้น
 เราก็พยายามทำให้ดีที่สุด” บ่งชี้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารว่าทุกรัฐบาลที่ผ่าน
 มาว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหากับเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน คือมีแต่การแก้ไขเฉพาะหน้า ซึ่ง
 ความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรก็คือการแก้ไขปัญหาระยะยาวให้มีความอยู่ดีกินดีให้สมกับเป็น
 กระดูกสันหลังของชาติไทยมาแต่โบราณ แต่ทว่าสิ่งที่นายกรัฐมนตรียกยิบยกมาพูดนั้นหาได้มีข้อมูล
 สนับสนุนไม่ อย่างเช่นที่บอกว่า “เขา” นั้นหมายถึงใคร เกษตรกรหรือประชาชนกลุ่มใดไม่สามารถมา
 ยืนยันได้ว่าสิ่งที่นายกรัฐมนตรียกยิบมาพูดนั้นเป็นความจริง หรือเป็นเพียงแค่นื้อความเพื่อให้เห็นถึง
 ความชอบธรรมในการทำหน้าที่ของรัฐบาลเท่านั้น

4.1.2.1.3.3 ประเด็นการใช้กระบวนการยุติธรรมตรวจสอบ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนถึงคติความต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาในอดีตต้องเป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมที่ประกอบด้วยชั้นพนักงานสอบสวน อัยการ และศาล หากเป็นนักการเมืองที่เข้าข่ายทุจริตคอร์รัปชันก็ต้องเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และดำเนินคดีในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือศาลฎีกา นักการเมือง ทุกอย่างควรแก้ไขด้วยกระบวนการยุติธรรม หากผู้ใดมีความบริสุทธิ์ใจรัฐบาลทหารก็พร้อมให้ความเป็นธรรมในการต่อสู้คดีจนถึงที่สุด เป็นการให้ความเชื่อมั่นว่ารัฐบาลทหารนั้นไม่รังแกใครถึงแม้จะเป็นข้าอำนาจเดิมก็ตาม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการใช้กระบวนการยุติธรรมตรวจสอบ ดังนี้

“ประชาชนก็ต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาและก็ตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้องที่ชัดเจน อย่าไปกล่าวให้ร้ายใครโดยที่ยังไม่มีหลักฐาน ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ให้กระบวนการยุติธรรมเป็นผู้ดำเนินการต่อไป ไม่ปล่อยให้เป็นการเอารัดเอาเปรียบทุจริตเกิดขึ้น อย่างเช่นในอดีตที่ผ่านมาทุกโครงการ สมัยนี้รัฐบาลนี้จะต้องมีการตรวจสอบทุกระดับของเก่าก็ไปว่ากันมา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“วันนี้เราต้องเร่งรัดดำเนินการให้ได้ ระยะเวลาที่ผมเหลืออยู่ ผมกำลังให้บทวนคดีทั้งหมดออกมา แล้วให้ทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็ศาล องค์กรอิสระต่าง ๆ ขอความร่วมมือ ให้ช่วยจัดระเบียบมาว่าอะไรต่าง ๆ จะต้องทำให้เรียบร้อยโดยเร็วขึ้นกับความไวเนื้อเชื่อใจ ทำให้ต่างประเทศไว้วางใจ และประชาชนไม่เคลื่อนไหวกันอีก แต่ต้องเป็นธรรม อย่าให้ใครมาว่าเราไม่เป็นธรรม 2 มาตรฐาน ต้องทำทั้งคู่ ทำไม่ว่าจะฝ่ายไหนก็ตาม ทำทั้งหมด ใครทำให้เสียหายมากก็อาจจะต้องทำเร็วขึ้น เสียหายน้อย รอได้แล้วก็ตาม ทำทุกอย่างและไปหมด ค้างอยู่เป็นหลายพันหลายหมื่นคดี เพราะฉะนั้นใครก็ตามที่บริหารราชการแผ่นดิน ในห้วงที่ผ่านมา เท่ากับผ่าน 3 อำนาจ อำนาจตามประชาธิปไตยทั้งหมด แล้วท่านก็ตั้งคนเหล่านั้นขึ้นมาเอง อนุมัติกันมา อะไรกันมา ผมว่าเขาตั้งใจดี ทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะข้าราชการทุกฝ่ายนะ เพราะว่าต้องเชื่อมโยงกันไง แล้วมีกฎหมายของเขา มีการวิพากษาต่าง ๆ ของเขาเอง แต่ถ้าเราไปเกี่ยวข้องมาก ๆ ก้าวล่วงมาก ๆ กระบวนการยุติธรรมเสียหาย ความไวเนื้อเชื่อใจก็หายไป ไม่ใช่ว่า ถ้าเขาตัดสินใจมาเข้าตัวเองดีหมด อะไรที่ต้องถูกบังคับบอกไม่ใช่ ไม่เป็นธรรม แบบนี้ควรจะ

กลับมาบริหารราชการแผ่นดินอีกหรือไม่ ไม่ควรเลย ในส่วนของผมเอง เพราะว่า ถ้าวิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นต่อไป ประเทศชาติถอยหลัง หยุคอยู่กับที่ หรือถอยหลังไป กว่าเดิมมากมาย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

“เรื่องการแบ่งแยกและปกครอง คือ Divide and Rule ทำให้แยกเป็นกลุ่ม ๆ ดูแล่ง่ายดี ไม่ว่าจะป็นข้าราชการ ประชาชน แบ่งแยกฝ่ายนี้ ฝ่ายโน้น มีความรุนแรงสนับสนุนด้วย กองกำลังอะไรก็แล้วแต่ จะหนึ่ง สอง สาม อะไรแล้วแต่ไป ว่ามา ไม่คำนึงถึงชื่อเสียงประเทศชาติ ใช้อาวุธ ใช้ความรุนแรง มีการทำลายการ ประชุมระดับประเทศ สร้างความอับอายต่อสายตาชาวโลกต่อเนื่อง ไม่ยอม รับผิดชอบตามกฎหมาย หรือต่อสู้ตามกระบวนการยุติธรรม อ้างประชาธิปไตย อย่างเดียว ป้ายความผิด บิดเบือน เอาโลกมากดดันประเทศ มันสมควรไหม เห็น แก่ตัว ประชาชนมีเกือบ 70 ล้านคน ประเทศไทย ต้องมาเดือดร้อนกับคนไม่กี่คน วันนี้ก็ยังไม่หยุดเลย ไม่ก็กลุ่มเท่านั้นเองที่ไม่หวังดี ไปหามา” (รายการคืน ความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความพยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารถึงแม้จะมีอำนาจเด็ดขาดในการ บริหารประเทศ แต่ในทางคดีความนั้นรัฐบาลทหารจะไม่เข้าไปก้าวล่วงเขตอำนาจศาลในการตัดสิน คดีความต่าง ๆ และพร้อมให้ความเป็นธรรมในการต่อสู้คดี ดังเนื้อความ “อย่าให้ใครมาว่าเราไม่เป็น ธรรม 2 มาตรฐาน” กล่าวคือ ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาในคดีเก่าที่เกิดขึ้นทั้งหมดทุกคน ทุกคดีที่มีความ ผิดสำเร็จเกิดขึ้น เพื่อไม่ให้มีข้อครหาว่าเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจนนำไปสู่อคติหรือเลือกปฏิบัติ สองมาตรฐาน ดังเป็นเคยปรากฏเป็นวาทกรรมเมื่อหลายปีก่อน อีกทั้งการดำเนินคดีค้างเก่าในทุกคดี โดยที่รัฐบาลทหารไม่ก้าวล่วงอำนาจศาลนั้น เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความชอบธรรมกับตัวรัฐบาลทหารเอง เพราะหลักการปกครองประเทศแล้ว ศาลถือเป็นอีกหนึ่งเสาหลักของประเทศที่คอยถ่วงดุลอำนาจ การบริหารราชการแผ่นดิน การที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สร้างวาทกรรมไม่เข้าไปแทรกแซงก็ จะทำให้รัฐบาลทหารนั้นมีความชอบธรรมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ตัวบท “แบบนี้ควรจะกลับมาบริหาร ราชการแผ่นดินอีกหรือไม่ ไม่ควรเลย” เป็นข้อเกี่ยวพันไปถึงอดีตนักการเมืองที่ทำผิดกฎหมายทั้งที่ กำลังต่อสู้คดีและหนีคดีอยู่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กำลังชี้ให้ประชาชนเห็นถึงความต้องการ ของรัฐบาลทหารว่าไม่อยากจะให้ประชาชนเลือกกลุ่มคนเหล่านี้เข้ามาบริหารประเทศอีก เพราะเป็น กลุ่มคนที่ไม่เคารพกฎหมายนั่นเอง ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงวาทกรรม “ประชาชนมีเกือบ 70 ล้านคน ต้อง มาเดือดร้อนกับคนไม่กี่คน วันนี้ก็ยังไม่หยุดเลย ไม่ก็กลุ่มเท่านั้นเองที่ไม่หวังดี ไปหามา” ยิ่งเป็นสิ่ง ตอกย้ำว่ารัฐบาลทหารไม่สนับสนุนให้อดีตนักการเมืองเหล่านี้เข้ามาบริหารประเทศอีกต่อไป ทั้งนี้

ผู้วิจัยกลับมองว่าหากรัฐบาลทหารวางกลไกป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันไว้สมบูรณ์แล้วก็ไม่จำเป็นต้องกังวลกับประเด็นนี้อีกต่อไป อีกทั้งในระบอบประชาธิปไตยและเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำลังร่างอยู่นั้นมีการถ่วงดุลอำนาจไว้อยู่แล้ว กล่าวคือ มีองค์กรอิสระ ภาคประชาสังคมที่สามารถตรวจสอบรัฐบาลหรือนักการเมืองอยู่แล้ว หากพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อ้างถึงการจะต้องได้มาซึ่งรัฐบาลที่มีธรรมภิบาลในอนาคตนั้น จำเป็นต้องสร้างกระบวนการรับรู้และเสริมสร้างประชาธิปไตยใสสะอาดที่มีคุณภาพให้ประชาชน และประชาชนต้องมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ต่อต้านการรับสินบนอย่างจริงจัง

4.1.2.1.3.4 ประเด็นรัฐบาลทหารดีกว่ารัฐบาลพลเรือน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลในอดีตที่ผ่านมาดำเนินนโยบายผิดพลาดในหลายวาระ จนเป็นปัญหาสะสมยาวนานจนถึงรัฐบาลทหารของตน เริ่มตั้งแต่การทำงานงบประมาณรายจ่ายแผ่นดินที่ไม่เท่าเทียมกันมีประสิทธิภาพ นโยบายด้านการเกษตรที่ถือเป็นอาชีพหลักของคนไทยไม่มีการส่งเสริมเพื่อความยั่งยืน รวมถึงการแก้ไขปัญหาประมงที่เน้นเรื่องแรงงานประมงเป็นสำคัญซึ่งองค์กรระดับนานาชาติให้ความสำคัญ ดังนั้นเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลทหารจะได้ดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ดีขึ้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นรัฐบาลทหารดีกว่ารัฐบาลพลเรือน ดังนี้

“เรื่องการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ เราได้วางแผนงบประมาณใหม่ ได้มีการกำหนดมาตรการการเบิกจ่ายเพิ่มเติมในรัฐบาลนี้ แตกต่างจากรัฐบาลที่ผ่านมาทั้งหมด เพื่อเน้นในเรื่องของความทั่วถึง เท่าเทียม โปร่งใส มีประสิทธิภาพ เราได้เริ่มมา 4 ด้าน ด้วยกัน ในการจัดทำงบประมาณปี 2558 คือการระบุโครงการที่ชัดเจน ตั้งแต่ในขั้นตอนกระบวนการ เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2558 รวมถึงการระบุโครงการในส่วนของท้องถิ่น ซึ่งในอดีตไม่เคยมีการทำมาก่อน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

“การโขนนิ่งพื้นที่เกษตรกรรม พูดกันมาหลายรัฐบาล ยังไม่เคยทำได้ วันนี้เราต้องริเริ่มให้ได้ และดำเนินการให้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมบางส่วน ในพื้นที่ด้านการเกษตรแต่ละจังหวัดต้องมีการเกื้อกูลระหว่างกัน เพราะว่าตรงไหนมีน้ำก็ปลูกข้าวได้ ปลูกพืชใช้น้ำมากได้ หลาย ๆ ครั้ง ตรงไหนไม่มีน้ำ เราอาจจะส่งเสริมเป็นแหล่งผลิตพืชที่ใช้น้ำน้อย หรือทำปุ๋ยอินทรีย์ ก็ต้องส่งเสริมไปแล้วไปชี้แจง ทำความเข้าใจกับเขาให้ชัดเจน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

“ปัญหาสำคัญของเราก็คือว่า การบริหารราชการแผ่นดินแบบเดิม ๆ ที่ผ่านมาหลายปีในเชิงรับบ้าง รุกบ้างเล็กน้อย แล้วก็ยังไม่ส่งเสริมกันจริงจังเพื่ออนาคต ทำให้เกิดปัญหามาถึงวันนี้ เรื่องเทคโนโลยี งานวิจัย การสนับสนุนต่าง ๆ ของรัฐ ไม่ทั่วถึง เพราะฉะนั้นวันนี้ ถ้ายังคงผลิตเดิม ๆ อยู่ เราจะไม่ส่งเสริม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

“การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU) เป็นปัญหาสำคัญของชาติเป็นอย่างยิ่งที่อาจจะถูกละเลยปล่อยให้มีการหมักหมมมาเป็นเวลานาน จนต้องให้องค์กรระหว่างประเทศมากำหนดมีมาตรการกดดันต่อการประมงของไทย รัฐบาลนี้ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข โดยมีศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (ศปมผ.) เป็นกลไกหลักในการแก้ปัญหา นั้น ปัจจุบันมีความคืบหน้าไปมาก ต้องขอขอบคุณความทุ่มเทในการทำงานของเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความพยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลในอดีตดำเนินนโยบายที่ไม่ช่วยแก้ปัญหาประเทศชาติอย่างจริงจัง ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลทหารมารับช่วงต่อบริหารประเทศก็พบข้อผิดพลาดมากมายหลายประการจนทำให้คู่เป็นภาระอันหนักของรัฐบาลทหาร ดังเนื้อความ “พูดกันมาหลายรัฐบาล ยังไม่เคยทำได้ วันนี้เราต้องริเริ่มให้ได้” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้โอกาสนี้ชี้ให้ประชาชนได้เห็นว่ามีรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งหลายยุคสมัยผ่านมา แต่ปัญหาดังกล่าวก็ไม่สามารถทำให้บรรลุดังประสงค์นั้นคือประโยชน์ที่ยั่งยืนให้กับประเทศชาติและประชาชนได้จริง จึงได้ใช้โอกาสนี้สร้างความเชื่อมั่น สร้างความชอบธรรมในรัฐบาลทหารของตนในการที่จะอาสาเข้ามาแก้ไขให้สำเร็จ

4.1.2.1.4 การนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอภาพการบริหารของรัฐบาลภายใต้กรอบระยะเวลาหรือโรดแมปที่ชัดเจน กล่าวคือ ต้องการปฏิรูปโครงสร้างประเทศในทุกมิติและกำหนดวันเลือกตั้งภายในปี พ.ศ. 2560 เริ่มตั้งแต่การร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 มาใช้บริหารประเทศเป็นการชั่วคราวมี 48 มาตรา การตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ต่อมาหมวดระและตั้งเป็นสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) แทน การตั้งกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญที่หมวดระเช่นกัน เนื่องจากร่างรัฐธรรมนูญไม่ผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาติ จึงต้องตั้งกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญอีกชุดขึ้นมาดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ใน 180 วัน เพื่อให้ประชาชนทำประชามติ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ก่อนจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นการทั่วไป ทั้งนี้นายกรัฐมนตรีได้นำเสนอ

ภาพประชาธิปไตยที่ผ่านมาเป็นประชาธิปไตยที่ล้มเหลว นักการเมืองที่ถูกเลือกเข้ามาบางส่วนทุจริต ประพฤติมิชอบ ทำให้พวกพ้องจนได้รับความเสียหายร้ายแรง หากปล่อยไว้จะทำให้ประเทศได้รับความเสียหายอย่างหนักกลายเป็นวงจรอุบาทว์ในที่สุด

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน 19 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน แบ่งตามวันที่ออกอากาศ ที่ภาคผนวก ก. หน้า 319)

จากการศึกษาวาทกรรมการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน ทั้ง 19 ประเด็น ทำให้เห็นได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทเพื่อนำประเทศชาติไปสู่ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ภายใต้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในภาวะบ้านเมืองที่ปกครองโดยรัฐบาลทหารเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่าประเทศชาติอยู่ในภาวะการปกครองแบบเผด็จการ แต่กระนั้นพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พึงระลึกอยู่เสมอว่าถึงจะเป็นหัวหน้ารัฐบาลที่มาจากกระบอบเผด็จการแต่ก็มีหัวใจเป็นนักประชาธิปไตย ไม่เคยรังเกียจคำว่าประชาธิปไตยแม้แต่น้อย แต่เนื่องจากสถานการณ์ของบ้านเมืองในขณะนี้ยังไม่เหมาะสมที่จะมีประชาธิปไตยเต็มรูปแบบ ซึ่งประชาชนทุกคนต้องร่วมกันเรียนรู้การมีประชาธิปไตยที่มีคุณภาพเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง และเพื่อไม่ให้ประเทศกลับไปเป็นประชาธิปไตยที่ล้มเหลวเหมือนอดีตที่ผ่านมา โดยขอให้ประชาชนเชื่อฟังข้าราชการเป็นสำคัญ อีกทั้ง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ย้ำว่าประเทศไทยจะต้องมีประชาธิปไตยที่เหมาะสมมีคุณภาพ นำมาซึ่งความสุขของประชาชน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน ทั้ง 19 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 3 ประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.2.1.4.1 ประเด็นประเทศไทยยังไม่พร้อมมีประชาธิปไตย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าในช่วงเวลานี้ประเทศไทยยังไม่พร้อมมีประชาธิปไตย หรือยังไม่พร้อมมีการเลือกตั้งแต่ไม่ใช่ว่าจะไม่มีเลย เพียงแต่ระยะนี้ยังไม่เหมาะสมโดยมีการหยาบคายเอาบทเรียนที่เคยเกิดขึ้นในอดีตมาโน้มน้าวประชาชนให้คิดตามรัฐบาลทหาร แต่อย่างไรก็ตาม พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ทราบดีว่าประเทศจะต้องมีการเลือกตั้งในที่สุด แต่การจะไปถึงช่วงเวลานั้นรัฐบาลทหารมีความจำเป็นต้องจะจัดระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อปลดล๊อคกับดักทางการเมือง กำจัดนักการเมืองไม่ดีที่คิดจะทุจริตไม่ให้สามารถลงรับการเลือกตั้งแล้วเข้ามาบริหารประเทศต่อไปได้อีก ขณะเดียวกัน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารถึงจุดยืนที่ว่าหากสังคมยังมีความขัดแย้ง หรือยังไม่มีความสงบสุขเรียบร้อย เลือกตั้งไปก็ไม่มีประโยชน์

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นประเทศไทยยังไม่พร้อมมีประชาธิปไตย ดังนี้

“เราเข้าใจดีถึงกฎเกณฑ์ของสังคมโลกในปัจจุบัน เป็นโลกของประชาธิปไตย แต่ขอให้เวลาเราในการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และอะไรอีกหลายอย่าง เพื่อแก้ประชาธิปไตยของไทย ให้เป็นสากล ถูกต้อง ชอบธรรม รับผิดชอบ เสียสละ นึกถึงประโยชน์ของประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่าย ทุกพื้นที่ ทั้งประชาชนเสียงข้างมาก ข้างน้อย ต้องได้รับความพึงพอใจอย่างทั่วถึงกัน หากทุกคนร่วมมือกัน จะนำพาประเทศก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงปลอดภัยยั่งยืน ทุกอย่างก็จะผ่อนคลายเป็นตามลำดับ เราเข้าใจว่า ทุกคนคงต้องเลือกประเทศชาติก่อนประชาธิปไตย ที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงนั้นจะประมาณระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนัก” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

“วันนี้การจัดการเลือกตั้งในปัจจุบัน ถ้าหากเรายังจัดอยู่ จะเป็นสภาวะที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง และประเทศชาติจะกลับไปสู่วังวนเดิม ในเรื่องของการขัดแย้งกัน ใช้ความรุนแรงต่อกัน ทุจริตคอร์รัปชันของกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมือง การก่อการร้าย การใช้อาวุธสงคราม เราคงยอมตรงนั้นไม่ได้อยู่แล้ว ผมคิดว่าคนไทยส่วนใหญ่คงเข้าใจ และไม่อยากจะเป็นอย่างนั้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“การเรียกร้องเพื่อประชาธิปไตย ซึ่ง คลซ. ไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องแปลก ที่แปลกก็มีอยู่เพียงว่า สถานการณ์ประชาธิปไตยไทยที่ผ่านมา มีปัญหาหลายโดยตลอดในทุกมิติ ทั้งในด้านการเมือง การเข้าสู่ระบบ อำนาจบริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ การทุจริต ความไม่โปร่งใส เอื้อประโยชน์ และผลประโยชน์ทับซ้อน จนทำให้ข้าราชการไม่สามารถปฏิบัติงานในการให้บริการกับประชาชนได้ ผมไม่เข้าใจว่า ผู้เรียกร้องดังกล่าวเหล่านั้น มองข้ามเรื่องที่กำลังกล่าวมาไปได้ได้อย่างไร” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“รัฐธรรมนูญดังกล่าว ก็เขียนมาตั้ง 20 ฉบับแล้ว ฉะนั้นถ้าเขียนด้อย่างไรก็ตาม แต่ขาดจิตสำนึกที่ดี ขาดคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดี ขาดการเป็นประชาชนที่มีการเรียนรู้แล้ว อยากรู้ก็ไปไม่ได้ เพราะฉะนั้น “หน้าที่พลเมือง” เป็นสิ่งสำคัญหน้าที่นักการเมือง หน้าที่ข้าราชการ หน้าที่ประชาชนคนละอย่างกัน ต้องต่างคนต่างมีบทบาทของตัวเอง ต้องวางตัวให้เหมาะสม ไม่อย่างนั้นประเทศไทยก็เหมือนเดิม ไม่หลุดพ้นกับดักประชาธิปไตยหรือคำว่ามีเสรีภาพ มีสิทธิเป็นของประชาชนอะไรทำนองนี้ ไร้ขอบเขต ไร้ขีดจำกัดไม่ได้ ต้องเคารพสิทธิผู้อื่นด้วย

ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพคนอื่นเขาด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“ผมฝากไว้คือเรื่องค่านิยม 12 ประการ วันนี้อาจจะดูว่าจะได้อะไร แต่ผมคิดว่า จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ตนเอง ให้ตนเองมีความภาคภูมิใจติดกับตัวไว้ในอนาคต เราก็จะเป็นทั้งคนดี คนเก่งด้วย เราต้องปลูกฝังจิตสำนึกไว้ก่อน ความเข้าใจที่ถูกต้อง ถ้าเราปลูกฝังเฉพาะเรื่องประชาธิปไตย เรื่องเสรีภาพอย่างเดียว ไม่มีคำว่าหน้าที่ หรือไปเน้นด้านวัตถุแต่อย่างเดียว ด้านเทคโนโลยีอย่างเดียว ก็ไปไหนไม่รอดทั้งสิ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“เรื่องการเลือกตั้ง เรื่องประชาธิปไตย หากพูดว่าประชาชนเป็นใหญ่เป็นเจ้าของประเทศอย่างเดียว บางครั้งก็ใช้ข้อเท็จจริงที่แน่นอน แต่อาจจะไม่เหมาะสมในเวลานี้ เพราะฉะนั้นต้องมีเวลาให้ทุกคนเรียนรู้ และรู้ถึงหลักการมีส่วนร่วมกันอย่างไร มีจิตสำนึก มีหน้าที่ มีความรับผิดชอบ แล้วจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างไร ตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นด้วย ฝ่ายการเมืองต้องเป็นผู้ทำให้เกิดขึ้น ไม่ใช่ทำให้มีปัญหา เพราะฉะนั้นความขัดแย้งจะเกิดขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

“วันนี้เราทำทุกอย่างตามขั้นตอนทั้งหมด ตามโรดแมปทั้งหมด โรดแมปที่ว่าก็คือ มีรัฐธรรมนูญ วันนี้ขอให้ประชาชนได้ ผมก็ให้ทำประชามติได้ พอประชามติแล้วก็มีการเลือกตั้ง แต่ท่านไม่เคยมีใครถามผมเลยว่า ถ้าเลือกตั้ง ก่อนเลือกตั้งเกิดความวุ่นวาย ทุกคนไม่ยอมรับรัฐธรรมนูญกันอีก จะทำอย่างไร มีมาตรการอะไรหรือไม่ 2. ก็คือเลือกตั้งแล้ว รัฐบาลปกครองไม่ได้ขึ้นมาอีก อีกพวกก็ต่อต้านจะ ทำอย่างไร ผมหวังตรงนั้นมากกว่า ผมไม่หวังรัฐธรรมนูญ ไม่หวังอย่างอื่นเท่าไร หวังตรงนี้ คสช. จะรับผิดชอบตรงนี้ด้วย รัฐบาลก็จะดูสถานการณ์ตรงนี้ด้วย แต่ทุกอย่างผมยืนยันว่า ทุกอย่างผมทำตามโรดแมป เว้นแต่มีใครทำให้โรดแมปของผมเปลี่ยนแปลง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“วันนี้ ผมให้ทุกคนฟังประชาชนเป็นหลัก แต่ประชาชนก็ต้องฟังข้าราชการ ฟังผมบ้างถ้าต่างคนต่างไม่ฟังเอาแต่ใจกัน ไม่มีไปได้ ก็กลับมาที่เดิม ก็เป็นประชาธิปไตยที่เอน ๆ จะล้มไม่ล้มแหล่อยู่เหมือนเดิม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“ปัจจุบันเรากำลังเข้ามาอยู่ในระยะที่ 2 ซึ่งมีความสำคัญมากต่อการวางกฎ กติกาทางสังคม โดยได้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญที่จะต้องมีความเป็นสากล และ สอดรับกับความเป็นไทย เพื่อจะแก้ปัญหาจัดความยุ่งยาก ความขัดแย้ง หรือติด กับดักทางการเมือง ติดกับดักประชาธิปไตยที่สะสมมายาวนานให้ได้ รวมทั้งใน การวางรากฐานที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้กับสังคมไทย ผ่านการปฏิรูป 11 ด้าน ตามที่ได้ประกาศเป็นจุดยืนของรัฐบาล และ คสช. ไปแล้ว ในการที่จะนำพา เปลี่ยนผ่านประเทศของเราเข้าสู่ระยะที่ 3 ก็คือการมีรัฐบาลใหม่ที่มาจากการ เลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ ซึ่งอาจจะต้องมีกลไกแก้ปัญหาทางตันทาง การเมือง ที่สามารถพึ่งพาได้ ซึ่งอาจจะเป็นอะไรก็ได้แล้วแต่ ก็ขอให้การแก้ปัญหา การเมืองด้วยทหารครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้ายของประวัติศาสตร์ชาติไทย” (รายการ คินความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความพยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารมีจุดยืนในเรื่องของการรักษาความ สงบสุขของบ้านเมืองก่อนที่จะคืนอำนาจกลับไปยังประชาชนจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นการทั่วไป แม้จะ ทราบดีว่าการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นที่นิยมของทั่วโลก แต่ความมีเสถียรภาพทางการเมือง กับความสงบเรียบร้อยก็ถือเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องมีการจัดระเบียบก่อนเพื่อ สะกดกันไม่ให้มีการเมืองที่คิดไม่ติดต่อบ้านเมืองเข้ามาบริหารประเทศอีก ดังเนื้อความ “เราเข้าใจดี ถึงกฎเกณฑ์ของสังคมโลกในปัจจุบัน เป็นโลกของประชาธิปไตย แต่ขอให้เวลาเราในการปรับเปลี่ยน ทัศนคติ ค่านิยม และอะไรอีกหลายอย่าง” เป็นความพยายามของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ ต้องการสื่อสารไปยังประชาชนว่าประชาธิปไตยเป็นสิ่งสำคัญในการปกครองประเทศ แต่หวังเวลานี้ ต้องมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ มุมมองของประชาชนให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันก่อนว่าประชาธิปไตยก็ ไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุดของบ้านเมืองในยามนี้ ประชาธิปไตยไม่ใช่เพียงแค่เลือกตั้ง แต่จำเป็นต้องเลือก คนดีเข้ามาบริหารบ้านเมืองแล้วทำเพื่อส่วนรวมจริง ๆ ไม่เช่นนั้นประเทศชาติจะเกิดความเสียหาย แล้วกลับไปเป็นอย่างเดิมอีก เช่นเดียวกับเนื้อความ “วันนี้การจัดการเลือกตั้งในปัจจุบัน ถ้าหากเรา ยังจัดอยู่ จะเป็นสภาวะที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง” ซึ่งให้เห็นถึงความพยายามในการต่อยอดข้อมูล เหล่านี้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น หรือแม้แต่ตัวบท “สถานการณ์ประชาธิปไตยไทยที่ผ่านมา มี ปัญหาโดยตลอดในทุกมิติ” นอกจากนี้ ยังมีตัวบท “รัฐธรรมนูญดังกล่าว ก็เขียนมาตั้ง 20 ฉบับ แล้ว ฉะนั้นถ้าเขียนตัวอย่างไรก็ตาม แต่ขาดจิตสำนึกที่ดี ขาดคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดี ขาดการ เป็นประชาชนที่มีการเรียนรู้แล้ว อย่งไรก็ไปไม่ได้” ตรงนี้ยิ่งชี้ให้เห็นเด่นชัดถึงความพยายามของ รัฐบาลทหารว่าต้องการปรับเปลี่ยนความคิด ทัศนคติ ค่านิยมของประชาชนที่คิดแต่เพียงต้องการจะ เลือกตั้ง แต่ทว่าการเรียนรู้นั้นเป็นสิ่งที่บังคับกันไม่ได้ หรือต้องใช้เวลาานพอสมควร เพราะฉะนั้น

ตีความได้อีกนัยว่าการเลือกตั้งจะมีหรือเกิดขึ้นนั้นคงต้องใช้เวลานานนับจากนี้ไป ส่วนตัวบท “ถ้าเราปลูกฝังเฉพาะเรื่องประชาธิปไตย เรื่องเสรีภาพอย่างเดียว ไม่มีคำว่าหน้าที่ หรือไปเน้นด้านวัตถุแต่อย่างเดียว ด้านเทคโนโลยีอย่างเดียว ก็ไปไหนไม่รอดทั้งสิ้น” ชี้ให้เห็นว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามกำลังสร้างการตระหนักรู้ในสังคมว่าประชาธิปไตยไม่ใช่เพียงแค่การเรียกร้อง หรือโหยหาเสรีภาพแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีอีกหลายปัจจัยที่จะมาหลอมรวมให้สังคมเป็นสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริง และอีกนัยหนึ่งบ่งชี้ว่ารัฐบาลทหารมีความต้องการใช้ระบบศึกษาของชาติเป็นเครื่องมือให้ความรู้สร้างความเข้าใจแก่นักเรียน นักศึกษา โดยปฏิรูปการสอนเรื่องประชาธิปไตย โดยเน้นไปที่หน้าที่พลเมืองและปลูกฝังการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคม และอีกนัยหนึ่งตีความได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการจะปราบผู้ที่คิดจะออกมาชุมนุมประท้วงโดยอ้างสิทธิเสรีภาพจนละเลยหน้าที่ความเป็นพลเมืองของประเทศ

นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ในหมู่ประชาชนให้รู้จักหน้าที่พลเมือง ความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ไม่คิดเอาประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง แม้เรื่องเสรีภาพจะเป็นเรื่องสำคัญที่มีในนานาอารยประเทศก็ตาม แต่กระนั้นเสรีภาพที่พึงมีก็ไม่ควรจะไปกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นเช่นเดียวกัน เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่ต้องการให้สังคมแอบอ้างใช้เสรีภาพของตนไปทำลายกระบวนการประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ส่วนตัวบท “ติดกับดักประชาธิปไตยที่สะสมมายาวนาน” เป็นความต้องการของรัฐบาลทหารที่ต้องแก้ไขจุดนี้ให้เป็นรูปธรรมที่สุด แต่ก็ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชนทุกภาคส่วนว่าจะให้ความสำคัญเปิดใจเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด เพราะประชาธิปไตยไม่ใช่เรื่องของหนึ่งผู้ใด แต่เป็นเรื่องของประชาชนทุกกลุ่มในประเทศที่ต้องใส่ใจกลับไปคิดทบทวนถึงอดีตที่ผ่านมาว่าการเลือกตั้งไม่ได้แก้ปัญหาในประเทศเท่าที่ควร ไม่อยากให้ประชาชนติดกับดักของประชาธิปไตย หากทำได้ดังที่รัฐบาลทหารวางแนวทางไว้ก็เชื่อว่าการเลือกตั้งก็จะมีขึ้นได้ในอีกไม่ช้า ส่วนเนื้อความ “ขอให้การแก้ปัญหาการเมืองด้วยทหารครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้ายของประวัติศาสตร์ชาติไทย” เป็นการชี้ให้เห็นว่าการเมืองไทยที่ผ่านมาไม่มีเสถียรภาพเพราะผ่านการทำรัฐประหารมาแล้ว 13 ครั้ง หากสังคมไม่ยอมให้ทหารทำรัฐประหารอีก ก็ต้องเชื่อและทำตามแนวทางที่วางเอาไว้ แต่อีกนัยหนึ่งตีความได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการจะบอกว่าอนาคตประเทศไทยไม่มีใครที่จะการันตีได้ว่าจะไม่เกิดรัฐประหารขึ้นอีก ทั้งหมดล้วนแต่อยู่ที่การตัดสินใจของประชาชน

4.1.2.1.4.2 ประเด็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าประเทศไทยจะต้องมีประชาธิปไตยในอีกไม่ช้า แต่ทว่าประชาธิปไตยนั้นต้องเหมาะสม

กับสภาพสังคมและความเป็นไทยด้วย และยิ่งสำคัญไปกว่านั้นจะต้องเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย กล่าวคือต้องไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ ดังนี้

“ถ้าเราดูต่างประเทศวันนี้ หลายประเทศในโลกมีการสู้รบกัน มีการใช้อาวุธสงคราม มีการแบ่งพวก แบ่งฝ่าย รบกันในเมือง และต่างชาติก็เข้าไปแก้ไข ผมคิดว่าเราไม่น่าจะไปถึงจุดนั้น ต้องระมัดระวังให้มากที่สุด เพราะฉะนั้นวันนี้เราจะปฏิรูปให้ได้โดยเร็ว และทำให้ประเทศไทยนั้นเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“วันหน้าเราต้องกลับเข้ามาสู่การเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ มีการเลือกตั้งที่ทุกพวกทุกฝ่ายพอใจ เราต้องพยายามปรับแก้สิ่งเหล่านั้น น่าจะดีกว่าการให้ คสช. แก่ด้วยความรวดเร็ว โดยใช้กฎหมายพิเศษมากนัก เราต้องดูว่าที่ผ่านมาอันจากระบบการเมือง การบริหารประเทศที่มีการทับซ้อน ก้าวก้ำกั้น ระบบต่าง ๆ นั้นมีหรือไม่ว่าอย่างใด ผมคิดว่าทุกคนคงไม่มีใครอยากทำไม่ดี อยู่ที่ใครจะกำกับดูแล ใครจะควบคุมการใช้อำนาจให้ถูกต้องได้มากน้อยเพียงใด ทุกคนต้องมาช่วยกัน นั่นคือปัญหาสำคัญเพื่อจะนำพาประเทศชาติไปข้างหน้า” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“การเมืองผมเข้าใจ การเมืองคือการเมืองของระบบประชาธิปไตย แต่ต้องทำให้ถูกต้องบริสุทธิ์ยุติธรรม ให้เป็นประชาธิปไตยของคนไทยทุกคน ไม่ว่าจะเสี่ยงส่วนมากหรือเสี่ยงส่วนน้อยแล้วแต่ เป็นหน้าที่ของรัฐบาลต้องดูแล” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“การที่จะได้รัฐบาลที่มีประสิทธิภาพมาจากการเลือกตั้งที่โปร่งใส การบริหารราชการแผ่นดินที่มีผลสัมฤทธิ์ ขับเคลื่อนประเทศ แก้ปัญหาระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว และทำให้เกิดผลการปฏิรูปต่อไปในอนาคตอย่างเป็นรูปธรรม ผมไม่ยอมให้มองเรื่องความขัดแย้ง หรือเรื่องผิด ถูก แต่เพียงอย่างเดียว ให้มองไกล ๆ มองยาว ๆ เราจะต้องก้าวให้พ้นจากกับดักต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่มากมายในระบบประชาธิปไตยด้วย และในส่วนของความขัดแย้ง ข้อกฎหมายต่าง ๆ มีมากมาย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“การที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) หรือรัฐบาลนี้เข้ามาบริหารครั้งนี้ เราน่าจะสามารถวางรากฐานที่มั่นคงให้กับประเทศไทยของเราเพื่อเตรียมไปสู่ระบอบประชาธิปไตยอันสมบูรณ์ในอนาคต จะได้หรือไม่ได้อยู่ที่พวกเราทุกคน

และผมอยากจะกราบเรียนว่าคงไม่ใช่เฉพาะพวกเรา การวางอนาคตเหล่านั้นเป็นการวางอนาคตให้กับคนรุ่นหลังของเรา ลูกหลาน ผมอยากจะใช้คำว่าคนไทยที่ยังไม่ได้เกิดมามีอีกมากมาย วันหน้าก็มีเกิดมาเพิ่มเติม เราต้องวางพื้นฐานให้เขาตรงนั้นด้วย ไม่ใช่วันนี้เราใช้ทุกอย่างสิ้นเปลือง ทรัพยากรก็หมดไป ความเข้มแข็งก็ไม่มี วันหน้าประเทศไทยจะอยู่ตรงไหน แล้วเขาเกิดมาเขาต้องเผชิญกับความยากลำบากอย่างไร คิดอย่างนั้นนะ ทุกที่จะเข้ามาสู่การเมือง หรือคนที่จะเป็นข้าราชการ ต้องคิดแบบที่ผมคิด ถึงจะแก้ปัญหาสำเร็จ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“ผมไม่เคยปฏิเสธประชาธิปไตย แต่เราต้องมีประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ มีความยั่งยืน ทุกคนมีความสุข บางอย่างอาจจะต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนผ่าน ในเวลานี้เปลี่ยนผ่านให้ได้ จะทำอะไร จะวางตัวอย่างไร ลำบากไหม เหนื่อยไหม จะต้องอดทนอย่างไร สิ่งเหล่านี้เรียกว่าการเปลี่ยนผ่านไปสู่สิ่งที่ดีกว่าในอนาคต ซึ่งก็คือการปฏิรูปจัดระเบียบต่าง ๆ ให้เข้าที่เข้าทาง มีการบูรณาการร่วมกัน มีการกำหนดเป้าหมายล่วงหน้า มีการประเมินทุกห้วงระยะเวลา และประชาชนจะต้องรู้อนาคตของเขา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

“สำหรับนักการเมือง พรรคการเมือง ทุกคน ผมอยากให้ท่านเตรียมการปรับเปลี่ยน ปรับตัวเอง เตรียมตัวเองเพื่อจะเข้าสู่การเลือกตั้งในอนาคต เตรียมความพร้อมของท่าน สำหรับในเรื่องของการบริหารประเทศ ให้มีธรรมาภิบาล แล้วก็ทุกคนก็คือคนไทยด้วยกัน เป็นผู้ได้รับประโยชน์ เพราะฉะนั้นประชาชนก็ต้องเข้าใจว่าเราจะต้องมีประชาธิปไตยที่เหมาะสม ก็คือมีนักการเมือง พรรคการเมือง ที่จะร่วมมือกันในการบริหารประเทศแล้วทำให้ทุกคนมีความสุข คือคนทั้ง 70 ล้านคน นั้น ในประเทศไทยมีความสุข ก็คงไม่ใช่เฉพาะเพียงประชาชนที่สนับสนุนรัฐบาลหรือพรรคการเมืองแต่ละฝ่ายเท่านั้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารให้ประชาชนเห็นว่าประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ไม่ได้หมายถึงการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นจะต้องวางแนวทางให้ประชาชนได้เรียนรู้ ด้วยการปลูกฝังความคิดเปลี่ยนแปลงค่านิยม แต่ประเด็นเหล่านี้ยังถูกมองว่าคลุมเครือและมีหลายฝ่ายตั้งคำถามว่า “ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ในแบบประเทศไทย” ในความหมายของนายกรัฐมนตรีนั้นหมายถึงอะไร แล้วจะอย่างไรให้คนไทยเปลี่ยนมุมมอง เปลี่ยนวิธีคิด ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากสำหรับสังคมไทย

กลายเป็นว่ารัฐบาลต้องการประวิงเวลาเพื่ออะไรบางอย่าง และเมื่อถึงเวลาจึงกลับไปสู่การเลือกตั้งหรือไม่ โดยเฉพาะที่บอกว่า “เปลี่ยนแปลงอะไรอีกหลายอย่าง” ก็ไม่ได้ถูกอธิบายตามกระบวนการ แต่กลับกลายเป็นสิ่งที่รัฐบาลไม่สามารถตอบคำถามของประชาชนได้ หรือแม้แต่ตัวบทที่ว่า “การเรียกร้องประชาธิปไตย คสช. ไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องแปลก ที่แปลกคือประชาธิปไตยที่ผ่านมา มีปัญหาทุกมิติ” คำว่า “ประชาธิปไตย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เป็นคำนาม แปลว่า “ระบอบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่, การถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่” จากการวิเคราะห์แล้วเห็นว่าความต้องการที่แท้จริงของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการความบริสุทธิ์ ยุติธรรมจากการเลือกตั้ง กล่าวคือต้องไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง ซึ่งประชาชนคนทุกคนต้องไม่สนับสนุนนักการเมืองที่ทุจริตการเลือกตั้ง ขณะเดียวกันมีการร่างรัฐธรรมนูญรวมทั้งกฎหมายการเลือกตั้งให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น หวังเป็นเครื่องมือที่ช่วยกีดกันนักการเมืองทุจริตไปจากการเมืองไทย มีรัฐบาลที่มีธรรมาภิบาล โดยอาศัยประชาชนเป็นหูเป็นตา ส่วนตัวบทที่ว่า “ไม่เคยปฏิเสธประชาธิปไตย” เป็นตัวบทที่สวยหรูเกินจริง เพราะสังคมทั่วโลกต่างรับทราบดีว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา คือหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เข้าควบคุมอำนาจรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่ชนะผลคะแนนการเลือกตั้งเป็นรัฐบาลบริหารประเทศตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยสากล จึงเป็นวาทกรรมที่ค่านายตาของประชาชน “แต่เราต้องมีประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ มีความยั่งยืน ทุกคนมีความสุข” เป็นตัวบทที่นายกรัฐมนตรีพูดต่อจาก “ไม่เคยปฏิเสธประชาธิปไตย” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เอาความรู้สึกของประชาชน นั่นคือผลลัพธ์คือความสุข นำมาวาดภาพจินตนาการว่าหลังจากที่ทำประชาธิปไตยให้มีคุณภาพแล้วทุกคนก็จะมีสุขตามไปด้วยแน่นอนว่าประชาธิปไตยคือเรื่องของเสียงข้างมากในประเทศ ส่วนเสียงข้างน้อยเป็นฝ่ายที่ไม่สมหวัง ครั้นจะหาจุดร่วมที่เป็นความสุขของคนทั้งประเทศยิ่งเป็นไปไม่ได้ เพราะการคิดต่างเป็นเรื่องความชอบธรรมในวิถีแห่งระบอบประชาธิปไตย หรือแม้แต่ตัวบท “ต้องคิดแบบที่ผมคิด ถึงจะแก้ปัญหาสำเร็จ” มองได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กำลังวางตนเป็นใหญ่พยายามบังคับให้ประชาชนทุกคนคิดแบบตน สะท้อนการไม่รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งสวนทางกับที่เคยระบุว่ารับฟังเสียงของประชาชนทุกกลุ่มในการพัฒนาประเทศชาติ

4.1.2.1.4.3 ประเด็นรัฐประหารไม่ทำลายประชาธิปไตย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าในเมื่อสภาวะสังคมดำเนินมาถึงทางตันก็ต้องทำรัฐประหารเพื่อเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่ แต่การเริ่มต้นนั้นไม่ใช่การถอยหลังลงคลองแต่เป็นการหยุดนิ่งเพื่อทำให้ดีแล้วก้าวเดินไปข้างหน้าอย่างช้า ๆ แต่มั่นคง ฉะนั้นการทำรัฐประหารก็ไม่ใช่การทำลายประชาธิปไตยในประเทศไทยเสมอไป

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นรัฐประหารไม่ทำลายประชาธิปไตยเสมอไป ดังนี้

“อดีตผู้นำประเทศของไทยท่านหนึ่งที่เป็นนักประชาธิปไตย นักสิทธิมนุษยชน ผมขออนุญาตไม่เอ่ยชื่อท่าน ก็เคยพูดไว้ว่าไม่มีใครสนับสนุนรัฐประหารอยู่แล้ว แต่ก็เห็นด้วยในการเสริมสร้างประชาธิปไตยใหม่ของไทยให้ยั่งยืน ฉะนั้นไม่อยากให้ทุกคนมาพูดว่ารัฐประหารว่าดีไม่ใช่อะไร เพราะเกิดขึ้นมาแล้วทำมาแล้ว ก็ต้องคอยช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน สนับสนุนให้เกิดสิ่งที่ดี ๆ ในระยะเวลาอันสั้น ในระยะเวลาที่เราต้องปฏิรูปนี้ น่าจะดีกว่า ดีกว่าที่จะต่อต้านตั้งแต่แรก ไม่อย่างนั้นมันเสียเวลาเปล่า เสียทุกอย่างเลย (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“การประชุม APEC ซึ่งได้มีโอกาสหารือทวิภาคีอย่างเป็นทางการกับผู้นำหลายประเทศเพิ่มเติม ก็ได้พบหลายประเทศอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ท่านประธานาธิบดีเกาหลีใต้ นายกรัฐมนตรีอินเดีย นายกรัฐมนตรีรัสเซีย ท่านเลขาธิการสหประชาชาติในการประชุมครั้งนี้ก็น่ายินดี ทุกท่านก็มีความเข้าใจในสถานการณ์ในประเทศไทยแล้วก็ให้กำลังใจผมก็บอกว่าผมก็เป็นทหารประชาธิปไตยเหมือนกัน แล้ววันนี้ผมก็เกษียณแล้ว แต่ผมเป็นประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นวันนี้เราก็คงเดินหน้าตามโรดแมปที่มีอยู่เพื่อต้องการที่จะไปสู่ตรงนั้น ผมเรียนว่าผมไม่ได้ทำลาย ผมสร้างให้แข็งแรงขึ้นอะไรขึ้นวันนี้ความขัดแย้งก็ยังยั้งอยู่ เขาก็เข้าใจแต่เขาจะพูดอย่างอื่นคงไม่ได้หรอก” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“สิ่งที่ยังเป็นกังวลอยู่คือเรื่องการเข้าสู่การเป็นประชาธิปไตย ผมได้พูดไปหลายครั้งแล้ว วันนี้ก็อยากจะนำส่วนหนึ่งของการบรรยายพิเศษของศาสตราจารย์ มิเชล โทเปอร์ จากมหาวิทยาลัยปารีสที่ 10 ของฝรั่งเศสที่ได้มาบรรยายที่บ้านเรา และให้ข้อคิดที่ว่า “การรัฐประหาร ก็อาจไม่ใช่การทำลายประชาธิปไตยเสมอไป เพราะบางครั้งการรัฐประหารในหลายประเทศ ก็เป็นการทำเพื่อเตรียมไปสู่ระบอบประชาธิปไตยในอนาคต” ผมไม่ได้หมายความว่าดีหรือไม่ดี ทำความเข้าใจผมด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นถึงความพยายามของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่พยายามสื่อสารให้ประชาชนรับรู้ว่าการตัดสินใจควบคุมอำนาจของตนเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 นั้น เนื่องจากเหตุผลจำเป็นที่จะทำบ้านเมืองให้ดีขึ้นในทุก ๆ มิติ โดยอีกประชาชนเป็นที่ตั้ง ในเมื่อตัดสินใจกระทำไปแล้วก็อยากให้เราร่วมมือกันเดินหน้าประเทศไปพร้อมกัน ดังตัวบท “ไม่อยากให้ทุกคนมาพูดว่ารัฐประหารว่าดีไม่ใช่อะไร เพราะเกิดขึ้นมาแล้ว ก็

ต้องคอยช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน” แปลความได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการบอกประชาชนว่าในเมื่อตนไม่มีทางเลือกจึงจำเป็นต้องทำรัฐประหาร เมื่อดำเนินมาได้ระยะหนึ่งแล้วก็ควรที่ประชาชนต้องสนับสนุนรัฐบาลทหารของตนต่อไป อาจดูแล้วเป็นวาทกรรมที่เห็นแก่ตัว แต่หากพิจารณาถึงเหตุผลก่อนหน้านี้นี้การรัฐประหารที่นำไปก็เพื่อรักษาไว้ซึ่งชีวิตและทรัพย์สินของพี่น้องประชาชนนั่นเอง แม้แต่เนื้อความ “บอกว่าคุณก็เป็นทหารประชาธิปไตยเหมือนกัน แล้ววันนี้ผมก็เกษียณแล้ว แต่ผมเป็นประชาธิปไตย” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามจะสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนว่า ในมุมมองของผู้นำต่างชาติที่มองประเทศไทย ถึงแม้จะอยู่ในช่วงสภาวะที่ไม่เป็นปกติ แต่ก็มีการปกครองเป็นประชาธิปไตยอยู่บ้าง ไม่ใช่ภาพลักษณ์ติดลบเหมือนคนไทยมองประเทศไทยด้วยกันเอง “ผมเรียนว่าผมไม่ได้ทำลาย ผมสร้างให้แข็งแรงขึ้น” เป็นตัวบทที่ตอกย้ำที่ชัดเจนอีกว่าการทำรัฐประหารไม่ใช่การทำลายประชาธิปไตยเสมอไป หากแต่จะทำให้เป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและสมบูรณ์มากขึ้น ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้หยิบยกคำกล่าวของนักวิชาการต่างชาติที่ว่า “การทำรัฐประหาร ก็อาจไม่ใช่การทำลายประชาธิปไตยเสมอไป เพราะบางครั้งการรัฐประหารในหลายประเทศ ก็เป็นการทำเพื่อเตรียมไปสู่ระบอบประชาธิปไตยในอนาคต” ผมไม่ได้หมายความว่าดีหรือไม่ดี ทำความเข้าใจผมด้วย” เป็นการชี้ให้เห็นว่าตนนั้นไม่ได้คิดเองเสมอไป ต่างประเทศที่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนแต่ผ่านการทำปฏิวัติรัฐประหารด้วยกันทั้งสิ้น ส่วนที่ว่า “ผมไม่ได้หมายความว่าดีหรือไม่ดี” นั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ชี้ให้เห็นว่าตนนั้นไม่ต้องการให้ใครคิดแบบเดียวกับตนเพียงแต่ต้องการจะบอกความในใจถึงความลำบากใจในการตัดสินใจรัฐประหารเท่านั้น

จากการค้นพบวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาลในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สะท้อนถึงความรู้ ความเชื่อ และเหตุผลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทที่ต้องการสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนว่ารัฐบาลทหารจะสามารถบริหารประเทศจนนำไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืนเหมาะสมกับเมืองไทย ทั้งนี้ ยังแฝงด้วยการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลทหารโดยอาศัยการทำลายความน่าเชื่อถือรัฐบาลชุดเก่าตลอดจนนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้วยการสร้างภาพวาดฝันอนาคตที่จะได้รับประโยชน์มืออย่างมีความสุข

4.1.2.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทในวาทกรรม ความชอบธรรมของรัฐบาล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นของวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล 4 ประเด็น คือ การเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต และการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืนมา

วิเคราะห์ในคราวเดียวกัน ปรากฏอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี และการสร้างลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน

จากวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล ทำให้ผู้วิจัยค้นพบการสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี 3 ประการ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาของประเทศ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

4.1.2.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาประเทศ

เป็นการกำหนดอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ว่าเป็นมีความผู้เสียสละในการทำงานเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติ ยอมอุทิศตนตัดสินใจเข้ามาควบคุมอำนาจเพื่อแก้ไขและบริหารประเทศแทนรัฐบาลเดิมที่มีปัญหาสะสมมาอย่างยาวนาน ประกอบด้วย ความแตกแยกทางความคิดของประชาชนในสังคมอย่างร้ายแรงจนนำไปสู่เหตุการณ์รุนแรงทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก ประชาชนไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คนในชาติแตกความสามัคคี รวมทั้งมีการทุจริตคอร์รัปชันในบรรดานักการเมืองและข้าราชการ รัฐบาลเดิมเป็นรัฐบาลรักษาการที่ไร้เสถียรภาพไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายปกติได้ ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินด้วยอำนาจที่เหลืออยู่ไม่สามารถทำได้ ทำให้ประเทศชาติไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ และสร้างความไม่มั่นใจให้กับคนในประเทศและต่างประเทศ และในแง่เศรษฐกิจที่ไม่พัฒนา ดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ระบุว่า ได้เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองขึ้นในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียงต่อเนื่องมาเป็นเวลานานจนลุกลามไปสู่แทบทุกภูมิภาคของประเทศ ประชาชนแตกแยกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ขาดความสามัคคีและมีทัศนคติไม่เป็นมิตรต่อกัน บางครั้งเกิดความรุนแรงใช้กำลังและอาวุธสงครามเข้าทำร้ายกัน ส่งผลสวัสดิภาพและการดำรงชีวิตของประชาชนไม่เป็นปกติสุข การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองการปกครองชะงักงัน กระทบต่อการใช้อำนาจในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร และในทางตุลาการการบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล นับเป็นวิกฤติการณ์ร้ายแรงที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน แม้รัฐบาลเดิมจะแก้ไขปัญหาด้วยกลไกและมาตรการทางกฎหมาย เช่น นำกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในภาวะต่าง ๆ มาบังคับใช้ รวมถึงการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรและจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป และฝ่ายที่ไม่ได้เป็นคู่กรณี เช่น องค์กรธุรกิจ ภาคเอกชน องค์กรตามรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง กองทัพ และวุฒิสภาได้พยายามประสานให้มีการเจรจาปรองดองกัน แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ กลับจะเกิดข้อขัดแย้งใหม่ในทางกฎหมายและการเมืองเป็นวงวนแห่งปัญหาไม่รู้จบสิ้น กระทบต่อการทำมาหากินรวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ ทั้งยังเปิดช่องให้มีการก่ออาชญากรรมและความไม่สงบอื่นเพิ่มขึ้น กอปรกับมีการหมิ่นพระ

บรมเดชาานุภาพอย่างร้ายแรงของกลุ่มที่ไม่หวังดี อันจะเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติในที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้น ตัดสินใจเข้าควบคุมอำนาจตั้งตนเป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต่อมาได้รับความไว้วางใจรับเลือกเป็น นายกรัฐมนตรีตามกระบวนการ มีคณะรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินแก้ไขสถานการณ์อันวิกฤตให้ กลับคืนสู่สภาวะปกติฟื้นฟูความสงบเรียบร้อย ความรู้สึกสามัคคีและความเป็นธรรม แก้ปัญหา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง จัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเร่งด่วน จัดตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ และองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้มีการปฏิรูปในด้านการเมืองและด้านอื่น ๆ และให้มีการยกย่องรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ที่วางกติกาการเมืองให้รัดกุม เหมาะสม ป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ก่อน จะส่งมอบภารกิจเหล่านี้แก่ผู้แทนปวงชนชาวไทยและคณะรัฐบาลที่จะเข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน ในคราวต่อไป ในการดำเนินการดังกล่าวนี้จะให้ความสำคัญแก่หลักการพื้นฐานยิ่งกว่าวิธีการใน ระบบประชาธิปไตยเพียงอย่างเดียว จึงจำเป็นต้องใช้เวลาสร้างบรรยากาศแห่งความสงบ เรียบร้อยและยุติความขัดแย้ง เพื่อนำความสุขที่สูญหายไปนานกลับคืนสู่ประชาชน คืนความเป็น ธรรมให้เท่าเทียมปราศจากความเหลื่อมล้ำให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนใน ชาติ

ขณะเดียวกัน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวย้ำโดยตลอดว่าตนเอง ไม่ใช่ผู้เลือกเมือง เพราะฉะนั้นจะทำเพื่อประชาชนทุกคนโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชังหรือเลือกปฏิบัติ ตามเขตพื้นที่เหมือนผู้เลือกเมือง ลักษณะตัวบทนี้จะนำเสนอการทำงานของรัฐบาลตามกรอบ ระยะเวลา หรือ โรดแมปที่เคยแถลงไว้อย่างชัดเจนเพื่อนำไปสู่การเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการคืนอำนาจให้กับประชาชน แต่ทั้งนี้ต้องผ่านกระบวนการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานให้ ประเทศชาติและประชาชนมีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนเสียก่อน ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้สร้างตัวบทที่ เน้นย้ำมาโดยตลอดว่ารัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีความตั้งใจจริงไม่ต้องการ แสวงหาผลประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้นและไม่ต้องการสืบทอดอำนาจให้ยาวนานเกินความจำเป็น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไข ปัญหาของประเทศ ดังนี้

“กล่าวโดยสรุปคือ ประเทศ และประชาชนชาวไทย ยังมีปัญหาอีกมากมายที่ จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข และจัดระเบียบ ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขให้ได้ โดยเร็ว ที่ผ่านมาเวลาในการแก้ไขปัญหาของประเทศชาติได้สูญเปล่าไปกับความ ขัดแย้งของคนภายในชาติไปมากพอแล้ว เราจำเป็นต้องเดินทางต่อไป เพื่อ ผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

“ผมคิดว่าคนไทยทุกคนเหมือนผม ไม่มีความสุข มาประมาณ 9 ปีแล้ว ขณะนี้ทุกคนอยู่ในความสุขสงบมาก ตั้งแต่ 20 และ 22 พฤษภาคม 2557 เป็นต้นมา คสช. ไม่ต้องการก้าวเข้าสู่อำนาจ ไม่ต้องการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ใดๆ เลย แต่ประเทศชาติเดินหน้าต่อไปไม่ได้ ถ้าทหารและข้าราชการทุกคนไม่ทำอะไรเลย ใครจะมาดูแลท่าน ใครจะแก้ปัญหาให้ท่าน ในเมื่อประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์เดินหน้าต่อไปไม่ได้ ด้วยความขัดแย้ง เจ้าหน้าที่ถูกตำหนิ ประชาชนเกิดความไม่ไว้วางใจ การบังคับใช้กฎหมายปกติทำไม่ได้ ทั้งนี้ขอให้เชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ ทั้งข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ประเทศชาติต้องมาก่อนเสมอ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

“ขณะนี้ผม และรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีและรัฐมนตรีช่วย ตลอดถึงข้าราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็พยายามอยู่เพื่อจะทำเพื่อพ่อแม่พี่น้อง ผมบอกแล้วว่าเราต้องมาช่วยกันสร้างประวัติศาสตร์ เพราะฉะนั้น นอกจากพวกเราแล้ว ก็ยังเป็นพวกท่านด้วยทั้งพี่น้อง พ่อแม่พี่น้องเกษตรกร อาชีพทุกอาชีพ ก็ต้องรู้ว่าเรากำลังร่วมมือทำอะไรกันอยู่ ก็คือการปฏิรูปประเทศ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“รัฐบาลและ คสช. มั่นใจว่าเราจะสามารถผ่านช่วงเวลาแห่งฝันร้ายนี้ไปด้วยกัน เราจะเดินหน้าต่อไป ไม่ยอมสะดุด หรือหยุดอีกต่อไป เพราะประเทศไทยเรานั้น เสียเวลา เสียโอกาส มามากแล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาของประเทศจากการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองครั้งสำคัญที่กระทบไปถึงระบบเศรษฐกิจและสภาพสังคม แม้ว่าหลายฝ่ายรวมถึงคู่ขัดแย้งจะหาทางแก้ไขแล้วแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมอำนาจบริหารประเทศเพื่อไม่ให้ปัญหาทุกอย่างบานปลายและแม้จะไม่ใช่นักการเมืองแต่ก็แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการบริหารด้วยการกำหนดกรอบการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อคืนอำนาจให้กับประชาชน ทั้งยังแสดงความจริงใจด้วยการไม่แสวงผลประโยชน์หรืออำนาจใด ๆ นอกจากการทำให้ประเทศชาติมีความสงบประชาชนมีความสุข

4.1.2.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากรัฐบาลในอดีต

เป็นการกำหนดอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นผู้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต กล่าวคือ นอกจากการเข้ามาควบคุมอำนาจและบริหารประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกมิติแล้ว แต่อีกข้อเท็จจริงประการสำคัญก็คือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับรัฐบาลในยุคก่อน ๆ โดยอาศัยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดไม่มีละเว้น ไม่ว่าจะเป็นอดีตรัฐบาลพรรคเพื่อไทยหรือพรรคประชาธิปัตย์ ทั้งคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชันโครงการจำนำข้าวของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร รวมไปถึงอดีตรัฐมนตรีและนักการเมืองพรรคเพื่อไทยที่ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีความมั่นคงหลายรายที่ยังคงหลบหนีพำนักอยู่ต่างประเทศและคอยต่อต้านอำนาจของกลุ่มทหารมาโดยตลอด นอกจากนี้ยังใช้กฎหมายพิเศษหรืออำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ดำเนินการกับผู้ที่ทำให้เกิดความผิดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในฐานความผิดการทุจริตคอร์รัปชันจริงจัง อีกทั้งปัญหาของประเทศที่สะสมมาอย่างยาวนานยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ปัญหาเหล่านี้พลอยสร้างความเสียหายและกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับตามสิทธิขั้นพื้นฐาน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงพยายามสร้างวาทกรรมให้เกิดภาพลักษณ์ว่ารัฐบาลทหารเข้ามาแก้ไขให้ทุกปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อโอกาสการพัฒนาในประเทศ สามารถเดินหน้าต่อไปได้และได้รับการยอมรับจากองค์กรระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ปัญหาการประมง การค้ามนุษย์ และการบินพลเรือน เป็นต้น ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาของประเทศ ดังนี้

“เรื่องการตรวจโกดังข้าว คสช. ยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคุมไปกับการดำเนินคดี ในกรณีตรวจพบความไม่โปร่งใส เพื่อจะนำเข้าสู่กระบวนการสอบสวน และกระบวนการยุติธรรมต่อไป ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการตรวจสอบดำเนินคดีของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยปัจจุบัน คณะทำงาน ได้เข้าตรวจสอบปริมาณข้าวแล้ว จำนวนโกดังทั้งสิ้น 836 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.78 จากจำนวนคลัง หรือโกดัง ทั้งหมด 1,787 แห่ง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ให้กระบวนการยุติธรรมเป็นผู้ดำเนินการต่อไป ไม่ปล่อยให้เป็นการเอารัดเอาเปรียบทุจริตเกิดขึ้น อย่างเช่นในอดีตที่ผ่านมา ทุกโครงการสมัยนี้ รัฐบาลนี้จะต้องมีการตรวจสอบทุกระดับของเราก็ไปว่ากันมา มีคดีความอะไรก็

ไปว่ากันมาในกระบวนการยุติธรรมของใหม่ตรวจสอบแล้วก็ต้องนำเข้ากระบวนการยุติธรรมเหมือนกัน กระบวนการยุติธรรมเป็นผู้ตัดสิน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“ผมถือว่าผมและคณะที่ไปเยือนต่างประเทศนั้น เรานำเกียรติยศของคนไทยไปด้วย เพราะฉะนั้นก็ไม่อยากให้เขาเข้าใจว่า ผ่านมาหลายครั้งหลายรัฐบาลแล้ว ก็ไม่เคยทำอะไรได้สำเร็จ เพราะว่ามีข้อตกลงทุกอย่าง เขาก็อ้างถึงข้อตกลงทุกอัน ผมก็เรียกว่า เราไม่พูดถึงเรื่องเก่าแล้วกัน เราจะมาทำในเรื่องใหม่แล้วก็ทำให้ก้าวหน้าให้เกิดให้ได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU) เป็นปัญหาสำคัญของชาติเป็นอย่างยิ่งที่อาจจะถูกละเลยปล่อยให้มีการหมกหมมมาเป็นเวลานาน จนต้องให้องค์กรระหว่างประเทศมากำหนดมีมาตรการกดดันต่อการประมงของไทย รัฐบาลนี้ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข โดยมีศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (ศปมผ.) เป็นกลไกหลักในการแก้ปัญหานั้น ปัจจุบันมีความคืบหน้าไปมาก” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีตจากการที่เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาความที่ยังไม่มีผู้กระทำผิดมารับโทษตามกฎหมาย การตรวจสอบการทุจริตต่าง ๆ เช่น โครงการรับจำนำข้าว ตลอดจนปัญหาระดับนโยบายที่ยังไม่รับการแก้ไข ประกอบด้วย การประมง การค้ามนุษย์ และการบินพลเรือน

4.1.2.2.3 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย

เป็นการกำหนดอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ การเป็นผู้นำประเทศที่สร้างความมั่นใจให้กับประชาชนว่า การเข้าควบคุมอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และการจัดตั้งรัฐบาลในครั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของประเทศและปัญหาสะสมที่มีมาอย่างยาวนาน นอกจากการวางยุทธศาสตร์ปฏิรูปประเทศในทุกด้านแล้ว พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อคืนอำนาจให้ประชาชนจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปปลายปี พ.ศ. 2560 ไว้ค่อนข้างชัดเจน (ก่อนที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 สวรรคต) ทำให้เกิดภาพลักษณ์ว่านายกรัฐมนตรี ไม่ต้องการเข้ามาบริหารประเทศเพื่อแสวงหาอำนาจหรือผลประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากความตั้งใจจริงในการแก้วิกฤตของประเทศ

ดังจะเห็นได้จากเนื้อความที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ที่แสดงให้เห็นว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตั้งใจขอโอกาสและเวลาปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงเพื่อความยั่งยืนและเสถียรภาพของการเมืองไทยในอนาคต ไม่ใช่เรียกร้องหรืออ้างถึงแค่เพียงสิทธิเสรีภาพเท่านั้น โดยใช้โอกาสนี้เน้นย้ำว่าห้วงเวลานี้ยังไม่เหมาะสมที่จะมีการเลือกตั้ง พร้อมทั้งระบุว่ารัฐบาลทหารไม่ปฏิเสธประชาธิปไตย แต่ประเทศไทยต้องมีประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ รัฐบาลมีธรรมาภิบาลยอมรับฟังเสียงของประชาชนทุกกลุ่ม ไม่สร้างชนวนความขัดแย้งเหมือนในอดีต อีกทั้งต้องเป็นประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทยเท่านั้น

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าตัวบทที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามเน้นย้ำว่าหากประเทศชาติยังไม่ก้าวข้ามความขัดแย้ง และตราบไคที่สังคมยังไม่มีควมสงบเรียบร้อย การเลือกตั้งก็จะไม่เกิดขึ้น เพราะถ้าหากปล่อยให้มีการเลือกตั้ง ประเทศชาติก็จะกลับไปประสบปัญหาเหมือนในอดีตที่ผ่านมา เท่ากับว่าการควบคุมอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มีความตั้งใจแก้ไขปัญหาและวางรากฐานปฏิรูปประเทศ ก็จะสูญเปล่า

นอกจากนี้ การทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญในวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2559 นับเป็นก้าวสำคัญของประชาธิปไตยในประเทศไทย เพราะเป็นกระบวนการที่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับถาวร (พ.ศ. 2560) และออกเสียงตอบคำถามแนบท้ายประชามติ ถึงการกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่าในระหว่าง 5 ปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญล่าสุด ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งผลการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่าประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 61.35 เห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ และร้อยละ 38.65 ไม่เห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ในขณะที่การออกเสียงคำถามแนบท้ายประชามติ ปรากฏว่าประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 58.07 เห็นชอบด้วย และร้อยละ 41.93 ไม่เห็นชอบด้วยกับคำถามแนบท้ายดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไข้ปัญหาของประเทศ ดังนี้

“เราเข้าใจดีถึงกฎเกณฑ์ของโลกในปัจจุบัน เป็นโลกของประชาธิปไตย แต่ขอใช้เวลาเราในการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และอะไรอีกหลายอย่าง เพื่อแก้ประชาธิปไตยของไทย ให้เป็นสากล ถูกต้อง ชอบธรรม รับผิดชอบ เสียสละ นึกถึงประโยชน์ของประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่าย ทุกพื้นที่ ทั้งประชาชนเสียงข้างมาก

ข้างน้อย ต้องได้รับความพึงพอใจอย่างทั่วถึงกัน หากทุกคนร่วมมือกัน จะนำพาประเทศก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงปลอดภัยยั่งยืน ทุกอย่างก็จะผ่อนคลายเป็นตามลำดับ เราเข้าใจว่า ทุกคนคงต้องเลือกประเทศชาติก่อนประชาธิปไตย ที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงนั้นจะประมาณระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนัก” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

“การเรียกร้องเพื่อประชาธิปไตย ซึ่ง คลสช. ไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องแปลก ที่แปลกก็มีอยู่เพียงว่า สถานการณ์ประชาธิปไตยไทยที่ผ่านมา มีปัญหาโดยตลอดในทุกมิติ ทั้งในด้านการเมือง การเข้าสู่ระบบ อำนาจบริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ การทุจริต ความไม่โปร่งใส เอื้อประโยชน์ และผลประโยชน์ทับซ้อน จนทำให้ข้าราชการไม่สามารถปฏิบัติงานในการให้การบริการกับประชาชนได้ ผมไม่เข้าใจว่า ผู้เรียกร้องดังกล่าวเหล่านั้น มองข้ามเรื่องที่กำลังจะวุ่นวายไปได้อย่างไร” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“การเมืองผมเข้าใจ การเมืองคือการเมืองของระบบประชาธิปไตย แต่ต้องทำให้ถูกต้องบริสุทธิ์ยุติธรรม ให้เป็นประชาธิปไตยของคนไทยทุกคน ไม่ว่าจะเสี่ยงส่วนมากหรือเสี่ยงส่วนน้อยแล้วแต่ เป็นหน้าที่ของรัฐบาลต้องดูแล” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“เรื่องประชาธิปไตย หากพูดว่าประชาชนเป็นใหญ่ เป็นเจ้าของประเทศอย่างเดียว บางครั้งก็ใช้ข้อเท็จจริงที่แน่นอน แต่อาจจะไม่เหมาะสมในเวลานี้ เพราะฉะนั้นต้องมีเวลาให้ทุกคนเรียนรู้ และรู้ถึงหลักการมีส่วนร่วมกันอย่างไร มีจิตสำนึก มีหน้าที่ มีความรับผิดชอบ แล้วจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างไร ตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นด้วย ฝ่ายการเมืองต้องเป็นผู้ทำให้เกิดขึ้น ไม่ใช่ทำให้มีปัญหา เพราะฉะนั้นความขัดแย้งจะเกิดขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

“ผมไม่เคยปฏิเสธประชาธิปไตย แต่เราต้องมีประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ มีความยั่งยืน ทุกคนมีความสุข บางอย่างอาจจะต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนผ่าน ในเวลานี้เปลี่ยนผ่านให้ได้ จะทำอย่างไร จะวางตัวอย่างไร ลำบากไหม เหนื่อยไหม จะต้องอดทนอย่างไร สิ่งเหล่านี้เรียกว่าการเปลี่ยนผ่านไปสู่สิ่งที่ดีกว่าในอนาคต ซึ่งก็คือการปฏิรูปจัดระเบียบต่าง ๆ ให้เข้าที่เข้าทาง มีการบูรณาการร่วมกัน มีการกำหนดเป้าหมายล่วงหน้า มีการประเมินทุกห้วงระยะเวลา และประชาชนจะต้องรู้อนาคตของเขา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยจากการที่รัฐบาลทหารมีนโยบายสร้างกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องประชาธิปไตยให้ประชาชนก่อนการคืนอำนาจ ทั้งยังแสดงให้เห็นว่าประชาธิปไตยไม่ใช่เพียงแค่การอ้างสิทธิเสรีภาพหรือการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวหากแต่จะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างแท้จริง ด้วยการสร้างความเข้มแข็งไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง

4.1.2.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัวบทในวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล

จากวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล ทำให้ผู้วิจัยค้นพบลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน 3 ประการ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเข้าใจความต้องการของประชาชน นายกรัฐมนตรีพยายามโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาล และ นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างต้องการความเป็นประชาธิปไตย ดังนี้

4.1.2.3.1 นายกรัฐมนตรีเข้าใจความต้องการของประชาชน

การนำเสนอตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติให้เน้นความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในความต้องการของประชาชน ข้าราชการ และภาคส่วนต่าง ๆ ทางสังคมที่อยากให้เห็นบ้านเมืองมีความสงบสุขและเห็นการพัฒนาประเทศในทิศทางที่ดีขึ้น รัฐบาลทหารจึงต้องเร่งดำเนินการวางแผนพัฒนาและปฏิรูปโครงสร้างประเทศทั้งทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นและประเทศชาติเป็นสำคัญก็เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนและพึงได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานจากภาครัฐอย่างเท่าเทียม

ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้นำวลี “คืนความสุขให้คนในชาติ” มาใช้เป็นตัวบทเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารมีความมุ่งหวังในการคืนความสุขที่ยั่งยืนให้ประชาชนหลังจากที่ประเทศชาติต้องประสบภาวะไม่ต่างจากรัฐล้มเหลววนมาซึ่งความทุกข์อันแสนสาหัส บ้านเมืองมีความแตกแยกแบ่งฝักแบ่งฝ่ายเกิดการทำร้ายในหมู่ประชาชนอย่างรุนแรง จนไม่สามารถดำรงชีวิตด้วยความปกติสุขได้ สะท้อนให้เห็นความจริงใจของรัฐบาลทหารที่ต้องการทำเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

ฉะนั้นที่กล่าวมาข้างต้นในการจะสร้างความสุขที่ยั่งยืนในหมู่ประชาชนนั้น รัฐบาลทหารจึงต้องการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงในทุกมิติ เพื่อให้บังเกิดความสุขที่ยั่งยืนโดยแท้ซึ่งต้องคำนึงถึงอนาคตของลูกหลานด้วย ไม่สร้างนโยบายที่ฉาบฉวยเหมือนนักการเมืองที่ผ่านมา

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีเข้าใจความต้องการของประชาชน ดังนี้

“ระหว่างที่เราเข้มงวดอยู่ก็ดูเหมือนจะดี แต่พอเราไปทำเรื่องอื่นที่มีปัญหามากมาย เรื่องเก่า อำนาจเก่า ผู้มีอิทธิพลเก่าก็จะเข้ามาอีก พยายามที่จะกลับเข้ามาแก้ไขอีก กลับไปเป็นแบบเดิมอีก โดยใช้กระแสสังคม โดยใช้กระแสของประชาชนผู้ยากไร้ ผู้มีรายได้น้อย ผมไม่เข้าใจว่าคนเหล่านี้ จิตใจทำด้วยอะไร พยายามจะทำให้คนไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้น้อยเข้าใจผิด และยกประโยชน์แต่เพียงส่วนน้อย ผิดกฎหมายหรือละเมิดความสงบเรียบร้อยของสังคมให้กับประชาชนเป็นจุดอ้าง และกอบโกยผลประโยชน์ส่วนใหญ่ไป และแบ่งปันส่วนน้อยให้กับผู้ที่ทำผิดกฎหมายดังกล่าว โดยมีประชาชนเหมือนกับเป็นตัวประกัน อันนี้ต้องขอร้องให้เลิกซะที” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“ทั้งนี้เราจะรับฟังความเห็น ข้อเสนอแนะของทุกกลุ่ม เพื่อให้การบริหารงานเหล่านั้น เป็นไปตามความคาดหวังของประชาชน และเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง ในส่วนของการรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ให้ทุกกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดช่องทางในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ วันนี้ได้มีการจัดตั้งหลายหน่วย เพื่อจะนำคำร้องทุกข์และคำแนะนำต่าง ๆ มาสู่การพิจารณาแก้ไข ทั้ง 3 ระยะ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“ถ้าหากว่าเศรษฐกิจดีขึ้นมาก ๆ วันหน้าก็ดีขึ้นเอง ทุกคนก็คงจะลืมตาอ้าปากกันได้ หมดหนี้หมดสินกันเสียที แต่ถ้าไม่เริ่มแบบผมทำวันนี้ไปไม่ได้แน่นอน ก็จะจนไปเรื่อย ๆ เป็นหนี้ไปเรื่อย ๆ อยากจะขอร้อง ขอความร่วมมือด้วยแล้วกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2558)

“เราอาจผิดหวังกับสถานการณ์ในประเทศในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา เราถึงได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูป การเข้ามาของ คสช. และรัฐบาล ถือเป็นเพียง การห้ามเลือดหรือหยุดเลือดเท่านั้นเอง แต่ทำอย่างไรเราจะ “พลิกวิกฤติเหล่านี้ให้เป็นโอกาส” ให้ได้สำเร็จ เป็นเรื่องที่เราทุกคนที่จะต้องช่วยกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่นายกรัฐมนตรีเข้าใจความต้องการของประชาชนจากการที่ประเทศไทยได้ผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม รัฐบาล

ทหารจึงมีนโยบายคืนความสุขให้ประชาชน โดยให้คำมั่นว่าทุกโครงการที่ดำเนินการไปก็หวังสร้างความสุขที่ยั่งยืนให้กับประชาชนทุกคน

4.1.2.3.2 นายกรัฐมนตรีพยายามโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาล

การนำเสนอด้วยบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติให้นัยความสัมพันธะระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พยายามสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้าใจในบริบทของสังคมและเชิญชวนให้มีส่วนร่วมทั้งกับรัฐบาลทหารในการพัฒนาประเทศโดยอาศัยด้วยบทการโน้มน้าวของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงได้มีการหยิบยกเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาเป็นบทเรียนเพื่อมุ่งหวังให้รัฐบาลทหารเกิดความชอบธรรม โดยที่ประชาชนทุกคนต้องคิดเหมือนนายกรัฐมนตรี และสร้างภาพลักษณ์ร่วมกันว่าการควบคุมอำนาจครั้งนี้ต้องทำให้ประเทศไทยเดินหน้าต่อไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม เพื่อไม่ให้ประเทศชาติเสียโอกาสไปมากกว่านี้

นอกจากนี้ ด้วยบทการโน้มน้าวใจประชาชนที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาตินั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสร้างจุดร่วมกันว่าประเทศชาติบ้านเมืองจำเป็นที่จะต้องได้รับการฟื้นฟูแก้ไขในภาวะวิกฤตที่กำลังเผชิญอยู่ อันเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตที่รัฐบาลเดิมได้ทำไว้นานปีการ รวมถึงต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารในทุกมิติ ทั้งนี้ ประชาชนทุกภาคส่วน ข้าราชการทุกคนต้องตั้งเอาจิตสำนึกรักษาดีออกมาร่วมมือกับรัฐบาลทหารในภารกิจสำคัญเพื่อสร้างประวัติศาสตร์ของประเทศไทยด้วยน้ำมือของทุก ๆ คน และหากเมื่อใดที่ทุกคนไม่ให้ความร่วมมือกันแล้วนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างด้วยบทต่อไปว่าประเทศชาติบ้านเมืองจะกลับไปย่ำแย่ วุ่นวายเหมือนในอดีตที่ผ่านมาไม่มีทางแก้ไขได้สำเร็จท้ายที่สุดประชาชนก็จะเป็นผู้เสียประโยชน์ไม่พบกับความสุขที่แท้จริง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างด้วยบท นายกรัฐมนตรีพยายามโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐบาล ดังนี้

“ในเรื่องของการขอความร่วมมือ ก็อยากจะให้พี่น้องประชาชนชาวไทยทุกคนให้รับทราบว่ามันวันนี้ปัญหาของประเทศเรานั้นมีมากมายเป็นปัญหาสะสมมาทั้งสิ้น การที่เราเข้ามาบริหารประเทศตอนนี้ก็ประมาณ 5 เดือน คสช. บวรรัฐบาลด้วย ทั้งนี้ก็มุ่งหวังให้ประเทศของเรานั้นมีความเจริญมั่นคงอย่างยั่งยืน ถ้าพวกเราทุกคนไม่ร่วมมือกันไม่เริ่มทำกันตอนนี้เราก็ไม่รู้ว่าจะให้ใครมาทำอีก วันเวลาอาจจะไม่มีอีกแล้วในการที่จะแก้ปัญหา ถ้าเราจะรอให้ประชาธิปไตยเต็มรูปแบบมาแก้ตอนนี้คงไม่ทัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“ผมเรียนว่าการแก้ปัญหาต่าง ๆ นั้น เราจะทำไม่ได้เลยถ้าหากว่าความรัก ความสามัคคีไม่เกิดขึ้น ไม่รับฟังซึ่งกันและกัน ไม่เข้าใจกัน เราก็จะกลับไปอยู่ในวังวนของความขัดแย้งกัน ติดกับดักตัวเองอีกเหมือนเดิม หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้น ไม่สงบไม่เรียบร้อย รัฐก็ต้องบังคับใช้กฎหมาย ประชาชนก็เดือดร้อน อันนี้ประชาชนก็ต้องรับรู้รับทราบและต้องฟังกัน แล้วก็คิดอย่างมีสติ ด้วยตัวของตัวเอง อย่าให้ใครมาชี้นำ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2558)

“จากนี้ต่อไปเราต้องสามัคคีกัน จับมือกันเพื่อก้าวเดินไปข้างหน้า ความสามัคคีของคนไทยจะทำให้ประเทศของเราแข็งแกร่ง บ้านของเราแข็งแรง สามารถเติบโตและผ่านพ้นวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ไปได้ ใช้ได้ตลอดไป ไม่ใช่แค่ในช่วงนี้ ต่อไปนี้ เราจะต้องร่วมมือ ร่วมใจกันมากกว่าเดิม ช่วยเหลือกันในทุก ๆ เรื่องสามัคคีกันไว้ เราต้องสร้างประเทศด้วยมือของเราเอง ผมเชื่อว่าประเทศไทยมีคนดี คนมีน้ำใจ มีคุณธรรมมากกว่าคนไม่ดี เราต้องช่วยกัน เอาความดีชนะความไม่ดีให้ได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

“รัฐบาลยืนยันว่าจะเดินหน้าต่อต้านการคอร์รัปชันต่อไป เพื่อกำจัด “สนิมเนือใน” ที่กัดกินประเทศ ในช่วงนับ 10 ปีที่ผ่านมาให้ได้ โดยหวังว่าพี่น้องประชาชนคนไทย จะให้กำลังใจ และร่วมแรงร่วมใจกัน กำจัดการคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทยของเรา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

“ที่ผ่านมานั้น ประเทศไทยได้ปล่อยปละละเลยกับปัญหานี้มานาน ประชาชนเคยชินกับการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่มีความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายไม่มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบให้รัดกุม ไม่มีกลไกในการกำกับดูแลกิจการ การตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ปล่อยให้มีการให้สินบน สินน้ำใจ ของกำนัล รางวัลต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการจ่ายเงินเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ในภายหลัง สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมานานแล้ว เป็นปัญหาที่ทำลายชาติ ทำร้ายประชาชนทำให้ประเทศไม่สามารถพัฒนาไปได้อย่างที่ควร” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

ดังนั้น สรุปได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่ นายกรัฐมนตรีมีความพยายามโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาลจากความพยายามใช้การสื่อสารเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีร่วมกันว่าในภายภาคหน้าประเทศไทยจะต้องมีความเจริญรุ่งเรืองในทุกมิติ โดยหยิบยกภาพเลวร้ายใน

อดีตมาเป็นบทเรียนเพื่อขอความร่วมมือประชาชนร่วมกันพัฒนาประเทศแต่หากไม่ทำประเทศก็จะถอยหลังลงคลอง

4.1.2.3.3 นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็ต้องการประชาธิปไตย

การนำเสนอตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติให้นัยความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต้องการสร้างจุดร่วมกันระหว่างตนกับประชาชนว่าต่างก็ต้องการระบอบประชาธิปไตยในทางการเมืองซึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทว่า “ตนเองนั้นเป็นผู้เข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่ทว่าด้วยบริบทในขณะนี้ประเทศไทยไม่พร้อมที่จะมีประชาธิปไตย” กล่าวคือ ประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อรัฐบาลทหารต้องดำเนินการปฏิรูปวางโครงสร้างประเทศ สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับประชาชนในเรื่องของประชาธิปไตยกับการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ และที่สำคัญต้องเหมาะสมกับความเป็นไทย ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้วางกรอบการทำงานหรือโรดแมปเดินหน้าปฏิรูปประเทศไว้อย่างชัดเจนก่อนคืนอำนาจให้ประชาชนเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งเป็นการทั่วไปภายในปี พ.ศ. 2560 แต่ก็มีเหตุการณ์สำคัญเฉพาะหน้าที่ต้องทำให้การเลือกตั้งต้องถูกเลื่อนออกไป คือการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 กอปรกับการแก้ไขเนื้อหาสาระร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยรอบสองก่อนประกาศใช้เป็นฉบับถาวร พุทธศักราช 2560) ในหมวดพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นไปตามพระราชอำนาจและขั้นตอนของกฎหมายที่ต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ก่อน รวมถึงการจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายลูกรวม 10 ฉบับ ทำให้มีการคาดการณ์ว่าการเลือกตั้งต้องถูกเลื่อนออกไปในช่วงกลางปีหรืออย่างช้าที่สุดคือปลายปี พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังใช้ความเป็นประธานาธิบดีเป็นกระบวนการผลักดันให้มีการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญและคำถามเพิ่มเติมแนบท้ายประชามติการให้มีการปฏิรูปประเทศ 5 ปีแรกหลังจากมีรัฐสภาชุดแรก เป็นการกำหนดภาพลักษณ์ในอนาคตให้ประชาชนได้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจจริงให้ระบอบประชาธิปไตยกลับคืนมา ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างต้องการความเป็นประชาธิปไตย ดังนี้

“วันนี้การจัดการเลือกตั้งในปัจจุบัน ถ้าหากเรายังจัดอยู่ จะเป็นสภาวะที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง และประเทศชาติจะกลับไปสู่วังวนเดิม ในเรื่องของการขัดแย้งกัน ใช้ความรุนแรงต่อกัน ทุจริตคอร์รัปชั่นของกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมือง การก่อการร้าย การใช้อาวุธสงคราม เราคงยอมรับนั้นไม่ได้อยู่แล้ว ผมคิดว่าคนไทยส่วนใหญ่

คงเข้าใจ และไม่ยากให้เป็นอย่างนั้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“การที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) หรือรัฐบาลนี้เข้ามาบริหารครั้งนี้ เรา น่าจะสามารถวางรากฐานที่มั่นคงให้กับประเทศไทยของเราเพื่อเตรียมไปสู่ระบอบ ประชาธิปไตยอันสมบูรณ์ในอนาคต จะได้หรือไม่ได้อยู่ที่พวกเราทุกคน และผม อยากจะกราบเรียนว่าคงไม่ใช่เฉพาะพวกเรา การวางอนาคตเหล่านั้นเป็นการวาง อนาคตให้กับคนรุ่นหลังของเรา ลูกหลาน ผมอยากจะใช้คำว่าคนไทยที่ยังไม่ได้เกิด มามีอีกมากมาย วันหน้าก็มีเกิดมาเพิ่มเติม เราต้องวางพื้นฐานให้เขาตรงนั้นด้วย ไม่ใช่วันนี้เราใช้ทุกอย่างสิ้นเปลือง ทรัพยากรก็หมดไป ความเข้มแข็งก็ไม่มี วันหน้า ประเทศไทยจะอยู่ตรงไหน แล้วเขาเกิดมาเขาต้องเผชิญกับความยากลำบาก อย่งไร คิดอย่างนั้นนะ ทุกที่จะเข้ามาสู่การเมือง หรือคนที่จะเป็นข้าราชการ ต้อง คิดแบบที่ผมคิด ถึงจะแก้ปัญหาสำเร็จ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“ประชามติเป็นสิทธิส่วนบุคคล รัฐบาลก็ชี้ไม่ได้ ทหารก็ชี้ไม่ได้ คสช.ก็ชี้ไม่ได้ ก็ ได้แต่เพียงบอกว่า รัฐธรรมนูญเขาเขียนไว้ว่าอะไร แต่ละมาตรา เป็นวรรค ๆ วรรค ไหนที่มันดูแปลก ๆ หน่อยเปลี่ยนไปจากอันเก่าบ้าง ชี้แจงแค่นั้นเอง ความมุ่งหมาย คืออะไร ไม่ได้บอกว่าดีหรือไม่ดีสั่งห้ามหมดนะไม่ได้ ผมเป็นห่วงเรื่องการทำ ประชามติ ถ้าทุกคนตัดสินใจด้วยตัวเอง ก็อาจจะได้อะไรมา จะผ่านหรือไม่ผ่านผม ไม่รู้นะ ผมไม่ได้คาดหวังอะไรตรงนั้น คาดหวังให้ประชาชนคิดเป็นแล้วตัดสินใจด้วย ตัวเอง โดยไม่ต้องมีการชี้แนะ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับ ประชาชนที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่าง ต้องการประชาธิปไตยจากการที่นายกรัฐมนตรีได้กำหนดกรอบระยะเวลาการทำงานของรัฐบาลหรือ โรดแมปก่อนสิ้นอำนาจแก่ประชาชนไว้อย่างชัดเจน แต่ในระหว่างทางต้องเร่งสร้างกระบวนการ เรียนรู้ประชาธิปไตยที่มีคุณภาพที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับเพื่อให้ได้รัฐบาลที่มีธรรมาภิบาลปกครอง ประเทศนำพาความสุขที่ยั่งยืนมาให้ประชาชน

4.1.3 การวิเคราะห์ตัวบทในวาทกรรมการเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ที่ผ่านการสุ่มจำนวน ประชากรมาแล้วทั้งหมด 27 ตอน มีประเด็นสาระสำคัญทั้งหมด 237 ประเด็นสะท้อนผ่านตัวบท โดยผู้วิจัยได้แบ่งวาทกรรมได้ 5 ชุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำประเด็นตัวบทที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงถึง

ส่วนที่ 2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี และส่วนที่ 3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน ดังนี้

4.1.3.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทที่เกี่ยวข้องกับการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถจำแนกได้ 2 ประเด็น ประกอบด้วย น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ และสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง ดังนี้

4.1.3.1.1 การน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำเสนอเรื่องราวที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ที่ได้พระราชทานให้นำมาใส่เกล้าใส่กระหม่อมเป็นแนวทางในการบริหารประเทศชาติเพื่อความผาสุกของประชาชนชาวไทยและเป็นสิ่งที่ทุกคนควรนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต เพราะถือเป็นเรื่องดีมีประโยชน์และเห็นผลเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ ทั้งหมด 17 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติแบ่งตามวันที่ออกอากาศ 27 ตอน ที่ภาคผนวก ก. หน้า 322)

จากการศึกษาวาทกรรมน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ ทั้งหมด 17 ประเด็น จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีภาพลักษณ์ของความเป็นทหารผู้มีความจงรักภักดีอันแรงกล้าต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้น เจริญในหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่องมาในกรมทหารราบที่ 21 รักษาพระองค์ มีความเป็นทหารเสือราชินี กระทั่งเป็นแม่ทัพภาคที่ 1 และเป็นผู้บัญชาการทหารบก โดยทั่วไปภาพของทหารจะเป็นสถาบันที่ค้ำจุนราชบัลลังก์และพร้อมที่จะสละเลือดเนื้อเพื่อธำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระมหากษัตริย์ ไม่ว่าจะยุคสมัยจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงใด ทหารนั้นหรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งทหารรักษาพระองค์ก็ยังคงยึดมั่นในคำปฏิญาณที่ให้ไว้ต่อพระพักตร์ไม่มีวันเสื่อมถอย

หลังจากเข้าควบคุมอำนาจรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรแล้ว พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้รับเลือกจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้เป็นนายกรัฐมนตรี กระทั่งมีการประกาศจัดตั้งรัฐบาลภายใต้คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ยังมีอำนาจขับเคลื่อนและรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้อาศัยภาพของทหารผู้มีความจงรักภักดี

น้อมนำกระแสพระราชดำรัส และแนวทางตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ มาเป็นหลักในการบริหารประเทศ ซึ่งถือเป็นแนวทางที่ทั้งสองพระองค์ได้พระราชทานไว้แล้ว อย่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงให้เน้นความพอดี พอสมควรแก่ฐานะ การมีภูมิคุ้มกัน เป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาประเทศในทุกมิติที่พอจะกระทำได้ เพราะพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้เหตุผลว่าที่ผ่านมาประเทศได้ละเลยแนวทางพระราชทานมาพอสมควร สนใจแต่การพัฒนาประเทศในรูปแบบอื่น ถึงเวลาแล้วที่ประชาชนในชาติต้องหันกลับมาคำนึงเอาสิ่งที่ได้พระราชทานไว้มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพราะเห็นผลจริง

หนึ่งนัยที่ปรากฏในตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือคำว่า “พอดี” กล่าวคือ ความพอดีเป็นสิ่งที่จะทำให้บุคคลนั้นไม่คิดเกินเลยจากความเป็นจริง ไม่มีความโลภจนนำไปสู่หนทางแห่งความอยากได้ อยากมี จนทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญที่ประเทศกำลังเผชิญและรอรัฐบาลที่มีความเด็ดขาดมาแก้ไข

หรือแม้แต่ “ความสามัคคี” ตามที่ได้มีพระราชดำรัสให้คนในประเทศชาติมีความสมัครสมาน สามัคคี กลมเกลียว ถือเป็นหนึ่งแนวทางที่รัฐบาลทหารกำลังสร้างเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม และสร้างความรักสามัคคีให้เกิดขึ้น เพราะบ้านเมืองกำลังเผชิญปัญหาที่ว่าคนในชาติขาดความสามัคคีจากความคิดเห็นต่างทางการเมืองอย่างรุนแรง ซึ่งรัฐบาลทหารก็พยายามน้อมนำเอาหลักการ “ระเบิดจากข้างใน” หรือแม้แต่ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาเป็นหลักในการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติแก้ไขปัญหเหล่านี้ และอธิบายให้เห็นภาพลักษณ์ว่าที่ผ่านมาประเทศชาติต้องเจอปัญหาอะไรบ้าง และรัฐบาลจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ก็ด้วยการเข้าใจว่าประชาชนต้องการอะไร แล้วสร้างความเข้มแข็งจากจิตใจของประชาชนแต่ละคนเสียก่อน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ายังมีประชาชนเข้าใจแนวทางพระราชดำริผิด ๆ เพราะถูกคนบางกลุ่มนำไปบิดเบือนว่าเป็นสิ่งที่ล้าหลัง ไม่ทันต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ขยายความแล้วยกตัวอย่างว่าสิ่งที่พระราชทานไว้ไม่ใช่เป็นสิ่งล้าสมัย หากแต่เป็นสิ่งที่พระราชทานไว้นานแล้วและสามารถนำไปใช้ได้ทุกยุคสมัย กล่าวคือ พระองค์ท่านทรงสอนให้มีการเตรียมตัว มีภูมิคุ้มกันเพื่อแก้ไขปัญหาด่าง ๆ หากปัญหาเกิดขึ้นต้องหยุดคิดทบทวน แล้วเดินหน้าแก้ไขต่อไป

เหล่านี้จึงทำให้เห็นว่ารัฐบาลทหารต้องน้อมนำแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานไว้มาขับเคลื่อนในทุกนโยบายเท่าที่พอจะกระทำได้ เพราะเหตุที่ว่าสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนเคารพสักการะและเทิดทูนเหนือสิ่ง

อื่นใด ถือเป็นสิ่งเดียวที่คอยยึดเหนี่ยวประชาชนทุกหมู่เหล่ามาโดยตลอด การที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามน้อมนำแนวทางพระราชทานมาเป็นหลักในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือ แม้แต่การเชิญชวนให้ประชาชนได้น้อมนำไปปฏิบัติก็เป็นสิ่งบ่งชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลมีความน่าเชื่อถือ มีความน่าเลื่อมใสเรียกแรงศรัทธาจากประชาชนได้อีกทางหนึ่ง เพราะอาศัยพระบารมีหิบบกเอา สถาบันพระมหากษัตริย์มาเป็นหนึ่งในตัวบทเพื่อประชาสัมพันธ์ภารกิจของรัฐบาลทหารซึ่งไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ ทั้ง 17 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 4 ประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.3.1.1 ประเด็นการเกษตร

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในด้านการเกษตร กล่าวคือ ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมมาแต่โบราณ เป็นประเทศอู่อข้าวอู่น้ำ พืชพันธุ์ ธัญญาหาร ผลาหาร ภัักษาหารล้วนอุดมสมบูรณ์ตามฤดูกาล สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้รวมถึงยังเป็นแหล่งที่มาของรายได้ประชาชน หากประชาชน ขยันทำมาหากิน รายได้เหล่านี้ก็สามารถนำมาจุนเจือในครอบครัวให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความตั้งใจที่จะสื่อสารไปยังชาวนาผู้ปลูกข้าวไทย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ชี้ให้เห็นว่า ข้าวไทยเป็นสายพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ ทั่วโลกรู้จัก ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยมีการพัฒนาสายพันธุ์ข้าวมาแล้วหลายสายพันธุ์ล้วนแล้วแต่เป็นสายพันธุ์พระราชทาน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงห่วงใยพสกนิกร หากอนาคตประชากรในประเทศเพิ่มมากขึ้น เกรงว่าจะไม่สามารถปลูกข้าวกินเองได้พอ พระองค์จึงทรงค้นหาวิธีที่จะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการทำนา เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของข้าวให้สูงขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานแนวทางพระราชดำริเอาไว้ให้กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาต่อยอดจนปัจจุบันประเทศไทยสามารถพัฒนาสายพันธุ์ข้าวจนเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก เช่น ข้าวพันธุ์ปทุมธานี 1, ข้าวสังข์หยดพัทลุง, ข้าวขาวดอกมะลิ 105, ข้าว กข 41, ข้าว กข 6, ข้าวดอกพะยอม และข้าวลิ้มผิว เป็นอาทิ และนอกจากจะมีการทดลองทำนาข้าวสำหรับเพาะปลูกในพื้นที่ราบแล้ว ก็ยังทรงมีพระราชดำริให้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพันธุ์ข้าวที่ปลูกบนภูเขาและหุบเขา รวมถึงที่ดอน เนื่องจากในแต่ละพื้นที่นั้นมีสภาพที่แตกต่างกัน มีความต้องการน้ำที่แตกต่างกัน และพันธุ์ข้าวตามแนวพระราชดำริที่มีการศึกษาวิจัยในสภาพพื้นที่ต่าง ๆ ก็กลายมาเป็นข้าวที่ให้ผลผลิตสูง คุณภาพดี เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ ทำให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามไปด้วย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นวาทกรรมด้านการเกษตร ดังนี้

“วันนี้เรามีหลายอย่างที่เป็นความมหัศจรรย์ของข้าวไทย หลายประเทศไม่มี หลายประเทศมีข้าวหอมเหมือนเรา แต่ข้าวบางอย่างไม่มีเหมือนเรา เพราะเป็น พันธุ์ของเราที่บรรพบุรุษเราได้ทำมา ที่ผ่านมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงให้คิดค้นพันธุ์ข้าวใหม่ ๆ นำพันธุ์ข้าวเก่าโบราณมาฟื้นฟู หลายพันธุ์ด้วยกัน มีเป็นร้อยเป็นพันชนิด ทำอย่างไรข้าวเหล่านี้ อะไรจะทำ ขนมหจีน อะไรจะไปหุงข้าว อะไรจะไปทำขนม มีหมด นี่คนโบราณเราสอนมา วันนี้หายไปหมดเลย ไม่ได้ วันนี้ต้องฟื้นฟูให้ได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

“การรวมกลุ่มกันของสหกรณ์นั้น ผมว่ามีความสำคัญที่สุด เราจะได้สามารถช่วย ได้ตรงช่วยให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้ ช่วยในเรื่องการ จัดหาตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งพี่น้อง เกษตรกรก็จำเป็นต้องสร้างให้ชุมชนตนเองเข้มแข็งด้วย เป็นชุมชนที่พึ่งตนเองให้ ได้ นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ ผ่านการทำเกษตรอินทรีย์ การลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดการใช้ยาฆ่าแมลง เป็นพืชที่ เป็นออร์แกนิก ที่ปลอดภัย ก็จะช่วยทั้งในเรื่องลดต้นทุน เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

“เรื่องการสร้างตลาดชุมชน ได้สั่งการให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำโครงการตลาด นวัตกรรมชุมชน ไทยช่วยไทย คนไทยยิ้มได้ เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายแก่ เกษตรกรโดยตรง และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องราคา เรื่องระบบ การตลาด ลดทอนอำนาจพ่อค้าคนกลาง และให้พี่น้องประชาชนในชุมชนได้มี โอกาสเลือกซื้อสินค้าคุณภาพดีในชุมชนตนเอง บางที่ยังไม่ทราบว่าบ้านเรามี อะไรปลูกอยู่แล้วบ้าง หรือขายอะไรที่ดี ๆ ส่วนใหญ่ไปขายข้างนอกหมด เพราะฉะนั้นพื้นที่เดียวกัน ได้รับความรู้ ได้ใช้อุปโภคบริโภค ก็แลกเปลี่ยน แนวทางพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 คือว่าถ้าลดค่าใช้จ่าย คือปลูกไว้ทานเอง ถ้ามีเหลือก็แลกเปลี่ยนกัน ถ้าเหลือมากกว่านั้นก็ขาย ถ้าขายแล้วยังเหลืออีก ก็ลงทุนสร้างโรงงาน สร้างการ ผลิตต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น เป็นแนวทางของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

อดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 อยู่แล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ทั้งสองพระองค์ได้ทรงตรากตรำพระวรกายช่วยเหลือพสกนิกรโดยเฉพาะอย่างยิ่งพันธุ์ข้าวไทย ดังตัวบท “ทรงให้คิดค้นพันธุ์ข้าวใหม่ ๆ” เพราะถือเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวกับทุกคนพระองค์ก็ไม่ทรงละเว้น ทรงคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาข้าวให้มีคุณภาพ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม เกษตรกรชาวนามีจำนวนมาก สิ่งที่พระองค์ทรงทำแสดงให้เห็นว่ามีความเป็นห่วงพี่น้องชาวนาที่ถือเป็นอาชีพหลักของไทย ทั้งยังทรงทำให้เห็นเป็นแบบอย่างว่าประเทศมีทุนเดิมคือข้าวที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ สมควรที่คนรุ่นหลังต้องนำมาพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดคุณค่าและมูลค่า หรือแม้แต่ตัวบท “หลักเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ได้พระราชทานเป็นหลักปรัชญาเอาไว้สามารถนำมาพัฒนาเป็นการลงมือปฏิบัติเพื่อประยุกต์ให้เข้ากับอาชีพเกษตรได้ ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามจะเชื่อมโยงตัวบทต่าง ๆ เพื่อให้เข้ากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเท่าที่พอจะทำได้

นอกจากเรื่องการเกษตรที่หยิบยกมาสร้างวาทกรรมแล้ว ที่สำคัญประการต่อมาที่เอื้อต่อการเกษตรก็คือแหล่งน้ำ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างเนื้อความโครงการตามแนวพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำในประเทศไทย เพื่อชี้ให้เห็นว่าน้ำสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ทั้งใช้ในการอุปโภค บริโภค ใช้สำหรับการเกษตร อันได้แก่ การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ แหล่งน้ำเป็นที่อยู่อาศัยของปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ ซึ่งคนเราใช้เป็นอาหารได้ และด้านอุตสาหกรรม ฉะนั้นประชาชนต้องให้ความสนใจร่วมกันอนุรักษ์แหล่งน้ำ ดังเช่นที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานแนวทางเอาไว้ พร้อมกันนี้ยังได้มีการกล่าวถึงฝ่ายประชารัฐ ซึ่งเป็นนโยบายที่รัฐบาลทหารกำลังดำเนินการในระดับท้องถิ่น และพยายามสร้างกระบวนการรับรู้ต่อประชาชนว่ารัฐบาลทหารนั้นน้อมนำแนวพระราชดำริดังกล่าวมาปฏิบัติจริง แต่ไม่ได้มีการระบุหรือขยายความว่ามีผลการดำเนินงานหรือประโยชน์ที่ประชาชนได้รับเป็นอย่างไร

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ดังนี้

“ปวงชนชาวไทยเราโชคดีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีสายพระเนตรยาวไกล ทรงเป็นห่วงเป็นใย ดูแลพสกนิกรชาวไทย และประเทศไทยที่เป็นประเทศเกษตรกรรมเสมอมา ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ใจความตอนหนึ่ง สรุปได้ว่า “พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ พระราชินีจะเป็นป่า ป่าที่ถวายเป็นความจงรักภักดีต่อน้ำ

และพระเจ้าอยู่หัวสร้างอ่างเก็บน้ำ พระราชินีจะสร้างป่า” ต้องนึกถึงคำเหล่านี้ที่พระราชทานไว้ ซึ่งเป็นที่มาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและพระราชกรณียกิจนานัปการ ของล้นเกล้าล้นกระหม่อมของปวงชนชาวไทย ทั้ง 2 พระองค์ เช่น โครงการฝนหลวง โครงการแก้มลิง โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ-เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์-เขื่อนคลองท่าด่าน-เขื่อนขุนด่านปราการชล โครงการป่ารกน้ำฝายขนาดเล็ก ซึ่งในวันนี้เราเรียกว่า ฝายประชารัฐ โครงการน้ำดีไล่น้ำเสีย การบำบัดน้ำเสียด้วยผักตบชวา กังหันน้ำชัยพัฒนา โครงการปลูกป่า อนุรักษ์ป่า โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ป่า โครงการธนาคารอาหารชุมชน เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ทรงพระราชทานไว้แล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้อัญเชิญพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ที่ว่า “พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ พระราชินีจะเป็นป่า ป่าที่ถวายเป็นความจงรักภักดีต่อน้ำ และพระเจ้าอยู่หัวสร้างอ่างเก็บน้ำ พระราชินีจะสร้างป่า” เพื่อชี้ให้เห็นว่าทั้งสองพระองค์ทรงให้ความสำคัญกับเรื่องแหล่งน้ำ เพราะน้ำถือเป็นสิ่งสำคัญที่หล่อเลี้ยงทุกชีวิตบนโลกใบนี้ ทั้งยังพยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า รัฐบาลทหารได้น้อมนำแนวพระราชดำริเหล่านั้นมาต่อยอดเพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมและให้เข้ากันนโยบายภาครัฐดังตัวบท “ฝายประชารัฐ” ที่ถือเป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนที่ถือเป็นหนึ่งในโครงการประชารัฐที่รัฐบาลทหารให้ความสำคัญยิ่ง

4.1.3.1.1.2 ประเด็นเศรษฐกิจ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ ในภาวะที่เศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะทรงตัวถึงซบเซา จากอิทธิพลของเศรษฐกิจโลกทำให้กำลังซื้อของประชาชนลดน้อยลง รัฐบาลทหารจึงพยายามกระตุ้นเศรษฐกิจโดยขอให้ประชาชนใช้จ่ายเงินเพื่อพยุงเศรษฐกิจของประเทศไว้ แต่ทั้งนี้ประชาชนต้องพร้อมรับกับความเสี่ยงตลอดเวลา จึงได้ยกตัวบทแนวทางพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเพื่อเตือนสติประชาชน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นเศรษฐกิจ ดังนี้

“วันนี้รัฐบาลได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางในการขับเคลื่อน ทั้งในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาคน พัฒนาด้านเศรษฐกิจ ใช้ได้หมด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ความรู้ คู่คุณธรรม ทำให้ได้ อย่าไปมองว่าเรามาสอนให้คนถอยหลัง ให้คนอยู่กับที่ไม่ใช่

ท่านทรงสอนให้หยุดเมื่อมีปัญหาสักระยะเวลาหนึ่ง แล้วก็เตรียมความพร้อม และเดินหน้าต่อ ไม่ใช่หยุดแล้วถอยหลัง บางคนไปแปลเจตนาตรงนี้ผิด วันนี้ผมทราบว่า จะมีการเตรียมการต่อต้านนโยบายรัฐบาลในการใช้เศรษฐกิจพอเพียง ผมไม่สนใจ ผมถือว่านี่เป็นสิ่งที่พระราชทานให้กับเราแล้ว เป็นสิ่งที่สถาบันให้เป็นของขวัญให้กับคนไทยมาตลอด แต่คนไทยไม่ค่อยรู้คุณค่า ไม่มีอะไรเสียหาย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“การกระทำใด ๆ ก็ตามนั้น ทุกคนต้องกระทำอย่างรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตัวเองแล้วก็ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพ กฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิด ก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไข แล้วก็สุดท้าย คือเรื่องการเป็นอยู่อย่างพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรงไม่โลภโลภมาก รู้จัก ยั้งยั้งชั่งใจ ไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น ซึ่งก็นับว่าเป็นการน้อม นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเน้น ความพอดี พอสมพอควรแก่ฐานะ ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกันมาเป็นแนวคิด แนวปฏิบัติ หลักสูตรนี้ถือว่า เป็นการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้กับเยาวชนลูกหลาน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมปลาย ในการต่อสู้กับ กระแสวัตถุนิยม ทุนนิยมด้วยปัญญา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“ถ้าเรากระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากได้ ช่วยพยุงเศรษฐกิจได้ก็จะสร้างความเข้มแข็ง ให้ชุมชน ไปสู่ชุมชน ไปสู่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ภูมิภาค ประชาคมอาเซียน ไปสู่ประชาคมอื่น ๆ นี้ต่อกันอย่างนี้ หลายเรื่องนะครับ ที่เรา ให้ชาวบ้านเขามีรายได้ มาช่วยใช้กำลังบ้าง ซ่อมแซมทรัพย์สินสาธารณะ สร้าง งานสร้างอาชีพ ก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงแหล่งน้ำ เหล่านี้เป็นการ ต่อ ยอดโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้งสิ้น ของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถด้วย ปีนี้เป็นปีที่ 70 ของการครองราชย์ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และปีที่ 84 ของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ใช้ใหม่ใน 2 วาระด้วยกัน ทำเพื่อพระองค์ท่าน พระองค์ท่าน ทำมาเท่าไรแล้ว ก็ปีมาแล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2559)

จากตัวบทที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์-โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนโดยอาศัยตัวบท “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระ

ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 มาเพื่อให้ประชาชนเห็นว่ารัฐบาลต้องการให้ประชาชนตระหนักรู้ถึงความหมายและประโยชน์ของหลักปรัชญาดังกล่าวเป็นการเผยแพร่ด้วยบทกวีเพื่อย้ำให้เห็นความสำคัญที่จะเกิดขึ้น ดังปรากฏด้วยบท “*ความรู้คู่คุณธรรม*” เป็นสิ่งที่รัฐบาลทหารต้องการให้เกิดขึ้นในสังคมเพราะปัญหาสังคมที่ผ่านมาเกิดจากคนขาดคุณธรรม หรือแม้แต่บางคนมีความรู้แต่ไม่มีคุณธรรมทำให้สังคมไม่มีความเจริญ การที่นายกรัฐมนตรีหยิบยกหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาในครั้งนี้ ก็เพื่อสร้างการรับรู้ที่ประชาชนควรมี 3 ห่วง 2 เงื่อนไข อันประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ตลอดจนควรมี 2 ห่วง คือจะต้องแสวงหาความรู้และคุณธรรม ในที่นี้คุณธรรมประกอบไปด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติปัญญาที่ดี ความขยันอดทน และการแบ่งปันซึ่งกันและกัน จึงกล่าวได้ว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยที่ไม่ตกยุคสมัยเพราะคนเราจะต้องมีการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา

หรือแม้แต่ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำรัฐบาลก็สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจของประเทศได้ด้วยการใช้ความพอประมาณ ความมีเหตุผล จึงจะเกิดภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับเศรษฐกิจ ตลอดจนแนะนำให้ประชาชนปฏิบัติตามเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ หากฐานะทางเศรษฐกิจครอบครัวดีจะส่งผลเกื้อกูลต่อชุมชนและมีผลถึงระดับมหภาคต่อไป ดังด้วยบทที่ปรากฏ “*ถ้าเรากระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากได้ ช่วยพยุงเศรษฐกิจได้ก็จะสร้างความเข้มแข็ง*” นอกจากนี้ยังสร้างตัวบทเพื่อแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลทหารไม่ละเลยโครงการตามแนวพระราชดำริจึงได้มีจัดให้มีโครงการปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ เพื่อเป็นการฟื้นฟูสภาพและรักษาไว้ซึ่งต้นแบบโครงการในพระราชดำริ ทั้งยังเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนจ้างงานชาวบ้านให้มีรายได้อีกด้วย เหล่านี้ถือได้ว่าเป็นการผูกโยงเรื่องในโครงการตามแนวพระราชดำริมาสู่โครงการของรัฐบาลทหารอีกด้วย

4.1.3.1.1.3 ประเด็นการขับเคลื่อนนโยบายประเทศ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในด้านการขับเคลื่อนนโยบายบริหารประเทศ กล่าวคือ นโยบายของรัฐบาลทหารที่มุ่งเน้นยุทธศาสตร์ชาติ การปฏิรูปประเทศ การขจัดความขัดแย้ง ลดความเหลื่อมล้ำของคนในชาติ และการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ล้วนแล้วแต่เป็นนโยบายระยะเริ่มแรกภายหลังเข้าบริหารประเทศของรัฐบาลทหาร พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสร้างวาทกรรมที่ทำให้เห็นว่ารัฐบาลของตนได้น้อมนำแนวพระราชดำริมาประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ได้ในทุกโอกาส

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นขับเคลื่อนนโยบายประเทศ ดังนี้

“เพราะฉะนั้นผมได้กำหนดวิสัยทัศน์ 5 ปีของประเทศไทยไว้แล้ว พ.ศ. 2558 - 2562 ว่า 5 ปี ที่เราถึงจะเดินอย่างที่ผมพูดไว้ได้ทั้งหมด ปีเดียวเดินไม่ได้หรอกครับ ปีเดียวผมก็วางพื้นฐานไว้ให้ท่าน อีก 4 ปี ท่านก็ไปเดินของท่านต่อไปให้ได้ก็แล้วกัน เพราะฉะนั้น วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้คือ การคาดหวังหรือความหวังของพวกเราว่า 5 ปีข้างหน้าเราจะเป็นอย่างไร ประชาชนคนไทยต้องพยายามคิดแบบนี้ ถ้าเราไม่คิดแบบนี้ เราก็ไม่มีอนาคต เราต้องมองอนาคตของเรา 5 ปีข้างหน้าเราจะเป็นอย่างไร เราจะต้องเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน ตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“สำหรับนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลนั้น ขณะนี้ออกไปมากมาย ผมอยากจะให้ไปถึงชุมชน และถึงคนทุกระดับทุกพื้นที่ได้ทำความเข้าใจ เพราะเราจำเป็นต้องเดินหน้าไปด้วยกัน ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ และพื้นฐานตามที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ได้ทรงพระราชทานไว้แล้วว่า ทุกอย่างจะพัฒนาไปได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือเราต้องมีความรู้และคุณธรรม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“ที่ผ่านมาท่านก็รู้กันดีอยู่แล้วว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง วันนี้เราต้องสร้างความเข้มแข็งให้ได้ สร้างฐานรากของประเทศให้ได้ ผมเคยบอกไว้แล้วว่า ประชาธิปไตยเราไม่ได้ล้มหมด กำลังจะ Collapse เฉย ๆ เราก็มาเติมฐานรากให้เขาเติมอิฐหินปูนทราย โดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ให้ sector ต่าง ๆ ระดับทั้งพ่อค้าประชาชน ประชาสังคม แข็งแรง ทั้งร่างกาย จิตใจ มีจิตสำนึก มีอุดมการณ์ เหล่านี้ก็เป็นไปตามยุทธศาสตร์พระราชทาน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งท่านทรงรับสั่งมานานแล้ว เราต้องนำมาใช้ สิ่งใดก็ตามที่เราทำวันนี้ ก็เป็นหลักเกณฑ์ หรือเป็นหลักการของประชาคมโลก ก็พูดตรงกันแล้วคราวนี้ ทุกประเทศในโลกนี้พูดมาว่า รัฐบาลใดก็ตามเมื่อเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน ก็จะต้องยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลาง คือจะต้องทำอะไรให้ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ แล้วก็ในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นก็ต้องทำให้มากที่สุด อันนี้ก็ต้องเข้าใจ นั่นคือเป็นส่วนหนึ่งของการกระจายอำนาจอยู่แล้วใช่หรือไม่” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“สิ่งที่ผมพูดในวันนี้นั้น ส่วนใหญ่แล้ว หรือทั้งหมดในการทำงานของผมด้วยซ้ำไป ผมได้มาจากแนวทางพระราชดำริและพระราชเสาวนีย์ ของล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ทั้งสิ้น มาจากสถาบันทุกพระองค์ ได้ทรงพระราชทานไว้ในโอกาสต่าง ๆ มากมาย เป็นสิ่งที่ผมยึดเหนี่ยว ไว้ในจิตใจ อยู่ในหัวใจของผมมาโดยตลอด แล้วเป็นอุดมการณ์ ตั้งใจ มีเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่นในการแก้ปัญหา เพื่อคนอื่น ท่านรับสั่งไว้ ท่านสอนไว้ ทรงสอนว่าทำอะไรเพื่อคนอื่น ดีกว่าคิดว่าจะทำอะไรให้ตัวเอง ผมก็ยึดแนวทางนี้ทำหน้าที่ของผมมาตลอดชีวิต” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“เรื่องของการสร้างชาติด้วยการปฏิรูปประเทศ ให้เจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดด ทำไมต้องใช้คำว่า “ก้าวกระโดด” เพราะที่ผ่านมาชะลอมานานแล้ว แทนที่จะทำไปด้วยความก้าวหน้าตามลำดับ ปรากฏว่าลงต้องก้าวกระโดด ไม่อย่างนั้นไม่ทันเขา เพราะหยุดมานานแล้วในภาพรวม ในภาพของเศรษฐกิจมหภาคด้วย สถานการณ์โลกวันนี้เต็มไปด้วยการแข่งขัน เพราะฉะนั้น รัฐบาลให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคนและชุมชน ใช้หลักการตามแนวทางพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชดำรัสว่า “ทุกอย่างต้องระเบิดจากข้างใน” คือหมายถึงต้องมุ่งพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้คนและครอบครัวในชุมชน ให้มีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาก่อน ให้มีความอยาก มีความต้องการอยากได้ แล้วอยากร่วมมือด้วย ไม่ใช่เรียกร้อง หรือไม่ใช่รัฐยึดเย็ดความเจริญจากสังคมภายนอกเข้าไป ต้องนึกถึงว่าความสมดุลจะเกิดได้อย่างไร” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารได้น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติในเกือบทุกโครงการที่รัฐบาลทหารเป็นผู้ริเริ่มขึ้นมาใหม่ อันจะกล่าวได้ว่าไม่ว่าภาครัฐจะทำนโยบายใดต้องพึงพาอาศัยแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ที่ทรงมีพระราชดำริหรือมีพระราชดำรัสสั่งไว้มาน้อมนำทำให้เกิดผลกับประชาชนและประเทศชาติภายใต้รัฐบาลชุดนี้ ตามที่ปรากฏตัวบท “เป็นสิ่งที่ผมยึดเหนี่ยวไว้ในจิตใจอยู่ในหัวใจของผมมาโดยตลอด แล้วเป็นอุดมการณ์ตั้งใจมีเจตนารมณ์ที่มุ่งมั่นในการแก้ปัญหาเพื่อคนอื่น” หรือตัวบท “ทุกอย่างต้องระเบิดจากข้างใน” เป็นแนวทางทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ที่รัฐบาลทหารน้อมนำมาใช้ในการพัฒนาคนโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางเพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากที่ในอนาคตไม่ต้องพึ่งพานักการเมืองหรือรัฐบาล ดังตัวบทที่ว่า “ไม่ใช่เรียกร้องหรือไม่ใช่รัฐ

ยึดเยียดความเจริญ” เป็นความพยายามของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ว่ารัฐบาลพยายามสร้าง แผนนโยบายประชารัฐที่ใช้กลไกการพึ่งพากันเองของชาวบ้าน ภาครัฐ และเอกชนเพื่อเอาชนะ แผนนโยบายประชานิยมของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง อีกนัยหนึ่งบ่งชี้ได้ว่ารัฐบาลทหารไม่ ต้องการให้ชาวบ้านไปพึ่งพิงอาศัยนักการเมือง เป็นการสร้างกรอบความเชื่อที่ว่านักการเมืองก็หวัง เพียงเพื่อผลประโยชน์ชั่วคราวจากฐานเสียงเพื่อแลกกับนโยบายอันฉาบฉวย แต่ประชารัฐจะทำให้ ประชาชนมีความสุขที่มั่นคงยั่งยืนเพราะอาศัยการพึ่งพาตัวเองเป็นหลักไม่ต้องร้องขอรอกจากผู้ใด

4.1.3.1.1.4 ประเด็นการส่งเสริมคุณธรรม

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทน้อมนำแนว พระราชดำริมาปฏิบัติในด้านการส่งเสริมคุณธรรมของคนในชาติ ตั้งแต่ระดับผู้เยาว์ไปจนถึง ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของคุณธรรมความสามัคคี ในยามที่บ้านเมืองเกิดความ แตกแยกอย่างรุนแรง หากประเทศยึดติดอยู่กับความขัดแย้งเดิม ๆ การพัฒนาประเทศก็ไม่อาจ เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้การพัฒนาประเทศต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาคนด้วยคุณธรรมจากจิตใจของคนก่อน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการส่งเสริมคุณธรรม ดังนี้

“ความสามัคคีเป็นกำลังอย่างสูงสุดของหมู่ชน ให้สมดังพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่พลกนิกรชาวไทย เมื่อ 50 กว่าปี ที่ผ่านมามีใจความว่า ประเทศไหน ถ้าประชาชนพลเมือง มีความสามัคคีกลมเกลียว กันดี มีระเบียบวินัย ประเทศนั้นก็เจริญและอยู่ในฐานะดี จึงเห็นได้ว่า ความสามัคคีกลมเกลียวกันนั้น ระหว่างคนในชาติ และความเข้าใจรักภักดีระเบียบวินัย เป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่ง ที่จะช่วยนำประเทศชาติสู่ความวัฒนาถาวร” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2558)

“วันเสาร์ที่สอง ของเดือนมกราคมของทุกปี เป็นวันเด็กแห่งชาติ ผมขอฝากข้อคิด ผ่านคำขวัญประจำปีนี้ว่า “เด็กดี หมั่นเพียร เรียนรู้ สู่อนาคต” แม้จะเป็นคำขวัญ ที่ผมต้องการมอบให้กับเด็ก ๆ แต่ในทางปฏิบัติแล้วผมถือเป็นความรับผิดชอบ ร่วมกันของทุกคนในสังคมที่จะต้องช่วยกันสอน ช่วยกันหล่อหลอม และเป็น ตัวอย่างที่ดี ที่ถูกต้องให้กับเยาวชนของชาติที่จะเติบโตเป็นอนาคตของชาติในวัน ข้างหน้า ให้เขาเป็นคนดี มีคุณธรรม มีความเพียรอันบริสุทธิ์ สามารถเผชิญหน้า กับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ ต้องเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน หมู่บ้าน ขึ้นไปจนถึงระดับรัฐบาลเลย ผมอยากให้กลไกทางสังคม ทั้ง “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน ตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และ “ประชารัฐ” ชุมชน เอกชน รัฐ ใน

นามของรัฐบาล ร่วมมือกันหล่อหลอมลูกหลานของเราให้เป็น “พลเมืองดี” ของประเทศชาติต่อไป เป็นพลเมืองที่มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ สิทธิมนุษยชน และประชาธิปไตย รวมทั้งเป็นคนที่มีความวินัยและจิตสาธารณะมีความพร้อมที่จะปกป้อง ดูแลประเทศไทยของเราในอนาคต ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์-โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าความสามัคคีจะนำพาประเทศไปสู่ความเจริญยั่งยืนถาวร เฉกเช่นในยามที่บ้านเมืองเกิดความแตกแยกอย่างรุนแรง ประชาชนคนไทยหันมาจับอาวุธเข่นฆ่ากัน จึงจำเป็นที่รัฐบาลทหารจะต้องเร่งสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้น จึงได้ยกพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ในเรื่องความสามัคคีมาเพื่อให้ประชาชนเกิดความรักสามัคคีกัน อีกนัยหนึ่งทำให้เห็นว่ารัฐบาลทหารได้อยู่เฉยใจพระราชดำรัสของพระองค์ท่านมาเพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้ว่าที่ผ่านมาบ้านเมืองขาดความสามัคคีอย่างไร แล้วสถาบันพระมหากษัตริย์ทรงได้พระราชทานแนวทางอย่างไรในการทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อย หรืออีกนัยหนึ่งทำให้เห็นว่ารัฐบาลทหารเปี่ยมไปด้วยความจงรักภักดีที่ได้ดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาทสนองแนวทางตามพระราชดำริของสถาบันพระมหากษัตริย์ ทำให้สะท้อนภาพว่าเป็นรัฐบาลทหารผู้มีความจงรักภักดีเป็นที่ตั้ง

4.1.3.1.2 สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอให้เห็นถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยและประเทศชาติในประการต่าง ๆ พร้อมได้เชิญชวนให้ประชาชนน้อมสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณอันหาที่สุดมิได้ร่วมกันทำดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลตลอดจนนำเสนอให้เห็นถึงการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติถวายแด่ทั้งสองพระองค์ที่ทำให้เห็นภาพแห่งความจงรักภักดีที่ประชาชนมีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง ทั้งหมด 18 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง แบ่งตามวันที่ออกอากาศ 27 ตอน ที่ภาคผนวก ก. หน้า 324)

จากการศึกษาวาทกรรมสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง ทั้งหมด 18 ประเด็น จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำเสนอบทบาทของรัฐบาลในการจัดงานเฉลิมพระเกียรติในทุก

วาระมหามงคลของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ในด้านต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่ทรงทำเพื่อพสกนิกรของพระองค์ ถือเป็นสิ่งที่ประชาชนชาวไทยควรภูมิใจในการได้เป็นพสกนิกรใต้ร่มพระบรมโพธิสมภาร โดยขอให้ข้าราชการทำงานสนองพระเดชพระคุณเป็นข้า ฯ ของแผ่นดินตอบแทนพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจมาตลอดรัชกาล นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วยังมีกิจกรรมปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 (Bike For Dad) และกิจกรรมปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 (Bike For Mom) รวมถึงการนำเสนอภาพข่าวการเสด็จพระราชดำเนินไปโอกาสต่าง ๆ ที่ทำให้เห็นถึงภาพความใกล้ชิดกันระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับประชาชน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง ทั้ง 18 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 2 ประเด็น ได้แก่

4.1.3.1.2.1 ประเด็นการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่บอกกล่าวถึงการที่รัฐบาลทหารเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ในวาระสำคัญต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา กิจกรรมการปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ โดยขอให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีส่วนร่วมเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ อีกทั้งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ทรงเป็นประธานในการทรงปั่นจักรยานร่วมกับข้าราชการและประชาชนทุกหมู่เหล่า โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ใช้โอกาสนี้ชี้ให้เห็นถึงความกตัญญูตเวทีของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ซึ่งมีผลในทางบวกต่อความรู้สึกนึกคิดของประชาชนชาวไทยและเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถาบันพระมหากษัตริย์มีความใกล้ชิดกับประชาชนเพียงใด

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ ดังนี้

“เดือนธันวาคมนี้ ประชาชนชาวไทยทุกคนต่างร่วมใจกันทำความดีถวายในหลวง รวมทั้งพร้อมใจกันจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและร่วมถวายพระพรชัยมงคลแด่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อย่างพร้อมเพรียงกัน เป็นที่น่ายินดี” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“เนื่องในโอกาสมหามงคล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 5 รอบ ในวันที่ 2 เมษายน 2558 นี้ รัฐบาลขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนทุกหมู่เหล่าพร้อมใจกันน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม ถวายพระพรชัยมงคล และร่วมกันทำความดีตามโครงการปณิธานความดีป้อมมหามงคล ทำดี เริ่มได้ ที่ใจเรา ทุกอย่างถ้าเริ่มต้นที่ตัวเรา และเพื่อแบ่งปันไปหาผู้อื่น จะทำให้เกิดผลดีต่อสังคมโดยรวมกับประเทศชาติด้วย รัฐบาลได้ริเริ่มขึ้นเพื่อถวายเป็นของขวัญและแสดงถึงพลังแห่งความรักและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่... ประชาชนชาวไทยยอมรับว่าพระองค์ทรงเป็นเจ้าฟ้าของคนเดินดิน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558)

“สัปดาห์ที่ผ่านมาฉัน ได้ประชุมเรื่องการจัดกิจกรรมจักรยานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ปั่นเพื่อแม่ Bike for Mom ซึ่งเป็นกิจกรรมตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ที่ทรงแสดงความกตัญญูทดแทนแม่ของแผ่นดิน กิจกรรมดังกล่าวจะจัดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 16 สิงหาคม 2558 ตั้งแต่เวลา 15.00 น. เป็นต้นไป ระยะทางทั้งสิ้น 43 กิโลเมตร เริ่มต้นจากพระลานพระราชวังดุสิต ไปยังกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ และวนกลับมายังพระลานพระราชวังดุสิต โดยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จะทรงจักรยานร่วมในกิจกรรมด้วย ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นอย่างยิ่ง สำหรับพี่น้องประชาชนชาวไทย สำหรับรายละเอียดต่าง ๆ นั้น รวมถึงการร่วมกิจกรรมในพื้นที่ต่างจังหวัด ขอให้ประชาชนได้ติดตามการชี้แจงประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

จากตัวบทที่ยกตัวอย่างมาทำให้เห็นว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์-โอชา มีภาพลักษณ์แห่งความเป็นผู้นำประเทศที่มีระบอบกษัตริย์ที่เปี่ยมไปด้วยความจงรักภักดี สะท้อนจากการเป็นผู้นำจัดงานเฉลิมพระเกียรติในวาระมหามงคลสมัยต่าง ๆ เช่น การจัดงานเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ ดังตัวบทที่ปรากฏ “ทำความดีถวายในหลวง” เป็นความต้องการที่สื่อสารไปยังประชาชนว่าให้ทุกคนทำความดีละเว้นจากความชั่วเพื่อถวายในหลวง แต่ในความเป็นจริงแล้วการทำความดีต้องเริ่มต้นจากจิตใจของผู้กระทำหากทำดีผลดีเหล่านั้นย่อมได้กับตัวของผู้กระทำเอง การทำถวายในหลวงถือเป็นการสร้างกุศลบายให้ประชาชนทำความดีเพื่อประโยชน์ของ

ประเทศชาติจะได้เจริญก้าวหน้า เช่นเดียวกับโครงการ “ปณิธานความดีปีมหามงคล” ที่ได้ใช้วาระมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระรัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ประชาชนทำดีอันจะส่งผลประเทศชาติ นอกจากนี้ยังมีตัวบท “ปั่นเพื่อแม่ Bike for Mom” เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลมีส่วนสำคัญขับเคลื่อนตามโครงการในพระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) สะท้อนภาพว่ารัฐบาลทหารเป็นรัฐบาลที่มีความใกล้ชิดกับสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ได้สืบสานพระราชปณิธานขององค์พระราชทายาทในกิจกรรมปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ทั้งยังเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ที่ได้แสดงให้เห็นถึงพระกตัญญูตที่มีต่อพระราชบิดาและพระราชมารดาของพระองค์

4.1.3.1.2.2 ประเด็นการสร้าง ความจงรักภักดี

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้หยิบยกเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาผูกโยงเพื่อโน้มน้าวให้ประชาชนมีความรู้สึกร่วมในความจงรักภักดีต่อสถาบันเบื้องสูง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือ ชาวที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปประทับวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อฟื้นฟูพระวรกายและเปลี่ยนพระราชอิริยาบถตามการถวายคำแนะนำของคณะแพทย์ผู้ถวายการรักษา มีการรื้อเรียงภาพบรรยากาศที่พสกนิกรมาส่งเสด็จพระราชดำเนินตลอดเส้นทางจากโรงพยาบาลศิริราชไปวังไกลกังวล

ในที่นี่ สถาบันพระมหากษัตริย์หมายรวมถึงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารีอีกด้วย ซึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้อธิบายให้เห็นว่าต่างประเทศก็สำนึกในพระกรุณาธิคุณของพระองค์ท่านที่ทรงสนับสนุนด้านการศึกษาในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาโดยตลอด ในฐานะประชาชนชาวไทยควรตระหนักในสิ่งทีนานาประเทศให้การเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรียังใช้ตัวบทนี้โน้มน้าวให้ประชาชนทุกคนร่วมมือกันทำความดีโดยอ้างว่าผลที่ได้จะน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นพระราชกุศล เป็นการกล่าวอ้างเอาสถาบันพระมหากษัตริย์มาโน้มน้าวให้ประชาชนทำในสิ่งที่รัฐบาลต้องการ ตลอดจนการปลูกฝังค่านิยม 12 ประการ ที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีดำริให้ทำเพื่อปลูกฝังเด็กและเยาวชนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการสร้าง ความจงรักภักดี ดังนี้

“สัปดาห์ที่ผ่านมา มีเรื่องที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่ง โดยเมื่อวันจันทร์ที่ 15 กันยายน 2557 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาล

ที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินกลับ
กลับมาประทับที่พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อ.หัวหิน เพื่อทรงฟื้นฟูพระ
วรกาย หลังจากที่เสด็จฯ ประทับโรงพยาบาลศิริราชเพื่อทรงตรวจพระวรกาย
ตามการถวายคำแนะนำของคณะแพทย์ พสกนิกรต่างพร้อมใจกันถือธงชาติและ
ธง ภปร. รับเสด็จ ฯ เนื่องแน่นตลอดเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน พร้อมกับเปล่ง
เสียงทรงพระเจริญเพื่อถวายความจงรักภักดี ทั้งสองพระองค์ได้ทรงโบกพระหัตถ์
และแย้มพระสรวล ซึ่งสร้างความปิติยินดีให้กับพสกนิกรที่มารับเสด็จและ
ประชาชนคนไทยทุกหมู่เหล่าเป็นล้นพ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ,
วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557)

“การปลูกฝังค่านิยม 12 ประการ การปลูกฝัง และสร้างความจงรักภักดีต่อ
สถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การยกระดับรายได้ของประชาชนทุกกลุ่ม
ทุกฝ่าย อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การเพิ่มคุณภาพชีวิตที่เท่าเทียมด้วยหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเพิ่มความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านและ
ประชาคมโลก ด้วยความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ลดความหวาดระแวง ร่วมมือกัน
ในทุกมิติ ด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม การสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน
ระหว่าง รัฐ เอกชน ประชาสังคม ประชาชน โดยมีข้าราชการเป็นผู้ให้การ
สนับสนุน ผู้ขับเคลื่อนเป็นข้าราชการที่ดีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
จะต้องให้การบริการอย่างเต็มสติกำลัง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่
19 กันยายน พ.ศ. 2557)

จากตัวบทที่ยกตัวอย่างมาทำให้เห็นว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์-
โอชา มีภาพลักษณ์แห่งความเป็นผู้นำที่มีความเป็นผู้มีความจงรักภักดีเป็นที่ตั้ง ด้วยสภาพสังคมช่วง
ก่อนการควบคุมอำนาจเกิดการแตกแยกอย่างรุนแรงสถาบันพระมหากษัตริย์ถูกพาดพิงนำมาเป็น
เครื่องมือสร้างความขัดแย้งทางการเมืองอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ทำให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์-
โอชา ต้องสร้างความเชื่อมั่นต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ว่าสิ่งที่เป็นที่ประจักษ์และยากที่จะ
เปลี่ยนแปลงได้ไม่ว่าประเทศไทยจะมีการล้มล้างการปกครองหรือปฏิวัติรัฐประหารมาก็ครั้ง แต่สิ่งที่
อยู่คู่กับประวัติศาสตร์ชาติไทยก็คือสถาบันพระมหากษัตริย์ อีกทั้งยังได้นำภาพพระราชกรณียกิจดัง
ตัวบท “เสด็จพระราชดำเนินกลับมาประทับที่พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล” ของทั้งสอง
พระองค์มาประมวลให้ประชาชนได้ติดตามเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการปรากฏพระองค์ของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนาง
เจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถในครั้งนี้อธิว่ามีนัยบางอย่างที่ทำให้สังคมไทยได้เชื่อมั่นและพสกนิกรเกิด
ความอุ่นใจที่ได้เห็นพระพักตร์ รวมถึงได้ชื่นชมพระบารมีอีกครั้งหลังสถาบันเบื้องสูงถูกล่วงละเมิด

และมีคนบางกลุ่มพยายามสร้างข่าวบิดเบือน รวมถึงตัวบท “เปล่งเสียงทรงพระเจริญเพื่อถวายความจงรักภักดี” เป็นการย้ำเตือนให้ประชาชนตระหนักถึงความจงรักภักดีของพสกนิกรที่มีต่อทั้งสองพระองค์ไม่มีวันเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา อีกทั้งยังมีการสร้างตัวบท “ค่านิยม 12 ประการ” เป็นโครงการของ คสช. ที่ดำเนินขึ้นโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่แฝงด้วยการสร้างค่านิยมรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การรักษาวินัยธรรมอันดี การเน้นความมีศีลธรรม ความกตัญญู การเรียนรู้ ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง เป็นผู้เคารพกฎหมาย ค่านึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้นำไปปฏิบัติให้เสมือนเป็นเครื่องหมายของคนดี

จากการค้นพบวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สะท้อนถึงความรู้ ความเชื่อ และเหตุผลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทที่ต้องการธำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ให้คงอยู่คู่ชาติบ้านเมือง และสะท้อนถึงการนำเอาสถาบันพระมหากษัตริย์มาสร้างความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมให้กับรัฐบาลทหารของตน

4.1.3.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทในวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของแฟร์คลีฟ ได้ระบุว่าในเนื้อหาหรือข้อความนั้นจะประกอบด้วยกระบวนการ 2 ประการที่จะมาควบคู่กันเสมอ คือการสร้างอัตลักษณ์ (The Construction of Identities) และการสร้างความสัมพันธ์ (The Construction of Relations) โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์อัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้สร้างตัวบทในวาทกรรม และความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนที่สะท้อนผ่านวาทกรรมทั้ง 5 ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ โดยผู้วิจัยได้นำประเด็นของวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ทั้ง 2 ประเด็น คือ น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ และสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพยกย่องมาวิเคราะห์ในคราวเดียวกัน ปรากฏอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีและลักษณะความสัมพันธ์ของนายกรัฐมนตรีกับประชาชน

จากวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบการสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี 2 ประการ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ ดังนี้

4.1.3.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างยิ่ง

เป็นการกำหนดอัตลักษณ์พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีคุณค่าแห่งความเป็นผู้นำในลักษณะที่เป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ พร้อมทั้งจะทำงานรับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่

9 สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ด้วยความจงรักภักดี ด้วยภาพลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เป็นทหารมาตลอดชีวิต สำเร็จการศึกษาเป็นนักเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ 12 (ตท.12) และเป็นนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 23 (จปร.23) จนได้รับพระราชทานยศเป็นพลเอกในปี พ.ศ. 2551 ตำแหน่งสูงสุดในกองทัพบกดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก ยิ่งเสริมภาพลักษณ์แห่งความเป็นผู้มี ความจงรักภักดีเป็นทุนเดิม

ทั้งนี้ จากวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่สื่อสารให้เห็นถึงเป็นผู้ที่เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังจะเห็นได้จากการเชิญชวนประชาชนถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนรถยนต์พระที่นั่งจากโรงพยาบาลศิริราชไปประทับแรม ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเปลี่ยนพระราชอิริยาบถตามการถวายคำแนะนำของคณะแพทย์ผู้ถวายการรักษา การเชิญชวนประชาชนถวายพระพรแด่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ

นอกจากนี้ ยังได้เชิญชวนประชาชนให้ระลึกและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ที่ทรงได้ตรากตรำพระวรกายบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานปีการเพื่อให้พสกนิกรของพระองค์มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทรงได้รับการทูลเกล้า ฯ ถวายรางวัลจากองค์กรต่างประเทศมากมาย สมควรแก่การที่ประชาชนคนไทยทุกคนจะต้องเคารพและเทิดทูนพระองค์ท่านในฐานะที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงงานหนักที่สุดในโลก

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างยิ่ง ดังนี้

“สัปดาห์ที่ผ่านมา มีเรื่องที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่ง โดยเมื่อวันจันทร์ที่ 15 กันยายน 2557 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินกลับมาประทับที่พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อ.หัวหิน เพื่อทรงฟื้นฟูพระวรกาย หลังจากที่เสด็จ ฯ ประทับโรงพยาบาลศิริราชเพื่อทรงตรวจพระวรกายตามการถวายคำแนะนำของคณะแพทย์ พสกนิกรต่างพร้อมใจกันถือธงชาติและธง ทร. รับเสด็จ ฯ เนื่องแน่นตลอดเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน พร้อมกับเปล่งเสียงทรงพระเจริญเพื่อถวายความจงรักภักดี ทั้งสองพระองค์ได้ทรงโบกพระหัตถ์ และแย้มพระสรวล ซึ่ง

สร้างความปิติยินดีให้กับพลกนิกรที่มารับเสด็จและประชาชนคนไทยทุกหมู่เหล่า
เป็นล้นพ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557)

“ผมขอเชิญชวนให้ประชาชนทั้งในปัจจุบัน และอนุชนรุ่นหลัง ได้มีโอกาสแสดง
ความจงรักภักดี ซึ่ชื่นชมในพระบารมี และร่วมกันถวายสดุดีเฉลิมพระเกียรติ
พระองค์ท่านในวันนี้ด้วย จากแถลงการณ์สำนักพระราชวัง ทราบว่า
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อยู่ระหว่างการรักษาพระอาการ ผมก็ขอให้ชาว
ไทยทุกคนร่วมกันตั้งจิตอธิษฐานให้พระองค์มีพระพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงขึ้น
ในเร็ววัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“วันที่ 28 กรกฎาคมนี้ เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระบรม
โอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร ของปวงชนชาวไทย ผู้
ทรงประกอบพระราชกรณียกิจเป็นอเนกอนันต์ เป็นคุณูปการยิ่งแก่พลกนิกรชาว
ไทยทุกหมู่เหล่า ทรงเปี่ยมด้วยพระปรีชาสามารถและพระวิสัยทัศน์เลิศล้ำ ใน
วโรกาสอันเป็นวันมิ่งมหามงคลนี้ ผมขอเชิญชวนให้พี่น้องชาวไทยทุกคนร่วมกัน
แสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ถวายพระพรชัยมงคล
ขอให้ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรง ทรงพระเกษมสำราญ และทรงพระเจริญยิ่ง
ยืนนานครับ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.
2558)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืน
ความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์
จากการที่เป็นผู้นำรัฐบาลในการจัดงานเฉลิมพระเกียรติในวาระต่าง ๆ เพื่อตอบแทนพระมหา
กรุณาธิคุณ การส่งเสริมภาพลักษณ์สถาบันเบื้องสูงให้มีความเข้มแข็ง ทั้งยังเชิญชวนคนไทยทุกคนได้
ตระหนักและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์

4.1.3.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ

เป็นการกำหนดอัตลักษณ์พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี
และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีคุณค่าแห่งความเป็นผู้นำเป็นผู้น้อมนำแนว
พระราชดำริมาปฏิบัติดังกล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทในวาทกรรมน้อมนำแนว
พระราชดำริมาปฏิบัติ ทั้งยังเคยปราศรัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ถึงพระราชกรณียกิจของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนาง
เจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ อยู่บ่อยครั้ง ในถ้อยแถลงดังกล่าวยังได้น้อมนำกระแสพระราชดำรัสและ
แนวทางตามแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ เพื่อเป็นตัวอย่างในการน้อมนำให้ประชาชนกระทำตาม ดัง

จะเห็นได้จากการที่นายกรัฐมนตรีไปร่วมประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 และร่วมรับรองเอกสารวาระการพัฒนาหลังปี ค.ศ. 2015 ที่สหรัฐอเมริกา ในระหว่างวันที่ 24-30 กันยายน พ.ศ. 2558 ได้กล่าวถ้อยแถลงในที่ประชุมในหัวข้อ “การจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 นำเสนอต่อผู้นำประเทศชาติสมาชิก ซึ่งตรงกับหัวข้อการประชุมของสหประชาชาติที่กำหนดว่าเป้าหมายในการพัฒนาปี ค.ศ. 2030 ประเทศสมาชิกจะต้องร่วมมือกันจัดความยากจน ความหิวโหย และความเหลื่อมล้ำ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ (ลม เปลีียนทิส, “นายก ฯ ตูบเนเวทิสหประชาชาติ,” ไทยรัฐออนไลน์, 2558) พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวว่า ได้เสนอแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในเวทีการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ และที่ประชุมกลุ่ม 77 ซึ่งปัจจุบันมีหลายประเทศที่ให้ความสนใจ และได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในประเทศของตน สะท้อนให้เห็นว่าแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ได้ทรงทำไว้ไม่ได้มีประโยชน์ต่อประเทศไทยเท่านั้น แต่มีประโยชน์ต่อคนทั้งโลก ดังตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรม ดังนี้

“อยากจะทำให้ทุกคนได้ระลึกถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ใช้ในทุกกรณี โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านได้พระราชทานไว้ให้แก่พลนิกรชาวไทย มาแล้วกว่า 40 ปี ได้รับการยอมรับจากนานาชาติเพราะฉะนั้น ผมเห็นว่าเป็นโอกาสที่เหมาะสมในการผลักดันให้เป็นวาระด้านการพัฒนาของโลก อันเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ผมจะเสนอพูดคุยกับเขาต่อไป”
(รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังได้สร้างตัวบทว่ารัฐบาลทหารพร้อมที่จะน้อมนำกระแสพระราชดำริและแนวทางตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 มาเป็นหลักในการบริหารราชการแผ่นดินในทุกมิติ จะเห็นได้จากนโยบายส่งเสริมเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน โครงการตลาดนัดชุมชน ไทยช่วยไทย คนไทยยิ้มได้ นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไขมาใช้ ทั้งยังส่งเสริมเรื่องคุณธรรมและความรู้ที่อยู่ในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นนโยบายลงสู่ฐานรากเพื่อความยั่งยืน อีกทั้งในแผนการปฏิรูปพัฒนาคนและชุมชน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังได้นำหลักการระเบิดจากข้างใน ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริการพัฒนาจะต้องเป็นไปตามขั้นตอน ตามลำดับความจำเป็น ประหยัด เพื่อให้มีรากฐานที่มั่นคงก่อนแล้วจึงดำเนินการเพื่อความเจริญก้าวหน้าในลำดับต่อไป ซึ่งพระองค์ท่านทรงเน้นการพัฒนาที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนในลักษณะการพึ่งตนเองก่อนเป็นลำดับแรก เปรียบได้กับทุกสิ่งที่เกิดขึ้น

ต้องเกิดจาก ความคิด ความรู้ ความต้องการภายในเป็นแรงผลักดันด้วยตนเอง ไม่ใช่เกิดจากคนอื่น มากระตุ้นให้ทำหรือส่งเสริมให้ทำ กล่าวคือ การ ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งก่อนแล้วจึงค่อยออกมาสู่ สังคมภายนอก ไม่ใช่การเอาความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนหมู่ที่ยังไม่ทันได้ มีโอกาสเตรียมตัวตั้งรับ

นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังได้สร้างตัวบทว่ารัฐบาล ทหารได้น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ไปใช้ในการสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในประเทศ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการบริหารราชการแผ่นดิน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ มากที่สุด เพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศในโอกาสต่อไป

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้ น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ ดังนี้

“วันนี้รัฐบาลได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางในการขับเคลื่อน ทั้งในเรื่องของการพัฒนา คุณภาพชีวิต พัฒนาคน พัฒนาด้านเศรษฐกิจ ใช้ได้หมด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ความรู้ คู่คุณธรรม ทำให้ได้ อย่าไปมองว่า เรามาสอนให้คนถอยหลัง ให้คนอยู่กับที่ไม่ใช้ ท่านทรงสอนให้หยุดเมื่อมีปัญหาสักระยะเวลาหนึ่ง แล้วก็เตรียมความพร้อม และ เดินหน้าต่อ ไม่ใช่หยุดแล้วถอยหลัง บางคนไปแปลเจตนาตรงนี้ผิด” (รายการคืน ความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“รัฐบาลให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคนและชุมชน ใช้หลักการตามแนวทาง พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชดำรัสว่า “ทุก อย่างต้องระเบิดจากข้างใน” คือหมายถึงต้องมุ่งพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ คนและครอบครัวในชุมชน ให้มีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาก่อน ให้มีความ อยากร มีความต้องการ อยากรได้ แล้วอยากร่วมมือด้วย ไม่ใช่เรียกร้อง หรือไม่ใช่ รัฐยึดเยียดความเจริญจากสังคมภายนอกเข้าไป ต้องนึกถึงว่าความสมดุลจะเกิด ได้อย่างไร ถ้ารายได้เขาน้อย สิ่งที่เจริญเติบโตด้านเทคโนโลยีเขาก็ไม่มีโอกาสได้ ใช้เพราะว่าราคาส่ง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2559)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืน ความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้ น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ จากการที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการกำหนดนโยบายตลอดจน ยึดพระบรมราโชวาท หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรม

นาถปิตร รัชกาลที่ 9 มาเป็นแนวทางในการทำงาน ทั้งยังส่งเสริมให้ประชาชนน้อมนำไปปฏิบัติ และแสดงให้เห็นว่านโยบายของรัฐบาลทหารเป็นการสืบสานศาสตร์พระราชา

4.1.3.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัวบท ในวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จากวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน 2 ประการ คือ นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ และนายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ ดังนี้

4.1.3.3.1 นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็เคารพในสถาบัน พระมหากษัตริย์

การนำเสนอตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติให้นัย ความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนตามที่นายกรัฐมนตรีได้สร้างจุดร่วมทางความรู้สึก ร่วมกันระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน ในเรื่องของความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์กลางรวมจิตใจของทุกคน ประชาชนทุกคนต่างเคารพสักการะพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทที่เป็นการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่าแนวทางที่ได้ทรงวางไว้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศได้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกสมัย หรือแม้แต่ยุทธศาสตร์เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ที่เป็นหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ปฏิบัติพระราชกรณียกิจอันน้อยใหญ่ก็เพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกรทุกหมู่เหล่าของพระองค์ เป็นสิ่งที่ข้าราชการทุกคนควรนำหลักการไปใช้ได้กับงานราชการที่ทำได้

แม้แต่ข้าราชการเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานประทับแรมวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กล่าวคือ เป็นชาวสำคัญของประเทศที่ประชาชนให้ความสนใจอย่างยิ่ง กล่าวได้คือ น้อยครั้งที่จะได้เห็นพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 เสด็จพระราชดำเนินออกเพื่อให้พสกนิกรได้ชื่นชมพระบารมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ได้นำมาสร้างตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติอีกครั้ง เป็นการตอกย้ำภาพของความจงรักภักดีของนายกรัฐมนตรีมีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และเชิญชวนให้ประชาชนทุกคนแสดงออกถึงความจงรักภักดีในระหว่างที่มีขบวนเสด็จพระราชดำเนินผ่าน ทำให้เห็นได้อย่างประจักษ์ว่านายกรัฐมนตรี

กับประชาชนมีจุดร่วมทางความรู้สึกเดียวกัน คือมีความปลื้มปิติยินดีที่ได้เห็นพระพักตร์ของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ดังตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรม

“สัปดาห์ที่ผ่านมาเรามีเรื่องที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่ง โดยวันจันทร์ที่ 15 กันยายน 2557 ที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินกลับมาประทับที่พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน เพื่อทรงฟื้นฟูพระวรกาย..พลกนิกรต่างพร้อมใจกันถือธงชาติและธง ภปร. รับเสด็จ ฯ เนื่องแน่นตลอดเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน พร้อมกับเปล่งเสียงทรงพระเจริญเพื่อถวายความจงรักภักดี” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557)

ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลาในการบริหารราชการแผ่นดินที่ผ่านมา รัฐบาลทหารได้ส่งเสริมและให้การสนับสนุนกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในวาระพิเศษอยู่บ่อยครั้ง แม้แต่การจัดกิจกรรมปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ได้รับพระกรุณาธิคุณจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ทรงร่วมปั่นจักรยานกับบรรดาข้าราชการ ประชาชนทุกหมู่เหล่า ซึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทให้ประชาชนเกิดความรู้สึกร่วมกันในฐานะที่เป็นพลกนิกรคนไทยที่อาศัยร่มพระบรมโพธิสมภารเหมือนกัน แสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับประชาชน ขณะเดียวกันนายกรัฐมนตรีก็ได้ร่วมปั่นจักรยานไปพร้อมกับประชาชนในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดด้วย ดังตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรม ดังนี้

“สัปดาห์ที่ผ่านมาฉัน ได้ประชุมเรื่องการจัดกิจกรรมจักรยานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ “ปั่นเพื่อแม่ Bike for mom” ซึ่งเป็นกิจกรรมตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ที่ทรงแสดงความกตัญญูทวดแม่ของแผ่นดิน กิจกรรมดังกล่าวจะจัดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 16 สิงหาคม 2558 ตั้งแต่เวลา 15.00 น. เป็นต้นไป ระยะทางทั้งสิ้น 43 กิโลเมตร เริ่มต้นจากพระลานพระราชวังดุสิต ไปยังกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ และวนกลับมายังพระลานพระราชวังดุสิต โดยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จะทรงจักรยานร่วมในกิจกรรมด้วย ซึ่งนับเป็นพระมหากุณาธิคุณเป็นอย่าง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

ดังนั้น สรุปได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็มีความเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์เหมือนกัน

4.1.3.3.2 นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ

การนำเสนอตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติให้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนตามที่นายกรัฐมนตรีได้สร้างจุดร่วมกันในเรื่องของการน้อมนำแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานไว้นำไปปฏิบัติไม่เฉพาะกับรัฐบาลทหารเท่านั้น แต่ประชาชนทุกคนก็ควรนำไปปฏิบัติด้วยเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีบนพื้นฐานของความพอเพียงรวมถึงการมีความรู้คู่คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเป็นศาสตร์ของพระราชชาติที่พระราชทานให้ประชาชนหลายสิบปีแล้ว หากแต่บางคนไม่ใส่ใจนำไปปฏิบัติเพียงเพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ล้าสมัย ดังนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงได้นำเสนอตัวบทที่แสดงให้เห็นว่าแม้ยุคสมัยจะเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์แต่หลักปรัชญาดังกล่าวก็สามารถประยุกต์นำไปใช้ได้เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงให้กับตนเองในภาวะเศรษฐกิจไม่แข็งแรง ในทางกลับกันหากความเป็นอยู่ของประชาชนฐานรากไม่มีความมั่นคงก็ส่งผลถึงระดับมหภาคเช่นเดียวกัน ฉะนั้นการส่งเสริมให้ประชาชนยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้เศรษฐกิจจุลภาคมีความเข้มแข็งส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศ

อีกทั้ง หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นศาสตร์พระราชชาติที่ไม่ได้เน้นเฉพาะการทำเกษตรอย่างที่หลากหลายฝ่ายประเมินผิดหากแต่เป็นหลักปรัชญาที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี รวมถึงเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมที่ประกอบกัน หากประชาชนน้อมนำไปปฏิบัติจะทำให้สังคมมีความสุขประเทศชาติก็จะดำเนินไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

อีกประการหนึ่งที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สร้างผ่านตัวบทคือการยกตัวอย่างในเรื่องของการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มเกษตรกรดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้จากการรวมพลังกันเป็นกลุ่มสหกรณ์ซึ่งก็เป็นหนึ่งในแนวทางพระราชดำริที่พระราชทานไว้เช่นเดียวกัน อันจะทำให้เห็นว่าเกษตรกรไม่จำเป็นต้องรอความช่วยเหลือจากภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น

ทั้งนี้ “ความพอเพียง” ถือเป็นตัวบทที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้ความสำคัญดังจะเห็นจากการเน้นย้ำบ่อยครั้งจนกล่าวได้ว่าความพอเพียงเป็นพื้นฐานหลักในการ

ดำเนินชีวิตของประชาชนทุกคนไม่เฉพาะเกษตรกรแต่หากรวมถึงทุกสาขาอาชีพก็สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้เพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตด้วยความไม่ประมาท ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“เรื่องการเป็นอยู่อย่างพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรงไม่ละโม้โลภมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ ไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น ซึ่งก็นับว่าเป็นการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเน้นความพอดี พอสมพอควรแก่ฐานะ ความมีเหตุมีผล การมี ภูมิคุ้มกันมาเป็นแนวคิด แนวปฏิบัติ หลักสูตรนี้ถือว่า เป็นการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ด้าน คุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนลูกหลาน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมปลาย ในการ ต่อสู้กับกระแสวัตถุนิยม ทุนนิยมด้วยปัญญา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“การรวมกลุ่มกันของสหกรณ์นั้น ผมว่ามีความสำคัญที่สุด เราจะได้สามารถช่วยได้ตรง ช่วยให้เกิดการมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้ ช่วยในเรื่องการจัดตลาดและ ช่องทางการจัดจำหน่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งพี่น้องเกษตรกรก็จำเป็นต้อง สร้างให้ชุมชนตนเองเข้มแข็งด้วย เป็นชุมชนที่พึ่งตนเองให้ได้ นำหลักเศรษฐกิจ พอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ ผ่านการทำเกษตรอินทรีย์ การลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดการใช้ยาฆ่าแมลง เป็นพืชที่เป็นออร์แกนิก ที่ปลอดภัย ก็จะช่วยทั้งในเรื่องลดต้นทุน เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร มีตัวอย่างหลายพืชที่ที่ชาวเกษตรกร หันมาทำเกษตรอินทรีย์และประสบความสำเร็จในหลายจังหวัด หลายอำเภอ ไม่ว่าจะ เป็นอยุธยา นครปฐม อ่างทอง พิจิตร นครราชสีมา และอีกในหลาย ๆ จังหวัด ทุกคนก็ ยินดีที่จะให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกษตรกรที่สนใจ หากจะหันมาทำเกษตรอินทรีย์ แทน เพราะว่ามีรายได้สูงขึ้น มากกว่าการทำนาด้วยซ้ำไป” (รายการคืนความสุขให้คน ในชาติ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

ดังนั้น สรุปได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับ ประชาชนที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่นายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชน น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ

4.1.4 การวิเคราะห์ตัวบทในวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

4.1.4.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมการ ปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความ สงบแห่งชาติ (คสช.) นำเสนอตัวบทเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งผู้วิจัยสามารถ

จำแนกได้ 2 ประเด็น ประกอบด้วย ประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน และรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนี้

4.1.4.1.1 ประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำเสนอภาพปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันคือปัญหาสำคัญระดับชาติที่มีมานาน เป็นอีกหนึ่งสาเหตุสำคัญของการเข้าควบคุมอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ต้องเข้ามาแก้ไข วางรากฐานปฏิรูปให้เกิดความยุติธรรมในทุกหน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐ เอกชน เพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาต่อไปไม่หยุดชะงัก ทั้งนี้ ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนทุกภาคส่วน โดยเริ่มตั้งแต่การปลูกฝังความรู้ ทักษะคิดตั้งแต่เด็ก ข้าราชการทุกคนต้องเป็นฟันเฟือง เป็นหูเป็นตาให้กับรัฐบาล เพราะการทุจริตคอร์รัปชันเป็นบ่อเกิดของปัญหามากมายนานัปการของประเทศ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งหมด 8 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน แบ่งตามวันที่ออกอากาศ ที่ภาคผนวก ก. หน้า 326)

จากการศึกษาวาทกรรมประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งหมด 8 ประเด็นจะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันคือบ่อนทำลายความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ เป็นวาระสำคัญที่รัฐบาลทหารต้องดำเนินการแก้ไข ตั้งแต่ระดับต้นตอทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน และวางรากฐานไปสู่อนาคตที่ยั่งยืน โดยยกเป็นวาระเร่งด่วนเพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน โรงเรียน วัด สถานที่ราชการ ภาคเอกชน ร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหาไปพร้อมกับรัฐบาลทหาร อาศัยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นแม่บท โดยให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทำแผนยุทธศาสตร์ประเมินเป็นระยะในทุก ๆ 5 ปี หรือแม้แต่การร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2560) รัฐบาลทหารจึงต้องพยายามการป้องกันและปราบปรามคนทุจริตไม่ให้เข้าสู่อำนาจการเมืองการปกครอง

ตัวบทที่ปรากฏในหัวข้อนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามชี้ให้เห็นถึงผลเสียอันเกิดจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในอดีตที่ผ่านมา นำมาเป็นบทเรียนเพื่อเพิ่มนโยบายป้องกันให้รัดกุมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโครงการที่เกิดจากนโยบายของรัฐบาลชุดนี้ต้องไม่มีการทุจริตในทุกระดับ เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนว่ารัฐบาลทหารมีความตั้งใจจริงที่อยากจะแก้ไขปัญหาที่หลายรัฐบาลก่อนไม่สามารถทำสำเร็จ แต่ถึงอย่างไรก็ตามความสำเร็จจะเกิดมี

ขึ้นไม่ได้หากขาดการยอมรับ แรงศรัทธาและความร่วมมือของประชาชน ข้าราชการ และเอกชนทุกภาคส่วนสังคมต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้ง 8 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 3 ประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.4.1.1.1 ประเด็นการทุจริตคือศัตรูของประเทศไทย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมการทุจริตคือศัตรูของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนยอมรับว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นภัยร้ายแรงที่จำเป็นต้องร่วมมือในการป้องกันและต่อต้านอย่างจริงจัง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นการทุจริตคือศัตรูของประเทศไทย ดังนี้

“พอเริ่มพูดก็มีปัญหาตามมาโดยตลอด ไม่ได้ ทำงานไม่ได้ ในเมื่อเราต้องการแก้ไขเรื่องคอร์รัปชันทุจริตในทุกมิติแล้ว ก็ต้องช่วยผมเผ้าระวังตรงโน้น ดึกกว่าที่จะ สิ่งนี้ เดียวจะทุจริตอีกก็ไม่ต้องทำ อย่างนี้จะไปอย่างไร ประเทศไทยไม่มีอนาคต วันนี้เราวางยุทธศาสตร์ชาติไว้แล้ว ว่าเราจะเดินหน้าไปอย่างไรในห้วง 5 ปี 10 ปี 15 ปี ตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557)

“การทุจริตเป็นต้นตอของปัญหาด้านต่าง ๆ ของประเทศ อีกทั้งยังทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม เกิดอุปสรรคต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาวด้วย ซึ่งสะท้อนถึงวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม ทุกภาคส่วนนั้นต้องให้ความร่วมมือ ช่วยกันแก้ปัญหาอย่างเอาใจจริงเอาใจ ทั้งรัฐบาล เอกชนประชาชน ข้าราชการ องค์กรต่าง ๆ ช่วยกันดูแลในเรื่องนี้ ทั้งผู้ให้ ผู้รับก็มีความผิดทั้งคู่ เพราะฉะนั้นผมในฐานะผู้นำฝ่ายบริหาร และหัวหน้ารัฐบาล ได้แสดงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนและจริงจังในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างมีธรรมาภิบาล” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“สำหรับนโยบายที่รัฐบาลนี้ และ คสช. ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ได้ประกาศให้เป็นวาระแห่งชาติ ในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งผลการดำเนินงานจนถึงปัจจุบัน เป็นที่น่าพึงพอใจในระยะแรก จากผลการสำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สะท้อนให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน มีทิศทางที่ปรับตัวดีขึ้น และดีที่สุดในรอบ 6 ปี สามารถช่วยให้รัฐบาลลดการสูญเสียเงินไปกับการคอร์รัปชัน ได้เกือบ 2

แสนล้านบาท เม็ดเงินงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ถึงมือประชาชนโดยตรง ไม่ผ่านขบวนการคอร์รัปชัน เพราะรัฐบาลนี้ไม่เปิดโอกาสให้มีการสมยอมเกิดขึ้น หากยังมีเล็ดลอดไปได้อยู่นั้น ขอให้แจ้งเบาะแสเพื่อจะได้ตรวจสอบโดยทันที” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าหากทุกคนคิดว่าเรื่องการทุจริตเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน ก็จะทำให้รัฐเสียโอกาสในการพัฒนาได้เต็มขีดความสามารถ เพราะเม็ดเงินแต่ละโครงการจะไม่ถึงมือหรือประชาชนจะเสียผลประโยชน์ที่ควรจะเป็น ฉะนั้นประชาชนทุกคนต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม เป็นหูเป็นตาให้กับรัฐบาลทหารมากขึ้น ดังนี้ความ “สามารถช่วยให้รัฐบาลลดการสูญเสียเงินไปกับการคอร์รัปชันได้เกือบ 2 แสนล้านบาท” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามชี้ให้ประชาชนเห็นว่า 6 ปีที่ผ่านมา งบประมาณของประเทศรั่วไหลไปกับการทุจริตเกือบ 2 แสนล้านบาท ประเทศเสียโอกาสในการพัฒนาอย่างมาก เป็นการจงใจของผู้สร้างวาทกรรมที่ใช้จำนวนตัวเลข สถิติ เพื่อให้ผู้รับสารเห็นภาพมากขึ้น แต่ข้อมูลดังกล่าวนั้นไม่ได้มีการกล่าวถึงที่มาหรืออ้างอิงที่มาทำให้ข้อมูลตัวเลขขาดความน่าเชื่อถือไประดับหนึ่ง

4.1.4.1.1.2 ประเด็นอดีตคือบทเรียนที่สำคัญ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมประชาชนควรร่วมมือต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยยกเอาเหตุการณ์ในอดีตมาเป็นบทเรียนสำคัญให้พิจารณาร่วมกันอย่าปล่อยให้ประเทศชาติถูกเอารัดเอาเปรียบจากกลุ่มคนไม่กี่กลุ่ม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นอดีตคือบทเรียนที่สำคัญ ดังนี้

“ประชาชนก็ต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาและก็ตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้องที่ชัดเจน อย่าไปกล่าวให้ร้ายใครโดยที่ยังไม่มีหลักฐาน ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ให้กระบวนการยุติธรรมเป็นผู้ดำเนินการต่อไป ไม่ปล่อยให้เป็นการเอารัดเอาเปรียบทุจริตเกิดขึ้น อย่างเช่นในอดีตที่ผ่านมาทุกโครงการสมัยนี้รัฐบาลนี้จะต้องมีการตรวจสอบทุกระดับของเก่าก็ไปว่ากันมา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“ในส่วนของข้าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ท้องถิ่น ผมไม่ไปตำหนิติเตียนใคร วันนี้เราต้องเพิ่มความร่วมมือกันให้มากขึ้น เสียสละกันให้มากขึ้น แล้วเข้าใจนโยบายรัฐบาล เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา ช่วยกันกำกับดูแลในเรื่องของโครงการต่าง ๆ การลงทุนต่าง ๆ อย่าให้เกิดการทุจริตเลยนะครับ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“รัฐบาลยืนยันว่าจะเดินหน้าต่อต้านการคอร์รัปชันต่อไป เพื่อกำจัด “สนิมเนือใน” ที่กัดกินประเทศ ในช่วงนับ 10 ปีที่ผ่านมาให้ได้ โดยหวังว่าพี่น้องประชาชนคนไทย จะให้กำลังใจ และร่วมแรงร่วมใจกัน กำจัดการคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไปจาก สังคมไทยของเรา นอกจากนี้ รัฐบาลยังให้ความสำคัญกับการวางรากฐานเศรษฐกิจที่ยั่งยืน โดยจะไม่แก้ปัญหาลักษณะที่ไม่สร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน และภาคธุรกิจ ที่มรดกหนีไว้ให้กับภาระรุ่นหลานต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามชี้ให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญในการร่วมมือกันป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน โดยถือเอาเหตุการณ์ในอดีตมากล่าวอ้าง ดังตัวบท “สนิมเนือใน” หรือตามสำนวน “สนิมเกิดแต่เนือในตน” กล่าวคือ สนิมนั้นเกิดมาจากเนือเหล็กข้างใน มีการผุกร่อนออกมาให้เห็น แปลได้ว่าความเสื่อมทรามอันโดยอ้อมเกิดขึ้นโดยตัวตนของคน ๆ นั้น หรือกลุ่มนั้น แล้วความเสื่อมทรามนั้นก็มากัดกิน ทำลายตัวเองหรือกลุ่มของตัวเอง เปรียบได้ว่า ที่ผ่านมามีคนในชาติเดียวกันสนับสนุน หรือเพิกเฉยต่อการทุจริตคอร์รัปชันมาช้านาน ก็จะทำให้บ้านเกิดเมืองนอนของตนและประชาชนในชาติพลอยเดือดร้อนไปด้วย ทั้งนี้ ตัวบท “ไม่ปล่อยให้เป็นการเอาเราเปรียบทุจริตเกิดขึ้นอย่างเช่นในอดีตที่ผ่านมา” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสื่อสารไปยังประชาชนว่าในรัฐบาลในอดีตมักมีการปล่อยปละละเลยทำให้เกิดหรือมีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น

4.1.4.1.1.3 ประเด็นปลูกจิตสำนึกไม่โกง

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทการร่วมมือต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ตั้งแต่ระดับสถานศึกษาเพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกนักเรียน นักศึกษา และสามารถไปบอกกล่าวหรือถ่ายทอดให้คนในครอบครัว ชุมชน สังคมได้

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นปลูกจิตสำนึกไม่โกง ดังนี้

“เรื่องของการปลูกฝังระบบธรรมาภิบาลให้ได้โดยเร็ว ปีนี้ผมเน้นเรื่องระบบธรรมาภิบาลในทุกสังคม ในทุกภาคส่วน ตั้งแต่เด็กเล็ก เยาวชน ประชาชน เอกชน ข้าราชการ ทุกหน่วยงานจะต้องมีธรรมาภิบาลนะครับ ไปดูธรรมาภิบาลมีอะไรบ้าง มี 6 ข้อ ในเรื่องการจัดการทุจริต คอร์รัปชันในเรื่องของการสร้างจิตสำนึก ป้องกันปราบปราม ต้องเริ่มแต่เด็ก กฎหมายด้วยกระบวนการ และการปฏิบัติที่เท่าเทียม เด็กต้องเตือนผู้ใหญ่ นะ ลูกเตือนพ่อแม่ว่าทำยังไงจะไม่เกิดการทุจริต ไม่ไปคอร์รัปชันอะไรต่างๆ ให้เป็นที่อับอายของลูก ถึงจะรวยแต่โกงเขามา ลูกก็อายเขา

เวลาถูกดำเนินคดี ลูกเต๋าก็เดือดร้อนไปหมด ลูกเดือนพ่อแม่ด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2559)

4.1.4.1.2 รัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำเสนอภาพความพยายามของรัฐบาลทหารในการเดินหน้าปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและในอนาคต โดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ มีการเขียนร่างแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้รัฐบาลที่มาจากกาเลือกตั้งบริหารราชการต่อ ในขณะเดียวกัน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยืนยันว่ารัฐบาลทหารของตนต้องไม่มีการทุจริตคอร์รัปชันและไม่มีการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อพวกพ้อง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาด้วยบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันทั้งหมด 22 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน แบ่งตามวันที่ออกอากาศ ที่ภาคผนวก ก. หน้า 327)

จากการศึกษาวาทกรรมรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งหมด 22 ประเด็น จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำเสนอด้วยบทที่แสดงถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของรัฐบาลทหารในการเดินหน้าปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในทุกองค์กรอย่างเต็มรูปแบบ มีการกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ กล่าวคือ มีแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทำแผนยุทธศาสตร์ย่อยคราวละ 5 ปี แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายในภาครัฐ (คตร.) มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน มีกระบวนการตรวจสอบในหน่วยงานราชการ แม้แต่การบังคับใช้อำนาจตามมาตรา 44 เป็นเครื่องมือออกคำสั่งในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เดินหน้าปฏิรูปวงกลไกในการตรวจสอบและกำหนดบทลงโทษที่เข้มข้นหากพบว่ามีข้าราชการเกี่ยวข้องต้องโทษสูงสุดถึงขั้นให้ออกจากราชการ

ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีภาพแห่งความเป็นผู้นำปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและวางรากฐานไปถึงอนาคต เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น พร้อมกันนี้ยังเน้นย้ำไปถึงการเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐในการทำนโยบายต่าง ๆ ต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนเพื่อการไม่เอาเปรียบพี่น้องประชาชน

นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการปลูกฝังความรู้ จิตสำนึกประชาชน จะเห็นได้จากการตั้งโครงการโรงเรียนสีขาวเพื่อปลูกฝังให้เด็กเยาวชนมีความรู้ มีความคิดที่ดี ที่จะ

ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนหรือพวกพ้อง ขณะที่ยังคงกระเพื่อความโปร่งใสในนาชาติได้ จัดอันดับภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยดีขึ้นจากลำดับ 102 เป็น 85 สะท้อนความตั้งใจจริงของรัฐบาลทหารในการมุ่งมั่นทำให้นโยบายทุกอย่างมีความโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามทุจริตคอร์รัปชัน ทั้ง 22 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 2 ประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.4.1.2.1 ประเด็นรัฐบาลทหารไม่มีผลประโยชน์

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมรัฐบาลทหารไม่มีผลประโยชน์ในขณะที่มีนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน กล่าวคือ ในการคัดเลือกบุคคลให้มาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) มีกระแสข่าวมาว่ามีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการเข้ารับตำแหน่ง แต่นายกรัฐมนตรียืนยันไม่ใช่คนใน คสช.แน่นอน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นรัฐบาลทหารไม่มีผลประโยชน์ ดังนี้

“การเรียกรับผลประโยชน์ ในการแต่งตั้งบอร์ด สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) รัฐบาล ผมพูดมาหลายครั้งแล้วก็ยังมีอยู่ ทราบแล้วว่าใครเป็นคนไปเรียกร้อง ยืนยันว่า คสช. ไม่มีทั้งสิ้น และกำลังหาวิธีการดำเนินการตามกฎหมาย ขอให้หยุดการกระทำดังกล่าว และผู้ที่เคยเสียเงินเสียทองให้ไป ให้เรียกคืนโดยทันที มิฉะนั้นท่านอาจจะเสียเงินเปล่า คนที่ได้รับการแต่งตั้งจาก คสช. ในปัจจุบันนั้น คสช. จะมีการตรวจสอบโดยคณะกรรมการของ คสช. ทั้งในด้านประวัติส่วนตัว ผลการปฏิบัติงาน การทุจริตคอร์รัปชัน การถูกฟ้องร้อง หรืออยู่ในกระบวนการฟ้องร้อง โดยจะตรวจสอบทั้งหมด มิได้รับรายชื่อมาจากผู้ใดแล้วแต่งตั้ง ไม่ใช่แบบนั้น หากแต่งตั้งไปแล้วตรวจพบมีความผิดก็ต้องถูกดำเนินคดี ปลดออกเช่นกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า รัฐบาลทหารหรือแม้แต่สมาชิกคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ไม่เคยเรียกรับผลประโยชน์จากการแต่งตั้งบุคคลให้มาดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนี้ข้อความที่ปรากฏ *“ทราบแล้วว่าใครเป็นคนไปเรียกร้อง ยืนยันว่า คสช. ไม่มีทั้งสิ้น”* เป็นการชี้ให้เห็นว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่เคยเรียกรับผลประโยชน์จากการคัดเลือกบุคคลดังกล่าว แต่ยอมรับว่ามีกระบวนการเรียกรับผลประโยชน์อยู่จริง ซึ่งจากการสอบสวนแล้วเป็นเพียงกลุ่มคนที่แอบอ้างชื่อ คสช. เท่านั้น วาทกรรมดังกล่าวจึงทำให้ คสช. พันมลทินไปโดยปริยาย

4.1.4.1.2.2 ประเด็นการเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลทหาร

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างวาทกรรมต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลทหารที่ให้ความสำคัญยิ่ง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบการทุจริตในภาครัฐ การแต่งตั้งองค์กรตรวจสอบการทุจริตมากถึง 11 องค์กร เพื่อเสริมสร้างกลไกในการตรวจสอบการทุจริตในการประมุลโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างรัดกุมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้งบประมาณพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ อาศัยอำนาจพิเศษเป็นเครื่องมือเข้าไปตรวจสอบกระบวนการต่าง ๆ เพื่อระงับยับยั้งหากส่อเค้าว่าจะเกิดการทุจริต รวมถึงการสอบสวนและดำเนินคดีหากพบข้าราชการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียกรับสินบนผลประโยชน์ จนทำให้ภาพลักษณ์เรื่องการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยดีขึ้น ประเมินได้จากการที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ จัดอันดับดัชนีภาพลักษณ์การทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2557 ได้เลื่อนอันดับดีขึ้น จากลำดับที่ 102 ขึ้นมาเป็น 85 ถือเป็นลำดับที่ 3 ในกลุ่มประเทศอาเซียน รองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลทหาร ดังนี้

“การแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน เป็นนโยบายของ คสช. อยู่แล้ว ในขณะนี้เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายภาครัฐ (คตร.) เข้าตรวจสอบแผนงานโครงการที่ใช้งบประมาณมาก ๆ ของแต่ละกระทรวง ก็มีอีกหลายโครงการที่มีลักษณะผิดปกติ ทั้งนี้ได้สั่งให้ทบทวน และระงับในบางกรณี รวมทั้งได้ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ได้วางรากฐานการตรวจสอบ การป้องกัน การทุจริตคอร์รัปชัน และการปลูกฝัง ส่งเสริมการเป็นข้าราชการที่ดี นำหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส มาใช้ในการทำงาน ซึ่งถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดี ส่งเสริมความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ ซึ่งหากทุกกระทรวง ทุกส่วนราชการ ได้ทำเช่นเดียวกัน มุ่งเน้นในเรื่องนี้ ก็จะเป็นรากฐานที่ดีต่อข้าราชการไทยต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“สำหรับการทำงานของรัฐบาลและ คสช. ในระยะต่อไปนั้น มีความสำคัญมากระับกับประเทศของเราทั้งการบริหารราชการแผ่นดิน การปฏิรูป การปรองดองสมานฉันท์ ตามที่ผมได้เคยกล่าวไปแล้วหลายครั้ง ๆ สิ่งที่เราคาดหวังไว้สำคัญ ๆ ได้แก่ การลดความขัดแย้งอย่างยั่งยืน การสร้างความรักใคร่ สามัคคีของคนในชาติ การจัดการทุจริตคอร์รัปชันในทุกมิติ การปฏิรูปให้เกิดผลยั่งยืนในทุกด้าน การทำตามความคาดหวังของประชาชนทุกเรื่องให้ได้มากที่สุด” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2557)

“การประมูลงานต่าง ๆ เหล่านี้ ผมคิดว่าปัญหาเรา เริ่มมาจากหลาย ๆ ส่วนด้วยกัน ทั้งคน ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ วิธีการ ราคาากลาง หน่วยงานกลาง มีหรือไม่มี กำหนดราคาากลาง ของบางอย่างไม่มีราคาากลาง หลาย ๆ อย่างที่เราจะซื้อใหม่ ราคาากลางไม่มี เพราะไม่เคยซื้อ เมื่อไม่เคยซื้อ ราคาาก็ไปเปิดเว็บ ๆ บางทีก็แพง ต่ำ แต่ทั้งหมดก็ต้องมาต่อรองให้ได้ แล้วก็มาทำให้ถูกวิธี ไม่ได้เอื้อประโยชน์ซึ่งกัน และกัน เพราะฉะนั้นหน่วยงานกำหนดราคาากลางต้องมีไหม ต้องเร่งดำเนินการ หรือรื้อกันมาให้มีประสิทธิภาพ กลไกตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน วันนี้กระทรวง ยุติธรรมเสนอมาทั้งหมด 11 องค์กรด้วยกัน 11 หน่วยงานที่จะต้องไปตรวจสอบ ทั้งหมด จะตรวจสอบทันทีตามระยะเวลาหรือตามที่ได้รับแจ้ง หรือเป็น Routine อะไรก็แล้วแต่ ก็ทำทั้งหมด ปรับปรุงกฎหมายทั้งหมดให้ครบทุกมิติ ทั้งฐานความผิด โทษทัณฑ์ต่าง ๆ ครบทั้งข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร ข้าราชการการเมือง เราต้องปูพื้นฐานในอนาคตไว้ด้วยเรื่องของกฎหมายเหล่านี้ แต่อย่าให้ละเมิดสิทธิ มนุษยชน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“ผมยืนยันกับทุกประเทศว่า การทุจริตคอร์รัปชันจะต้องไม่เกิดขึ้นในทุกโครงการ แล้วก็บอกว่าจะดำเนินการในลักษณะเป็น G2G ถ้าหากเป็นอย่างอื่นก็ต้อง รับทราบ รับผิดชอบกัน โดยรัฐบาลต่อรัฐบาลต้องเป็นผู้รับทราบ อันนี้ทางรัฐมนตรี ของเราก็ได้ไปร่วมการประชุมด้วยทุกครั้งก็รับทราบและบันทึกไว้แล้ว เพื่อนำสู่การ ปฏิบัติ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคมระดับโลก ที่ไม่ มุ่งหวังผลกำไร มีเครือข่ายใน 120 ประเทศทั่วโลก เผยผลการจัดอันดับดัชนี ภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index : CPI) ของปี พ.ศ. 2557 ระบุว่าประเทศไทยของเรา ได้คะแนนดีขึ้น มาเป็นลำดับที่ 85 รวม 9 ประเทศ จาก ทั้งหมด 175 ประเทศ ดีขึ้นจากปีที่แล้ว 17 อันดับ เดิมเราได้ลำดับที่ 102 เป็น อันดับที่ 12 จาก 28 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และเป็นอันดับ 3 ในกลุ่ม ประเทศอาเซียน รองจากสิงคโปร์อันดับ 7 และมาเลเซีย อันดับ 50” (รายการคืน ความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“เรามีความตั้งใจในการป้องกันและปราบปรามปัญหาคอร์รัปชันอย่างจริงจัง และ ผมในฐานะหัวหน้า คสช. ได้มีคำสั่งแต่งตั้ง “คณะกรรมการต่อต้านการทุจริต แห่งชาติ” เพื่อที่จะบูรณาการการกำกับดูแลทั้งในเรื่องการ “ป้องกัน” และ “การ ปราบปราม” การทุจริตคอร์รัปชันของภาครัฐทั้งระบบซึ่งที่ผ่านมาอัน อาจจะจะมี การดำเนินการอยู่บ้างแล้วแต่การบริหารจัดการค่อนข้างกระจัดกระจายอยู่ในหลาย

หน่วยงาน อาจจะไม่ม่เจ้าภาพหลักที่ดูแลในเรื่องของการบริหารจัดการจะได้ให้ รวดเร็วขึ้น และให้ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย ในเรื่องของการดูแลเรื่อง คอร์รัปชันให้จริงจังขึ้น มีการประสานงาน มีการดำเนินการต่าง ๆ ให้รวดเร็ว แต่ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ด้วยพยานหลักฐานให้ชัดเจนขึ้น อาจจะต้องล่าช้าไป เพราะบางอย่างยากที่จะหาพยาน หาวัตถุพยาน กระบวนการทุจริตเหล่านี้ก็มีการ พัฒนาไปเรื่อย ๆ เราก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาในส่วนของการตรวจสอบให้ ทันต่อสถานการณ์” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“ขณะเดียวกัน ก็ได้เร่งดำเนินการการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต คอร์รัปชันในทุกมิติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะมาตรการเร่งด่วนที่สำคัญ ที่จะเร่ง ดำเนินการก่อน เพื่อวางรากฐานการพัฒนาที่โปร่งใสจากการทุจริต อาทิ การนำ ระบบพิทักษ์คุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคล ส่งเสริมคนดีมีความรู้ ความสามารถให้มีโอกาสทำงาน การออกกฎหมายเพื่ออุดช่องว่างการกระทำผิด” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“ได้ย้ำว่าคดีทุกคดีที่เกี่ยวข้องกับในเรื่องของการค้ามนุษย์เหล่านี้ ต้องดำเนิน อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะ ระดับใด พวกแกนนำ พวกเจ้าหน้าที่ที่กระทำการทุจริตเหล่านี้ จะต้องเร่ง ดำเนินการลงโทษให้สมกับความผิด ทั้งทางวินัยและอาญาด้วย อันนี้ได้สั่งการไป ชัดเจน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2558)

“เรื่องการขับเคลื่อน คสช. ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ในส่วนของท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้านอะไรก็แล้วแต่ ช่วยกันขับเคลื่อนของรัฐบาล วันนี้รัฐบาลตั้งมาถึง 5 คณะกรรมการ ทั้งข้าราชการในแต่ละกระทรวง แล้วก็เรื่องตรวจสอบทุจริตมีหมด จนจำไม่ได้แล้ว ผมสังหมด เขากำลังไปเดินอยู่ เพราะฉะนั้นจะไปดูว่าจริงไม่จริงทำ ได้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นอย่ามาโกหกหลอกลวง ไม่ได้ต่ออะไร ระมัดระวังด้วย จะไป ติดตามความคืบหน้า ประสานงานดูว่าท่านมีปัญหาอย่างไร แล้วจะหาทาง แก้ปัญหาให้รัฐบาลแล้วให้กระทรวงได้แก้ไขโดยเร็ว” (รายการคืนความสุขให้คนใน ชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

“ในส่วนของโครงการต่าง ๆ ตรวจสอบแล้ว อันไหนไม่ทุจริตก็เดินหน้า นี่คือนี่สิ่งที่ผม ใช้มาตรา 44 ไปด้วย เข้าไปตรวจสอบ แล้วก็ขับเคลื่อน อันไหนทำไม่ได้ก็ต้องทำ ใหม่ ทำให้บ้านเมืองมีความสงบสุข ได้รับความเชื่อมั่นจากต่างประเทศขึ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558)

“เรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลเน้นในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณ เร่งรัด
ทุกโครงการ ตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริต เน้นการบูรณาการทุกกระทรวง
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน ไม่ให้เป็นภาระของข้าราชการ
ไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนต้องชัดเจน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ,
วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

“นโยบายที่รัฐบาลนี้ และ คสช. ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ได้ประกาศให้
เป็นวาระแห่งชาติ ในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่ง
ผลการดำเนินงานจนถึงปัจจุบัน เป็นที่น่าพึงพอใจในระยะแรก จากผลการสำรวจ
ดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เมื่อเดือนมิถุนายน
ที่ผ่านมา เมื่อเทียบกับเดือนธันวาคมปีที่แล้ว สะท้อนให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหา
คอร์รัปชันในประเทศ มีทิศทางที่ปรับตัวดีขึ้น และดีที่สุดในรอบ 6 ปี สามารถช่วย
ให้รัฐบาลลดการสูญเสียเงินไปกับการคอร์รัปชัน ได้เกือบ 2 แสนล้านบาท เม็ดเงิน
งบประมาณในโครงการต่าง ๆ ถึงมือประชาชนโดยตรง ไม่ผ่านขบวนการคอร์รัปชัน
สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย” (รายการคืนความสุขให้คนใน
ชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์
จันทร์โอชา ได้พยายามสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนว่าตนเป็นผู้นำที่มีมือสะอาด น่าเชื่อถือ ไม่เคยยุ่ง
เกี่ยวกับการเรียกรับสินบนหรือเข้าไปข้องเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ฉะนั้น พลเอก ประยุทธ์
จันทร์โอชา จึงมั่นใจที่จะเดินหน้าปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศอย่างจริงจัง ทั้งที่เป็น
เรื่องในอดีตและปัจจุบันรวมถึงวางแผนทางป้องกันในอนาคต หวังเพียงคืนความเป็นธรรมให้กับ
ประชาชนและประเทศชาติ หลังจากที่ถูกบรรดาอดีตนักการเมืองหรือผู้บริหารเอาผิดเอาเปรียบ
ทุจริตมานานหลายสิบปี จนทำให้ประเทศชาติเสียหายและเสียโอกาสในการพัฒนาอย่างที่ควรจะเป็น
ดังตัวบท “ผมยืนยันกับทุกประเทศว่าการทุจริตคอร์รัปชันจะต้องไม่เกิดขึ้นในทุกโครงการ” พลเอก
ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่านอกจากการให้คำมั่นกับคนไทยแล้วว่า
รัฐบาลทหารจะไม่ยอมให้มีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นในสมัยนี้แล้ว ยังมีการสื่อสารไปยัง
ต่างประเทศด้วยเช่นเดียวกัน ยิ่งตอกย้ำความเชื่อมั่นของรัฐบาลในสายตาประชาชนในประเทศ
เช่นเดียวกับเนื้อความ “พวกแกนนำ พวกเจ้าหน้าที่ที่กระทำการทุจริตเหล่านี้ จะต้องเร่งดำเนินการ
ลงโทษให้สมกับความผิด ทั้งทางวินัยและอาญาด้วย” เป็นการพยายามตอกย้ำนโยบายของพลเอก
ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ต้องการจะอุดช่องโหว่ของขบวนการทุจริตคอร์รัปชันไม่มีละเว้นทั้งข้าราชการ
พลเรือน ให้ดำเนินคดีอาญาและเอาผิดในทางวินัยข้าราชการด้วย เพื่อไม่ให้เป็นแบบอย่างของการ
ทุจริตต่อไป

จากการค้นพบวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สะท้อนถึงความรู้ ความเชื่อ และเหตุผลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอต่อบทที่ต้องการขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดไปจากประเทศไทย ทั้งยังใช้การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้ประชาชนตระหนักและยอมรับว่าการทุจริตคือศัตรูทำลายชาติไทยมาอย่างยาวนาน ขณะเดียวกันยังถือเป็นนโยบายหลักที่รัฐบาลทหารต้องเดินหน้าปราบปรามอย่างจริงจังโดยไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง

4.1.4.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทในวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

จากวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้ผู้วิจัยค้นพบการสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี 2 ประการ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความตั้งใจแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ดังนี้

4.1.4.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

เป็นการสร้างอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ว่าเป็นผู้นำประเทศที่มีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน วาทกรรมเหล่านี้ที่สะท้อนถึงความตั้งใจจริงของนายกรัฐมนตรีในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นหนึ่งในเหตุผลสำคัญยิ่งในการเข้าควบคุมอำนาจและจัดตั้งรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดิน โดยยกเป็นวาระแห่งชาติพร้อมย้ำว่าหากรัฐบาลทหารยังอยู่การทุจริตคอร์รัปชันจะต้องไม่ปรากฏในประเทศ เพราะปัญหาดังกล่าวทำให้ประเทศพัฒนาได้ไม่เต็มรูปแบบ ประชาชนมีความเดือดร้อน ดังนั้นรัฐบาลทหารจึงเร่งปราบปรามและแก้ไขไปพร้อมกัน โดยการนำคนที่กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการตามกฎหมาย มีการตรวจสอบข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐทุกองค์กร ดังจะเห็นได้จากการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบคดีทุจริตย้อนหลังอย่างปรากฏเด่นชัดที่สุดคือคดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลยุคก่อนหน้า

ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีดำริให้จัดตั้งกลไกในการขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเป็นระบบตั้งแต่ปลูกฝังเยาวชนตามหลักสูตรโตไปไม่โกง สั่งให้กระทรวงยุติธรรมเพิ่มกลไกตรวจสอบ 11 องค์กร มีการตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ ขึ้นมาใหม่ มีศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) บูรณาการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ ดังที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติประกาศอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 76 จาก จากเดิมเมื่อปี พ.ศ. 2557 อยู่ลำดับที่ 85

นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างภาพลักษณ์ร่วมกันว่าถึงแม้รัฐบาลทหารจะวางกรอบนโยบายหรือแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันได้ดีเพียงใด แต่ถ้าปราศจากความร่วมมือของข้าราชการที่เป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบาย ปัญหาดังกล่าวก็ไม่อาจหมดไปจากสังคมไทย ประเด็นสำคัญที่มองข้ามไปไม่ได้คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างความมั่นใจกับประชาชนว่ารัฐบาลทหารไม่มีผลประโยชน์หรือไม่ต้องการแสวงหาผลประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้นระหว่างที่อยู่ในอำนาจบริหารราชการแผ่นดินอย่างแน่นอน ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“รัฐบาล และ คสช. ก็ได้พิจารณาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาที่สำคัญ ๆ ของชาติไปแล้วจะต้องดำเนินการโดยเร็วที่สุด ท่านทราบดีเรื่องสำคัญคือเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันเป็นสาเหตุสำคัญทำให้งบประมาณของชาตินั้นไม่มีประสิทธิภาพในการใช้จ่าย มีรั่วไหลไปเป็นผลประโยชน์ส่วนบุคคล เกิดมานานแล้วทุกยุคทุกสมัย วันนี้เราก็เข้ามา 5 เดือน เราพยายามไม่ให้เกิดขึ้นเลยอะไรที่ผิดก็ต้องดำเนินการ วันนี้การตัดสินใจผิดถูกอย่าให้รวดเร็วเกินไปนัก ถ้าเร็วไปก็ไม่รับกันอีก เพราะฉะนั้นต้องสร้างความเข้มแข็งในด้านกระบวนการยุติธรรมให้ได้ด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“ผมยืนยันกับทุกประเทศว่า การทุจริตการคอร์รัปชันจะต้องไม่เกิดขึ้นในทุกโครงการแล้วก็บอกว่าจะดำเนินการในลักษณะเป็น G2G ถ้าหากเป็นอย่างอื่นก็ต้องรับทราบ รับผิดชอบกัน โดยรัฐบาลต่อรัฐบาลต้องเป็นผู้รับทราบ อันนี้ทางรัฐมนตรีของเราก็ได้ไปร่วมการประชุมด้วยทุกครั้งก็รับทราบและบันทึกไว้แล้ว เพื่อนำสู่การปฏิบัติ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“เรื่องการแก้ไขความขัดแย้งต่าง ๆ มีทุกระดับทั้งประชาชน ข้าราชการในส่วนราชการมีหมด การตรวจสอบการทุจริตต่าง ๆ เราก็ดำเนินการไปตามขั้นตอนวิธีการ กระบวนการทั้งหมด ไม่ได้ละเว้นใครเลย บัญชีต่าง ๆ ที่ท่านกล่าวถึงทั้ง 2 บัญชี ก็ทบทวน และตรวจสอบในส่วนที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนจำนวนหนึ่ง ที่เหลือแต่ละกระทรวง ทบวง กรม แต่ละหน่วยงานก็จะรับรายชื่อทั้งหมดไป จะมีการตั้งกรรมการตรวจสอบทุกคน ว่าถูกหรือไม่ถูก ผิดตรงไหน อะไร อย่างไร ถ้าผิดก็ลงโทษทั้งวินัยและอาญา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

“นโยบายที่รัฐบาลนี้ และ คสช. ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ได้ประกาศให้เป็นวาระแห่งชาติ ในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่ง

ผลการดำเนินงานจนถึงปัจจุบัน เป็นที่น่าพึงพอใจในระยะแรก จากผลการสำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา เมื่อเทียบกับเดือนธันวาคมปีที่แล้ว สะท้อนให้เห็นว่า การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในประเทศ มีทิศทางที่ปรับตัวดีขึ้น และดีที่สุดในรอบ 6 ปี สามารถช่วยให้รัฐบาลลดการสูญเสียเงินไปกับการคอร์รัปชัน ได้เกือบ 2 แสนล้านบาท เม็ดเงินงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ถึงมือประชาชนโดยตรง ไม่ผ่านขบวนการคอร์รัปชัน สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้มีความตั้งใจแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันด้วยการกำหนดให้การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันเป็นนโยบายหลักที่รัฐบาลทหารต้องเดินหน้าปราบปรามอย่างจริงจังพร้อมทั้งยังได้วางกลไกการตรวจสอบในทุกหน่วยงานให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น ทั้งยังส่งเสริมหลักสูตรโตไปไม่โกงในหลักสูตรการศึกษาอีกด้วย

4.1.4.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต

เป็นการสร้างอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นผู้นำประเทศที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้ง จากตัวบทที่สะท้อนถึงความตั้งใจแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของนายกรัฐมนตรีตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในหัวข้อที่แล้วสามารถบ่งชี้ให้เห็นนัยสำคัญอีกประการให้เห็นว่านายกรัฐมนตรีเป็นคนซื่อสัตย์มีสะอาดพร้อมทำงานให้กับประเทศชาติและประชาชนดังจะเห็นได้จากการที่นายกรัฐมนตรีให้คำมั่นต่อประชาชนว่าจะไม่ยอมให้การทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นในรัฐบาลทหารชุดนี้เด็ดขาด เพราะถือเป็นการทำร้ายประชาชนทางอ้อม ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรียังแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตด้วยการสื่อสารไปยังประชาชนว่ามีขบวนการเรียกรับผลประโยชน์จากการแต่งตั้งบุคคลเป็นสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยอ้างชื่อ คสช. เพื่อหวังเรียกรับเงินสินบน ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้แสดงความบริสุทธิ์ใจส่งตรวจสอบทั้งหมดจนได้ความว่าเป็นกลุ่มคนที่เอาชื่อเสียงของ คสช. ไปอ้างเท่านั้น หรือแม้แต่การร้องเรียนถึงการทุจริตการแจกคู่มือที่วิบัติจิทัลจากประชาชน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ได้แสดงความจริงจังด้วยการส่งตรวจสอบและกำชับเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการอย่างโปร่งใสในทุกขั้นตอน

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว อัตลักษณ์นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตอีกประการสะท้อนจากการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สั่งการกำชับในระดับนโยบายว่าทุกโครงการของรัฐบาลทหารจะต้องมีกลไกในการตรวจสอบการทำงานและตรวจสอบเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันในทุกระดับ ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“การเรียกร้องผลประโยชน์ ในการแต่งตั้งบอร์ดสถานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) รัฐบาล ผมพูดมาหลายครั้งแล้วก็ยังมีอยู่ ทราบแล้วว่าใครเป็นคนไปเรียกร้อง ยืนยันว่า คสช. ไม่มีทั้งสิ้น และกำลังหาวิธีการดำเนินการตามกฎหมาย ขอให้หยุดการกระทำดังกล่าว และผู้ที่เคยเสียเงินเสียทองให้ไป ให้เรียกคืนโดยทันที มิฉะนั้นท่านอาจจะเสียเงินเปล่า คนที่ได้รับการแต่งตั้งจาก คสช. ในปัจจุบันนั้น คสช. จะมีการตรวจสอบโดยคณะกรรมการของ คสช. ทั้งในด้านประวัติส่วนตัว ผลการปฏิบัติงาน การทุจริตคอร์รัปชัน การถูกฟ้องร้อง หรืออยู่ในกระบวนการฟ้องร้อง โดยจะตรวจสอบทั้งหมด” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“เรื่องนโยบายหรือโครงการที่เป็นการช่วยเหลือของรัฐหรือองค์กรอิสระที่จะไปถึงมือประชาชนนั้น ไม่ว่าจะเป็โครงการช่วยเหลือเกษตรกรชาวนา การแจกจ่ายคูปองที่วิดิจิทัลก็ได้กำชับให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทุกกระทรวงได้ติดตามตรวจสอบไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน วันนี้ผมได้ข่าวมากมายจะใช่หรือไม่ใช่จะจริงหรือไม่จริงไปตรวจสอบมา ต้องมีความรับผิดชอบตามลำดับลงไป ไม่ใช่ว่าส่งไปแล้วอะไรไปแล้ว แล้วยังมีทุจริตอยู่ก็หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปว่ามา เพราะฉะนั้นเตือนข้าราชการและทุกคนอย่าไปเอารัดเอาเปรียบพี่น้องประชาชน วันนี้เรื่องร้องเรียนเริ่มเข้ามาอีกแล้วกระบวนการแสวงหาผลประโยชน์ วันนี้กระทรวงมหาดไทย ตำรวจ ทหาร คสช. จะเร่งดำเนินการตรวจสอบและปราบปรามผู้กระทำความผิดดังกล่าวโดยจะนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมถ้าตรวจสอบพบ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตจากการแสดงความจริงใจเข้ามาบริหารประเทศโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนแต่อย่างใด ตลอดจนการเดินทางตรวจสอบการร้องเรียนเรื่องทุจริตต่าง ๆ จากประชาชนเพื่อให้เกิดความกระจ่างและยืนยันว่ารัฐบาลทหารไม่ข้องเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน

4.1.4.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัวบท

ในวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

จากวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้ผู้วิจัยค้นพบลักษณะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน 2 ประการ ได้แก่ นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน และนายกรัฐมนตรีต้องการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน ดังนี้

4.1.4.3.1 นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการ แก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

เป็นการสร้างนัยความสัมพันธ์ผ่านวาทกรรมประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน กล่าวคือ มีการสร้างจุดร่วมระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนที่ต่างก็ไม่ต้องการให้มีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นในประเทศไทยจึงต้องร่วมมือกับรัฐบาลทหารในการป้องกันปราบปราม ซึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พยายามสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนรู้สึกต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ผ่านการสร้างภาพลักษณ์ให้ประชาชนนึกถึงผลที่เกิดจากการทุจริตคอร์รัปชันในอดีตซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สถาบันทหารต้องเข้ามาควบคุมอำนาจรัฐบาลพลเรือน หลังจากนั้นมีการสร้างกลไกในการปราบปรามอย่างจริงจังมากขึ้นพร้อมกับเร่งปฏิรูปวางโครงสร้างป้องกันและแก้ไขในทุกมิติ พร้อมกันนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังขอความร่วมมือประชาชนช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับรัฐบาลเพราะนายกรัฐมนตรีกับประชาชนต่างก็อยากเห็นประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาอย่างเต็มกำลังไม่มีการโกงเกิดขึ้นอีก

นอกจากนี้ รัฐบาลทหารยังสนับสนุนให้กระทรวงศึกษาธิการเพิ่มหลักสูตรโตไปไม่โกงปลูกฝังให้เด็กเยาวชนคิดดีทำดีไม่คิดโกงผู้อื่น และมีความเชื่อว่าเด็กและเยาวชนเหล่านั้นจะเป็นฟันเฟืองที่ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันในระดับครอบครัวลดน้อยลงไป ทั้งนี้ การออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ผ่านความเห็นชอบของประชาชน ได้รับยกย่องว่าเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2560) ฉบับปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างดีที่สุดเท่าที่เคยมีมา จึงทำให้เชื่อได้ว่ากระบวนการผ่านร่างประชามติที่ผ่านมานั้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความต้องการของประชาชนที่ไม่อยากเห็นการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นมาในสังคมอีก

อีกทั้ง จะเห็นได้จากการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของหัวหน้า คสช. ในการระงับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ เจ้าพนักงานของรัฐที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้โน้มน้าวต่อไปว่าจากมาตรการที่ผ่านมาทำให้ภาพลักษณ์ของไทยที่ถูกจัดอันดับคอร์รัปชันมีการพัฒนาในอันดับที่ดีขึ้น นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีตัวบทโน้มน้าวประชาชนว่าหากการปฏิรูปประเทศหากทำไม่สำเร็จบ้านเมืองก็ต้องกลับไปเผชิญปัญหาเดิม ๆ โดยให้ความสำคัญต่อการแสดงความคิดเห็นของประชาชน พร้อมให้ค้ำประกันว่ารัฐบาลทหารมีความตั้งใจจริงและไม่ต้องการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง ดังตัวบทที่ปรากฏดังนี้

“ส่วนของระยะสั้น เมื่อสักครู่นี้ผมพูดถึงเร่งด่วน ซึ่งมีความเดือดร้อนโดยตรง ระยะสั้น เราจะใช้ระยะเวลาประมาณไม่เกิน 300 วัน เพื่อดำเนินการปฏิรูปในทุกด้าน ให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม เช่น ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการ

ทุจริตคอร์รัปชัน การปฏิรูปการเมือง กระบวนการการเข้าสู่อำนาจ การใช้อำนาจ กระบวนการยุติธรรม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“ประชาชนก็ต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาและก็ต้องตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้องที่ชัดเจน อย่าไปกล่าวให้ร้ายใครโดยที่ยังไม่มีหลักฐาน ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ให้กระบวนการยุติธรรมเป็นผู้ดำเนินการต่อไป ไม่ปล่อยให้เป็นการเอาผิดเอาเปรียบทุจริตเกิดขึ้น อย่างเช่นในอดีตที่ผ่านมาทุกโครงการสมัยนี้รัฐบาลนี้จะต้องมีการตรวจสอบทุกระดับของเจ้าหน้าที่ไปว่ากันมา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“การทุจริตเป็นต้นตอของปัญหาด้านต่าง ๆ ของประเทศ อีกทั้งยังทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม เกิดอุปสรรคต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาวด้วย ซึ่งสะท้อนถึงวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม ทุกภาคส่วนนั้นต้องให้ความร่วมมือ ช่วยกันแก้ปัญหาอย่างเอาจริงเอาจัง ทั้งรัฐบาล เอกชนประชาชน ข้าราชการ องค์กรต่าง ๆ ช่วยกันดูแลในเรื่องนี้ ทั้งผู้ให้ ผู้รับก็มีความผิดทั้งคู่ เพราะฉะนั้นผมในฐานะผู้นำฝ่ายบริหาร และหัวหน้ารัฐบาล ได้แสดงเจตนาที่ชัดเจนและจริงจังในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างมีธรรมาภิบาล” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่ นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการช่วยกันป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันจากการที่ได้หาเหตุผลโน้มน้าวให้ประชาชนเห็นถึงผลเสียหรือด้านลบที่เกิดจากการทุจริตในอดีตที่ผ่านมาและแม้ว่าฝ่ายบริหารได้กำหนดวางกรอบนโยบายไว้ดีเพียงใดแต่ถ้าขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนปัญหาก็คงไม่หมดไปจากสังคม

4.1.4.3.2 นายกรัฐมนตรีต้องการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

เป็นการสร้างนัยความสัมพันธ์ผ่านวาทกรรมรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน กล่าวคือ มีการสร้างจุดร่วมระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนว่าที่ผ่านมาปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันทำให้ประเทศขาดรายได้ในการพัฒนาไปหลายแสนล้านบาท ส่งผลต่อการส่งเสริมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนเพราะแทนที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากเม็ดเงินงบประมาณที่เต็มจำนวน แต่ต้องสูญเสียไปกับความโลภของกลุ่มคนบางกลุ่มที่รัฐบาลทหารพยายามพุ่งเป้าไปที่อดีตนักการเมืองที่มาจาก การเลือกตั้งเป็นต้นเหตุสำคัญ ฉะนั้นการเข้าควบคุมอำนาจครั้งนี้จำเป็นที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ที่ฝังรากลึกในสังคมไทยมาช้านาน ควบคู่ไปกับการหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย เพื่อเป็นคดีตัวอย่างและสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการยุติธรรมไทย ขณะเดียวกัน พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตัวรัฐบาลทหารว่า การบริหารประเทศจะต้องไม่มีการทุจริตคอร์รัปชันในทุกเรื่องหรือทุกโครงการที่ทำได้จะเห็นข่าวการเรียกรับสินบนของการแต่งตั้งบุคคลแต่ทางพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ระเบิดออกมาปฏิเสธและชี้แจงว่าเป็นการบิดเบือนข้อมูลเพื่อหวังทำลายชื่อเสียงของรัฐบาลทหารเท่านั้น

การสร้างตัวบทที่แสดงให้เห็นถึงการรักษาผลประโยชน์ประการต่อมา พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารมีการตั้งกลไกสำหรับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างดีที่สุดเพื่อที่ผลประโยชน์จากนโยบายต่าง ๆ จะได้ลงไปถึงประชาชนฐานรากตามความตั้งใจของฝ่ายบริหารได้อย่างเต็มที่ ดังจะเห็นจากการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันถึง 11 องค์กร ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินนโยบายในทุกหน่วยงานตลอดจนการแต่งตั้งคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติอีกชั้นหนึ่งก็เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“รัฐบาลและ คสช. ก็ได้พิจารณาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาที่สำคัญ ๆ ของชาติไปแล้วจะต้องดำเนินการโดยเร็วที่สุด ท่านทราบดีเรื่องสำคัญคือเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันเป็นสาเหตุสำคัญทำให้งบประมาณของชาตินั้นไม่มีประสิทธิภาพในการใช้จ่าย มีรั่วไหลไปเป็นผลประโยชน์ส่วนบุคคล เกิดมานานแล้วทุกยุคทุกสมัย วันนี้เราก็เข้ามา 5 เดือน เราพยายามไม่ให้เกิดขึ้นเลยอะไรที่ผิดก็ต้องดำเนินการ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“จากผลการสำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สะท้อนให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน มีทิศทางที่ปรับตัวดีขึ้น และดีที่สุดในรอบ 6 ปี สามารถช่วยให้รัฐบาลลดการสูญเสียเงินไปกับการคอร์รัปชัน ได้เกือบ 2 แสนล้านบาท เม็ดเงินงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ถึงมือประชาชนโดยตรง ไม่ผ่านขบวนการคอร์รัปชัน เพราะรัฐบาลนี้ไม่เปิดโอกาสให้มีการสมยอมเกิดขึ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

“รัฐบาลยืนยันว่าจะเดินหน้าต่อต้านการคอร์รัปชันต่อไปเพื่อกำจัด “สนิมเนือใน” ที่กัดกินประเทศ ในช่วงนับ 10 ปีที่ผ่านมาให้ได้ โดยหวังว่าพี่น้องประชาชนคนไทย จะให้กำลังใจ และร่วมแรงร่วมใจกัน กำจัดการคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทยของเรา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2558)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่ นายกรัฐมนตรีต้องการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนจากการที่รัฐบาลทหารได้แสดงความมุ่งมั่นตั้งใจประกาศเป็นศัตรูกับการทุจริตคอร์รัปชันโดยการปฏิรูปด้านเปิดโอกาสของการกระทำผิดทุกชั้นตอนของหน่วยงาน เพื่ออุดช่องว่างของงบประมาณที่รั่วไหลให้กลับมาพัฒนาประเทศเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน

4.1.5 การวิเคราะห์ตัวบทในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งผู้วิจัยสามารถจำแนกได้ 2 ประเด็น ประกอบด้วย การใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว และการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ดังนี้

4.1.5.1 วาทกรรมนำเสนอเนื้อหาสู่สังคมจากตัวบทในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

4.1.5.1.1 การใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว ฯ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอภาพของการใช้อำนาจหัวหน้า คสช. มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ที่ระบุว่าถึงการให้อำนาจเด็ดขาดหัวหน้า คสช. ในการกระทำการใด ๆ ที่เห็นว่าเป็นการสมควรหรือระงับยับยั้งการกระทำใด ๆ ที่เป็นการบ่อนทำลายชาติ เศรษฐกิจ กระทบการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะมีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหารหรือในทางตุลาการ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำรวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งหรือการกระทำหรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายทั้งสิ้น กล่าวคือ ถึงแม้จะมีอำนาจเด็ดขาดในทุกเรื่อง แต่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ไม่ได้ใช้อำนาจดังกล่าวเกินความจำเป็น และยังคงไม่ใช้อำนาจอันนี้ไปกลั่นแกล้งผู้หนึ่งผู้ใดให้เกิดความเสียหาย เว้นแต่จะเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนส่วนรวม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว ฯ ทั้งหมด 12 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว ฯ แบ่งตามวันที่ออกอากาศ ที่ภาคผนวก ก. หน้า 329)

จากการศึกษาวาทกรรมการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว ฯ ทั้ง 12 ประเด็น จะเห็นได้ว่าภายหลังจากการเข้าควบคุมอำนาจการปกครอง มีการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) และมีการจัดตั้งรัฐบาลแล้ว พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้เวลา 2 เดือนเต็มในการร่างและประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มีทั้งสิ้น 48 มาตรา เพื่อใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินเป็นการชั่วคราว หลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 สิ้นสุดสภาพลงเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557

ทั้งนี้หลายภาคส่วนในสังคมให้สนใจอยู่ที่มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญชั่วคราวที่ให้อำนาจหัวหน้า คสช. (<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2557/A/055/1.PDF>. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2560) ระบุว่าในกรณีนี้ที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ หรือเพื่อป้องกัน ระงับ หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติ ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจสั่งการ ระงับ ยับยั้ง หรือกระทำการใด ๆ ได้ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะมีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำ รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่งหรือการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญนี้และเป็นที่สุด ทั้งนี้ เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้รายงานประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว

มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญชั่วคราวดังกล่าว ได้ให้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จเด็ดขาดกับพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เปรียบได้ดั่งกระบี่อาญาสิทธิ์ในการสั่งการอันหนึ่งอันใดก็ได้ ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งประกอบไปด้วยคณะนายทหารระดับผู้บัญชาการ และมีที่ปรึกษาเป็นพลเรือนที่ได้รับความไว้วางใจของหัวหน้า คสช.ทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีอำนาจเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียวในยามนี้

ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ระบุว่าการใช้อำนาจหัวหน้า คสช. ตามมาตรา 44 นั้น ก็เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนและประเทศชาติ จะไม่มีการกลั่นแกล้งผู้หนึ่งผู้ใด แม้มาตรา 44 จะให้อำนาจเด็ดขาดในการบริหารราชการแผ่นดิน แต่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว ทั้ง 12 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 4 กลุ่มประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.5.1.1.1 ประเด็นการใช้เพื่อสร้างความเป็นธรรม

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ช่วงครานั้น ใช้เพื่อบริหารราชการแผ่นดิน ปฏิรูปประเทศ พยายามให้ ความเป็นธรรมกับประชาชนในทุกเรื่อง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นใช้เพื่อสร้างความเป็นธรรม ดังนี้

“ถ้าสมมติว่าเราใช้มาตรา 44 ในบางเรื่อง เพื่อการบูรณาการ เพื่อการขับเคลื่อน ก็ต้อง จัดทำกฎหมายควบคู่ไปด้วย เป็น พรบ. หรือแม้กระทั่งกฎกระทรวงต่าง ๆ ก็ต้อง สอดคล้องกันทั้งหมด ทุกคนต้องเข้าใจว่ามีกฎหมายอะไรบ้าง วันนี้ไม่ใช่รัฐธรรมนูญ อย่างเดียว ต้องมีกฎหมายทั้งการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายในการคดีอาญา คดี แพ่ง เรื่องการทุจริต อะไรต่าง ๆ มากมาย เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันอย่างที่ผมเคย กล่าวมาแล้ว ให้เกิดการ บูรณาการ มีการตรวจสอบ ถ่วงดุล ให้ความเป็นธรรมกับทุก คน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นคำว่า “ความเท่าเทียม” กับ “ความเป็นธรรม” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าแม้แต่นั้นจะมี อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียว แต่การใช้อำนาจตามมาตรา 44 นั้น ต้องสอดคล้องกับ สภาพการณ์สังคม กฎระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้มีความสมดุลกัน ฉะนั้นการจะใช้อำนาจไปทาง หนึ่งทางใดจะไม่ทำพร่ำเพรื่อเด็ดขาด แต่จะเน้นให้ความเป็นธรรมและเกิดประโยชน์ส่วนรวม

4.1.5.1.1.2 ประเด็นการไม่กระทบประชาชน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สร้างความเชื่อมั่นกับประชาชนว่า ถึงแม้อำนาจตามมาตรา 44 จะให้อำนาจหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แบบเบ็ดเสร็จ เด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียว แต่ตนจะไม่ใช้อำนาจนั้นไปกระทบกับความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชน แต่ อาจจะมีบ้างเล็กน้อยก็เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของพี่น้องประชาชน แต่ผู้ที่ได้รับผลกระทบภาครัฐ จะต้องมีการเยียวยาแบบสมเหตุสมผลต่อไป แต่ในระยะแรกนั้นจะเน้นให้บ้านเมืองมีเสถียรภาพและ ความสงบสุข

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นไม่กระทบประชาชน ดังนี้

“ในการใช้อำนาจตามความมาตรา 44 จริง ๆ มีอยู่แล้ว อันนี้ไม่ได้ไปละเมิดสิทธิ มนุษยชน ไม่ได้ไปมีอำนาจเหนือศาล คือหมายความว่าตรงนี้คือหมายความว่า ถ้าอะไรที่ ทำไม่ได้ เพราะว่าติดกฎหมายตัวนี้ เราสามารถใช้มาตรานี้ เพื่อทำให้เดินหน้าได้ ซึ่งคือ

การสร้างสรรค์ อยากรู้ให้เข้าใจยามาตีกันเรื่องนี้อีกต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558)

“ในส่วนของสถานการณ์ด้านความมั่นคงและการจัดระเบียบ ที่รัฐบาลและ คสช. จำเป็นต้องดำเนินการในขณะนี้ เพื่อรักษาความมีเสถียรภาพ เราก็พยายามใช้หลักนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ต้องเริ่มต้นด้วยนิติศาสตร์ก่อน จากนั้นก็นำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างไร เราจำเป็นต้องให้เกิดความสงบเรียบร้อยให้มากที่สุดโดยเร็ว ไม่แข็งไป ไม่อ่อนไป ก็ต้องเข้าใจ หลายคนก็เข้าใจว่ามีอำนาจเด็ดขาดทำไมไม่ทำโน่นทำนี่ ผมไม่อยากจะใครเดือดร้อน ก็พยายามจะทำให้ประชาชนเดือดร้อนน้อยที่สุด เพราะว่าเมื่อมีปัญหา ก็ขัดแย้ง ก็ไปไม่ได้อยู่ดี” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะปรากฏเนื้อความว่า “ไม่ได้ไปมีอำนาจเหนือศาล” ซึ่งย้อนแย้งกับข้อเท็จจริง เพราะว่าอำนาจตามมาตรา 44 นั้น ระบุว่า หัวหน้า คสช. มีอำนาจสั่งการ ระงับยับยั้ง หรือกระทำการใด ๆ ได้ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะมีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำ รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่ง หรือการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญนี้ และเป็นที่สุด เพียงแต่ที่ผ่านมานั้นพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่เคยใช้อำนาจนั้นไปกระทบกับอำนาจตุลาการหรือศาล แต่หากอนาคตจะใช้ก็ไม่ถือว่าผิดกฎหมาย เพราะกฎหมายให้อำนาจไว้โดยชอบธรรม ซึ่งตรงกับตัวบท “หลายคนก็เข้าใจว่ามีอำนาจเด็ดขาดทำไมไม่ทำโน่นทำนี่ ผมไม่อยากจะใครเดือดร้อน” สะท้อนความตั้งใจของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่จะไม่ใช้อำนาจพร้าเพื่อจนทำให้ประชาชนเดือดร้อน

4.1.5.1.1.3 ประเด็นการใช้ในยามจำเป็นเร่งด่วน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทเพื่อทำให้ประชาชนเข้าใจว่าการที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะใช้อำนาจมาตรา 44 ควบคุมไปกับการปฏิรูปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะไม่ใช้กับทุกนโยบายแต่จะเลือกทำเฉพาะสิ่งที่จำเป็นเร่งด่วนเท่านั้น หลักการใช้อำนาจของมาตรา 44 นั้น สำคัญก็คือการลดทอนระยะเวลาในการดำเนินการกับบางนโยบายที่ติดขัดในข้อกฎหมาย หรือบางเรื่องที่มีความซับซ้อนที่กฎหมายปกติไม่สามารถทำได้ เช่น การแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ความมั่นคง การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม การค้ามนุษย์ เป็นอาทิ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้สำเร็จทันกับความต้องการของพี่น้องประชาชน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นใช้ในยามจำเป็นเร่งด่วน ดังนี้

“ในเรื่องของการปฏิบัติงานของ คสช. ในช่วงมีรัฐบาลหรือมีการบริหารราชการเมื่อมีนายกรัฐมนตรี มีรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี ก็จะบริหารราชการในระบบกฎหมายและระเบียบปกติ ผมพูดถึง ครม. แต่บางอย่างมีปัญหาทับซ้อนจะแก้ไขโดยเร็วยังไม่ได้ โดยกฎหมายปกติ เรื่องนี้ คสช. ครม. จะร่วมมือกันประชุมร่วมกันจัดพิจารณากำหนดว่าเรื่องใดควรจะเป็นหลักของรัฐบาลหรือเรื่องเร่งด่วนที่ต้องการอำนาจพิเศษในการขับเคลื่อนก็จะจัดทำเป็นนโยบายบางเรื่องเป็นปัญหาเฉพาะหน้าก็ต้องใช้อำนาจพิเศษถึงจะเร็วขึ้น แต่อะไรที่ใช้อำนาจปกติได้ ก็ทำไปดำเนินการไปไม่ทับซ้อนกันแน่นอน พยายามไม่ให้เกิดผลกระทบในกว้าง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“เราจะให้ความสำคัญในเรื่องของการป้องกันการทุจริตผิดกฎหมายทั้งสิ้นทั้งปวง ถ้าเราไม่ดูแลเรื่องนี้ ไม่บังคับใช้กฎหมายพิเศษบ้างอะไรบ้าง แก้ไม่ได้ ท่านก็เห็นแล้วว่ากฎหมายปกติทำได้ไหม การบุกรุกทำลายป่า การอาชญากรรม อาชญากรรมข้ามชาติ อาวุธสงคราม ทำไม่ได้เลย วันนี้มีกฎหมายอยู่ฉบับเดียวเท่านั้นเอง แล้วก็ไม่ได้ใช้พร้าหรือ ใช้เฉพาะเรื่องเหล่านี้ เรื่องความมั่นคงเป็นหลัก และการแก้ปัญหาที่ต้องยั่งยืน ต้องแก้ด้วยกฎหมายพิเศษ ก็ทำไป แล้วทำไมต้องมาดำเนินคดีกันตรงนี้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“เรื่องมาตรา 44 มีอยู่แล้วในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว เมื่อเรายกเลิกกฎอัยการศึกก็จำเป็นต้องเขียนให้ชัดเจนขึ้นเท่านั้นเอง เพราะมาตรา 44 เขียนไว้อยู่แล้ว เราสามารถจะดูเรื่องงานความมั่นคงด้วย ผมคิดว่าเป็นส่วนน้อยที่ทำให้บ้านเมืองเสียหาย ผมไม่โทษประชาชนอยู่ที่คนนำ พอแตกเป็นฝ่าย ขาดความสามัคคี ทะเลาะเบาะแว้งใช้กำลัง มีบาดเจ็บล้มตาย และไม่มีคนรับผิดชอบ รัฐทำอะไรไม่ได้ เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายไม่ได้ ทำให้การดำรงชีวิตของประชาชนเดือดร้อน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558)

“เรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดิน การบุกรุกทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ และการจัดสรรที่ดินทำกินก็มีความก้าวหน้าตามลำดับ ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ผมให้ความเร่งด่วน ตัดกฎหมายหลายฉบับ ใช้เวลา ถ้าใช้หลาย ๆ กระทรวง งานเดียวบางที่ 3-5 กระทรวง อาจจะต้องใช้เวลาเป็นปี แก้กกฎหมาย กว่าจะบูรณาการได้ อะไรได้ไม่ได้ วันนี้เราบูรณาการให้ กฎหมายติด อาจจะใช้ ม. 44 เรียกว่าสร้างสรรค์ไม่อย่างนั้นทำไม่ได้หรอก ใช้เวลาเป็นปี ๆ แล้วไม่ทัน ไม่ทันต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น อย่างที่เกิดขึ้นมาแล้ว ถ้าไม่มีมาตรา 44 ใช้ไม่ได้ทำไม่ได้ แล้วรัฐธรรมนูญ

ชั่วคราวก็กำหนดให้ทำ เพื่ออย่างนี้เท่านั้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558)

“โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่ผมยังอยู่แล้วก็ใช้อำนาจผมที่มีอำนาจมาตรา 44 ในวันนี้ จริง ๆ แล้ว ผมอยากจะเรียนว่ามีหลายกิจกรรมในแต่ละเรื่องในการปฏิรูป มีหลายเรื่องด้วยกัน สิ่งสำคัญต้องนึกถึงว่าในการบริหารราชการปัจจุบัน การปฏิบัติงานในปัจจุบัน ประสิทธิภาพในปัจจุบัน แล้วเรื่องการบริหารทรัพยากรมนุษย์จะอย่างไรที่จะต้องแก้ปัญหาที่ผมพูดมาทั้งหมดมาเมื่อสักครู่นี้ต้องใช้คนเหล่านี้ทำก่อน ทำให้มีประสิทธิภาพ Grouping ใช้บูรณาการ ใช้มาตรา 44 ทั้งหมดเพื่อให้เกิดงานขึ้นโดยเร็วอย่างที่ท่านต้องการ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“เรื่องของการค้ามนุษย์ การประมง เพื่อจะแก้ไขปัญหาในเรื่องของ TIP REPORT ในเรื่องของ ICAO กระทรวงคมนาคม ก็ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 44 ของ คสช. เข้าไปแก้ไขในระยะแรกด้วย อื่น ๆ นั้นก็ต้องใช้กฎหมาย ซึ่งจะต้องนำเสนอเข้าไปใน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการพิจารณาพระราชบัญญัติต่าง ๆ การแก้ไขกฎกระทรวงต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ดำเนินการทั้งสิ้น ในคณะรัฐมนตรีก็พูดกันทุกครั้งที่” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

“ส่วนการใช้มาตรา 44 นั้น ที่ผ่านมาระยะที่เราใช้ไปแล้วทั้งหมด 27 ครั้ง ทุกเรื่องเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ เพราะว่าเรามีคณะกรรมการ นอกจากกรรมการของ คสช. แล้วเมื่อตัดสินใจจะใช้ ก็จะใช้อำนาจของหัวหน้า คสช. ในการที่จะออกคำสั่งฉบับนั้น แล้วรัฐบาลก็สามารถที่จะแก้ปัญหาหลาย ๆ อย่างที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องของกฎหมาย ความไม่พร้อม ความไม่ทันสมัย เหล่านี้ มาตรา 44 ผลิตผลงานให้เกิดขึ้นในสิ่งที่เป็นปัญหามายาวนานหลายเรื่อง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“เราใช้มาตรา 44 ในเฉพาะบางกรณีด้วยนะ ไม่ใช่ทุกเรื่อง ถ้าบางเรื่องก็เป็นการใช้กฎหมายปกติ จับกุมดำเนินคดีก็เหมือนคดีทั่ว ๆ ไปก็มีอยู่ทั้งคู่สองอย่าง เรื่องนี้มันไม่เยอะ มาตรา 44 เฉพาะเรื่องที่เราประกาศไว้แล้วว่าอย่าทำเท่านั้นเอง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทขึ้นเพื่อเป็นการยืนยันถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องใช้อำนาจตามมาตรา 44 ถึงแม้รัฐธรรมนูญจะให้อำนาจดังกล่าวในการแก้ไขปัญหาและปฏิรูปประเทศ แต่ในความเป็นจริงแล้ว พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่เคยใช้อำนาจนั้นก้าวล่วงอำนาจฝ่ายอื่น จะใช้เฉพาะประเด็นที่

เป็นปัญหาเร่งด่วนสำคัญระดับชาติ เพื่อลดทอนเวลาในการดำเนินการกับปัญหานั้น ๆ ในเชิงโครงสร้าง กฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ดังปรากฏตัวบทที่ว่า “ถ้าเราไม่ดูแลเรื่องนี้ ไม่บังคับใช้กฎหมายพิเศษบ้างอะไรบ้าง แก่ไม่ได้ ท่านก็เห็นแล้วว่ากฎหมายปกติทำได้ไหม” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนโดยย้ำถึงอำนาจของตนที่มีนั้นเป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหาภายในประเทศ หากไม่มีกฎหมายพิเศษนี้ก็อาจแก้ไขไม่ทันท่วงที เพราะกฎหมายปกติไม่สามารถทำได้ ส่วนตัวบท “เราใช้มาตรา 44 ในเฉพาะบางกรณีด้วยนะ ไม่ใช่ทุกเรื่อง” เป็นการตอกย้ำถึงการใช้อำนาจดังกล่าวเป็นการเฉพาะเจาะจง ไม่ใช่พร่ำเพรื่อจนเกินความจำเป็น ทั้งที่รัฐธรรมนูญได้ให้อำนาจเต็มเอาไว้ หรือแม้แต่ “รัฐบาลก็สามารถที่จะแก้ปัญหาหลาย ๆ อย่างที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องของกฎหมาย” เป็นตัวบทที่ยืนยันว่าการใช้อำนาจตามมาตรา 44 เป็นไปเพื่อแก้ไขข้อติดขัดบางประการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่สร้างในด้านนโยบายต่าง ๆ

4.1.5.1.1.4 ประเด็นการอย่าบังคับให้ คสช. ใช้อำนาจพิเศษ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสื่อสารไปยังประชาชนว่า ยังมีประชาชนบางกลุ่มบางพวกจงใจจะให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ใช้อำนาจพิเศษ หรืออำนาจตามมาตรา 44 ไปในทางที่ไม่ถูกต้อง อาจจะต้องด้วยการบิดเบือนข้อมูลเพื่อให้รัฐบาลทหารหลงเชื่อแล้วใช้อำนาจดังกล่าวไปทางหนึ่งทางใด นำมาซึ่งภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของรัฐบาลทหาร ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา แสดงความไม่ต้องการให้ประชาชนที่คิดเห็นต่างในประเด็นต่าง ๆ มาบีบบังคับให้ คสช. ใช้อำนาจพิเศษเพื่อให้คุณให้โทษกับกลุ่มที่คิดต่าง เพียงเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นอย่าบังคับให้ คสช. ใช้อำนาจพิเศษ ดังนี้

“เรื่องพลังงาน เรื่องน้ำ เรื่องทั้งหมด ฟังเวลาที่ผมพูด ปัญหาความไม่เข้าใจของประชาชน ความเดือดร้อนของประชาชน ทุกอย่างถูกบิดเบือน ถูกคนนำไปใช้ประโยชน์ ต้องใช้เวลาวิธีบริหารที่จัดการอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม แยกให้ออกว่าอะไรเป็นของรัฐ อะไรของเอกชน อะไรผสมกัน เราจะเข้าไปถือหุ้นเพิ่มอย่างไร เราจะนำกลับมาเป็นของรัฐได้อย่างไร ไม่ใช่ให้ คสช. ไปยึด การใช้อำนาจพิเศษไปยึดมา ไม่น่าได้ อย่าโยนภาระแบบนี้มาให้ คสช.” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“ทุกคนเห็นต่างได้ แม้กระทั่งผมเองก็ตาม ผมก็ยอมรับในความเห็นต่าง เพียงแต่ว่า บางอย่างผมจำเป็นต้องตัดสินใจว่าจะให้มีข้อยุติอย่างไร เพราะผมเป็นคนต้องรักษากติกาตัวนี้ ถึงแม้ว่าจะขัดแย้งกัน แต่ท่านก็ต้องรู้ว่าท่านควรจะแสดงออกอย่างไร ไม่ได้หมายความว่าผมจะปิดกั้นแล้วให้ทุกอย่างเป็นไปตามที่ผมคิดทุกอย่างเป็นไปได้หรือ เพราะวันนี้ที่ผมทำมาทั้งหมด ผมก็ใช้สิ่งต่าง ๆ ที่หลายคนเสนอมา

ถึงแม้จะเป็นความคิดเห็นที่แตกต่าง ผมก็เอามาประยุกต์ มารวบรวม ให้ได้ข้อยุติในการทำงานในการสั่งงานของผมมาโดยตลอด ก็ขอเถอะครับ อย่าให้ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายพิเศษอีกเลย หรืออำนาจอื่น ๆ ใดก็ตาม ไม่อย่างนั้นก็ไม่วันสิ้นสุดซะที หลายคนก็พยายามที่จะบังคับเหมือนกับตั้งใจ ให้เกิดเหตุการณ์เกิดขึ้นให้ผมต้องใช้อำนาจพิเศษ เพื่อที่จะเอาเหตุการณ์เหล่านั้นไปอ้างอิงกับองค์กรอื่น ๆ บ้าง อะไรบ้าง แล้วให้กลับมาเล่นงานประเทศไทย หรือเล่นงานผมก็ตามเหล่านี้ ก็คิดว่าพ่อแม่ พี่น้อง ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจอยู่แล้ว ก็ขอร้องกันว่าให้ไปหยุดคนเหล่านี้ อย่าให้ทำอีกต่อไปเลย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่าตัวบทที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างขึ้นทั้ง “การใช้อำนาจพิเศษไปยึดมา ไม่น่าได้ อย่าโยนภาระแบบนี้มาให้ คสช.” พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กำลังสื่อสารไปยังประชาชนว่ามีกลุ่มคนบางพวกจงใจให้หัวหน้า คสช.ใช้อำนาจตามมาตรา 44 ไปในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยมีความพยายามสร้างข้อมูลที่บิดเบือน โน้มน้าวให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้อำนาจดังกล่าวเพื่อจงใจให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีกับรัฐบาลทหาร อีกนัยหนึ่งเป็นการบ่งบอกว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความรอบคอบในการใช้อำนาจซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับรัฐบาลทหารเอง และเป็นการปรามผู้ที่คิดไม่หวังดีที่ยุยงให้ คสช.ใช้อำนาจเกินความจำเป็น เหล่านี้ล้วนแต่สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้สร้างวาทกรรมเอง อีกหนึ่งตัวบทที่ค้นพบ “ไม่ได้หมายความว่าผมจะปิดกั้นแล้ว ให้ทุกอย่างเป็นไปตามที่ผมคิดทุกอย่าง เป็นไปไม่ได้หรอก” แปลความได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยอมรับว่าในความจริงแล้วสถานการณ์ไม่ปกติเช่นนี้ ตนนั้นตั้งใจปิดกั้นการแสดงออกหรือการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งสวนทางกับการที่รัฐบาลทหารต้องการขอความร่วมมือประชาชนในการปฏิรูปประเทศ แต่อีกนัยหนึ่งเป็นการบ่งบอกว่า ถึงแม้สถานการณ์ในประเทศจะอยู่ในช่วงการควบคุมอำนาจจากรัฐบาลทหารที่มีอำนาจเด็ดขาด แต่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กลับไม่ใช้อำนาจหรือความคิดของตนเป็นใหญ่ เป็นมุมมองที่ให้ทั้งภาพลักษณ์ที่ดีและลบ

4.1.5.1.2 การดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอภาพรัฐบาลกำลังเดินหน้ากวาดล้างอาชญากรรมอย่างจริงจัง ในช่วงที่ผ่านมา ประกอบกับมีคดีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและอาญาแผ่นดินที่มีความผิดร้ายแรง เช่น ความผิดเกี่ยวกับการหมิ่นสถาบันเบื้องสูงตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 คดีทุจริตต่อหน้าที่ของอดีตรัฐบาลในการรับจำนำข้าวซึ่งทำให้ประเทศเกิดความเสียหายมหาศาล นับรวมถึงความผิดในเรื่องความมั่นคงเกิดความแตกแยกรุนแรงจนนำไปสู่การนองเลือดบาดเจ็บล้มตาย นอกจากนี้ ยังมีอดีตนักการเมืองหนีความผิดพำนักต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลทหารพยายามเรียกร้อง

ผ่านสื่อมวลชนให้กลุ่มคนเหล่านี้กลับมาสู่วัยผู้ใหญ่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม รับผลแห่งการกระทำตามกฎหมาย ถึงแม้รัฐบาลทหารพยายามบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังแต่ก็ไม่สามารถนำคนผิดมาลงโทษได้เท่าที่ควร

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาด้วยบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอน ทำให้ค้นพบตัวบทการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ทั้งหมด 9 ประเด็น (ดูรายละเอียดวาทกรรมการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย แบ่งตามวันที่ออกอากาศ ที่ภาคผนวก ก. หน้า 330)

จากการศึกษาวาทกรรมการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ทั้ง 9 ประเด็น จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเสนอตัวบทเพื่อดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะในช่วงก่อนการเข้าควบคุมอำนาจเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 มีหลายคดีที่มีการแจ้งข้อกล่าวหาไปแล้วแต่ยังจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษไม่ได้ รวมถึงคดีที่ค้างอยู่ในกระบวนการยุติธรรม กล่าวคือ ตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน (ตำรวจ) พนักงานอัยการ และศาล ทั้งนี้ รวมถึงอดีตนักการเมืองที่กระทำผิดกฎหมายจนเป็นคดีความไปแล้วก็ต้องถูกลงโทษเพื่อไม่ให้เป็นตัวอวดแก่ประชาชนทั่วไป

รัฐบาลทหารจึงมีความพยายามให้การดำเนินคดีสำหรับผู้กระทำผิดกฎหมายเป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมให้มากที่สุดไม่มีละเว้น ถึงแม้ในช่วงแรกคดีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงจะต้องส่งตัวผู้ต้องหาไปขึ้นศาลทหารก็ตาม แต่หลังจากสถานการณ์ทางการเมืองและความมั่นคงเริ่มมีเสถียรภาพมากขึ้น จึงได้อนุญาตให้นำตัวผู้ต้องหากลับไปดำเนินคดีที่ศาลพลเรือนได้ตามปกติ โดยให้อีกโอกาสกับผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหาทุกรายต่อสู้ตามกระบวนการอย่างเท่าเทียมกัน หากพิสูจน์ได้ว่าตัวเองเป็นผู้บริสุทธิ์ก็สามารถกลับไปใช้ชีวิตปกติได้ ซึ่งรัฐจะเยียวยาไปตามกฎหมายต่อไป

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังได้ให้คำมั่นว่าจะไม่เข้าไปก้าวก้าวอำนาจของกระบวนการยุติธรรม โดยให้อีกโอกาสทุกฝ่ายต่อสู้กันไปตามกระบวนการ หากใครไม่กระทำผิดกฎหมายก็ไม่มีจำเป็นต้องเกรงกลัวแต่อย่างใด รัฐบาลทหารพร้อมจะให้ความเป็นธรรมกับประชาชนทุกคน เพียงขอแค่ให้เข้ามามอบตัวต่อสู้ตามกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามคดีที่ทางการให้ความสำคัญและกล่าวถึงมากเป็นพิเศษประกอบไปด้วย คดีหมิ่นสถาบันเบื้องสูงตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112 คดีเกี่ยวเนื่องด้านความมั่นคง ยุยงปลุกปั่น พยายามล้มล้างรัฐบาลตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 116 คดีการทุจริต ประพฤติมิชอบ และคดีตามประกาศของ คสช. ที่นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำวาทกรรมการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ทั้ง 9 ประเด็น มาวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวบทที่ปรากฏในวาทกรรมดังกล่าว แบ่งออกได้ 4 กลุ่มประเด็นย่อย ดังนี้

4.1.5.1.2.1 ประเด็นคดีความมั่นคง

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทถึงการดำเนินคดีความมั่นคงกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่กระทำผิดกฎหมายจนนำไปสู่ความขัดแย้ง การบาดเจ็บล้มตาย ในภาวะที่เกิดการต่อสู้ในหมู่ประชาชนจนนำไปสู่การประกาศกฎอัยการศึกและเข้าควบคุมอำนาจของกลุ่มทหาร

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นคดีความมั่นคง ดังนี้

“อาวุธสงครามวันนี้เราจับมาได้มากพอสมควร มีการสืบหาความต่อเนื่องเชื่อมโยงมีหลายระดับ หลายพวกหลายฝ่าย ซึ่งเป็นข้อมูลทางด้านการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม เราจะดำเนินการต่อไปอย่างเข้มงวด เคยบอกแล้วว่าให้เอามาคืน เอามามอบ ถ้าเกินกำหนดแล้วจับกุมทันที วันนี้สืบหาต้นตอ คำสั่งการ อาวุธมาจากไหนอย่างไร วันนี้เยอะมาก และคลี่คลายไปได้เยอะแล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

“การเมืองต้องเป็นเรื่องของการเมืองและไปว่ากันต่อไป แต่เรื่องใดที่ผิดกฎหมาย คดีอาญา การใช้อาวุธสงคราม สั่งการ การทำให้เกิดการบาดเจ็บ การสูญเสียชีวิตของประชาชนผู้บริสุทธิ์ ถือว่าอันตราย คนเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นเจ้าหน้าที่ ต้องดำเนินการโดยเด็ดขาดทางกฎหมายเช่นเดียวกัน เพราะเรื่องเหล่านี้ทำให้เกิดความขัดแย้งทั้งที่ผ่านมา และถ้าหากว่าเราทำให้เกิดเป็นรูปธรรมอาจจะเกิดเป็นความขัดแย้งในอนาคตอีกด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลทหารมีความเด็ดขาด จริงจังกับการกวาดล้างอาวุธปืน อาวุธสงครามจากพลเรือนที่ไม่ได้รับการจดทะเบียนอย่างถูกต้อง ถ้าหากปล่อยไว้เกรงว่าอาจนำไปสู่การก่อเหตุสร้างความวุ่นวายในสังคมขึ้นอีก หรือบางกลุ่มก็อาจนำไปสร้างสถานการณ์เพื่อก่อวินาศกรรมรัฐบาลทหาร เพราะฉะนั้นการกวาดล้างต้นตอภายใต้กฎหมายอันชอบธรรมถือเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับสภาพการณ์สังคมที่สุด ดังตัวบท “คนเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการโดยเด็ดขาดทางกฎหมายเช่นเดียวกัน” ซึ่งให้เห็นว่าการที่กลุ่มคนกลุ่มใดจะมีอาวุธสงครามได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องมีคนในหรือเจ้าหน้าที่รัฐเห็นเป็นใจกับการนำเอาอาวุธออกมาให้ประชาชนสู้รบกันเอง อีกนัยหนึ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการปรามเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

ความผิดตรงนี้ ขณะตัวบท “อาวุธสงครามวันนี้เราจับมาได้มากพอสมควร” เป็นการชี้ให้เห็นว่าฝ่ายพลเรือนถือครองอาวุธสงครามผิดกฎหมายมากผิดปกติ ทำให้สังคมไม่มีความปลอดภัยเท่าที่ควร ฉะนั้น การเข้าควบคุมอำนาจของรัฐบาลทหารจึงมีความสมเหตุสมผลและเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่จะให้ทหารอยู่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

4.1.5.1.2.2 ประเด็นผู้ต้องหาหนีคดี

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทเพื่อสื่อสารไปยังผู้ต้องหาบางส่วนที่หลบหนีคดีไปต่างประเทศไม่ยอมรับกฎหมายไทย ล้วนแต่เป็นอดีตนักการเมืองชื่อดังจากพรรคเพื่อไทยระดับแกนนำของกลุ่มต่อต้านรัฐบาลทหาร จึงได้พยายามเรียกตัวกลับมาต่อสู้ในกระบวนการยุติธรรมแต่ก็ไม่เป็นผล แม้จะยืนยันว่าจะให้ความเป็นธรรมในการต่อสู้คดีก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงโทษทัณฑ์แล้วยากที่กลุ่มคนเหล่านั้นจะยอมกลับมารับโทษ ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สื่อสารไปยังประชาชนว่าศาลทหารไม่น่ากลัวอย่างที่คิด มีวิธีพิจารณาโทษไม่ต่างไปจากศาลพลเรือนทั่วไป จึงอยากให้กลับมาขอตัวสู้คดีให้ถึงที่สุด

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นผู้ต้องหาหนีคดี ดังนี้

“วันนี้ที่เรียกมาได้ปล่อยกลับไปหมดแล้ว ที่เหลือได้อยู่ในกระบวนการยุติธรรม เพราะมีการถือกฎหมายอื่น ๆ กฎหมายอาญา กฎหมายปกติ มีหมายเรียก หมายศาล จึงต้องส่งเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เขาสามารถไปต่อสู้คดีได้ แม้กระทั่งคดีที่ส่งศาลทหาร คสช. ยังสามารถให้ประกันตัวสู้คดีได้ ตรงนี้ก็เหมือนกับวิธีการปกติใกล้เคียงกันมาก ถึงแม้ว่าจะเป็นการขึ้นศาลทหารก็ตาม แต่อย่าไปกังวลกับศาลทหาร คดีตัวอย่างเช่น จารุพงศ์ เรืองสุวรรณ, จักรภพ เพ็ญแข ซึ่งมีคดีอยู่มากมายหลายคดีที่เกี่ยวข้องกับท่านและเรียนว่าให้กลับมา ถ้ากลับมาเราจะดูแลให้เกิดความยุติธรรม เกิดความชอบธรรมตามที่ท่านต้องการ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“ทุกฝ่ายก็ต้องยอมรับในกฎกติกาของสังคม ให้เป็นไปตามกฎหมายและไม่อาจปฏิเสธได้ เพราะกฎหมายมีไว้ เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ไม่ได้มีไว้เพื่อสร้างความขัดแย้งอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ผู้กระทำความผิดจริงก็ต้องถูกลงโทษ ถ้าไม่ให้อุกลงโทษก็ต้องหนีไป ซึ่งจะอยู่ในประเทศไทยไม่ได้ ถ้ากลับมาอยู่ที่ประเทศไทย ต้องถูกติดตามจับกุมดำเนินคดี ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นมาแล้วหลายราย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“วันนี้หลาย ๆ คนไปต่างประเทศ ทั้งต่างชาติ ทั้งไทย ที่หนีกฎหมายทั้งหมดไปนั่งเข้าแถวกัน กินอาหารกันสนุกสนานในประเทศเพื่อนบ้าน ต่างประเทศด้วย ผมบอก

ให้กลับมา แล้วการที่ท่านไปพูดจาให้ต่างประเทศเข้าใจเราผิด ๆ เสียหายประเทศ ท่านไม่สงสาร ท่านไม่เสียดาย ท่านเกลียดผม โกรธผม ผมไม่ว่า แต่ท่านต้องมาพูดกับผม ไม่ใช่ไปทำให้ประเทศชาติเสียหาย ประชาชนเดือดร้อน ทุกประเทศเขาไม่มั่นใจเรา เขาเกลียดเรา ทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่เรื่องข้อเท็จจริง ท่านทำได้อย่างไร ท่านไม่รักประเทศไทยเลยหรือ หรือท่านคิดแต่เพียงว่า ถ้าท่านทำไม่ได้ ท่านอยู่ไม่ได้ ท่านครองอำนาจไม่ได้ แล้วท่านจะต้องทำให้ประเทศเสียหายล่มจมไปเลย ถ้าคิดแบบนี้ ผมว่าท่านแยมมาก”(รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความพยายามสื่อสารไปถึงผู้ต้องหาที่หลบหนีคดีโดยตรง ล้วนแต่เป็นอดีตนักการเมืองชื่อดังจากพรรคเพื่อไทย ประกอบด้วย นายจรรพงค์ เรืองสุวรรณ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และนายจักรภพ เพ็ญแข อดีตรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ดังตัวบท “จรรพงค์ เรืองสุวรรณ, จักรภพ เพ็ญแข ซึ่งมีคดีอยู่มากมายหลายคดีที่เกี่ยวข้องกับท่านและเรียนว่าให้กลับมา ถ้ากลับมาเราจะดูแลให้เกิดความยุติธรรม เกิดความชอบธรรมตามที่ท่านต้องการ” ส่วนตัวบท “ผู้กระทำความผิดจริงก็ต้องถูกลงโทษ ถ้าไม่ให้ถูกลงโทษก็ต้องหนีไป ซึ่งจะอยู่ในประเทศไทยไม่ได้” พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าผู้ที่กระทำความผิดมักจะไม่มียี่นในสังคม แม้แต่ประเทศชาติบ้านเกิดเมืองนอนของตนก็อยู่ไม่ได้ สะท้อนกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา หากใครคิดทำไม่ดีสุดท้ายก็จะไม่มีความสุข อีกนัยหนึ่งตีความได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการให้สังคมพิจารณากลุ่มอดีตนักการเมืองเหล่านี้ว่าเป็นผู้ที่กระทำผิดกฎหมายจริงหรือไม่ ถ้าหากไม่ผิดเหตุใดถึงต้องหนีคดีไปต่างประเทศ นอกจากนี้ เนื้อความที่ว่า “วันนี้หลาย ๆ คนไปต่างประเทศ ทั้งต่างชาติ ทั้งไทย ที่หนีกฎหมายทั้งหมดไปนั่งเข้าแถวกัน กินอาหารกันสนุกสนานในประเทศเพื่อนบ้าน ต่างประเทศด้วย” เป็นการสื่อสารว่ายังมีอดีตนักการเมือง และนักวิชาการบางพวกที่หนีคดีข้อหาร้ายแรงในไทย แต่กลับไปแสวงสุขที่ต่างประเทศ ในขณะที่พวกพ้องลูกน้องของตนได้รับความเดือดร้อนจากการถูกดำเนินคดีทางการเมือง เพียงเพื่อสนองความต้องการของแกนนำกลุ่มทางการเมืองเท่านั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กำลังเตือนประชาชนที่หลงผิดหรือที่กำลังจะตกเป็นเหยื่อทางการเมืองให้เปลี่ยนความคิดใหม่ เพื่อไม่ให้ถูกหลอกใช้เป็นเครื่องมือของฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลทหาร ส่วนตัวบท “ท่านเกลียดผม โกรธผม ผมไม่ว่า แต่ท่านต้องมาพูดกับผม ไม่ใช่ไปทำให้ประเทศชาติเสียหาย ประชาชนเดือดร้อน” เป็นการตอบโต้กลุ่มอดีตนักการเมือง และกลุ่มนักวิชาการที่หลบหนีคดีว่าขออย่าไปพูดเพื่อสร้างความเสียหายให้กับประเทศไทย บางเรื่องราวบางข้อมูลเป็นเรื่องละเอียดอ่อน การที่กลุ่มคนดังกล่าวไปเผยแพร่ข้อมูลนี้อาจจะจริงหรือถูกบิดเบือนก็เป็นการให้ร้ายประเทศไทย โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา แสดงความเป็นสุภาพบุรุษที่ไม่ยอมให้ใครมาว่า

ร้ายประเทศเสียหาย ใช้ตัวเองเข้าแลกกับการที่จะทำให้บ้านเมืองเสียหาย ถือเป็นการซื้อใจประชาชนได้อีกทางหนึ่ง

4.1.5.1.2.3 ประเด็นคดีสร้างความเสียหายต่อประเทศ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนถึงคดีความเก่าที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศไทย โดยมากจะเป็นคดีการทุจริตคอร์รัปชันในโครงการรับจํานำข้าวสมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยยํ้าว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในคดีต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมรับโทษเหมือนประชาชนทั่วไป ไม่มีละเว้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นคดีสร้างความเสียหายต่อประเทศ ดังนี้

“เรื่องการตรวจโกดังข้าว คสช. ยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการดำเนินคดี ในกรณีตรวจพบความไม่โปร่งใส เพื่อจะนำเข้าสู่กระบวนการสอบสวนและกระบวนการยุติธรรมต่อไป ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการตรวจสอบดำเนินคดีของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยปัจจุบันคณะทำงานได้เข้าตรวจสอบปริมาณข้าวแล้ว จำนวนโกดังทั้งสิ้น 836 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.78 จากจำนวนคลัง หรือโกดังทั้งหมด 1,787 แห่ง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“ในการประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ครั้งที่ผ่านมา ได้มีการชี้แจงสรุปคดีสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งคดีที่รัฐเป็นโจทก์ จำนวน 6 คดี และเป็นจำเลย จำนวน 6 คดี ทั้งนี้ เพื่อให้ ครม. ได้รับทราบข้อมูลพื้นฐานและหารือร่วมกันถึงแนวทางในการดำเนินการแก้ไขให้มีความคืบหน้าให้มากที่สุด และจะได้ไม่ตกเป็นภาระให้กับรัฐบาลต่อ ๆ ไป บางคดีก็เกือบ 20 ปีมาแล้วก็มี รัฐบาลนี้จะแก้ไขให้ได้มากที่สุดตามกรอบของกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

“กรณีคดีความต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเสียหาย เกิดความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตคอร์รัปชัน ขอให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้นำไปสู่กระบวนการยุติธรรม และให้มีการต่อสู้ตามกระบวนการของศาลอย่างเป็นธรรม ประเด็นสำคัญก็คือ ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องปฏิบัติตัว เช่นเดียวกับผู้ถูกกล่าวหาคดีอื่น ๆ ที่เป็นประชาชน โดยทั่วไปที่ต้องต่อสู้ตามกระบวนการยุติธรรม โดยผู้ถูกกล่าวหาในคดีความร้ายแรงจะต้องเข้าใจ ไม่บิดเบือน หรือกล่าวอ้างให้กระบวนการยุติธรรมเสียหาย เพราะทุกอย่างต้องให้เป็นไปตามกฎหมาย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า รัฐบาลทหารจะไม่ยอมให้คดีค้างเก่าต้องถูกเพิกเฉย ผู้ที่ทำการผิดต้องได้รับโทษเหมือนกับคดีอื่นทั่วไป สื่อถึงประชาชนทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกันอย่างเท่าเทียม ดังตัวบท “จะได้ไม่ตกเป็นภาระให้กับรัฐบาลต่อ ๆ ไป บางคดีก็เกือบ 20 ปีมาแล้วก็มี รัฐบาลนี้จะแก้ไขให้ได้มากที่สุด” หมายความว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสื่อสารประชาชนว่ารัฐบาลในอดีตไม่มีความสามารถดำเนินคดีความต่าง ๆ กับผู้ที่กระทำผิดได้ หรือบางรัฐบาลเพิกเฉยในเรื่องดังกล่าว และอาจตีความได้ว่านักการเมืองมีส่วนรู้เห็นถึงความผิดดังกล่าว จึงช่วยกันปกปิด ฉะนั้นรัฐบาลทหารเข้ามาเพื่อทำสิ่งในสิ่งที่ถูกต้องทุกอย่างต้องเป็นไปตามกระบวนการของกฎหมายอย่างเท่าเทียม ไม่มีละเว้น

4.1.5.1.2.4 ประเด็นการไม่คิดทำลายนักการเมือง

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างตัวบทเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนว่าการดำเนินคดีค้างเก่าเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม รัฐบาลทหารไม่มุ่งหวังไปทำลายนักการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์ หากแต่ทำผิดจริงก็ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อพิสูจน์ความจริง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในประเด็นไม่คิดทำลายนักการเมือง ดังนี้

“ก็อยากให้เข้าสู่กระบวนการปกติ โดยไม่ไปกล่าวอ้างให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสียหายในขณะนี้ เพราะอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทั้งสิ้น รัฐบาลก็ทำตามกฎหมายทุกประการ การเรียกค่าเสียหายต่าง ๆ ทางแพ่งนั้น รัฐบาลก็ไม่ได้มุ่งหวังจะทำลายนักการเมือง หรือพรรคการเมืองใดเราต้องทำตามกฎหมายที่มีอยู่ ในส่วนของการใช้มาตรา 44 ในเรื่องนี้ก็หยุดที่จะต่อต้านกัน ในเรื่องของระบอบชั่วคราว เราก็เพื่อป้องกันการบิดเบือนให้ร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีต้องการเร่งระบอบชั่วคราวให้เร็วขึ้น ในส่วนของการสอบสวนคดี ในเรื่องของการเรียกร้องค่าเสียหายเพื่อให้เกิดความชัดเจน และสร้างความเชื่อมั่นต่อกระบวนการผลิตและจำหน่ายข้าวของเราในระยะต่อไป จะได้สร้างการรับรู้ ความน่าเชื่อถือ ทั้งในประเทศ และตลาดโลกด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นที่ยกตัวอย่างมา จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่ารัฐบาลไม่มุ่งหวังทำลายหรือรังแกนักการเมือง ดังที่นายกรัฐมนตรีประกาศไว้ว่าไม่ว่านักการเมืองไม่ใช่ศัตรู แต่หากผู้ใดทำผิดต้องรับโทษตามกระบวนการ โดยรัฐบาลทหารจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวในทางคดี ข้าจะคอยอำนวยความสะดวกให้อีกด้วย ขณะที่วลี “มาตรา 44” ข้างต้นนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อธิบายว่าเพื่ออำนวยความสะดวกในการระบอบชั่วคราวในคลังของรัฐบาลที่เก็บมานานสิบปีให้จำหน่ายได้ราคาเหมาะสมกับราคาจำหน่าย

ในประเทศและเป็นธรรมกับรัฐ อีกทั้งเป็นเครื่องมือป้องกันเจ้าหน้าที่รัฐให้กล้าดำเนินการในเรื่องดังกล่าว แต่ในคำสั่งฉบับเดียวกันนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่ได้อธิบายว่านอกจากการเร่งระบายนโยบายในคลังของรัฐบาลแล้ว ยังมีใจความสำคัญเพื่อดำเนินการหาตัวผู้กระทำความผิด ผู้ที่ต้องรับผิดชอบจากการทุจริตในโครงการรับจำนำข้าวเพื่อเรียกร้องให้ผู้นั้นชดใช้ค่าเสียหายที่รัฐบาลต้องสูญเสียไปหลายแสนล้านบาทตามกฎหมาย ส่วนมากจะเป็นนักการเมืองในสมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และข้าราชการประจำเพียงไม่กี่ราย

จากการค้นพบวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมายในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สะท้อนถึงความรู้ ความเชื่อ และเหตุผลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทที่ต้องการให้ประชาชนเคารพและเกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง พร้อมกันนี้มีความพยายามเชื่อมโยงให้เห็นถึงคติความเก่าที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองในอดีตที่หลบหนีไปต่างประเทศและคดีการทุจริตรับจำนำข้าวของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ทั้งนี้ ยังมีการอธิบายถึงการใช้มาตรา 44 ว่าใช้เพื่อความเป็นธรรมและในยามจำเป็นเท่านั้น

4.1.5.2 วาทกรรมสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีจากตัวบทในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

จากวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ผู้วิจัยการสร้างอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี 2 ประการ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ถืออำนาจเด็ดขาดตามมาตรา 44 และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้

4.1.5.2.1 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย

เป็นการกำหนดอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่านวาทกรรมการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 กล่าวคือ มาตรา 44 ดังกล่าวได้ให้อำนาจเด็ดขาดกับหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในการระงับยับยั้งหรือกระทำการอันหนึ่งอันใดที่เห็นว่ากระทำนั้นไม่สมควร เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดินไม่ว่าการกระทำนั้นจะมีผลในทางบริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการ ให้คำสั่งนี้ถือเป็นที่สุดและชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น จากตัวบทที่ปรากฏ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าหากผู้ใดไม่ได้กระทำความผิดกฎหมายก็ไม่จำเป็นต้องกลัวมาตรา 44 เพราะจะบังคับใช้กับผู้ที่ไม่ดีต่อประเทศชาติ หรือใช้ก็ต่อเมื่อต้องการแก้ไขในเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น ที่ผ่านมานายกรัฐมนตรีมีการประกาศใช้มาตรา 44 ในการโยกย้ายข้าราชการเพื่อตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน การแก้ไขปัญหาที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนออกมาเป็นระยะ ๆ เช่น การประมง การค้ามนุษย์ การบินพลเรือน ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญที่องค์กรระหว่างประเทศเฝ้าติดตามการแก้ไขปัญหาของทางการไทย ทั้งนี้ จะ

มีผลต่อการมาตรฐานคุณภาพและความเชื่อมั่นไปสู่ต่างประเทศ หรือแม้แต่การรื้อกล้าพื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาดังเดิมถูกปล่อยปละละเลยจนต้องไปแก้ที่โครงสร้าง ใหม่

อีกทั้ง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยืนยันว่าการบังคับใช้อำนาจตาม มาตรา 44 นั้นเป็นไปเพื่อช่วยสนับสนุนภารกิจของรัฐบาลทหารและสร้างความเป็นธรรมให้กับ ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ถึงแม้ว่าตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ได้ให้อำนาจอย่างเด็ดขาดกับหัวหน้า คสช. แต่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายาม สื่อสารกลับไปยังประชาชนว่าตนนั้นจะใช้อำนาจในทางที่เหมาะสมและเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ถืออำนาจเด็ดขาด ตามมาตรา 44 ดังนี้

“ปัญหาความไม่เข้าใจของประชาชน ความเดือดร้อนของประชาชน ทุกอย่างถูก บิดเบือน ถูกคนนำไปใช้ประโยชน์ ต้องใช้เวลาวิธีบริหารที่จัดการอย่างโปร่งใสและ เป็นธรรม แยกให้ออกว่าอะไรเป็นของรัฐ อะไรของเอกชน อะไรผสมกัน เราจะเข้าไป ถู้อหุ้่นเพิ่มอย่างไร เราจะนำกลับมาเป็นของรัฐได้อย่างไร ไม่ใช่จะให้ คสช. ไปยึด การใช้อำนาจพิเศษไปยึดมา ไม่น่าได้ อย่าโยนภาระแบบนี้มาให้ คสช.” (รายการ คืบความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“เรื่องของการค้ำมนุษย์ การประมง เพื่อจะแก้ไขปัญหาในเรื่องของ TIP REPORT ในเรื่องของ ICAO กระทรวงคมนาคม ก็ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 44 ของ คสช. เข้าไปแก้ไขในระยะแรกด้วย อื่น ๆ นั้นก็ต้องใช้กฎหมาย ซึ่งจะต้องนำเสนอเข้าไป ใน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการพิจารณาพระราชบัญญัติต่าง ๆ การแก้ไข กฎกระทรวงต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ดำเนินการทั้งสิ้น ในคณะรัฐมนตรีก็พูดกันทุกครั้ง” (รายการคืบความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

“ในส่วนของสถานการณ์ด้านความมั่นคงและการจัดระเบียบ ที่รัฐบาลและ คสช. จำเป็นต้องดำเนินการในขณะนี้ เพื่อรักษาความมีเสถียรภาพ เราก็พยายามใช้หลัก นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ต้องเริ่มต้นด้วยนิติศาสตร์ก่อน จากนั้นก็นำไปสู่การแก้ปัญหา อย่างไม่อย่างใด เราจำเป็นต้องให้เกิดความสงบเรียบร้อยให้มากที่สุดโดยเร็ว ไม่แข็งไป ไม่ อ่อนไป ก็ต้องเข้าใจ หลายคนก็เข้าใจว่ามีอำนาจเด็ดขาดทำไมไม่ทำโน่นทำนี่ ผมไม่ อยากให้ใครเดือดร้อน ก็พยายามจะทำให้ประชาชนเดือดร้อนน้อยที่สุด เพราะว่า เมื่อมีปัญหาที่ขัดแย้ง ก็ไปไม่ได้อยู่ดี” (รายการคืบความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558)

“เราใช้มาตรา 44 ในเฉพาะบางกรณีด้วยนะ ไม่ใช่ทุกเรื่อง ถ้าบางเรื่องก็เป็นการใช้กฎหมายปกติ จับกุมดำเนินคดีก็เหมือนคดีทั่ว ๆ ไปก็มีอยู่ทั้งคู่สองอย่าง เรื่องนี้มันไม่เยอะ มาตรา 44 เฉพาะเรื่องที่เราประกาศไว้แล้วว่าอย่าทำเท่านั้นเอง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้ถืออำนาจเด็ดขาดตามมาตรา 44 จากการใช้อำนาจหัวหน้า คสช. ตามมาตรา 44 ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ทำให้มีผลเหนือฝ่ายนิติบัญญัติและตุลาการ เปรียบได้กับเป็นอาวุธประจำตัวของผู้นำประเทศเพื่อใช้อำนาจความสะดวกในการดำเนินการกิจการต่าง ๆ ทั้งนี้ ใช้เพื่อความจำเป็นและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ

4.1.5.2.2 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย

เป็นการกำหนดอัตลักษณ์ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผ่านวาทกรรมการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกฎหมาย กล่าวคือ เป็นการยังสร้างมายาคติต่อประชาชนว่าการเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินในยุครัฐบาลทหารนั้น สิ่งที่จะละลายไปไม่ได้เลย คือการนำคนกระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม อาศัยการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ตกเป็นผู้ต้องหา อีกทั้ง กฎหมายจะศักดิ์สิทธิ์ได้นั้นจะต้องมีการบังคับใช้ได้กับประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมไม่มีละเว้น ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ หรือประชาชน ต้องทำเพื่อเป็นบรรทัดฐานและกันข้อครหาสองมาตรฐาน โดยรัฐบาลทหารให้คำมั่นว่าจะให้ความเป็นธรรมกับทั้งผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาทุกประการ

ทั้งนี้ ตัวบทที่ปรากฏนั้น พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่าหากการบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นธรรมกับทุกคนชั้นในสังคม ก็จะทำให้เกิดช่องว่างแห่งความเหลื่อมล้ำ นำมาซึ่งความไม่เข้าใจและท้ายที่สุดสังคมจะเกิดความขัดแย้งขึ้นมา ดังเช่นในอดีตที่ผ่านมาเป็นนับเป็นบทเรียนสำคัญยิ่ง ฉะนั้นในเนื้อความที่ปรากฏ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใจเน้นไปที่ตัวนักการเมืองผู้ซึ่งกระทำความผิดเป็นสำคัญ เพราะผู้ที่ได้รับผลกระทบคือประชาชนที่เลือกบุคคลเหล่านั้นเข้าไปบริหารประเทศนั่นเอง และยืนยันว่าไม่ต้องการกลั่นแกล้งใครเพียงแต่อยากให้ออกมาต่อสู้กันตามกระบวนการยุติธรรม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้

“การเมืองต้องเป็นเรื่องของการเมืองและไปว่ากันต่อไป แต่เรื่องใดที่ผิดกฎหมาย คดีอาญา การใช้อาวุธสงคราม ลักการ การทำให้เกิดการบาดเจ็บ การสูญเสียของประชาชนผู้บริสุทธิ์ ถือว่าอันตราย คนเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นเจ้าหน้าที่

ต้องดำเนินการโดยเด็ดขาดทางกฎหมายเช่นเดียวกัน เพราะเรื่องเหล่านี้ทำให้เกิดความขัดแย้งทั้งที่ผ่านมา และถ้าหากว่าเราทำให้เกิดเป็นรูปธรรมอาจจะเกิดความขัดแย้งในอนาคตอีกด้วย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“ทุกฝ่ายก็ต้องยอมรับในกฎกติกาของสังคม ให้เป็นไปตามกฎหมายและไม่อาจปฏิเสธได้ เพราะกฎหมายมีไว้ เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ไม่ได้มีไว้เพื่อสร้างความขัดแย้งอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ผู้กระทำความผิดจริงก็ต้องถูกลงโทษ ถ้าไม่ให้อุกลงโทษก็ต้องหนีไป ซึ่งจะอยู่ในประเทศไทยไม่ได้ ถ้ากลับมาอยู่ที่ประเทศไทย ต้องถูกติดตามจับกุมดำเนินคดี ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นมาแล้วหลายราย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“กรณีคดีความต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเสียหาย เกิดความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตคอร์รัปชัน ขอให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปสู่กระบวนการยุติธรรม และให้มีการต่อสู้ตามกระบวนการของศาล อย่างเป็นธรรม ประเด็นสำคัญก็คือ ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องปฏิบัติตัว เช่นเดียวกับผู้ถูกกล่าวหาคดีอื่น ๆ ที่เป็นประชาชน โดยทั่วไป ที่ต้องต่อสู้ตามกระบวนการยุติธรรม โดยผู้ถูกกล่าวหาในคดีความร้ายแรงจะต้องเข้าใจ ไม่บิดเบือน หรือกล่าวอ้างให้กระบวนการยุติธรรมเสียหาย เพราะทุกอย่างต้องให้เป็นไปตามกฎหมาย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2558)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย จากการที่ใช้กระบวนการทางกฎหมายเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในคดีความต่าง ๆ และให้ความยุติธรรมในการต่อสู้จนถึงที่สุดตลอดจนให้สังคมตระหนักถึงการเคารพกฎหมายอันจะทำให้ชาติบ้านเมืองมีความสงบสุข

4.1.5.3 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนจากตัวบท ในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

จากวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ผู้วิจัยค้นพบลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน 2 ประการ คือ นายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด และนายกรัฐมนตรีต้องการให้ผู้กระทำความผิดรับโทษทางกฎหมาย ดังนี้

4.1.5.3.1 นายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด

การนำเสนอตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติให้นัยความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พยายามสร้างความเข้าใจให้ประชาชนรับรู้ถึงเหตุที่รัฐบาลทหารจะต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กล่าวคือ กฎหมายจะศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ขึ้นอยู่กับทุกภาคส่วนทางสังคมไม่ว่าจะเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่จะต้องเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม รวมถึงประชาชนทุกคนต้องตระหนักให้ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดควบคู่กันไป หากแต่สังคมไม่ยอมรับกฎหมายบ้านเมืองก็จะไม่มีทางปกติสุข คือไม่มีความสงบเรียบร้อยและประชาชนในชาติก็จะไม่มีความสุขด้วย

อีกทั้ง ตัวบทที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาตินั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สร้างภาพลักษณ์ให้ประชาชนเห็นว่าการไม่เคารพกฎหมายสุดท้ายแล้วชีวิตจะไม่มีความสุข พร้อมยกตัวอย่างบรรดาอดีตนักการเมืองที่ไม่เคารพกฎหมายต้องหนีคดีไปพำนักยังต่างประเทศไม่มีวันได้กลับมาบ้านเกิดเมืองนอน เป็นความทุกข์แสนสาหัส พร้อมกันนี้ ยังพยายามสื่อสารถึงบุคคลที่มีความผิดในคดีการเมืองและคดีความมั่นคงที่เป็นระดับปฏิบัติการ และแกนนำระดับล่างว่า แกนนำกลุ่มการเมืองที่ทำผิดหนีคดีไปใช้ชีวิตหรูหราต่างประเทศแล้ว ท้ายที่สุดพวกเขาเหล่านั้นก็ต้องรับโทษทางกฎหมายแทน อีกนัยหนึ่งเป็นความพยายามของนายกรัฐมนตรีที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่ควรที่จะถูกหลอกหรือชักจูงไปทำในสิ่งที่ผิด เพราะสุดท้ายแล้วประชาชนทุกคนก็หนีความจริงของชีวิตไปไม่พ้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด ดังนี้

“ทุกฝ่ายก็ต้องยอมรับในกฎกติกาของสังคม ให้เป็นไปตามกฎหมายและไม่อาจปฏิเสธได้ เพราะกฎหมายมีไว้ เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ไม่ได้มีไว้เพื่อสร้างความขัดแย้งอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ผู้กระทำความผิดจริงก็ต้องถูกลงโทษ ถ้าไม่ให้ออกโทษก็ต้องหนีไป ซึ่งจะอยู่ในประเทศไทยไม่ได้ ถ้ากลับมาอยู่ที่ประเทศไทย ต้องถูกติดตามจับกุมดำเนินคดี ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นมาแล้วหลายราย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่ นายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัดจากการที่ได้ทำให้สังคมเห็นว่าผู้ที่กระทำความผิดในข้อหาต่าง ๆ สมควรได้รับการลงโทษตามกฎหมายอย่างไม่ละเว้นโดยเฉพาะคดีความมั่นคงและการทุจริตคอร์รัปชันที่เป็นปัญหาสั่ง

สมมายาวนานเพื่อสร้างบรรทัดฐานที่ว่าไม่ว่าจะดำรงอยู่ในสถานะใดของสังคมหากทำผิดก็ต้องได้รับโทษภายใต้กฎหมายเหมือนกัน

4.1.5.3.2 นายกรัฐมนตรีต้องการให้ผู้กระทำผิดรับโทษทางกฎหมาย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้สร้างตัวบทที่เป็นจุดร่วมบรรทัดฐานทางกฎหมายร่วมกับประชาชนว่า ในทางกฎหมายแล้วหากผู้ใดกระทำผิดก็สมควรรับโทษตามกฎหมายของบ้านเมืองเพราะถือได้ว่าได้สร้างความเดือดร้อนให้ประชาชนและเป็นภัยต่อสังคม ซึ่งนายกรัฐมนตรีพยายามสื่อสารไปยังประชาชนว่า รัฐบาลทหารจำเป็นต้องอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นหลังจากประเทศชาติผ่านพ้นวิกฤตอันเลวร้าย ประชาชนไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย โดยเป็นหน้าที่ของรัฐบาลทหารที่จะต้องทำให้กฎหมายไทยมีความศักดิ์สิทธิ์ยิ่งขึ้น ด้วยการรณรงค์นำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษอย่างเท่าเทียมกันทั้งนักการเมือง ข้าราชการ หรือแม้แต่ประชาชนทั่วไปหากกระทำผิดก็ต้องรับโทษไม่มีละเว้นซึ่งจะต้องทำให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน

ที่ผ่านมานับได้ว่ามีคดีสำคัญที่อยู่ในความสนใจของสังคม ประกอบด้วย คดีความมั่นคงการชุมนุมทางการเมืองจนทำให้มีผู้เสียชีวิต รวมถึงผู้ฝ่าฝืนคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติไม่มารายงานตัวตามคำสั่ง คดีที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน อาวุธสงครามที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในราชอาณาจักร ตลอดจนคดีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 เป็นการดูหมิ่นให้ร้ายสถาบันนับได้ว่าส่งผลกระทบต่อจิตใจของประชาชนชาวไทยอย่างยิ่ง รวมถึงคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชันโดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีรับจำนำข้าวทำให้ประเทศเกิดความเสียหายอย่างหนักจากการสูญเสียงบประมาณนับแสนล้านบาทซึ่งรัฐบาลทหารได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องและอยู่ในขั้นตอนของการดำเนินคดีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีและพวก ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นความพยายามของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ต้องการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษเพื่อให้สังคมเห็นว่าไม่มีใครอยู่นอกกฎหมาย แต่ถึงกระนั้นยังมีผู้ต้องหาบางส่วนหนีคดีไปต่างประเทศซึ่งรัฐบาลทหารพยายามประสานกับประเทศปลายทางเพื่อส่งตัวกลุ่มคนเหล่านั้นมาดำเนินคดีที่ประเทศไทย

นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยังผู้กระทำผิดกฎหมายทุกคนว่ารัฐบาลทหารพร้อมให้ความเป็นธรรมกับผู้ถูกกล่าวหาและผู้ต้องหาในทุกคดี หากกลับมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของไทย ทางทนายพร้อมจะให้อิสระตามกระบวนการอย่างถึงที่สุดหากมีความบริสุทธิ์ใจเพื่อเป็นตัวช่วยให้สังคมได้เห็นว่าผู้กระทำผิดไม่มีทาง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างตัวบท นายกรัฐมนตรีต้องการให้ผู้กระทำผิดรับโทษทางกฎหมาย ดังนี้

“วันนี้ที่เรียกมาได้ปล่อยกลับไปหมดแล้ว ที่เหลือได้อยู่ในกระบวนการยุติธรรม เพราะมีการถือกฎหมายอื่น ๆ กฎหมายอาญา กฎหมายปกติ มีหมายเรียก หมายศาล จึงต้องส่งเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เขาสามารถไปต่อสู่คดีได้ แม้กระทั่งคดีที่ส่งศาลทหาร คสช. ยังสามารถให้ประกันตัวสู้คดีได้ ตรงนี้ก็เหมือนกับวิธีการปกติใกล้เคียงกันมาก ถึงแม้ว่าจะเป็นกรขึ้นศาลทหารก็ตาม แต่อย่าไปกังวลกับศาลทหาร คดีตัวอย่างเช่น จารุพงศ์ เรื่องสุวรรณ, จักรภพ เพ็ญแข ซึ่งมีคดีอยู่มากมายหลายคดีที่เกี่ยวข้องกับท่านและเรียนว่าให้กลับมา ถ้ากลับมาเราจะดูแลให้เกิดความยุติธรรม เกิดความชอบธรรมตามที่ท่านต้องการ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

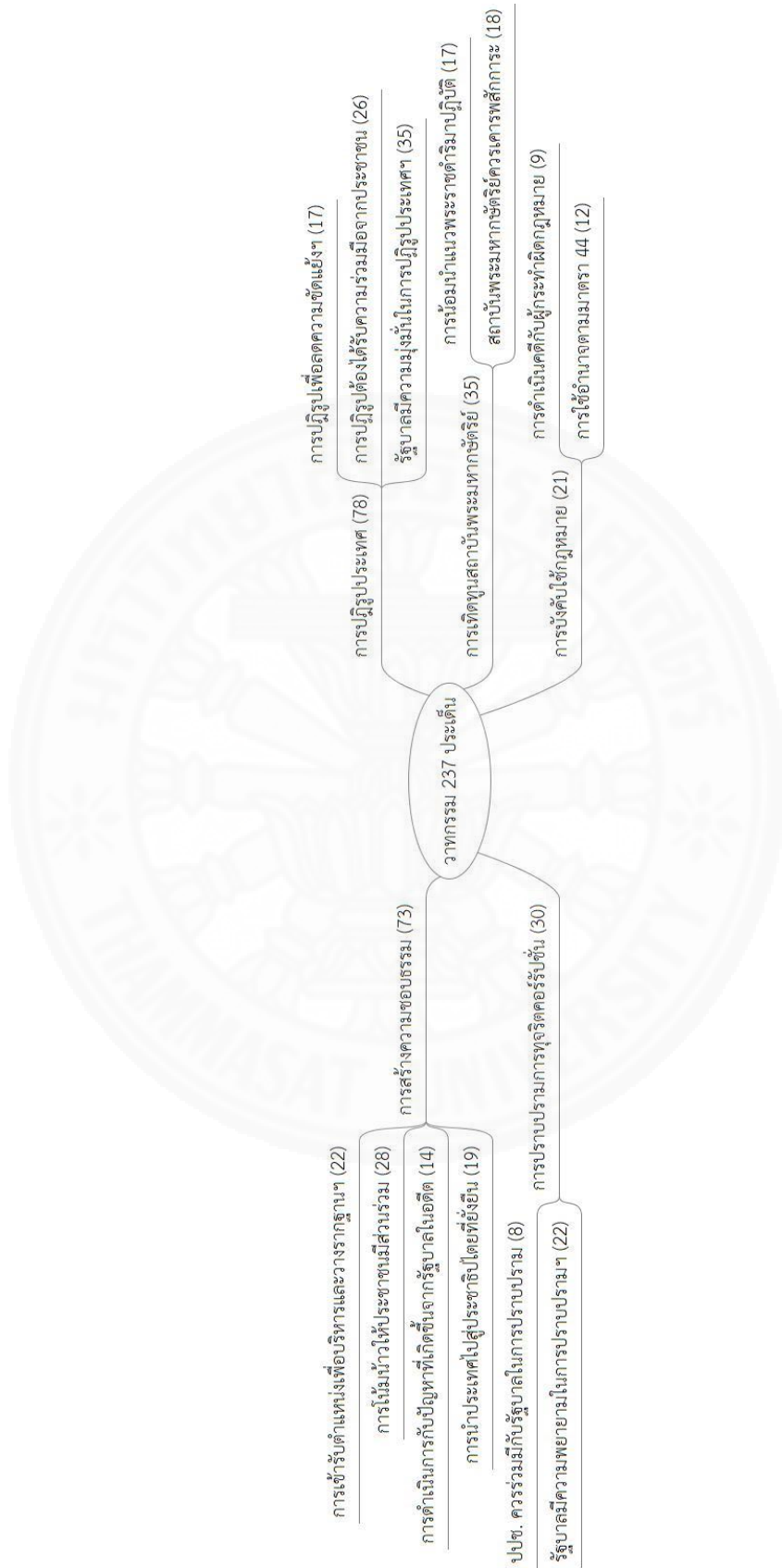
ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือการที่ นายกรัฐมนตรีต้องการให้ผู้กระทำความผิดรับโทษทางกฎหมายจากการที่รัฐบาลทหาร

จากตัวบททั้งหมด 237 ประเด็นที่ค้นพบในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ถูกนำเสนอผ่านวาทกรรมทั้ง 5 ชุด ผู้วิจัยได้ทำตารางสรุปมีรายละเอียด ดังนี้ (ดูสรุปจำนวนวาทกรรมและประเด็นที่ค้นพบจากวาทกรรมทั้ง 5 ชุดในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ที่ภาคผนวก ข. หน้า 331)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำตารางสรุปภาพรวมอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี และความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน ที่สะท้อนผ่านวาทกรรมทั้ง 5 ชุด ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ (ดูสรุปอัตลักษณ์และความสัมพันธ์ที่ได้จากวาทกรรมทั้ง 5 ชุด ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ที่ภาคผนวก ค. หน้า 333)

อย่างไรก็ตาม จากตัวบทและวาทกรรมทั้ง 5 ชุด ที่ค้นพบในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ประกอบด้วย วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน และวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ มีลักษณะการสร้างความจริงที่แอบแฝงด้วยอุดมการณ์ และทัศนคติทางการเมืองของกลุ่มทหาร รวมถึงการสร้างความชอบธรรมในการแทรกแซงทางการเมือง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำแผนภาพแสดงผลการศึกษาตัวบทในวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แผนภาพแสดงตัวบทในวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

4.2 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

เป็นการศึกษากระบวนการสร้างตัวบท การกระจายตัวบทของรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ตลอดจนการวิเคราะห์การบริโภคตัวบทของผู้รับสารในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบท

ในการวิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบทนั้น ผู้วิจัยจะทำการศึกษาผู้นำเสนอตัวบท กระบวนการในการนำเสนอตัวบท กลุ่มเป้าหมาย และรูปแบบของการสื่อสาร ส่วนข้อมูลที่จะมาช่วยในการวิเคราะห์นั้นมาจากบทถอดเทปรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอนตามการสุ่มตัวอย่าง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกของผู้ร่วมผลิตรายการ และการวิจัยเอกสาร ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะแยกวิเคราะห์จากองค์ประกอบสำคัญ 4 ประเด็น ประกอบด้วย ผู้นำเสนอตัวบท การคัดเลือกประเด็น รูปแบบการสื่อสาร และกลุ่มเป้าหมาย มีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1.1 ผู้นำเสนอตัวบท

รายการคืนความสุขให้คนในชาติ มีผู้เสนอตัวบท 2 คน คือผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้เสนอตัวบทหลัก และผู้ดำเนินรายการในฐานะผู้เสนอตัวบทรอง กล่าวคือ รายการคืนความสุขให้คนในชาตินั้นไม่มีแบบแผนของผู้เสนอตัวบทที่เป็นแบบตายตัว แต่ส่วนใหญ่นั้นพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะเป็นผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เสนอตัวบทเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนโดยตรงในเรื่องของวาทกรรมทั้ง 5 ประกอบด้วย วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน และวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

จากการทบทวนบทรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27 ตอนที่ผ่านมาผ่านการสุ่มตัวอย่างจำนวนประชากร พบว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ทำหน้าที่ดำเนินรายการ 25 ตอน และมีพันเอก (หญิง) ทักษดา สังขจันทร์ ตำแหน่งผู้ช่วยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ช่วยเสริมดำเนินรายการ 2 ตอน ทั้งนี้ การทำหน้าที่ของ พันเอก (หญิง) ทักษดา สังขจันทร์ ทั้ง 2 ตอนนั้น จะมีบทบาทในการกล่าวนำเข้ารายการและคอยสัมภาษณ์ประเด็นต่างๆ เพื่อให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตอบคำถามสื่อสารไปยังประชาชน ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“ผู้ดำเนินรายการ: ค่ะ เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วนะคะว่าในช่วงนี้ประเทศของเราประสบปัญหามากมาย ทั้งปัญหาใหญ่ ปัญหาเล็ก แล้วตั้งแต่รัฐบาล และ คสช. เข้ามานี่ก็ได้แก้ไขปัญหาเหล่านั้นไปหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจำนำข้าว การบริหาร

จัดการน้ำ แก้ไขโครงสร้างทางเศรษฐกิจ แต่อีกข้อหนึ่งที่เป็นปัญหาสำคัญคือ ปัญหาด้านการเกษตร เพราะประเทศเราเป็นประเทศเกษตรกรรม แล้วปัญหานี้แหละค่ะ หมักหมมมายาวนาน อยากทราบว่าท่านนายกรัฐมนตรีมีแนวคิดที่ว่า ปัญหานี้แก้ไขยาก – ง่ายอย่างไร แล้วก็พี่น้องเกษตรกร จะช่วยร่วมมือกับรัฐบาลได้อย่างไรบ้างค่ะ

นายกรัฐมนตรี:

สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ผมขอคือขอความเข้าใจแล้วก็มี ความอดทน ความพยายามในการที่จะร่วมมือกัน ในการที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านั้นให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม แล้วก็โดยเร็ว ยิ่งยี่สิบ รัฐบาลเองก็พยายามจะทำทุกอย่างทุกวิถีทาง ไม่ว่าจะในเรื่องของการจัดระเบียบการใช้น้ำ ให้มีการรีไซเคิลน้ำจากโรงงานอุตสาหกรรม มาใช้ประโยชน์ทางภาคการเกษตรด้วย ในเรื่องการลดต้นทุนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปลูกพืช มีการทำ Agri Map ออกมา แล้วก็มีการหลายมาตรการที่ให้การช่วยเหลือ ทั้งในเรื่องของเงินทุน เมล็ดพันธุ์ ในเรื่องของเครื่องมือเครื่องมือในการทำไร่นา แล้วก็กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการทวงถามหนี้ อะไรต่างๆ เหล่านี้ กำลังดูแลในเรื่องของการให้เช่าที่นาว่าจะทำอย่างไร จะไม่มีราคาแพงเอาเปรียบชาวไร่ชาวนามากเกินไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

“ผู้ดำเนินรายการ:

ก็ได้พูดถึงเรื่องแผนการขนส่งแล้วก็ระบบการจราจรไปแล้วนะคะ ตอนนี้ไม่ว่าการเศรษฐกิจของประเทศเราที่แหละค่ะ มีการเดินหน้าไปอย่างไรบ้างคะ แล้วก็มาตรการการยกระดับความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนที่รัฐบาลได้ดำเนินการมานี้ค่ะ มีความคืบหน้าไปถึงไหนแล้ว

นายกรัฐมนตรี :

เศรษฐกิจเราต้องมอง หนึ่งเศรษฐกิจโลก ว่าเป็นอย่างไร เวลานี้เศรษฐกิจโลกตก ตกเพราะอะไร ต้องไปดู ผมก็พูดหลายครั้งแล้วนะ ด้วยการสู้รบ การขัดแย้ง ด้วยภัยพิบัติ

บ้าง ด้วยอากาศเปลี่ยนแปลงบ้าง ไข้ใหม่ วันนั้นก็ภัยแล้ง ก็
 เลยทำให้ทุกประเทศนี้ คือรายได้ของแต่ละประเทศก็ไม่
 เท่าเทียมกันอยู่แล้วเดิม มีช่องว่างของมันอยู่แล้ว ช่องว่าง
 ระหว่างประชาชน ช่องว่างของประเทศพัฒนา กับประเทศ
 ที่กำลังพัฒนา สิ่งเหล่านี้ เลยทำให้ปัญหาทับซ้อนใน
 เวลาที่ คราวนี้ปัญหาทับซ้อน” (รายการคืนความสุขให้คน
 ในชาติ, วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2559)

จากตัวบทข้างต้นสะท้อนการทำหน้าที่นำเสนอตัวบท ทั้งผู้นำเสนอตัวบท
 หลัก และผู้นำเสนอตัวบทรอง นำมาซึ่งการวิเคราะห์ปัจจัยในการนำเสนอตัวบท ดังนี้

4.2.1.1.1 สถานภาพของผู้สร้างตัวบท

ด้วยสถานภาพทางสังคมของผู้นำเสนอตัวบทหลัก คือนายกรัฐมนตรีและ
 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงทำให้มีความ
 น่าสนใจในประเด็นบทบาทของนายกรัฐมนตรี บทบาทของผู้ว่าการควบคุมอำนาจ ว่าต้องการสื่อสาร
 อะไรไปยังประชาชนทั้งเรื่องราวของการเมืองการปกครอง ภาวะเศรษฐกิจปากท้องชาวบ้าน
 สภาพแวดล้อมทางสังคม การโต้ตอบทางการเมือง รวมถึงวาทกรรมทั้ง 5 ชุด สะท้อนถึงการใช้อำนาจ
 เพื่อบอกกล่าวหรือโน้มน้าวสร้างอิทธิพลทางความคิดให้ประชาชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึง
 ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจทางการสื่อสารกับการรับรู้ ทศนคติ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ
 ผู้รับสาร

สำหรับการทำหน้าที่เป็นผู้เสนอตัวบทรองของผู้ดำเนินรายการ จะคอย
 ทำหน้าที่แนะนำรายการ ถามคำถาม สรุปประเด็นและต่อยอดคำถามเพื่อถามไปยังพลเอก ประยุทธ์
 จันทร์โอชา ที่ทำหน้าที่เป็นผู้เสนอตัวบทหลัก ทั้งนี้ สถานภาพของผู้ดำเนินรายการนั้น ทำหน้าที่สร้าง
 ความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนผู้รับสาร แต่อาจดูแล้วถูกลดบทบาทลงไปไม่น้อย
 เพราะน้ำหนักของการสร้างตัวบทหรือเนื้อความมีไม่มากเท่ากับนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้นำเสนอตัว
 บทหลัก เพราะนายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดทิศทางประเทศบริหารราชการแผ่นดินและการปฏิรูป
 ประเทศผ่านตัววาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

ทั้งนี้ โดยรวมแล้วพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งทำหน้าที่ผู้นำเสนอตัว
 บทหลักจะดำเนินรายการเองแต่เพียงผู้เดียวเป็นส่วนใหญ่ เพราะผู้ดำเนินรายการที่ทำหน้าที่นำเสนอ
 ตัวบทรองถูกลดบทบาทลงไปมากพอสมควร ดังที่ปรากฏบทรายการคืนความสุขให้คนในชาติทั้ง 27
 ตอน จะมีผู้นำเสนอตัวบทรองทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการเพียง 2 ตอนเท่านั้น

จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทหลัก มีความสำคัญต่อการสร้างวาทกรรม ส่วนผู้ดำเนินรายการนั้นจะคอยเป็นผู้สนับสนุนการสร้างวาทกรรมเท่านั้น

4.2.1.1.2 ความสามารถในการสื่อสาร

ความสามารถด้านการสื่อสารของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นั้นเป็นผู้มีความสามารถด้านการพูด เป็นนักพูดที่พูดจาไหลลื่นได้เรื่อย ๆ เป็นธรรมชาติ มีจังหวะ มีความแข็งสลับอ่อนและมีความดุดันในตัว ที่สำคัญเป็น นักอธิบายความสามารถพูดเพื่อให้ผู้รับสารเห็นภาพได้เป็นอย่างดี จากการที่มักจะชอบยกตัวอย่างต่าง ๆ ขึ้นมาประกอบให้วาทกรรมนั้นมีความหนักแน่นชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเป็นข้อสนับสนุนว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้น เหมาะสมที่จะเป็นผู้นำเสนอตัวบทหลักเพียงผู้เดียว ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“เราอยากให้ประเทศไทยของเรานั้นเป็นที่รู้จักของชาวโลกในนามสยามเมืองยิ้ม ไม่ใช่เป็นเมืองแห่งความขัดแย้งในเรื่องของความมีน้ำใจ อธิปไตยของคนไทย ซึ่งจะเป็นสิ่งดึงดูด สร้างความประทับใจให้กับชาวต่างชาติ นอกเหนือจากความอุดมสมบูรณ์และความบริสุทธิ์ของธรรมชาติ ขอให้คนไทยทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าบ้านที่ดี ร่วมให้การต้อนรับอาคันตุกะต่างชาติด้วย อย่างมีวามแต่ทะเลาะกันโดยรวมกันให้ได้แล้วนำประเทศชาติมาก่อน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

“อย่าไปปิดบังกัน ไม่อย่างนั้นมีปัญหาหมด ต้องรู้จักกัน แขนใหญ่เป็นอย่างไร แล้วต่อไปก็เป็นเรื่องของการกำหนดโครงการต่าง ๆ ลงไป เป็นการทำให้ประชาชนได้ ก็ไม่ขัดแย้ง ทุกวันนี้ขัดแย้งกันเต็มไปหมด ก็ขอรับรองพวกที่ยังเข้าไปสร้างความขัดแย้งในหมู่ประชาชน อย่าใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือ อธิบายให้เขาเข้าใจ ผมรับได้ถ้าบอกว่า เขาต้องการจะอยู่แบบยากจนแบบนี้ หรือว่าจะอยู่ในชีวิตที่ดีขึ้น ไม่มีอะไรที่ได้มาเปล่า ๆ ต้องร่วมมือกัน เพราะฉะนั้นถ้าไม่ร่วมมือเลยก็ต้องอยู่แบบนี้ ก็จนอยู่แบบนี้ รายได้ก็ไม่มี ธุรกิจก็ไม่เกิดขึ้นในพื้นที่ แล้วใครจะทำให้ท่านร่ำรวยขึ้น ลูกหลานท่านจะเอาอะไรเรียนหนังสือ วันหน้าที่อื่นเขาพัฒนาไปแล้ว เขามีโครงการใหญ่ ๆ เข้ามา มีอาชีพ มีรายได้ ก็ดีกว่าพื้นที่ที่ไม่มี ต่างประเทศเขาแยกกันว่าตรงไหนจะเป็นแหล่งการค้าการลงทุน เขาแยกกันไป อยากให้ไปลงในพื้นที่ตัวเองจะได้เจริญ ของเราบางที่ก็ถูกขังแงงในทางที่ไม่เข้าใจกัน หลายอย่างไม่เข้าใจด้วยการเมือง ด้วยอะไรต่าง ๆ แล้วแตกความขัดแย้ง กลุ่มผลประโยชน์มาทำให้ทุกอย่างปิดเปื้อน ความร่วมมือก็ไม่เกิด ก็ทำไม่ได้ ประเทศก็พัฒนาไม่ได้ ถ้าชุมชนทำไม่ได้ แล้วอะไรจะทำได้ ต้องเริ่มจากชุมชนทั้งสิ้น เริ่มจากประชาชนทั้งสิ้น ไม่ว่าจะประชาชนหรือพลเมืองก็แล้วแต่ ก็คือคนไทย

ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นเราจะต้องไม่ให้ประเทศไทยนั้น ต้องชอกช้ำ ต้องเป็นเช่นในอดีตที่ผ่านมา นั่นคือสิ่งสำคัญที่พวกเรา คสช. และรัฐบาลนี้ให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วน โดยไม่ได้คิดอะไรรึอื่นใดเลย เพียงแต่ว่าต้องทำภารกิจให้สำเร็จ คือให้ประเทศไทยนั้นมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

“ทุกคนเห็นต่างได้ แม้กระทั่งผมเองก็ตาม ผมก็ยอมรับในความเห็นต่าง เพียงแต่ว่าบางอย่างผมจำเป็นต้องตัดสินใจว่าจะให้มีข้อยุติอย่างไร เพราะผมเป็นคนต้องรักษากติกาตัวนี้ ถึงแม้ว่าจะขัดแย้งกัน แต่ท่านก็ต้องรู้ว่าท่านควรจะแสดงออกอย่างไร ไม่ได้หมายความว่าผมจะปิดกั้นแล้วให้ทุกอย่างเป็นไปตามที่ผมคิดทุกอย่างเป็นไปไม่ได้หรอก เพราะวันนี้ที่ผมทำมาทั้งหมด ผมก็ใช้สิ่งต่าง ๆ ที่หลายคนเสนอมา ถึงแม้จะเป็นความคิดเห็นที่แตกต่าง ผมก็เอามาประยุกต์ มารวบรวม ให้ได้ข้อยุติในการทำงานในการสั่งงานของผมมาโดยตลอด ก็ขอเถอะครับ อย่าให้ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายพิเศษอีกเลย หรืออำนาจอื่น ๆ ใดก็ตาม ไม่อย่างนั้นก็ไม่มีวันสิ้นสุดซะที หลายคนก็พยายามที่จะบังคับเหมือนกับตั้งใจ ให้เกิดเหตุการณ์เกิดขึ้นให้ผมต้องใช้อำนาจพิเศษ เพื่อที่จะเอาเหตุการณ์เหล่านั้นไปอ้างกับองค์กรอื่น ๆ บ้าง อะไรบ้างแล้วให้กลับมาเล่นงานประเทศไทย หรือเล่นงานผมก็ตามเหล่านี้ ก็คิดว่าพ่อแม่ พี่น้อง ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจอยู่แล้ว ก็ขอร้องกันไว้ให้ไปหยุดคนเหล่านี้ อย่าให้ทำอีกต่อไปเลย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

4.2.1.1.3 อำนาจในการควบคุมสาร

ด้วยรูปแบบรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ส่วนใหญ่เป็นลักษณะรายการพูดคุย (Talk Show) มีผู้นำเสนอตัวบทหลักแต่เพียงผู้เดียว คือพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งทำให้อำนาจในการควบคุมสารเป็นของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เพียงผู้เดียว อย่างไรก็ตามจะมีบางช่วงที่รูปแบบรายการจะเป็นแบบสนทนา (Conversational Program) ประกอบด้วย ตอนที่ 101 ออกอากาศวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2559 และตอนที่ 105 ออกอากาศวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 มีผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรมีบทบาทเป็นผู้เสนอตัวบทหลัก คือ พันเอก (หญิง) ทักษดา สังขจันทร์ และมีนายกรัฐมนตรีเปรียบกับแขกรับเชิญเป็นผู้เสนอตัวบทหลัก ที่กล่าวแบบข้างต้นก็เพราะว่า ถึงแม้รายการจะมีพิธีกร แต่จากการศึกษาบทถอดเทปรายการคืนความสุขให้คนในชาติแล้ว ทำให้เห็นว่าพิธีกรดังกล่าวไม่สามารถมีอำนาจเหนือแขกรับเชิญได้เลยทำให้ถูกลดบทบาทอย่างเห็นได้ชัด การสัมภาษณ์ก็เป็นลักษณะปลายเปิดกว้าง ๆ ไม่มีการเจาะลึกในประเด็นเท่าที่ควร เพียงแต่พิธีกรจะใช้ความรู้ความสามารถจากงานที่ตนได้รับมอบหมายในหน้าที่ผู้ช่วยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็น

คณะทำงานกองโฆษกทำเนียบรัฐบาลมาใช้ในการตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นบ้างในบางโอกาสที่จะเอื้ออำนวย ลักษณะการตั้งคำถามจะเป็นการตั้งคำถามประเด็นหนึ่งข้อเท่านั้น พอนายกรัฐมนตรีตอบคำถามเสร็จก็ไม่มีคำถามเจาะลึกในประเด็นดังกล่าวอีก แต่จะเปลี่ยนประเด็นไปเรื่องอื่นทันที ส่วนแขกรับเชิญคือนายกรัฐมนตรี ใช้ช่วงเวลาในการตอบคำถามแต่ละข้อที่ยาวนานทำให้ในบางครั้งคำตอบที่ได้ไม่ตรงกับประเด็นคำถาม ซึ่งก็เป็นลักษณะความสามารถในการสื่อสารของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่มีการพูดคุยที่ไหลลื่นไปเองตามที่ระบุไว้ในหัวข้อที่แล้ว จึงเป็นเหตุที่ทำให้บทบาทของพิธีกรถูกลดลง อีกทั้ง รายการคืนความสุขให้คนในชาติเป็นรายการที่รัฐบาลทหารต้องการจะสื่อสารนโยบายหรือความต้องการบางอย่างไปยังประชาชน ฉะนั้นผู้ที่ถ่ายทอดเนื้อหา อารมณ์ ความรู้สึกได้ดีกว่าก็คือ นายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้ริเริ่มนั่นเอง

ขณะเดียวกันรายการคืนความสุขให้คนในชาติที่ออกอากาศในรูปแบบรายการสนทนา มีผู้เสนอตัวบทหลัก คือ นายกรัฐมนตรี และผู้เสนอตัวบทและรองคือพิธีกร ทำให้บรรยากาศของรายการดูผ่อนคลายลงเป็นกันเองมากกว่ารูปแบบการพูดคุยคนเดียว ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“ผู้ดำเนินรายการ : ขออนุญาตสอบถามอีกเรื่องหนึ่งนะคะ เป็นเรื่องเบา ๆ บ้างค่ะ ท่านนายก ฯ เป็นคนที่ทันสมัย แล้วพี่น้องประชาชนมองว่าท่านนี้ใกล้ชิดกับประชาชน แล้วก็ดูละคร ท่านเคยแนะนำให้ดูละครเกาหลีไปแล้ว ในคราวนี้ท่านนายก ฯ มีละครไทย หรืออะไรที่อยากจะฝากถึงพี่น้องประชาชนในช่วงนี้บ้างไหม

นายกรัฐมนตรี : เดี่ยว ๆ แก่ก่อนไม่ใช่ผมชอบดูละคร ผมไม่มีเวลานัดนั้นหรอก ผมก็เปิดทีวี ข้างหน้าเป็นเพื่อน แล้วผมก็คิด ผมก็เขียน ผมก็อ่านหนังสือไป พอได้ยินเสียงแว่ว ๆ อะไร มันน่าจะดี เงยหน้ามาดูหน่อย วันนั้นพอดีเปิดดู เจอเป็นเกาหลีเข้ามาพอดี ผมก็ดูเขาหน่อย ก็ดูดี สิ่งที่ผมบอกไม่ใช่ให้ไปเช่า เขาเรียกอะไร ไปซื้อเขามาฉายในประเทศไทย ไม่ใช่ ผมให้คิดแบบเขา แล้วทำไมเขาคิดได้แบบนั้น ทำไมเขาผูกเรื่องได้แบบนั้น แล้วมาคิดของเรา ผมได้ข่าวมีคนไปซื้อมาแล้วนะ จะมาฉายในประเทศไทย คือไม่ต้องเอาใจผมขนาดนั้นหรอก เดี่ยวคนไทยก็เลยเข้าใจกันผิดไปอีก” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2559)

จากการวิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบทในประเด็นผู้นำเสนอตัวบท จะเห็นได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีสถานภาพเป็นผู้นำเสนอตัวบทหลัก ส่วนผู้ดำเนินรายการเป็นเพียงผู้นำเสนอตัวบทรอง ด้วยเหตุที่ว่าผู้ดำเนินรายการไม่มีบทบาทมากพอที่จะสร้างตัวบทเพราะด้วยตำแหน่งหน้าที่ของการเป็นนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่มีข้อมูลที่จะสื่อสารไปยังประชาชนมากกว่าผู้ดำเนินรายการ และจากรูปแบบรายการที่ส่วนใหญ่นำเสนอในรูปแบบรายการพูดคุยมากกว่ารูปแบบการสนทนา

ส่วนประเด็นความสามารถในการสื่อสารผลการศึกษาทำให้เห็นว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความสามารถในการสื่อสารมากกว่าผู้ดำเนินรายการ เนื่องจากมีทักษะเป็นนักการพูดที่สามารถพูดให้ผู้รับสารเห็นภาพได้เป็นอย่างดี

อีกทั้งหากดูในประเด็นอำนาจในการควบคุมสาร ส่วนใหญ่รายการคืนความสุขให้คนในชาตินำเสนอในรูปแบบรายการพูดคุยที่มีนายกรัฐมนตรีดำเนินรายการเพียงผู้เดียว อำนาจดังกล่าวจึงเป็นของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หรือแม้ว่ารูปแบบการรายการจะเป็นรูปแบบการสนทนาที่มีผู้ดำเนินรายการร่วมก็ไม่สามารถมีอำนาจเหนือนายกรัฐมนตรีได้ด้วยเหตุที่ไม่ใช่พิธีกรมืออาชีพและเป็นผู้ได้บังคับบัญชานายกรัฐมนตรี

4.2.1.2 การคัดเลือกประเด็น

การคัดเลือกประเด็นมาพูดคุยในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์แยกเป็นตามรูปแบบรายการ ประกอบด้วย รูปแบบรายการพูดคุย (Talk Show) และรูปแบบรายการสนทนา (Conversational Program) ดังนี้ (ทักษดา สังขจันทร์. สัมภาษณ์โดยวาสนา นาน่วม, ลับลวงพราง Exclusive, สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์, 21 พฤษภาคม 2559.)

4.2.1.2.1 รูปแบบรายการพูดคุย (Talk Program)

หากเมื่อใดที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ดำเนินรายการเป็นผู้นำเสนอตัวบทเพียงคนเดียวนั้น การเตรียมประเด็นจะมาจากการรวบรวมข้อมูลข่าวสารในรอบสัปดาห์และข้อคำถามที่มาจากกรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป็นหน้าที่รับผิดชอบกลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีจะเตรียมให้นายกรัฐมนตรีอ่าน ซึ่งได้มากจากภารกิจของนายกรัฐมนตรีที่ได้มีการประชุมคณะรัฐมนตรี การลงพื้นที่ตรวจราชการของคณะรัฐมนตรีตามภารกิจต่าง ๆ การประเมินผลการติดตามจากข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีไปยังหน่วยงานผู้รับผิดชอบ และประเด็นอื่น ๆ ตามบริบทแวดล้อมในรอบสัปดาห์ และอีกส่วนมาจากข้อมูลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่มักจะเป็นผู้เตรียมมาเองด้วย เพราะนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ที่ขอติดตามข่าวสารจากสื่อแขนงต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวและคอลัมน์นิสต์จากหนังสือพิมพ์ ทั้ง

สองส่วนนี้ นายกรัฐมนตรีและทีมงานจะนำมาประมวลผลเพื่อนำเสนอไปยังประชาชน ทั้งนี้จากการศึกษาตัวบทรายการแล้ว พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ใช้โอกาสนี้ตอบโต้ประเด็นทางการเมืองไปยังกลุ่มการเมืองที่มีการพาดพิงมายังตัวนายกรัฐมนตรี รัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

4.2.1.2.2 รูปแบบรายการสนทนา (Conversational Program)

เป็นคำริของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่อยากจะปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการ ซึ่งเป็นไปตามข้อแนะนำของคณะผู้ปฏิบัติงาน คือมีพิธีกรดำเนินรายการ และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ร่วมดำเนินรายการ การคัดเลือกประเด็นก็จะมาจากกลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และอีกส่วนมาจากการเตรียมประเด็นของนายกรัฐมนตรีเอง คล้ายกับรูปแบบรายการพูดคุยในหัวข้อที่แล้ว แต่จากการศึกษาบทและการวิเคราะห์แล้วทำให้เห็นว่าอำนาจในการคัดเลือกประเด็นส่วนใหญ่จะมาจากผู้นำเสนอตัวบทหลักคือนายกรัฐมนตรี เพราะบ่อยครั้งคำถามจากพิธีกรมักเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อเปิดช่องทางการส่งสารจากนายกรัฐมนตรีไปยังประชาชนให้ได้มากที่สุด ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“ผู้ดำเนินรายการ: เป็นประจำทุกสัปดาห์นะคะในช่วงตอนต้นของรายการนะคะ ท่านนายกรัฐมนตรีมีเรื่องราวดี ๆ ที่จะมาบอกเล่าให้พี่น้องประชาชนฟังคะ ในสัปดาห์นี้ท่านนายกรัฐมนตรีมีเรื่องอะไรมาเล่าให้ฟังบ้างคะ พวกเขาไม่ทราบว่ วันนี้ท่านนายกรัฐมนตรีอยากจะกล่าวถึงเรื่องอะไรบ้างคะ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

“ผู้ดำเนินรายการ: เฉกเช่นเดียวกับที่ตอนนี้ประเทศของเรากำลังอยู่ในช่วงปฏิรูปประเทศ เช่นกัน เป็นช่วงของการเปลี่ยนผ่านประเทศต่างประเทศก็ชื่นชมระคะว่าประเทศเรานี้มาถูกทางแล้ว ในประเด็นนี้เอง ท่านนายกรัฐมนตรีเห็นว่าการปฏิรูปประเทศของประเทศเรานี้มีความยากง่ายอย่างไรบ้างคะ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2559)

“ผู้ดำเนินรายการ: ตอนนี้เศรษฐกิจของประเทศเรานี้แหละคะ มีการเดินหน้าไปอย่างไรบ้างคะ แล้วก็มาตรการการยกระดับความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนที่รัฐบาลได้ดำเนินการมานี้คะ มีความคืบหน้าไปถึงไหนแล้วคะ” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2559)

จากการวิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบทในประเด็นการคัดเลือกประเด็น จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าลักษณะรูปแบบรายการจะเป็นรายการพูดคุยหรือรายการสนทนา พลเอก

ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะมีบทบาทในการคัดเลือกประเด็นเอง นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรียังมีส่วนร่วมในการคัดเลือกประเด็นด้วยอีกทางหนึ่ง จึงทำให้เห็นได้ว่านายกรัฐมนตรีและระบบราชการมีส่วนสำคัญในการคัดเลือกประเด็น

4.2.1.3 รูปแบบการสื่อสาร

การวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสารในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ มีลักษณะการสื่อสารที่สะท้อนการนำเสนอวาทกรรมที่ปรากฏ มีทั้งการสื่อสารจากพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จากพิธีกรผู้ดำเนินรายการ และการเลือกใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1.3.1 รูปแบบการบันทึกเทปรายการ

ชัชวัญ สายทองคำ ระบุว่า รูปแบบรายการคืนความสุขให้คนในชาติ คือ รายการพูดคุย (Talk Program) และรายการสนทนา (Conversational Program) ระยะเวลาไม่จำกัดความยาวเวลา แต่เป็นลักษณะของการบันทึกเทปล่วงหน้า 1 วัน ในวันพฤหัสบดีก่อนออกอากาศในวันศุกร์ โดยเป็นความร่วมมือของสำนักนายกรัฐมนตรี สถานีวิทยุโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ หรือช่องเอ็นบีที และสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 อาศัยการแบ่งหน้าที่ ดังนี้

4.2.1.3.1.1 สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบขั้นตอนการเตรียมงาน (Pre-Production) มีหน้าที่เตรียมข้อมูลเนื้อหารายการหรือบทรายการบางส่วนเพื่อรวบรวมมาสมทบกับข้อมูลที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เตรียมมาเพื่อนำเสนอ และคอยทำหน้าที่ประสานงานรายการ กำกับรายการขณะถ่ายทำ และรับผิดชอบถอดเทปเพื่อทำบทโทรทัศน์หากมีการเปลี่ยนแปลงขณะถ่ายทำเพื่อส่งไปยังสื่อมวลชนประจำทำเนียบรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปเผยแพร่หลังจากรายการออกอากาศในคืนวันศุกร์แล้ว ทั้งนี้ สำนักนายกรัฐมนตรียังมีหน้าที่แปลบทโทรทัศน์เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อส่งต่อให้สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 นำไปตัดต่อแทรกคำบรรยายได้ภาพเป็นภาษาอังกฤษ (ชัชวัญ สายทองคำ, สัมภาษณ์ 8 พฤษภาคม 2560)

ทว่าช่วงแรกที่มีการเข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังไม่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำให้ตัวบทหรือบทรายการที่สื่อสารไปยังประชาชนจะเน้นการกำชับเรื่องประกาศหรือคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ พบว่าตัวบทหรือบทรายการนั้นเป็นลักษณะของการอ่านตามบทที่ได้มีการร่างเอาไว้แล้วอย่างเป็นทางการ ซึ่งมีคณะทำงานของ

กองทัพบกและคณะทำงานของ คสช. ได้ร่วมกันร่างขึ้นมา ทั้งนี้ก็เพื่อความน่าเชื่อถือในตัวของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

4.2.1.3.1.2 สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ หรือช่องเอ็นบีที รับผิดชอบขั้นตอนการผลิตรายการ (Production) ถ่ายทำบันทึกเทปโทรทัศน์ให้พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ตั้งแต่ต้นจนจบ อีกทั้งบันทึกเทปผู้บรรยายภาษามือ (ล่ามภาษามือ) สถานที่ถ่ายทำคือตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล แต่สำหรับช่วงแรกที่มีการควบคุมอำนาจการปกครอง พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังไม่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จะใช้สถานที่ถ่ายทำคือกองบัญชาการกองทัพบก (บก.ทบ.) และในสมัยนั้นล่ามบรรยายภาษามือยังไม่มี

4.2.1.3.1.3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 รับผิดชอบขั้นตอนหลังการผลิตรายการเพื่อเรียบเรียงและลำดับภาพ (Post-Production) เป็นความรับผิดชอบขั้นสุดท้ายในการนำเทปบันทึกภาพมาตัดต่อ หากมีข้อบกพร่องขณะถ่ายทำ รวมถึงนำภาพเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ มาใส่ประกอบเพื่อทำให้ประชาชนผู้รับสารเห็นภาพได้ชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ยังต้องทำภาพเคลื่อนไหวกราฟิก และคำบรรยายใต้ภาพภาษาอังกฤษอีกด้วย แต่ทว่าในยุคแรก ๆ ยังไม่มีการใช้ภาพเคลื่อนไหวนำมาประกอบรายการ ก่อนที่จะส่งเทปที่ผ่านการตัดต่ออย่างสมบูรณ์ที่สุดแล้วไปยังสถานีแม่ข่ายคือช่องเอ็นบีทีเพื่อนำออกอากาศต่อไป (ชัชวัญ สายทองคำ, สัมภาษณ์ 8 พฤษภาคม 2560)

4.2.1.3.2 รูปแบบการสื่อสารทางเดียว (One-way Communication)

จากการวิเคราะห์ภาพรวมรูปแบบรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เป็นการสื่อสารทางเดียว ที่ต้องการสื่อสารเนื้อหาสาระไปยังประชาชนที่เป็นผู้รับสาร โดยนำเสนอผ่านวาทกรรมทั้ง 5 ชุดของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ตามที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปแล้วในตอนต้น ประกอบด้วย วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน และวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

แม้ว่าจะมีบางตอนที่รายการคืนความสุขให้คนในชาติ มีรูปแบบการสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) กล่าวคือ มีการสื่อสารโต้ตอบกันระหว่างนายกรัฐมนตรีซึ่งถือเป็นผู้นำเสนอตัวบทหลักกับผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรที่เปรียบเสมือนผู้นำเสนอตัวบทรอง ที่ใช้การสัมภาษณ์ถามตอบในแต่ละประเด็น และมีบางโอกาสที่ผู้ดำเนินรายการกล่าวสรุปและเสริมบางเนื้อหา แต่ถือว่ามีน้อยมาก ผู้วิจัยจึงให้น้ำหนักไปในทางรูปแบบการสื่อสารทางเดียวที่แฝงอยู่ในรูปแบบสองทางมากกว่า เพราะจุดประสงค์หลักของรายการก็คือ การที่นายกรัฐมนตรี

ต้องการสื่อสารนโยบายและเนื้อหาบางอย่างจากรัฐบาลทหารไปยังประชาชน ซึ่งวาทกรรมทั้ง 5 ชุดนี้ ก็เกิดจากนายกรัฐมนตรีนี่เป็นผู้สร้างตัวบทหรือเนื้อความ

จากการวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสาร ในกระบวนการสร้างตัวบทจะเห็นได้ว่า มีการใช้วิธีการบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ล่วงหน้า โดยอาศัยคณะทำงานตามบทบาทหน้าที่ภายใต้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี อันได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่องเอ็นบีที กรมประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

รวมถึงลักษณะรูปแบบรายการที่เน้นการสื่อสารทางเดียว ที่มาจากผู้นำเสนอตัวบทหลักคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เนื่องจากผู้ดำเนินรายการฐานะผู้นำเสนอตัวบทรองไม่มีบทบาทมากพอที่จะสร้างตัวบทได้

4.2.1.4 กลุ่มเป้าหมาย

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ก็คือประชาชนคนไทยทุกคนโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต้องการเพิ่มช่องทางการสื่อสารไปถึงประชาชนโดยตรง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลทหารกับประชาชนทุกเพศวัยทุกสาขาอาชีพ สืบเนื่องจากวิกฤตการณ์ของประเทศ ตั้งแต่ก่อนวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 กระทั่งวันที่ได้ควบคุมอำนาจการปกครองทำให้ประเทศในอยู่ในสภาวะไร้ทิศทาง ข้าราชการ ประชาชน ภาคธุรกิจ เอกชน จำเป็นต้องได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องจากผู้มีอำนาจ ถ้าฟังเพียงสื่อสารมวลชนแขนงต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่ได้นำเสนอนโยบายหรือความต้องการจากภาครัฐไปสู่ประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องด้วยข้อจำกัดและกฎเกณฑ์ของแต่ละสถานีเป็นเหตุให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีดำริให้มีรายการดังกล่าวขึ้นเป็นการเฉพาะ อีกทั้งจากตัวบทรายการคืนความสุขให้คนในชาติที่ปรากฏ มีการใช้ภาษาแบบกึ่งทางการไปจนถึงการใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการ ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสื่อสารเพื่อเข้าถึงประชาชนคนไทยทุกกลุ่ม

จากการวิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบทที่ประกอบไปด้วย ประเด็นผู้นำเสนอตัวบท ประเด็นการคัดเลือกประเด็น ประเด็นรูปแบบการสื่อสาร และประเด็นกลุ่มเป้าหมาย ดังที่กล่าวมาแล้ว ทำให้เห็นว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีอำนาจและบทบาทอย่างยิ่งต่อกระบวนการสร้างตัวบท ตลอดจนอาศัยคณะทำงานที่ถือเป็นผู้โต้แย้งกับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และกองทัพบกเพื่อสร้างตัวบทในวาทกรรมไปสู่ประชาชนทุกคน

4.2.2 วิเคราะห์กระบวนการบริโภคตัวบท

ในการวิเคราะห์กระบวนการบริโภคตัวบทนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ 2 ประเด็น ประกอบด้วย การแพร่กระจาย และระบบความคิดของผู้รับสารในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ดังนี้

4.2.2.1 การแพร่กระจาย

การวิเคราะห์การแพร่กระจายในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผู้วิจัยจะศึกษาจากช่องทางการนำเสนอวาทกรรม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ช่องทางการสื่อสารวาทกรรม และลักษณะภาษาและประโยคเพื่อการสื่อสาร โดยแยกการวิเคราะห์ ดังนี้

4.2.2.1.1 ช่องทางการสื่อสารวาทกรรม

การเลือกใช้ช่องทางในการสื่อสารวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาตินั้น มีการเลือกใช้ช่องทางในการออกอากาศ คือ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ โดยนำเสนอในรูปแบบโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยส่งสัญญาณภาคพื้นดินในระบบแอนะล็อกและดิจิทัลผ่านทุกช่องสถานี รวมถึงการถ่ายทอดเสียงทางสถานีวิทยุกระจายเสียงทุกสถานี ในคืนวันศุกร์ เวลาประมาณ 20.15 นาฬิกา เป็นต้นไป พร้อมกันนี้ สถานีโทรทัศน์ในบางช่องยังมีการออกอากาศผ่านเว็บไซต์บริการเครือข่ายสังคมถ่ายทอด หรือการถ่ายทอดสดผ่านเฟซบุ๊กคู่ขนานกัน

ทั้งนี้ ยังมีการนำเทปรายการมาออกอากาศซ้ำในเช้าวันรุ่งขึ้นคือวันเสาร์ (เทปรีรัน) หลังเคารพธงชาติเวลา 8.01 นาฬิกา ผ่านทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ หรือช่องเอ็นบีที และสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี หรือช่อง 9 อสมท รวมถึงสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ คลื่นความถี่ เอฟเอ็ม 92.5 เมกกะเฮิร์ตซ์ ไปพร้อมกัน

นอกจากการออกอากาศผ่านช่องทางของสถานีวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ตามที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น การแพร่กระจายเทปและตัวบทรายการคืนความสุขให้คนในชาติยังมีการเลือกใช้ช่องทางต่าง ๆ เพิ่มเติม ดังนี้

4.2.2.1.1.1 เว็บไซต์ยูทูบ

เว็บไซต์ยูทูบชื่อช่องรายการโทรทัศน์นายกรัฐมนตรี ซึ่งจะนำเทปรายการมาออกอากาศซ้ำ หลังจากการออกอากาศจริงไปแล้วประมาณ 3-5 วัน เมื่อดูจำนวนผู้เข้าชมในแต่ละเทปอยู่ที่ 500-2,500 ครั้งเท่านั้น

4.2.2.1.1.2 เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล

เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล <http://www.thaigov.go.th> เจ้าหน้าที่จะนำตัวบทรายการภาคภาษาไทยมาลงไว้ในหน้าหลักเว็บไซต์หลังการออกอากาศจบแล้วไม่เกิน 2 ชั่วโมง

4.2.2.1.1.3 เว็บไซต์หน่วยงานราชการ

เว็บไซต์สำนักข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ http://nwnet.prd.go.th/centerweb/VOD/VODList?VN01_CatID=35 จะนำเทปรายการมาออกอากาศซ้ำพร้อมทั้งได้นำบทรายการภาคภาษาไทยนำขึ้นเว็บไซต์ดังกล่าวในหน้าเดียวกันเพื่อให้ผู้รับสารหรือผู้ใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ข่าวนำไปใช้ประโยชน์ได้ในคราวเดียวกัน ทั้งนี้ ยังมีหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานของกองทัพที่นำบทรายการไปลงเว็บไซต์ เพื่อให้ข้าราชการและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปติดตามอ่านได้ ซึ่งในขณะนี้มีอยู่หลายหน่วยงานด้วยกัน

4.2.2.1.1.4 บทที่แจกสื่อมวลชนประจำทำเนียบรัฐบาล

(รัฐบาลไทย, 2560) ส่วนนี้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของสำนักยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เมื่อทำบทรายการโทรทัศน์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้ว จะรีบนำส่งสำนักข่าวและสถานีข่าวผ่านทางอีเมลและแอปพลิเคชันไลน์ของนักข่าวสายทำเนียบรัฐบาลในทุกวันศุกร์เวลาเที่ยงถึงบ่ายโมงก่อนการออกอากาศจริง ทั้งนี้ เพื่อให้กองบรรณาธิการข่าวแต่ละสำนักนำบทรายการไปเขียนข่าวในประเด็นต่าง ๆ ออกอากาศ หรือนำเสนอผ่านช่องทางต่าง ๆ เมื่อรายการจบ

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการเลือกช่องทางสื่อสาร ประกอบด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์นั้น ส่งผลทำให้การแพร่กระจายวาทกรรมของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นไปในวงกว้าง อีกทั้งเพื่อความเหมาะสมกับความสามารถในการเปิดรับสื่อของประชาชนทุกเพศทุกวัยให้มากที่สุด เพราะกลุ่มเป้าหมายของรายการคืนความสุขให้คนในชาติก็คือประชาชนคนไทยทุกคน อีกทั้งรัฐบาลทหารมีอำนาจที่จะสั่งการไปยังสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ให้ออกอากาศพร้อมกันทั้งภาพและเสียง ในรูปแบบของโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) และสถานีวิทยุกระจายเสียงทั่วประเทศ โดยอาศัยช่วงเวลาออกอากาศหลังรายการข่าวภาคค่ำเวลา 20.15 นาฬิกา เป็นต้นไป ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่มีผู้รับชมมากที่สุด หรือที่เรียกว่าช่วงเวลาไพรม์ไทม์ (Prime Time) เพื่อหวังว่าประชาชนคนไทยทุกคนจะเปิดรับสื่อในช่วงเวลาดังกล่าว และได้รับสารจากผู้นำประเทศมากกว่าช่วงเวลาอื่น เพราะรัฐบาลทหารหวังจะได้รับความเข้าใจ ความไว้วางใจ เชื่อใจ ความชอบธรรมในการบริหารประเทศ รวมถึงบรรดาข้าราชการที่เปรียบเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเป็นกลุ่มคนที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มักจะสั่งการหรือต้องสร้างความเข้าใจในแต่ละนโยบายก่อนถึงประชาชน

อีกทั้ง การส่งบทรายการไปยังกองบรรณาธิการข่าวหรือสำนักข่าวผ่านสื่อมวลชนประจำทำเนียบรัฐบาล ก็หวังเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่สื่อมวลชนทุกแขนงในการที่จะนำสารของนายกรัฐมนตรีไปแปรสภาพเป็นประเด็นข่าว เพื่อออกอากาศหลังจากที่รายการ

ออกอากาศเสร็จสิ้นแล้ว เป็นความตั้งใจของรัฐบาลทหารที่ต้องการให้สื่อมวลชนช่วยเสนอวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง และสื่อมวลชนเองก็เลี้ยงที่จะไม่นำเสนอไม่ได้ เพราะนายกรัฐมนตรีเป็นบุคคลสำคัญที่สื่อสารตัวบทอะไรออกไปแล้วก็ย่อมเป็นข่าวตามคุณค่าความเป็นข่าวที่เลี้ยงไม่ได้เช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม การออกอากาศซ้ำหรือรีรันในวันรุ่งขึ้นอีกนั้น เป็นความตั้งใจเผยแพร่ซ้ำของรัฐบาลทหารโดยใช้อำนาจรัฐสั่งการให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวคือ กรมประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กรมประชาสัมพันธ์ ทั้งช่องเอ็นบีทีและสถานีวิทยุกระจายเสียง คลื่นเอฟเอ็ม 92.5 เมกกะเฮิร์ต ไปจนถึงสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี ก็เพื่อหวังให้ประชาชนที่พลาดการติดตามเมื่อคืนวันศุกร์ได้รับชมหรือรับสารจากพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาอีกครั้ง ด้วยเหตุที่ว่าต้องการใช้สื่อมวลชนภายใต้การกำกับของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุดเท่าที่จะทำได้ เหตุที่ไม่ออกอากาศซ้ำทุกช่องนั้น รัฐบาลทหารทราบดีว่าไม่สามารถไปจำกัดสิทธิของสื่อมวลชนแขนงอื่นได้ เพราะเกรงว่าภาพลักษณ์ของรัฐบาลทหารที่มีต่อสื่อมวลชนนั้นอาจถูกมองในแง่ลบจนเกินไป และจะกระทบกับผังรายการและรายได้ของแต่ละสถานีด้วยเช่นเดียวกัน

จากการศึกษากระบวนการสร้างตัวบทโดยอาศัยข้อมูลทฤษฎีภูมิและการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมขั้นตอนการผลิตรายการ ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แผนภาพแสดงกระบวนการผลิตตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

4.2.2.1.2 ลักษณะภาษาและประโยคเพื่อการสื่อสาร

การวิเคราะห์การนำเสนอตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ตามแนวคิดของแฟร์คลัฟ เน้นที่การวิเคราะห์ตัวบทที่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ภาษาในระดับต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้วิธีการศึกษาระดับของภาษา และโครงสร้างประโยคที่ใช้สื่อสารไปยังประชาชน ดังนี้

4.2.2.1.2.1 ระดับภาษา

ระดับภาษาที่ปรากฏในตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ ดังนี้

4.2.2.1.2.1.1 การสื่อสารด้วยภาษาแบบกึ่งทางการ

ด้วยรูปแบบรายการคืนความสุขให้คนในชาติ กำหนดให้ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ผ่านรูปแบบของโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงต้องใช้ระดับภาษาสื่อสารที่เป็นระดับกึ่งทางการ เพราะเป็นรายการที่นำเสนอแนวนโยบาย ข้อสั่งการ และความต้องการบางอย่างของรัฐบาลทหารไปสู่บรรดาข้าราชการ นักการเมือง ภาคเอกชน ปัญญาชน และประชาชนฐานราก ฉะนั้น จึงต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์ที่ดีเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือจากกลุ่มคนดังกล่าวในอันจะนำมาซึ่งการรับรู้เชื่อฟังปฏิบัติตามและสร้างความเชื่อมั่นจากรัฐบาลของตน ข้อสังเกตของผู้วิจัยมีอยู่ว่า การที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่ใช้ระดับภาษาพิธีการและหรือทางการนั้น เพราะมีความต้องการที่จะสื่อสารภาษาในระดับภาษาที่เน้นความเป็นกันเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนผู้รับสารทุกกลุ่ม

4.2.2.1.2.1.2 การสื่อสารด้วยภาษาแบบไม่เป็นทางการ

นอกจากการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะใช้การสื่อสารแบบกึ่งทางการด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังใช้การสื่อสารด้วยภาษาแบบไม่เป็นทางการร่วมด้วย เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับผู้รับสารให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ ยังใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการเล่าเรื่องราวให้เห็นภาพเพื่อโน้มน้าวประชาชนให้เกิดความตระหนัก

4.2.2.1.2.2 ประโยคเพื่อการสื่อสาร

จากการศึกษาตัวบทโทรทัศน์ (บทถอดเทปคำพูด) ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผู้วิจัยพบว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) อาศัยการใช้ประโยคเพื่อการสื่อสารเพื่อสื่อสารไปยังประชาชน ดังนี้

4.2.2.1.2.2.1 การสื่อสารด้วยวิธีบอกเล่า

ด้วยกลุ่มเป้าหมายของรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ที่เป็นประชาชนทุกกลุ่มทุกเพศวัย ตั้งแต่ข้าราชการ นักการเมือง ภาคเอกชน ปัญญาชน และประชาชนฐานราก ลักษณะรูปประโยคที่ใช้ในการสื่อสารนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการบอกเล่า ซึ่งบุคลิกเฉพาะของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นนักพูดเพื่อโน้มนำนั้นจำเป็นต้องอาศัยวิธีการสื่อสารนี้เพื่อยกตัวอย่างให้เห็นภาพที่

ชัดเจนในระหว่างการสร้างตัวบทในวาทกรรม ประกอบกับบุคลิกที่เป็นชายชาติทหารที่ดุดัน เข้มแข็ง จึงทำให้การสื่อสารด้วยวิธีบอกเล่าดูน่าฟังและชวนให้คล้อยตาม ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“การเมืองผมเข้าใจ การเมืองคือการเมืองของระบบประชาธิปไตย แต่ต้องทำให้ถูกต้องบริสุทธิ์ยุติธรรม ให้เป็นประชาธิปไตยของคนไทยทุกคน ไม่ว่าจะเป็ยเสียงส่วนมากหรือเสียงส่วนน้อยแล้วแต่ เป็นหน้าที่ของรัฐบาลต้องดูแล” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557)

“ส่วนการใช้มาตรา 44 นั้น ที่ผ่านมาระบุใช้ไปแล้วทั้งหมด 27 ครั้ง ทุกเรื่อง เป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ เพราะว่าเรามีคณะกรรมการ นอกจากกรรมการของ คสช. แล้ว เมื่อตัดสินใจจะใช้ ก็จะใช้อำนาจของหัวหน้า คสช. ในการที่จะออกคำสั่งฉบับนั้น แล้วรัฐบาลก็สามารถที่จะแก้ปัญหาหลาย ๆ อย่างที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องของกฎหมาย” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“ทั้งนี้ความสามัคคีเป็นกำลังอย่างสูงสุดของหมู่ชน ให้สมดังพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานแด่พลกนิกรชาวไทย เมื่อ 50 กว่าปีที่ผ่านมาร มีใจความว่า ประเทศไทย ถ้าประชาชนพลเมือง มีความสามัคคีกลมเกลียวกันดี มีระเบียบวินัย ประเทศนั้นก็เจริญและอยู่ในฐานะดี จึงเห็นได้ว่าความสามัคคีกลมเกลียวกันนั้น ระหว่างคนในชาติ และความเข้าใจรักษาระเบียบวินัย เป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่ง ที่จะช่วยนำประเทศชาติสู่ความวัฒนาถาวร” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2558)

4.2.2.1.2.2 การสื่อสารด้วยการปฏิเสธ

เป็นการสื่อสารผ่านรูปประโยคที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ใช้ในการปฏิเสธในเนื้อหาสาระในหลายโอกาส ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“ความปรองดองสมานฉันท์ การปฏิรูป และร่วมมือกันในการบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผ่านพ้นเมฆหมอก ที่บดบังความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยมายาวนาน ทั้งนี้ เพื่อมอบอนาคตที่ดีงานให้กับลูกหลานของเราสืบไป คสช. ยืนยันไม่ได้มุ่งหวังจะมีอำนาจหรือแสวงหาผลประโยชน์ประการใดทั้งสิ้น” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“ในการใช้อำนาจตามความมาตรา 44 จริง ๆ มีอยู่แล้ว อันนี้ไม่ได้ไปละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่ได้ไปมีอำนาจเหนือศาล คือหมายความว่าตรงนี้คือหมายความว่า ถ้าอะไรที่ทำไม่ได้ เพราะว่าติดกฎหมายตัวนี้ เราสามารถใช้มาตรานี้ เพื่อทำให้

เดินหน้าได้ ซึ่งคือการสร้างสรรค์ อยากรู้ให้เข้าใจยามาตีกันเรื่องนี้อีกต่อไป” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558)

“ที่ผ่านมานั้น ผมคงไม่กล่าวว่าเป็นผลงานรัฐบาลฝ่ายเดียว ทุกคนมีส่วนร่วม รัฐบาล ข้าราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น แล้วก็ประชาชนทุกภาคส่วน ช่วยเรามาตลอดระยะเวลาของรัฐบาล 6 เดือนกว่า ๆ แล้วก็รวมกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เกือบปีแล้ว ทุกคนช่วยกันเต็มที่ หุดเลือดไม่ไหลอีก แล้วก็เติมน้ำเกลือ เติมน้ำมันอยู่ที่เริ่มแข็งแรงขึ้นมาเรื่อย ๆ แต่จะให้ทำใจ ไปวิ่งเลยทันทีไม่ได้ เพราะนอนขมมานานแล้ว เพราะฉะนั้นช่วยกันบอกต่อในเรื่องที่ดี ๆ ฟังบ้างว่ามีอะไรพัฒนาไปบ้าง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2558)

“ผมไม่เคยปฏิเสธประชาธิปไตย แต่เราต้องมีประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ มีความยั่งยืน ทุกคนมีความสุข บางอย่างอาจจะต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนผ่าน ในเวลานี้เปลี่ยนผ่านให้ได้” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2558)

4.2.2.1.2.2.3 การสื่อสารด้วยประโยคคำถาม

เป็นการสื่อสารผ่านรูปประโยคที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ใช้ในการตั้งคำถามกลับไปยังประชาชนผู้รับสารให้เกิดแง่คิดและเกิดการตระหนักร่วมกันถึงประเด็นสำคัญของเรื่องราวหรือปัญหาที่กำลังสื่อสาร ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“ผมมีคำพูดจากใจผมเอง ซึ่งก็แล้วแต่ว่าท่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อ จะคิดยังไงก็แล้วแต่ แต่ผมอยากจะเรียนให้ทราบว่าให้ช่วยกันคิดช่วยกันทำอย่างที่ผมคิดจะได้หรือไม่ โดยเป็นการทำงานร่วมกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาล เพื่อประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของเรา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

“ท่านรักประเทศไทยหรือไม่ ถ้าท่านรักประเทศไทย ท่านจะปฏิรูป ท่านจะทำให้อยู่ดี กินดี เพื่อแผ่นดินเกิดของท่าน ท่านทำได้หรือไม่ ถ้าท่านต้องใส่ใจทำ ก็ทำได้หมดอย่างที่ผมพูด” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558)

4.2.2.1.2.2.4 การสื่อสารด้วยประโยคคำสั่ง

เป็นการสื่อสารผ่านรูปประโยคคำสั่งของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อใช้สั่งการหรือออกคำสั่งไปยังข้าราชการและประชาชนให้ทำตามในสิ่งที่รัฐบาลทหารมุ่งหวังอยากให้เป็นโดย

สร้างภาพลักษณ์ร่วมกันว่าสังคมจะเกิดความสุขประชาชนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน อีกทั้ง ด้วยบุคลิกลักษณะท่าทีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เป็นทหารมาก่อนซึ่งมีบทบาทในการออกคำสั่งในกองทัพเพื่อแสดงบทบาทผู้นำมากบารมี ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“ฉะนั้นเราทุกคนต้องคิดเหมือนที่ผมคิด เหมือนที่ คสช. คิดว่าเราต้องอยู่เพื่อปัจจุบัน โดยนำอดีตมาเป็นบทเรียน และเดินไปสู่อนาคตที่คาดหวังว่าเราจะมีประชาธิปไตยกันอย่างไร และมุ่งหวังที่จะให้ประเทศชาติดำเนินการไปได้อย่างไรในอนาคต” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

“การกระทำใด ๆ ก็ตามนั้น ทุกคนต้องกระทำอย่างรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตัวเองแล้วก็ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไข แล้วก็สุดท้าย คือ เรื่องการเป็นอยู่อย่างพอเพียง คือการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรงไม่โลภโลภมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ ไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนตัวเอง” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2557)

“วันนี้ ผมให้ทุกคนฟังประชาชนเป็นหลัก แต่ประชาชนก็ต้องฟังข้าราชการ ฟังผมบ้างถ้าต่างคนต่างไม่ฟังเอาแต่ใจกัน ไม่มีไปได้ ก็กลับมาที่เดิม ก็เป็นประชาธิปไตยที่เอน ๆ จะล้มไม่ล้มแหล่อยู่เหมือนเดิม” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

4.2.2.1.2.2.5 การสื่อสารด้วยประโยคแสดงความ

ต้องการ

เป็นการสื่อสารผ่านรูปประโยคของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่สะท้อนหรือแสดงความต้องการบางอย่าง และต้องการให้ประชาชนผู้รับสารเข้าใจความต้องการของรัฐบาลทหาร ทั้งนี้จะแตกต่างจากประโยคคำสั่ง ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“ขณะนี้ ผมได้สั่งการให้ทุกหน่วยให้ความสนใจมีมาตรการที่เข้มข้นในการกวาดล้างคดีทุกคดี ให้เร่งดำเนินการสืบสวนหาคนร้ายมาดำเนินคดีให้ได้โดยเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่มีผลกระทบต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์ มีผลกระทบต่อการบริหารราชการหรือประเทศชาติในการพัฒนา ต้องเร่งดำเนินการให้ได้ เจ้าหน้าที่ต้องทำงานอย่างเต็มที่ ด้วยมาตรฐานเดียวกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

“วันนี้ผมอยากให้คนอยู่ตรงกลางมาช่วยผมพัฒนาประเทศ ในเรื่องของเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ที่ชะงักงันมาตลอดเวลา การใช้อำนาจทำไม่ได้ ทั้งนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ กฎหมายอย่างที่ทราบดี จับใครอะไรไม่ได้ ผิดกฎหมายก็ปล่อยปละละเลย วันนี้เราไม่ปล่อยทุกเรื่องก็เดือดร้อนกันพอสมควร ขอเวลาจะแก้ไขต่อไปในอนาคต” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2558)

“เรื่องใดที่ผิดกฎหมายคดีอาญา การใช้อาวุธสงคราม สั่งการ การทำให้เกิดการบาดเจ็บ การสูญเสียของประชาชนผู้บริโภค ถือว่าอันตราย คนเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการโดยเด็ดขาดทางกฎหมายเช่นเดียวกัน เพราะเรื่องเหล่านี้ทำให้เกิดความขัดแย้งทั้งที่ผ่านมา” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

4.2.2.1.2.2.6 การสื่อสารด้วยประโยคขอร้อง

เป็นการสื่อสารผ่านรูปประโยคของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ขอให้หรือเชิญชวนให้ประชาชนผู้รับสารทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งผู้รับสารจะทำหรือไม่ทำก็ได้ ดังตัวบทที่ปรากฏ ดังนี้

“อยากจะขอความร่วมมือกับทุกคนให้ช่วยกันนำบ้านเมืองไปสู่ความสงบ ไปสู่ประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน อย่างที่ทุกคนต้องการและไม่ให้มีความขัดแย้งกันต่อไป ทั้งฝ่ายประชาชน ทั้งฝ่ายการเมือง ข้าราชการต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่จะได้ทำงานได้สะดวกขึ้นในการรักษากฎหมาย ฉะนั้นหากว่าเกิดความวุ่นวาย ไม่โปร่งใสอีก ซึ่งผมไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร ซึ่งไม่มีทางแก้ไขปัญหาอีกแล้ว” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2557)

“ขอความร่วมมือเรื่องการปฏิรูปนะครับ ผมไม่ต้องการบังคับใคร ผมชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นไปแล้ว หากทุกคนเป็นคนไทย ไม่ว่าจะกลุ่มใด พวกใด ควรจะเข้ามาสมัครเข้ามาทำให้สำเร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ผมเรียนแล้วว่าเราจะไม่เข้าไปก้าวก่ายในขบวนการปฏิรูปทั้งสิ้น ถือว่าเป็นเรื่องของคนไทยทุกคนต้องช่วยกัน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557)

“ขอให้พี่น้องประชาชนได้ติดตามการทำงานของรัฐบาล และ คสช. ระวังความขัดแย้ง ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามกฎหมาย ทำให้คนไม่ดี กลับมาเป็นคนดีให้ได้เพราะเรา ข่าพินกันไม่ได้ทั้งสิ้นอยู่แล้ว ต้องให้กฎหมายตัดสินแล้วค่อยเดินหน้าไปในเรื่องของการปรองดอง ปฏิรูปอะไรก็แล้วแต่ ถ้าทำได้ ถ้าไปถึงตรงนั้นได้

ประเทศไทยก็จะสงบอย่างยั่งยืน” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2558)

จากการวิเคราะห์การแพร่กระจายในกระบวนการบริโภคตัวบท ซึ่งพิจารณาจากประเด็นช่องทางการสื่อสาร และลักษณะภาษาและประโยคเพื่อการสื่อสารทำให้เห็นว่า รายการคืนความสุขให้คนในชาติได้ใช้ช่องทางการแพร่กระจายทั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ที่ส่งสัญญาณภาคพื้นดินในระบบแอนะล็อกและดิจิทัล ในรูปแบบโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) ออกอากาศพร้อมกันในเวลาเดียวกัน อีกทั้งยังมีการแพร่กระจายซ้ำทางสถานีที่เป็นของรัฐบาลตลอดจนเว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาลหน่วยงานราชการต่าง ๆ ผ่านการสื่อสารด้วยการใช้ระดับภาษากึ่งทางการและไม่เป็นทางการ อีกทั้งยังเลือกใช้ประโยคเพื่อการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงประชาชนผู้รับสารให้มากที่สุด

4.2.2.2 ระบบความคิดของผู้รับสาร

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะศึกษาาระบบความคิดของผู้รับสารโดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ต่างสาขาอาชีพจำนวน 5 คน โดยใช้นามสมมติ ในประเด็นวาทกรรมทั้ง 5 ชุดที่ค้นพบในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 - 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 รวม 27 ตอน ตลอดจนวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารโดยรวม มีรายละเอียด ดังนี้

4.2.2.2.1 การรับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

ในที่นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาผู้รับสารที่รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ได้ผลการศึกษาเป็นดังนี้ ผู้รับสารมีพฤติกรรมการเปิดรับชมที่หลากหลายแต่ทั้งหมดในที่นี้เลือกรับชมทางโทรทัศน์ กล่าวคือ มีผู้รับสารที่เปิดรับชมทุกครั้งที่ออกอากาศในคืนวันศุกร์ แต่สำหรับบางคนจะเปิดรับชมเฉพาะตอนที่อยากจะชม และบางคนรับชมบ้างไม่รับชมบ้าง สองคนในจำนวนผู้รับสารที่รับชมตั้งแต่ต้นจนจบรายการระบุว่า มีความตั้งใจรับชมทุกครั้งที่มีรายการของนายกรัฐมนตรี และรับชมเพราะเป็นช่วงเวลาพักผ่อน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ก็ดูทุกครั้ง ถ้ามั่วดูจบเลยไหม ก็ดูตั้งแต่ต้นจนจบเลย ก็ชอบ ชอบที่นายก ๆ แก เป็นคนที่พูดตรง ๆ พูดจริงทำจริง ดูแล้วก็ดี เนื้อหาสาระดี” (นาง ง., สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2560)

“ดูทุกวันศุกร์เลย เพราะมีเวลาว่าง เลี้ยงลูกไปก็ดูแกไป ก็ดูแล้วมันเห็นผลงานที่เป็นรูปธรรม นำเสนอพวกวันสำคัญต่าง ๆ” (นางสาว ค., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผู้รับสารส่วนใหญ่ที่เหลือระบุว่า รับชมบางครั้งเท่านั้น ไม่ได้ติดตามตลอด จะเปิดรับชมเฉพาะโอกาสที่เอื้ออำนวย และเปิดมาด้วยความบังเอิญ ในจำนวนนี้ระบุว่า ไม่ได้

รับชมตลอดช่วงรายการ เพราะจะเลือกชมเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ที่เป็นประโยชน์และอยู่ในกระแสเท่านั้น

“เปิดดูโดยบังเอิญมากกว่า แต่ก็ไม่ได้เรียกว่าติดตามนะ จะเลือกดูเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ แต่ทั้งหมดที่เปิดมาจะดูการพูดของนายก ๆ มากกว่า” (นาย ข., สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560)

สำหรับประเด็นที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มักจะนำมาพูดในรายการคืนความสุขให้คนในชาติอยู่บ่อยครั้งนั้น ผู้รับสารทั้งหมดตอบตรงกันว่าเป็นเรื่องการเมือง รองลงมาคือเรื่องเศรษฐกิจปัญหาปากท้อง เรื่องประเทศไทย 4.0 เรื่องความสามัคคีของคนในชาติ เรื่องการแก้ไขปัญหายาเสพติด และสุดท้ายเรื่องการเมืองนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติตามลำดับ แต่ประเด็นที่ผู้รับสารให้ความสนใจมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ เรื่องเศรษฐกิจ ปัญหาปากท้องของประชาชน รองลงมาคือเรื่องการเมือง และสุดท้ายเรื่องสังคมทั่วไป อันได้แก่ การศึกษา เทคโนโลยีต่าง ๆ

ส่วนความรู้สึกโดยรวมของผู้รับสารที่มีต่อภาพลักษณ์รายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผู้รับสารให้ความเห็นในลักษณะแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ ส่วนใหญ่มองในแง่ดีว่าเป็นรายการที่นำเสนอเรื่องนโยบายของรัฐที่เป็นประโยชน์ นำเสนอภาพรวมผลงานของรัฐบาลที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เห็นภาพกว้าง ทั้งนี้ ผู้รับสารส่วนหนึ่งให้ความเห็นแย้งว่ารายการไม่มีจุดดึงดูดความสนใจเท่าที่ควร นายกรัฐมนตรีพูดยาวเกินไปจนบางครั้งทำให้รู้สึกไม่น่าติดตาม อีกส่วนรู้สึกเฉย ๆ

“ก็ดีแหละ บางครั้งก็ดูมีสาระ คือแถมจะชอบพูดนานเกิน ออกแนวชอบบ่น ๆ คือในบางทีเราก็ซีเกียจฟังใจ ความรู้สึกคือรายการไม่ค่อยมีไฮไลต์ ไม่ค่อยมีจุดเด่นอะไร เป็นแบบไหนก็เป็นแบบนี้ไปตลอด มันเป็นรูปแบบเดิม ๆ ” (นางสาว จ., สัมภาษณ์ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2560)

กล่าวโดยรวมแล้ว ผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ส่วนใหญ่ไม่ตั้งใจรับชมรายการทั้งหมด มีส่วนน้อยที่ตั้งใจรับชมรายการตั้งแต่ต้นจนจบ

4.2.2.2.2 การบริโภควาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติเกี่ยวกับวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ การปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ การปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน และรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า ดังนี้

4.2.2.2.1 การปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ว่าภายหลังการเข้าบริหารประเทศของรัฐบาลทหาร พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) สังคมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นมีความสงบสุขมากยิ่งขึ้น มิติในความขัดแย้งเริ่มลดน้อยลง ดังจะเห็นได้จากการไม่มีกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองออกมาชุมนุมสร้างความขัดแย้งและความเดือดร้อนให้กับประเทศชาติ พร้อมกันนั้น นายกรัฐมนตรีประกาศเป็วาระแห่งชาติว่าจะต้องลดความขัดแย้งของคนในชาติ และจะทำทุกวิถีทางให้ประเทศกลับมาสงบสุข ประชาชนมีความสมัครสมานสามัคคีภายใต้รัฐบาลของตน หากประเทศไม่สงบการเลือกตั้งก็เกิดขึ้นไม่ได้ ทั้งนี้ผู้รับสารยังรับรู้ได้ว่าภายใต้รัฐธรรมนูญชั่วคราว พ.ศ. 2557 มีกฎหมายพิเศษที่เป็นเครื่องมือของรัฐบาลทหารเพื่อดำเนินการกับผู้ที่ไม่หวังดีต่อประเทศชาติและประชาชน จึงทำให้ประชาชนบางส่วนไม่กล้าออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง

“เอาจริง ๆ นะ คือนับรับรู้ได้ถึงที่บ้านเมืองสงบขึ้น มีความปรองดอง สมานฉันท์ แต่ที่เห็นเด่นชัดคือความรุนแรงมันลดลงไป พวกมือบะอะไรก็หายไปหมด จากหน้ามือเป็นหลังมือเลยทีเดียว” (นางสาว ค., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ ปรากฏว่าผู้รับสารทั้งหมดคล้อยตามกับประเด็นนี้ กล่าวคือ เห็นผลได้ชัดในแง่ของการชุมนุมทางการเมืองที่กลุ่มเห็นต่างเว้นวรรคไปก่อน แต่ก็มีกลุ่มชุมนุมบางส่วนที่ออกมาบ้าง แต่รัฐบาลทหารก็สามารถระงับยับยั้งได้หมดทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของประชาชน นอกจากนี้ ผู้รับสารยังให้ทัศนะว่าความขัดแย้งในกลุ่มประชาชนมีมาช้านานในทุกยุคสมัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไป สื่อโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม หากไม่มีการกรองข้อมูลข่าวสารก็จะยิ่งทำให้เกิดความขัดแย้งตามมา ผู้รับสารในจำนวนนี้ระบุว่า อยากเห็นสังคมไทยมีความสุข ประชาชนเลิกทะเลาะหรือขัดแย้งกัน และผู้รับสารที่คล้อยตามคนหนึ่งระบุว่า เหตุที่รัฐบาลทหารทำได้ก็เพราะประชาชนไม่มีสิทธิเลือก

“เห็นด้วย ชอบมาก อยากเห็นประเทศมีความสามัคคี แล้วอยากเห็นภาพในอดีตมันกลับคืนมาแบบแต่ก่อน บ้านเมืองเราสงบสุข คนอยู่ดีกินดี คืออยากกลับไปเป็นแบบเก่า” (นาย ก., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

“เห็นด้วย คือประเทศชาติมันต้องเดินหน้า ถ้ามีความขัดแย้งชีวิตมันก็จะอยู่อย่างลำบาก แล้วอีกอย่างเอาจริง ๆ นะ ใครจะกล้ามาขวางทหาร” (นางสาว จ., สัมภาษณ์ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ ว่าระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ โดยทุกคนเห็นคล้อยตามทั้งหมด เนื่องจากผู้รับสารอยากเห็นประเทศชาติมีความสงบสุข ประชาชนรักใคร่สามัคคี หากเมื่อใดสังคมเกิดความขัดแย้งประชาชนก็จะไม่สามารถดำเนินชีวิตด้วยความปกติสุขได้

4.2.2.2.2 การปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีความพยายามทำให้สังคมเกิดความสมัคสมานสามัคคีโดยเร็วก่อนจะมีการเลือกตั้งปลายปี พ.ศ. 2561 ซึ่งประชาชนจะต้องไม่สร้างความขัดแย้งขึ้นมาอีก พยายามรักษาบรรยากาศเสมือนเมื่อครั้งช่วงแรกที่เข้าควบคุมอำนาจการปกครอง ดังนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องสร้างตัวบทในวาทกรรมที่จำเป็นให้ประชาชนคล้อยตามเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการปฏิรูปของรัฐบาล

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารในการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ มีผู้รับสารที่คล้อยตาม และไม่คล้อยตาม ตามลำดับ แต่ผู้รับสารส่วนใหญ่คล้อยตาม กล่าวคือ การปฏิรูปจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนทุกภาคส่วน เพราะถือว่าทุกคนเป็นเจ้าของประเทศ ข้าราชการ ประชาชน หรือแม้แต่พนักงานเมืองภาคเอกชนต่างต้องร่วมมือกันทำให้สำเร็จ แต่ในจำนวนผู้รับสารที่เห็นด้วยนั้นระบุเพิ่มเติมว่าประชาชนไม่มีสิทธิที่จะไม่ทำตามอยู่แล้ว

“เห็นด้วยนะ การร่วมมือมันเป็นเรื่องที่ดีทำให้มีพลัง ถ้าทุกคนทำได้ บ้านเมืองก็จะพัฒนาไปได้เร็วมาก มันเป็นเรื่องละเอียดอ่อนนะ อยู่ที่ตัวคนมากกว่าว่าจะเริ่มทำตอนไหน บอกกันไม่ได้หรอก อยู่ที่จิตสำนึกกันมากกว่า” (นาย ก., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

ทั้งนี้ ผู้รับสารที่ไม่คล้อยตามมีเพียงรายเดียวระบุว่า นายกรัฐมนตรีพยายามสร้างคำพูดที่สวยหรูเกินจริง มีบางประโยคที่ฟังแล้วเข้าข่ายประชดสังคมน้อย่างไม่มีเหตุผล

“ฟังแล้วอันนี้ไม่เห็นด้วยเลย เป็นการสร้างวลีสวยหรูมากเกินไป มีแต่พูดไปแล้วด้วยอารมณ์ประชดประชันมากกว่า ทำนองว่าถ้าไม่ทำนะ จะเจอแบบนี้ ๆ มันไม่โอเค” (นางสาว จ., สัมภาษณ์ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ส่วนใหญ่มีความคิดคล้อยตาม เนื่องจากการให้ความร่วมมือเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องช่วยกัน เพราะการปฏิรูปไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่งหากแต่เป็นเรื่องที่ประชาชนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันจะทำให้บังเกิดผลเร็ว

4.2.2.2.3 รัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้มีความ

เจริญก้าวหน้า

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ถึงความมุ่งมั่นพยายามของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในการนำพาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในทุกมิติทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดแผนงาน 3 ระยะของรัฐบาลหรือที่เรียกว่าโรดแมป มีการตั้งบุคคลคณะบุคคลทำงานร่วมกับรัฐบาล ผู้รับสารยังระบุว่าเรื่องหลัก ๆ ที่มีการนำเสนอในการปฏิรูปดังจะเห็นได้จากตัวบทที่นายกรัฐมนตรีมักพูดว่า “ขอเวลา” หรือแม้แต่ตัวบทที่นำเสนอถึงความจริงจังตั้งใจ ขอโอกาสกับประชาชนในการปฏิรูปประเทศ

“พอรับรู้ได้ คือมันมีแต่หัวข้อปฏิรูปนะ แต่ภาพที่เป็นรูปธรรมยังไม่ค่อยชัดเจนเท่าไร มีแต่คำว่า..กำลังทำ..แล้วก็คำว่า..ขอความเห็นใจประชาชน” (นาย ข., สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560)

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ ส่วนใหญ่มีผู้รับสารที่คล้อยตาม และผู้รับสารส่วนน้อยที่รู้สึกเฉย ๆ กล่าวคือ ผู้รับสารที่คล้อยตามบางรายระบุว่า ขอยกความหวังให้กับรัฐบาลทหารชุดนี้ เดินหน้าแก้ไขปัญหาทุกเรื่องจนกว่าจะมีรัฐบาลชุดใหม่รวมไปถึงเป็นหน้าที่สำคัญที่รัฐบาลต้องทำ

ส่วนผู้รับสารส่วนน้อยมีสองรายที่รู้สึกเฉย ๆ ระบุว่า นายกรัฐมนตรีจะทำอะไรก็ได้ถือว่าไม่ผิด หากทำผิดมองว่ารัฐบาลทหารก็จะมีข้อแก้ตัวได้เสมอ อีกทั้งวาทกรรมที่สัจจกัญกับประชาชนเป็นเพียงวาทกรรมที่สวยหรูเท่านั้น และอีกรายมองว่าเป็นหน้าที่รัฐบาลโดยตรงหากไม่ทำก็จะมีใครทำ

“คือรัฐบาลเขาจะทำอะไรก็ได้ ไม่ผิดอยู่แล้ว ทำอะไรมาก็มีข้อแก้ตัวให้ตัวเองได้เสมอ ๆ ที่จะเสี่ยงความผิด ประเด็นนี้เท่าที่ดูก็จะเป็นเรื่องอนาคต ความหวัง ที่วาดภาพเอาไว้ แต่เอาเข้าจริงมันยังพิสูจน์ไม่ได้ไง ตอนนี้น้ำมันจับต้องไม่ได้” (นาย ข, สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้าส่วนใหญ่ผู้รับสารคล้อยตาม เนื่องจากอยากจะฝากความหวังไว้กับรัฐบาลชุดนี้ เพราะเป็นหน้าที่ของผู้นำประเทศที่ต้องทำอยู่แล้ว อีกทั้งสะท้อนได้จากการตั้งคณะทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อเตรียมการปฏิรูปประเทศทุกมิติ

ในที่นี่ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ ในประเด็นการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ การ ปฏิรูป

ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน และรัฐบาลมีความมุ่งมั่น ปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ส่งผลให้เกิดระบบความคิดในแง่ต่าง ๆ ดังนี้

(1) ผู้ที่คล้อยตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า ระบบความคิดของผู้รับสารส่วนใหญ่คล้อยตามกับวาทกรรมการปฏิรูปประเทศของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) กล่าวคือ ผู้รับสารทุกคนเห็นด้วยกับประเด็นการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ ซึ่งผู้วิจัยมองว่าการที่ผู้รับสารทุกคนเห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวนั้น เป็นเพราะบริบททางสังคมทำให้ผู้รับสารมีประสบการณ์ร่วมในสภาพสังคมในช่วงเวลาก่อนการควบคุมอำนาจของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ว่าสังคมเกิดความแตกแยกอย่างรุนแรงจนนำไปสู่การแบ่งพรรคแบ่งพวกต่อสู้ทำร้ายซึ่งกันและกัน จนนำไปสู่การบาดเจ็บล้มตายของพี่น้องประชาชนชาวไทย ทำให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์ต้องเดือดร้อนเพราะการกระทำของคนไม่กี่กลุ่มสร้างความเดือดร้อนวุ่นวายครอบคลุมในหลายภูมิภาคของประเทศ รวมไปถึงคุณภาพชีวิตที่เปลี่ยนไปในด้านลบ ทำให้ผู้รับสารมีทัศนคติที่ติดต่อการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของประเทศ แต่ทั้งนี้ในจำนวนนี้มีผู้รับสารหนึ่งรายที่แสดงทัศนะเสริมว่าสื่อสังคมออนไลน์ หรือ โซเชียลมีเดียก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวเร้าอารมณ์ความขัดแย้งของคนในสังคม หากมีการส่งต่อข้อมูลที่บิดเบือนหรือข้อความบางประการเพื่อหวังผลทำลายกลุ่มผู้เห็นต่าง เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่เฉพาะรัฐบาลทหารต้องช่วยกันลดละความขัดแย้ง

ประการต่อมา คือประเด็นการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน มีผู้รับสารส่วนมากคล้อยตาม ซึ่งผู้วิจัยมองว่าผู้รับสารกลุ่มนี้มองถึงอนาคตที่กำลังจะเกิดขึ้น โดยไม่ยอมให้สังคมย้อนกลับไปขัดแย้ง หรือจะต้องกลายเป็นรัฐล้มเหลวเหมือนในอดีต ทั้งนี้ ผู้รับสารเหล่านี้ต้องการให้ประเทศไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น เพราะต่างก็ไม่สามารถกลับไปแก้ไขเรื่องในอดีตที่เกิดขึ้นมาแล้ว เพียงหวังว่าประเทศจะต้องเดินหน้าต่อไปสู่การเลือกตั้ง และได้มาซึ่งรัฐบาลที่ดีมีธรรมาภิบาลรับใช้ประชาชนโดยสุจริต ผู้รับสารกลุ่มนี้มีความเข้าใจว่าการปฏิรูปนั้นไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาลทหารเท่านั้น หากแต่เป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนสามารถจับต้องได้ และทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมือง เพราะที่ผ่านมาประเทศบอบช้ำมาากแล้วไม่ว่าจะเป็นการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมความเหลื่อมล้ำ และอื่น ๆ ในนโยบายปฏิรูป 37 วาระของรัฐบาลทหาร ผู้วิจัยมองว่าผู้รับสารกลุ่มนี้พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับรัฐบาลทหารหากมีการร้องขอ เพราะการปฏิรูปไม่ใช่เรื่องไกลตัวแต่อย่างใด และสิ่งที่ผู้รับสารกล่าวคล้ายกันคือสิ่งที่จะทำเป็นสิ่งแรกของวาระปฏิรูปก็คือความพยายามลดความขัดแย้งในสภาพแวดล้อมใกล้ตัว

สำหรับประเด็นรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า ผู้รับสารส่วนมากคล้อยตาม ซึ่งก็เป็นกลุ่มผู้รับสารเดิมที่เห็นด้วยกับประเด็นก่อนหน้านี้ ทำให้ผู้วิจัย

มองว่าผู้รับสารเหล่านี้ได้เห็นและติดตามข่าวสารการปฏิรูป และสัมผัสได้ถึงความตั้งใจของรัฐบาลที่ ยกให้การปฏิรูปเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้รับสารให้ความเห็นว่าควรให้ความหวังกับรัฐบาลทหารชุดนี้ เพราะการเข้ามาควบคุมอำนาจการปกครองเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศไม่ใช่สิ่งที่ใครจะทำได้บ่อยครั้งและไม่ใช่สิ่งที่ควรจะทำ แต่ในเมื่อไม่สามารถกลับไปแก้ไขในอดีตได้ก็ต้องเดินหน้าต่อไปเพื่ออนาคตที่ดีกว่า

(2) ผู้ที่ไม่คล้อยตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า มีเพียงผู้รับสารรายเดียวเท่านั้นที่มีไม่คล้อยตามกับประเด็นการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ ซึ่งถือเป็นประเด็นเดียวที่มีผู้รับสารไม่คล้อยตาม โดยให้เหตุผลว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ใช้ตัวบทที่เป็นวลีสวยหรือวาดภาพให้ประชาชนเห็นถึงอนาคตแห่งความสุขที่จะมีร่วมกัน โดยรวมเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ หวังเพียงเพื่อโน้มน้าวใจให้ประชาชนร่วมมือ ทั้งนี้ มีบางตัวบทที่ทำให้ผู้รับสารไม่สบายใจ เพราะนายกรัฐมนตรีประสงค์สังคมประเทศประชาชนทำนองที่ว่าหากไม่ให้ความร่วมมือก็จะทำให้เกิดสิ่งแย่ ๆ ตามมา ผู้วิจัยมองว่า ผู้รับสารรายนี้ยังไม่เข้าใจตัวตนที่แท้จริง ไม่เข้าใจถึงอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่มีความเป็นทหารสูง บางครั้งในการใช้ถ้อยคำน้ำเสียงหรือแม้แต่ตัวบทที่ปรากฏก็สะท้อนความเป็นตัวตนของผู้สร้างวาทกรรม อย่างไรก็ตาม พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้นเคยกล่าวว่าบางครั้งคำพูดของตนที่อาจรุนแรงไปเพียงหวังเพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงความต้องการ และสะท้อนความเจ็บปวดของตนเองในการแบกรับปัญหาของประเทศที่ตนไม่ได้ทำ และพยายามหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

(3) ผู้ที่เฉย ๆ กับวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า มีเพียงผู้รับสารรายเดียวเท่านั้นที่มีระบบความคิดเฉย ๆ ในประเด็นรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศ ให้ความจริงใจก้าวหน้าในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ ซึ่งถือเป็นประเด็นเดียวที่ผู้รับสารรู้สึกเฉย ๆ โดยระบุว่า การปฏิรูปประเทศเป็นหน้าที่ของรัฐบาลทหารอยู่แล้ว จึงไม่รู้สึกรู้ว่าจะเห็นความพยายามของรัฐบาล ซึ่งผู้วิจัยมองว่า ตัวบทที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติไม่สามารถทำให้ผู้รับสารรายนี้สัมผัสได้ถึงความตั้งใจหรือความมุ่งมั่นของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เนื่องจากตัวบทในประเด็นดังกล่าวมักจะใช้คำว่า “ขอเวลา” จากประชาชน จึงทำให้มองไม่เห็นความตั้งใจอะไรที่ป็นรูปธรรมจึงไม่เกิดการคล้อยตามแต่อย่างใด

4.2.2.2.3 การบริโภควาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ในวาทกรรมการสร้างวาทกรรมความชอบธรรม ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ การเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหาร

และวางรากฐานประเทศ การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต และการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน ดังนี้

4.2.2.2.3.1 การเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐาน

ประเทศ

ผู้รับสารส่วนใหญ่สามารถรับรู้ได้ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พยายามอธิบายถึงเหตุผลความจำเป็นที่ตนต้องเข้ามาเพื่อหยุดวิกฤตของประเทศชาติ และความขัดแย้งของประชาชน เพราะในขณะนั้นมีการปะทะบาดเจ็บล้มตาย การขาดความสามัคคีขยายวงกว้าง ผู้รับสารในจำนวนนี้อธิบายเพิ่มเติมว่า มีความเข้าใจเป็นอย่างดีในตัว พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่อยากจะเข้ามาเพื่อปรับเปลี่ยนอะไรบางอย่าง จัดการกับปัญหาที่สะสมมานานรวมถึงเปลี่ยนแปลงกฎหมายของบ้านเมืองให้มีความยุติธรรมมากขึ้น และในจำนวนนี้รับรู้ได้ว่า การเข้ามาบริหารประเทศของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้นอาจมีผู้มากบารมีให้การสนับสนุน ส่วนผู้รับสารส่วนน้อยมองว่า นายกรัฐมนตรีกำลังยกวาทกรรมเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับรัฐบาลทหาร เพราะเหตุที่ว่าการเข้ามาบริหารแบบผิดวิธีเป็นวิธีที่ไม่ควรปฏิบัติ แต่เมื่อเข้ามาแล้วก็ต้องสร้างภาพลักษณ์ให้ดูดีโดยหาเหตุผลต่าง ๆ นานามาอ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองและพรรคพวก

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ ผู้รับสารมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไปมีทั้งคล้อยตามและไม่คล้อยตามในประเด็นเดียวกัน, คล้อยตาม และไม่คล้อยตาม ตามลำดับ แต่โดยรวมแล้วมีแนวโน้มเอียงไปทางที่คล้อยตาม กล่าวคือ ผู้รับสารที่คล้อยตามระบุว่าอยากเห็นบ้านเมืองมีความสุขสงบสุขเล็กแบ่งแยก ไม่อยากเห็นกลุ่มผู้ชุมนุมออกมาชุมนุมประท้วงตามท้องถนน สถานที่ราชการเหมือนที่ผ่านมา อยากให้ประเทศเดินหน้าต่ออยากให้ประเทศก้าวข้ามความขัดแย้งรุนแรง

“เห็นด้วยในบางเรื่องเท่านั้น อย่างเข้ามาก็ทำให้ความขัดแย้งลดลงอย่างเห็นได้ถนัดตาเลย ความขัดแย้งมันลดลงไปมาก แต่ที่ไม่เห็นด้วยคือมันไม่เป็นประชาธิปไตยเท่านั้นเอง กลัวว่าประเทศอื่นเขามองเราไม่ดี” (นาย ก., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน 2560)

“ยังไงก็เห็นด้วย คือเราก็อยากให้ประเทศมันเดินหน้าให้ใหม่ละ มาถึงตอนนี้มันกลับไปไม่ได้แล้ว” (นาง ง., สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน 2560)

แต่มีผู้รับสารส่วนน้อยที่ไม่คล้อยตามระบุว่า ไม่เป็นประชาธิปไตย ประการต่อมาคือเศรษฐกิจไม่ดีเป็นยุคข้าวยากหมากแพง รายรับไม่สัมพันธ์กับรายจ่าย

“เป็นการสร้างภาพมากกว่านะ คือแบบพูดให้ตัวเองดูดี พูดแค่ข้อดีของตัวเอง”
(นาย ข., สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน 2560)

“คือเราเห็นด้วยในบางเรื่องเท่านั้น อย่างเพื่อยุติความขัดแย้ง อันนี้มันชัดเจนในตัวมันเองอยู่แล้ว แต่ที่ไม่เห็นด้วยคือบ้านเมืองมันไม่เป็นประชาธิปไตย มันรู้สึกถอยหลังมากกว่า” (นาย ก., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบความคิดของผู้รับสารส่วนใหญ่ที่มีต่อประเด็นการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศโดยรวมมีทั้งที่คล้อยตาม และไม่คล้อยตามตัวบทในวาทกรรม กล่าวคือ ผู้รับสารที่มีความคิดคล้อยตาม เพราะคิดว่าการเข้ามาของรัฐบาลทหารก็เพื่อยุติความขัดแย้งที่ดำเนินมาอย่างรุนแรง อีกทั้งเพื่อให้ประเทศชาติเดินหน้าต่อไปได้ ส่วนผู้รับสารที่ไม่คล้อยตาม เพราะคิดว่าไม่เป็นประชาธิปไตย และทำลายความน่าเชื่อถือรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

4.2.2.3.2 การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีความต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาลทหารในการยุติความขัดแย้ง ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลเดินตามแผนงานที่รัฐบาลกำหนดไว้ ต้องการให้ประชาชนคิดแบบนายกรัฐมนตรียกตัวอย่างตัวบทว่าบ้านเมืองต้องดีขึ้น แต่ผู้รับสารในจำนวนนี้กลับรู้สึกว่าการที่ประชาชนบางกลุ่มไม่ได้ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชุดนี้ เพราะรัฐบาลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่เท่าที่ควร

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีนี้อีกมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ มีทั้งที่ไม่คล้อยตาม, คล้อยตาม และในประเด็นเดียวกันมีทั้งที่คล้อยตามและไม่คล้อยตาม ตามลำดับ สามารถกล่าวโดยรวมคือ ผู้รับสารที่คล้อยตามมีจำนวนเท่ากับผู้รับสารที่ไม่คล้อยตาม ซึ่งผู้ที่ไม่คล้อยตามให้เหตุผลว่าเพราะสังคมขนาดใหญ่เป็นไปไม่ได้ที่จะคิดแบบเดียวกันทั้งหมด ฉะนั้น จึงต้องมีผู้คิดต่างเพื่อสร้างสังคมให้เป็นประชาธิปไตยแล้วยอมรับเสียงส่วนใหญ่ นั่น บ้างก็ว่านายกรัฐมนตรียึดตัวบทที่เป็นการบังคับให้ประชาชนต้องทำตาม ถ้าไม่ทำตามประเทศชาติจะไม่เจริญ นอกจากนี้ ยังระบุว่านายกรัฐมนตรียึดตัวบทเกินความจำเป็น เช่น การยกตัวอย่างเหตุการณ์ในอดีตที่ดูแยเกินความเป็นจริง พยายามจะยกตนเป็นพระเอกขึ้นมาชาวคอยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือแม้แต่ความสุขที่แท้จริงหาได้จากรัฐบาลของตน ฯลฯ

“ไม่เห็นด้วย เพราะถ้านายก ๆ ต้องการความร่วมมือจากคนทุกคนในประเทศ แต่การไปจำกัดสิทธิของคนที่แตกต่างกัน มันไม่โอเคเท่าไร แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรว่าคนที่

แย้งมาเขาอาจมีเหตุผลที่คนอื่นคิดไม่ได้ มันต้องให้มีคนเห็นต่างบ้างอะไรบ้าง” (นาย ก., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน 2560)

ทั้งนี้ มีผู้รับสารที่คล้อยตาม ระบุว่าอยากให้ประเทศสงบ สุข ลำพังเพียงนายกรัฐมนตรีหรือรัฐบาลทหารชุดนี้ไม่อาจนำพาความก้าวหน้ามาสู่ประเทศไทยได้ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ข้าราชการที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนประเทศไปข้างหน้า

“ถึงอย่างไรก็เห็นด้วย เพราะอยากให้ชาติบ้านเมืองสงบสุข ทุกคนมันต้องช่วยกัน อยู่แล้ว” (นาง ง., สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน 2560)

อย่างไรก็ตาม มีผู้รับสารเพียงรายเดียวเท่านั้นที่มีระบบความคิดทั้งที่เห็นคล้อยตามและไม่คล้อยตามในประเด็นนี้ โดยระบุว่า อยากเห็นสังคมมีความสุข แต่แนวทางที่ออกมารัฐบาลทหารจะออกแนวบังคับมากเกินไป

“เห็นด้วยนะที่ชวนให้คนไทยรัก คนจะมีส่วนร่วมกันมากขึ้นอันนี้ออกแนวดี แต่ที่ไม่ชอบคือเค้าชอบพูดแบบออกคำสั่ง บังคับให้ทำแบบนี้แบบนั้น” (นางสาว จ., สัมภาษณ์ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยรวม มีทั้งที่คล้อยตามและไม่คล้อยตามด้วยทโนวาทกรรม กล่าวคือ ผู้รับสารที่มีความคิดคล้อยตาม เพราะคิดว่าลำพังเพียงนายกรัฐมนตรีหรือรัฐบาลทหารคงทำตามนโยบายไม่สำเร็จอยากให้ประชาชนทุกคนได้แสดงบทบาทการมีส่วนร่วมประเทศชาติจะได้เกิดความสงบสุข ส่วนผู้รับสารที่มีความคิดไม่คล้อยตาม เพราะมองว่านายกรัฐมนตรีใช้วิธีการบังคับ สร้างภาพเกินจริง และคิดว่าประเทศชาติจะขาดตนเองไม่ได้

4.2.2.2.3.3 การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต

อดีต

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีความต้องการดำเนินการอะไรบางอย่างกับคดีที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต เช่น คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าว คดีทุจริตต่าง ๆ ปัญหาการค้ำมนุษย์ รวมไปถึงการทำให้สังคมไม่เกิดความแตกแยกจากที่เคยเป็นอยู่ แต่ก็มีผู้รับสารไม่น้อยที่รับรู้ถึงความตั้งใจของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ต้องการลดความน่าเชื่อถือของรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งในอดีตที่ผ่านมาทั้งพรรคเพื่อไทยหรือแม้แต่พรรคประชาธิปัตย์ก็ตาม ทั้งนี้ ก็เพื่อลดอำนาจของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลทหารด้วยข้อหาที่สามารถพอจะเอาผิดได้ และผู้รับสารในจำนวนผู้รับสารนี้เห็นว่าการดำเนินการแบบนี้ไม่ค่อยน่าเชื่อถือ เพราะหลักฐานยังมีไม่เพียงพอที่จะเอาผิดกับใครได้

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบท ในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ มีทั้งที่คล้อยตาม, คล้อยตามและไม่คล้อยตามในประเด็นเดียวกัน และไม่คล้อยตาม ตามลำดับ กล่าวโดยรวมคือ ผู้รับสารที่คล้อยตามมีจำนวนสองรายระบุว่า ต้องการให้รัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา แก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่สะสมเป็นเวลานาน พร้อมทั้งยกตัวอย่างคดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าวเป็นอีกหนึ่ง คดีที่เป็นรูปธรรมสร้างความเสียหายมูลค่าหลายแสนล้านบาทให้กับประเทศ และขอให้รีบพัฒนา ประเทศอย่างรวดเร็ว และให้เหตุผลว่า ณ เวลานี้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นคนเดียวที่สามารถ ดำเนินการเรื่องดังกล่าวให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

“เห็นด้วยอย่างมาก เพราะสมัยก่อนมันมีปัญหาเยอะ ดุลีพวกมือบะไรพวกนี้เยอะ ไปหมด อยากให้จัดการให้หมดเลย คิดว่าลุงตุ๋นเค้าน่าจะจัดการได้ ถ้าไม่ทำก็ ไม่รู้ว่าใครจะมาทำแล้ว” (นาง ง., สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2560)

แต่สำหรับผู้รับสารที่ไม่คล้อยตามมีเพียงรายเดียว ระบุว่า ตัวบทที่นายกรัฐมนตรีนำมาใช้นั้นทำนองใส่ร้ายป้ายสีรัฐบาลเก่าหรือฝ่ายอำนาจตรงข้ามรัฐบาล ทหาร หากจะดำเนินการก็ให้ทำไปโดยไม่ต้องใช้วาทกรรมอะไรมากมายที่พูดแล้วให้รัฐบาลทหารดูดี อยู่เพียงฝ่ายเดียว นอกจากนี้ ตัวบทที่ใช้นั้นส่วนมากพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มักจะโยนความผิด ให้เป็นเรื่องในอดีตเท่านั้น เป็นต้นว่ารัฐบาลเก่าทำผิดหมด และบางส่วนของผู้รับสารที่ไม่เห็นด้วย เพราะรัฐบาลทหารยังไม่สำเร็จ ตัวอย่างเช่น คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าวที่ไม่มีความต่อเนื่อง รวมไปถึงคดีทุจริตในโครงการต่าง ๆ

“ไม่น่าเชื่อถือ ใช้วลีเกินความจำเป็น รวากับว่าที่ผ่านมามาประเทศมันดูแย่มาก คิดว่า ตัวเองเป็นฮีโร่ แล้วพยายามจะบอกว่ารัฐบาลก่อนทำอะไรก็ดูผิดไปหมด แกชอบเน้น ให้เห็นความทุกข์ของชาวบ้าน แล้วความสุขมันจะเกิดจากรัฐบาลชุดนี้” (นาย ข., สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบ ความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีตโดยรวมมีทั้ง ที่คล้อยตาม และไม่คล้อยตามตัวบทในวาทกรรม กล่าวคือ ผู้รับสารที่มีความคิดคล้อยตาม เพราะคิด ตรงกันว่าคดีรับจำนำข้าวสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจและมีการทุจริตกันเกิดขึ้นจำเป็นที่ รัฐบาลทหารจะต้องดำเนินการแก้ไข นอกจากนี้ ยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่จะต้องสะสางเพื่อให้เกิดความ กระจ่างต่อประชาชน ส่วนผู้รับสารที่มีความคิดไม่คล้อยตาม เพราะมองว่าส่วนใหญ่เป็นการให้ร้าย รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และกล่าวโดยเหมารวมถึงรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งในอดีตว่า เป็นรัฐบาลที่ไม่ดี

4.2.2.3.4 การนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีความพยายามนำพาประเทศไทยไปสู่การเลือกตั้ง แต่ระหว่างนี้ต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยและกำหนดแผนงานของรัฐบาล ซึ่งผู้รับสารรับทราบว่าจะมีการเลือกตั้งปลายปี พ.ศ. 2561 พร้อมทั้งรัฐบาลทหารกำลังดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองใหม่ก่อนการเลือกตั้ง

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารมีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ มีผู้รับสารทั้งที่คล้อยตาม, ไม่คล้อยตาม และคล้อยตามและไม่คล้อยตามในประเด็นเดียวกัน กล่าวโดยรวมคือ ผู้รับสารที่คล้อยตามระบุว่า เป็นเรื่องที่จะต้องให้ประชาชนได้เรียนรู้ประชาธิปไตย เพราะประชาธิปไตยไม่ใช่เพียงแค่การเดินเข้าคูหาเลือกตั้ง ส.ส. หรือ ส.ว. เท่านั้น ทั้งนี้ ยังได้ยกตัวอย่างเหตุการณ์ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยเลือกตั้งมาแล้วหลายครั้ง มีนายกรัฐมนตรีมาแล้วหลายสมัยแต่สุดท้ายการเมืองดำเนินมาสู่ทางตันจนต้องมีการรัฐประหาร

“เห็นด้วย เพราะประชาชนทุกคนต้องเรียนรู้เรื่องของประชาธิปไตยแบบจริงจังกันเสียที คือทุกคนก็อยากเลือกตั้ง ถ้ามารอได้ไหม ก็รอได้อยู่แล้ว ถ้ามีก็ไปเลือกตั้งเหมือนเดิม” (นาง ง., สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2560)

ส่วนผู้รับสารที่ไม่คล้อยตามระบุว่า ตัวบทในวาทกรรมที่นายกรัฐมนตรีเลือกใช้ค่อนข้างห้วนล่อมให้ประชาชนเชื่อมั่นในรัฐบาลว่าจะนำไปสู่การเลือกตั้งได้นอกจากนี้ ผู้รับสารยังได้แสดงทัศนะว่าสิ่งที่รัฐบาลวางแผนไว้ไม่น่าจะทำได้จริง เพราะไม่มีการการันตีว่านักการเมืองจะไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ส่วนนิยามคำว่าประชาธิปไตยที่มีคุณภาพที่ทุกคนพึงพอใจที่นายกรัฐมนตรีนำมาใช้เป็นนามธรรม มายาคติ ที่ไม่มีความน่าเชื่อถือ อีกทั้ง ยังมีการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ที่อาจจะเป็นการปิดกั้นการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน ทำให้ประชาชนหลายคนไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เป็นสาธารณะได้อย่างจริงจัง ความเป็นสังคมประชาธิปไตยก็ยากจะเกิดขึ้นได้จริง

“ไม่น่าเชื่อถือ ดูพูดจาห้วนล่อม วาทกรรมดูสวยหรูมาก มันเหมือนเป็นมายาคติมากกว่า บางทีก็พูดอย่างทำอีกอย่าง ดูให้ความหวังไม่มีที่สิ้นสุด” (นาย ข., สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560)

นอกจากนี้ ผู้รับสารที่คล้อยตามและไม่คล้อยตามในประเด็นเดียวกันมีเพียงรายเดียวระบุว่า ที่คล้อยตามเพราะรัฐบาลทหารมีการวางแผนงานที่ชัดเจนแต่ที่ไม่คล้อยตามก็เพราะระยะเวลาการอยู่ในอำนาจยึดเยื้อยาวนานเกินไป

“เห็นด้วย เพราะมีการวางโรดแมประยะที่หนึ่งสองสาม มันทำให้ดูน่าเชื่อถือดี แต่ที่ไม่เห็นด้วย เพราะระยะเวลามันถูกยืดมานานมาก นานเกินไป ทีแรกบอกปี 60 แต่ตอนนี้เหมือนจะเลือกตั้งปีหน้า แล้วก็ยังมีมาตรา 44 ที่อาจไปจำกัดสิทธิของประชาชนมันมองได้ว่าประชาธิปไตยจะเกิดได้ยากเหมือนกัน เพราะมาตรา 44 ยังมีอยู่” (นาย ก., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน ส่วนใหญ่แล้วผู้รับสารคล้อยตาม เนื่องจากมีการกำหนดเป้าหมายการเลือกตั้งที่ชัดเจนเพราะประชาชนต่างก็ต้องการเลือกตั้ง อีกทั้งจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนต้องเรียนรู้ประชาธิปไตยที่แท้จริงก่อน

ในที่นี่ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อตัวบทในประเด็นการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานของประเทศ การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต และการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืนในวาทกรรมการสร้างภาพลักษณ์ของรัฐบาล ส่งผลให้เกิดระบบความคิดแง่ต่าง ๆ ดังนี้

(1) ผู้ที่คล้อยตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่าผู้รับสารมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป แต่โดยรวมแล้วผู้รับสารส่วนใหญ่คล้อยตามวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล กล่าวคือ ผู้รับสารที่คล้อยตามกับประเด็นการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศนั้น ผู้วิจัยตีความได้ว่าผู้รับสารกลุ่มนี้มีความชื่นชอบในตัวของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพราะไม่ว่านายกรัฐมนตรีจะพูดเรื่องอะไรผู้รับสารจะคล้อยตามและเห็นดีด้วยทั้งหมด จากอดีตเมื่อปี พ.ศ. 2556 - 2557 ผู้รับสารบางรายได้รับความเดือดร้อนจากการชุมนุมทางการเมืองที่ยืดเยื้อ ไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประเทศเจอกับปัญหาต่าง ๆ ที่รัฐบาลในอดีตไม่สามารถบริหารประเทศต่อไปได้ ประชาชนมีความขัดแย้งอย่างรุนแรงแบ่งพรรคแบ่งพวกมีการปะทะกันไม่เว้นแต่ละวัน จนมีการเข้าควบคุมอำนาจการปกครองจากพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก ในขณะนั้น ได้ทำให้สถานการณ์คลี่คลายและบริหารประเทศเรื่อยมา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีมากขึ้น ประชาชนหยุดทะเลาะกัน ประเทศโดยรวมเริ่มกลับคืนสู่สภาวะปกติ เป็นความสุขที่ผู้รับสารรายนี้อยากเห็น ซึ่งเมื่อรัฐบาลทหารเข้ามาแล้วก็ต้องเดินหน้าพัฒนาประเทศต่อไปพร้อมกันนี้ต้องแก้ไขปัญหาที่เป็นเงื่อนไขหรืออุปสรรคในการพัฒนาประเทศ และพร้อมเสมอที่จะปฏิบัติตามจนไปสู่การเลือกตั้งเพื่อหานายกรัฐมนตรีคนต่อไป เมื่อครั้งใดที่นายกรัฐมนตรีชักชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาลก็พร้อมที่จะปฏิบัติตามด้วยดีโดยไร้เงื่อนไข เพราะคิดเสมอว่าถ้าหาก

รัฐบาลทหารไม่เข้ามาก็คงไม่มีความสงบสุขมาถึงทุกวันนี้ ส่วนการแก้ไขกับปัญหาในอดีตนั้นก็มีความคิดเห็นคล้ายตาม ด้วย เหตุที่ว่าเมื่อเข้ามาบริหารประเทศแล้วต้องดำเนินการจัดการให้หมดก่อนที่จะหมดวาระต่อไป

ประการต่อมาที่ผู้รับสารที่คล้ายตาม คือมีความต้องการที่อยากเห็นประเทศเดินหน้า เพราะจากการได้เรียนรู้สังคมไทยในอดีตมักมีการทะเลาะเบาะแว้งทางการเมืองค่อนข้างรุนแรง ส่วนตัวไม่ได้ฝึกฝนในฝ่ายใด คือไม่เข้าข้างนักการเมือง ไม่เห็นดีด้วยกับฝ่ายกองทัพ แต่อยากเห็นประเทศเดินหน้าต่อไปและมีพัฒนาการที่ดีไปพร้อมกัน ทั้งนี้ สังคมรับรู้มาโดยตลอดว่าหนึ่งในปัญหาหลักของประเทศที่เปรียบเทียบกับดักมาหลายสิบปีคือเรื่องประชาธิปไตย เมื่อมีการเลือกตั้งครั้งใดก็มักจะมีการแก้ปัญหาด้วยการรัฐประหารจากกองทัพหรือฝ่ายอำนาจเก่า เมื่อประเทศมีปัญหา ทางแก้ไขที่ประชาชนเลือกไม่ได้และไม่อยากให้เกิดก็คือการทำรัฐประหาร และอีกหนึ่งปัญหาที่สะสมมานานคือนักการเมืองที่เข้ามาเพื่อหวังผลประโยชน์ แม้แต่คดีโครงการรับจำนำข้าวที่นำความเสียหายมาสู่ประชาชนอย่างเป็นประจักษ์ ผู้รับสารเหล่านี้มีความต้องการอยากให้ลงโทษกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพราะจำนวนเงินหลายแสนล้านบาททำให้ประเทศเสียโอกาสในการพัฒนาในหลายด้าน ทั้งนี้ ยอมรับว่าเงินจำนวนดังกล่าวมีมูลค่ามหาศาลยากที่ประชาชนจะยอมรับได้ และคดีนี้ถือเป็นคดีใหญ่ที่ประชาชนให้ความสนใจเพราะมีทั้งอดีตนักการเมือง และข้าราชการประจำเป็นจำเลยซึ่งคดีอยู่ในช่วงการอุทธรณ์ ส่วนการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้น ผู้รับสารนั้นมีความเห็นว่าลำพังเพียงแค่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา คนเดียวหรือแม้แต่รัฐบาลทหารคณะเดียวไม่อาจสามารถจะทำให้ประเทศเดินหน้าได้ทั้งหมด เพราะฝ่ายบริหารมีหน้าที่กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ผู้ที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนก็คือข้าราชการที่ต้องสื่อสารนโยบาย หรือความต้องการจากภาครัฐไปสู่ประชาชนให้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง ไม่บิดเบือน การสื่อสารนั้นจึงจะประสบผลสำเร็จจนเกิดความร่วมมือกันขึ้นในสังคม แล้วประเทศก็จะเดินหน้าไปในทางที่ดีขึ้น ส่วนตัวผู้รับสารกลุ่มนี้ก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับรัฐบาลทหารเพราะทุกคนคือเจ้าของประเทศร่วมกัน และหากไม่ทำประเทศก็อาจจะเดินถอยหลังได้

ทั้งนี้ มีผู้รับสารที่คล้ายตามกับประเด็นการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน กล่าวคือ มีความต้องการให้ประเทศไทยมีความเป็นประชาธิปไตยที่ทุกฝ่ายยอมรับแล้วไม่หันกลับมาทำรัฐประหารอีก ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้ ผู้รับสารเพียงต้องการให้สังคมไทยรับรู้ว่าการมีประชาธิปไตยที่ผ่านมาถึงแม้ว่าจะถูกหลักการสากลที่นานาประเทศยอมรับ แต่ด้วยสภาพสังคมทุนนิยมนำหน้าจริยธรรมก็ทำให้ประชาธิปไตยของไทยเป็นประชาธิปไตยแบบเอนเอียง ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมในประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับ ลิขิต ธีรเวคิน (2548, น. 437-440) ระบุ ระบุบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ได้มีการทดลองในประเทศที่กำลังพัฒนามักประสบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ สำคัญที่สุดคือวัฒนธรรมสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่

สอดคล้องกับกระบวนการและวิถีประชาธิปไตย นอกเหนือจากนั้น สถาบันทางการเมืองการปกครอง บริหารค่านิยมและสังคมและกลุ่มผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากระบบเดิม ก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเพื่อจะนำไปสู่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์แบบ แต่การพัฒนากระบวนการปกครองแบบประชาธิปไตยในหลายประเทศจะออกมาในรูปแบบของการ ใช้ระบบประชาธิปไตยในส่วนของกรอบหรือรูปแบบ แต่ผู้ปฏิบัติการทางการเมืองหรือนักการเมือง จำนวนไม่น้อยขาดจิตวิญญาณและจิตสำนึกของความเป็นประชาธิปไตย กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้นำทางการเมืองจะอ้างประชาธิปไตยเพื่อความชอบธรรมและเพื่อความศักดิ์สิทธิ์โดยเฉพาะการอ้าง ประชาชน แต่จะใช้ประโยชน์จากความรู้ไม่เท่าทันของคนในสังคมและความอ่อนแอหรือความ บกพร่องของกระบวนการทำให้เกิดสภาวะของการใช้อำนาจในลักษณะเผด็จการในรูปแบบ ประชาธิปไตย หรือเผด็จการประชาธิปไตย

ผู้วิจัยมองว่าบทความข้างต้นสอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่นักการเมืองเข้ามาเป็นฝ่ายบริหารหวังเพียงเพื่ออำนาจผลประโยชน์และ จำเป็นต้องรักษาฐานอำนาจเพื่อหวังผลทางการเมืองในอนาคต การแย่งชิงเพื่อได้มาซึ่งอำนาจ จำเป็นต้องได้รับเสียงสนับสนุนของประชาชนจนในที่สุดนักการเมืองบางกลุ่มเลือกที่จะซื้อสิทธิขาย เสียง และเมื่อได้เข้ามาบริหารประเทศแล้วเป็นธรรมดาที่จะหวังกอบโกยผลประโยชน์ไม่ทางใดก็ทาง หนึ่ง หรือรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งทั้งตัวเองและพวกพ้อง เพื่อให้คุ้มค้ำกับสิ่งที่เสียไปก่อนหน้านี้ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งจำเป็นจะต้องสร้างอำนาจบารมีเพื่อหวังที่จะกลับเข้ามาบริหารอีก แต่สิ่งหนึ่งที่ สำคัญก็คือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจในการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่บริหาร ประเทศ

(2) ผู้ที่ไม่คล้อยตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า มี ผู้รับสารส่วนน้อยที่ไม่คล้อยตามวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล โดยผู้วิจัยพบว่า มีผู้ที่ไม่เห็น คล้อยตามทั้งหมด และไม่คล้อยตามบางส่วน ดีความได้ว่าประเด็นที่มีผู้ที่ไม่คล้อยตามบางส่วนจะ เป็นประเด็นการเข้ารับตำแหน่งและวางรากฐานเพื่อบริหารประเทศ เพราะผู้รับสารคิดว่าเป็นการ นำมาซึ่งเศรษฐกิจไม่ดีถือเป็นประเด็นหลักที่ประชาชนให้ความสนใจที่กล่าวได้ว่าเป็นข้อเสียหลัก ๆ ที่เกิดขึ้นจริงเมื่อมีการรัฐประหารจากทหาร ปราบกฏการณ์นี้เป็นที่ยอมรับว่าเมื่อใดที่ประเทศใดมีการ ปฏิวัติหรือรัฐประหาร ระบบเศรษฐกิจในประเทศนั้นก็จะมีปัญหา เนื่องด้วยระบบการเมืองไม่เป็น ประชาธิปไตยสากลที่ทั่วโลกยอมรับ ฉะนั้น การติดต่อค้าขายหรือแม้แต่การลงทุนจะหยุดชะงักลง นำมาซึ่งการประณามจากองค์การสหประชาชาติ หรือยูเอ็น ทำให้นักลงทุนนานาชาติขาดความ เชื่อมั่นไม่กล้าเสี่ยงเข้ามาลงทุนในประเทศ การท่องเที่ยวที่เป็นรายได้หลักของประเทศชะลอตัวลงไป ในช่วงแรกอย่างเห็นได้ชัด รายรับของประเทศก็ลดลงตามลำดับ แต่รัฐบาลทหารระบุว่า เศรษฐกิจ

โลกชะลอตัวลงเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงทำให้เศรษฐกิจในประเทศทรุดตามลงไป การรัฐประหารจึงไม่ใช่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวหรือย่าแย่ลง สำหรับผู้ที่ไม่คล้อยตามทั้งหมด โดยไม่คล้อยตามกับประเด็นการเข้ารับตำแหน่งและวางรากฐานการบริหารประเทศ เพราะคิดว่าการกระทำเช่นนี้ประเทศจะไม่ใช่ประชาธิปไตย ทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ต่างอะไรได้ เพราะการเข้าควบคุมอำนาจการปกครองของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นการหักดิบในทางประชาธิปไตยของไทย เนื่องจากกลุ่มคู่แข่งและพรรคการเมืองไม่สามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้ แม้ว่าในขณะนั้นจะมีการประกาศกฎอัยการศึกทั่วประเทศ ทำให้ฝ่ายทหารบดตั้งกองอำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อย (กอ.ร.ส.) ขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการทหารบกแล้วก็ตาม จึงถือเป็นการตัดสินใจของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกในสมัยนั้นแต่เพียงผู้เดียว ประเด็นเดียวกันนี้ ผู้รับสารมองว่าเป็นการสร้างภาพของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ใช้ตัวบทวาดฝันให้ประชาชนมองภาพกว้างในอนาคตที่ไม่สามารถพิสูจน์ความจริงได้ แต่ละตัวบทสรรสร้างขึ้นมาเพื่อให้ตนเองและรัฐบาลทหารดูดีในสายตาประชาชน

ประเด็นต่อมาคือ การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม ผู้รับสารที่ไม่คล้อยตามระบุว่ารัฐบาลทหารไม่เปิดโอกาสให้คนที่เห็นต่างได้แสดงออกซึ่งความเห็น เพราะเมื่อใดก็ตามที่สังคมมีประเด็นสาธารณะที่ต้องการหาทางออกร่วมกันหรือประเด็นสาธารณะอื่น ๆ ที่จะประโยชน์ต่อส่วนรวม มักจะถูกกีดกันจากหน่วยงานทหารไม่ให้มีการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์หรือแสดงความคิดเห็นจากผู้เห็นต่าง ผู้วิจัยมองประเด็นนี้ว่า เป็นธรรมชาติของรัฐบาลทหารที่ต้องการสร้างความเป็นเอกภาพในความคิด เพื่อให้สังคมเดินหน้าต่อไปได้ กล่าวคือประชาชนต้องคิดแบบรัฐบาล หากมีหลากหลายความคิด ก็จะนำไปสู่ความขัดแย้งได้และเมื่อนั้นรัฐบาลทหารมักอ้างว่าทำไปเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมส่วนรวม ไม่ให้เกิดความแตกแยกทางสังคมได้อีก นอกจากนี้ ผู้รับสารมองประเด็นนี้ว่าเป็นอีกหนึ่งวาทกรรมที่วาดภาพสวยหรืออีกเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยมองจุดนี้ว่า ในเมื่อรัฐบาลทหารไม่ยอมรับฟังเสียงประชาชนที่เห็นต่าง ก็จะทำให้เป็นการลดความน่าเชื่อถือจากประชาชนลงส่วนหนึ่ง ประชาชนบางส่วนอาจไม่ตอบสนองความต้องการของรัฐบาลทหาร อันจะนำมาซึ่งสังคมที่ไม่เป็นประชาธิปไตยเต็มใบ พร้อมกันนี้ ผู้รับสารยังมองว่ายังมีบางช่วงที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้ตัวบทในการสร้างภาพให้ตัวเองเป็นพระเอกขี่ม้าขาวที่มากอบกู้บ้านเมืองแล้วยกให้อดีตเป็นสิ่งเลวร้ายเป็นเรื่องที่จะต้องกำจัดออกไปเสียให้หมด รวมถึงมีการประดิษฐ์ถ้อยคำโดยชี้ให้เห็นถึงความทุกข์แสนสาหัสของประชาชนจะหายไปหากยอมให้ความร่วมมือกับรัฐบาลทหาร

ประเด็นถัดมาคือ การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต ผู้รับสารที่ไม่คล้อยตามเป็นเพราะไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะไปกล่าวให้ร้ายรัฐบาลในอดีตที่ผ่านมาว่าทำงานล้มเหลวแทบทุกอย่าง เมื่อรัฐบาลทหารเข้ามาบริหารงานต่ออีก

มักจะติดขัดไปแทบทุกเรื่อง หรือกล่าวได้ว่าเมื่อเข้ามาทำหน้าที่ก็พบความไม่ชอบมาพากลในหลายสิ่งหลายอย่างที่รัฐบาลเก่าทำไว้ดูไม่เหมาะสมกับความ เป็นไปของสังคมไทย ทำนองว่าอธิบายให้ประชาชนได้รับรู้กับสิ่งเลวร้ายที่รัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งทำไว้ จงใจสร้างตัวบทแห่งความเกลียดชัง และอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายที่สนับสนุนกับฝ่ายต่อต้านรัฐบาลก่อนหน้า ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า ผู้รับสารต้องการให้ความเป็นธรรมกับรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เพราะถึงอย่างไรก็ตามก็เป็นรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งที่ได้รับฉันทามติจากประชาชนให้เข้ามาบริหารประเทศ ซึ่งการใด ๆ ที่รัฐบาลเก่าทำไว้ก็เป็นไปตามนโยบายที่หาเสียงไว้ก่อนหน้าซึ่งประชาชนต่างก็น้อมรับกับผลแห่งการนั้น ๆ แต่ทว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กลับไปตอกย้ำกับสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว และหากแม้ว่าไม่มีการควบคุมอำนาจการปกครองเกิดขึ้น นโยบายที่ดำเนินอยู่เหล่านั้นก็อาจส่งผลดี หรือจะเป็นประโยชน์กับประชาชนในภายภาคหน้าก็เป็นได้ ทั้งนี้ ยังมีผู้รับสารสะท้อนเพิ่มเติมว่าที่ไม่คล้อยตามประเด็นเดียวกันนี้ เป็นเพราะสิ่งที่รัฐบาลทหารกำลังดำเนินการยังเห็นผลไม่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ยกตัวอย่างกรณีคดีการทุจริตโครงการรับจำนำข้าว ในทางคดีนั้นยังถือว่าไม่สิ้นสุด เพราะฉะนั้นการที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะไปกล่าวหาหรือว่าร้ายแก่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีและพวกทำผิดนั้น ไม่เป็นธรรมเท่าที่ควร ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าทัศนคติของผู้รับสารรายนี้เกิดจากการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วน รอบด้าน มีความรู้ในเรื่องทางคดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าวเท่าที่ควร จึงสามารถแยกแยะความจริงทางออก นอกจากนี้ผู้รับสารที่ไม่คล้อยตามยังมองว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สร้างตัวบทที่สร้างภาพให้ตัวเองดูดีว่าสามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมาทั้งปวงได้หมด

ดังนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงมีความเชื่อที่ว่ารัฐบาลทหารของตนเข้ามาบริหารประเทศก็เพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการบริหารที่ผิดพลาดของรัฐบาลในอดีต ในที่นี้หมายรวมถึงรัฐบาลในอดีตที่มาจาก การเลือกตั้งทั้งหมด เพียงแต่นโยบายที่ดำเนินมานั้นมีความผิดพลาด จนเกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่ต่อเนื่องของโครงการ ขาดการบูรณาการการมีส่วนร่วมของข้าราชการ ประชาชน และเอกชน ซึ่งไม่ตรงกับแนวทางของรัฐบาลทหารที่ต้องการให้ประชาชนทุกระดับได้รับประโยชน์เท่าเทียมกันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เหล่านี้เป็นอุดมการณ์อันแน่วแน่ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เข้ามาบริหารประเทศก็เพื่อทำให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัยมองว่าเป็นความชอบธรรมในการปกครองในแบบเฉพาะของรัฐบาลทหารที่ต้องเข้ามาจัดการกับปัญหาที่ไม่ชอบมาพากล โดยสร้างตัวบทในวาทกรรมให้เห็นภาพปัญหาหลักนั้นก็คือการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้ผู้รับสารบางรายไม่คล้อยตามกับการกล่าวร้ายให้กับรัฐบาลในอดีต เพราะผู้รับสารเหล่านั้นอาจเคยได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการของอดีตรัฐบาล แต่หากรัฐบาลทหารจะเข้ามาแล้วอ้างว่ารัฐบาลเก่าทำผิดพลาดไว้ทั้งหมดก็เกรงว่าจะไม่เป็นธรรมเท่าที่ควร

ต่อมาประเด็นการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน มีผู้รับสารบางส่วนที่ไม่คล้อยตาม เหตุที่ว่าในยุครัฐบาลทหารไม่มีความเป็นประชาธิปไตยเป็นที่ตั้งอยู่แล้ว แต่การที่รัฐบาลทหารไม่ยอมรับฟังเสียงของประชาชนที่เห็นแย้งหรือเห็นแตกต่างยิ่งจะเป็นบ่อเกิดของสังคมที่ไม่เป็นประชาธิปไตยในอนาคต ดังจะเห็นได้จากมีการเรียกอดีตนักการเมืองปรับทัศนคติเพียงแค่ว่าเห็นต่างทางการเมือง รวมถึงกลุ่มบุคคลบางกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหว รัฐบาลทหารมีท่าทีที่ไม่พอใจและไม่รับฟังเหตุผลเพียงเพื่อต้องการรักษาบรรยากาศความสงบสุขในประเทศจึงเป็นเหตุให้ปฏิเสธในความเห็นต่าง ถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน และเล็งเห็นว่าบางตัวบทไม่มีความน่าเชื่อถือ

(3) ผู้ที่เฉย ๆ กับวาทกรรม

- ไม่มี -

4.2.2.2.4 การบริโภควาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติเกี่ยวกับวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่ การน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ และสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง ดังนี้

4.2.2.2.4.1 การน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ

ผู้รับสารทั้งหมดสามารถรับรู้ได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พยายามถ่ายทอดแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี โดยส่วนใหญ่ระบุว่า เรื่องที่นายกรัฐมนตรีกล่าวถึงมากที่สุดจะเป็นเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนรู้จักอดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ และปลูกฝังคนในครอบครัวให้รู้จักการประมาณตน แนวทางพระราชดำริต่อมาคือเรื่องเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เพื่อนำไปเป็นหลักการทำงานในชีวิตประจำวัน สำหรับผู้รับสารบางส่วนมองว่า นายกรัฐมนตรีหวังดีต่อประชาชน จึงได้ย้าแนวคิดพระราชทานที่พระองค์พระราชทานไว้หลายสิบปี นำไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ ผู้รับสารส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้วยเหตุผลที่ว่าแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เป็นหลักชัยแห่งแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ประชาชนทุกคนสามารถปฏิบัติได้ทันทีและทำได้จริง เพราะมีตัวอย่างของผู้ที่ประสบผลสำเร็จในชีวิตซึ่งน้อมนำแนวพระราชดำรินี้ไปปฏิบัติจนเกิดความสุข ทำให้ผู้รับสารฟังแล้วคล้อยตามและเห็นควรอย่างยิ่งว่าเหมาะที่จะนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

อย่างไรก็ตาม มีผู้รับสารเพียงคนเดียวเท่านั้นที่กลับมาองว่ารู้สึกเฉย ๆ กับประเด็นนี้ เพราะนายกรัฐมนตรีเสี่ยงที่จะไม่พูดประเด็นนี้ไม่ได้ และมองว่าไม่จำเป็นต้องนำมาตอกย้ำให้ประชาชนได้รับรู้อีก เพราะแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานไว้นานแล้ว สังคมมีการรับรู้มากพอสมควรทั้งจากสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นสารคดีเฉลิมพระเกียรติในวาระหรือโอกาสสำคัญต่าง ๆ หรือแม้แต่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตที่เป็นข้อมูลเชิงลึกมีรายละเอียดมากกว่าที่นายกรัฐมนตรีพูดในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งประชาชนจะได้รับประโยชน์มากกว่าการฟังนายกรัฐมนตรีพูด และมองลึกลงไปว่าอาจจะเป็นการพูดเพื่อซื้อใจประชาชน

“เรื่องที่ได้ยินบ่อยคือการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ถ้ามานายก ๆ เอามาพูดก็เฉย ๆ นะ รู้สึกว่ามันเสี่ยงไม่ได้ที่จะไม่พูดถึง ที่จริงไม่ต้องป้อนข้อมูลอะไรเพิ่มเติมมากมาย เพราะสังคมรับรู้เรื่องเหล่านี้มานานแล้ว” (นาย ข., สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบความคิดของผู้รับสารส่วนใหญ่ที่มีต่อประเด็นการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ คือมีความคิดคล้ายตามตัวบทในวาทกรรม เพราะแนวทางตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง แต่สำหรับผู้รับสารส่วนน้อยมีเพียงรายเดียวที่มีความคิดไม่คล้ายตาม เนื่องจากคิดเห็นว่านายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องนำประเด็นนี้มาพูดซ้ำ

4.2.2.4.1 สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง

ผู้รับสารทั้งหมดสามารถรับรู้ได้ถึงตัวบทต่าง ๆ ที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ถ่ายทอดไว้ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ที่ยกย่องพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 และพระบรมวงศานุวงศ์ โดยผู้รับสารส่วนมากระบุใกล้เคียงกันว่า สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับประเทศไทยมาช้านาน เมื่อมีบุคคลสำคัญได้พูดถึงก็ยิ่งทำให้มีความซาบซึ้งในพระมหากษัตริย์คุณ

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ ผู้รับสารส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งที่นายกรัฐมนตรีหยิบยกประเด็นเหล่านี้มาพูดและคล้ายตามอย่างไม่ต้องหาเหตุผลใดมาสนับสนุน เพราะคนไทยทุกคนรักและเทิดทูนพระมหากษัตริย์เหนือสิ่งอื่นใด ตั้งแต่เด็กจนโตสัมผัสได้ถึงพระราชจริยวัตร พระราชกรณียกิจต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุก

พระองค์ทรงได้ปฏิบัติด้วยความวิริยะอุตสาหะเพื่อให้พสกนิกรของพระองค์มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี สมฐานะและมีความสุข แต่ในตอนนี้มีผู้รับสารเพียงรายเดียวเท่านั้นที่มีมุมมองความรู้สึกในแง่ดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น

“ก็เห็นด้วย แล้วยกชื่นชมนายก ฯ ที่แกเอามาพูดอีก คือเราเห็นท่านตั้งแต่เด็กจนโต”

(นาง ง., สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2560)

“เห็นด้วยอย่างมาก เพราะจะทำให้คนสำนึกรักสถาบันมากขึ้น” (นางสาว ค.,

สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง คือผู้รับสารส่วนใหญ่มีความคิดที่คล้อยตาม โดยให้เหตุผลว่าประชาชนคนไทยทุกคนต่างก็มีความเคารพและเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์จากรุ่นสู่รุ่นอยู่แล้ว

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ และประเด็นสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง ในวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งผลให้เกิดระบบความคิดแง่ต่าง ๆ ดังนี้

(1) ผู้ที่คล้อยตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้รับสารส่วนใหญ่มีความคิดคล้อยตามกับนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้สร้างตัวบทในวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ กล่าวคือ สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักของประเทศไทย เป็นหนึ่งในสามสถาบันหลัก นั่นคือชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ กล่าวคือ มีความใกล้ชิดกับประชาชน เป็นเสาหลักในการยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยทุกคน คนไทยมีความผูกพันกับพระมหากษัตริย์มาตั้งแต่สมัยอาณาจักรสุโขทัยจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ด้วยปัจจุบันประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พระมหากษัตริย์ทรงปกครองประเทศด้วยทศพิธราชธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีราชวงศ์จักรีที่ปกครองอาณาจักรประเทศไทยมาอย่างยาวนานถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงครองราชสมบัติยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ชาติไทยรวมถึงของราชวงศ์ทั่วโลก พระองค์ทรงเป็นมากกว่าพระมหากษัตริย์ ประชาชนชาวไทยทุกคนให้คำนิยามพระองค์ท่านว่าทรงเป็นพ่อของแผ่นดิน ด้วยเหตุที่ว่าพระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่นานัปการ มีโครงการตามพระราชดำรินานกว่า 4,000 โครงการ นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงมีพระ

ปรีชาสามารถในงานศาสตร์และศิลป์หลายแขนง เป็นต้นว่าพระราชนิพนธ์บทเพลงมากถึง 39 บทเพลง พระปรีชาด้านการวาดภาพ การถ่ายภาพ ด้านการกีฬา ทรงได้รับเหรียญทองระดับนานาชาติ ประเภทกีฬาเรือใบจากการแข่งขันกีฬาแหลมทองครั้งที่ 4 เมื่อปี พ.ศ. 2510 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าของภาพ

นอกจากนี้ เมื่อปี พ.ศ. 2549 เป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี รัฐบาลไทยสมัยนั้นขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี และได้มีการกราบบังคมทูลเชิญพระมหากษัตริย์และพระราชินีที่ทรงเป็นประมุขของประเทศจาก 30 ประเทศทั่วโลกเสด็จพระราชดำเนินมาทรงร่วมงานดังกล่าว เป็นภาพความประทับใจ เป็นความทรงจำอันดีของประชาชนชาวไทย ที่มีพระมหากษัตริย์ที่ทั่วโลกให้ความเคารพนับถือด้วยพระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงงานหนักที่สุดและทรงครองราชสมบัติยาวนานที่สุดในโลก

ผู้รับสารส่วนใหญ่จึงมีระบบความคิดคล้อยตามกับวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เนื่องจากผู้รับสารส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ เมื่อผู้มีอำนาจทางการเมืองหยิบยกประเด็นนี้มาสร้างตัวบทก็ยิ่งเป็นการตอกย้ำว่ารัฐบาลทหารเป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีเหมือนกับตนเอง และชี้ให้เห็นว่าผู้รับสารเหล่านี้มีความมั่นใจในตัวพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่จะธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ตลอดไป

(2) ผู้ที่ไม่คล้อยตามวาทกรรม

- ไม่มี -

(3) ผู้ที่เฉย ๆ กับวาทกรรม

เมื่อพิจารณาระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว มีผู้รับสารเพียงหนึ่งรายเท่านั้นที่รู้สึกเฉย ๆ กับประเด็นการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ ผู้วิจัยมองว่าผู้รับสารรายนี้มีความคิดเชิงลึกไม่คล้อยตามวาทกรรมของนายกรัฐมนตรี กล่าวคือ ประเด็นแนวทางตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 มีมานานพอสมควร โดยเฉพาะหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ข้าราชการ ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเห็นด้วยและได้น้อมนำมาปฏิบัติด้วยดีอยู่แล้ว โดยที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่ต้องนำมาพูดในรายการคืนความสุขให้คนในชาติอีก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผู้รับสารรายนี้ เดิมทีมีทัศนคติลบกับรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ไม่เห็นด้วยกับแนวทางหลายอย่างที่รัฐบาลทหารได้ทำเอาไว้ จึงเป็นไปได้ว่าผู้รับสารมีอคติกับความไม่ถูกต้องที่ไม่เป็นไปตามครรลอง

4.2.2.2.5 การบริโภควาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เกี่ยวกับวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่ ประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนี้

4.2.2.2.5.1 ประชาชนควรให้ความร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เร่งเดินหน้าในการแก้ไขปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นผลที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีตหรือแม้แต่ในยุคปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากการปรับย้ายข้าราชการหลายกระทรวงที่มีส่วนหรืออาจมีส่วนเชื่อมโยงกับการทุจริตต่อหน้าที่การงาน ทำให้ข้าราชการ ประชาชน มีความตื่นตัวกับเรื่องนี้พอสมควร หนึ่งในจำนวนผู้รับสารยังระบุว่า การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นผลงานเด่นของรัฐบาลทหารที่เป็นรูปธรรม ดังนั้นรัฐบาลทหารมีความจำเป็นต้องอาศัยข้าราชการ ประชาชน เอกชนทุกภาคส่วนร่วมมือกัน

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ มีมุมมองลักษณะที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ มีผู้รับสารที่คล้อยตาม, คล้อยตามและไม่คล้อยตามในประเด็นเดียวกัน, ไม่คล้อยตาม และรู้สึกเฉย ๆ กล่าวโดยรวมคือผู้รับสารที่คล้อยตามระบุว่า เป็นการกำจัดคนไม่ดีคนที่เอาเปรียบประชาชนออกไปจากระบบการเมือง เมื่อกำจัดคนไม่ดีออกไป ประเทศชาติก็จะพัฒนาไปข้างหน้า ทุกโครงการของรัฐบาลน่าจะมีความก้าวหน้าเป็นไปตามแผนที่วางไว้

“เห็นด้วย เราต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาเอาคนไม่ดีออกไปจากประเทศ เพราะคนพวกนี้ทำให้เราถูกเอาเปรียบ คือต้องเฝ้าระวังให้หมดละ” (นางสาว ค., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผู้รับสารที่คล้อยตามและไม่คล้อยตามในประเด็นเดียวกันนี้ระบุว่า รัฐบาลทหารทำให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวในการช่วยกันป้องกันคนที่ไม่หวังดีต่อชาติบ้านเมือง แต่ที่ไม่เห็นด้วยคือรัฐบาลทหารไม่สามารถรับการตรวจสอบจากประชาชน หรือประชาชนไม่สามารถตรวจสอบรัฐบาลทหารได้ โดยมองว่าเป็นเรื่องที่ยากมาก

“คือเห็นด้วย มันทำให้คนเกิดการตื่นตัว แต่ว่าประเด็นอยู่ที่ว่าในทางตรงกันข้าม รัฐบาลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบรัฐบาลได้เลย คือมันเป็นเรื่องที่

ยากมาก บางทีที่เขาบอกว่าตรวจสอบได้เอาเข้าจริงใครจะกล้าไปตรวจสอบ มัน ย้อนแย้งเหมือนกันนะ” (นาย ก., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

เช่นเดียวกับผู้รับสารที่ไม่คล้อยตามระบุว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้ตัวบทในการสร้างวาทกรรมในภาพกว้างพยายามยกตัวเลขความเสียหาย โครงการรับจำนำข้าวจำนวนมหาศาลมาอธิบายให้ประชาชน พุดจาหว่านล้อมเพื่อโฆษณาชวนเชื่อให้ ประชาชนคล้อยตาม ส่วนผู้รับสารที่รู้สึกเฉย ๆ กับวาทกรรมระบุว่า การทุจริตเป็นนิสัยของคนที่ไม่ ได้ยาก ผู้ที่คิดโกงจะพยายามหาทางโกงและหลบเลี่ยงความผิดจนไม่สามารถเอาผิดบุคคลนั้นได้

“เรื่องแบบนี้มันก็พูดค่อนข้างยากเหมือนกันนะ ว่าโกงมันคือโกงแบบไหน อะไรคือ โกง ไม่โกง แต่ไหนแต่ไรมาสังคมเราก็เป็นแบบนี้มาแล้ว อย่างสังคมบ้านนอกเวลา พวก ส.ส. ไปหาเสียง พวกหัวคะแนนอะไรทำนองนี้มันก็มีอยู่จริง ๆ นะ ชาวบ้านก็ ยอมรับ ก็เข้าทำนองว่าเธอได้ฉันก็ต้องได้ประโยชน์ด้วยกันสองฝ่าย หนูว่ามันแก้ ลำบากแล้ว อยู่ที่คนมากกว่า คนโกงก็โกงอย่างนั้น คนไม่โกงก็คือไม่โกง” (นางสาว จ., สัมภาษณ์ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระบบ ความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นประชาชนร่วมมือกับรัฐบาลในการต่อต้านการทุจริต คอรัปชั่น ส่วนใหญ่มีความคิดที่คล้อยตาม เนื่องจากผู้รับสารส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าการทำให้ ประชาชนตื่นตัวกับปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นภายในประเทศเป็นสิ่งที่จะต้องทำและที่สำคัญต้อง ร่วมมือกันต่อต้านคนคิดไม่ดีกับประเทศ

4.2.2.2.5.2 รัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการ

ทุจริตคอรัปชั่น

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีความพยายามในการ ปราบปรามการทุจริตคอรัปชั่นอย่างเห็นได้ชัดในทุกรูปแบบ มีการสร้างตัวบทการทุจริตคอรัปชั่น ในรายการอยู่บ่อยครั้ง โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 44 ของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็น เครื่องมือในการตรวจสอบความไม่ชอบมาพากลของโครงการรัฐบาลที่อาจจะเข้าข่ายความผิด แม้กระทั่งเวลาที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา พุดเรื่องการโกงกินบ้านเมืองจะมีความน่าเชื่อถือและ เอาจริงเอาจังในการปราบปรามดังกล่าว

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบท ในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ มีผู้รับสารทั้งที่ คล้อยตาม และคล้อยตาม ตามลำดับ โดยสรุปแล้วผู้รับสารที่คล้อยตามระบุว่า นายกรัฐมนตรีมีความ จริงจังเมื่อกล่าวถึงการทุจริตคอรัปชั่นในประเทศ หรือคดีที่เกี่ยวข้องกัน มักจะปรากฏการสั่งย้าย

ข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชันจำนวนมาก แต่ในจำนวนนี้มีผู้รับสารระบุว่า เห็นถึงความพยายามแต่ผลงานที่เป็นรูปธรรมยังมีน้อย ซึ่งนายกรัฐมนตรีต้องมีความพยายามต่อไปอีก

“เห็นด้วย ก็เห็นแกพูดอยู่บ่อย ๆ ทั้งในรายการและตามที่ต่าง ๆ ภูมิความตั้งใจจริง ๆ เชื่อว่าแกเป็นคนไม่โกงบ้านโกงเมืองเหมือนพวกนักการเมืองหรอกณะ ที่ผ่านมามาดูเห็นแกสั่งย้ายหมดเลยพวกที่โกง ๆ” (นาง ง, สัมภาษณ์ วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2560)

“เห็นมาตรการที่ออกมามันทำให้มองเห็นถึงความพยายาม แต่มันก็ยังจำกัดไม่หมดนะ โดยรวมเห็นความตั้งใจ แต่ผลงานยังน้อย ต้องพยายามกว่านี้อีก” (นางสาว ค., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

แต่สำหรับผู้รับสารที่ไม่คล้อยตามระบุว่า วาทกรรมที่นายกรัฐมนตรีพูดในรายการคืนความสุขให้คนในชาติล้นแล้วแต่เป็นมายาคติทั้งสิ้น ดูสร้างภาพกว้าง ๆ ไม่มีอะไรที่จับต้องได้

“มันเหมือนเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ ให้อำนาจกับรัฐบาลที่ผ่านมาม ขอบพูดหวานล้นมให้ประชาชนมองเห็นแต่ข้อเสียถึงการคอร์รัปชัน” (นาย ข., สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันส่วนใหญ่มีความคิดที่คล้อยตาม เนื่องจากผู้รับสารต่างให้เหตุผลว่า ที่ผ่านมานายกรัฐมนตรีมีการปรับย้ายข้าราชการในระดับต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันและกำหนดมาตรการต่าง ๆ ออกมาก่อนข้างรัดกุมแสดงถึงความจริงจังที่จะแก้ไขปัญหาให้หมดไป

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ในวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ส่งผลให้เกิดระบบความคิดในแง่ต่าง ๆ ดังนี้

(1) ผู้ที่คล้อยตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้รับสารส่วนใหญ่คล้อยตามกับวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) กล่าวคือ ผู้รับสารคล้อยตามกับประเด็นประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลทหารในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ผู้วิจัยมองว่าประชาชนมีความเข้าใจและรับรู้ได้ถึงปัญหาสำคัญของชาติบ้านเมืองที่มีมาแต่อดีตที่ถือเป็นศัตรูในการทำลายประชาชนและสังคมมาโดยตลอด นั่นคือปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันหรือการโกงกิน

บ้านเมือง โดยปัญหาดังกล่าวเป็นวาระแห่งชาติที่รัฐบาลทหารให้ความสำคัญและจะต้องเดินหน้าปราบปรามอย่างจริงจัง แม้ว่าภาครัฐจะกำหนดแนวนโยบายและวางมาตรการป้องกันได้อย่างไร แต่ถ้าขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนก็อาจเป็นช่องว่างที่ทำให้กลุ่มคนไม่หวังดีพร้อมที่จะหาทางเข้ามากระทำการทุจริตคอร์รัปชันได้เสมอ ผู้วิจัยมองว่า ผู้รับสารมีความเข้าใจถึงปัญหาดังกล่าวจนนำมาซึ่งความตื่นตัวนำมาซึ่งการปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคอยเฝ้าระวังเป็นหูเป็นตาให้กับรัฐบาลทหารมากยิ่งขึ้น เพราะถ้าเมื่อใดประเทศชาติถูกโกงกินไม่ว่าจากผู้ใดก็ตาม ถือว่าประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศก็ถูกเอาเปรียบไปด้วย เพราะแทนที่งบประมาณแผ่นดินจะลงไปสู่โครงการหรือไปสู่ประชาชน แต่งบประมาณก็ต้องถูกตัดตอนไปให้กลุ่มผู้ฉวยโอกาสเหล่านี้ จึงเป็นเหตุให้ประเทศพัฒนาล่าช้าอย่างที่ไม่ควรจะเป็น จึงอยากจะมีส่วนร่วมกับภาครัฐเพียงเพื่ออยากเห็นประเทศไทยเดินหน้าและพัฒนาต่อไปให้ทัดเทียมกับประเทศที่เจริญแล้ว

ส่วนผู้ที่คล้อยตามกับประเด็นรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ผู้วิจัยมองว่า ผู้รับสารรับรู้ได้ถึงมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลทหารที่ดำเนินการอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งจะเห็นได้จากการบังคับใช้มาตรา 44 ของหัวหน้าคสช. ที่ดำเนินการสอบสวนบรรดาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าข่ายหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การทุจริตคอร์รัปชัน จนถึงขั้นลงโทษปรับหรือดำเนินการลงโทษอย่างจริงจังและเด็ดขาด แต่นั่นก็ยังไม่เห็นผลเท่าที่ควรเพราะผู้รับสารเองยอมรับว่าถึงแม้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะดำเนินการขั้นเด็ดขาดแล้วก็ตามแต่ในทางคดีนั้นยังไม่สามารถดำเนินการลงโทษผู้ที่กระทำผิดได้อย่างถึงที่สุด เป็นต้นว่าคดีทุจริตที่อยู่ในชั้นศาลหรือชั้นพนักงานอัยการที่ยังตัดสินไม่แล้วเสร็จ ส่วนคดีที่ถึงชั้นศาลและมีคำพิพากษาตัดสินแล้วถือว่ามีน้อยมาก จึงอาจทำให้สังคมยังมองไม่เห็นผลของการทุจริตคอร์รัปชันนั้นมีโทษอย่างไร จึงยังไม่มีความเกรงกลัวต่อบทลงโทษดังกล่าว

(2) ผู้ที่ไม่คล้อยตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้รับสารส่วนน้อยที่ไม่คล้อยตามกับวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลทหาร กล่าวคือ ในประเด็นประชาชนควรมีร่วมมือกับรัฐบาลในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งผู้วิจัยมองว่าผู้รับสารได้มีการวิเคราะห์และพิจารณาจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพราะผู้รับสารระบุว่า การที่ประชาชนทุกคนจะร่วมมือกับรัฐบาลทหารในการปราบปรามเป็นสิ่งที่ดีและถูกต้อง แต่หากมองในทางกลับกัน ที่ผ่านมารัฐบาลทหารกลับเป็นฝ่ายที่ทำให้ประชาชนไม่ไว้วางใจเสียเอง เช่น ในการตรวจสอบข้อมูลบางประการทั้งในเรื่องของงบประมาณต่าง ๆ การประมูลอนุมัติจัดซื้อในบางโครงการยังมีความไม่โปร่งใส หรือบางโครงการประชาชนหรือสื่อสารมวลชนไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบได้อย่างจริงจังทันที่ หรือมีบางเรื่องที่ประชาชนอยากตรวจสอบแต่ก็ไม่สามารถทำได้

เพราะมีความเกรงกลัวในอำนาจอิทธิพลหรือแม่แต่มาตรา 44 ที่ถือเป็นอำนาจเด็ดขาดของของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ในประเด็นเดียวกันนี้ ทำให้ผู้วิจัยเห็นอีกมุมหนึ่ง ซึ่งผู้รับสารอีกรายที่ไม่คล้อยตาม ระบุว่า ประโยคหรือตัวบทในวาทกรรมที่เกิดขึ้นในประเด็นประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เมื่อพิจารณาจากตัวบทแล้วส่วนมากจะเป็นเชิงโฆษณาชวนเชื่อมากกว่า ทำนองว่าหากร่วมมือกับรัฐบาลทหารแล้วอนาคตของประเทศชาติจะต้องดีขึ้น

ทั้งนี้ ผู้รับสารรายนี้มีความคิดไม่คล้อยตามกับประเด็นรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน เพราะชี้ให้เห็นว่าวาทกรรมที่เกิดขึ้นนั้นล้วนแต่เป็นมายาคติว่ารัฐบาลทหารเป็นผู้มีความรักชาติรักประชาชน คอยเข้ามาแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลในอดีต ถือเป็นภาระโฆษณาชวนเชื่อที่หมดยุคสมัยไปแล้ว ทั้งนี้ การจะโน้มน้าวขอความเห็นใจหรือการช่วยเหลือเกื้อกูลจากประชาชนไม่จำเป็นต้องไปโจมตีว่ากล่าวให้ร้ายฝั่งตรงข้ามด้วยเหตุที่ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวพาดพิงโดยไม่มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือมาอ้างอิง ผู้วิจัยคิดว่าผู้รับสารรายนี้ เป็นผู้ที่มีความคิดที่ยึดหลักการความสมเหตุสมผลในการรับสาร นำมาซึ่งทัศนคติด้านลบต่อรัฐบาลทหาร

(3) ผู้ที่เฉย ๆ ตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า มีผู้รับสารเพียงรายเดียวที่รู้สึกเฉย ๆ กับวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ในประเด็นประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน พร้อมระบุว่าคนที่โง่ก็คือคนโง่ไม่มีทางจะปรับเปลี่ยนนิสัยได้ เพราะเป็นสิ่งที่แก้ไขลำบากเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใต้สำนึกของแต่ละบุคคล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผู้รับสารรายนี้แล้วเห็นว่า ผู้รับสารรายนี้มีประสบการณ์ตรงกับวงจรการทุจริตคอร์รัปชันในระดับหมู่บ้าน ด้วยเหตุที่ว่าเป็นคนต่างจังหวัดเมื่อมีการเลือกตั้งแต่ละระดับท้องถิ่นไปจนถึงการเลือกตั้งทั่วไปในระดับประเทศก็มักจะมีบรรดานักการเมืองและหัวคะแนนคอยทำหน้าที่แจกเงินให้กับชาวบ้าน ที่กล่าวมาเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นจริงในสังคมตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ผู้รับสารกำลังชี้แจงให้เห็นว่าการทุจริตคอร์รัปชันเกิดจากการสมยอมของทั้งผู้รับและผู้ให้ กล่าวคือ ทั้งสองฝ่ายจะต้องได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกันไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง หรือแม้แต่ผลตอบแทนที่ได้จากระบบอุปถัมภ์ของสังคมไทยที่มีมาช้านานยากที่จะแก้ไข เพียงเพราะเห็นเป็นเรื่องความสำคัญของคุณแต่หารู้ไม่ว่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศชาติ ที่กล่าวมาผู้วิจัยเพียงต้องการจะชี้ให้เห็นว่า ผู้รับสารรายนี้ มีประสบการณ์ตรงกับประเด็นที่เกิดขึ้นและรับรู้มาโดยตลอด และมองว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในสังคมไทย จึงรู้สึกเฉย ๆ กับประเด็นที่ว่าประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลทหารต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

4.2.2.2.6 การบริโภควาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้รับชมรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เกี่ยวกับวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่ การใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญชั่วคราว ฯ และการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย ดังนี้

4.2.2.2.6.1 การใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ

ชั่วคราว ฯ

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีความพยายามบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และเครื่องมือที่เปรียบดังอาวุธประจำกายของนายกรัฐมนตรีก็คือมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 เป็นอำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการบริหารประเทศซึ่งมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดอยู่เหนืออำนาจศาลและอำนาจทั้งปวงในประเทศไทย ทั้งนี้ ผู้รับสารเชื่อว่าข้าราชการและประชาชนทุกคนให้ความเกรงกลัวและพร้อมปฏิบัติตาม

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ มีผู้รับสารที่คล้อยตาม และทั้งที่คล้อยตามและไม่คล้อยตามในประเด็นเดียวกัน ซึ่งกล่าวโดยรวมคือ ผู้รับสารที่คล้อยตามระบุว่า การใช้อำนาจตามมาตรา 44 สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้รวดเร็ว ลดขั้นตอนของกฎหมาย ทำให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ทำให้คนที่คิดจะทำผิดเกรงกลัวกฎหมายมากขึ้น

“เห็นด้วย เพราะเป็นการแก้ปัญหาที่ตรงจุด คนอาจจะไม่กลัว แต่มันต้องมีบ้างที่ทำให้เห็นเป็นตัวอย่างแบบการเชือดไก่ให้ลิงดู” (นางสาว ค., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

แต่สำหรับผู้รับสารที่คล้อยตามและไม่คล้อยตามในประเด็นเดียวกันให้เหตุผลว่า บางครั้งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้อำนาจมาตรา 44 เกินความจำเป็น ทำให้เกิดความขัดแย้งและแรงต่อต้านจากสังคมตามมา ผู้รับสารส่วนหนึ่งมองว่าบางครั้งเป็นการปิดกั้นประชาชน ส่งผลทำให้ประชาชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

“โดยรวมแล้วก็เห็นด้วยนะ เพราะเท่าที่ดูมันก็ได้ผลจริง ๆ อย่างเรื่องพวกจำนำข้าว เรื่องเกี่ยวกับการบินในบ้านเรานั้นก็ไวกแล้วผลงานเด่นชัดมาก ดูแล้วไวกดี แต่ที่ไม่เห็นด้วยบางเรื่องมันก็ไม่ได้ผลอย่างที่ผ่านมาเราจะเห็นว่าเอาไปใช้กับวัดพระธรรมกาย” (นาย ก., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

“ในบางครั้งมันก็ไปลดขั้นตอนการทำงานก็จริงนะ แต่บางอย่างไม่ถามความคิดเห็นประชาชนเลย แล้วจะมาอ้างว่าทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนมันย้อนแย้ง ไม่ค่อยน่าเชื่อถือ นั่นคืออำนาจเบ็ดเสร็จ” (นาย ข., สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว ฯ ผู้รับสารส่วนใหญ่มีความคิดที่คล้อยตาม เนื่องจากสามารถแก้ไขปัญหาลดขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วเห็นผลเป็นที่ประจักษ์ อีกทั้งทำให้ข้าราชการและประชาชนเกรงกลัวที่จะกระทำผิดกฎหมาย

4.2.2.2.6.2 การดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย

ผู้รับสารทุกคนสามารถรับรู้ได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีความพยายามเร่งรัดดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ทำผิดกฎหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอดีตนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามอำนาจรัฐบาลทหาร หรือแม้แต่บุคคลผู้เคลื่อนไหวทางการเมือง ความพยายามดังกล่าวมีผู้รับสารบางคนให้ข้อสังเกตว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กำลังใช้ข้อกฎหมายดำเนินการกับกลุ่มอำนาจเก่าที่มีคดีติดตัว เช่น คดีหมิ่นสถาบันตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 กลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองในข้อหาความมั่นคง ยุยงปลุกปั่นล้มล้างการปกครอง

สำหรับระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้ มีผู้รับสารที่คล้อยตาม, ไม่คล้อยตาม และรู้สึกเฉย ๆ ตามลำดับ โดยผู้รับสารส่วนใหญ่มีความคิดคล้อยตาม เพราะคิดว่าผู้ที่ทำผิดไม่ว่าจะเป็นคดีข้อหาใดก็สมควรได้รับการลงโทษตามกฎหมายไม่มีละเว้น โดยเฉพาะผู้ที่หมิ่นสถาบันเบื้องสูง หรือแม้แต่คดีทุจริตต่าง ๆ ทั้งที่เป็นอดีตนักการเมือง ข้าราชการ ประชาชนทั่วไป ไม่เช่นนั้นจะเป็นตัวอย่างให้คนสามารถทำผิดได้

“อันนี้เห็นด้วย เพราะทุกคนไม่ว่าจะเป็นใครก็ควรทำตามกฎหมายอยู่แล้ว คดีความต่าง ๆ ก็ต้องหาคนมารับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น ขอเพียงอย่าไปเข้าข้างใคร การลงโทษต้องสมเหตุสมผล” (นาย ก., สัมภาษณ์ วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2560)

ทั้งนี้ มีผู้รับสารเพียงรายเดียวที่ไม่คล้อยตาม ซึ่งให้เหตุผลว่าในบางคดีไม่มีรายละเอียดให้ได้ติดตาม ทำให้มองได้ว่ากระบวนการดังกล่าวมีความไม่โปร่งใส เพราะไม่มีมีการอธิบายที่ชัดเจน รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ทำผิดคดีต้องเป็นมาตรฐานเดียวกันหมดทุกคน

“ไม่มีการอธิบายที่มาที่ไปของคดี อย่างการไปจับใคร อุ้มใคร มันไม่มีที่มาที่ไปที่ชัดเจน เช่น การจับกุมพวกแกนนำการชุมนุม รัฐเองต้องตอบคำถามให้ได้ ส่วนพวกฐานเสียงทหารก็ได้ใจได้ความพอใจฝ่ายเดียว” (นาย ข., สัมภาษณ์ วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2560)

อย่างไรก็ตาม มีผู้รับสารเพียงหนึ่งรายที่รู้สึกเฉย ๆ กับประเด็นนี้ โดยให้เหตุผลว่าการดำเนินการของรัฐไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร หลายคดียังหาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษไม่ได้

“เฉยๆ นะ เพราะอย่างที่เป็นอยู่คนผิดที่เป็นพวกรวบๆ หน้อยก็จะแหกกันไปเมื่อนอก ไม่เห็นว่าจะทำอะไรได้ แกรมไปแล้วก็อยู่สุขสบายอีก กฎหมายทำอะไรไม่ได้เลย มีเงินก็อยู่สบาย” (นางสาว จ., สัมภาษณ์ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2560)

ผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมายส่วนใหญ่มีความคิดที่คล้อยตาม เนื่องจากมองว่าทุกคดีที่มีการกระทำผิดต้องหาตัวผู้กระทำผิดมารับผิดชอบลงโทษอย่างสมเหตุสมผล

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว ฯ และการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดกฎหมาย ในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย ส่งผลให้เกิดระบบความคิดในแง่ต่าง ๆ ดังนี้

(1) ผู้ที่คล้อยตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่าระบบความคิดของผู้รับสารส่วนใหญ่คล้อยตามกับวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมายของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) กล่าวคือ ผู้รับสารที่เห็นด้วยกับประเด็นการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดกฎหมาย ผู้วิจัยมองว่าส่วนหนึ่งผู้รับสารมีความชื่นชอบในตัวของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เป็นผู้มีความเด็ดขาดในฐานะผู้นำประเทศที่ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน และที่ผ่านมามีผู้ทำผิดกฎหมายหนีคดีไม่ยอมมาเข้ากระบวนการตามกฎหมายเพื่อรับโทษทัณฑ์ เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้รับสารเองเกิดความไม่สบายใจ เพราะในฐานะประชาชนชาวไทยที่อยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน จึงทำให้เกิดช่องว่างแห่งความไม่เป็นธรรมนำมาซึ่งความเหลื่อมล้ำทางสังคม จนกลายเป็นว่าคนรวยหากทำผิดก็ไม่จำเป็นต้องรับโทษตามกฎหมาย แต่สำหรับผู้มีรายได้น้อยหรือรายได้น้อยหากทำผิดก็ไม่มีทางเลือกได้ จึงอยากให้กฎหมายเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ทุกคนต้องเคารพและปฏิบัติตาม อีกประการสำคัญที่ผ่านมามีผู้รับสารมีประสบการณ์และรับรู้ถึงการกระทำของอดีตนักการเมืองที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการชุมนุมทางการเมืองและเพื่อหวังต่อต้านสถาบันพระมหากษัตริย์ดังที่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อสารมวลชนมาแล้ว เป็นการ

กระทำที่ไม่บังควรกระทบต่อจิตใจของประชาชนชาวไทยทุกคน จึงต้องหาทางให้กลุ่มคนเหล่านั้น กลับมารับโทษ อีกทั้งคดีค้างเก่าที่เป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดทำให้ประชาชนเสีย ผลประโยชน์ไปอย่างคดีทุจริตต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ประชาชนนั้นยอมไม่ได้ จึงฝากความหวังไว้กับรัฐบาล ทหารผู้มีภาพลักษณ์ที่เด็ดขาด เพราะผู้รับสารเชื่อว่ารัฐบาลชุดนี้จะสามารถดำเนินการกับผู้ที่ทำให้ ทุจริตทั้งหมดมาลงโทษได้

ส่วนผู้รับสารที่คล้อยตามกับประเด็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44 นั้น ผู้วิจัยมองว่า ผู้รับสารได้มีการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับมาตรา 44 ที่เปรียบได้กับเป็นเครื่องมือหรือ ดาบกายสิทธิ์คู่กายของผู้นำประเทศ ทำให้ดูว่ามีอำนาจเด็ดขาด ข้าราชการเกรงขามและกลัวใน อำนาจมากยิ่งขึ้นเป็นตัวกระตุ้นประสิทธิภาพในการทำงานผู้ที่ได้รับประโยชน์ก็คือประชาชน และ การใช้มาตรา 44 ก็เพื่อประโยชน์ในการบริหารประเทศเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาว่ารัฐบาลทหารนั้นมี ผลงานในเรื่องการประมง การค้ามนุษย์ ที่มีพัฒนาการในการแก้ไขปัญหาอย่างเห็นได้ชัดอย่างที่ รัฐบาลก่อนไม่สามารถทำได้ เพราะกฎหมายเก่าล้าสมัยไม่ทันต่อยุคที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายไปอย่างรวดเร็ว ประการสำคัญต่อมาที่เป็นผลอย่างเห็นได้ชัดจากการ ใช้มาตรา 44 ก็คือเรื่องของการบินพลเรือนที่รัฐบาลทหารต้องรับดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อ พัฒนาให้เป็นมาตรฐานสากลที่นานาชาติยอมรับ อีกประการหนึ่งที่สำคัญและเป็นสิ่งที่รัฐบาลทหาร ให้ความสำคัญมากคือการปราบโกง ที่ผ่านมามองเห็นได้ว่าการใช้มาตรา 44 ในการสอบสวน ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเชื่อมโยงกับการทุจริตคอร์รัปชัน เพราะปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันเป็นปัญหาร้ายแรงที่สะสมมาอย่างยาวนานหลายยุคสมัย การที่รัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความจริงจังจัดการปัญหาเหล่านี้ถึงแม้ไม่มีผู้ใดรู้ว่าจะหมดไปจากสังคมไทยหรือไม่ แต่ การที่รัฐบาลทหารประกาศที่เป็นศัตรูกับการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบก็เป็นภาพลักษณ์ที่ดีใน สายตาของผู้รับสารเหล่านี้

(2) ผู้ที่ไม่คล้อยตามวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้รับ สารมีส่วนน้อย คือมีเพียงรายเดียวที่ไม่คล้อยตามกับวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมายของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) กล่าวคือ ผู้รับ สารไม่คล้อยตามด้วยกับประเด็นการดำเนินคดีกับผู้ที่ทำให้ผิดกฎหมาย ผู้วิจัยมองว่าผู้รับสารรายนี้ มองเฉพาะในบริบทภายหลังจากที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เข้ามาควบคุมอำนาจการปกครอง และเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว เพราะสภาพการณ์หลังจากที่รับตำแหน่งรัฐบาลทหารมีการบังคับใช้ กฎหมายอย่างจริงจังโดยคำนึงถึงความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นหลัก ฉะนั้นการใดก็ตามที่จะ ก่อให้เกิดเหตุการณ์อันจะนำไปสู่ความขัดแย้ง อย่างเช่นการชุมนุมทางการเมือง หรือการชุมนุมเชิง สัญลักษณ์เพื่อต่อต้านรัฐบาลทหารก็ตาม รัฐบาลจำเป็นที่จะต้องเข้มงวดกับกลุ่มคนเหล่านี้ ผู้รับสาร

ยกตัวอย่างตัวแทนกลุ่มนักศึกษาที่ออกมาแสดงสัญลักษณ์ทางการเมืองแล้วถูกดำเนินคดีเป็นสิ่งที่ไม่เป็นธรรม ผู้วิจัยตีความได้ว่าเป็นการมองต่างมุม กล่าวคือ ผู้รับสารไม่ต้องการเห็นสิ่งเหล่านี้แต่ฝ่ายรัฐบาลทหารเองจำเป็นต้องรักษาความสงบเรียบร้อย หากเกิดมือที่สามเข้ามาสร้างสถานการณ์กับกลุ่มคนดังกล่าว สุดท้ายรัฐบาลทหารก็ต้องรับผิดชอบ ฉะนั้นรัฐบาลต้องแก้ที่ต้นเหตุโดยการเข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมายแม้ว่าอาจกระทบสิทธิแต่เป็นไปเพื่อความสงบปลอดภัย รวมไปถึงอดีตนักการเมืองที่แสดงความเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ถูกปรับทัศนคติเรียกตัวเข้าค่ายทหาร ผู้รับสารเองคิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่เป็นธรรมเพราะอดีตนักการเมืองเหล่านั้นไม่ได้ทำผิดอะไร ฉะนั้นแล้วผู้รับสารรายนี้จึงคิดว่าสิ่งที่รัฐบาลกำลังพยายามนั้นไม่สมเหตุสมผล

ส่วนประเด็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44 นั้น ผู้รับสารส่วนน้อยไม่คล้อยตามระบุว่า เป็นการใช้อำนาจพร่ำเพรื่อ อำนาจเบ็ดเสร็จอยู่ที่หัวหัวหน้า คสช. ไม่ถามความคิดเห็นของประชาชนก่อน ซึ่งผู้วิจัยมองว่า ผู้รับสารรายนี้เป็นผู้รักความเป็นประชาธิปไตยและมองในแง่มุมมองสังคมประชาธิปไตยเป็นแก่นสำคัญ จึงไม่อาจคล้อยตามได้ แต่ในบริบทของประเทศชาติในขณะนี้อยู่ในภาวะที่ไม่ปกติตามที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ระบุเอาไว้จึงเป็นปกติในบริบทการเมืองการปกครองแบบเผด็จการ หากไม่มีอำนาจมาตรา 44 ในการบริหารราชการแผ่นดินรัฐบาลทหารหรือ คสช. เองก็คงไม่อาจปฏิบัติงานได้เต็มกำลัง เพราะปัญหาบางอย่างต้องใช้เวลาในการจัดการแต่มาตรา 44 นั้นสามารถลดช่องว่างเรื่องเวลาลงได้ ทำให้มีประสิทธิภาพในการจัดการมากยิ่งขึ้น อีกประการหนึ่งคือหากประชาชนมั่นใจว่าตนนั้นไม่ทำผิดกฎหมายก็ไม่จำเป็นต้องกลัวอำนาจมาตรา 44 นอกจากที่กล่าวมาแล้วก็ยังมีผู้รับสารที่ไม่คล้อยตามโดยให้เหตุผลว่ามาตรา 44 นั้น ไม่สามารถใช้ได้ผลกับบางเรื่อง ึ่งโดยยกตัวอย่างคดีวัดพระธรรมกาย ซึ่งผู้วิจัยมองว่าผู้รับสารรายนี้ยกตัวอย่างจากการรับรู้ข่าวสารที่ปราศจากสื่อสารมวลชน และถือว่าเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นว่ามาตรา 44 ก็ใช้ไม่ได้กับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมด

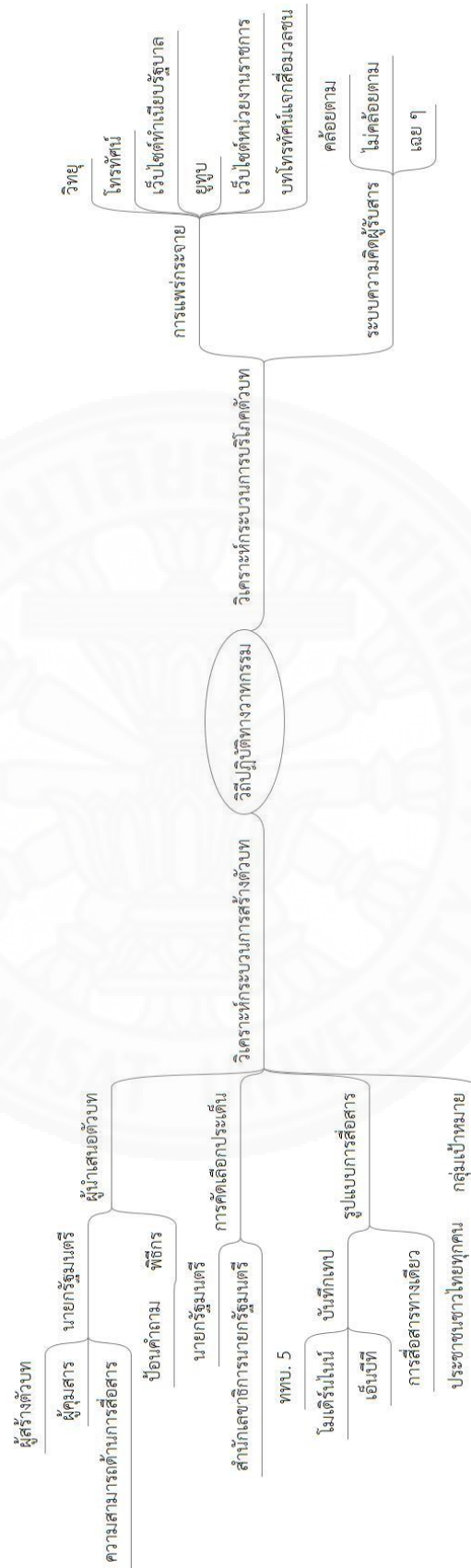
(3) ผู้ที่เฉย ๆ กับวาทกรรม

เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้รับสารส่วนน้อยคือมีเพียงรายเดียวที่รู้สึกเฉย ๆ กับวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมายของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) กล่าวคือ ประเด็นที่ผู้รับสารรู้สึกเฉย ๆ คือประเด็นการดำเนินคดีกับผู้ที่ทำให้ผิดกฎหมาย โดยให้เหตุผลว่าแม้รัฐบาลทหารจะบังคับใช้กฎหมายให้เป็นธรรมหรือมีการปรับแก้กฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพการณ์กับยุคสมัยที่พัฒนาไปก็ตาม แต่จากการเฝ้าติดตามของผู้รับสารนั้นไม่เห็นว่าจะใช้ได้ผลกับกลุ่มคนที่หนีคดีไปต่างประเทศ โดยชี้ให้เห็นว่าคนรวยสามารถจะทำอะไรที่เป็นการเลี่ยงรับผิดชอบในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยมองว่าผู้รับสารรายนี้มีความคิดอ่านที่น่าเชื่อถือ เพราะสิ่งที่ผู้รับสารยกตัวอย่างมาในเมืองไทยก็กำลังเผชิญอยู่และยากที่จะแก้ไขได้

จากผลการวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารทั้ง 5 คนแล้ว จะเห็นได้ว่าการรับรู้ของประชาชนทั้ง 5 คนสามารถรับรู้ได้ถึงวาทกรรมทั้ง 5 ชุดที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ส่วนระบบความคิดที่มีต่อการสร้างวาทกรรมทั้ง 5 ชุดนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับ การรับรู้และการมีประสบการณ์ร่วมในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแต่ละประเด็นของวาทกรรมผู้รับสารมีระบบความคิดที่หลากหลายทั้งที่คล้ายตาม ไม่คล้ายตาม และรู้สึกเฉย ๆ

อย่างไรก็ตาม วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมที่ค้นพบในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์กระบวนการบริโภคด้วยบททำให้ผู้วิจัยเห็นว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้อาศัยระบบอำนาจทางราชการโดยตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและตำแหน่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) สั่งการตามอำนาจหน้าที่ให้เกิดกระบวนการสร้างวาทกรรมและเพื่อให้เกิดการสื่อสารไปยังประชาชน ด้านระบบความคิดของผู้รับสารนั้นมีทั้งผู้ที่คล้ายตาม ไม่คล้ายตาม และรู้สึกเฉย ๆ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำแผนภาพสรุปเพื่อนำเสนอภาพรวมของการศึกษาวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม ดังนี้

ภาพที่ 4.3 แผนภาพแสดงวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

4.3 วิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

วิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-Cultural Practice) เป็นมิติสุดท้ายของการศึกษาวาทกรรมเชิงวิพากษ์ตามแนวคิดของแฟร์คลัฟ เพื่ออธิบายปัจจัยสภาพแวดล้อมในบริบททางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจในขณะนั้นที่ส่งผลต่อการสร้างตัวบทในวาทกรรมของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผู้วิจัยจะแยกอธิบายเพื่อให้เห็นภาพประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ สภาพการณ์ทางสังคม สภาพการณ์ทางการเมือง และสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ ดังนี้

4.3.1 ปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางสังคม

สภาพการณ์ของสังคมไทยมีความขัดแย้งกันมาตั้งแต่หลังการรัฐประหารเมื่อปี พ.ศ. 2549 โดยหัวหน้าคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ยึดอำนาจจากรัฐบาลนาย ทักษิณ ชินวัตร แต่ความแตกแยกเริ่มปรากฏเด่นชัดในช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในปลายปี พ.ศ. 2556 หลังจากมีการรวมกลุ่มประท้วงเพื่อขจัดระบอบทักษิณ ที่เชื่อว่านายทักษิณ ชินวัตร คือผู้มีบทบาทและคอยสั่งการรัฐบาลพรรคเพื่อไทย โดยมีนาย สุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นแกนนำกลุ่มประท้วงภายหลังได้มีการจัดตั้งชื่อกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) เปิดเวทีประท้วงมีแกนนำและสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์หลายคนลาออกจากพรรคเพื่อมาร่วมชุมนุมครั้งนี้ ประกอบด้วย นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย นายวิทยา แก้วภราดัย นายอิสสระ สมชัย นายถาวร เสนเนียม นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ นายชุมพล จุลใส นายณัฐวุฒิ ทัพสุวรรณ นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์ และนางสาวจิตภัสร์ กฤดากร

การชุมนุมประท้วงดังกล่าวได้กระทำในรูปแบบของการตั้งสภาประชาชนเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภาลาออกไปจนถึงขั้นการปฏิรูปแล้วจึงเลือกตั้งใหม่ ด้วยเหตุผลที่ว่าระบอบทักษิณเป็นระบอบที่ส่งเสริมการทำทุจริตคอร์รัปชันเอื้อผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มหรือพวกพ้อง ตลอดจนอาจสนับสนุนให้กลุ่มการเมืองละเมิดพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่กลุ่ม กปปส. ยอมรับไม่ได้ ประกอบกับรัฐบาลพรรคเพื่อไทยได้เสนอร่างกฎหมายนิรโทษกรรมเพื่อเป็นการล้างมลทินให้ผู้ต้องหาคดีที่ได้รับการอภัยโทษรวมถึงนายทักษิณ ชินวัตร ด้วย นอกจากนี้ กลุ่มผู้ประท้วงไม่เห็นด้วยที่รัฐบาลแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ให้สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) มาจากการเลือกตั้งทั้งหมด คล้ายกับระบบการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) นับได้ว่าเป็นการวางกลไกให้สมาชิกพรรคเพื่อไทยและพรรคร่วมรัฐบาลเข้ามามีอำนาจในระบบรัฐสภาได้มากที่สุดโดยอ้างถึงหลักการของความเป็นประชาธิปไตย

นอกจากการแสดงออกของกลุ่ม กปปส. แล้วกลุ่มการเมืองที่มีบทบาททางสังคมตั้งแต่ก่อนการรัฐประหารของไทยในปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมาก็คือคนเสื้อแดงหรือกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) มีบุคคลสำคัญของพรรคเพื่อไทยเป็นแกนนำในการจัดตั้งตลอดจนบุคคลใกล้ชิดคือนายทักษิณ ชินวัตร รวมอยู่ด้วย ได้แก่ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ นายจตุพร พรหมพันธุ์ นายแพทย์เหวง โตจิราการ นายวีระกานต์ มุสิกพงศ์ นายอริสมันต์ พงศ์เรืองรอง ตลอดจนกลุ่มการเมืองคนเสื้อแดง ซึ่งกลุ่มนี้ถือได้ว่ามีบทบาทมาก่อนกลุ่ม กปปส. ในการเผชิญหน้าและต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยหรือกลุ่มคนเสื้อเหลือง (พธม.) ซึ่งปัจจุบันได้ยุติบทบาทลง (ผู้จัดการออนไลน์, “แถลงการณ์ ฉบับที่ 5/2556 พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย,” ผู้จัดการออนไลน์, 2556) รวมถึงการประท้วงรัฐบาลพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ที่มาจากการรัฐประหารของ คมช. ได้แสดงจุดยืนอันเหนียวแน่นในการต่อต้านรัฐประหารทุกรูปแบบและบทบาทคู่ขนานก็เพื่อปกป้องรัฐบาลพรรคเพื่อไทยเรื่อยมาจนถึงยุคของกลุ่ม กปปส. ที่ต้องการขับไล่ระบอบทักษิณ

จากการแสดงจุดยืนและบทบาททางสังคมเพื่อเรียกร้องให้ประชาชนร่วมสนับสนุนกลุ่มของตน กลุ่ม กปปส. ได้บุกยึดสถานที่ราชการหลายแห่งรวมถึงการปิดพื้นที่สาธารณะในกรุงเทพมหานครเพื่อปักหลักชุมนุมอย่างยืดเยื้อหลายเดือน เช่นเดียวกับกลุ่ม นปช. ได้ระดมมวลชนปักหลักชุมนุมเพื่อต่อต้านการกระทำของกลุ่ม กปปส. ในที่สุดมวลชนทั้งสองเผชิญหน้ากันหลายต่อหลายครั้งจนเกิดการปะทะกันอย่างรุนแรง กระทั่งต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้กลุ่มประท้วงรวมถึงเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้บริสุทธิ์ ทั้งนี้ ศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉินกรุงเทพมหานคร หรือศูนย์เอราวัณรูปสถิติผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงทั้งสิ้น 22 ราย และมีผู้ได้รับบาดเจ็บรวม 770 คน (สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น, “ศูนย์เอราวัณสรุปตัวเลขเจ็บสะสม 770 ตาย 22,” สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น, 2557) จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการกระทำของกลุ่มการเมืองทั้งสองกลุ่มกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชนโดยทั่วไป โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครเท่านั้น แต่รวมถึงต่างจังหวัดกลุ่มการเมืองทั้งสองกลุ่มนี้ยังได้สร้างเครือข่ายสมาชิกและพร้อมเผชิญหน้ากันเมื่อแกนนำจากส่วนกลางบัญชาการลงไป จากเหตุการณ์ที่กลุ่ม กปปส. รวมตัวชุมนุมประท้วงขัดขวางการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งจังหวัดภาคใต้ หลังนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ประกาศยุบสภาทำให้การเลือกผู้แทนไม่สามารถดำเนินต่อไปจนจบกระบวนการได้

ทั้งนี้ ภายหลังจากควบคุมอำนาจของและการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สภาพสังคมโดยรวมในช่วงแรกที่มีการควบคุมอำนาจหรือจัดตั้งรัฐบาลทหารประเทศเกิดความสงบเรียบร้อยอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ไม่มีกลุ่มผู้ชุมนุมออกมาประท้วงตามที่สาธารณะ ประชาชนทั่วไปใช้ชีวิตได้อย่างมั่นใจปลอดภัยมากยิ่งขึ้น กองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อยเริ่มใช้จิตวิทยาในการให้ทหารเข้าไปปรับทุกข์สร้างรอยยิ้มด้วยการสร้างกิจกรรม

นันทนาการคืนความสุขให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยในทุกจังหวัด กระทั่งรัฐบาลทหารเริ่มผ่อนคลายกฎระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดหรือประกาศไว้ในช่วงต้น ยิ่งทำให้ปรากฏเริ่มมีกลุ่มคนที่ต่อต้านทหารออกมาเคลื่อนไหวทั้งในแง่การแสดงความคิดเห็น เช่น การแสดงความคิดเห็นของอดีตนักการเมือง นักวิชาการผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่ไปลดทอนภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือรัฐบาลทหาร หรือแม้แต่การแสดงออก เช่น การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ การชุมนุมในพื้นที่สาธารณะต่อต้านนโยบายต่าง ๆ จึงทำให้รัฐบาลทหารเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยกล่าวอ้างถึงความสงบสุข ความปลอดภัยต่อกลุ่มผู้ประท้วงและความสงบเรียบร้อยโดยรวมของประชาชน ทั้งนี้ กลุ่มผู้ชุมนุมมีทั้งกลุ่มคนที่ออกมาเคลื่อนไหวด้วยความบริสุทธิ์ใจกับอีกกลุ่มที่ต้องการทำลายอำนาจรัฐ

ในระหว่างนี้ กลุ่ม นปช. ปรับเปลี่ยนท่าทีโดยยอมรับในเงื่อนไขของรัฐบาลทหารมากขึ้น ในอันที่จะไม่ออกมาเคลื่อนไหวชุมนุมประท้วง แต่จุดยืนยังคงไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งน้อยครั้งที่แกนนำจะออกมาแถลงการณ์ตอบโต้หรือมีบทบาทในสังคม เช่นเดียวกับกลุ่ม กปปส. ปรับแนวทางมาทำงานในรูปแบบของมูลนิธิรวมมหาประชาชนแทนเพื่อสนับสนุนการทำงานของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อย่างเต็มรูปแบบ ส่วนประชาชนที่ดำเนินวิถีสายกลางยังคงใช้ชีวิตประจำวันอย่างเป็นปกติสวงวนท่าทีไม่แสดงออกซึ่งความคิดเห็นใด ๆ แต่พร้อมหากมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น ขณะเดียวกันประชาชนที่ไม่ฝักใฝ่การเมืองแต่ได้รับผลกระทบจากการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลทหารก็ไม่มีพลังอำนาจพอที่จะแสดงความคิดเห็นใด ๆ ได้อย่างเต็มที่ในภาวะไม่ปกติเช่นนี้ ทั้งนี้ กลุ่มชนชั้นนำถึงกลุ่มชนชั้นกลางที่ขึ้นชอบทหารก็ยังคงให้การสนับสนุนรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต่อไป เพราะกลุ่มคนเหล่านี้คิดว่าการเลือกตั้งไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุดสำหรับประเทศไทยในเวลานี้

ในบริบทด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ก่อนการควบคุมอำนาจกล่าวได้ว่าถูกละเมิดอย่างถึงที่สุดจากการกระทำของกลุ่มประชาชนที่ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายคู่ได้จากการปลุกระดมประชาชนให้ออกมาทำกิจกรรมทางการเมืองตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม ปรากฏการณ์นี้สร้างความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัสต่อประชาชนโดยรวมทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ทั้งยังมีประชาชนที่ไม่ยอมรับในความผิดพลาดหนีคดีไปพำนักต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นคดีการเมืองและความมั่นคง เหล่านี้เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ดำเนินการตามนโยบายและเป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปประเทศเพื่อบังเกิดความเป็นธรรมในสังคม สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชนทุกกลุ่มภายใต้กฎหมายเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำที่นับได้ว่าเป็นปัญหาสังคมฝังรากลึกมายาวนานบดบังความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ แต่กระบวนการสร้างความปรองดองนั้น จำเป็นจะต้องแยกจากคดีความต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้ที่กระทำผิดต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมไม่มีละเว้นหรือไมตรีโทษกรรมซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาดควบคู่ไปกับการกระบวนการสร้างความสามัคคีปรองดอง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลพร้อมให้

ความเป็นธรรมกับผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาเพียงแต่ขอให้เข้าสู่กระบวนการต่อสู้คดีตามกฎหมาย เพื่อแสดงความบริสุทธิ์

ด้านศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ ได้แก่ สถาบันพระมหากษัตริย์ที่ได้รับการเทิดทูนเคารพสักการะเหนือสิ่งอื่นใด ได้ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการใส่ร้ายป้ายสีถูกโจมตีจากกลุ่มการเมืองอย่างที่ไม่เคยปรากฏเด่นชัดมาก่อน สถาบันเบื้องสูงกลายเป็นสิ่งที่มวลชนของแต่ละกลุ่มเอามาอ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมทั้งในแง่ดีและแง่ลบ ทั้งยังมีกลุ่มผู้ไม่หวังดีจากนอกประเทศสร้างข้อมูลบิดเบือนเผยแพร่ในสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้รัฐบาลทหารต้องดำเนินปราบปรามกลุ่มคนเหล่านี้ในทุกวิถีทางเท่าที่จะทำได้ และยังได้นำมาเป็นหนึ่งในเหตุผลของการควบคุมอำนาจการปกครอง

นอกจากนี้ ก่อนการควบคุมอำนาจสังคมไทยยังขาดจิตสำนึกในเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชัน และเคยชินกับการเอื้อผลประโยชน์พวกพ้องในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ฝ่ายรัฐบาลและนโยบายจนถึงระดับล่าง และมักคิดเสมอว่าหากทุจริตแล้วตนเองได้ผลประโยชน์ก็เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ แม้ว่าทุกรัฐบาลที่ผ่านมาจะแสดงเจตนาธรรมในการป้องกันและปราบปรามแต่ก็ยังพบว่าไม่ได้ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ อย่างจริงจังโดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ ทั้งนี้ ยังมีปัจจัยเสริมอีกหลายประการ ได้แก่ ความเห็นแก่ตัวของนักธุรกิจที่มีการวิ่งเต้นเพื่อให้ได้งานต่าง ๆ ของภาครัฐที่มีวงเงินจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งโครงการที่มีงบลงทุนสูง ทำให้เปิดช่องทางให้พวกที่ถือโอกาสเรียกร้อยเงินทอง ขณะที่ข้าราชการดีถูกกลั่นแกล้งหรือแม้แต่การซื้อขายตำแหน่งในหน้าที่ราชการ อย่างไรก็ตาม องค์กรต่อต้านคอร์รัปชันประเทศไทย ร่วมกับศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เปิดเผยดัชนีสถานการณ์การคอร์รัปชันประเทศไทย เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2557 ระบุว่า หากเปรียบเทียบความรุนแรงของการทุจริตคอร์รัปชันไทยตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2556 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 63 เป็นร้อยละ 75 ส่วนสาเหตุสำคัญ 3 ข้อแรกที่ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย ความไม่เข้มงวดของการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบ การเปิดโอกาสให้สามารถใช้ดุลยพินิจที่เอื้อต่อการทุจริต และกระบวนการทางการเมืองขาดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ยาก ส่วนรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุด ได้แก่ การใช้ตำแหน่งทางการเมืองเพื่อเอื้อประโยชน์แก่พรรคพวก การให้สินบนของกำนัล หรือรางวัลต่าง ๆ การทุจริตเชิงนโยบายโดยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอดจนการเอื้อประโยชน์แก่พรรคพวก การใช้ช่องโหว่ทางกฎหมายเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น การฮั้วการประมูลและการวิ่งเต้นเพื่อขอตำแหน่งและการโยกย้ายหน้าที่การงาน เหล่านี้ถือเป็นบทเรียนสำคัญที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์-โอชา เปรียบได้ว่าเป็นสนิมเนื้อในที่ทำลายความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยและจำเป็นที่รัฐบาลทหารจะต้องวางมาตรการที่รัดกุมยิ่งขึ้น

หากจะกล่าวโดยสรุปแล้วสภาพการณ์ทางสังคมเกิดความแตกแยกทางความคิดอย่างรุนแรงของกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลพรรคเพื่อไทย และกลุ่มที่สนับสนุนฝ่ายทหารเพื่อต้องการให้มีการรัฐประหารควบคุมอำนาจระบอบทักษิณ ประกอบกับสถาบันพระมหากษัตริย์ถูกกลุ่มบุคคลนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ตลอดจนปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันการเอื้อผลประโยชน์ให้พวกพ้อง เหล่านี้นำมาซึ่งการกระทำผิดของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมือง ส่งผลให้กฎหมายไม่มีความศักดิ์สิทธิ์สร้างความเหลื่อมล้ำตอกย้ำความแตกแยกทางสังคมทำลายความเป็นเอกภาพในประเทศ

4.3.2 ปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางการเมือง

สภาพการณ์ทางการเมืองของไทยเริ่มอ่อนแอไร้เสถียรภาพภายหลังจากที่มีการชุมนุมเรียกร้องให้ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หลังพรรคเพื่อไทยมีความพยายามผลักดันร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมทางการเมืองเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร และแม้ความเป็นนายกรัฐมนตรีจะสิ้นสุดสภาพไป แล้วหลังศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งในข้อหา ก้าวก่ายการโยกย้ายข้าราชการตามคำวินิจฉัยที่ 9/2557 เรื่องที่พิจารณาที่ 34/2557 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 แต่การชุมนุมก็หาสงบไม่ กลับบานปลายเป็นความต้องการล้มล้างรัฐบาลพรรคเพื่อไทยของกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ทำให้กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือกลุ่มคนเสื้อแดงที่สนับสนุนรัฐบาลไม่พอใจก่อให้เกิดการเผชิญหน้าลอบทำร้ายซึ่งกัน มีการยิงและวางระเบิดในที่สาธารณะจากกลุ่มผู้ไม่หวังดีที่คอยสร้างสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง จนทำให้กองทัพต้องตัดสินใจออกมาปกป้องประชาชนควบคู่ไปกับการทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานให้กลุ่มคู่ขัดแย้ง ประกอบด้วย นักการเมือง กลุ่มการเมือง องค์กรอิสระมาประชุมเพื่อหาทางออกให้ประเทศในภาวะที่การเมืองอ่อนแอนายกรัฐมนตรีรักษาการไม่มีอำนาจเต็มในการบริหารราชการแผ่นดิน จนท้ายที่สุดการประชุมก็ไม่บังเกิดผลหากปล่อยให้สถานการณ์ย่ำแย่จะนำมาซึ่งบรรยากาศอันคลุมเครือ เกิดสุญญากาศทางการเมืองทำให้ประเทศไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ ฝ่ายกองทัพจึงยึดอำนาจประกาศจัดตั้งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้นเป็นหัวหน้าคณะร่วมกับผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพทั้งสามเหล่าทัพ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

โดยเหตุผลของการควบคุมอำนาจการปกครองประเทศตามที่ปรากฏในประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 1/2557 เรื่องการควบคุมอำนาจการปกครอง (สืบค้นเมื่อ วันที่ 21 มิถุนายน 2560. [http:// www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2557/E/083/1.PDF](http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2557/E/083/1.PDF)) กล่าวถึง การทำร้ายกันในหมู่ประชาชนที่มีความคิดเห็นแตกแยกขยายวงกว้างทำให้ผู้บริสุทธิ์เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก ประชาชนทั่วไปไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สะท้อนถึงการ

ขาดความสามัคคีของคนในชาติ แม้ฝ่ายกลางคือกองทัพจะเชิญนักการเมือง กลุ่มการเมือง องค์กร อีกระมาประชุมเพื่อหาทางออกแล้วก็ตาม ประกอบการเมืองที่อ่อนแอนายกรัฐมนตรีรักษาการไม่มีอำนาจเต็ม รวมถึงปรากฏมีกลุ่มขบวนการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพจ้วงสถาบันเบื้องสูงอย่างเห็นได้ชัด ด้วยเหตุนี้กองทัพจึงจำเป็นต้องควบคุมสถานการณ์ไว้และต้องการปฏิรูปโครงสร้างของประเทศใหม่ทั้งหมด เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ เพื่อเรียกความสามัคคีและความเชื่อมั่นของคนในชาติกลับคืนมาโดยเร็วที่สุด

จากนั้นอำนาจฝ่ายทหารเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตประชาชนมากขึ้น กล่าวคือ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ประกาศเรียกอดีตรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกลุ่มบุคคล คู่ขัดแย้งหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงเข้ามารายงานตัวและปรับทัศนคติเป็นระยะ มีการกวาดค้นเรื่องอาวุธปืนอาวุธสงคราม วางกำลังทหารทั่วประเทศเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยอาศัยกฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร มีการดำเนินคดีกับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่ถูกออกหมายจับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อหาความมั่นคง รวมถึงประกาศให้บุคคลที่เป็นภัยต่อความมั่นคงที่หนีคดีกลับเข้าประเทศ ตลอดจนงดคดีการเมืองและหมิ่นสถาบันเบื้องสูงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 มารับโทษในศาลทหาร อีกทั้ง ในช่วงการควบคุมอำนาจในระยะแรก สื่อมวลชนถูกจำกัดเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารรอบด้าน ดังจะเห็นจากการมีประกาศหรือคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เรื่องให้งดการนำเสนอหรือขอความร่วมมือไม่ให้นำเสนอเนื้อหาบางเนื้อหาของสื่อมวลชนออกมาเป็นระยะ

ต่อมาในแง่ของการเมืองการเดินหน้าประเทศ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในขณะนั้นได้วางโครงสร้างในการบริหารประเทศภายใต้อำนาจของ คสช. 6 กลุ่มงาน ประกอบด้วย ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา กฎหมายกระบวนการยุติธรรม กองกำลังรักษาความสงบ และฝ่ายขึ้นตรงต่อหัวหน้า คสช. เพื่อบริหารประเทศเป็นการชั่วคราวคล้ายกับคณะรัฐมนตรีเฉพาะกาล มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ. 2557 เพื่อบริหารราชการแผ่นดินที่หยุดชะงักให้สามารถเดินหน้าต่อไปได้ มีการตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ทำหน้าที่คล้ายสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกนายกรัฐมนตรีและการออกกฎหมายต่าง ๆ

ในช่วงการก้าวเข้าสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้น เป็นที่ยอมรับอย่างเปิดเผยว่า ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารและบรรดาสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ด้วยลักษณะบุคลิกที่เป็นผู้นำเป็นผู้ควบคุมอำนาจจากรัฐบาลพลเรือน จึงเข้าใจบริบทสภาพปัญหาสังคมและแนวทางแก้ไข สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงเสนอชื่อและมีมติเอกฉันท์ให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คนที่ 29 จัดตั้งคณะรัฐมนตรีเป็นรัฐบาลสมบูรณแบบ

บริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งแยกจากอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่จะดูแลเรื่องความมั่นคงความสงบเรียบร้อยและสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลในทุกรูปแบบ

ส่วนนโยบาย 11 ด้าน ของรัฐบาลทหารที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2557, น. 1-23) เช่น การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ การรักษาความมั่นคงของประเทศ การลดความเหลื่อมล้ำ การศึกษา การสาธารณสุข การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจ การบริหารราชการแบบมีธรรมาภิบาล การปรับปรุงกฎหมาย และการป้องกันปราบปรามการทุจริต รวมถึงการปฏิรูปปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายในประเทศทั้งสิ้น 37 วาระปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ปัจจุบันคือสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ซึ่งทุกนโยบายจะถูกเชื่อมโยงไปถึงอนาคตประเทศที่เน้นความอยู่ดีกินดีและประโยชน์ของประชาชนโดยรวม ทั้งนี้ ทุกนโยบายตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความมั่นคง ดังที่ปรากฏวิสัยทัศน์ของประเทศที่ว่ามั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีการวางกรอบการทำงานภายในรัฐบาลทหารที่เป็นระบบหรือที่เรียกว่าโรดแมป 3 ระยะ กล่าวคือ ระยะแรกคือการเข้าควบคุมอำนาจจะต้องรักษาความสงบสุขและเสริมสร้างกระบวนการสร้างความปรองดองของคนในชาติ ระยะที่สอง คือการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ดำเนินการตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จทำให้ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวถูกตีตกไป จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอีกหนึ่งคณะเพื่อร่างใหม่ โดยใช้กระบวนการลงเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยคำถามเพิ่มเติมแนบท้ายเกี่ยวกับความเห็นของประชาชนที่อยากจะเห็นการปฏิรูปประเทศหรือไม่ในระหว่าง 5 ปีแรกที่มีการเลือกตั้ง ประเด็นนี้ทำให้หลายฝ่ายกังวลถึงการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีคนนอก แต่ทว่าผลการออกเสียงประชามติเห็นด้วยทั้ง 2 ประเด็น กล่าวคือ เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญร้อยละ 61.35 และเห็นด้วยกับคำถามเพิ่มเติมที่ต้องปฏิรูปประเทศร้อยละ 58.07 และระยะที่สาม คือการเตรียมการเลือกตั้งภายหลังการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายลูก 4 ฉบับแรกแล้วเสร็จ และรอประกาศเพื่อมีผลบังคับใช้

นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังใช้มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการบริหารราชการแผ่นดินที่กฎหมายปกติไม่สามารถทำได้ทันทั่วถึงที่ เปรียบดังกระบี่อาญาสิทธิ์ที่ให้อำนาจเด็ดขาดแก่หัวหน้า คสช. ในการสั่งการได้ทุกกรณีเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิรูปประเทศ รวมถึงให้อำนาจเจ้าพนักงานของรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ ที่ผ่านมามีการใช้มาตรา 44 ในการปรับย้ายข้าราชการ การสอบสวนอดีตเจ้าหน้าที่รัฐและข้าราชการที่เข้าข่ายทุจริตคอร์รัปชัน การแก้ไขปัญหาประมง การค้ามนุษย์ การแก้ปัญหาการบินพลเรือน ตลอดจนการจัดระเบียบสังคม

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ได้เกิดเหตุการณ์ครั้งสำคัญของประเทศ คือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 สวรรคต ส่งผลให้

ประชาชนชาวไทยในฐานะพสกนิกรอยู่ในสภาวะโศกเศร้าอย่างถึงที่สุด พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จำเป็นต้องประกาศเลื่อนการเลือกตั้งจากเดิมกำหนดภายในปี พ.ศ. 2560 ออกไปอีกระยะหนึ่ง เพราะถือเป็นเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดและไม่มีผู้ใดอยากให้เกิดขึ้น รวมถึงเป็นช่วงรอยต่อของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เป็นฉบับถาวร ทำให้ประชาชนบางส่วนเข้าใจและอีกส่วนคิดว่ารัฐบาลทหารยังคงหวังอยู่ในอำนาจต่อไป

หากจะกล่าวโดยสรุปแล้วสภาพการณ์ทางการเมืองไทยเริ่มไร้เสถียรภาพจากการที่สภาพสังคมเกิดความวุ่นวายจากการชุมนุมประท้วงรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังทวีความรุนแรงจนไปสู่การเสียชีวิตของกลุ่มผู้ประท้วง ทำให้ฝ่ายทหารใช้ช่วงโอกาสนี้เข้ามามีบทบาทตั้งแต่การควบคุมสถานการณ์ไปตามขั้นตอนจนถึงการทำรัฐประหารในที่สุด ภายใต้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และสนับสนุนให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีบริหารประเทศไปพร้อมกับการวางกรอบการปฏิรูประบบโครงสร้างใน 3 ระยะ โดยถืออำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรม

4.3.3 ปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ

ภาวะเศรษฐกิจไทยตลอด ปี พ.ศ. 2556 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556, น. 1-3) ขยายตัวในอัตราชะลอตัวลงตามการอ่อนแรงของอุปสงค์ภายในประเทศเป็นสำคัญ ประกอบกับการส่งออกสินค้ายังไม่ได้รับอานิสงส์เท่าที่ควรตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีความแปรปรวน มีเพียงการท่องเที่ยวเท่านั้นที่เป็นแรงขับเคลื่อน โดยในช่วงครึ่งปีแรกเศรษฐกิจไทยขยายตัวจากผลของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ประกอบกับปัจจัยสนับสนุนการใช้จ่ายทั้งการจ้างงาน การลงทุนของภาคธุรกิจยังมีความต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ดี ในช่วงครึ่งหลังเศรษฐกิจไทยเริ่มมีทิศทางชะลอลงเป็นลำดับจากการหดตัวของอุปสงค์ในประเทศ เนื่องจากผลของมาตรการนโยบายภาครัฐทยอยหมดลง รวมถึงการใช้จ่ายเพื่อลงทุนของภาครัฐทั้งในและนอกงบประมาณทำได้ย่ำแย่ ประกอบกับสถานการณ์เศรษฐกิจและการเมืองที่มีความไม่แน่นอนสูงขึ้น ส่งผลให้ภาคครัวเรือนเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น ร่วมกับผู้ประกอบการชะลอการลงทุนเพื่อประเมินสถานการณ์ตลอดจนการส่งออกที่ฟื้นตัวได้ช้า ขณะที่การฟื้นตัวของอุปสงค์ในประเทศยังคงขึ้นอยู่กับความชัดเจนของสถานการณ์ทางการเมืองไทยเริ่มยืดเยื้อ ส่งผลบั่นทอนความเชื่อมั่นของภาคเอกชนและทำให้การบริโภคและการลงทุนชะลอตัวต่อไปอีก ส่งผลให้การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาครัฐล่าช้าออกไปด้วย

อนึ่ง การลงทุนนอกงบประมาณที่กล่าวมา คือ โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มูลค่า 350,000 ล้านบาท ที่ยังขาดความชัดเจนของรายละเอียดการประมูลงานทำให้ถูกโจมตีจากพรรคฝ่ายค้านตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม เพราะเป็นช่องว่างที่จะทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันได้ ในที่สุดศาลปกครองจึงตัดสินให้รัฐบาลต้องขอรับฟังความเห็นจากประชาชนและผู้มี

ส่วนได้เสียก่อน กระทบถึงรัฐบาลที่ต้องกลับไปเริ่มต้นโครงการใหม่ อีกทั้งพระราชบัญญัติเงินกู้ 2 ล้านล้านบาทที่ผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามกระบวนการแล้ว แต่ไม่ได้มีการนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ประกาศใช้ เนื่องจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีประกาศยุบสภา ก่อน แม้ว่ากระทรวงการคลังได้พยายามหางบประมาณที่เหลือในแต่ละปีมาส่งเสริมการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานระบบคมนาคมภายใต้ให้เกิดการจ้างงานในประเทศแต่ก็ตาม ประกอบกับ ภาคเอกชนจำเป็นต้องเพิกถอนการลงทุนเพราะไม่มีความเชื่อมั่นต่อเสถียรภาพทางการเมืองที่ส่งผล ต่อภาวะเศรษฐกิจ ทำให้เศรษฐกิจไทยตลอดทั้งปี พ.ศ. 2556 ชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง นักวิเคราะห์คาดการณ์กันว่าเศรษฐกิจไทยอาจถึงจุดซิมตัวลง และต้องใช้เวลาในการฟื้นตัวประมาณ 3-4 ปี

ทั้งนี้ ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยประเมินว่าจาก สถานการณ์ที่เป็นอยู่จะสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจไทยช่วงปลายปี พ.ศ. 2556 ประมาณ 100,000 ถึง 200,000 ล้านบาท เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถบริหารราชการแผ่นดินได้จากภาวะ ความไม่แน่นอนทางการเมืองที่เกิดขึ้น (ทีมเศรษฐกิจไทยรัฐ, “เศรษฐกิจปี 56 สารพัดมรสุมรุมเร้า ส่งออกทรุดค่าบาทอ่อนการเมืองซัด,” ไทยรัฐออนไลน์, 2556)

ต่อมาเป็นช่วงที่ประเทศไทยประสบปัญหาความขัดแย้งรุนแรงจากการชุมนุมทางการเมืองที่ยืดเยื้อ ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไม่ขยายตัวเท่าที่ควร กล่าวคือ ช่วง ครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2557 ธนาคารแห่งประเทศไทย (2557, น. 1-2) ได้ประเมินภาวะเศรษฐกิจไทย จากปีก่อนอยู่ในภาวะทรงตัวถึงซบเซาจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก เนื่องจากสถานการณ์ ทางการเมืองส่งผลกระทบต่อการค้าเงินบางส่วนของประเทศและเชื่อมั่นของภาคธุรกิจ รวมทั้งนักท่องเที่ยว ประกอบกับหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงทำให้ผู้บริโภคระมัดระวังในการใช้จ่าย มากขึ้น นอกจากนี้ ภาวะการส่งออกของไทยฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ตามอุปสงค์ต่างประเทศที่ขยายตัว อย่างค่อยเป็นค่อยไป

ส่วนช่วงครึ่งปีหลังที่มีการเข้าควบคุมอำนาจและการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เศรษฐกิจไทยเริ่มทยอยฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปจากการใช้จ่ายใน ประเทศและการท่องเที่ยวที่ปรับตัวดีขึ้น ภาครัฐกลับมาเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามปกติเพราะมี รัฐบาลทหารเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินต่อ ประกอบกับมีการขยายการลงทุนรองรับการเติบโตของอุป สงค์ในอนาคต ทั้งนี้ ภาวะเศรษฐกิจไทยฟื้นตัวอย่างช้า ๆ เพราะการส่งออกสินค้ายังอ่อนแอตาม ภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีน ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศทางยุโรป นอกจากนี้ ภาคเอกชนส่วนใหญ่ยังคงชะลอการลงทุนเพราะรอการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและรอการ ลงทุนจากภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม ธนาคารแห่งประเทศไทยประเมินเสถียรภาพ ภาวะเศรษฐกิจไทยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี

และนอกเหนือจากที่กล่าวมาประเด็นสำคัญที่สังคมให้ความสนใจคือการทุจริตในโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่ถือเป็นนโยบายประชานิยมที่ทำให้ภาครัฐต้องสูญงบประมาณไปหลายแสนล้านบาท จากการศึกษาเรื่องการทุจริตกรณีการศึกษาโครงการรับจำนำข้าวทุกเม็ด ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือทีดีอาร์ไอ ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยอัมมาร สยามวาลา และคณะ (2557) พบว่าผลการดำเนินโครงการเมื่อสิ้นเดือนเมษายน พ.ศ. 2557 มีการขาดทุนทางการคลังสูงถึง 5.39 แสนล้านบาท ซึ่งการขาดทุนจะสูงขึ้นอีกเรื่อย ๆ ตามค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาข้าวในระยะเวลา 5-10 ปี เพื่อรอการระบายอีก 17.8 ล้านตัน

ประการต่อมา แม้ว่าชาวนาจะได้รับผลประโยชน์ส่วนเกินสูงถึง 5.6 แสนล้านบาท แต่ผู้ได้ประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นชาวนาขนาดกลางและขนาดใหญ่ และที่สำคัญโครงการรับจำนำข้าวสร้างความเสียหายมหาศาลต่อสังคม การดำเนินงานนอกจากจะทำให้เกิดภาวะขาดทุนทางการคลังถึง 5.4 ถึง 7.5 แสนล้านบาท แล้วก็ยังก่อให้เกิดต้นทุนต่อสังคมที่สูงกว่าประโยชน์ของโครงการถึง 1.23 แสนล้านบาท ความเสียหายนี้ยังไม่นับผลกระทบต่อคุณภาพข้าว การบิดเบือนตลาดข้าว ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ และเปลี่ยนโครงสร้างการค้าข้าวจากเดิมที่มีการแข่งขันสูงไปสู่ระบบการค้าแบบเส้นสายพรรคพวก

ประการที่สาม พบว่ามูลค่าการทุจริตจากการระบายข้าวในราคาต่ำมีมูลค่าขึ้นสูงถึง 8.4 หมื่นล้านบาท เมื่อทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองโดยการคำนวณแยกตามการทุจริต 4 ช่องทางพบว่า มีมูลค่าการทุจริตรวม 1.02 แสนล้านบาท ส่วนใหญ่มาจากการขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ 4.5 หมื่นล้านบาท การขายข้าวให้พรรคพวกที่เสนอซื้อในราคาต่ำ 2.2 หมื่นล้านบาท และการระบายข้าวถึงราคาถูกอีก 8.5 พันล้านบาท และการทุจริตจากการลักลอบนำข้าวในโครงการรับจำนำไปขายก่อนอีก 2.7 หมื่นล้านบาท มูลค่ารวมของการทุจริตจึงเท่ากับ 1.02 แสนล้านบาท นอกจากนี้ รายงานผลการตรวจนับสต็อกข้าวของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 พบว่า แม้จะมีข้าวหายเพียง 1.2 แสนตัน แต่ข้าวกว่าร้อยละ 85 มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน การคำนวณเบื้องต้นพบว่าผลขาดทุนจะเพิ่มเป็น 6.6 ถึง 9.6 แสนล้านบาท และมูลค่าทุจริตจะเพิ่มเป็น 1.09 แสนล้านบาท

ประการที่สี่ ผลสำรวจทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดพบว่า ทั้งผู้เข้าร่วมโครงการและผู้เข้าร่วมที่ไม่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวทั้งหมดเห็นด้วยในระดับสูง ว่ามีการทุจริตในโครงการและมีการทุจริตอยู่ในทุกระดับของการดำเนินงาน ในทำนองเดียวกันการสัมภาษณ์และการสำรวจภาคสนามพบกิจกรรมแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจกันอย่างแพร่หลาย โดยชาวนาและโรงสียอมลงทุนขยายปริมาณการผลิตข้าวและการสีข้าว เจ้าของโกดังลงทุนเพิ่มความจุของโกดัง ซึ่งไม่น่าแปลกใจ เพราะนโยบายรับจำนำข้าวส่งผลให้เกิดค่าเช่าทางเศรษฐกิจจำนวนมากแก่ผู้เข้าร่วม

โครงการ การประเมินพบว่าค่าเช่าทางเศรษฐกิจมีมูลค่า 5.85 แสนล้านบาท แบ่งเป็นขานาได้ 2.97 แสนล้านบาท ผู้บริโภคได้ 1.38 แสนล้านบาท พ่อค้าพรคพวกได้ 8.4 หมื่นล้านบาท โรงสีได้ 5.4 หมื่นล้านบาท โกดัง 9.6 พันล้านบาท เซอร์เวย์เยอร์ได้ 2.2 พันล้านบาท กิจกรรมลงทุนแสวงหาค่าเช่าเศรษฐกิจเหล่านี้เป็นการถลุงทรัพยากรแท้จริงของประเทศ และส่งผลเสียต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ประการที่ห้า รัฐบาลบริหารจัดการนโยบายรับจำนำข้าว แบบขาดความรับผิดชอบต่อประชาชนและรัฐสภาพล่อยปละเลยปัญหาการทุจริตในการระบายข้าว ไม่ใส่ใจกับรายงานข้าวหายจากโกดังกลาง โกหกประชาชน และการปิดบังข้อมูลการค้าข้าวแบบรัฐต่อรัฐ การปล่อยให้ค่าใช้จ่ายของโครงการรับจำนำบานปลาย โดยไม่เคยมีความพยายามที่จะจัดทำบัญชีของโครงการรับจำนำข้าว

และประการสุดท้าย โครงการรับจำนำข้าวมีข้อบกพร่องร้ายแรง ทั้งในระดับนโยบายคือการจำนำข้าวทุกเม็ดในราคาสูงกว่าราคาตลาดโลกโดยไม่จำกัดงบประมาณ และการเก็งกำไรราคาโดยการจำกัดปริมาณส่งออกข้าว และในระดับการบริหารจัดการก็คือการเจตนาไม่ให้หน่วยงานรัฐจัดทำบัญชีการทุจริตในทุกระดับ การปกปิดและให้ข้อมูลเท็จ เหล่านี้รัฐบาลทหารได้เร่งดำเนินการตรวจสอบผู้กระทำความผิดซึ่งคดียังอยู่ในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และใช้อำนาจตามมาตรา 44 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปตรวจสอบอย่างละเอียดโดยไม่ถือว่ากระบวนการทั้งนั้นเป็นความผิด

นโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในระยะแรกที่เข้ามาควบคุมอำนาจมีการตั้งคณะทำงานด้านเศรษฐกิจเพื่อบริหารต่อจากรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยมีข้าราชการประจำเป็นตัวขับเคลื่อนจึงทำให้เศรษฐกิจไทยที่ไม่ขยายตัวเริ่มมีทิศทางที่ดีขึ้นและขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปจนกระทั่งจัดตั้งรัฐบาล อย่างไรก็ตาม นโยบายพื้นฐานด้านเศรษฐกิจที่รัฐบาลทหารให้ความสำคัญคือการสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากและชุมชนให้มีการดำรงชีพอยู่อย่างพอเพียงที่ต้องทำให้รายได้สัมพันธ์กับรายจ่าย รวมถึงการกระตุ้นการบริโภคในประเทศของประชาชนทุกกลุ่ม ประการต่อมา คือให้ความสำคัญกับภาคธุรกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือเอสเอ็มอีให้มีความเข้มแข็งด้วยการส่งเสริมการลงทุนเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการโดยอาศัยนวัตกรรมเป็นตัวช่วย

นอกจากนี้ นโยบายสำคัญในยุคของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา คือการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจตามแนวทางปฏิรูปไปสู่ประเทศไทย 4.0 ส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ด้วยการใช้แนวคิดเทคโนโลยีมาเป็นตัวช่วยในการขับเคลื่อนการประกอบอาชีพของกลุ่มฐานราก อาทิ กลุ่มเกษตรกร ชาวสวน ชาวไร่ และอาชีพอื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและคนในชุมชน อีกทั้ง ยังส่งเสริมแนวทางประชารัฐที่ให้ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน และภาคสังคม

ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันโดยไม่พึ่งนโยบายประชานิยมเหมือนรัฐบาลที่ผ่านมา แต่่นโยบายที่กล่าวมายังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรเพราะบางอย่างต้องใช้เวลา

อย่างไรก็ตาม พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้น้อมนำแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 มาเป็นหลักในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการใช้หลักการระเบิดจากข้างใน กล่าวคือ การพัฒนาชุมชนนั้นต้องเป็นไปตามขั้นตอนเพื่อให้มีรากฐานที่มั่นคงก่อนแล้วจึงดำเนินการเพื่อความเจริญก้าวหน้าในลักษณะการพึ่งตนเอง นั่นคือการทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งแล้วจึงค่อยนำศักยภาพออกมาสู่สังคมภายนอก ไม่ใช่การเอาความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนทั้งที่ยังไม่ทันตั้งตัว ฉะนั้น จึงเน้นที่คนในชุมชนเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังสร้างกระบวนการเรียนรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พระราชทานมาเป็นเวลาหลายสิบปี เพื่อให้ประชาชนได้น้อมนำไปปฏิบัติสร้างการเรียนรู้ให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี และสามารถดำเนินวิถีชีวิตตามสายกลางแห่งความพอเพียง

หากจะกล่าวโดยสรุปแล้ว สภาพการณ์ทางการเมืองส่งผลต่อสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เศรษฐกิจไทยเริ่มอ่อนแอลงหลังมีการชุมนุมประท้วงทางการเมืองส่งผลต่อการลงทุนและสร้างความเชื่อมั่นในทางธุรกิจ อีกประการสำคัญคือกระแสการต่อต้านนโยบายการลงทุนนอกงบประมาณของรัฐบาลพรรคเพื่อไทยที่มีการจัดการไม่โปร่งใสเกิดความระแคะระคายจากภาคส่วนทางสังคมจนต้องยุติ นับรวมถึงแผนการลงทุนเงินกู้ 2 ล้านล้านบาทสะดุดเนื่องจากการประกาศยุบสภา อีกทั้งความเสียหายที่เกิดจากโครงการรับจำนำข้าวทำให้ขาดทุนทางการคลังมากถึง 5.6 แสนล้านบาท

แต่หลังจากที่รัฐบาลทหารเข้ามาบริหารประเทศทำให้สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจขยายตัวในทิศทางที่ดีขึ้น จากการใช้แนวทางตามแนวพระราชดำริมาบริหาร รวมถึงมีนโยบายการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือเอสเอ็มอี การปฏิรูประบบเศรษฐกิจไปสู่ประเทศไทย 4.0 โดยใช้แนวทางประชารัฐที่ไม่ใช่ประชานิยม

จากปัจจัยของสภาพการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นที่มาของการสร้างตัวบทในวาทกรรมของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในรายการคืนความสุขของคนในชาติ มีรายละเอียดที่เชื่อมโยงไปสู่วาทกรรมทั้ง 5 ชุด ดังนี้

เนื่องด้วยสภาพสังคมที่แตกแยกเป็นฝักเป็นฝ่ายทำให้กลุ่มคนบางกลุ่มพยายามตั้งสถาบันเบื้องสูงมาเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางการเมือง จึงปรากฏมีกลุ่มขบวนการที่หมิ่นพระบรมเดชานุภาพจ้วงสถาบันพระมหากษัตริย์รุนแรงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน รัฐบาลทหารจึงจำเป็นต้องปลูกฝังความคิด ความเชื่อ ให้ประชาชนเคารพรักในสถาบันอันเป็นศูนย์รวมใจของคนไทยทั้งชาติ และเพื่อเป็นการยืนยันว่ารัฐบาลทหารจะต่อสู้เพื่อปกป้องสถาบันอันเป็นที่รักของคนไทย

ไม่ให้ใครมาทำลาย ตลอดจนได้น้อมนำแนวพระราชดำริและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติเพราะเป็นแนวทางที่เกิดประสิทธิผลจริง เพื่อย้ำให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อประชาชนและประเทศชาติ ตลอดการครองสิริราชสมบัติของพระองค์ อีกทั้งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระราชทานมา เหมาะสมกับยุคสมัยในภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว เป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในแนวนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลทหาร ตลอดจนเป็นเกราะกำบังที่ดีช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชน จึงได้สร้างตัวบทที่ก่อให้เกิดวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ ยังแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลทหารเป็นรัฐบาลที่มีความจงรักภักดียิ่งจึงเกิดจินตภาพว่าเป็นรัฐบาลของพระราชาเพื่อสร้างแรงศรัทธาต่อประชาชน

ด้วยเหตุผลในการควบคุมอำนาจการปกครองของกลุ่มทหารในนามคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ล้วนเป็นเหตุและผลอันเลวร้ายที่กระทบต่อความรู้สึกของประชาชนและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงประเทศชาติทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จึงต้องทำให้ประชาชนยอมรับด้วยการสร้างตัวบทในวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาลในบทบาทของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์-โอชา ที่เสียสละเข้ามาเพื่อยุติวิกฤตของชาติบ้านเมืองซึ่งถือเป็นความจำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้หากไม่รีบดำเนินการรัฐบาลจะกลายเป็นรัฐล้มเหลวที่ไม่มีทางออก กระทั่งได้รับการเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรีบริหารราชการแผ่นดินแก้ไขข้อผิดพลาดที่ผ่านมา พร้อมการปฏิรูปประเทศในเชิงโครงสร้างทั้งหมดเพื่อวางรากฐานอนาคต คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นที่ตั้ง ทั้งนี้ ยืนยันว่าแม้จะเป็นรัฐบาลเผด็จการทหารแต่ก็น้อมรับฟังเสียงประชาชนทุกภาคส่วนเพื่อหวังว่าจะได้รับความร่วมมือในการพัฒนาประเทศจนนำไปสู่ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์เหมาะสมกับความเป็นไทย

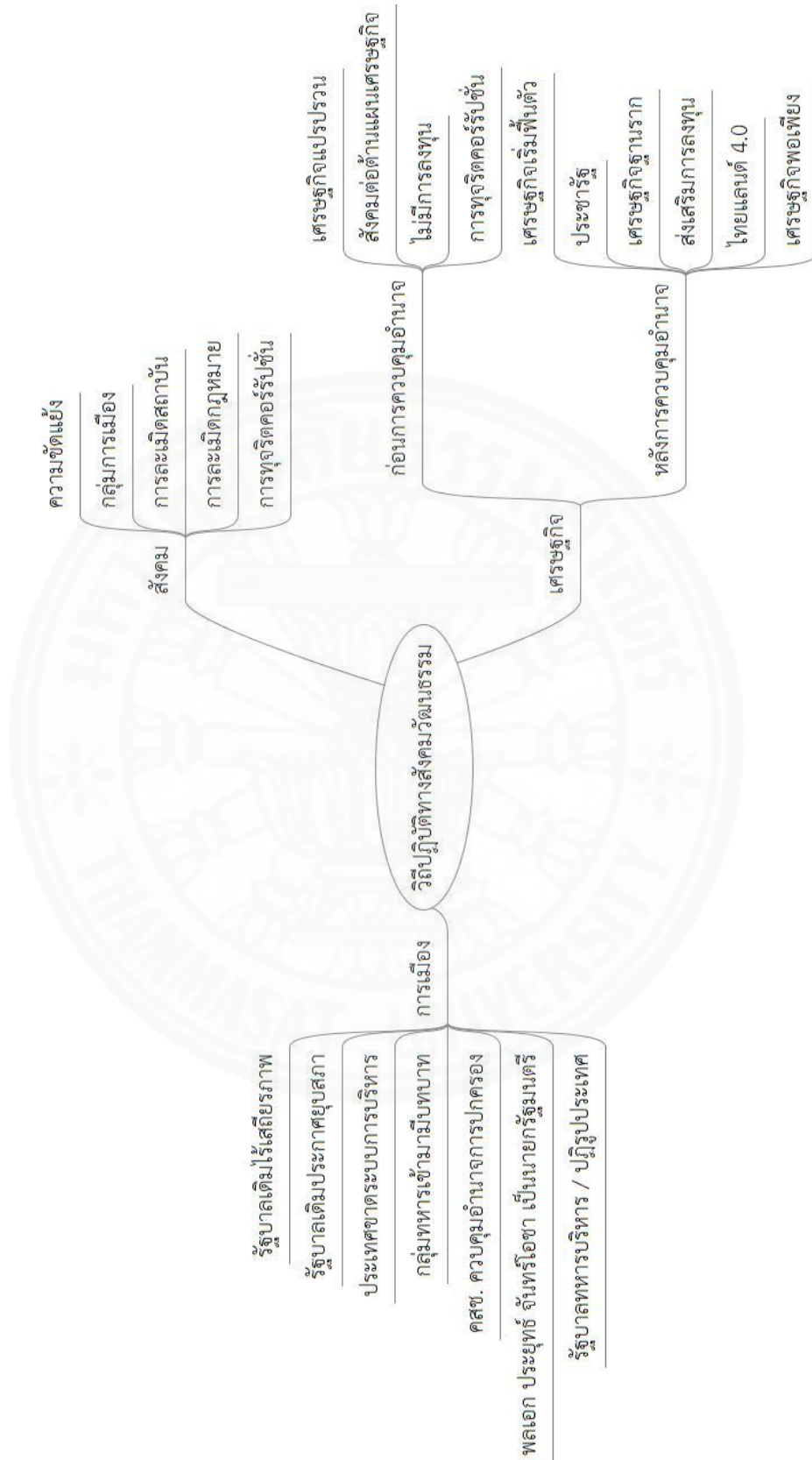
ทั้งนี้ จากเหตุการณ์ความขัดแย้งที่นำไปสู่การชนช่าทำร้ายกันในหมู่ประชาชนเป็นสิ่งที่รัฐบาลทหารและสังคมโดยรวมไม่อาจให้อภัยหรือนิรโทษกรรมทางการเมืองได้ ตลอดจนคดีสำคัญที่ฝ่ายรัฐเป็นโจทก์ยื่นฟ้อง ทั้งการทุจริตโครงการรับจำนำข้าวตลอดจนคดีอาญาแผ่นดินที่ยังไม่สามารถนำตัวผู้ต้องหามาลงโทษได้ จึงทำให้กฎหมายไทยไม่เป็นที่ยำเกรงของประชาชน รัฐบาลทหารจึงจำเป็นต้องนำตัวผู้กระทำผิดในทุกคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยยืนยันว่าจะให้ความเป็นธรรมในการต่อสู้ทางคดีจนถึงที่สุด เพื่อให้กฎหมายเกิดความศักดิ์สิทธิ์และไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำจึงต้องปฏิบัติกับประชาชนทุกกลุ่มอย่างไม่เลือกปฏิบัติ ตลอดจนการบังคับใช้มาตรา 44 เพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิรูปประเทศ และขจัดอุปสรรคทั้งปวงที่กระทบในการทำงานของรัฐบาลทหาร ด้วยการสร้างตัวบทในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมายเพื่อสร้างบรรทัดฐานในสังคม

ขณะเดียวกันยังถือเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของรัฐบาลทหารที่จะต้องเร่งดำเนินการ อีกทั้งยังเป็นวาระในการปฏิรูปประเทศ ที่จะต้องปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดไปจากสังคม ด้วยเหตุที่ว่าปัญหาดังกล่าวเป็นสนิมเนื้อในที่ทำร้ายประชาชนและประเทศชาติมาตลอดหลายสิบปี โดยวางกลไกตรวจสอบจากภาครัฐและเอกชน ทั้งยังขอความร่วมมือจากประชาชนช่วยเป็นหูเป็นตา ตลอดจนมีการดำเนินคดีกับรัฐบาลในอดีตที่ปล่อยให้มีการทุจริตโครงการรับจำนำข้าวที่ทำให้ประเทศสูญเสียงบประมาณหลายแสนล้านบาท โดยรัฐบาลทหารชี้ให้เห็นว่าเป็นประชานิยมที่ล้มเหลวในแง่ของระบบการจัดการและผลประโยชน์ของชาวนา อีกทั้งยังให้คำมั่นว่าในยุครัฐบาลทหารจะต้องไม่มีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น ด้วยการสร้างตัวบทในวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

เช่นเดียวกับการปฏิรูปประเทศเป็นสิ่งที่รัฐบาลทหารเพียรพยายามปรับเปลี่ยนระบบโครงสร้างของประเทศครั้งสำคัญทั้งหมด 37 วาระ เนื่องด้วยบทเรียนในอดีตที่เปรียบเป็นวงจรรูปทำร้ายประเทศชาติ จึงต้องวางยุทธศาสตร์ยาวนานถึง 20 ปี ให้รัฐบาลสมัยหน้าดำเนินนโยบายและพัฒนาไปด้วยความยั่งยืน เพื่ออนาคตของลูกหลานและความมั่นคงตามวิสัยทัศน์ของประเทศไทยคือ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการลดความขัดแย้งของคนในชาติเป็นอันดับแรก เพราะถือว่าเป็นศัตรูกับการปฏิรูปโดยตรง จากนั้นจึงได้ขอความไว้วางใจจากประชาชนโดยแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลทหารมีความจริงใจที่จะมุ่งมั่นปฏิรูปให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า ด้วยการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีร่วมกันซึ่งพื้นฐานสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่รัฐบาลทหารต้องการ จึงเป็นที่มาของการสร้างตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าจากปัจจัยสภาพการณ์ทางสังคมที่อ่อนแอขาดความสามัคคีของคนในชาติส่งผลต่อความไร้เสถียรภาพทางการเมืองรัฐบาลพรรคเพื่อไทย จนนำไปสู่ความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ จึงเป็นเหตุที่มาของการสร้างตัวบทในวาทกรรมทั้ง 5 ชุด ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำแผนภาพสรุปการศึกษาวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ดังนี้

ภาพที่ 4.4 แผนภาพแสดงวิสัยทัศน์ทางสังคมวัฒนธรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวบทที่ประกอบสร้างในวาทกรรมที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ศึกษาวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการนำเสนอวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

งานวิจัยชิ้นนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) มีกลุ่มตัวอย่างเป็นบทถอดเทปรายการโทรทัศน์ที่ผ่านการสุ่มจำนวนประชากรได้ 27 ตอน ออกอากาศตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์และกลุ่มผู้บริโภคตัวบท และการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ไปแล้วในบทที่ 4 ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยโดยสรุปและอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ มาจากวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย ตัวบทที่ประกอบสร้างในวาทกรรมจนเกิดเป็นวาทกรรม 5 ชุด อันได้แก่ วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม ดังนี้

5.1.1 ข้อสรุปที่หนึ่ง วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

รายการคืนความสุขให้คนในชาตินำเสนอให้เห็นถึงความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้าภายใต้รัฐบาลทหาร โดยคำนึงถึงการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งเป็นลำดับแรกเพื่อหวังสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคม หากสังคมยังไม่เลิกขัดแย้งการปฏิรูปประเทศก็ไม่อาจเดินหน้าไปสู่การเลือกตั้งอย่างที่หลายฝ่ายรอคอย โดยหวังว่าการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สะท้อนว่านายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศ และเป็นผู้มีความพยายามปฏิรูปเพื่ออนาคตประเทศ ทั้งยังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับ

ประชาชนว่านายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิรูปประเทศ และนายกรัฐมนตรีปฏิรูปประเทศก็เพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของประชาชน เหล่านี้ทำให้เห็นถึงบทบาทของสถาบันทหารที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างประเทศในฐานะฝ่ายบริหาร

5.1.2 ข้อสรุปที่สอง วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล

รายการคืนความสุขให้คนในชาตินำเสนอเหตุการณ์การควบคุมอำนาจของ คสช. ที่มุ่งเน้นให้เห็นภาพเผชิญวิกฤตจากความล้มเหลวของรัฐบาลชุดที่ผ่านมา ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งนำมาซึ่งการขาดเข่ากันของคนในสังคม หากยังไม่ปล่อยไว้จะทำให้เกิดความเสียหายหนัก กลุ่มทหารจึงต้องเข้ายึดอำนาจควบคุมสถานการณ์เพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศใหม่ เมื่อเข้ามาบริหารแล้วจึงเห็นข้อบกพร่องที่ต้องเร่งแก้ไขอันเกิดจากรัฐบาลในอดีต ทั้งนี้ เป็นที่ทราบดีว่ารัฐบาลทหารไม่ได้มาจากวิถีทางประชาธิปไตย จึงต้องอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วนด้วยการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปฏิรูปประเทศเพื่อไปสู่การมีประชาธิปไตยที่ยั่งยืน สะท้อนว่านายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาของประเทศ และเป็นผู้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากรัฐบาลในอดีต ทั้งยังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนว่า นายกรัฐมนตรีเข้าใจความต้องการของประชาชน จึงต้องพยายามโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม และสะท้อนว่านายกรัฐมนตรีกับประชาชนต่างก็ต้องการประชาธิปไตย เหล่านี้ทำให้เห็นถึงการสร้างความชอบธรรมโดยอาศัยการทำลายความน่าเชื่อถือรัฐบาลชุดเก่าตลอดจนนักการเมืองในอดีต

5.1.3 ข้อสรุปที่สาม วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

รายการคืนความสุขให้คนในชาตินำเสนอพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ที่มีคุณอนันต์แก่ประชาชนชาวไทยและประเทศชาติตลอดการครองราชสมบัติ นำมาซึ่งการเทิดทูนและรำลึกถึงพระมหากษัตริย์ พระราชกรณียกิจนันทนาการทั้งนั้นได้ส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน และถือเป็นหลักให้รัฐบาลทหารน้อมนำแนวพระราชดำริทั้งปวงมาเป็นหลักในการบริหาร สะท้อนว่านายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นผู้น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ ทั้งยังแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนว่าต่างก็เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ และนายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ เหล่านี้ทำให้เห็นถึงการนำเอาสถาบันพระมหากษัตริย์มาสร้างความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมให้กับรัฐบาลทหาร

5.1.4 ข้อสรุปที่สี่ วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

รายการคืนความสุขให้คนในชาตินำเสนอนโยบายปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันที่ถือเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องเดินหน้าเร่งป้องกันและปราบปราม ทั้งยังสร้างประเด็นให้ประชาชนเห็นว่าควรหันมาร่วมมือต่อต้านอย่างจริงจัง ด้วยการชี้ให้เห็นถึงผลเสียที่ทำให้ภาครัฐสูญ

รายได้ไปหลายแสนล้านบาท กระทบต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องวางกลไกตรวจสอบทุกโครงการของภาครัฐ สะท้อนว่านายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความตั้งใจแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งยังแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนว่า นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และต้องการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน เหล่านี้ทำให้เห็นถึงบทบาทของทหารที่จะแก้ไขปัญหาเรื้อรังของประเทศซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐบาลชุดนี้

5.1.5 ข้อเสนอที่ห้า วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

รายการคืนความสุขให้คนในชาตินำเสนอเหตุผลความจำเป็นในการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของหัวหน้า คสช. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปประเทศและแก้ไขปัญหาย่างทัน่วงที โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ขณะเดียวกันที่ผ่านมาสังคมเกิดความอ่อนแอ ประชาชนไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย คนกระทำความผิดจึงไม่ยอมเข้ากระบวนการยุติธรรม เป็นเรื่องที่นายกรัฐมนตรีต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม เพื่อสร้างบรรทัดฐานทางสังคม สะท้อนว่านายกรัฐมนตรีเป็นผู้ถืออำนาจเด็ดขาดตามมาตรา 44 และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งยังแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนว่า นายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด และต้องการให้ผู้กระทำความผิดรับโทษทางกฎหมาย เหล่านี้ทำให้เห็นถึงบทบาทของทหารที่จะทำให้บ้านเมืองเกิดความเรียบร้อยปกติสุข

5.1.6 ข้อเสนอที่หก วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม

วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีสถานภาพเป็นผู้นำเสนอด้วยบทหลัก ส่วนผู้ดำเนินรายการเป็นเพียงผู้นำเสนอด้วยบทรอง ด้วยเหตุที่ว่าผู้ดำเนินรายการไม่มีบทบาทมากพอที่จะสร้างด้วยบท เพราะด้วยตำแหน่งหน้าที่ของผู้ดำเนินรายการเป็นถึงผู้บริหารประเทศ จึงมีข้อมูลที่จะสื่อสารไปยังประชาชนมากกว่า และจากรูปแบบรายการที่ส่วนใหญ่ นำเสนอในรูปแบบรายการพูดคุยมากกว่าการสนทนา ยิ่งส่งเสริมสถานภาพให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินรายการด้วยบทหลัก

ส่วนความสามารถในการสื่อสารนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความสามารถในการสื่อสารมากกว่าผู้ดำเนินรายการ เนื่องจากมีทักษะเป็นนักการพูดที่สามารถพูดให้ผู้ชมเห็นภาพได้เป็นอย่างดี อีกทั้งหากพิจารณาถึงอำนาจในการควบคุมสาร ส่วนใหญ่แล้วรายการคืนความสุขให้คนในชาติจะนำเสนอในรูปแบบรายการพูดคุยที่มีนายกรัฐมนตรีดำเนินรายการเพียงคนเดียว อำนาจดังกล่าวจึงเป็นของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หรือหากพิจารณาในบริบทรูปแบบการสนทนาที่มีผู้ดำเนินรายการร่วมก็ไม่สามารถมีอำนาจเหนือนายกรัฐมนตรีได้ ด้วยเหตุที่ว่าไม่ใช่พิธีกรมีอาชีพและเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี

อีกทั้ง กระบวนการสร้างตัวบทในแง่ของการคัดเลือกประเด็น จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะ ลักษณะรูปแบบรายการจะเป็นกายการพูดคุยหรือรายการสนทนา พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะมี บทบาทในการคัดเลือกประเด็นเอง รวมถึงมีกลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนัก โฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีมีส่วนร่วมในการคัดเลือกประเด็นด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านายกรัฐมนตรีและระบบราชการมีส่วนสำคัญในการคัดเลือกประเด็น

หากพิจารณาการวิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบทในแง่รูปแบบการสื่อสารจะ เห็นได้ว่ามีการใช้วิธีการบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ล่วงหน้า โดยอาศัยคณะทำงานตามบทบาท หน้าทีภายใต้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี อันได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่องเอ็นบีที กรมประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 รวมถึงเป็นรูปแบบ รายการที่เน้นการสื่อสารทางเดียวที่เกิดจากผู้นำเสนอตัวบทหลักคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เนื่องจากผู้ดำเนินรายการในฐานะผู้นำเสนอตัวบทรองไม่มีบทบาทมากพอที่จะสร้างตัวบทได้

ต่อมากระบวนการบริโภคตัวบทในแง่การแพร่กระจายทำให้เห็นว่า รายการคืน ความสุขคืนในชาติใช้ช่องทางการแพร่กระจายทั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ที่ส่ง สัญญาณภาคพื้นดินในระบบแอนะล็อกและดิจิทัล ในรูปแบบโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) ออกอากาศพร้อมกันในเวลาเดียวกัน อีกทั้งยังมีการแพร่กระจายซ้ำทางสถานีที่เป็นของ รัฐบาลตลอดจนเว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล หน่วยงานราชการต่าง ๆ ผ่านการสื่อสารด้วยการใช้ระดับ ภาษาถิ่นทางการและไม่เป็นทางการ อีกทั้ง ยังเลือกใช้ประโยคเพื่อการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงประชาชน ผู้รับสารให้มากที่สุด

อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้ว ทำให้เห็นว่าผู้รับชม รับรู้ถึงวาทกรรมทั้ง 5 ชุดที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ส่วนระบบความคิดมีลักษณะ ที่แตกต่างกันทั้งที่คล้ายตาม ไม่คล้ายตาม และรู้สึกเฉย ๆ และในผู้รับสารบางรายมีระบบความคิดที่ หลากหลายต่อหนึ่งประเด็น ขึ้นอยู่กับการรับรู้และการมีประสบการณ์ร่วมในเรื่องนั้น ๆ ของผู้รับสาร

5.1.7 ข้อสรุปที่เจ็ด วิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม

เป็นการนำเสนอสภาพการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยเอื้อ ต่อการควบคุมอำนาจการปกครองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด้วยสภาพความขัดแย้งใน สังคมไทยที่ฝังรากลึกมายาวนานเด่นชัดในช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยกลุ่ม กปปส. ได้ประท้วงเพื่อขับไล่ระบอบทักษิณ ประกอบกับคัดค้านรัฐบาลในการเสนอร่างกฎหมาย นิรโทษกรรมเพื่อล้างมลทินให้ผู้ต้องหาคดี ตลอดจนมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้สมาชิกวุฒิสภาจาก การเลือกตั้งทั้งหมด เช่นเดียวกับกลุ่ม นปช. ได้ระดมมวลชนชุมนุมเพื่อต่อต้านการกระทำของกลุ่ม กปปส. ในที่สุดมวลชนทั้งสองเผชิญหน้ากันหลายครั้งเกิดการปะทะอย่างรุนแรงกระทบต่อชีวิตและ ทรัพย์สินของผู้กลุ่มประท้วงรวมถึงเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้บริสุทธิ์ จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการกระทำ

ของกลุ่มการเมืองกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชนโดยทั่วไปไม่เฉพาะในกรุงเทพมหานครเท่านั้น แต่รวมถึงต่างจังหวัดด้วย

ภายหลังจากควบคุมอำนาจของและการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สังคมโดยรวมเกิดความสงบเรียบร้อย ในระหว่างนี้ กลุ่ม นปช. ปรับเปลี่ยนท่าทีโดยยอมรับในเงื่อนไขของรัฐบาลทหารมากขึ้นที่จะไม่ออกมาเคลื่อนไหวชุมนุมประท้วง แต่จุดยืนยังคงไม่เปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับกลุ่ม กปปส. ปรับแนวทางมาทำงานในรูปแบบของมูลนิธิมวลมหาประชาชนแทน เพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐบาลทหาร ส่วนประชาชนที่ดำเนินวิถีสายกลางยังคงใช้ชีวิตประจำวันอย่างเป็นปกติสงบท่าทีไม่แสดงออกซึ่งความคิดเห็นใด ๆ แต่พร้อมหากมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น ขณะเดียวกันประชาชนที่ไม่ฝักใฝ่การเมืองแต่ได้รับผลกระทบจากการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลทหารก็ไม่มีพลังอำนาจพอที่จะแสดงความคิดเห็นใด ๆ ได้ อย่างเต็มที่ในภาวะไม่ปกติเช่นนี้ ทั้งนี้ กลุ่มชนชั้นนำถึงกลุ่มชนชั้นกลางที่ชื่นชอบทหารก็ยังคงให้การสนับสนุนรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต่อไปเพราะกลุ่มคนเหล่านี้คิดว่าการเลือกตั้งไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุดสำหรับประเทศไทยในเวลานี้

ด้านสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ถูกนำมาเป็นเครื่องมือใส่ร้ายป้ายสีถูกโจมตีจากกลุ่มการเมืองอย่างไม่เคยปรากฏเด่นชัดมาก่อน ทำให้รัฐบาลทหารต้องดำเนินปราบปรามกลุ่มคนเหล่านี้ทุกวิถีทาง และยังได้นำมาเป็นหนึ่งในเหตุผลของการควบคุมอำนาจการปกครอง

บริบทด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ก่อนการควบคุมอำนาจกล่าวได้ว่าถูกละเมิดอย่างถึงที่สุดจากการกระทำของกลุ่มประชาชนที่ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายทำให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องปฏิรูปประเทศเพื่อบังเกิดความเป็นธรรมในสังคมสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชนภายใต้กฎหมายเดียวกัน

นอกจากนี้ สังคมไทยประสบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันตั้งแต่ฝ่ายรัฐบาลและนโยบายจนถึงระดับล่าง แม้ทุกรัฐบาลแสดงเจตนารมณ์ป้องกันปราบปราม แต่ก็ยังพบว่าไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ขณะข้าราชการน้ำดีถูกกลั่นแกล้งหรือแม้แต่การซื้อขายตำแหน่งในหน้าที่ราชการทำให้รัฐบาลทหารต้องเร่งปฏิรูป เพราะถือเป็นสนิมเนื้อในทำร้ายประเทศมาโดยตลอด

ด้านสถานการณ์การเมืองไทยหลังการควบคุมอำนาจการปกครองของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้วางโครงสร้างการบริหารภายใต้อำนาจของ คสช. 6 กลุ่มงาน ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา กฎหมาย กองกำลังรักษาความสงบ และฝ่ายขึ้นตรง การก้าวสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้นเป็นที่ยอมรับอย่างเปิดเผยว่าได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มทหารและบรรดาสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่อมาได้จัดตั้งคณะรัฐมนตรีเป็นรัฐบาลสมบูรณ์แบบบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นรวมถึงเดินหน้าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศให้ดีขึ้นโดยอาศัยการปฏิรูปประเทศในทุกด้าน

สภาพเศรษฐกิจไทยช่วงครึ่งปีแรกของ พ.ศ. 2556 ขยายตัวจากผลของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐทั้งการจ้างงานการลงทุนของภาคธุรกิจ แต่ครึ่งหลังเริ่มมีทิศทางชะลอลงเนื่องจากผลมาตรการนโยบายภาครัฐทยอยหมดลง ประกอบกับสถานการณ์เศรษฐกิจและการเมืองที่มีความไม่แน่นอน ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2557 เศรษฐกิจไทยอยู่ในภาวะทรงตัวถึงชบเซาเพราะเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองรวมถึงมีปัจจัยภายนอกมาร่วมด้วย ส่วนครึ่งปีหลังที่มีการเข้าควบคุมอำนาจและการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เศรษฐกิจไทยเริ่มทยอยฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้ ภาวะเศรษฐกิจไทยเริ่มกลับมาฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยประเมินเสถียรภาพภาวะเศรษฐกิจไทยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี

ด้านนโยบายของรัฐบาล คือการสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากรวมถึงการกระตุ้นการบริโภคในประเทศ ทั้งยังให้ความสำคัญธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็มอี ด้วยการส่งเสริมการลงทุนเสริมศักยภาพผู้ประกอบการด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยี ที่เน้นโครงสร้างเศรษฐกิจตามแนวทางปฏิรูปประเทศไทย 4.0 เพื่อสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชน อีกทั้ง ยังส่งเสริมแนวทางประชารัฐที่ให้ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน และภาคสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันโดยไม่พึ่งนโยบายประชานิยม อีกทั้ง ได้น้อมนำแนวพระราชดำริมาดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจด้วยการใช้หลักการระเบิดจากข้างในและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสร้างการเรียนรู้ให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกันที่ดี

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) ของแฟร์คลัฟมาใช้เป็นโครงสร้างวิเคราะห์กระบวนการสร้างวาทกรรม ผ่านการศึกษาตัวบท วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิธีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม รวมถึงจะนำแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง แนวคิดการสร้างความปลอดภัยกับการแทรกแซงทางการเมืองมาช่วยวิเคราะห์เรื่องของอำนาจ อุดมการณ์ และการสร้างความชอบธรรมของทหาร ในฐานะที่เป็นรัฐบาลทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน และแนวคิดการเข้ารหัสและการถอดรหัสสารมาช่วยวิเคราะห์วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมอันหมายถึงระบบความคิดของผู้รับสารที่มีต่อวาทกรรม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายผลการวิจัยตามข้อสรุป 7 ข้อ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ดังนี้

5.2.1 วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้สร้างตัวบทการปฏิรูปประเทศเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ ด้วยเหตุที่ว่า

ความขัดแย้งคือศัตรูของการปฏิรูปประเทศหากยังแก้ไขความขัดแย้งไม่ได้ประเทศจะไม่สามารถเดินหน้าพัฒนาต่อไปได้ จึงต้องอาศัยประชาชนทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันด้วยการสร้างความไว้วางใจว่าทหารจะไม่ขออยู่ในอำนาจเกินความจำเป็น แต่ทั้งนี้ขอให้ประชาชนอดทนเพราะการจะทำให้เรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องใช้เวลากายใต้ปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ แต่สิ่งที่สำคัญก็คือการเปิดใจยอมรับและเปลี่ยนแปลงตัวเองก่อนเป็นลำดับแรกบนพื้นฐานของความมุ่งมั่นของรัฐบาลทหารที่จะปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และจะไม่ทำให้ล้มเหลวเหมือนรัฐบาลในอดีตที่พยายามทำแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ สะท้อนบทบาทสำคัญของสถาบันทหารที่ได้เข้ามาปรับปรุงโครงสร้างของประเทศเพื่อให้เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

เมื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ของแฟร์คลัฟ พบว่าตัวบทข้างต้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ซึ่งตัวบท หมายถึง เนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญที่ประกอบเป็นวาทกรรม สะท้อนถึงระบบความรู้ ความเชื่อ อัตลักษณ์ และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน โดยเนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญก็คือวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย ประเด็นการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ การปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน และรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า สะท้อนความรู้ ความเชื่อของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทว่า การจะทำให้ประเทศที่ผ่านพ้นวิกฤตปัญหาต่าง ๆ มาได้รับการฟื้นฟูพัฒนาที่ดีนั้นจะต้องผ่านกระบวนการปฏิรูปประเทศเป็นสำคัญ ด้วยเหตุที่ว่าการควบคุมอนาคตการปกครองประเทศเป็นลักษณะการล้มกระดานการปกครองที่ถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารประเทศ ฉะนั้นเมื่อได้โอกาสเข้ามาแล้วทหารจำเป็นต้องแสดงบทบาทว่ามีความสามารถไม่ต่างกับรัฐบาลพลเรือนที่มาจาก การเลือกตั้ง แต่ทว่าการปฏิรูปนั้นแม้ฝ่ายบริหารจะวางกรอบแนวทางไว้ดีเพียงใดแต่หากขาดความน่าเชื่อถือจากประชาชนในการร่วมมือกันก็ไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องสื่อสารให้ประชาชนตระหนักถึงหน้าที่ของคนไทยทุกคน โดยแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจจริงของรัฐบาลทหารบนพื้นฐานของผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นที่ตั้ง

ด้านอัตลักษณ์นายกรัฐมนตรีแสดงให้เห็นว่า นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศ และอัตลักษณ์นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความพยายามปฏิรูปเพื่ออนาคตประเทศ ส่วนลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิรูปประเทศ และนายกรัฐมนตรีปฏิรูปประเทศก็เพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของประชาชน

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง (ประชา เทพ เกษตรกุล, 2535, น. 45, อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2547, น. 61-62) ประกอบด้วย ทหารไทยมีความรู้สึกชาตินิยม ทหารไทยถือว่าตนมีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือน ทหารไทยยังเข้าใจว่า

การเมืองการปกครองประเทศนั้นจะขาดทหารไม่ได้ และทหารปฏิเสธระบบการปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ โดยพบว่า ผลการศึกษาวาทกรรมการปฏิรูปประเทศมีความสอดคล้องกับประเด็นทหารไทยถือว่าตนมีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือน และทหารไทยยังเข้าใจว่าการเมืองการปกครองนั้นจะขาดทหารไม่ได้ตามแนวคิดนี้ กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นำเสนอด้วยทิวาทกรรมการปฏิรูปประเทศเป็นภารกิจสำคัญยิ่งที่จะต้องดำเนินการภายใต้รัฐบาลทหารชุดนี้ เนื่องจากประเทศได้เผชิญกับเหตุการณ์ความวุ่นวายในอดีตที่ประชาชนตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจทางการเมืองจนนำไปสู่ความแตกแยกทางความคิดทางการเมืองอย่างรุนแรง ส่งผลให้เกิดการเข่นฆ่ากันเองในหมู่ประชาชนคนไทยด้วยกัน นับเป็นสิ่งเลวร้ายที่ไม่ควรเกิดขึ้นบนผืนแผ่นดินไทย ทหารจึงได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นตัวกลางอำนวยความสะดวกเพื่อเปิดทางเจรจาทางออกของกลุ่มอำนาจทางการเมืองและคู่ขัดแย้ง แต่ก็ไม่สามารถหาทางออกร่วมกันในครั้งนั้นได้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะผู้บัญชาการทหารบกจึงจำเป็นต้องเข้ามาควบคุมอำนาจการปกครองประเทศแล้วดำเนินการเริ่มต้นนับหนึ่งใหม่ ถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นของบทบาททหารที่เข้าใจว่าการเมืองการปกครองนั้นจะขาดทหารไม่ได้

อีกทั้งเมื่อเข้ามาควบคุมอำนาจแล้ว พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงได้มีการวางแผนการทำงานภายใต้ คสช. ที่เปรียบเสมือนเป็นคณะรัฐมนตรีชั่วคราวมอบหมายงานอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน ด้วยการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 จนกระทั่งขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีโดยใช้ความสามารถและความพยายามที่มีบริหารราชการแผ่นดินไปพร้อมกับการปฏิรูปประเทศภายใต้บทบาทของรัฐบาลทหาร ด้วยมุมมองของนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้เข้าใจบริบททางสังคมจึงต้องขจัดความขัดแย้งด้วยการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ทั้งยังมีการวางกรอบการปฏิรูป 3 ระยะก่อนคืนอำนาจให้ประชาชน สะท้อนบทบาทของการเป็นผู้นำที่มีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศที่ว่าความเหลื่อมล้ำเป็นที่มาของความขัดแย้งทั้งปวง หากประเทศยังดำรงความขัดแย้งรัฐบาลทหารก็จะไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ จึงต้องอาศัยความพยายามให้เกิดการปฏิรูปให้สำเร็จเพื่ออนาคตที่ดีของประเทศไทย นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลเลือกตั้งที่ผ่านมาไม่สามารถแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศได้ แต่รัฐบาลทหารสามารถทำได้เพราะทำด้วยความจริงจังไม่ต้องการผลตอบแทนเป็นอำนาจฐานเสียงเหมือนนักการเมือง สะท้อนบทบาททหารไทยเทียบได้กับพลเรือน

5.2.2 วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้สร้างตัวบทการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศด้วยเหตุผลความจำเป็นของ คสช. ที่จะต้องแก้ไขวิกฤตของประเทศและจากความล้มเหลวของรัฐบาลชุดก่อน ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคม พร้อมกับการเดินหน้าบริหารประเทศ อีกทั้งเป็นที่

ทราบดีว่ารัฐบาลทหารไม่ได้มาจากเสียงประชาชน จึงต้องอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วนด้วยการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาลทหารในการพัฒนาปฏิรูปประเทศ เพื่อไปสู่การมีประชาธิปไตยที่เหมาะสมและยั่งยืน

เมื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ของแฟร์คลัฟพบว่า ตัวบทข้างต้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ซึ่งตัวบท หมายถึง เนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญที่ประกอบเป็นวาทกรรม สะท้อนถึงระบบความรู้ ความเชื่อ อัตลักษณ์ และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน โดยเนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญก็คือวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาลที่ประกอบด้วย ประเด็นการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานของประเทศ การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต และการนำประเทศไทยไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน สะท้อนความรู้ ความเชื่อของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทว่าทหารนอกจากจะมีหน้าที่ปกป้องประเทศจากศัตรูแล้วยังมีหน้าที่ในการป้องกันภัยคุกคามของประเทศในทุกรูปแบบ รวมถึงภัยสังคมที่เกิดจากคนในชาติแตกความสามัคคีจนลุกขึ้นมาจับอาวุธทำร้ายกันเอง ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของทหารที่จะต้องรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกหมู่เหล่า นอกจากนี้ ทหารก็มีความสามารถในการบริหารบ้านเมืองไม่ต่างกับนักการเมืองมืออาชีพ ด้วยบทบาทผู้นำกองทัพทำให้พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีบุคลิกผู้นำเป็นทุนเดิมมาก่อนแล้ว อีกทั้งเคยมีบทบาททางการเมืองในการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อปี พ.ศ. 2549 ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ทราบดีว่าการเข้ามาบริหารประเทศของทหารนั้นไม่ใช่วิถีทางที่ถูกต้องอย่างที่ควรจะเป็น จึงอาศัยการสื่อสารด้วยการโน้มน้าวให้ประชาชนเข้าใจและมีส่วนร่วมสนับสนุนรัฐบาลทหาร ด้วยการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีว่าทหารจะนำพาชาติบ้านเมืองไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง และทำได้ดีกว่ารัฐบาลพลเรือนที่เข้ามาบริหารเพื่อหวังเพียงผลประโยชน์จากฐานเสียงประชาชนเป็นที่ตั้ง

ด้านอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีแสดงให้เห็นว่า นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาของประเทศ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีเข้าใจความต้องการของประชาชน นายกรัฐมนตรีพยายามโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาล และนายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็ต้องการความเป็นประชาธิปไตย

ทั้งนี้ หากพิจารณาตามแนวคิดการสร้างความชอบธรรมกับการแทรกแซงทางการเมือง (สถาบันพระปกเกล้า, 2547, น. 72-73) ที่กล่าวถึงการยึดอำนาจของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้พยายามสร้างความชอบธรรมแก่บทบาททางการเมืองของทหารโดยการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และการแก้ไขปัญหของประเทศอย่างเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ โดยพบว่า

ผลการศึกษาวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาลมีความสอดคล้องกับประเด็นการแก้ไขปัญหาของประเทศอย่างเด็ดขาดในแนวคิดนี้ กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นำเสนอตัวบทในประเด็นการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานของประเทศ ด้วยการอธิบายถึงเหตุผลความจำเป็นที่ทหารจะต้องเข้ามาควบคุมอำนาจการปกครอง มีการกล่าวอ้างถึงเหตุการณ์ความวุ่นวายในสังคมจนนำไปสู่การสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นจำนวนมาก ประกอบกับรัฐบาลรักษาการไม่มีอำนาจเต็มในการบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดทำร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นอุปสรรคต่อการทำงานในทุกกระทรวง หากทอดเวลาานานจะสร้างความเสียหายอย่างมหันต์ต่อประเทศชาติ และส่งผลถึงวิถีชีวิตของประชาชนทุกคน ตลอดจนการประกาศเดิหน้าบริหารประเทศอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอนหลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 สั่งการมอบหมายงานให้รองนายกรัฐมนตรีตลอดจนรัฐมนตรีแต่ละกระทรวง ทั้งยังมีการแต่งตั้งสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปท.) ในสมัยนั้นเพื่อเตรียมการปฏิรูปประเทศในทุกด้าน

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นในวาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาลที่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ ประเด็นการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต เนื่องจาก พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้นำเสนอตัวบทแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปล่อยปละละเลยให้มีการทุจริตในโครงการรับจำนำข้าวที่สร้างความเสียหายทางการคลังไม่ต่ำกว่า 5 แสนล้านบาท ถือเป็นนโยบายประชานิยมที่ล้มเหลว เพราะนอกจากจะสร้างภาระให้กับงบประมาณแผ่นดินแล้ว ประโยชน์ที่ได้รับจะตกไปอยู่เฉพาะชาวนาขนาดกลางและขนาดใหญ่และความเสียหายนี้ยังไม่รวมผลกระทบต่อคุณภาพข้าว การบิดเบือนตลาดข้าว ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และเปลี่ยนโครงสร้างการค้าข้าวจากเดิมที่มีการแข่งขันสูง ไปสู่ระบบการค้าแบบเส้นสายพรรคพวก ตลอดจนพบช่องทางการทุจริตมีมูลค่าการทุจริตรวม 1 แสนล้านบาท ส่วนใหญ่มาจากการขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ การขายข้าวให้พรรคพวกที่เสนอซื้อในราคาต่ำ และการระบายข้าวถูกราคาถูกอีก และการทุจริตจากการลักลอบนำข้าวในโครงการไปขายก่อน อีกทั้งรัฐบาลชุดก่อนหน้าบริหารจัดการนโยบายรับจำนำข้าวขาดความรับผิดชอบต่อประชาชน และได้ปล่อยปละละเลยปัญหาดังกล่าว ไม่ใส่ใจกับรายงานข้าวหายจากโกดังกลาง ตลอดจนพยายามปิดบังข้อมูลการค้าข้าวแบบรัฐต่อรัฐ รวมถึงปล่อยให้ค่าใช้จ่ายของโครงการรับจำนำบานปลาย โดยไม่เคยจัดทำบัญชี เหล่านี้เป็นปัญหาและข้อต่อของโครงการรับจำนำข้าวที่นอกจากจะพบการทุจริตคอร์รัปชันแล้วยังเป็นความล้มเหลวที่สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจอีกด้วย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ชี้ให้เห็นว่าเป็นประชานิยมอันฉาบฉวยหวังเพียงเพื่อสร้างคะแนนนิยม และเอื้อผลประโยชน์ให้พวกพ้องของนักการเมืองมืออาชีพถือเป็นปัญหาเรื้อรังและเป็นภาระที่รัฐบาลทหารจะต้องดำเนินการต่อในการจัดการกับปัญหาเพื่อหาผู้กระทำผิดใน

โครงการมาลงโทษไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร ข้าราชการ หรือเอกชนก็ไม่มีละเว้น รวมถึงตรวจสอบข่าวที่หายจากคลังมากกว่า 1 แสนตันตลอดจนปัญหาการระบายข้าวคงค้างคุณภาพต่ำในคลังของรัฐบาล และเอกชนด้วย

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง (ประชา เทพ เกษตรกุล, 2535, น. 45, อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2547, น. 61-62) ประกอบด้วย ทหารไทย มีความรู้สึกชาตินิยม ทหารไทยถือว่าตนมีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือน ทหารไทยยังเข้าใจว่าการเมืองการปกครองประเทศนั้นจะขาดทหารไม่ได้ และทหารปฏิเสธระบบการปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ โดยพบว่า ผลการศึกษาในประเด็นการนำประเทศไทยไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืนมีความสอดคล้องกับประเด็นทหารปฏิเสธระบบการปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบตามแนวคิดนี้ กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นำเสนอตัวบทการบริหารประเทศภายใต้รัฐบาลทหารจะต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องประชาธิปไตยที่ถูกต้อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน ควบคู่กับการนำเสนอภาพประชาธิปไตยในอดีตประสบความสำเร็จ เพราะประชาชนเลือกคนไม่ดีเข้ามาบริหารสุดท้ายก็ได้ นักการเมืองที่ทุจริตคอร์รัปชัน

โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการสร้างประชาธิปไตยภายใต้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและยืนยันมาโดยตลอดว่า แม้จะเป็นทหารแต่ก็รักในความเป็นประชาธิปไตย ด้วยการรับฟังเสียงของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนาประเทศ แต่เนื่องด้วยบริบทประเทศไทยยังไม่พร้อมมีประชาธิปไตยจากสภาพสังคมที่ยังคงมีความขัดแย้ง รวมถึงการเมืองขาดเสถียรภาพจึงจำเป็นต้องปฏิรูปประเทศก่อน โดยขอให้ประชาชนเชื่อฟังข้าราชการเป็นหลัก

อีกทั้ง ยังได้พยายามสร้างการเรียนรู้ที่ว่าประชาธิปไตยที่สมบูรณ์นั้นหาใช่เพียงแค่เรื่องสิทธิเสรีภาพกับการเลือกตั้งเท่านั้น แต่คือกระบวนการที่ประชาชนต้องมีความรู้เรื่องประชาธิปไตยที่แท้จริง โดยเน้นที่การปลูกฝังค่านิยมใหม่ให้คนไทย คำนึงหน้าที่พลเมืองสร้างจิตสำนึกที่ดี ความรับผิดชอบให้มากขึ้น คิดถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งการเรียกร้องประชาธิปไตยที่ผ่านมารัฐบาลทหารไม่เคยมองว่าเป็นเรื่องแปลก แต่ประชาชนจำเป็นต้องตระหนักให้ได้ว่าที่ผ่านมาประชาธิปไตยที่ทำเพียงแค่การเลือกผู้แทนเข้ามาอย่างเดียว ท้ายที่สุดแล้วมีผลเสียต่อประเทศชาติเพราะได้นักการเมืองที่หวังผลกอบโกยอำนาจ และผลประโยชน์เพื่อพวกพ้องแทบทั้งสิ้น จึงถือได้ว่าเป็นกับดักประชาธิปไตย ตลอดจนกระบวนการปฏิรูปประเทศที่กำลังดำเนินจะเน้นที่การเขียนกฎหมายให้มีความเข้มข้นมากขึ้นเพื่อสกัดไม่ให้ได้นักการเมืองไม่ดีเข้ามาบริหารประเทศ ซึ่งอนาคตรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งจะต้องได้นักการเมืองที่มีธรรมาภิบาลในการปกครองประเทศ ตามที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ระบุว่า ประเทศไทยจะต้องมีประชาธิปไตยที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาของแนวคิดทหารปฏิเสธระบบการปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ สมัย

รัฐบาลจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ใช้คำว่าประชาธิปไตยแบบไทย เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนอำนาจ และบิดเบือนว่าประเทศไทยก็ยังเป็นประชาธิปไตย ซึ่งถือมีความสอดคล้องกับสมัยรัฐบาลทหาร พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ระบุว่าประเทศไทยยังเป็นประชาธิปไตยแต่แท้ที่จริงแล้วหากพิจารณาจากการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่ทำให้เห็นว่าเป็นฝั่งตรงข้ามรัฐบาลก็จะถูกสกัดกั้นมาโดยตลอด โดยอ้างความชอบธรรมเรื่องกฎหมายและความมั่นคงเป็นสำคัญ

5.2.3 วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้สร้างตัวบทการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 มาเป็นแนวทางในการทำงานของรัฐบาลในทุกโครงการ โดยเฉพาะด้านการเกษตรที่ทรงคิดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิต การส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การพึ่งพาตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน รวมถึงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาแนวทางในการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล ตลอดจนน้อมนำพระบรมราโชวาทและหลักการทรงงานศาสตร์พระราชามาเป็นแบบอย่างในการขับเคลื่อนประเทศ ทั้งยังน้อมนำพระราชดำรัสในวโรกาสต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมของคนในชาติ นอกจากนี้ ยังสร้างตัวบทที่แสดงให้เห็นว่าสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง จากการจัดงานเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสมหามงคลต่าง ๆ เพื่อทำให้เห็นว่าสถาบันเบื้องสูงมีความใกล้ชิดกับประชาชน สมควรที่ประชาชนในฐานะพสกนิกรควรสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณต่อสถาบัน

เมื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ของแฟร์คลัฟพบว่า ตัวบทข้างต้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ซึ่งตัวบท หมายถึง เนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญที่ประกอบเป็นวาทกรรม สะท้อนถึงระบบความรู้ ความเชื่อ อัตลักษณ์ และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน โดยเนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญ ก็คือวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ประกอบไปด้วยประเด็นการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ และสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง สะท้อนความรู้ ความเชื่อของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทว่าสถาบันพระมหากษัตริย์มีพระมหากรุณาธิคุณต่อประเทศชาติมาแต่มาช้านาน ด้วยพระปรีชาสามารถพระราชกรณียกิจอันน้อยใหญ่ที่ทรงตรากตรำพระวรกายเพื่อให้พสกนิกรของพระองค์มีความเป็นอยู่ที่ดีสมฐานะ สมควรที่ประชาชนทุกคนจะต้องเคารพเทิดทูนสถาบัน และน้อมนำแนวทางพระราชดำริของพระองค์มาเป็นหลักในการทำงานเพื่อสืบสานไว้ซึ่งศาสตร์ของพระราช

ด้านอัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่สะท้อนจากตัวบททำให้เห็นว่า นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ

ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ และนายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ

นอกจากนี้ หากพิจารณาตามแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง (ประชา เทพเกษตร กุล, 2535, น. 45, อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2547, น. 61-62) ประกอบด้วย ทหารไทยมีความรู้สึกชาตินิยม ทหารไทยถือว่าตนมีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือน ทหารไทยยังเข้าใจว่าการเมืองการปกครองประเทศนั้นจะขาดทหารไม่ได้ และทหารปฏิเสธระบบการปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ โดยพบว่า วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์มีความสอดคล้องสอดคล้องกับอุดมการณ์ชาตินิยม เนื่องจากว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความต้องการปลูกฝังให้ประชาชนมีความรักชาติ ภูมิใจในสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ถือว่าเป็นสถาบันเดียวในสามเสาหลักของสังคมที่ปรากฏเด่นชัดสัมผัสได้ด้วยการให้ประชาชนน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ที่ทรงอุทิศพระวรกายเพื่อให้พสกนิกรมีความอยู่ดีกินดี โครงการตามแนวพระราชดำริมากมายที่ได้สร้างคุณูปการให้ประเทศชาติและประชาชนตลอดรัชสมัยของพระองค์ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าสถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญ และใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดสถาบันหนึ่ง

ทั้งนี้ หากย้อนกลับไปช่วงก่อนการควบคุมอำนาจการปกครอง สังคมไทยเกิดความแตกแยกอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกนำมาเป็นเครื่องมือทางการเมืองจาบจ้วงอย่างร้ายแรง ถือได้ว่าเป็นการทำร้ายจิตใจของประชาชนคนไทยผู้มีความจงรักภักดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทหารที่มีบทบาทปกป้องอธิปไตยและต้องรักษาไว้ซึ่งราชบัลลังก์มิยอมให้ผู้ใดหมิ่นพระบรมเดชานุภาพดังคำปฏิญาณที่ให้ไว้ต่อหน้าพระพักตร์ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลทหารจึงต้องปราบปรามขบวนการล้มล้างสถาบันพร้อมกับดำเนินการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระมหากษัตริย์ ภายใต้รัฐบาลทหารที่เปรียบเสมือนรัฐบาลของพระราชอา

นอกจากนี้ ในมิติของอุดมการณ์ชาตินิยมของรัฐบาลทหารได้อัญเชิญพระราชดำรัสเรื่องความสามัคคีมาเพื่อสร้างมายาคติร่วมกันว่า คนไทยทุกคนจะต้องมีความรักความสามัคคีร่วมกันจึงจะลบรอยความเหลื่อมล้ำอันเป็นต้นเหตุปัญหาของความขัดแย้งทางสังคมได้ อุดมการณ์ชาตินิยมนี้ยังสะท้อนผ่านวาทกรรมการปลูกฝังให้ประชาชนเป็นคนดีด้วยค่านิยม 12 ประการ การทำตัวให้เป็นเป็นข้าราชการที่ดีในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เพื่อตอบแทนพระมหากรุณาธิคุณ เช่นเดียวกับยังขอความร่วมมือประชาชนให้ช่วยรัฐบาลทหารพัฒนาประเทศก้าวข้ามความขัดแย้งทั้งปวง โดยขอให้ใช้ความรักที่มีร่วมฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ โดยคำนึงถึงอนาคตของลูกหลานร่วมกัน ฉะนั้น จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นสอดคล้องกับ

แนวคิดอุดมการณ์ทางการเมืองในมิติทหารไทยมีความรู้สึกชาตินิยมที่ต้องการให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นรักเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์มีความรักสามัคคีและต้องการให้ประชาชนยอมรับในตัวรัฐบาลทหารที่เป็นรัฐบาลของพระราชา

อีกทั้ง หากพิจารณาตามแนวคิดการสร้างความชอบธรรมกับการแทรกแซงทางการเมือง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532, น. 660-661) ที่กล่าวถึงการยึดอำนาจของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ได้พยายามสร้างความชอบธรรมแก่บทบาททางการเมืองของทหารโดยการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ พบว่า ตัวบทมีความสอดคล้องกับแนวคิดนี้ กล่าวคือ การสร้างความชอบธรรมที่ปรากฏในตัวบทในวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ มีเป้าหมายให้ประชาชนเกิดการยอมรับการควบคุมอำนาจการปกครองหรือรัฐประหาร และอำนาจความชอบธรรมของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยนำเสนอวาทกรรมเกี่ยวกับการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ในการที่รัฐบาลทหารเปรียบได้กับรัฐบาลทหารของพระราชา อีกทั้งยังได้น้อมนำแนวพระราชดำริและการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เช่น เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และการระเบิดจากข้างในมาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารประเทศ เพราะเป็นแนวทางที่ได้พระราชทานไว้นานแล้วมีผลสัมฤทธิ์เป็นที่ประจักษ์เพียงแต่ไม่มีรัฐบาลใดให้ความสำคัญ

ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้น้อมนำแนวทางพระราชดำริและได้อัญเชิญพระราชดำรัสของพระองค์มาใช้ในหลายโอกาสซึ่งทำให้เกิดภาพที่ว่าเป็นทหารผู้เปี่ยมไปด้วยความจงรักภักดีและสร้างความเชื่อมั่นว่ารัฐบาลชุดนี้พร้อมที่จะปกป้องสถาบันอย่างถึงที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็ถือเป็นการสร้างความชอบธรรมให้รัฐบาลทหารเช่นกัน คล้ายกันกับกรณีของอดีตผู้นำอย่างจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ได้พยายามสร้างความชอบธรรมด้วยการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และชูนโยบายการแก้ไขปัญหาของประเทศอย่างเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ แต่ก็ไม่สามารถสร้างความชอบธรรมได้อย่างเต็มที่

ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจษ์สวัสดิ์ ครองภูมินทร์ (2558) ศึกษาเรื่อง “มายาคติในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความหมายเชิงมายาคติที่ปรากฏในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จำนวน 5 บทเพลง ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของเพลงแฝงไปด้วยอุดมการณ์ความรักชาติและการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ทำให้เห็นผลการศึกษาที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ วาทกรรมทั้ง 5 ชุดที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ มีวาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งงานวิจัยทั้ง 2 ชิ้นนี้สะท้อนอัตลักษณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เป็นผู้เคารพเทิดทูนและมีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทำให้เห็นว่าสถาบันทหารไทยเป็นสถาบันทางการเมืองและการปกครองที่คอยค้ำ

จุนราชบัลลังก์ให้มีความเป็นปึกแผ่น อีกทั้ง ยังสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชนในฐานะผู้นำเสนอตัวบทกับผู้รับสารว่าต้องการให้ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันของชาติไทย

5.2.4 วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้สร้างตัวบทนโยบายปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันที่ประชาชนทุกคนในสังคมควรร่วมมือ โดยมีการชี้ให้เห็นว่าที่ผ่านมารัฐเป็นภัยร้ายบ่อนทำลายประเทศชาติถือเป็นบทเรียนราคาแพงของสังคมที่เปรียบได้กับสนิมเนื้อในกัดกินความเจริญของชาติไทย ทำให้ภาครัฐสูญรายได้ไปหลายแสนล้านบาท หากปล่อยไว้จะกระทบต่อการพัฒนาประเทศ รัฐบาลทหารจึงมีความพยายามในการปราบปรามอย่างจริงจัง โดยมีการกำหนดให้เป็นวาระปฏิรูปตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ขณะเดียวกันยังสร้างความไว้วางใจจากประชาชนว่าทหารไม่มีผลประโยชน์ใด ๆ แอบแฝง ทำให้เห็นถึงบทบาทของทหารที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาเรื้อรังของประเทศ ซึ่งถือเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลชุดนี้

เมื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ของแฟร์คลัฟพบว่า ตัวบทข้างต้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ซึ่งตัวบท หมายถึง เนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญที่ประกอบเป็นวาทกรรม สะท้อนถึงระบบความรู้ ความเชื่อ อัตลักษณ์ และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน โดยเนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญก็คือวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย ประเด็น ประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน สะท้อนความรู้ ความเชื่อของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทว่า ประชาชนมีส่วนสำคัญที่จะหยุดยั้งปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบของสังคมไทย เพราะองค์ประกอบของการทุจริตจะต้องมีทั้งผู้ให้และผู้รับ ฉะนั้นถ้าทุกคนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนโยบาย ข้าราชการ ภาคเอกชน พลังสังคมร่วมกันปลูกจิตสำนึกจะทำให้สามารถลดปัญหาดังกล่าวลงได้ และเมื่อนั้นประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรือง เพราะจำนวนงบประมาณที่รั่วไหลไปนั้นจะกลับเข้าระบบมาเป็นงบประมาณแผ่นดินพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มจำนวน ส่งผลไปถึงการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนทุกคนด้วย

ด้านประเด็นรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ได้สะท้อนความรู้ ความเชื่อของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ว่าทหารจะไม่ยอมให้ผู้ใดมาทำลายประเทศชาติบ้านเมืองจากการคิดทรยศหวังนำเงินงบประมาณแผ่นดินมาเป็นของส่วนตัว ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของทหารที่ต้องคอยปกป้องในยามที่บ้านเมืองตกอยู่ในอันตราย ขณะเดียวกันทหารเป็นผู้ซื้อสัตย์มือสะอาดน่าเชื่อถือ จึงไม่ยอมเห็นการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นในแผ่นดินอันจะนำพาให้ประเทศชาติล่มจมกลับไปเช่นในอดีต

ด้านอัตลักษณ์นายกรัฐมนตรีแสดงให้เห็นว่า นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความตั้งใจแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และนายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ส่วนลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และนายกรัฐมนตรีต้องการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง (ประชา เทพ เกษตรกุล, 2535, น. 45, อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2547, น. 61-62) ประกอบด้วย ทหารไทย มีความรู้สึกชาตินิยม ทหารไทยถือว่าตนมีบทบาททางการเมืองเท่ากับพลเรือน ทหารไทยยังเข้าใจว่าการเมืองการปกครองประเทศนั้นจะขาดทหารไม่ได้ และทหารปฏิเสธระบบการปกครองประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ โดยพบว่า ผลการศึกษาวาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันมีความสอดคล้องกับประเด็นทหารไทยมีความรู้สึกชาตินิยมตามแนวคิดนี้ กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นำเสนอด้วยทฤษฎีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน โดยแสดงให้เห็นว่าการทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นศัตรูร้ายทำลายความเจริญของประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นสนิมเนื้อในที่รัฐบาลหวังจะกำจัดออกไปจากสังคม ด้วยเหตุที่ว่า การทุจริตทำให้งบประมาณแผ่นดินรั่วไหล ออกนอกระบบไปให้กับกลุ่มคนผู้ไม่หวังดีกับประเทศชาติ ส่งผลทำให้ขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศลดลง ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อวิถีชีวิตของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องวางกลไกการปฏิรูปเพื่อตรวจสอบในทุกกระทรวงให้มีความรัดกุม โดยอาศัยความร่วมมือของข้าราชการและประชาชนทุกคนคอยสอดส่องดูแลร่วมกัน

นอกจากนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังได้สร้างการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมพร้อมทั้งปลูกจิตสำนึกประชาชนให้มีคุณธรรมจริยธรรมไม่ตกอยู่ภายใต้ระบบการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบ ทั้งนี้ ก็ถือเป็นผลประโยชน์ส่วนรวมที่ทุกคนจะได้รับ

5.2.5 วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำเสนอด้วยทฤษฎีใช้อำนาจมาตรา 44 ของหัวหน้า คสช. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้เพื่อสร้างแนวทางการปฏิรูปประเทศ พร้อมแสดงให้เห็นว่าที่ผ่านมาไม่ได้มีการใช้อำนาจอย่างเผด็จการพรวดเดียว แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยในการสร้างความเป็นธรรมของคนในสังคม ไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนหมู่มา และจะใช้ต่อเมื่อถึงคราวจำเป็นเร่งด่วนเท่านั้น เช่น การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน การแก้ไขปัญหาประมง การค้ามนุษย์ และการจัดระเบียบสังคม แต่ในทางตรงกันข้ามกลับมีคนบางกลุ่มพยายามยุยงให้มีการใช้อำนาจหัวหน้า คสช. ในทางที่ผิด เพราะหวังทำลายความน่าเชื่อถือในตัวพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

ทั้งยัง นำเสนอตัวบทประเด็นการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย โดยหากบุคคลนั้นกระทำผิดจริงจะต้องได้รับโทษอย่างไม่มีละเว้น ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลทหารแสดงให้เห็นว่าการเข้มงวดกับผู้กระทำผิดกฎหมายอย่างจริงจัง อันได้แก่ คดีความมั่นคง คดีการเมือง คดีการทุจริตคอร์รัปชัน คดีที่สร้างความเสียหายแก่ประเทศอย่างการทุจริตโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งอยู่ในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ถึงแม้รัฐบาลจะเพิ่มความเข้มงวดก็ตาม ก็ยังมีกลุ่มคนที่หนีคดีไปพำนักต่างประเทศ ล้วนแล้วแต่เป็นอดีตนักการเมืองคนสำคัญของพรรคเพื่อไทยแทบทั้งสิ้น แต่ทว่ารัฐบาลทหารหวังเพียงเพื่อทำในสิ่งที่ถูกต้องเท่านั้นไม่มีเจตนาทำร้ายนักการเมืองแต่อย่างใด

เมื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาตามแนวความคิดวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ของแฟร์คลัฟพบว่า ตัวบทข้างต้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ซึ่งตัวบท หมายถึง เนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญที่ประกอบเป็นวาทกรรม สะท้อนถึงระบบความรู้ ความเชื่อ อัตลักษณ์ และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน โดยเนื้อหา ประเด็น และสาระสำคัญก็คือวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมายที่ประกอบด้วย ประเด็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 และการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย สะท้อนความรู้ ความเชื่อของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะผู้นำเสนอตัวบทว่าตนเองนั้นจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือหรือกลไกที่เป็นอำนาจเด็ดขาดเพื่อใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินในภาวะการปกครองประเทศที่ไม่เป็นปกติ จึงต้องอาศัยเขียนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ไว้ในมาตรา 44 ว่า (ราชกิจจานุเบกษา, 2557). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 สืบค้นเมื่อ วันที่ 11 กรกฎาคม 2560. <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/announce/search.jsp>) ในกรณีที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ หรือเพื่อป้องกันระงับหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติ ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีอำนาจสั่งการระงับยับยั้ง หรือกระทำการใด ๆ ได้ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะมีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหาร หรือในทางตุลาการ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำ รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่งหรือการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญนี้และถือเป็นที่สุด

ด้วยเหตุที่ว่า การเข้ารับตำแหน่งเป็นประมุขฝ่ายบริหารของประเทศของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ไม่ได้มาตามครรลองตามระบอบประชาธิปไตยสากลที่นานาชาติยอมรับ เพราะ

ด้วยความจำเป็นที่จะต้องเข้ามาเพื่อระงับเหตุการณ์วิกฤตในประเทศ ฉะนั้น การขับเคลื่อนประเทศจึงต้องอาศัยกลไกข้าราชการที่เป็นส่วนสำคัญร่วมกับรัฐบาลทหาร และหากข้าราชการฝ่ายใดไม่ภักดีต่อสถาบันทหารก็จำเป็นจะต้องใช้กฎหมายพิเศษเพื่อสั่งการให้เป็นไปตามนายกรัฐมนตรีต้องการ ทั้งนี้ก็เพื่อบรรลุลวัตถุประสงค์หรือแนวนโยบายที่ฝ่ายบริหารได้วางแนวทางไว้เพื่อไปสู่ประชาชน แต่ขณะเดียวกันจำเป็นจะต้องสร้างความเข้าใจให้กับข้าราชการ เอกชน และประชาชนว่าถึงแม้ในทางกฎหมายจะให้อำนาจเด็ดขาดกับหัวหน้า คสช. สั่งการใด ๆ ก็ตาม แต่การใช้อำนาจเหล่านั้นก็เป็นไปเพื่อความจำเป็นเร่งด่วนที่กฎหมายปกติไม่สามารถทำได้ ตลอดจนใช้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับประชาชนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปประเทศ

รวมถึงประเด็นการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดกฎหมาย ที่สะท้อนความรู้ ความเชื่อของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้วยความเป็นทหารอาชีพที่มีความซื่อตรง ฉะนั้นการรักษากฎระเบียบหรือกติกาของบ้านเมืองเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนพึงมีเพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง ด้วยเหตุนี้ นายกรัฐมนตรีจึงจำเป็นจะต้องรักษากติกาของบ้านเมืองหากไม่ทำก็เชื่อได้ว่าประเทศชาติจะเกิดความวุ่นวายไม่มีวันจบสิ้น อีกทั้งเพื่อพิทักษ์ไว้ซึ่งกฎหมายเพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์บังคับใช้ได้กับทุกคนทุกชนชั้นทางสังคมอย่างไม่เลือกปฏิบัติ

ด้านอัตลักษณ์นายกรัฐมนตรีแสดงให้เห็นว่า นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ถืออำนาจเด็ดขาดตามมาตรา 44 และอัตลักษณ์นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย ส่วนลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด และนายกรัฐมนตรีต้องการให้ผู้กระทำผิดรับโทษทางกฎหมาย

ทั้งนี้ หากพิจารณาตามแนวคิดการสร้างความชอบธรรมกับการแทรกแซงทางการเมือง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532, น. 660-661) ที่กล่าวถึงการยึดอำนาจของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้พยายามสร้างความชอบธรรมแก่บทบาททางการเมืองของทหาร โดยการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และการแก้ไขปัญหาของประเทศอย่างเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ โดยพบว่า ผลการศึกษาวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมายมีความสอดคล้องกับแนวคิดนี้ กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้นำเสนอตัวบทประเด็นการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย กล่าวคือ เป็นหนึ่งในภารกิจของรัฐบาลทหารที่จะต้องเดินหน้าบริหารราชการแผ่นดินไปพร้อมกับการปฏิรูปประเทศ ในขณะเดียวกันจะต้องเร่งดำเนินการสะสางคดีค้างเก่าที่มีมาตั้งแต่ก่อนการควบคุมอำนาจการปกครอง ประกอบด้วย คดีความมั่นคง การชุมนุมทางการเมือง การฆ่าและทำร้ายประชาชนของกลุ่มผู้ไม่หวังดีเพื่อหวังผลทางการเมืองจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองเมื่อปี พ.ศ. 2553 จนถึงปี พ.ศ. 2557 ตลอดจนคดีหมิ่นสถาบันเบื้องสูงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 ที่มีผู้กระทำผิดเป็นถึงบุคคลสำคัญทางการเมืองและแกนนำกลุ่มการเมือง และคดีที่ฝ่ายรัฐบาลทหาร

เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง ได้แก่ คดีทุจริตโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่ทำให้ระบบการคลังของประเทศเสียหายมากกว่า 5 แสนล้านบาท ทั้งยังปล่อยปละละเลยให้เกิดการทุจริตเกิดขึ้นในระหว่างดำเนินโครงการ รวมถึงความไม่โปร่งใสในขั้นตอนการสรุปบัญชีและการระบายข้าวในคลังที่ยังคงมีปัญหา เหล่านี้เป็นความตั้งใจของรัฐบาลทหารที่ต้องการเร่งสร้างคดีเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายให้ได้

สำหรับแนวทางในการต่อสู้คดีนั้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ยืนยันว่าทหารจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับคดีตีสินคดี เพราะถือเป็นอำนาจศาลและรัฐบาลพร้อมอำนวยความสะดวกหากผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหาจะต่อสู้คดีโดยยึดหลักการให้เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมไม่มีการเร่งรัด ส่วนอีกแนวทางได้ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบคุณภาพข้าวที่เก็บในคลังข้าวทั้งของรัฐบาลและของเอกชน หากพบมีความผิดปกติก็จะดำเนินการสอบเป็นกรณีไปไม่ละเว้นไม่ว่าจะเชื่อมโยงไปถึงนักการเมือง ข้าราชการ เอกชน หรือประชาชนก็ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเช่นเดียวกันหมด

นอกจากนี้ แนวคิดการสร้างความชอบธรรมกับการแทรกแซงทางการเมือง ที่กล่าวถึงการยึดอำนาจของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้พยายามสร้างความชอบธรรมแก่บทบาททางการเมืองของทหารโดยอ้างการแก้ไขปัญหาของประเทศอย่างเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ โดยพบว่า ผลการศึกษาว่าทรมการบังคับใช้กฎหมายประเด็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ก็มีความสอดคล้องกับแนวคิดนี้ กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ใช้อำนาจตามมาตรา 44 ในการบริหารราชการแผ่นดินไปพร้อมกับปฏิรูปประเทศเป็นสำคัญ จะเห็นได้จากการบังคับใช้มาตรา 44 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิรูปและคอยแก้ไขปัญหาย่างเด็ดขาด ปัญหาทั้งนั้นล้วนแต่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือประเทศ ประกอบด้วย การแก้ไขปัญหาคาร์บอนฟุตพริ้นท์ที่มีปัญหามายาวนานหลายรัฐบาล การแก้ไขการทำประมงผิดกฎหมายที่องค์กรต่างประเทศให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหามาของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือเป็นเรื่องเร่งด่วนที่รัฐบาลทหารจะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นระบบ เพื่อผลประโยชน์ในทางภาพลักษณ์และด้านการค้าระหว่างประเทศที่มีผลต่อระบบเศรษฐกิจมหภาค

อีกทั้ง แนวคิดเดียวกันนี้ที่กล่าวถึงการใช้อำนาจสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 ของพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ (เฉลิมเกียรติ ผิวนวล, 2533, น. 94-95) ที่ยกให้อยู่เหนือรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นใดเป็นภารกิจอันศักดิ์สิทธิ์เพื่อพัฒนาประเทศ โดยพบว่า ผลการศึกษาว่าทรมการบังคับใช้กฎหมายประเด็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ก็มีความสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นผู้ถืออำนาจตามมาตรา 44 ที่มีสถานะอยู่เหนืออำนาจนิติบัญญัติและตุลาการจนกล่าวได้ว่ามีอำนาจเด็ดขาดอยู่เหนือกฎหมายทุกฉบับเช่นเดียวกัน โดยอ้างว่าสามารถสั่งการใด ๆ ก็ได้ที่เป็นการ

ระงับยับยั้งหรือปราบปรามบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ โดยถือว่าการกระทำดังกล่าวนั้นชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งถือเป็นการใช้อำนาจของหัวหน้า คสช. ที่สามารถกระทำได้ทุกอย่างแบบกึ่งเผด็จการโดยมีกฎหมายรองรับ จะเห็นได้ว่าทั้งมาตรา 44 และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 ถือเป็นอำนาจเด็ดขาดที่เป็นเครื่องมือของผู้นำทหารที่ทำหน้าที่บริหารประเทศเหมือนกัน แต่จะต่างกันตรงที่ คำสั่งที่ 66/2523 เป็นคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ออกโดยนายกรัฐมนตรี ส่วนมาตรา 44 เป็นหนึ่งในมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ที่มีพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย รับสนองพระบรมราชโองการโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

5.2.6 วิธีปฏิบัติทางวาทกรรม

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นผู้นำเสนอด้วยบทหลัก ส่วนผู้ดำเนินรายการเป็นเพียงผู้นำเสนอด้วยพระองค์เอง เหตุที่ว่าผู้ดำเนินรายการไม่มีบทบาทมากพอ อีกทั้ง นายกรัฐมนตรีมีความสามารถในการสื่อสารมากกว่าผู้ดำเนินรายการเนื่องจากมีทักษะเป็นนักพูดสามารถพูดให้ผู้ชมเห็นภาพเป็นอย่างดี ในขณะที่กระบวนการสร้างด้วยบทในแง่ของการคัดเลือกประเด็น นายกรัฐมนตรีจะมีบทบาทในการคัดเลือกร่วมกับคณะทำงานทำเนียบรัฐบาล ส่วนรูปแบบการสื่อสาร เน้นการสื่อสารทางเดียวจากผู้นำเสนอด้วยบทหลักผ่านการบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ล่วงหน้าโดยคณะทำงานของสำนักนายกรัฐมนตรีและกองทัพบก

ทั้งนี้ กระบวนการบริโภครายการในแง่การแพร่กระจายใช้ช่องทางทั้งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ส่งสัญญาณภาคพื้นดินระบบแอนะล็อกและดิจิทัล ออกอากาศพร้อมกัน นอกจากนี้ ยังมีการแพร่กระจายซ้ำในสถานีของรัฐบาลตลอดจนเว็บไซต์หน่วยงานราชการต่าง ๆ อนึ่งใช้การสื่อสารภายใต้ภาษาระดับกึ่งทางการและไม่เป็นทางการ อีกทั้งยังเลือกใช้ประโยคทุกรูปแบบเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ระบบความคิดของผู้รับสารแล้วทำให้เห็นได้ว่าผู้รับชมรับรู้ถึงวาทกรรมทั้ง 5 ชุดที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ส่วนระบบความคิดมีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งที่คล้ายตาม ไม่คล้ายตาม และเฉย ๆ ขึ้นอยู่กับการรับรู้และการมีประสบการณ์ร่วมในเรื่องนั้น ๆ ของผู้รับสาร

เมื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ของแฟร์คลัฟพบว่า วิธีปฏิบัติทางวาทกรรมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ซึ่งวิธีปฏิบัติทางวาทกรรม หมายถึง กระบวนการสร้างด้วยบท ที่มีองค์ประกอบได้แก่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะผู้นำเสนอด้วยบทหลัก และผู้ดำเนินรายการในฐานะผู้นำเสนอด้วยพระองค์เอง การคัดเลือกประเด็น รูปแบบการสื่อสาร และกลุ่มเป้าหมาย ส่วนกระบวนการบริโภครายการที่มีองค์ประกอบได้แก่ การ

แพร่กระจาย และระบบความคิดของผู้รับสารในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ โดยพบว่าผลการศึกษาประเด็นวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมสอดคล้องกับแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ เนื่องจากวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการวิเคราะห์วาทกรรมตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ซึ่งวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมถือเป็นสื่อกลางระหว่างวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมกับตัวบท ดังนั้น กระบวนการสร้างตัวบทจึงมีความสอดคล้องกับความเป็นไปของสังคม เนื่องจากวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมเป็นตัวกำหนดตัวบทอีกทอดหนึ่ง เช่น วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ถูกคัดเลือกเข้าสู่กระบวนการสร้างตัวบท ด้วยเหตุผลที่ว่าสถาบันพระมหากษัตริย์คือศูนย์รวมจิตใจของสังคม การที่จะทำให้สังคมยอมรับการบริหารงานของรัฐบาลทหารจึงต้องสร้างตัวบทที่ทำให้เห็นว่ารัฐบาลทหารเป็นผู้น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางการบริหารประเทศทำให้เกิดการยอมรับในสังคมอีกทางหนึ่ง

สำหรับผลการวิจัยด้านบริโศคตัวบทในแง่ระบบความคิดของผู้รับสาร สอดคล้องกับแนวคิดการเข้ารหัสและการถอดรหัสสารของฮอลล์ พบว่า โดยภาพรวมแล้วมีความสอดคล้องกันเนื่องจากว่าการตีความตัวบทในวาทกรรมทั้ง 5 ชุด ประกอบด้วย วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน และวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมายในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ผู้รับสารมีการตีความหรือถอดรหัสตามความรู้และประสบการณ์ของแต่ละคน ซึ่งในจำนวนผู้รับสารทั้ง 5 คน ต่างก็มีระบบความคิดที่เหมือนและแตกต่างกันออกไป มีทั้งที่คล้ายตาม ไม่คล้ายตาม และเฉย ๆ แม้แต่ในประเด็นเดียวกันผู้รับสารบางรายยังมีระบบความคิดหลายชุด ทั้งที่คล้ายตาม และไม่คล้ายตาม ตลอดจนมีระบบความคิดที่ไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในฐานะผู้ส่งสารด้วย

5.2.7 วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม

สภาพการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงก่อนการควบคุมอำนาจและหลังการควบคุมอำนาจการปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เอื้อต่อการสร้างตัวบทในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ด้วยสภาพการณ์ทางสังคมที่มีความขัดแย้งกันมาอย่างยาวนานแต่มาเด่นชัดในช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่กฎหมายถูกละเมิดอย่างรุนแรง เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้เกิดการเผชิญหน้ากันระหว่างมวลชนจนนำไปสู่การบาดเจ็บล้ม ทำให้เกิดการควบคุมอำนาจของทหารโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตลอดจนการรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประเทศจึงเกิดความสงบเรียบร้อยอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการบริหารประเทศไปพร้อมกับการปฏิรูปอย่างเป็นระบบใน 3 ระยะ ตามวิสัยทัศน์มั่นคง มั่งคั่ง

ยั่งยืน ทั้งยังมีการใช้มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปประเทศ

สภาพการณ์เศรษฐกิจไทยระหว่างการชุมนุมทางการเมืองชะลอตัว ทำให้นักวิเคราะห์คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจอาจถึงจุดซิม้ตัวลง และต้องใช้เวลาในการฟื้นตัวประมาณ 3-4 ปี ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานบางส่วนของภาครัฐและความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจ ประกอบกับหนี้ครัวเรือนที่สูง ทั้งนี้ ภายหลังจากเข้าควบคุมอำนาจและการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เศรษฐกิจไทยเริ่มทยอยฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ด้านนโยบายของรัฐบาลทหาร คือการสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากรวมถึงการกระตุ้นการบริโภคในประเทศ ทั้งยังให้ความสำคัญธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเอสเอ็ม เน้นโครงสร้างเศรษฐกิจตามแนวทางปฏิรูปประเทศไทย 4.0 ไปพร้อมกับการส่งเสริมแนวทางประชารัฐที่ให้ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน และภาคสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกัน อีกทั้ง ได้น้อมนำแนวทางพระราชดำริในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยการใช้หลักการระเบิดจากข้างในและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ประชาชนได้น้อมนำไปปฏิบัติสร้างการเรียนรู้ให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี และสามารถดำเนินวิถีชีวิตตามสายกลางแห่งความพอเพียง

เมื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ของแฟร์คลัฟ พบว่าวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ซึ่งวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม หมายถึง สภาพแวดล้อมหรือบริบททางสังคม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางสังคม ปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางการเมือง และปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการสร้างตัวบทผ่านวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม ดังนั้น วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมจึงมีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการสร้างตัวบทในวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมเพื่อผลิตตัวบทที่ออกมาในรูปของวาทกรรมทั้ง 5 ชุด เช่น ปัจจัยสภาพการณ์สังคมมีความขัดแย้ง ประชาชนไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย มีการจับจ้วงสถาบันเบื้องสูง ตลอดจนการทุจริตคอร์รัปชัน ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัญหาสังคมที่จะต้องได้รับการแก้ไขจึงได้ทำให้มีการคัดเลือกประเด็นผ่านกระบวนการสร้างตัวบทในวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม จนนำไปสู่การสร้างตัวบทในวาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ ด้วยสภาพการณ์ทางสังคมดังกล่าว รัฐบาลทหารจึงจำเป็นต้องนำตัวผู้กระทำผิดในทุกคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยพร้อมให้ความเป็นธรรมในการต่อสู้จนถึงที่สุด เพื่อให้กฎหมายเกิดความศักดิ์สิทธิ์และเพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำจึงต้องไม่เลือกปฏิบัติ ตลอดจนการบังคับใช้มาตรา 44 เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปประเทศและตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลในอดีตรวมถึงข้าราชการที่มีส่วนรู้เห็น นอกจากนี้ ยังส่งผลให้เกิดการสร้างตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ เนื่องจากสังคมเกิดความขัดแย้งจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปประเทศเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ตลอดจนปฏิรูปวางกลไกสกัดกั้นการทุจริตคอร์รัปชันที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตามใน

ประเด็นที่มีการจับจ้องสถาบันเบื้องสูงนั้น นำมาซึ่งการสร้างตัวบทในวาทกรรมการเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อสร้างการตระหนักรู้ว่าสถาบันมีพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรเพื่อสร้างความจงรักภักดีในหมู่ประชาชน

ทั้งนี้ หากพิจารณาตามแนวคิดการสร้างความชอบธรรมกับการแทรกแซงทางการเมือง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532, น. 660-661) ที่กล่าวถึงการใช้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 ของพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้มีการใช้คำสั่งนี้สร้างความชอบธรรมแก่บทบาทของทหาร โดยอ้างว่าทหารยังคงต้องมีบทบาทในการเสริมสร้างประชาธิปไตยเพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ โดยพบว่า ผลการศึกษาวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในประเด็นปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางการเมืองมีความสอดคล้องบางส่วนกับแนวคิดนี้ กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ใช้อำนาจหัวหน้า คสช. ตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการเขียนรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมาจากบุคคลในรัฐบาลทหารได้เขียนขึ้นมาเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ ทั้งนี้ อำนาจตามมาตรา 44 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557, 2557, น. 15-16) ให้อำนาจในการสั่งการใด ๆ ของหัวหน้า คสช. เพื่อระงับยับยั้งหรือปราบปรามการกระทำที่กระทบต่อความมั่นคงภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งถือว่ามีอำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติและตุลาการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ที่ผ่านมามีการใช้มาตรา 44 ในการแก้ไขปัญหาระดับนโยบายที่กฎหมายปกติไม่สามารถทำได้ ทั้งการโยกย้ายข้าราชการในทุกระดับ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างระบบราชการ ตลอดจนการตรวจสอบการทุจริตโครงการรับจำนำข้าวที่ถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าอำนาจตามมาตรา 44 ของหัวหน้า คสช. สามารถสร้างความชอบธรรมเพื่อแทรกแซงทางการเมือง

นอกจากนี้ ยังมีความแตกต่างกันอีกประการระหว่างพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ กับพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นอกจากใช้อำนาจตามมาตรา 44 แล้ว ยังได้ใช้การสื่อสารผ่านวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สร้างตัวบทจากวาทกรรมทั้ง 5 ชุด เพื่อส่งสารผ่านไปยังประชาชนเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนผู้รับสารเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจทางการเมือง

ทั้งนี้ ความแตกต่างในเรื่องของรูปแบบการสร้างความชอบธรรมเพื่อแทรกแซงทางการเมืองตรงที่พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ใช้เอกสารที่เป็นคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 เพื่อสร้างความชอบธรรม แต่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้การเขียนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ในมาตรา 44 และใช้การสื่อสารผ่านรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เพื่อสร้างความชอบธรรมแทรกแซงทางการเมือง

นอกจากนี้ ยังมีข้อขัดแย้งกับแนวคิดการสร้างความปลอดภัยกับการแทรกแซงทางการเมือง ที่กล่าวถึงอีกประการหนึ่งคือ ในทางปฏิบัติการปกครองของทหารมักไม่ยุติลงในเวลาอันสั้น ดังนั้น ทหารจึงแสวงหาการสร้างความปลอดภัยในการยึดอำนาจของตน คือการตั้งรัฐบาลพลเรือนขึ้นหลังจากการยึดอำนาจไปแล้วเพื่อแสดงว่าทหารไม่ต้องการมีอำนาจ ซึ่งขัดแย้งกับวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมในประเด็นการเมือง ด้วยเหตุที่ว่าพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นผู้นำการควบคุมอำนาจรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในขณะเดียวกันก็ยังดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเสียเองอีกตำแหน่งหนึ่ง กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เข้าควบคุมอำนาจจากรัฐบาลพลเรือนของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในนามของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จากนั้นในเวลา 3 เดือน สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเอกฉันท์ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปพร้อมกับตำแหน่งหัวหน้า คสช. บริหารประเทศเรื่อยมากระทั่งปัจจุบัน ไม่ได้มีการแต่งตั้งรัฐบาลพลเรือนเหมือนการยึดอำนาจของผู้นำทหารในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า เนื่องด้วยบริบททางการเมืองที่เปลี่ยนไป บทเรียนในอดีตทำให้เห็นแล้วว่ารัฐบาลที่แต่งตั้งโดยกลุ่มทหารที่ยึดอำนาจก็ไม่ได้ทำให้เสถียรภาพทางการเมืองการปกครองไทยเข้มแข็งขึ้นแต่อย่างใด จึงได้นำบทเรียนมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีการปฏิรูปประเทศในทุกมิติโดยอาศัยแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นกลไกขับเคลื่อน ซึ่งนายกรัฐมนตรีหวังว่าการยึดอำนาจครั้งนี้จะเป็นครั้งสุดท้ายของประเทศไทย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะฉัตร ใหม่แก้ว (2552) ศึกษาเรื่อง “รูปแบบเนื้อหา วิธีการนำเสนอและวาทกรรมในรายการเปิดบ้านพิษณุโลก” ในยุครัฐบาลนายกรัฐมนตรี พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาวาทกรรมที่ถูกสร้างขึ้น รวมถึงประเมินกระบวนการสร้างตัวบทและการสื่อความหมาย ทำให้เห็นผลการศึกษาที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ การใช้อำนาจ อุดมการณ์ และการสร้างความชอบธรรมมาเป็นเครื่องมือในกระบวนการผลิตตัวบทในวาทกรรมเพื่อสื่อสารไปยังประชาชนผู้รับสาร รวมถึงมีการอาศัยบริบททางสังคม การเมือง เศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการสร้างวาทกรรม แต่ทว่ามีผลการศึกษาบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน ประกอบด้วยวาทกรรมที่ค้นพบแตกต่างกันนำมาซึ่งการตีความที่ต่างกันไปด้วย เนื่องจากสภาพแวดล้อมหรือวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมที่ต่างกันทำให้เกิดวาทกรรมที่ต่างกัน รวมถึงการใช้โครงสร้างภาษาในตัวบทสะท้อนว่า พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ไม่สามารถสื่อสารไปยังประชาชนทุกกลุ่มได้เว้นแต่กลุ่มชนชั้นสูงและข้าราชการ แต่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีการเลือกใช้โครงสร้างประโยคที่หลากหลายสามารถสื่อสารเข้ากับกลุ่มเป้าหมายได้ทุกกลุ่ม ตลอดจนการเลือกใช้สื่อสารมวลชนที่แตกต่างกันก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ตัวบทไม่สามารถแพร่กระจายไปยังประชาชนได้

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาวดี สำราญสุข (2545) ศึกษาเรื่อง “วาทกรรมวิเคราะห์รายการนายก ฯ ทักซิณคุยกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์” มี

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมของผู้นำไทยที่เปรียบเทียบวาทกรรมระหว่างอดีตนายกรัฐมนตรียุคของไทย 2 คนในช่วงเวลาเดียวกัน กล่าวคือ นายทักษิณ ชินวัตร ขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจัดรายการนายก ฯ ทักษิณคุยกับประชาชน กับ นายชวน หลีกภัย ทำหน้าที่หัวหน้าพรรคฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจัดรายการชวนออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า การเกิดขึ้นของทั้งสองรายการเป้าหมายหลักคือต้องการฐานเสียงของประชาชนโดยใช้อุดมการณ์เป็นเครื่องมือ เนื่องจากการยอมรับจะนำมาซึ่งอำนาจทางการเมือง มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกัน ได้แก่ การใช้บริบททางการเมืองและสังคมเป็นวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดกระบวนการสร้างวาทกรรมที่เป็นวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม ในที่นี้ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบโดยอาศัยขอบเขตการวิจัยในบริบทการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี 2 คน ระหว่างพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กับนายทักษิณ ชินวัตร ที่ใช้อำนาจหน้าที่เหมือนกัน คือ นายทักษิณ ชินวัตร จัดรายการวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ แต่ขณะเดียวกันพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ใช้อำนาจการเมืองในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จัดรายการโดยใช้ช่องทางสื่อสารผ่านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หากมีข้อแตกต่างกันคือการเลือกใช้ช่องทางสื่อสารมวลชนที่ นาย ทักษิณ ชินวัตร ใช้เฉพาะวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ ขณะที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เลือกใช้ทั้งหมดในรูปแบบโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) เพราะถือว่าเป็นช่วงเวลาไม่ปกติของการควบคุมอำนาจ ทั้งนี้ นายชวน หลีกภัย ใช้บริบททางการเมืองในการเป็นผู้นำฝ่ายค้านจัดรายการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์พรรคประชาธิปัตย์ เพราะถือเป็นสื่อที่ผลิตขึ้นด้วยข้อจำกัดทางอำนาจที่ไม่สามารถเลือกใช้สื่ออื่นได้ ส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน คือ วาทกรรมของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา คือการสร้างอุดมการณ์อำนาจความชอบธรรม ขณะที่นายทักษิณ ชินวัตร สร้างวาทกรรมที่เน้นความก้าวหน้าในนโยบายและผลงานของรัฐบาล รวมถึงนายชวน หลีกภัย สร้างวาทกรรมการโจมตีรัฐบาลของนายทักษิณ ชินวัตร ซึ่งผู้วิจัยมองว่าวาทกรรมของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กับนายชวน หลีกภัย มีความต้องการที่เหมือนกันคือการทำลายความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงข้ามเพื่อจุดประสงค์ทางการเมือง

อีกทั้ง แนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ ไม่ได้มีกรอบการวิเคราะห์ที่ตายตัว กล่าวคือ ต้องพิจารณาประเด็นการศึกษาและข้อมูลเป็นหลัก รวมถึงให้ความสำคัญกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำไปเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ว่าด้วยเรื่องรัฐประหาร 19 กันยายน 2549” พบว่า มีการใช้กรอบมิติทั้งสามของแฟร์คลัฟ มาเป็นโครงสร้างในการวิเคราะห์วาทกรรมจากหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ผลที่ได้สอดคล้องกัน กล่าวคือ มิติตัวบทคือชุดข้อมูลทางวาทกรรมได้จากตัวบทที่ปรากฏทางสื่อสิ่งพิมพ์ วิถีปฏิบัติทางวาทกรรมคือกระบวนการผลิตและบริบทตัวบททำให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ต่างก็มีจุดยืนในการสร้างตัวบทที่แตกต่างกัน ด้านวิถีปฏิบัติ

ทางสังคมวัฒนธรรมทำให้เห็นว่าเงื่อนไขทางสังคม ความเป็นเจ้าของสื่อ ความเป็นมืออาชีพด้านวารสารศาสตร์ผลักดันให้หนังสือพิมพ์ต้องคัดเลือกรประเด็นความจริงบางส่วนนำเสนอแก่ผู้อ่าน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่ากรอบมิติทั้งสามชุดตามแนวคิดวาทกรรมเชิงวิพากษ์มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเหมือนของผู้วิจัยในแง่ที่ว่าวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการกำหนดด้วยททางอ้อม หรืออธิบายได้ว่าเงื่อนไขทางสังคมกำหนดวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมก็ไปกำหนดด้วยทอีกทอดหนึ่ง ฉะนั้น ที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผลการวิจัยมีความสอดคล้องในแง่ของกรอบมิติทั้งสามชุดของแฟร์คลัฟ ต่างก็มีความสัมพันธ์เช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ดี การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์เป็นการวิเคราะห์ด้วยทเพื่อนำไปสู่การตีความกระบวนการผลิตด้วยทที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจของกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับ การผลิตด้วยท กลายเป็นการสถาปนาความจริงหรือชุดความคิดชุดหนึ่งที่ทำให้คนในสังคมเชื่อหรือยอมรับ สอดรับกับงานวิจัยของ ภิกษาภัก มงคลวรภาค (2557) ได้ศึกษาเรื่อง “อัตลักษณ์ผู้หญิงในบริบทการเมืองของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร: การวิเคราะห์วาทกรรมสื่อ” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีภาษาในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จากหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ 3 ฉบับ ผลการวิจัยในประเด็นเรื่องรูปแบบและโครงสร้างของข้อความข่าวในการนำเสนอของสื่อมวลชนเกี่ยวกับนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร มีความสอดคล้องกันในแง่ของการใช้การตีความด้วยทเพื่อตีความข้อความในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ทั้ง 3 ฉบับ ทำให้เห็นว่าสื่อมวลชนในกลุ่มสนับสนุนนายทักษิณ ชินวัตร นำเสนอข้อความในทางที่ดี ส่วนสื่อมวลชนในกลุ่มต่อต้านนายทักษิณ ชินวัตร มีการนำเสนอในแนวทางของกรวิพากษ์วิจารณ์โดยชัดแจ้ง ซึ่งถือว่าสอดคล้องกันในแง่ของวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม งานวิจัยชิ้นนี้ได้แยกกลุ่มเป็นกลุ่มสนับสนุนและกลุ่มต่อต้านนายทักษิณ ชินวัตร ทำให้มีผลในแง่ของวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมในการผลิตด้วยทเพื่อนำเสนอต่อสาธารณชนในมุมที่แตกต่างกันแม้จะเป็นเรื่องเดียวกันก็ตาม

ตลอดจนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Annisa Laura Maretha and Allan Kongthai (2017, p. 105-112) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง “A Textual Analysis of Online News Headlines Using Transitivity to Represent Social Reality” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุมุมความคิดเห็นทางอุดมการณ์จากหัวข้อข่าวออนไลน์ที่รวบรวมจากเว็บไซต์ข่าวออนไลน์เกี่ยวกับเกอร์วานี (Gerwani) ซึ่งเป็นองค์การสตรีในประเทศอินโดนีเซีย ที่มีอดีตสมาชิกและนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนเสนอแนวทางการปรองดองกับรัฐบาลอินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า ด้วยทสะท้อนให้เห็นถึงวิถีปฏิบัติทางสังคมและการเมืองในสังคมที่แฝงด้วยอำนาจและอุดมการณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อความข่าวที่นำเสนอไม่ได้เป็นกลาง เนื่องจากด้วยทสะท้อนจากอุดมการณ์ของผู้ส่งสารเป็นที่ตั้ง ซึ่งมีความสอดคล้องกันในแง่วาทกรรมที่ปรากฏในรายการคืนความสุขให้คนในชาติแฝงไปด้วยอำนาจ

และอุดมการณ์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อสร้างความชอบธรรมในการบริหารประเทศ

ทั้งนี้ กรอบมิติทั้งสามชุดตามแนวคิดของแฟร์คลีฟ ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าสภาพสังคมหรือที่เรียกว่าวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม อันได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจทั้งช่วงก่อนและหลังการควบคุมอำนาจการปกครองประเทศของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะเป็นตัวกำหนดตัวบทประกอบสร้างเป็นวาทกรรมที่แฝงไปด้วยการสร้าง ความชอบธรรม ผ่านกระบวนการสร้างตัวบทในวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม โดยแฝงไปด้วยอำนาจ อุดมการณ์ และบทบาททางการเมือง อีกทั้งการบริโภคตัวบทยังสะท้อนให้เห็นว่าวาทกรรมที่นำเสนอ นั้นมีผลต่อระบบความคิดของผู้รับสาร มีทั้งที่คล้อยตามวาทกรรม และไม่คล้อยตามวาทกรรม และรู้สึกเฉย ๆ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความรู้ประสบการณ์ร่วมของผู้รับสารที่มีต่อประเด็นนั้น ๆ สะท้อนจากในประเด็นเดียวกันผู้รับสารแต่ละคนมีความคิดที่แตกต่างกัน แต่ในทางกลับกันผู้รับสารหนึ่งคนมีระบบความคิดที่หลากหลายต่อหนึ่งประเด็น จึงไม่สามารถวัดผลได้ว่าวาทกรรมใดที่ผู้รับสารเห็นคล้อยหรือไม่คล้อยตามมากที่สุด

จากการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ” ครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงการสื่อสารทางการเมืองของผู้นำรัฐบาลทหารที่แฝงไปด้วยความชอบธรรมเพื่อแทรกแซงทางการเมือง หวังสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการได้มาซึ่งอำนาจบริหารประเทศ ขณะเดียวกันก็หวังผลเพื่อลดความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงข้ามที่เป็นรัฐบาลในอดีต รวมถึงการใช้อำนาจที่ได้ในฐานะนายกรัฐมนตรี และบทบาทหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ผูกขาดการเลือกใช้สื่อสารมวลชนทั้งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ อีกทั้งยังผูกขาดช่วงเวลาในการนำเสนอออกอากาศ สะท้อนถึงการใช้อำนาจรัฐอย่างเต็มที่ในกระบวนการสร้างวาทกรรม

5.3 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

1. การสร้างความชอบธรรมของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ยังคงไว้ซึ่งอุดมการณ์และบทบาทของทหารในการเมือง ที่แฝงไปด้วยความหมายอันลึกซึ้ง สาธารณชนจึงควรมองสถาบันทหารในหลายแง่มุม เพื่อให้เกิดมุมมองที่รอบด้าน และเข้าใจความเป็นสถาบันที่ธำรงไว้ซึ่งอุดมการณ์สูงสุด ภายใต้สภาวะการปกครองประเทศที่ไม่เป็นปกติ

2. การสร้างตัวบทในวาทกรรมเพื่อสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนประเทศ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ควรลดการใช้ตัวบทที่เป็นการหว่านล้อมประชาชน

เนื่องจากยังมีผู้รับสารบางส่วนที่ตีความสารไม่เข้าถึงวาทกรรม มีผลทำให้บางประเด็นของวาทกรรมไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร ฉะนั้น รัฐบาลทหารควรทำความเข้าใจกับประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ถึงสิ่งที่ประชาชนต้องการหรือปรารถนา เพื่อให้เกิดการตีความที่ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสาร เพื่อปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของรัฐบาลทหารในทางที่ดีขึ้น

3. ตัวบทในวาทกรรมการปฏิรูปประเทศ และตัวบทในวาทกรรมการสร้างวัฒนธรรมของรัฐบาล เป็นวาทกรรมที่มีตัวบทและสาระสำคัญมากที่สุด สะท้อนถึงอุดมการณ์ทหารและการมีบทบาทเท่าเทียมรัฐบาลพลเรือน รวมถึงมีการทำลายความน่าเชื่อถือฝ่ายตรงข้าม ตลอดจนการยึดเยียด บีบบังคับให้ประชาชนต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น การสร้างตัวบทเพื่อให้เกิดการยอมรับ จึงควรสร้างตัวบทที่ทำให้เกิดภาพในด้านนโยบายรัฐที่จะนำไปสู่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด เพื่อให้ประชาชนเห็นว่าจะได้รับสิทธิประโยชน์จากนโยบายรัฐได้อย่างไร

4. ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาการคัดเลือกประเด็น ในกระบวนการสร้างตัวบท พบว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีส่วนร่วมคัดเลือกประเด็นร่วมกับเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชา จึงทำให้สารหรือตัวบทที่แพร่กระจายไปเกิดจากการใช้อำนาจรัฐ ดังนั้น เพื่อให้ตัวบทมีความหลากหลายจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการคัดเลือกประเด็นโดยให้ประชาชน องค์กรต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการตั้งประเด็นคำถาม หรือข้อเสนอแนะให้มากที่สุดโดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ของทางภาครัฐ

5. ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาผู้นำเสนอตัวบท ในกระบวนการสร้างตัวบท พบว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีสถานะเป็นผู้นำเสนอตัวบทหลัก และยังเป็นผู้มีอำนาจในการควบคุมตัวบทในวาทกรรมแต่เพียงผู้เดียว ดังนั้น เพื่อให้ตัวบทมีความหลากหลายและเพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการควบคุมสาร จึงควรให้มีผู้ดำเนินรายการมืออาชีพที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐมาดำเนินรายการ ทำหน้าที่ถามคำถามไปยังนายกรัฐมนตรี ทั้งยังจะทำให้รูปแบบการสื่อสารจากทางเดียวเป็นการสื่อสารสองทาง และเกิดความหลากหลายในตัวบทมากยิ่งขึ้น

6. รายการคืนความสุขให้คนในชาติ เป็นรายการโทรทัศน์ที่ผลิตขึ้นเพื่อเป็นช่องทางสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาลทหาร จึงควรยึดมั่นในการเป็นสื่อสารมวลชนที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างภาครัฐกับประชาชน โดยจำเป็นต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ไม่ควรใช้การสื่อสารนี้สร้างผลประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองเพื่อรักษาอำนาจในการปกครองประเทศ

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มเติมการศึกษาประชาชนผู้รับสารในฐานะผู้บริโภคตัวบทในวาทกรรมทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงผลตอบรับของประชาชนที่มีต่อวาทกรรมในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ
2. ควรเพิ่มเติมการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนายกรัฐมนตรี หากมีโอกาสซึ่งถือเป็นข้อมูลปฐมภูมิเพื่อทราบถึงกระบวนการผลิตตัวบทในวาทกรรมในฐานะผู้นำเสนอตัวบทหลัก
3. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจ รูปแบบการนำเสนอรายการโทรทัศน์ของรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ทัศนคติที่มีต่อภาพรวมการสื่อสารทางการเมืองของนายกรัฐมนตรี
4. ควรมีการศึกษาการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์เพื่อเปรียบเทียบระหว่างรายการคืนความสุขให้คนในชาติ กับรายการศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่เป็นรายการใหม่ของนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีกระบวนการผลิต การนำเสนอวาทกรรมในรูปแบบเดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างหลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงรายการ
5. ควรมีการศึกษาการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการที่ผลิตภายใต้การบริหารราชการของรัฐบาลในสมัยหน้า เพื่อเปรียบเทียบกับตัวบท วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม กับรายการคืนความสุขให้คนในชาติ เนื่องจากมีปัจจัยด้านบริบทที่เปลี่ยนไป

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). *การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์
- กรมยุทธศึกษาทหารบก. (2554). *คู่มือการปลูกฝังและเสริมสร้างอุดมการณ์ทหาร*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และ จันทิมา เอี่ยมานนท์. (2549). *มองสังคมผ่านวาทกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมเกียรติ ผิวนวล. (2533). *ประชาธิปไตยแบบไทย: ความคิดทางการเมืองของทหารไทย (2519-2529)*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2530). *ปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธเนศ วงศ์ยานนาวา (2547). *แนวคิดเรื่องความชอบธรรม The Concept of Legitimacy*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นันทนา นันทวโรภาส. (2558). *สื่อสารการเมือง: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: บริษัท สถาพรบุ๊คส์ จำกัด.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2532). *เอกสารการสอนชุดวิชาวิวัฒนาการการเมืองไทย หน่วยที่ 8-15 คณะศิลปศาสตร์*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2548). *การเมืองการปกครองของไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วาสนา นาน่วม. (2558). “บ๊วกตู” นายก ๆ โหด มัน ฮา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สมจิต ชิวปรีชา. (2535). *วาทวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิต บุญบงการ. (2533). *การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย*. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.

สุรชาติ บำรุงสุข (2551). *ไตรสรณคมน์ทหาร รัฐประหาร และการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันปรีดี พนมยงค์.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). *การสื่อสารกับสังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทความวารสาร

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). ความชอบธรรมทางการเมือง. (มิถุนายน 2547). *เนชั่นสุดสัปดาห์*, 12(629).

วิทยานิพนธ์

เกศกนก ชุ่มประดิษฐ์. (2554). *การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ว่าด้วยเรื่องรัฐประหาร 19 กันยายน 2549*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์.

ตาวิ พานิช. (2555). *การรับรู้ข่าวสาร ทักษะคิด และพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารของผู้ใช้รถยนต์เกี่ยวกับโครงการรณรงค์การเติมน้ำมันเบนซินที่มีค่าออกเทนที่เหมาะสมกับความต้องการของเครื่องยนต์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์.

นันทพร ชุมพงษ์ศักดิ์. (2557). *ความรู้ ทักษะคิด ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการรณรงค์คัดค้าน ERIA การสร้างเขื่อนแม่วังก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.

นิพนธ์ ศิริพร และคณะ. (2551). *การสื่อสารทางการเมืองของนายกรัฐมนตรีคนที่ 24 : ศึกษากรณีรายการเปิดบ้านพิษณุโลก*. (สารนิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยเกริก, วิทยาลัยสื่อสารการเมือง.

ปิยะฉัตร ใหม่แก้ว. (2552). *รูปแบบ เนื้อหา วิธีการนำเสนอ และวาทกรรมในรายการเปิดบ้านพิษณุโลก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์.

พิสิฐ ประเสริฐศรี. (2554). *การวิเคราะห์เนื้อหาและวาทกรรมข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ของหนังสือพิมพ์ส่วนกลางและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.

ภิชาภัช มงคลวรภัค. (2557). *อัตลักษณ์ผู้หญิงในบริบทการเมืองไทยของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร: การวิเคราะห์วาทกรรมสื่อ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์.

รัตนาวดี สำราญสุข. (2545). *วาทกรรมวิเคราะห์รายการนายก ฯ ทักษิณคึกกับประชาชนและรายการชวนออนไลน์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์.

รุจษ์สวัสดิ์ ครอบงมินทร์. (2558). *มายาคติในบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.

อัจฉรา ปิ่นทรานวงศ์. (2550). *มายาคติและอุดมการณ์ในโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548: การวิเคราะห์ด้วยวิธีสัญวิทยา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.

สัมภาษณ์จากรายการวิทยุโทรทัศน์

ทักษดา สังข์จันทร์. สัมภาษณ์โดย วาสนา นาน่วม, ลับลวงพราง Exclusive, สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์, 21 พฤษภาคม 2559.)

สื่อบุคคล

ชัชวัญ สายทองคำ (สัมภาษณ์, 8 พฤษภาคม 2560)

ผู้ให้สัมภาษณ์ นาง ง. (สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2560)

ผู้ให้สัมภาษณ์ นางสาว ค. (สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

ผู้ให้สัมภาษณ์ นางสาว จ. (สัมภาษณ์, 26 เมษายน 2560)

ผู้ให้สัมภาษณ์ นาย ก. (สัมภาษณ์, 24 เมษายน 2560)

ผู้ให้สัมภาษณ์ นาย ข. (สัมภาษณ์, 21 เมษายน 2560)

สื่อสิ่งพิมพ์

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). *ภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2556*.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2557). *ภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2557*.

ราชกิจจานุเบกษา. (2557). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557*.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา

ราชกิจจานุเบกษา. (2557). *ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ศาสตราจารย์รัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยที่ 9/2557*.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2557). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์*

โอชา นายกรัฐมนตรี ต่อสมานิติบัญญัติแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและ

ราชกิจจานุเบกษา

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2557). *โครงการศึกษาวิจัยเรื่องการทุจริตกรณีการศึกษา :*

โครงการรับจำนำข้าวทุกเม็ด. กรุงเทพฯ

องค์กรต่อต้านคอร์รัปชันประเทศไทย. (2557). *ดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย Corruption*

Situation Index : CSI 16 มกราคม 2557. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรุงเทพธุรกิจ. (2558). *ประยุทธ์ขอประชาชนเข้าใจรายการคืนความสุข*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12

กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/649786>

คมชัดลึกออนไลน์. (2557). *ผมต้องเรียกมาประยุทธ์ลั่นถึงคู่ขัดแย้ง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์

2559, จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20140520/185017.html>

ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2556) *ความชอบธรรมในการครองอำนาจ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน

2560, จาก <http://nattawatt.blogspot.com>

http://nattawatt.blogspot.com/2013/11/blog-post_10.html

ไทยรัฐออนไลน์. (2557) *ประกาศ กอ.รล. ฉบับที่ 6 เชิญบุคคลร่วมประชุม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10

กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.thairath.co.th/content/424195>

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2557) *เมื่อบิ๊กตัวจิ๋ววิจารณ์ตัวเองช่วงรายการคืนความสุขทุกวันศุกร์ก็ยังไม่บอก*

ว่ารู้สึกเบื่อ. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559, จาก

http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1432823373

ผู้จัดการออนไลน์. (2558) *มาสเตอร์โพลล์เผยแกนนำชุมชน 81% ทน คนช. สืบค้นเมื่อวันที่ 12*

กุมภาพันธ์ 2559, จาก

<http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9570000093679>

- รัฐบาลไทย. (2557) *รายการคืนความสุขให้คนในชาติ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2559, จาก www.thaigov.go.th/index.php/th/program1/item/83635-83635
- ราชกิจจานุเบกษา. (2557) *การคืนหาราชกิจจานุเบกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/announce/search.jsp>
- สำนักข่าวอิศรา. (2557) *ดร.นันทนาวิพากษ์สื่อสารการเมืองของผู้นำจากยุคทักษิณ ถึง นายก ๗ ประยุทธ์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559, จาก http://www.isranews.org/isranews/item/37935-interview_580415.html
- สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น. (2557) *เสื้อแดงออกวางม็อบมาแล้ว-ธิดา' บอก นปช.ตาย4*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.innnews.co.th/shownews/show?newscode=498657>
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2560) *โครงสร้างสำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2559, จาก <http://spm.thaigov.go.th/index.aspx?pageid=465&parent=427&directory=2771&pagename=content>

Books

- Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis. The critical study of language*. London: Edward Arnold.
- Jørgensen, M., & Phillips, L. (2002). *Discourse analysis as theory and method*. London: Sage Publications.

Thesis

- Maretha L. A. & Kongthai A., (2017). *A Textual Analysis of Online News Headlines Using Transitivity to Represent Social Reality, Conference and Changing Society* (pp. 105-112). Bangkok: Thammasat University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายละเอียดวาทกรรมทั้ง 5 ชุด ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

1. วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ

รายละเอียดวาทกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ จำนวน 17 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ
1	30 พฤษภาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. ต้องดำเนินการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในช่วงแรก ● หากสังคมเกิดความปรองดอง รัฐบาลจะรีบดำเนินการระยะที่ 3 ต่อไป
2	27 มิถุนายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. วางรากฐานปฏิรูปมุ่งสู่ระยะที่ 3 ให้รัฐบาลต่อไปมาทำต่อ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ประชาชนมีความสุข
3	25 กรกฎาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ก่อนการปฏิรูปต้องลดความขัดแย้งของประชาชนก่อน เนื่องจากยังมีกระแสต่อต้าน คสช. ● หากประชาชนไม่ร่วมมือการปฏิรูป สิ่งที่ทำจะสูญเปล่า ประเทศจะกลับไปเหมือนเดิม มีคนล้มตาย ● ขอความร่วมมือประชาชนลดความขัดแย้งเพื่อนำไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน
4	22 สิงหาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. อยากเห็นบรรยากาศปรองดองในขณะปฏิรูปประเทศ
5	19 กันยายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● หากความขัดแย้งกระทบกระบวนการปฏิรูป ประชาชนต้องร่วมรับผิดชอบด้วย
6	17 ตุลาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลมุ่งเน้นการออกกฎหมายลดความเหลื่อมล้ำ ● ประเทศต้องมีการปฏิรูปเพื่อควมมีเสถียรภาพ ลดความขัดแย้ง เพราะต่างประเทศจับตามองอยู่
7	14 พฤศจิกายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● การชี้แจงของไทยต่อเลขาธิการสหประชาชาติ เพื่อมุ่งเน้นปฏิรูปเพื่อความยั่งยืน และลดความขัดแย้ง ● เรื่องปรองดองต้องแยกออกจากกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ
8	9 มกราคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องการให้ประชาชนมองข้ามความขัดแย้งที่มีอยู่แล้ว
9	24 กรกฎาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● การปฏิรูปและความปรองดองต้องกำหนดให้ชัดเจน ผู้ที่กระทำผิดต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมก่อน
10	18 กันยายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ขอให้ประชาชนลดความขัดแย้ง พยายามทำให้คนไม่ดีกลับมาเป็นคนดี เน้นย้ำให้คนผิดมารับโทษก่อนจึงค่อยนำไปสู่การปรองดอง
11	8 มกราคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลเดินหน้าปฏิรูปประเทศสร้างความเข้มแข็ง ขจัดความขัดแย้งในสังคม
12	13 พฤษภาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● สื่อมวลชนสำคัญต่อการปฏิรูปประเทศ
รวม		17 ประเด็น

รายละเอียดวาทกรรมการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน จำนวน 26 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน
1	27 มิถุนายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. กำลังบริหารราชการแผ่นดินระยะที่ 1 สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เชิญคู่ขัดแย้ง นักวิชาการมาหารือ
2	25 กรกฎาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● การบริหารประเทศจะเดินหน้าได้ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ● คสช. คาดหวังจะได้รับความร่วมมือจากแกนนำมือบทุกฝ่าย ● คสช.หวังให้สื่อมวลชนร่วมปฏิรูปประเทศ ขออย่าวิจารณ์การทำงานจนเกิดขอบเขตและข้อเท็จจริง
3	22 สิงหาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศอย่างไร้รอยต่อถึงแม้จะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม เพราะดีกว่าไม่ทำ และหวังว่าประชาชนจะไม่ทำร้ายซึ่งกันและกัน ● รัฐบาลยืนยันไม่บังคับประชาชนในการปฏิรูปเพียงแต่ขอความร่วมมือเท่านั้น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน
4	12 ธันวาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลชี้ให้เห็นภาวะสังคมช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ขอประชาชนอดทนให้ความร่วมมือ และยอมรับฟังความเห็นต่าง ● รัฐบาลกำลังปฏิรูปในทุกมิติโดยคำนึงถึงประชาชนเป็นศูนย์กลาง
5	9 มกราคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลขอให้ประชาชนทุกกลุ่มสาขาอาชีพตื่นตัวในการให้ความร่วมมือปฏิรูป
6	6 กุมภาพันธ์ 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลขอความร่วมมือจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบที่ดินป่าสงวน และอธิบายให้เห็นถึงข้อเสียที่จะเกิดขึ้นกับส่วนรวม ● รัฐบาลสัญญาว่าจะทำงานอย่างเต็มที่ โดยต้องขอความร่วมมือจากข้าราชการ ตำรวจ ทหารและประชาชนทุกคน
7	6 มีนาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลรับฟังความคิดเห็นตามกระบวนการปฏิรูป ขออย่าปลุกกระดมในสิ่งที่ไม่เป็นจริง
8	29 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● การเดินทางทั่วประเทศไม่ใช่เรื่องง่าย ขอให้ทุกคนมองข้ามประโยชน์ส่วนตัว และทำเพื่อส่วนรวม
9	16 ตุลาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● หากเรื่องใดที่ยังทำไม่สำเร็จหวังว่ารัฐบาลหน้าจะใช้การมีส่วนร่วมจากประชาชนทำต่อจนกว่าจะสำเร็จ
10	12 พฤศจิกายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● การปฏิรูปทุกกระบวนการของรัฐบาลหวังจะได้รับความร่วมมือจากประชาชนทุกภาคส่วนเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน
11	8 มกราคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● จิตสำนึกของทุกคนเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิรูป ● การศึกษาและระบบราชการเป็นสิ่งที่ต้องปฏิรูปในระยะแรกก่อน ● ปฏิรูปต้องใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญ ● เน้นย้ำประชาชนต้องปฏิรูปตัวเองก่อน เคารพกฎหมาย กติกาบ้านเมือง ● รัฐบาลขอให้ทุกคนช่วยกันเตรียมการปฏิรูประยะที่ 1 ● รัฐบาลขอนักการเมืองหยุดตอบโต้เรื่องอำนาจ
12	26 กุมภาพันธ์ 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิรูปการศึกษาเป็นเรื่องยาก ไม่มีเอกภาพ ต้องได้รับความร่วมมือจากข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ● การเข้ามาของ คสช.เปรียบเหมือนการห้ามเลือด ทำวิกฤตให้เป็นโอกาส โดยทุกคนต้องให้ร่วมมือ ● อยากให้ทุกคนคิดหาวิธีการสร้างความเชื่อมั่นในช่วงปฏิรูป ประคองประเทศไม่ให้เกิดกลับไปเหมือนเดิม
13	13 พฤษภาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลย้ำหากจะปฏิรูปสำเร็จต้องเริ่มที่ตัวเองก่อน ● หากไม่มีการปฏิรูปทุกอย่างจะกลับไปเหมือนเดิม
รวม		26 ประเด็น

รายละเอียดวาทกรรมรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำนวน 35 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า
1	27 มิถุนายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● การปฏิรูปพลังงานทั้งระบบมีความซับซ้อน ยืนยันจะพัฒนาให้ทุกฝ่ายพอใจ

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้ เจริญก้าวหน้า
2	25 กรกฎาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิรูปการกระจายอำนาจท้องถิ่นให้มีความชอบธรรม ในการแต่งตั้งบุคคลเข้าไปทำงาน ● คสช. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ นอกจากจะปฏิรูป ประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ● คสช. มุ่งหวังปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความเป็น ธรรมกับทุกคน ● คสช. ไม่เคยตั้งธงในการปฏิรูป ปลอมโยให้ไปทำตาม กระบวนการ และพร้อมรับฟังทุกเสียง
3	19 กันยายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. ทำเรื่องเฉพาะหน้าและวางยุทธศาสตร์ชาติตาม แผนสภาพัฒนาเศรษฐกิจ ฯ มีการประเมินทุก 5 ปี
4	14 พฤศจิกายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● นายกรัฐมนตรี ยืนยันกับโอบามา ขอเวลาในการปฏิรูป ประเทศให้ดีที่สุด ● รัฐบาลมุ่งพัฒนาประชาชนให้เป็นศูนย์กลางของ ประชาคมอาเซียน
5	12 ธันวาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลสนับสนุนกระบวนการปฏิรูปเต็มที่ ส่วน คสช. จะรักษาความสงบเรียบร้อย
6	6 มีนาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลมุ่งมั่นปฏิรูปการศึกษา ก่อน มีการเชิญคนนอก เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญมานั่งเป็นบอร์ด
7	1 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลตั้งใจจริงในการปฏิรูปประเทศ โดยจะสร้าง เสถียรภาพให้ได้
8	29 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลยอมรับต้องปฏิรูปตำรวจ ต้องสร้างศรัทธาจาก ประชาชนให้ได้ ● รัฐบาลคาดหวังปฏิรูปประเทศทุกด้าน ซึ่งต้องใช้เวลา หลายปี

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้ เจริญก้าวหน้า
9	26 มิถุนายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี วางรากฐานประเทศ โดยวางกรอบคราวละ 5 ปี ทุกแผนงานจะต้องสอดคล้องกัน ● รัฐบาลมุ่งปฏิรูปการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำพัฒนาครู ● รัฐบาล และ คสช.ทำแผนงานระยะที่ 1-3 อย่างชัดเจน รวมถึงกำหนดกรอบงาน ● รัฐบาลอยากเห็นระบบราชการมีการบูรณาการ
10	24 กรกฎาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● การปฏิรูปต่อเนื่องจำเป็นต้องวางกรอบยุทธศาสตร์ชาติ
11	18 กันยายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลมีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นบริหาร ปฏิรูปและปรองดอง โดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัว ● ขอให้ประชาชนไว้วางใจในการตั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต้องเป็นไปอย่างเปิดเผย
12	16 ตุลาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลมุ่งมั่นทำแผนการปฏิรูปที่ชัดเจนเพื่อส่งต่อรัฐบาลสมัยหน้า ● รัฐบาลหวังแผนยุทธศาสตร์ชาติคือเข้มทิศประเทศ ซึ่งเป็นมากกว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
13	12 พฤศจิกายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลมุ่งหวังให้ประเทศมั่นคง มีศักดิ์ศรี มีที่ยืนบนเวทีโลก ● รัฐบาลหวังการปฏิรูปเศรษฐกิจจะมีการลงทุนเพิ่มใน 5 ปีแรก

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นรัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า
14	8 มกราคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. แบ่งงาน 6 กลุ่มสอดคล้องกับแผนปฏิรูปและแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ● รัฐบาลมุ่งหวังประเทศจะปฏิรูปแบบก้าวกระโดด เพราะบ้านเมืองชะลอตัวมานาน ● รัฐบาลปฏิรูปภาคการเกษตรให้เกิดความยั่งยืนให้มีขีดความสามารถ ● การศึกษาเป็นเรื่องยากที่จะแก้ไข เพราะเป็นปัญหาสะสมมานาน
15	26 กุมภาพันธ์ 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลพยายามปฏิรูปอาชีวศึกษาพัฒนาบัณฑิตให้ตรงกับกลุ่มอุตสาหกรรมและปรับทัศนคติต่อการศึกษาสายอาชีพ ● รัฐบาลเร่งปฏิรูปการศึกษาแม้เป็นเรื่องที่ยาก แต่กำลังทำงานสุดความสามารถ ● รัฐบาลขอความไว้วางใจจากประชาชน เพื่อปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากประชาชน
16	18 มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลมีหน้าที่ปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด รักษาผลประโยชน์ของประชาชน ● รัฐบาลขับเคลื่อนกฎหมายให้ทันสมัยเป็นสากลมากกว่า 400 ฉบับซึ่งใช้เวลาเร่งรัด 2 ปีกว่า
17	15 เมษายน 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● ต่างประเทศให้กำลังใจรัฐบาลที่กำลังเผชิญเรื่องที่ซับซ้อนและเห็นพัฒนาการของประเทศไทยก้าวหน้า
18	13 พฤษภาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลไม่ยากใจกฎหมายบังคับใคร แต่ก็ไม่อยากให้ประชาชนฝ่าฝืน
รวม		35 ประเด็น

2. วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล

รายละเอียดวาทกรรมกรเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ จำนวน 22 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ
1	30 พฤษภาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. เข้ามาบริหารประเทศเนื่องจากมีความแตกแยกทางความคิด ประชาชนไม่ปลอดภัย รัฐบาลเดิม บริหารราชการแผ่นดินไม่ได้
2	25 กรกฎาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. เดินหน้าทำงานตามโรดแมประยะ 2 หลังพระราชทานรัฐธรรมนูญชั่วคราว ปี 2557
3	19 กันยายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลมีการแถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ● นายกรัฐมนตรีอยากให้ประชาชนรับรู้ถึงความเจ็บปวดในใจของนายกรัฐมนตรี แล้วหันมาเดินหน้าแก้ปัญหา
4	14 พฤศจิกายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● นายกรัฐมนตรีชี้แจงเลขาธิการสหประชาชาติถึงการมุ่งสู่ประชาธิปไตย
5	12 ธันวาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลพยายามเดินหน้าทำงานร่วมกับ คสช., สนช., สปช. และ กมธ.ยกร่างรัฐธรรมนูญ
6	9 มกราคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาล และ คสช. มุ่งลดความขัดแย้งและเดินหน้าประเทศ ● รัฐมนตรีทุกคนตลอดจนข้าราชการพยายามทำเพื่อประชาชน
7	6 มีนาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● หลายกระทรวงเดินหน้าทำงานอย่างหนักเพื่อประเทศชาติและประชาชน
8	3 เมษายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลขอเวลาพัฒนาประเทศที่หยุดชะงักมานาน
9	29 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐประหารไม่ใช่การทำลายประชาธิปไตยเสมอไป
10	26 มิถุนายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลกำหนดหัวข้อให้สภาปฏิรูปแห่งชาติไปทำแผนงานยุทธศาสตร์ชาติ

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ
11	24 กรกฎาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลต้องการสร้างระบบธรรมาภิบาลบริหารประเทศ ● รัฐบาลใช้เวลาแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างที่สลับซับซ้อน
12	18 กันยายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ขอประชาชนไว้วางใจในการแต่งตั้ง กรธ.และ สปท.
13	16 ตุลาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลวางรากฐานประเทศให้เข้มแข็ง เร่งเดินหน้าทำวาระแห่งชาติ
14	12 ธันวาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลเดินหน้าประเทศทำให้หลายสิ่งเปลี่ยนแปลง
15	8 มกราคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. แบ่งงาน 6 กลุ่มสอดคล้องแผนปฏิรูปและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
16	29 มกราคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลเดินหน้าแนวทางประชารัฐ คำนึงความสุขแก้ปัญหาที่ยั่งยืน และวางรากฐานอนาคตประเทศ
17	26 กุมภาพันธ์ 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● กลไกนโยบายประชารัฐ ต้องไม่ทับซ้อนกับโครงการที่มีอยู่เดิม และมีการตรวจสอบที่ดี
18	18 มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลเดินหน้าทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนมากที่สุด
19	15 เมษายน 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้นำหลายประเทศให้กำลังใจรัฐบาลในการทำงานที่มีความก้าวหน้าเป็นรูปธรรม
รวม		22 ประเด็น

รายละเอียดวาทกรรมการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 28 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม
1	30 พฤษภาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คนไทยไม่มีความสุขมา 9 ปี ตอนนี้ประเทศสงบมาก คสช. ไม่ต้องการอำนาจ
2	27 มิถุนายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน ● ยอมรับฟังเสียงของประชาชนตามความคาดหวังเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ● ประชาชนต้องคิดเหมือนนายกรัฐมนตรีนะ

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม
3	17 ตุลาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลอยากให้ประชาชนเป็นเจ้าของที่ดีต้อนรับชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยว ● อยากได้รับความร่วมมือจากประชาชน เพราะประเทศมีปัญหาสะสมมานาน
4	9 มกราคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลชวนประชาชนสร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่
5	6 กุมภาพันธ์ 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลขอความร่วมมือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากที่ดินทำกินในเขตป่าสงวน
6	6 มีนาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● หากรักประเทศไทย ประชาชนต้องร่วมมือร่วมใจกัน
7	3 เมษายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้ประชาชนร่วมพัฒนาประเทศ และขอเวลาที่จะแก้ไข
8	1 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลงานที่ปรากฏขึ้นเกิดจากการที่ประชาชนและทุกภาคส่วนร่วมมือกัน
9	29 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเทศไทยมีคนดีมากกว่าคนไม่ดี ช่วยกันให้ทุกคนเป็นคนดี
10	26 มิถุนายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● หากประชาชนไม่ร่วมมือพัฒนาประเทศก็จะอยู่แบบเดิม เพราะทุกอย่างไม่มีอะไรได้มาง่าย
11	24 กรกฎาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ต้องได้รับความรัก สามัคคี ไม่เช่นนั้นประเทศจะกลับไปติดกับดัก
12	21 สิงหาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ขอกำลังใจจากประชาชนในการกำจัดการทุจริตขึ้นต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ● รัฐบาลอยากเห็นความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน
13	18 กันยายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเทศไทยคือบ้านทุกคนต้องก้าวไปพร้อมกัน Stronger Together ● ชวนประชาชนทำความสะอาดบ้านหลังใหญ่ให้พ้นความเลวร้ายนานาประการ ● ขอความร่วมมือ ร่วมใจ ป้องกันและปราบปรามคนไม่ดี เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ● ให้ประชาชนติดตามการทำงานของรัฐบาล และหยุดความขัดแย้ง

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม
14	12 พฤศจิกายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● นายกรัฐมนตรีขอร้องนักการเมืองช่วยกันคิดหาทางออกอย่าสร้างความขัดแย้ง
15	12 ธันวาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● นายกรัฐมนตรีขอร้องให้ทุกคนร่วมมือกับรัฐบาลเดินตามแผน หากไม่ทำตามไม่มีวันเดินหน้าได้ ● ประชาชนต้องปรับตัวในการติดตามข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐเพื่อให้เข้าใจนโยบาย
16	8 มกราคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● ทุกคนในสังคมต้องมีส่วนร่วมสั่งสอนและเป็นตัวอย่างที่ดีกับลูกหลาน
17	26 กุมภาพันธ์ 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนต้องช่วยกันพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส
18	18 มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนต้องมีจิตสำนึกอนุรักษ์แหล่งน้ำ ● ประเทศไม่พัฒนาก็เพราะประชาชนยังชินชากับปัญหาเดิม ๆ
19	13 พฤษภาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนต้องร่วมมือกันอย่าทำให้เกิดความวุ่นวายในประเทศจนบานปลาย
รวม		28 ประเด็น

รายละเอียดวาทกรรมการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต จำนวน 14 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต
1	27 มิถุนายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนแสดงความหวังถึงการแก้ปัญหาที่สะสมมานานหลายรัฐบาล
2	25 กรกฎาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● การตรวจสอบโกดังข้าวควบคู่กับการดำเนินคดี คนละประเด็นกับ ป.ป.ช.ในการสอบกรณีทุจริต
3	17 ตุลาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลบริหารประเทศไม่ปล่อยให้มีการทุจริตคอร์รัปชันเหมือนในอดีต
4	14 พฤศจิกายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● การติดต่อกับต่างประเทศไม่สะดวกเพราะรัฐบาลในอดีตทำเงื่อนไขต่าง ๆ ไว้

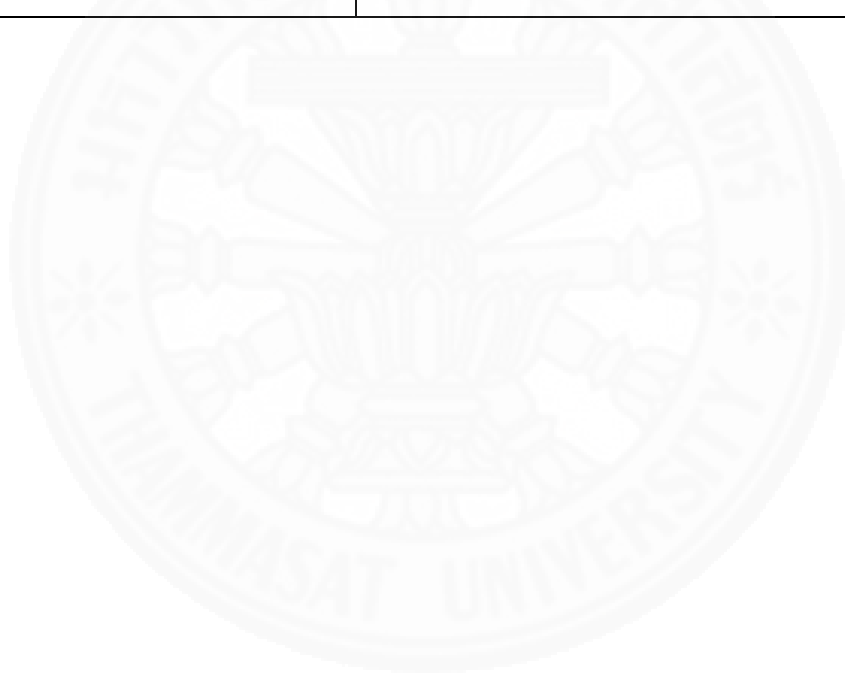
ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต
5	6 กุมภาพันธ์ 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลที่ผ่านมาแก้ปัญหาระยะสั้นและแก้ปัญหาไม่สำเร็จ
6	6 มีนาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลในอดีตไม่เคยทำงบประมาณฯ เชิงลึกในโครงการส่วนท้องถิ่น ● ในอดีตไม่เคยมีรัฐบาลชุดใดทำโซนนิ่งเกษตรกรรม ● ในการบริหารราชการแผ่นดินที่ผ่านมาไม่เคยมีการส่งเสริมเพื่ออนาคตอย่างจริงจัง
7	16 ตุลาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลต้องเร่งแก้ไขการประมง เพราะเป็นปัญหาสะสมมานาน
8	12 พฤศจิกายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ขอร้องนักการเมืองอย่าสร้างความขัดแย้ง ต้องมุ่งเน้นที่ประชาชนมีความสุข
9	18 มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลสั่งทบทวนคดีเก่าทั้งหมดให้มีระบบมากขึ้นไม่สองมาตรฐาน ● รัฐบาลเด็ดขาดกับระบบการเมืองต้องไม่ผูกมัดกับส่วนท้องถิ่น
10	15 เมษายน 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● มีกลุ่มคนเพียงไม่กี่กลุ่มยังคิดไม่ดีกับประเทศ
11	13 พฤษภาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● การรับจำนำข้าวเป็นโครงการที่แก้ไขไม่ถูกจุด ที่ต้องส่งเสริมการเพาะปลูกเป็นหลัก
รวม		14 ประเด็น

รายละเอียดวาทกรรมการนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน จำนวน 19 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	การนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน
1	30 พฤษภาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลเข้าใจประชาธิปไตยแต่ขอเวลาปรับเปลี่ยนค่านิยมคน

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	การนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน
2	27 มิถุนายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● การเลือกตั้งต้องบริสุทธิ์ ยุติธรรม เป็นพื้นฐานประชาธิปไตยที่แข็งแกร่ง ● รัฐบาลหวังสหภาพยุโรป หรือสหประชาชาติจะพึงพอใจในการแก้ปัญหาประชาธิปไตยไทย
3	25 กรกฎาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการประชาธิปไตยที่ผ่านมามีปัญหาตลอด แปลงใจที่คนมองข้าม
4	22 สิงหาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● อนาคตต้องเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ทุกฝ่ายพอใจ ผลการเลือกตั้ง ● นักวิชาการสนับสนุนให้มีการเสริมสร้างประชาธิปไตยใหม่เพื่อบังเกิดความยั่งยืน
5	14 พฤศจิกายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● หน้าที่โดยตรงของรัฐบาลคือทำให้ประเทศเป็นประชาธิปไตยของคนไทยทุกคน
6	12 ธันวาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนต้องเรียนรู้หน้าที่พลเมือง ไม่ติดกับดักของประชาธิปไตย
7	9 มกราคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาธิปไตยถ้านั้นเฉพาะเรื่องเสรีภาพอย่างเดียว ก็ไปไม่รอด ● ประชาชนต้องก้าวพ้นกับดักแห่งประชาธิปไตย ต้องทำให้ได้รัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ
8	6 มีนาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาธิปไตยเป็นเรื่องของประชาชน แต่ยังไม่ใช้เวลานี้ ซึ่งประชาชนต้องเรียนรู้ร่วมกันก่อน
9	29 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐประหารไม่ใช่การทำลายประชาธิปไตยเสมอไป ● ประชาชนมีส่วนในการวางรากฐานประชาธิปไตยที่มั่นคงในอนาคต ● รัฐบาลทำประชามติตามขั้นตอนตามโรดแมปก่อนนำไปสู่การเลือกตั้ง
10	26 มิถุนายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● นายกรัฐมนตรีไม่เคยปฏิเสธประชาธิปไตย แต่ขอเป็นประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	การนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน
11	18 กันยายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● หากประชาชนไม่ยอมฟังข้าราชการ ประเทศจะเป็นประชาธิปไตยแบบเอียง ๆ
12	16 ตุลาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลต้องแก้ความขัดแย้งและแก้กับดักประชาธิปไตยให้ได้
13	12 พฤศจิกายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเทศไทยควรมีประชาธิปไตยที่เหมาะสม จะทำให้ประชาชนมีความสุข
14	13 พฤษภาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลคาดหวังการทำประชามติ ประชาชนต้องคิดได้เองและไม่ควรให้ใครมาชี้นำ
รวม		19 ประเด็น

3. วาทกรรมกรเทีตพูนสถาบันพระมหากษัตริย์

รายละเอียดวาทกรรมกรน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ จำนวน 17 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ
1	22 สิงหาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรับมือกับความเสี่งต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในอนาคต
2	17 ตุลาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> รัฐบาลน้อมนำแนวพระราชดำริมาขับเคลื่อนพัฒนาชุมชน คุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจ
3	12 ธันวาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นความพอดีเหมาะสมแก่ฐานะ มีภูมิคุ้มกัน ต่อสู้กระแสวัตถุนิยม
4	9 มกราคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ไทยต้องเป็นประเทศมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามแนวทางพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 น้อมนำแนวทางพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ไปปฏิบัติเนื่องในวันเด็ก
5	6 กุมภาพันธ์ 2558	<ul style="list-style-type: none"> นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้เพื่อเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าให้สินค้า
6	6 มีนาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> แนวทางการเกษตรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 คือปลูกไว้กินเอง ไว้จำหน่าย และแลกเปลี่ยน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงได้คิดค้นข้าวพันธุ์ใหม่ไว้ให้ประเทศไทย
7	29 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศต้องเดินหน้าไปตามแนวทางพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 คือมีความรู้ และคุณธรรม

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ
8	18 กันยายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา นำมาใช้พัฒนาประเทศยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง นำแนวทางพระราชทานยึดเป็นอุดมการณ์ในการทำงานด้วยความตั้งใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้ได้ในทุกโอกาส
9	12 ธันวาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ความสามัคคีเป็นหนึ่งในพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9
10	8 มกราคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ใช้แนวทางพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 หล่อหลอมเด็กให้เป็นพลเมืองที่ดี
11	29 มกราคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ระเบิดจากข้างใน เป็นพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 รัฐบาลพร้อมนำมาพัฒนาชุมชน
12	18 มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> คนไทยโชคดีที่มีพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ดูจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพระราชกรณียกิจนานัปการ
15	15 เมษายน 2559	<ul style="list-style-type: none"> รัฐบาลต่อยอดโครงการตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ทำเพื่อถวายในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม พ.ศ. 2559
รวม		17 ประเด็น

รายละเอียดวาทกรรมสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง จำนวน 18 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพยกย่อง
1	5 มิถุนายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงปกครองประเทศอย่างมีธรรมาภิบาล ข้าราชการต้องทำหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุข เป็นข้าราชการที่ดีในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9
2	25 กรกฎาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ถวายพระพรสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ในวันคล้ายวันพระราชสมภพ
3	19 กันยายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> พสกนิกรพร้อมใจรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 จาก ร.พ.ศิริราชกลับวังไกลกังวล ปลูกฝังสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
4	17 ตุลาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> เมียนมาสำนึกในพระกรุณาธิคุณสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษา
5	14 พฤศจิกายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> รำลึกวันพระบิดาฝนหลวง ขอคนไทยตั้งใจตั้งจิตอธิษฐานให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 มีพระอาการที่ดีขึ้น หายจากพระประชวร
6	12 ธันวาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ขอประชาชนทำความดีถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ในเดือนธันวาคม
7	3 เมษายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นเจ้าของฟ้าของแผ่นดิน

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพยกย่อง
8	1 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> • โขนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จัดแสดงที่จันทน์ ในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพครบ 5 รอบ
9	29 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> • ชวนพุทธศาสนิกชนทำบุญถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และพระบรมวงศานุวงศ์ เนื่องในวันวิสาขบูชา
10	26 มิถุนายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> • ประชุมเตรียมความพร้อมปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ Bike for Mom สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ถวายแด่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9
11	24 กรกฎาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> • เติตทุนสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระอิสริยยศในขณะนั้น) เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ
12	18 กันยายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> • พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงได้รับการเทิดทูนจากนานาชาติ
13	12 พฤศจิกายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> • ประชาชนสนใจกิจกรรมปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ Bike for Dad
14	18 มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> • พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถมีสายพระเนตรอันยาวไกล
15	13 พฤษภาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> • เชิญชวนประชาชนทำความดีถวายเป็นพระราชกุศลถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในวาระปีมหามงคล
รวม		18 ประเด็น

4. วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

รายละเอียดวาทกรรมประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน จำนวน 8 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
1	27 มิถุนายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน
2	19 กันยายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนต้องช่วยเฝ้าระวังก่อนที่ประเทศชาติจะไม่มีอนาคต
3	17 ตุลาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาชนต้องช่วยเป็นหูเป็นตาตรวจสอบ อย่าปล่อยให้ถูกเอาเปรียบเหมือนที่ผ่านมา
4	14 พฤศจิกายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลต้องการเพิ่มความร่วมมือจากส่วนท้องถิ่นในทุกโครงการลงทุนต่าง ๆ
5	12 ธันวาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ สะท้อนคุณธรรมสังคม
6	21 สิงหาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● การแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมีทิศทางดีขึ้นในรอบ 6 ปี ไม่ลดการสูญเงิน 2 แสนล้าน ขอให้ประชาชนช่วยแจ้งเบาะแสต่อไป ● รัฐบาลหวังประชาชนเป็นกำลังใจและร่วมมือกำจัดสนิมเนื้อใน
7	18 มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลปลูกฝังธรรมาภิบาลทุกภาคส่วน เริ่มตั้งแต่เด็กเยาวชน ให้สามารถดักเตือนพ่อแม่ให้เกิดการฉุดคิดได้
รวม		8 ประเด็น

รายละเอียดวาทกรรมรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามทุจริตคอร์รัปชัน จำนวน 22 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน
1	30 พฤษภาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. ไม่เคยมีการเรียกรับผลประโยชน์จากการแต่งตั้งสมาชิก สนช. ● รัฐบาลตั้ง คตร.เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน สร้างกระบวนการตรวจสอบในหน่วยงาน
2	19 กันยายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ป.ป.ง. ตั้งศูนย์ประสานงานธุรกรรมเพิ่มขีดความสามารถในการทำข้อมูลธุรกรรม ส่งเสริมการสืบสวนค้นหาผู้กระทำผิดทุจริตคอร์รัปชัน ● รัฐบาลเร่งปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันเป็นนโยบายสำคัญต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ● โครงการประชานิยมที่ผ่านมาประชาชนไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร รัฐบาลนี้จึงต้องวางแนวทางใหม่ให้โปร่งใสมากขึ้น
3	17 ตุลาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● นายกรัฐมนตรีเตือนข้าราชการอย่าเอาเปรียบประชาชน และกำชับตรวจสอบการแจกคู่มือที่วิบัติจิทัลไม่ให้มีการทุจริตคอร์รัปชัน ● 5 เดือนที่ คสช. เข้ามาบริหารประเทศต้องพยายามไม่ให้มีการทุจริตคอร์รัปชัน ● กระทรวงยุติธรรมตั้ง 11 องค์กรมีกลไกตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันการประมุขภาครัฐ
4	14 พฤศจิกายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลเดินหน้าโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แต่ต้องโปร่งใสคุ้มค่า ● รัฐบาลยืนยันกับทุกประเทศว่าทุกโครงการจะต้องไม่มีการทุจริตคอร์รัปชันรวมถึงการทำจี้ทุจี

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นรัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน
5	12 ธันวาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงการโตไปไม่โกง เป็นหลักสูตรป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ● ผลการจัดอันดับการทุจริตคอร์รัปชันประเทศไทยดีขึ้นในสายตานานาชาติ ● รัฐบาลตั้งใจจริงในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน มีการตั้งบอร์ดต่อต้านทุจริตแห่งชาติ บูรณาการทั้งป้องกันและปราบปราม ● เร่งป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจังทุกมิติ นำระบบพิทักษ์คุณธรรมมาใช้
6	9 มกราคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลจริงจังกับการลงโทษทั้งทางวินัยและอาญา ข้าราชการที่ทุจริตคอร์รัปชันในคดีการค้ำมนุษย์
7	6 มีนาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช. ขับเคลื่อนงานระดับท้องถิ่นตั้งคณะกรรมการ 5 ชุดดูแลเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน
8	3 เมษายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้มาตรา 44 ตรวจสอบทุกโครงการไม่ให้มีการทุจริตคอร์รัปชัน
9	26 มิถุนายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลเน้นการใช้จ่ายภาครัฐให้โปร่งใสไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ● รัฐบาลไม่ละเว้นหากพบข้าราชการมีการทุจริตคอร์รัปชัน เน้นย้ำกระบวนการตรวจสอบทุกขั้นตอน
10	21 สิงหาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● การปราบปรามปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมีทิศทางที่ดีขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจได้เต็มที่ ● ประเทศไทยปล่อยให้มีการทุจริตคอร์รัปชันมานาน คนชินชา กฎหมายไม่รัดกุมเท่าที่ควร
11	18 มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลจะพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้นจากโครงการต่าง ๆ ที่จะต้องไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน
รวม		22 ประเด็น

5. วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย

รายละเอียดวาทกรรมการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญฯ (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557
จำนวน 12 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44
1	22 สิงหาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> นโยบายบางเรื่องจำเป็นต้องใช้กฎหมายพิเศษเพื่อความรวดเร็ว ทุกปัญหามีโครงสร้างในการแก้ไข ไม่ควรโยนภาระมาให้ คสช. ใช้อำนาจพิเศษ
2	17 ตุลาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> กฎหมายปกติไม่อาจแก้ไขปัญหาหรือหยุดการทุจริตคอร์รัปชันในทุกเรื่องได้
3	3 เมษายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> มาตรา 44 ครอบคลุมถึงเรื่องความมั่นคง มาตรา 44 ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออำนาจศาล ปัญหาที่ดินทำกินบุกรุกทรัพยากรป่าไม้จำเป็นต้องใช้มาตรา 44 ดำเนินการหากช้าจะไม่ทันการ
4	29 พฤษภาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ใช้มาตรา 44 บูรณาการเพื่อให้ดำเนินงานได้ทันตามความต้องการของประชาชน
5	26 มิถุนายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ใช้มาตรา 44 แก้ไขปัญหาประมง การค้ามนุษย์ และการบินพลเรือน
6	18 กันยายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ใช้มาตรา 44 มาแล้วรวม 27 เรื่องอย่างสร้างสรรค์ มีบางกลุ่มพยายามกดดันให้ คสช.ใช้มาตรา 44 แก้ไขปัญหาในทางที่ผิด
7	12 พฤศจิกายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> รัฐบาลไม่ยอมให้มีคนเดือดร้อนเพราะมาตรา 44 จนเกินความพอดี
8	8 มกราคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> การใช้มาตรา 44 ต้องสอดคล้องกับกฎหมายต่าง ๆ ให้เกิดการถ่วงดุล
รวม		12 ประเด็น

รายละเอียดวาทกรรมการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย จำนวน 9 ประเด็น

ลำดับ	วันที่ออกอากาศ	ประเด็นการดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย
1	30 พฤษภาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลจับอาวุธสงครามจำนวนมากและจะสืบสวนหาต้นตอ
2	27 มิถุนายน 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● ร้องขอให้ผู้ต้องหาที่หลบหนีต่างประเทศกลับมาเข้ากระบวนการต่อสู้ทางคดี รัฐบาลจะให้ความเป็นธรรม ● รัฐบาลจะดำเนินการขึ้นเด็ดขาดกับผู้ที่ทำให้ผิดจนเกิดความขัดแย้ง บาดเจ็บล้มตายในหมู่ประชาชน
3	25 กรกฎาคม 2557	<ul style="list-style-type: none"> ● คสช.เดินทางตรวจสอบโกดังข้าวต่อเนื่องควบคู่กับการดำเนินคดี ● ประชาชนทุกคนต้องเคารพกฎหมาย คนกระทำผิดมักจะหนีไปต่างประเทศ
4	3 เมษายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ร้องขอให้คนทำกระผิดที่หนีคดีอยู่ต่างประเทศ กลับมาสู้คดีและขออย่าทำร้ายประเทศ
5	16 ตุลาคม 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐบาลทราบถึงคดีที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลในอดีต ยืนยันจะแก้ไขให้มากที่สุด ● รัฐบาลเร่งรัดทุกหน่วยให้รับนำคดีความการทุจริตเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และให้มีการต่อสู้ที่เป็นธรรม
6	12 พฤศจิกายน 2558	<ul style="list-style-type: none"> ● การดำเนินคดีรับจำนำข้าว รัฐบาลไม่มุ่งหวังจะทำลายนักการเมือง แต่ต้องทำตามกฎหมาย
รวม		9 ประเด็น

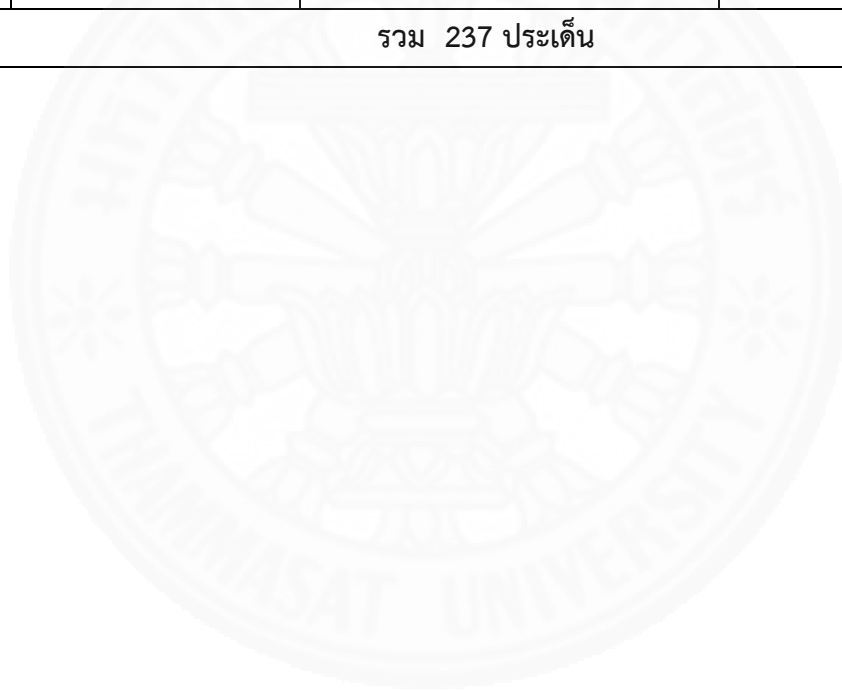
ภาคผนวก ข.

ข้อมูลวาทกรรมและประเด็นที่ค้นพบจากวาทกรรมทั้ง 5 ชุด

สรุปจำนวนวาทกรรมและประเด็นที่พบจากวาทกรรมทั้ง 5 ชุดในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

ลำดับ	วาทกรรม	ประเด็นในวาทกรรม	จำนวนประเด็นที่ค้นพบ	รวม
1	การปฏิรูปประเทศ	1.1 การปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ	17	78
		1.2 การปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน	26	
		1.3 รัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า	35	
2	ความชอบธรรมของรัฐบาล	2.1 การเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ	22	73
		2.2 การโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วม	28	
		2.3 การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต	14	
		2.4 การนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน	19	
3	การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	3.1 การน้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ	17	35
		3.2 สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง	18	

ลำดับ	วาทกรรม	ประเด็นในวาทกรรม	จำนวนประเด็น ที่ค้นพบ	รวม
4	การปราบปรามการ ทุจริตคอร์รัปชัน	4.1 ประชาชนควรร่วมมือกับ รัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	8	30
		4.2 รัฐบาลมีความพยายามในการ ปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน	22	
5	การบังคับใช้กฎหมาย	5.1 การใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญ ฯ ชั่วคราว ฯ	12	21
		5.2 การดำเนินคดีกับบุคคลที่ กระทำความผิดกฎหมาย	9	
รวม 237 ประเด็น				

ภาคผนวก ค.

รายละเอียดลักษณะอัตลักษณ์และความสัมพันธ์จากวาทกรรมทั้ง 5 ชุด

สรุปอัตลักษณ์และความสัมพันธ์ที่ได้จากวาทกรรมทั้ง 5 ชุด ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

วาทกรรม	อัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี	ความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน
1. วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้มีความเข้าใจถึงต้นตอปัญหาของประเทศ เป็นผู้มีความพยายามปฏิรูปเพื่ออนาคตประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิรูปประเทศ นายกรัฐมนตรีปฏิรูปประเทศเพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของประชาชน
2. วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล	<ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาประเทศ เป็นผู้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต เป็นผู้มีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย 	<ul style="list-style-type: none"> นายกรัฐมนตรีเข้าใจความต้องการของประชาชน นายกรัฐมนตรีพยายามโน้มน้าวให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐบาล นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็ต้องการประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

วาทกรรม	อัตลักษณ์ของนายกรัฐมนตรี	ความสัมพันธ์ระหว่างนายกรัฐมนตรีกับประชาชน
3. วาทกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นผู้เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างยิ่ง ● เป็นผู้น้อมนำพระราชดำริมาปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์เช่นเดียวกัน ● นายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติเช่นเดียวกัน
4. วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นผู้มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ● นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต 	<ul style="list-style-type: none"> ● นายกรัฐมนตรีต้องการความร่วมมือจากประชาชนในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ● นายกรัฐมนตรีต้องการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
5. วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ● เป็นผู้ถืออำนาจเด็ดขาดตามมาตรา 44 ● เป็นผู้เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> ● นายกรัฐมนตรีต้องการให้ประชาชนเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด ● นายกรัฐมนตรีต้องการให้ผู้กระทำผิดรับโทษทางกฎหมาย

ภาคผนวก ง.

ตัวอย่างบทบันทึกถอดคำพูด/ สคริปต์รายการคืนความสุขให้คนในชาติ

Script Subtitle รายการ “คืนความสุขให้คนในชาติ” วันศุกร์ที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558

บันทึกเทปวันพฤหัสบดีที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 เวลา 16.00 - 17.00 นาฬิกา

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
เริ่มใหม่ 01:30		
1	สวัสดีครับ พ่อแม่พี่น้องชาวไทยที่รักทุกท่าน	Good evening dear Thai citizens.
2	สัปดาห์หน้านั้น พวกเราทุกคนก็จะได้มีความสุขกันอีกครั้งหนึ่งนะครับ เนื่องในโอกาส วันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ธันวาคม เป็นมหามงคลสมัยพิเศษยิ่ง ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 88 พรรษานะครับ ก็ขอเชิญทุกคนได้มาร่วมกันถวายพระพร ร่วมกิจกรรม และที่รับทราบถึงสิ่งที่พระองค์ท่านทรงทำมาเพื่อคนไทยมายาวนาน โดยทรงได้รับรางวัลนะครับ จากสหประชาชาติ และได้รับการขนานพระนามว่าเป็น “พระมหากษัตริย์นักพัฒนา” ซึ่งมีความสำเร็จสูงสุดนะครับ ทางด้านการพัฒนามนุษย์	Next week will be a joyous time for all of us as we celebrate the auspicious occasion of His Majesty the King’s Birthday Anniversary on the 5 th of December. This year will mark His Majesty’s 88th Birthday Anniversary and I would like to invite everyone to express felicitations and convey their best wishes and blessings, as well as take part in our national celebrations. As we do so, we should esteem and be mindful of how His Majesty has been devoted to the Thai people all along. This has been recognized by the United Nations through the UNDP award for ‘Human Development’, and thus admiration as “The Development King”. This recognition is considered to be the highest achievement for human development.
Take		

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
3	<p>อีกกิจกรรมหนึ่งน่ะครับ ที่สำคัญก็คือเรื่องการขี่จักรยาน ปั่นเพื่อพ่อ ที่เรียกว่า “BIKE FOR DAD” น่ะครับ ก็ขอเป็นการซ้อมใหญ่ ในวันที่ 15 นาฬิกา เป็นต้นไปบนเส้นทางจริงน่ะครับ ขอความร่วมมือจากทุกท่าน ช่วยกันวางแผนการเดินทาง การจราจรต่างๆ ให้ดีน่ะครับ ก็ขอภัยในความไม่สะดวกด้วย</p>	<p>One of the main celebrations will be the BIKE FOR DAD cycling event, which will take place nationwide. This Sunday, a rehearsal will start at 3 pm. Because a large number of cyclists will be participating in this rehearsal, I would like to ask all motorists to make alternative plans and be wary of traffic conditions. We apologize for any inconvenience.</p>
4	<p>สำหรับการรับเสื้อพระราชทาน พร้อมเข็มกลัดสายรัดข้อมือน่ะครับ ในวันที่ 28 และ 29 พฤศจิกายน นี้ ที่สนามศุภชลาศัย ถ้ามารถไฟฟ้าได้ก็ดี น่ะครับ ตั้งแต่เวลา 8.00 นาฬิกา เป็นต้นไป จะมีความสะดวกในการเดินทางรถไม่ติดด้วยน่ะครับ ถ้ามีปัญหาอะไรก็ติดต่อสายด่วน 1122 น่ะครับ รถส่วนตัวเราคงไม่อนุญาตน่ะครับ เพราะจะทำให้การจราจรติดขัดมาก คนเป็นจำนวนมากที่จะต้องมาในเวลานั้น วันนั้นด้วยน่ะครับ</p>	<p>As for people who have already registered for BIKE FOR DAD, you can collect your shirts at Supachalasai National Stadium between November 28th and November 29th. The handing out of these items will commence at 8 am on both days. For your own convenience, please use the MRT and BTS. If you need more information, please call Hotline 1122. Private vehicles will not be allowed inside and around the national stadium to prevent congestion.</p>

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
5	<p>สำหรับพี่น้องคนพิการนะครึบ เราก้จะใช้“เปลี่ยนภาระ”ให้เป็น “พลัง” นะครึบ เพื่อร่วมแสดงความความจงรักภักดี โดยพร้อมเพรียงกันทั่วโลกนะครึบ ซึ่งเราก้จะจัดคนดูแลในเรื่องการอำนวยความสะดวก การซ่อมรถ นะครึบ ในเรื่องของการที่จ้ะร่วมกันขีเพื่อพี่น้องนะครึบ ทุกคนจะต้องมาร่วมกันทั้งหมดนะครึบ เรากำลังหางานให้ด้วยนะครึบ ไม่ว่าจะเป็น แม้กระทั่งวินพกนะครึบ แล้วก้คนพิการทั่วไป ที่สามารถจะทำงานที่บ้านก้ได้ ที่ทำงานก้ได้ ที่โรงงานอะไรก้ได้นี้ เรามีสัดส่วนให้อยู่แล้วนะครึบ จะเร่งรัดในเรื่องเหล่านี้</p>	<p>For people with disabilities, we look forward to facilitating your successful participation in this auspicious celebration and the government has instructed all related agencies to look after you and provide the most appropriate routes, transportation, bicycle checkup and repair, and volunteers throughout during the event. At the same time, I wish to inform you that the government is considering measures to provide as well as facilitate employment for disable persons and we shall expedite our efforts to yield tangible programmes.</p>
6	<p>จะได้ตรงกับคำที่ UN ประกาศไว้ ว่าวันที่ 3 ธันวาคม นั้นเป็น “วันคนพิการสากล” ช่วยกันรณรงค์นะครึบ ภายใต้หลักการที่เรียกกว่า “สังคมบูรณาในการเข้าถึงและเป็นการเสริมพลังคนทั้งมวล” วัตถุประสงค์คือให้ชุมชนเมืองทุกคนได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (2) ต่อไปก้คือเรื่องการปรับปรุงข้อมูลสถิติคนพิการ ให้มีความทันสมัยมากขึ้น (3) ขณะนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (มีช่อมช่วงทำาย) ก้จะจัดงานวันคนพิการ ในวันที่ 3 ธันวาคม ที่ ห้องรอยัลจูบิลี เมืองทองธานี นะครึบ ก้เชิญไปร่วมงานโดยพร้อมเพรียงกัน</p>	<p>This is in line with the United Nations’ declaration of December 3rd to be recognized as the International Day of Persons with Disabilities. We should all campaign for equal rights, access, and opportunities for disable persons so that they are empowered and can engage with the community. This will involve striving for 1) an accessible society where everyone has equal access, 2) integrated database and statistics for the disabled, and 3) the empowerment of people with disabilities. The Ministry of Social Development and Human Security is joining hands with the Council of Disabled People of Thailand in organizing activities on December 3rd at Muang Thong Thani to raise public awareness about this important issue. Please join this event.</p>

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
7	<p>กิจกรรมที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ นะครับ เรื่อง “การใช้น้ำ อย่างรู้คุณค่า ปวงประชาถวายพ่อของแผ่นดิน” ก็ จัดบริเวณถนนราชดำเนินนอก หน้ากระทรวงฯ ในวันที่ 2 – 6 ธันวาคม และ 11 – 13 ธันวาคม บริเวณสนามเสือป่า ก็จะจัดถึง ในเรื่องของ (1) ความผูกพันของสถาบันพระมหากษัตริย์กับการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่าไม้ ตาม แนวพระราชดำริ (2) เพื่อเป็นการระลึกถึงพระ มหารุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดการอาชีพ การเกษตร สหกรณ์ พลังงานทดแทน ตามแนวคิด “เกษตรทฤษฎีใหม่ ในผืนดินพระราชทาน” ก็ขอ เชิญชวนนะครับ พ่อแม่ ครู อาจารย์ สถาบันการศึกษา ได้พาเด็กนักเรียนเยาวชน เข้า ร่วมชม และศึกษาหาความรู้ จากศาสตร์ พระราชาต่างๆ นะครับ ได้ภายใน เวลาที่กำหนด</p>	<p>There is another activity which I would like the Thai people to engage in. Launched under the Agriculture Ministry, the activity is to raise awareness about water use efficiency and called “Water use efficiency in honour of the Father of the Land”, and will be held on 2-6 Dec. at the Agriculture Ministry’s headquarters. Another event is a Royal exhibition to be held on 11-13 Dec at Sanam Suea Pa about how the Royal Family has been fundamentally involved with caring for our natural resources such as soil, water, and forests, through His Majesty’s vision. It is also to commemorate our Royal Family’s benevolence and commitment to improve livelihoods, agricultural cooperatives, and alternative energy under the vision of “New agricultural theories as developed on Royally bestowed areas”. I would like to ask parents, teachers, and educational institutions to take children to these exhibitions and learn from His Majesty the King.</p>
06:37		

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
8	<p>สำหรับการเดินทางไปต่างประเทศ ในช่วงที่ผ่านมาของผมนั้นก็มีการประชุม APEC แล้วก็การประชุมอาเซียนนะครึบ (ASEAN Summit) เป็นการประชุมระดับผู้นำประเทศ ประเด็นที่ให้ความสนใจนะครึบ ของทั่วโลกในเวลานี้ก็คือ “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ทุกครั้ง ที่ไปนั้นผมก็นำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนะครึบ นำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อยึดถือเป็นแนวทางการนะครึบ ทั้งในด้านการพัฒนา การเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการค้า การลงทุน การเศรษฐกิจอะไรก็แล้วแต่ เพราะสำคัญที่สุดก็คือเรื่อง 3+2 เงื่อนไขนะครึบ ในเรื่องของความมีเหตุมีผล ความพอประมาณ และมีภูมิคุ้มกันที่ดีนะครึบ ภายใต้งื่อนไขคือความรู้ กับคุณธรรม</p>	<p>After having attended several international gatherings, be they the APEC Summit or the ASEAN Summit, I can affirm that a key global interest at the moment is the issue of sustainable development. Every conference I have attended, I have presented His Majesty’s philosophy of a Sufficiency Economy and how it can be applied to development, learning, daily life, as well as trade and investment. It advocates reason, moderation, and the building of resilience through wisdom and ethics.</p>
07:26		
9	<p>ในการประชุม สหประชาชาตินะครึบ ที่ต่อท้ายจากการประชุม อาเซียน ในเวทีเดียวกันนะครึบ จะพูดถึง หลักการ 4P คือ P แรกก็คือ People ลดช่องว่าง เท่าเทียมกัน อันที่ 2 คือ Planet รักษาโลกนะครึบ อันที่ 3 ก็ Peace รักษาสันติภาพโลก อันที่ 4 ก็ Partnership นะการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างยั่งยืน เป็นรูปธรรม ในทุกมิติ สำหรับผมก็เสนอเพิ่มเติมในเรื่องของ “ประชารัฐ” คือร่วมมือกัน ทุกประเทศมีการบริหารราชการแผ่นดินจากบนลงล่างอยู่แล้ว แต่ประเด็นสำคัญของเราก็คือ เราจะต้องสร้างความร่วมมือให้ได้ ในพื้นที่ ในการบูรณาการนะครึบ ซึ่งเราเรียกว่า “ประชารัฐ” ในปัจจุบัน</p>	<p>At the United Nations meeting which followed on from the ASEAN Summit, there was mention of the 4P’s. The first P refers to ‘people’. This means that disparities should be reduced, people should be given equal opportunity and no one should be left behind. The second P refers to ‘planet’. The third P refers to ‘peace’. The final P refers to ‘partnership’. Building Partnerships should be a sustainable strategy and tangible in all dimensions. I also proposed the concept of a “state of the people” which focuses on cooperation. Every country has a method of national administration, but the essential factor is how successful we are at building cooperation in various areas and within the integration of work. This is what we call a “state of the people”.</p>

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
08:07		
10	<p>สัปดาห์หน้าผมต้องไปประชุม COP21 นะครับ ที่ปารีส ในช่วงวันที่ 30 ถึงวันที่ 2 ธันวาคม ที่จะถึงนี้ เรื่องที่ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครั้งที่ 21 แล้วมีผู้นำกว่า 170 ประเทศจะมาร่วมในการประชุมด้วย สิ่งในโลกเป็นห่วงปัจจุบันก็คือในเรื่องของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกนะครับ โลกต้องลดให้ได้ ในระดับที่ต่ำลง อุณหภูมิโลกต้องลดลง อย่างน้อยก็ 2 องศาเซลเซียส ให้ได้ ไม่งั้นน้ำแข็งละลาย น้ำท่วมโลก อะไรทำนองนี้นะครับ ท่านคงทราบอยู่แล้ว ในเรื่องของการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ก็ต้องลดให้ได้ 40%</p>	<p>Next week, between Nov 30 and Dec 2, I will be attending the 21st Conference of the Parties to the Convention on Climate Change (COP21). It will be held in Paris. There will be more than 170 world leaders attending the event. A priority issue to be discussed is the greenhouse effect. We must all cooperate to reduce greenhouse gas. Global temperatures should be reduced by 2-3 degrees Celsius. Otherwise, our polar ice caps will melt and sea levels will rise. You already know this fact. Therefore, greenhouse gas emissions should be reduced by 40%.</p>
11	<p>ผมก็คงต้องไปพูดว่าเออ การที่ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจกนี้ มีความแตกต่างกันอย่างไรแค่ไหนนะครับ ปริมาณที่ปล่อยออกไป แต่ละประเทศไม่เท่ากัน ฉะนั้นเราก็ต้องช่วยกัน ตามสัดส่วนที่เหมาะสม เพราะว่าเรื่องนี้มีผลกระทบหลายอย่างด้วยกันนะครับ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสุขภาพ การเกษตร น้ำท่วม น้ำแล้งนะครับ เราเป็นประเทศที่เป็นเกษตรกรรมด้วย เพราะฉะนั้นจะเกิดผลกระทบอย่างมาก ปีนี้เราก็เผชิญแล้วนะครับ การขาดแคลนน้ำ ฤดูกาลผิดปกติ ฝนตกน้อยลง ตกได้เขื่อนมากขึ้นนะครับ เหล่านี้เป็นปัญหาทั้งสิ้น เราต้องเตรียมการแก้ปัญหา เตรียมตัวเองให้พร้อมนะครับ ก็ผมอยากใช้คำว่า ไม่ว่าจะเป็นอย่างไหน แผ่นดิน ผืนน้ำ บนอากาศนะครับ เป็นของมนุษยชาติ ไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง ของประเทศใดประเทศหนึ่ง ทุกคนที่เป็นมนุษย์โลกต้องร่วมมือกันนะครับ ทำเพื่อทุกคน รักษาไว้ให้ได้</p>	<p>I will not go into details about greenhouse gas or the greenhouse effect. But the amount of greenhouse gas each country releases is not the same. We need to look at circumstances of each country as well. The Greenhouse effect impacts many issues such as health and agriculture. It also affects droughts and flooding. Because Thailand is an agricultural country, there will be a lot of impact on us. Thailand is encountering shortages of water, less frequent rain, and other abnormalities. We must be well prepared to deal with these problems. Our lands, water, and air all belong to mankind, so everyone has to cooperate more to safeguard them.</p>
09:44		

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
12	<p>เรื่องการบริหารงานของรัฐบาล นะครับ ผมก็อยากจะมุ่งเน้นในเรื่องของการทำงานของข้าราชการ ร่วมกับประชาชนนี้ให้ได้ ว่าทำยังไงเราจะบูรณาการให้ได้ กลุ่มงานเดียวกัน มันข้ามหลายกระทรวง หลายหน่วยงาน หลาย สตีกโฮลเดอร์ นะครับ ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพราะฉะนั้นต้องขจัดอุปสรรคให้ได้ ไม่งั้นก็จะมีแต่อุปสรรคทั้งสิ้น ขึ้นมารัฐบาลตัดสินใจไม่ได้นะ เพราะว่าแต่ละกระทรวงก็ถือกฎหมายคนละฉบับ วันนี้ก็พยายามแก้อยู่ครับ ทำให้มีอุปสรรคทั้งการค้าการลงทุนจากต่างประเทศด้วยนะครับ</p>	<p>As for public administration, I would like to place emphasis on the work of civil servants. You need to seek cooperation from the public. You need to consider how to integrate work and collaborater as there are many ministries, clusters and stakeholders. We have to remove obstacles to cooperation, otherwise, the government will not be able to make any decisions, given that each ministry has its own laws and regulations. For instance we are now focusing on fixing problems and obstacles in the trade and investment sector.</p>
10:23		
13	<p>ในเรื่องของการเชื่อมโยงหน่วยงาน เรื่องนี้ผมอยากให้ความสำคัญนะครับเพราะว่าเป็นสิ่งที่เป็ปัญหาที่ยาวนาน ทำให้การแก้ปัญหาแก้ไม่ได้ เราต้องยอมรับความจริงนะครับว่าที่ผ่านมาหลายเรื่องปัญหาของประเทศนั้นถูกหมกหมมมาเป็นเวลานาน ไม่แก้ไข เพิกเฉย ไม่ตอบสนองผลประโยชน์ชาติ ประชาชน สนองแต่กลุ่มตนเอง และพวกพ้อง แล้วก็อาจไม่ใช่นโยบายเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง</p>	<p>I would like to put extra emphasis on coordination between various agencies because I think it has been a long-standing problem. We have to accept that for many years, a number of the country's problems have not been solved and ignored, with some efforts taken not in the peoples interest, but only for certain groups.</p>
14	<p>เรื่องดีๆ หลายเรื่องนะครับ ก็ไม่ได้รับการดำเนินการสานต่อ สำหรับมาตรการแก้ปัญหาต่างๆ ที่ออกมาทั้งหมดนั้นส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องของการสร้างคะแนนนิยม หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน เพราะฉะนั้น สิ่งที่จะกลับมาตอบแทนประชาชนสร้างความเข้มแข็งประชาชน สร้างทุกอย่างนี้มันเกิดขึ้นไม่ได้หรอก วันนี้รัฐบาล คสช. กำลังดำเนินการทั้งสิ้น ก็ขอความร่วมมือจากทุกคนด้วยนะครับ</p>	<p>At the same time there are many things that have been achieved that have not been followed up on. Most of these have been for popularity or vested interests. Therefore, the public did not really benefit from them. However the government and NCPO are currently implementing measures for real public benefit, so we seek cooperation from all levels.</p>

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
15	สิ่งที่รัฐบาล และ คสช. กำลังจะทำในระยะต่อไปนี้ นะครับ จริงๆ แล้วเริ่มมาตั้งแต่ต้นแล้วละ ก็ พยายามจะทำให้ได้ภายใน กรกฎา 60 นะครับ ตาม Road Map	What we will be working on next is within the timeframe of the Roadmap and we try to complete everything by July 2017.
11:26		
16	(1) เรื่องแรกคือเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษา การสร้างงาน สร้างนวัตกรรม สร้างอาชีพ สร้างรายได้ เพิ่มการวิจัยและพัฒนา อย่าง บูรณาการนะครับ ตรงความต้องการของประเทศ เรื่องสวัสดิการสังคม และการสร้างชุมชนเข้มแข็ง นะครับ นี่เป็นเรื่องสำคัญเรื่องแรก	The first matter is the development of human resources, education, jobs, income, innovation, research and development in a concerted manner that complements the countries needs. So social welfare and empowering communities is the first important issue.
17	เรื่องที่ (2) คือเรื่องเศรษฐกิจ จะต้องมีการปรับ โครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ของไทยในวงรอบ 20 ปีนะ ที่ผ่านมา 20 ปีแล้วไม่ได้ปรับเลย วันนี้เราก็เดินหน้าเศรษฐกิจใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเรื่องของการอำนวยความสะดวก ในเรื่องของการค้า การลงทุน ความง่ายในการประกอบการ ธุรกิจนะครับ หลายเรื่องดำเนินการอยู่ จะเน้นในเรื่องของการลงทุน หรือการอุตสาหกรรม ในอุตสาหกรรมเดิมนี้ 5 ประเภทนะครับ แล้วก็เพิ่ม อุตสาหกรรมใหม่ไป อีก 5 ประเภท เพื่อจะรองรับการไปสู่อนาคต นะครับ การเป็นศูนย์กลางประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนให้ได้ ก็จะเน้นในเรื่องของดิจิทัลนะครับ โครงการเศรษฐกิจใหม่ ที่ว่าทั้งหมดนี้ เราจะขับเคลื่อนทั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ นะครับ แล้วก็ คลัสเตอร์ ซูเปอร์คลัสเตอร์ ผมพูดหลายครั้งแล้วนะ วิสาหกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อจะทำให้ ประชาชนนั้นเข้มแข็ง มีรายได้มากขึ้น เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ต้องมีการ ปฏิรูประบบ สหกรณ์ ปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ แล้วก็จัดทำระบบข้อมูล กลาง Data Centre ที่กระทรวง ICT นะครับ กระทรวงดิจิทัลเพื่อสังคมต่อไป เพื่อใช้ประโยชน์ ในเรื่องของการพัฒนาประเทศ	The second matter regards the economy, which needs restructuring throughout in the next 20 years. There has been no major economic restructuring for the past 20 years so today we are moving forward with new economic policies, whether they are for investments or ease of doing business. There are many issues that are underway particularly in the industrial sector. We are developing five traditional industries and adding five new industries to accommodate our future plans and our goal to be a hub in ASEAN. We are placing emphasis on the digital economy in our new projects. All this will be promoted in our Special Economic Zones, as well as in our clusters and superclusters. I've placed emphasis on community and social enterprises that will empower the people and add income and improve competitiveness. This must be met with reform of various cooperatives and state enterprises. Furthermore we must develop our central data system or Data Centre within the ICT Ministry, especially for progress in our developments plans.

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
12:57		
18	<p>(3) ในส่วนของ กฎหมาย ระบบราชการ และ กระบวนการยุติธรรม ก็จะมีการกำหนดมาตรการที่ชัดเจนขึ้น ให้ความเป็นธรรม ดูแลประชาชนผู้มีรายได้น้อย ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมนะ ครับ แล้วก็การป้องกัน ปราบปรามการทุจริต อย่างยั่งยืน แต่ทุกอย่างถ้าไปแก้ด้วยกฎหมาย ตอนท้ายนี้ จะบานปลายทุกที ต้องเริ่มตั้งแต่ต้องไม่ให้เกิด จะเกิดช่องว่างตรงไหน กฎหมายเป็นยังไง ช่องโหว่ตรงไหน เพราะทุกคนก็แสวงหาประโยชน์จากช่องโหว่ของกฎหมายทั้งสิ้น แต่เขียนกฎหมายแรงไปก็ปฏิบัติไม่ได้อีก สำคัญที่สุดคือการปลูกจิตสำนึกนะ ครับ สร้างระบบธรรมาภิบาลนะ ครับ ทั้งในประชาชน ในสถานประกอบการ ในรัฐบาลต่อไป ปัจจุบันก็พยายามอยู่แล้วนะ ครับ การสร้างคุณธรรมจริยธรรม การให้บริการภาครัฐ การกระจายอำนาจที่เหมาะสม เพราะเราจะต้องสร้างความสมดุลนะ ครับ ในระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ของประเทศ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพนะ ครับ</p>	<p>The third matter is concerns the law, the bureaucracy, and the judicial system, where the aim is to create more clarity, provide fairness and to take care of low income earners in accessing the judicial process. This also includes sustainable efforts to tackle corruption. The first step is to prevent legal loopholes that allow for exploitation. Most importantly, we must instill a sense of good governance both among the people and within our institutions. We are working on this now, with efforts to develop ethics and improve government services as well as appropriate decentralization of power to maintain balance in administrative management between the central government, the various regions and communities.</p>
14:09		
19	<p>(4)ต่อไปเรื่องการสาธารณสุข ทำยังไงจะลดความเหลื่อมล้ำ การเข้าถึง เอะจะแก้ปัญหางบประมาณด้วย ที่เราต้องใช้จ่ายเป็นจำนวนมากนะ ครับ ก็ทำให้ประสิทธิภาพลดลง เพราะงั้นเราก็ได้เพิ่มไปแล้วนะ ครับ เรื่องระบบประกันสุขภาพ แล้วก็อยากให้ทุกคนมีส่วนร่วม มากขึ้นนะ ครับเพื่อจะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการสาธารณสุขให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายนะ ครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้น้อย</p>	<p>The fourth matter is regarding public health services. How can we reduce disparities in this sector? This sector requires substantive spending without compromise to efficiency. Also on the matter of health insurance, I want to enhance participation from all sides in order to enhance the efficiency of public health services to cover all segments of society, particularly those with low income.</p>

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
20	<p>กลุ่มงานที่ 5 คือความมั่นคง และการลดความเหลื่อมล้ำ ในเรื่องทรัพยากร ธรรมชาติ เราต้องแก้ปัญหาเร่งด่วนนะครับ โดยขับเคลื่อนการจัดระเบียบสังคม การจัดสรรที่อยู่ทำกินนี้มีปัญหามาก เพราะว่ามีกฎหมายถืออยู่ทุกหน่วยงานนะครับ ก็คือในเรื่องของการบุกรุก ทำลายป่า จัดเป็นที่ทำกินนะครับ วันนี้ก็ต้องมีการจัดระเบียบ มีการขอคืนพื้นที่ ในเรื่องของการหาที่ทำกินให้ วันนี้ผมขออนุญาตเรียนชี้แจงนะครับ ผมเห็นปัญหาเยอะ ก็มีหลายๆพื้นที่ หลายๆ จังหวัดประชาชนก็เดือดร้อน ผมสั่งการไปชัดเจนนะครับ ว่าเราจะใช้นโยบายทั้งรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ เราจะเริ่มจากกฎหมายก่อน กฎหมายว่ายังไง ถูกต้องหรือเปล่า ถ้าไม่ถูกต้องจะอยู่กับยังงั้นนะครับ จะต้องขอใช้พื้นที่ใหม่ ต้องเช่าหรือเปล่า ผมไม่อยากจะพยายายใครทั้งสิ้นนะ เพราะงั้นบางพื้นที่ ที่ยังเป็นป่าก็ต้องเป็นป่า แล้วก็ทำการปลูกป่าเพิ่ม ตรงไหนที่สามารถที่จะดำเนินการได้ผ่านคณะกรรมการ นโยบายการจัดที่ดิน ก็ต้องใช้แนวทางที่สั่งการไปแล้วนะครับ ไม่อยากให้เจ้าหน้าที่ต่างๆ นี้ไปใช้อ้างผม อ้าง ศสช. บ้างนะ ว่าได้รับคำสั่งจากผม แล้วก็ไม่ดูแลเขา ผมว่าไม่ได้ ต้องจับเข้าระบบก่อนนะครับ ในเรื่องของการที่จะเอาเขาไปทำอะไร อยู่ที่ไหน มีอาชีพอย่างไร อันนี้ต้องขอความกรุณาด้วยนะครับ เจ้าหน้าที่ทุกคน ไม่อยากให้ใครเดือดร้อน ในเรื่องของการปรับโครงสร้างการเกษตรที่สำคัญอีกนะ น้ำก็น้อยลง โลกร้อน ภาวะโลกร้อน อากาศเปลี่ยนแปลงนะครับ เรื่องการโซนนิ่งพื้นที่ปรับเปลี่ยนการเพาะปลูก การใช้น้ำให้น้อยลง ใช้พื้นที่ให้น้อยลง แล้วก็มีปริมาณผลผลิตให้มากขึ้นนะครับ อันนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับสั่งมานานแล้วด้วยนะครับ จะต้องมีการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ที่ผ่านมามันไม่ค่อยเป็นระบบนะ ก็เลยทำให้ปัญหาทับซ้อน แล้วก็แก้ไม่ได้ วันนี้พยายามแก้</p>	<p>The Fifth matter is regarding national security and the reduction of social disparities with regards to access to natural resources. This is an urgent matter, particularly the revamping of social norms and the reorganization of commercial land. A key issue has been dealing with encroachments into forest land and how we must systematically expropriate these territories. I would like to inform you that I have seen many problems in many areas and provinces, with many people under distress. I have instructed that these problems must first be solved through political and legal means. We should start with legislation and consider whether there are appropriate laws. We must be able to move forward with just laws. I am reluctant to move anyone from these lands. However some forest lands need to be preserved and this can be done through the commission on land management based on the guidelines that have been given. Those encroaching in forest areas must first be put into the system so that they can be given proper assistance. Please consider this approach and refrain from causing distress. On the matter of restructuring our agricultural sector, this is very important due to our limited water supply and the effects of climate change. Therefore, zoning laws must reflect the use of water -efficient crops while enhancing production output. This is a matter that His Majesty the King had instructed long ago. There must be a way of integrated water management. Previously the approaches used were not systematized, which has led to the problems we are encountering today.</p>

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
16:43		
18	<p>(6)เรื่องของการดำเนินการในเรื่องการท่องเที่ยว นะครับ เรื่องของการท่องเที่ยว การกีฬา วัฒนธรรม การสร้างความเป็นไทยนะครับ วันนี้เราได้ทำใหม่ทั้งหมดนะ เรื่องความเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเป็น package ร่วมมือกันกับต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้านนะ จากนั้นจะไปไหน ทั้งทางบก ทางเรือ ทางอากาศโดยเครื่องบินนะครับ วันหน้าเราอาจจะขับรถไปเที่ยวถึงประเทศอื่นได้โดยชมธรรมชาติไปด้วยนะ ปีหน้าน่าจะขับไปได้ถึงเวียดนาม</p>	<p>The sixth matter regards tourism, sports, cultural affairs and promoting Thainess. Today we have implemented new measures, including tourism cooperation with our neighbors through packages that involve transportation by land, sea or air. In the future we might be able to drive to visit other countries through scenic highways, perhaps even driving to Vietnam by next year.</p>
17:18		
19	<p>เรื่องความเชื่อมโยงแม่น้ำ 5 สาย ผมได้มีการพูดคุยกันเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องนะครับ เพื่อจะหารือกัน ส่งข้อมูลให้ไปพิจารณาให้ตรงกันนะครับ โดยเฉพาะในเรื่องการปฏิรูป แล้วก็ให้แนวทางไปว่าเราต้องคำนึงถึงยุทธศาสตร์ 20 ปีด้วยทุก 5 ปี จะต้องมีการประเมินผล แล้วก็ใช้เป็นเข็มทิศนำทางนะครับ จะต้องนำไปให้ใช้ให้สอดคล้องในการจัดทำแผนปฏิรูประยะที่ 1 วันนี้เรากำลังทำถึง กรกฎา 60 แล้วที่เหลือต่อไปก็ส่งต่อรัฐบาลหน้านะครับ หลังจากนั้น แล้วดูซิว่า 20 ปีเราจะเกิดอะไรขึ้น เราต้องวาดอนาคตให้กับคนในชาตินะครับ ให้ต่างชาติต่างประเทศเขาไว้วางใจ เชื่อมั่น ในการค้าการลงทุน ไม่ช้าปีต่อไป ไม่ได้แล้วนะครับ ก็ขอความร่วมมือนะครับ รัฐ ราชการ ธุรกิจเอกชน ประชาสังคม NGO ภาคประชาชนนะครับ ต้องคิดถึงองค์รวมในการแก้ปัญหาของพวกเรานะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้น้อยนี้เกี่ยวข้องกับหลายอย่าง เราต้องให้ความรู้มีการศึกษา มีอาชีพ มีรายได้ที่เพียงพอนะครับ อยู่อย่างเพียงพอให้ได้ก่อน แล้ววันหน้าเราพัฒนาให้สูงขึ้นๆ ไปเรื่อยๆ นะครับ ก็จะทำให้ประเทศไทยนั้นมั่นคง</p>	<p>Regarding cooperation between the five 'rivers' or channels of reform, I've continually spoken of this matter. We will continue to coordinate our work and consultations. Most important is the matter of national reform, which should have a 20 year strategy with room for assessment every five years. This should be in line with the first phase of reforms that we have undertaken. We are currently working on these to be completed by July of 2017. The next phases will be passed on to subsequent administrations. After 20 years we shall examine our progress. We must plan a future for our people, and for foreigners to be confident in, whether it is in trade, investments, and other matters. I would like to ask for cooperation from the government, officials, the private sector, civil society and NGOs. We must think of comprehensive solutions to our problems, especially those that affect low-income earners. We must provide them with education, knowledge, professions, and adequate income, so they can maintain sufficiency and then incrementally develop and prosper. This way, the country will be more secure and stable.</p>
18:36		

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
20	<p>ในเรื่องของทุกกิจกรรมนั้น ผมไม่อยากให้สิ่งอะไรไป แล้วก็ปัญหาเรื่องงบประมาณทั้งหมดนะ จริงๆ แล้วในงานแต่ละงานนี้ สามารถที่จะเชื่อมโยงกันได้ อยู่แล้ว ข้าราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น เวลาไปพบปะประชาชนนี้ ควรจะพูดได้ทุกอย่างนะ เพราะผมก็พูดมากพอสมควร 2 ปีแล้ว เกือบ 2 ปีแล้ว ท่านก็จำผมบ้าง ที่ผมพูดไว้แล้ว ท่านก็นำไปสู่การปฏิบัติ แล้วท่านก็แก้ปัญหาของท่านให้ได้ ไม่งั้นท่านก็โยนปัญหากลับมาที่ผมหมดนะ ก็สั่งการลงไป ต้องทำอย่างนี้ อย่างนั้น ประชาชนเดือดร้อนก็กลับมาตำหนิ ดิเตียน ผม และ คสช. ทั้งๆ ที่เจตนาของผมไม่ได้เป็นอย่างนั้นนะ แต่ต้องการแก้ปัญหา ไม่ใช่สร้างปัญหาใหม่ นะครับ แต่ต้องเอากฎหมายมาว่าก่อน กฎหมายว่าอย่างไร เป็นตามนั้น แล้วไปหาวิธีการว่าทำยังไงจะทำให้ประชาชนนั้นไม่เดือดร้อนนะ แต่ต้องไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย</p>	<p>Regarding the implementation of policies, I don't to want to see the emergence of budgetary problems after they have already been thought out and planned, especially since all policies are inter-related through the bureaucracy, central government, and local administration. When you meet with the people, you must be able to explain the policies to them. I've been addressing this matter for more than two years. Sometimes when you are not fully aware of them and the policies are carried out incorrectly, the public are distressed and then express their dissatisfaction with the government, even though it is not my intention to create further problems. Nevertheless, we must respect the laws while finding ways not to cause any distress to the people.</p>
21	<p>ในเรื่องของงาน OTOP นะครับ to AEC ที่เราจัดมา ช่วงที่ผ่านมาที่ปิดฉากไปแล้วนะครับ ก็มีผู้ชมทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศล้นหลาม มีมูลค่าการซื้อขายกว่า 75 ล้านบาทนะครับ แล้วก็มีคนมาเที่ยวกว่า 250,000 คน นำยีนตินะครับ พ่อแม่พี่น้องที่มาขายของ ก็ดีใจ วันนี้มีปัญหาผมอีก ร้านค้าอาหารอยู่ในทำเนียบบอก ขายของไม่ได้เพราะคนไปทานอาหารข้างนอกหมด แหมผมก็กำลังจะแก่นะครับ ไม่รู้จะแก้อย่างไรเหมือนกัน เพราะข้าราชการในทำเนียบก็อยากจะไปเปลี่ยนรสชาติบ้าง อะไรบ้างก็ไปข้างนอก คราวหน้าคงต้องเอาข้างนอก มาทานข้างในบ้าง ข้างในไปทานข้างนอกในเรื่องของปัญหาต่างๆ ทั้งหมดนะครับ ถ้าเราไม่</p>	<p>Regarding the recent OTOP to AEC Fair that we have held next to Government House, the event was attended by over 250,000 visitors with an estimated 75 million baht in sales. I would like to congratulate all of the vendors who participated. Perhaps the only drawback was that no one wanted to eat at the government house cafeteria as a result. On the matter of the various problems we are facing – if we don't address them at the root cause, we will not be able to solve them comprehensively.</p>

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
	<p>แก้ปัญหาจากต้นตอของมัน แก้ไม่ได้หมด แต่การแก้ของต้นตอนี้ ต้องลึกซึ้ง คิดองค์รวม ปัญหาที่เกี่ยวข้อง ทุกหน่วยงาน ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทุกสแต็คโฮลเดอร์นะครับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เพราะปัญหาหนึ่ง พาดถึงปัญหาหนึ่ง การทำงานก็กฎหมาย ต่อกฎหมายมันเกี่ยวโยงกันทั้งหมด วันนี้เราถึงต้องแก้กฎหมายทั้งหมดไป แล้วก็หาวิธีการบริหารจัดการที่เหมาะสม How to do อย่างที่ผมว่านะ ประชาชนต้องร่วมมือ เพราะเงินประชาชน ต้องรู้อนาคต เราอย่าให้ใครมากำหนดอนาคตของเรา แต่ต้องร่วมมือในสิ่งที่ควรจะต้องร่วมมือ ตามกฎหมาย ไม่ใช่คัดค้านกันทุกเรื่องไปเลย วันนี้ก็เป็นปัญหาหมดนะ หลายโครงการทำไม่ได้ เพราะติดในเรื่องของ กลุ่มสิทธิมนุษยชน นะครับ NGO ต่างๆ เหล่านี้ ก็คงต้องช่วยกันนะ ไม่งั้น คนไทย คนผู้น้อยนี้ ผู้มีรายได้น้อยนี้ เขาไม่สามารถจะมีรายได้เพิ่มเติมได้ ถ้าเราไม่หาอาชีพเสริมให้เขา นอกจากการเกษตรแล้ว วันหน้าถ้าทำไม่ได้ ทำแล้วได้น้อยลง เขาจะเอาอะไรมากิน มาอยู่ ก็ต้องมีอุตสาหกรรมเกิดขึ้นมาบ้าง สร้างงาน ในแต่ละพื้นที่ ในแต่ละภูมิภาคขึ้นมาบ้าง ถ้าค้ำมันซะทุกอย่าง ไม่เกิดอะไรขึ้น ท่านก็ต้องทำการเกษตรแบบนี้ แล้วก็ เป็นหนี้ เป็นสิน อยู่เหมือนเดิม ทั้งหมด นะ นะ ครับ ก็ขอความร่วมมือนะครับ ในเรื่องของการจัดระเบียบใหม่ ก็หลายพื้นที่นะครับ ก็มีความสะอาดขึ้น ไม่ว่าจะ เป็น คลอง โ่งอ่าง แล้วเดี๋ยวเราก็ต้องปรับปรุงตรงอื่น ไปด้วยนะครับ หลายๆ ที่ ก็ เตือดร้อน ผมก็เห็นใจนะครับ แต่กฎหมาย ต้องเป็นกฎหมาย ก็</p>	<p>However solving problems at the root cause also requires a comprehensive evaluation of the various institutions and stakeholders involved. Because these problems are related to each other, so are the laws that cover them. That is why today we have amended many laws, while finding ways to appropriately manage the issues, focusing on the “How to do” as I often say. I think the public should cooperate and participate more in solving problems so that they know their own future. It goes without saying that this must be in accordance with the laws. But some groups still prefer to oppose every government effort, which has resulted in delays for certain projects. NGOs can also help with this, as low income earners should be given an opportunity to elevate their income. If we are not able to provide them with income in addition to farming, what are they going to do in the future? There must be certain industries that arise in key areas. However if every proposal by the government is opposed, many people will only have farming to rely on and then will not be able to free themselves from debt. I would like to ask for cooperation from all sides on this. There’s been restructuring in many areas which have resulted in more cleanliness and tidiness, such as the Ong Ang canal. There will be other areas to be reorganized. I empathize with those that have been afflicted by this but the laws must be followed.</p>

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
	<p>ผมให้กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ไปจัดที่ค้าขาย ก็เท่าที่สำรวจมา ไม่ใช่เฉพาะคนในพื้นที่นะครับ บางคนก็มีร้าน มีอะไรต่างๆอยู่ ของตัวเองอยู่แล้ว แต่ก็อยากจะขายของให้มากขึ้น ก็เอามาจัดมาค้าขายในพื้นที่ที่มันผิดกฎหมายด้วยนะ เพราะมันต้องแก้ไข อีกประการหนึ่งก็ ส่วนใหญ่ก็เป็นคนที่มาจากต่างจังหวัดด้วย ชนบทด้วย คือขายกันทุกที่ไป ก็เห็นใจนะครับ แต่จะทำยังไงได้ ต้องจัดระเบียบให้ได้แล้วกันนะ</p>	<p>I have asked for the Department of Trade under the Ministry of Commerce to relocate various vendors. Based on surveys, many of the vendors in these areas are just expansions from their original shops. A lot of the people who open shops are from rural areas. I sympathize with these people; however reorganizing must still be done.</p>
22:34		
	<p>ในเรื่องของความมั่นคง วันนี้ทุกคนทราบดีอยู่แล้ว สถานการณ์โลกมีความอ่อนไหวนะครับ ในทุกมิติเลย เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราจะต้องเตรียมการให้พร้อมคือการเฝ้าระวัง จะร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ อยาตุนั ตระหนกนะครับ เป็นเจ้าภาพที่ดี เจ้าบ้านที่ดีในการรับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง ไฮซีซั่นนี้ แล้วก็กิจการที่สำคัญๆ ต่างๆนะครับ แล้วทำยังไงเราจะขจัดคนไม่ดีคนที่มั่งร้ายต่างๆ ที่ยังคงมีอยู่บ้างในปัจจุบัน นั้นให้หมดไปจากประเทศไทยให้ได้โดยเร็วนะครับ ขอคุณนะครับ ขอให้ทุกคนมีความสุขในวันเสาร์-อาทิตย์ นะ ทุกเรื่อง รัฐบาลห่วงใย คสช. ห่วงใย ไม่อยากให้ใครเดือดร้อน ไม่อยากให้ใครบาดเจ็บสูญเสียทั้งสิ้น ในช่วงที่ผ่านมาสัปดาห์นี้ ผมได้มีการพบปะกับ ภาคเอกชนทั้งไทย ทั้งต่างประเทศ 33 ประเทศ มั่งครับ กว่า 9 พันบริษัท ทุกคนมีความสุข ที่อยู่ประเทศไทย และทุกคนก็อยากขยายกิจการบ้านเรา แต่ก็ต้องแก้ไขในเรื่องของการอำนวยความสะดวกนะครับ</p>	<p>Regarding national security, everyone knows about the global situation at the moment. We must, therefore, be prepared and remain vigilant and coordinate with authorities. There is no need to be anxious, however. At the same time, we must be good hosts to our foreign guests during this high season. Meanwhile we shall do our best to thwart those who wish us ill or cause us harm. Thank you very much. I would like to wish everyone happiness during the weekend. The government and NCPO are concerned for everyone, especially your safety and well-being. In this past week, I've met with the private sector from over 33 countries and 9000 companies. They are happy to be in Thailand and want to continue to expand their businesses. However we must continue with our efforts to accommodate doing business in Thailand, whether it is through legal reforms or through agreements.</p>

ลำดับ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
	เรื่องกฎหมาย เรื่องข้อตกลงต่างๆ ที่ไม่เป็นสากลนะ ไม่เคยแก้ไขได้ในทุกรัฐบาลที่ผ่านมา ผมจะพยายาม แก้ให้ได้มากที่สุดนะครับ เพื่อผลประโยชน์ชาติ และประชาชน โดยรวมทั้งสิ้นนะครับ	Some remaining issues are not in accordance with international standards because they have not been addressed by previous governments. So, I will try to correct as much as I can for the benefit of the country and the people.
22	ขอบคุณครับ สวัสดีครับ	Thank you and goodbye

ภาคผนวก จ.
ตัวอย่างคู่มือลงรหัส

- ร่าง -

คู่มือลงรหัส (Coding Sheet) ตัวแปรการวิจัย

“การวิเคราะห์หาพฤติกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ”

เทปวันที่...../ ตอน.....

วัตถุประสงค์	ตัวแปรย่อย	วาทกรรม	หมายเหตุ
1. ตัวบท	เนื้อหาโดยรวมที่พบทั่วไป	(A) (B) (C) (D) (A) (A) (B) (B) (A) (C) (B) (C)	
	1.1 ระบบความรู้/ความเชื่อ	(A1) (A2) (A3)	

วัตถุประสงค์	ตัวแปรย่อย	วาทกรรม	หมายเหตุ
	1.1 อັดลัษณ์	(A4) (A5) (A6)	
	1.2 ความสัมพันธ์	(B1) (B2) (B3) (B4) (B5)	
2. วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม	2.1 ตัวบท (Text)		
	2.1.1 วาทกรรมนำเสนออะไรสู่สังคม โดยสะท้อนผ่านตัวบท	ขยายตัวแปรย่อย/ ขยายความจาก (A1) (A2) (A3) (A4) (A5) (A6) (B1) (B2) (B3) (B4) (B5) (C1) (C2) (C3) (C4)	
	2.1.2 อັดลัษณ์/ ภาพลักษณ์นายกา	นำเอาวาทกรรม (A) (B) (C) ที่ได้มาหาอັดลัษณ์/ ภาพลักษณ์นายกา	
	2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างนายกา กับประชาชน	นำเอาวาทกรรม (A) (B) (C) ที่ได้มาหาความสัมพันธ์นายกา กับประชาชน	

วัตถุประสงค์	ตัวแปรย่อย	วาทกรรม	หมายเหตุ
	2.2 ทัศนคติทางวาทกรรม 2.2.1 การสร้างตัวบท 2.2.1.1 นายกา เสนอเอง - สถานภาพนายกา - ความสามารถการสื่อสาร - อำนาจการคุมสาร 2.2.1.2 การเลือกประเด็น - ขาวสถานการณ์ปัจจุบัน - ได้ข้อกล่าวหาสังคม 2.2.1.3 แผนการใช้สาร - บันทึทเทป - การออนแอร์ 2.2.1.4 กลุ่มเป้าหมาย 2.2.2 บริโศคตัวบท 2.2.2.1 การแพร่กระจาย - ช่องทาง - ลักษณะการนำเสนอ		

วัตถุประสงค์	ตัวแปรย่อย	วาทกรรม	หมายเหตุ
	2.2.2.2 ระบบความคิดผู้รับสาร - เห็นด้วย - เห็นต่าง		
	2.3 ทัศนคติสังคมและวัฒนธรรม - สภาพสังคมที่เป็นอยู่ - สภาพการเมืองที่เป็นอยู่ - สภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่	นำวาทกรรม (A1) (A2) (A3) (A4) (A5) (A6) (B1) (B2) (B3) (B4) (B5) (C1) (C2) (C3) (C4) มาวิเคราะห์และให้เหตุผลให้เข้ากับตัวแปรย่อย	
3. ทัศนคติทางสังคมวัฒนธรรม		นำวาทกรรม (A1) (A2) (A3) (A4) (A5) (A6) (B1) (B2) (B3) (B4) (B5) (C1) (C2) (C3) (C4) มาวิเคราะห์ความหมายเชิงสัญลักษณ์	

โตโต้ ธนวัตร มัททวีวงศ์.

22.03.59

ภาคผนวก ฉ.
แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มบริโภครีโอดั้วบท และ
กลุ่มผู้ผลิตรายการ

ตารางถอดเทปสัมภาษณ์ผู้รับสาร (วิเคราะห์การบริโภคตัวบท)

การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ

ชื่อ-สกุล อายุ ปี วันที่สัมภาษณ์

ลำดับ	คำถาม-ชุดวาทกรรม			
1.	ติดตามชมรายการบ่อยแค่ไหน			
2.	มีความรู้สึกโดยรวมอย่างไร			
3.	การรับชม (ต้นจนจบ?)/ ชมจากสื่อไหน			
4.	เท่าที่ติดตามมีประเด็น/ เคยรับรู้อะไรบ้าง			
5.	สนใจประเด็นอะไรมากที่สุด			
6.	ประเด็นที่นายกฯ พูดบ่อยสุด			

ลำดับ	คำถาม-ชุดวาทกรรม	K	A	P
1	วาทกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	-	-	-
1.1	น้อมนำแนวพระราชดำริมาปฏิบัติ			
1.2	สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่ควรเคารพยกย่อง			
2.	วาทกรรมความชอบธรรมของรัฐบาล	-	-	-
2.1	การเข้ารับตำแหน่งเพื่อบริหารและวางรากฐานประเทศ			
2.2	การไม่มัวัวให้ประชาชนมีส่วนร่วม			
2.3	การดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลในอดีต			
2.4	การนำประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน			

ลำดับ	คำถาม-ชุดวาทกรรม	K	A	P
3.	วาทกรรมการบังคับใช้กฎหมาย	-	-	-
3.1	การใช้อำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญฯ ชั่วคราว			
3.2	การดำเนินคดีกับบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย			
4.	วาทกรรมการปราบปรามการทุจริตคอรัปชั่น	-	-	-
4.1	ประชาชนควรร่วมมือกับรัฐบาลต่อต้านการทุจริตคอรัปชั่น			
4.2	รัฐบาลมีความพยายามในการปราบปรามทุจริตคอรัปชั่น			
5.	วาทกรรมการปฏิรูปประเทศ	-	-	-
5.1	การปฏิรูปเพื่อลดความขัดแย้งของคนในชาติ			

ลำดับ	คำถาม-ชุดวาทกรรม	K	A	P
5.2	การปฏิรูปต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน			
5.3	รัฐบาลมีความมุ่งมั่นปฏิรูปประเทศให้เจริญก้าวหน้า			

ร่างคำถามกลุ่มผู้ผลิตรายการคืนความสุขให้คนในชาติ (วิถึปฏิบัติทางวาทกรรม)

- วิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบท (ต้องการทราบกระบวนการผลิตรายการโดยละเอียด)
 - 1) ผู้รับผิดชอบในการผลิตรายการ อัดเทป ตัดต่อแล้วเสร็จจนออกอากาศ (เจ้าภาพในการเตรียมการก่อนออก ทรท.)
 - 2) ที่มาของรูปแบบรายการ (รูปแบบนายกรัฐมนตรียื่นพูดคนเดียว/ มีผู้ดำเนินรายการ)
 - 3) การคัดเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ (หลัก ๆ ใครเป็นผู้กำหนดวาระ/ ประเด็นแต่ละสัปดาห์ ดูหรือวัดจากอะไร หากใช้ผู้ดำเนินรายการ ใครเป็นผู้เตรียมคำถาม)
 - 4) การกำหนดโทน/ กรอบเนื้อหาแต่ละเทปเป็นอย่างไร
 - 7) การเตรียมตัวของนายกรัฐมนตรี/ ทีมข้อมูลที่ต้องเร่งทำข้อมูลให้นายกรัฐมนตรีมีบ้างไหม (ทีมงานแบ่งหน้าที่อย่างไร)
 - 5) การเตรียมสถานที่ นัดหมายทีมงานอย่างไร
 - 6) วัน/ เวลาในการถ่ายทำ (ปกติวันพฤหัสบดีช่วงบ่าย)
 - 7) การคัดเลือกผู้ดำเนินรายการ แล้วเทปไหนที่ต้องใช้ผู้ดำเนินรายการ มีการคัดเลือกอย่างไร
 - 8) การประสานติดต่อกับช่องทางออกอากาศ/ การขอความร่วมมือเป็นอย่างไร
 - 9) การบันทึกเทปของนายกรัฐมนตรี กับเนื้อหาที่เตรียมมา ไปด้วยกันได้หรือไม่ (หมายถึงอ่านจอพรอมพ์เตอร์ หรือพูดสดในทันทีทันใด)
 - 10) บันทึกเทปแบบมีเทคหรือไม่
 - 11) กระบวนการหลังจากบันทึกเทป ทำอะไรบ้าง
 - 12) เนื้อหาที่ตัดออกมีบ้างไหม
 - 13) ผู้แปลภาษาใบ้ทำหน้าที่อย่างไร
 - 14) ตัวซูเปอร์ภาษาอังกฤษที่ขึ้นหน้าจอ ทำอย่างไร
 - 15) การถอดเทปคำพูด/ บทสนทนา ทำอย่างไร
 - 16) สคริปต์รายการคืนความสุข ๆ ที่แจกให้ผู้สื่อข่าว
 - 17) ทีมงานต้องมีการประเมินผลหลังการออกอากาศหรือไม่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายธนวัตร มัททวิวงศ์
วันเดือนปีเกิด	16 กรกฎาคม 2531
วุฒิการศึกษา	นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ (เกียรตินิยมอันดับ 1) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ประสบการณ์ทำงาน	2558 - 2560: โพรดิวเซอร์ข่าว บริษัท สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น จำกัด 2556 - 2558: รีไรเตอร์ข่าว บริษัท สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น จำกัด 2554 - 2556: ผู้ประกาศข่าว บริษัท สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น จำกัด

